

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Prima est haec Latina edi-
tio Oserum Luciani.

cf. ed. Bignon. T. I.

Crassum, qui admodum ju-
venis Luciani Strychia. w. lib.
graece linguae. ignoretione
sepe, deesse notavit Sal-
merius.

vid. notas ad T. I.

ed. Amst. p. 474.

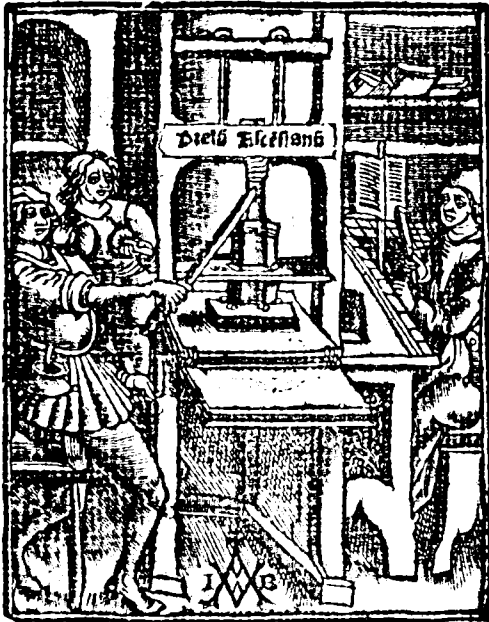
*Scriptura rarissima multis
diagnosticis ignota.*

Luciani Erasmo interprete

Dialogi & alia emuncta. Quorum quædam recentius / quædam
annos abhinc octo sunt versa: sed nuper recognita: vt indice ad
finem apponendo declarabimus.

Quædam etiam a Thoma Moro latina facta: &
Quædam ab eodem concinnata.

UNIVERSITATIS
LIBRARIÆ
MUSEI

*Strigadensis.
1619.*

**Venundantur in edibus
Ascensianis.**

Luciani

ERASMV SROTERODAMVS REVERENDISSIMO
in Christo patri D. Gulielmo Archiepiscopo Cantuariensi
totius Angliæ primati. S. D.

Mitto ad te Dialogos aliquot Luciani/primū nuper a me traductos/par-
tīm recognitos. Nugas inquis mittis. Nugas sane, sed literatas: nimirum
ut rideas: si tamen vnq̃ ridere potes: homo tot curis districtus: tot negotio-
rum fluctibus obrutus. Sed cui potius mittam, quicquid fuerit illud, seu lu-
dicrum/ seu serium/ quod meæ camcenæ producerint, q̃ tibi vnico meo Me-
cœnati: qui solus ē addis animum Erasmo/ et alis ingenium/ et otium sup-
peditas/ et ornas studia. Bene vale. Londini. tertio Kalendas Maias, Anno
Millesimo Quingentesimo Duodecimo.

Endlich ist er da! V

SATVRNALIA LVCIANI D. ERASMO ROTE
RODAMO INTERPRETE.

Personæ. SACERDOS et SATVRNVS.
SACERDOS.

Dilecti mihi Saturne: quādo tu quidē hoc tpe regna
re videris: tibiq; et sacrificatū et litatū est a no-
bis: qd potissimū abs te p immolaris hostiis po-
stulare debeam: quod postulatū ferā? SATVR.
Istud qdem te ipm ppēdere oportuit, qd tibi fo-
ret oprandū: nisi q princeps sit/ eundē et vatem
esse vis: vt norit, qd maxime collubrum sit ani-
mo tuo petere. Caterū ego, quantū facultas fe-
ret, non abnuā votis tuis. SACERDOS. Quin
istud iam olim mihi ppensum est: desydero em̄
vulgaria ista ac passim obuia: videlicet opes: multā auri vim: vtq; viris im-
perem: vtq; multa possideā mancipia: vestes splēdidas ac delicatas: tū au-
rum et ebur: breuiter, si qd est prāterea rerū pretiosarum. Hāc igitur mi-
hi dā optime Saturne: vt et ipse nonnihil emolumentū ex tuo sentiam impe-
rio: neue solus per omnē vitā earū rerū sim expers. SATVR. Illud vide. Iā
postulas: quod nō est meę potestatis: neq; em̄ mearū partiū est ista distribue-
re. Quare ne grauiter feras: si quā petis/ non assequeris. Quin magis ista a-
loue postulato: quū ad eū imperii vices redierint: id quod breuī futurū est.
Nam ipse prāscriptis conditionibus, rerū administrationē ab illo suscipio.
Est autē vniuersum imperiū meū septē duntaxat dierū: quorū si ius excesser-
rit, ilico priuatus reddor: ac velut vnusq; libet de plebeia multitudine. Nec
tamen in his ipsis septē diebus seriū quippiā/ aut publicū tractare mihi per-
missum est. Verū potare/ inebriari/ vociferari/ ludere/ certare tessaris: crea-
re reges: famulos in cōuiuū adhibere: canere nudū: lasciuo corporis motu
saltitare: nonnūq; et in gelidā aquā dare prēcipitē, facie fuligine oblita. Hęc
vti faciā permissum est. Caterū magna illa, puta diuitias et aurū, Iuppiter
ipse dilargit, qbus illi visum fuerit. SACER. Imo ne ille qdē Saturne admo-
dū facile/ ac lubens id facit: adeo vt me iā vox defecerit magno clamore hęc
ab illo flagitantē. At is nihil prsus audit: verū egidē obuibrās/ ac fulmē in-
tentās/ toruūq; obtuēs/ pauefacit instātes. Q; siq; etiā annuerit alicui/ diui-
tēq; reddiderit, mirū q id nullo delectu facit: vt aliquoties prāteritis pbs/
ac sapientibus viris, sceleratis ac stultis hominibus opes offundat: verbero
nibus atq; effoeminatis: cuiusmodi sunt isti pleriq;. Q; equidem cupio co-

quādo

Saturni
tempus
p. 4. h.

Luciani

gnoscere/quenam sint ista tuae potestati pmissa. SATVR. Haud quā parua/neq; omnino cōtemnenda:figs vniuersi imperii vim expendat:nisi forte tibi paruum esse videtur,vt in tesserarum ludo vincas: cumq; ceteris alea in vnionē voluatur,tibi sentonem semper in summo latere ostendat. Nam hinc sibi pleriq; victū parant/vel ad saturitatē vsq; qb⁹ ppitia ac secunda aspirarit tessera.Rursum alii nudi enatarūt naue elisa/fracta ad tam minusculum scopulum/puta aleam.Adde his potādo q̄maxime hilarescere/ac modulatus alio videri canere in cōuiuio.Præterea reliquis ministris in aquā præcipitatis(nā ea poena est parū dextre ministranti) te et victorē pñtitiari:atq; ei quem viceris præmia præripe. Vides nimirū q̄ ingens sit bonū. Quemadmodū et illud: quū talo victor solus omnibus rex præficeris: vt nō solum ipse nō feras vlla ridicula imperata: verum etiam ipse possis aliis imperare:huic vt turpe quiddā de se ipso vociferetur: illi vt saltet nudus: vtq; sublata in humeros tibicina,ter domum obambulet.An nō hæc quoq; munificentia: meae non exiguae sunt argumenta? Q; si causaberis regnum hoc nec verum esse/nec stabile,inscite feceris: quum videas meipm qui ista dilargior/exigui temporis imperium tenere.Ex his igitur quæ meae facultatis est præstare,Nempe de taxillis:de regnando:de canēdo: deq; reliquis quæ modo recensui: audacter quæ voles petito: nihil veritus: ne te agide aut fulmine terrirem.SACER. Atqui istis nihil mihi est opus Titanū optime. Tu tamen illud mihi respondeas velim: quod maxime cupiebā cognoscere.Quod si mihi dixeris,satis magnam gratiā pro sacro psolueris: quin et in reliquum tempus quæ debueris cōdono.SATVR. Roga modo:equidem respondebo,si forte quod rogaris sciero.SACER. Illud in primis.Nū vera sunt ista:quæ de te audimus?Quemadmodū deuoraris liberos tibi ex Rhea natos:vtq; clam illa,subducto Ioue,saxū infantis loco suppositum tibi deuorandum tradiderit. Deinde puer adultus/te regno expulerit bello superatū:mox arreptum in tartarum præcipitarit:vinculis iniectis tum tibi,tum omnibus copiis auxiliaribus,quæ tecū in acie steterant. SATVR. Quid dixisti? Nisi festū celebraremus/essetq; licitū inebriari/atq; in dños impune cōiuitia iacere,intelligeres profecto mihi permissum esse irasci:qui quidem istiusmodi roges:nihil reueritus adeo canum ac senem deum.SACERDOS. At ego hæc Saturne non ex meipso dico. Quin et Hesiodus et Homerus,nolo em̄ dicere,relig ppe mortales oēs eadē de te credūt. SAT. An tu putas vel pastore illū/vel hunc ampullosum vere gppiā de me scisse? Rē ad hunc cōsydera modū.Est ne quisq; hō,non dicam deus,adeo durus: vt possit ipse volens suos deuorare liberos:nisi si quis esset Thyestes; qui ab

impio circūuentus fratre comederet. Sed frugi esse qui possit / qui fiat / vt ignoret se se saxū edere vice pueri / Ni forte dentibus sit hmōi : vt dolere nō queant. Imo neq; bello cōfīximus / neq; Iuppiter p vim imperiū occupauit : sed ego illi volens et vltro rerū administrationē tradidi / cessiq;. Porro neq; vinctū esse me / neq; in tartaro esse vel ipse vides opinor : nisi prorsus oculis captus es / quemadmodū Homerus. SACERDOS. Sed quid tibi accidit Saturne vt imperiū deponeres? SATVRNVS. Ego tibi dicā. In summa senex iam et podagr. sus quū essem ob ætatem (vnde etiā factū est, vt plarūq; mihi compedes esse finxerint) impar eram viribus ad tam multa hui⁹ ætatis facinora puniendā: nā erat allīdue mihi sursū ac deorsū cursitandū obarmato fulmine: quo sacrilegos / periuros ac raptores exurerā. Eratq; negotiū pleniū laboris: quodq; iuuenem desideraret. Itaq; mihi consulens / locū locum dedi. Qū et alioqui recte facturus mihi videbar: si partitū filiis (nam erant) imperiū / ipse plarūq; vitā conuiuiis per otium traducere: nihil necesse habens / neq; vota facientibus operam dare / nec ab iis qui cōtraria petunt molestia affici / neq; tonare / neq; fulminare / neq; grandinem aliquoties immittere. Sed senilem hanc ac iucundissimā dego vitā / meracius bibens nectar: atq; interim cum lapeto / reliquisq; æqualibus diis cōfabulās. At regnat quidē ille mille districtus negotiis: nisi q; hos pauculos quos dixi dies mihi visum est excipere: in quibus recipio principatū: vt mortalib⁹ in memoriā reducam / cuiusmodi fuerit me regnante vitā: quū citra semen tem / citraq; arationem cuncta illis puenirent. Haud tum eadem arista / sed panis paratus: carnes apparatus: ac vinū fluminū instar fluebat: tum fontes mellis / lactisq;: propterea q; mortales oēs probi essent et aurei. Hac, inquā, mihi causa fuit / cur exigui temporis imperiū geram: atq; ob id vndiq; plausus / cantiones / lusus / æqualitas omnibus seruis aque ac liberis. neq; em̄ me regnante quisq; erat seruus. SACERDOS. At ego Saturne coniecturā istā ad seruos et eos qui boias terunt / referebam: quasi ob eam causam tibi fabula tribueret erga hos humanitatē: q; memor te ipsum aliquādo seruitutem seruisse ac gestasse cōpedes / eos magnificeres, qui simili essent fortuna. SATVRNVS. Num tu defines istiusmodi nugari nugas? SACERDOS. Bene mones: itaq; delino. Quin illud etiam mihi responde / talis ludere in vsu fuit tui quoq; saculi mortalibus? SATVRNVS. Erat sane. At nō depositis talentis ac decem nummū milibus / quēadmodū vos facitis: verū vt plurimo nucibus: ne videlicet discrucietur qui victus esset: neq; semp ploraret sese vnū omnium non habere quod ederet. SACERDOS. Et recte quidā illi. Nam quo tandē prēmio certassent ipsi talis / quū ipsi tori essent aurei

Luciani

Itaq; te loquēte tale quidē mihi venit in mentē: si quis vnū aliqū ex aureis illis viris in hanc nostrā aetate adductum vulgo offenderet, quid illi tandē eueniret! Nempe miserū sat scio discerperent: haud aliter incurstantes q̄ in Pentheum Manades, aut in Orpheum foemina Thracię, aut in Acteonem canes: interq; sese decertarent quātam quisq; maximam posset portionē auferre, vt qui ne in festo celebrando a lucri studio temperent: quin ipso etiam festo, ad lucri abutūtur incrementū. Itaq; alii quidē tibi primitias immolāe amicos in cōuiuio dep̄dantes. Alii vero tibi cōiuitantur cū nihil ad rē pertineat: tum ipsas cōmuniter tesseras: perinde quasi illis sit imputādū: qđ illi suapte sponte faciunt. Sed dic mihi & illud: quid tandē causę fuit: vt deus vsq; adeo imbecillis ac senex, tempus inamcenissimū delegeris: cū iam nix omnia occupat: plurimus scruit boreas: cūq; nihil nō gelu cōcretū est: arent arbores nudę decussis frondibus: squalent, horrētq; vacua floribus prata: cū incurui cōtractiq; mortales pinde quasi extremo cōfecti senio ad focum ferme desedent: interea tu festū dic agis! neq; em̄ accōmodū seni tēpus: neq; satis idoneū genio indulgētibus. SATVR. Sed heus tu permulta quidē a me sciscitaris cū potare iā oporteat. Itaq; non exiguā tēporis portionē tuis rogationibus mihi de festo pdidisti: dū ista mecū philosopharis nō admodū ad rē pertinētia: quare nūc istis tādē omisiss cōuiuū agitemus, plaudam⁹, ac liberā agamus vitā. Deinde prisco more depositis nucibus ludamus tēsa feris, ac reges suffragiis creemus, ipsiq; vltro pareamus. Siquidē ad eū modū effecerimus vt verū videat prouerbiū/ qđ dicūt: senes repuerascere. SACERDOS. Immo cui ista quę dicis nō probant Saturne: precor vt ei nec tū hībere liceat cū sitit, quādoqđ vt primo colloquio satis a te responsū est. Proinde videor mihi recte facturus: si nostrā hāc cōfabulationē, & quę ipse interrogarim, & quę tu propitius respōderis literis prodita tradā amicis legenda: si qui sunt digni, qui tua dicta accipiant.

CRONOSOLON. i. SATVRNALIVM LEGVM LATOR.

Erasmo Interprete.

Aec ait Cronosolon Sacrificus, & idē vates Saturni, earū q; legū cōditor: quę qđē ad festū pertinēt. Quid pauperes facere oporteat id alio misso libro illis ipsis p̄scripsi. Neq; dubito qn eas leges seruent: alioq; obnoxii futuri p̄cenis: q; grauissimę decretę sunt in eos q; min⁹ paruerint. Vos autē diuites: videte, ne hęc mandata p̄tergrediamini, neq; negligatis. Nā si q; secus fecerit, is sciat se nō me neglecturū legis latorem: sed ipsum potius Saturnū: q; me condēdis festi sui legibus delegit. Haud ille

Cronosolon. Fo. III.

quidē in somnis visus, sed nuper cū vigilāte palā cōgressus. Erat autē neq̃
cōpedibus vinctus, neq̃ situ oblitus: qualē cū pictores fingūt: exēplar a dei
lyris poetis mutuati. verū falcē quidē tenebat peracutā. Cetera vero & hīs
laris erat, & validus, regioq̃ apparatus. Atq̃ hac qdē specie mihi visus est.
Ceterū quā locutus est plane diuina sunt: & in his hac digna q̃ vobis pri⁹
exponā. Nā vbi me vidit animo moestū inambulātē: mox intellexit, quippe
deus, quānā esset molestiē causa: videlicet grauiter me ferre paupertatē: vt
qui non pro tēporis ratione/ vnicā vestē haberē: cū iam esset gelu, multusq̃
flaret Boreas, glacies ac nix: aduersus quā ego minime cōmunis⁹ erā. Mul
to magis autē q̃ cū festū instaret iam proxime reliquos viderē apparantes
quā ad victimas quēq̃ ad cōiuiua regrebātur: mihi vero ipsi res nō admo
dū ad festū instructas esse. Jam a tergo accedēs, aureq̃ prehēsa, ac vellicata
Nam hac specie sese mihi consuevit ostēdere. Quid istud sibi vult (īquit)
Cronosolon? videre mihi sollicitus. An nō aequū inquā here? Cū impios ac
scelestos hoīes opibus supfluere, & solos delitiis frui videā: ipse vero meci⁹
q̃ complures alii docti, cum inopia/ summaq̃ rerū poenuria vitā degim⁹?
Ne tu quidē here curas his rebus finē imponere: & ad equalitatē reuocare.
Tum ille. Cetera qdē inquit, haud facile fuerit innouare: quā vobis a Clo
thone, reliquisq̃ parcis accidit. Porro paupertatis malū vobis corrigam,
quatenus ad festū attinet. Sit autem hęc corrigendi ratio. Abi Cronosolon
ac mihi leges aliquot conscribito/ ostendēs quid obseruandū sit in festo: vt
ne diuites inter sese festum celebrent: sed vobis sua bona impertiant. At nō
nouī inquā leges conscribere. Quin ego inquit docebo te. Moxq̃ ingressus
ordine me docuit. Deinde cū cuncta perdidicissem. Et illud inquit illis di
cito: nisi seruarint hac: tum ego profecto sine causa falcem hanc acutā cir
cūfero. Alioqui ridiculus sim: si cum patrē Coelum execuerim: non item ca
straro diuites istos: q̃cūq̃ leges meas violauerint: vt iā euirati Cybeli matri
sefe adiūgāt cū tibiis ac cymbalis. Hęc ille minabāt. Quare recte facietis: si
leges non p̃tergrediamini. Lex prima. Ne quis quid intra festi tēpus agi
to: neq̃ publicū, neq̃ priuatū: nisi quā ad lulum, ad voluptatē, animiq̃ oble
tationē pertinebunt. Opsoniorū & bellariorū artifices soli in opere sunt.
Aequalitas oībus esto/ seruis/ liberis/ pauperibus/ diuitibus. Irasci, indignari
ve minari ne cui liceat. Rationē exigere ab iis qui res curāt Saturnalitias
ne id quidē fas esto. Ne quis argentū vestem ve expendito: neue inscribito
solēnitatis tempore: ne quis exerceatur: neue literis operam dato: aut reci
tato: nisi si quā sint vrbana, lepidaq̃, quā dicacitatem respiciant ac iocum.

Lex secunda. Multo ante festum diuites singulorum amicorum nomina

Luciani

in tabella scribūto. Porro pecuniā paratā habēto: ad decimā partē annuorū fructuū. Præterea quicquid illis superest vestiū & quicquid est cultus pinguior: q̄ vt īp̄lis cōueniat. Ad hæc argēteorū vim nō modicā. Atq; hæc q̄dem īn promptu sunt. Ceterū ante solēnitatē Scobinā circūagūto/atq; ex adibus eiiciunto sordes: auaritiā & quēstū: & si quæ id genus alia sunt plerisq; diuitū domestica. Deinde vbi domū perpurgarint: tū rem diuinā faciūto: Ioui diuitiarū largitori, ac Mercurio munifico, atq; Apollini magna donāri. Deinde circa vesperā tabulam illā amicorū nomina tenentem relegūto. Distributis antē pro cuiusq; dignitate muneribus/ante solis occasum amicis mittunto. Porro qui deferant ne plures tribus quatuor ve sunt: atq; hi certissima ex famulis fideiāq; natu grādes. Ascribatur autē in literis: & qd mittatur: & quantū: vt ne vtriq; suspectos habere possint eos/qui perferūt. Atq; īp̄si ministri ī vnicū quisq; calice epoto / domū recurrunto. neq; p̄terea quicq; ab eis postulant. Doctis omnia dupla mittūto. Nam hos aq̄uū est geminā accipere portionē. De muneribus/q̄ modestissime simul, & q̄ paucissima verba fiunto, neq; graue quicq; ī literis quisq; ascribūto. nec odiose laudato quē mittūtur. Diuiti diues ne quid mittito. Neq; locuples Saturnalibus & quali sorte quēpiā conutulo accipito. Ne quid eorū quæ ī hoc deprompta fuerint vt mittantur seruanto. Neue cui muneris poenitentia subito. Qz si quis anno superiore peregre fuit: eaq; causa munerum expers fuit: & illa accipito. Quin etiā tenuibus amicis q̄s alienū diuites cōdonāto: atq; etiā conductarū edū pretiū. si qui forte & hoc debēt neq; sunt soluēdo. In summa vero, multo ante illud illis esto curæ: vt cognoscant, qua re maxime sit opus. Rursum qui accipiūt, ne de missis donis vt exiguis queruntor. & quicquid mittetur qualecūq; fuerit, id magnū ducūto. Vini cadus/ aut lepus/ aut pinguis auis / inter munera Saturnalia ne habentor. Neue Saturnalia dona ī risum vertūto. Remittito vicissim diuiti pauper. Si doctus est libellū aliquē veterē: aut si quid īp̄e conscripsit: qd fausti sit ominis: et cōiuiis accōmodū: qualecūq; potuerit. Atq; id diues lato admodum hilarisq; vultu accipito. Acceptū protinus plegito. Qz si recularit reieceritve sciat sese iis quæ de falce minatus sum, obnoxiiū esse: etiā si miserit/ quicquid alioqui mittēdū erat. porro reliqui/ coronas alii, alii turis frustula mittunto. Qz si pauper aut vestem/ aut argentū/ aut aurū/ supra facultatē diuiti miserit: id quidē, qd missum fuerit/ publicū esto: conflatūq; ī Saturni thesaurū infertor. Ipse vero pauper post ridie plagas a diuite manib⁹ ferulę suppositis accipito/ nō pauciores qnquaginta supra ducentas. Leges cōiuiiales. Lauādū est: vbi linea sex erit pedū. Ante lauādū nucibus ac talis

Episto. Saturnales. Fo. V.

hūitādū. Vbiq; calus culq; locū dederit: ibi accubito. Dignitas aut gen⁹
aut diuitia: parum momenti habento: vt prius alicui ministretur. Bodē de
vino omnes bibunto. Neq; profit diuiti si causetur vel stomachi/vel capitis
dolorē: vt ideo bibat de meliore. Carniū omnibus aqua portio. Ministri ne
cui quid fauore danto: neq; cōtantor: neq; p̄termittūto: donec ipsis visum
fuerit quā tollēda erūt. Neq; huic quidē magna: illi vero perexigua appo-
nūto. Neue huic cora suis: illi maxilla apponitor. sed in omnib⁹ aequalitas
esto. Pocillator, acutis oculis vniūquēq; obseruato: minus tamen herū. Acu-
tius etiā exaudito. Calices omnis generis sunt. Ad potandum inuitare/ si
quis voluerit ius esto. Omnes omnibus prābibūto: si libeat: vbi prābiberit
diues. Neq; quisq; bibere cōpellitor: si nō possit. In conuiuiū ne quis vel sal-
tatore, vel citharodū iuducito. Eum qui nuper discere coeperit: iuducēdi
ius esto: si quis voluerit. Dicteriorū is modus esto: vt ne quis vsq; la-
datur. Pro nucibus ludunto talis. Si quis deposita pecunia talis luserit: in posterū
vsq; diē ieiunato. Et maneto quisq; & abito cum voluerit. Porro cū diues
famulos suos conuiuiō accipiet: tum amici quoq; vna cū ipso ministranto.
Leges hāce singuli diuites aere columnæ inscriptas in aula meditullio ha-
bento: ac legūto. Atq; id quidē sciendū est: quoad ea columna manebit, neq;
fames, neq; pestilentia, neq; incendium, neq; quicq; alioqui molestum in illo
rum domū subibit. Q₂ si quando (id quod dii prohibeant) tollatur: abomi-
nanda sunt quæ illis tum euentura.

EPISTOLAE SATVRNALES.

Ego Saturno Salutem.

Quidem & antea tibi scripsi, significans, quonam in statu
essem: & quemadmodū ob inopiam mihi periculum esset:
ne solus omniū expers relinquerer solennitatis quam in-
dixisti. Addidi & illud (nam memini) iniquissimū esse: si
nostrum alii opibus ac delitiis superfluerent / nihil ex suis
facultatibus impertientes pauperioribus: alii rursū fa-
me contabescerent: atq; id quidem instantibus Saturnalibus. Verum quo-
niam tum ad meas literas nihil respondisti: operē pretiū existimaui: te de-
nuo iisdem de rebus cōmonefacere. Tuū erat optime Saturne: sublata hac
rerum inaequalitate/ bonisq; in medio depositis/ postea celebrādum festum
edicere. Nam vti nunc res habent/ formica camelus: quemadmodum aiunt
prouerbio. Quin magis tragœdiæ histriōem animo concipe: qui altero
pede præaltis cothurnis sublimis insistat: cuiusmodi sunt Tragica calcea-
menta: altero vero sit incalceatus. Is si ad hunc modum instructus ingre-

Marginal note in cursive script: Nuncius h. k. d. m. r. o. s.

Luciani

diatur, vides necessario futurū: vt nunc excelsus sit / nunc humilis: put hūc aut illum pedē vicissim pmouerit. Nec minor est ī vīta nostra inaequalitas: dū illi cothurnis fulsi / adornante fortuna / Tragoedias in nos agūt. Contra magna pars pedibus atq; humi ingredimur: quū et ipsi, scias velim, nihilo deterius illis fabulam agere possimus atq; ingredi: si qs nos quoq; ad eisdē istū modū adornarit. Atqui ex poetis audio / nihil harū rerū inter homines fuisse olim: quū tu solus adhuc imperiū teneres. Verū tellus illis citra serē di / arandiq; laborē bona pgigebat: coenā vnicuiq; paratā vel ad satietatē vsq;. Porro flumina partim vinū / partim lac: erāt aut et quae mel manabāt. Quodq; est omnium maximum / aiunt illos ipsos homines aureos fuisse. Ceterum paupertatem omnino procul ab illis abfuisse. Nos contra non satis idonei sumus: qui vel plumbum videri possimus / aut siquid etiā plumbo vilius: vt quorū plarīsq; victus labore quaeritur: ac passim paup̄tas / egestas / ac desp̄atio: et illud: Hei mihi: et vnde inueniā / et o fortunam: atq; id genus alia p̄ multa apud nos nēpe paupes abundāt: q̄q; his de rebus leuius discutiaremur: nisi diuites cōspiceremus tāta fruētes felicitate. Qui qdē quū tātum auri / tantū argenti conditum habeant: tantū vestīū possideant: tot mācipia / tot currus / familias / agros / atq; harū rerū omniū magnā vim teneāt: tamen adeo nobis nihil vnq; de his impertiūt: vt plebeios homines ne asperu quidem dignentur. Hac (inquam) sunt Saturne, quae nos enecant maxime: planeq; rem intolerandam arbitramur: hunc in purpura accumbentem / tantis opum delitiis affluere / ructantē interim: et applaudentibus amicis perpetuo festū diem agere: me vero / meiq; files somniorū cōiecturas interpretari. Sicunde forte quatuor oboli cōtingant: quo videlicet pane / polē tave expleti dormire queam⁹: nasturtiū / aut lupinū / alliūve opsonii vice arrodētes. Aut hac igīt Saturne ad aquabilitatem vitē mutes / corrigasq; necesse est: aut quod est postremū illis ipsis interdicas diuitibus: ne soli bonis fruant: verū e modis auri tā multis vel heminā in omneis nos dispergant. Porro ex vestib⁹ / si quas iam a tinceis exelas citra suum incōmodū dare possint: malintq; hac prorsus vetustate / sitiq; peritura, nobis dare qui induamur: q̄ finire vt in cubilibus ac scriniis multa carie cōputrescant. Præter ea vt coenent singuli, nunc quaternis / nūc quinīs paup̄ibus ad cōuiuīū adhibitis. Haud isto quidē pacto, quo his temporibus cōuiuia pagunt: verum popularius: vt aequa sit omniū portio: neq; vt hic opsoniis ingurgitet sese, famulo interim adstante atq; opperiente donec herus vorādo praefocetur. Ceterū vbi ad nos venerit, quū vix etiā apparauerimus admouere manū / prius ad alios transferatur: patina tantū ostensa: vel siqd de placenta relia-

Episto. Saturnales. Fo. VI.

quum est. Neq; illatū aprū ita partiatur: vt domino totū dimidiū apponat
vna cū capite: reliquis autem ossa tecta apponat. Vtq; pramoneant pincer
næ ne contentur donec vnusquisq; nostrum septies polcat bibere: sed semel
iussus protinus infundant et ingentem calicem impletū tradant æque atq;
ipsi domino: vtq; vnum et idē vinum cōuiuijs sit omnibus. Alioquin vbiā
ista lex scripta fuit / aut recepit⁹ mos: vt hic vino odorato / generosoq; remu
lentus sit: mihi cōtra musto disrumpat alius! Hæc si correxeris / nouariq;
Saturne: tū demum effeceris: vt vita vere vita sit: festum vere festū. Sin mi
nus: illi quidē epulentur: nos autē inter im sedentes precabimur: vt si atq;
loti venerint / puer subuersam amphorā rumpat: vtq; coquus ius adurat /
ac per obliuionem muriam piscium in lentem infūdāt: vtq; canis in domū
irruens opsoniorum, artificibus alibi intentis / exta deuoret vniuersa: præ
terea placenta dimidium: vtq; sus ac ceruus / neq; non sucula inter assan
dum idem faciāt: quod Homerus de Solis bobus commemorat: imo vti nō
serpant solum: verū etiā vna cum ipsis verubus in mōtem abripiāt sese / su
giantq;: vtq; ipsæ etiā aues pingues iam adēptis plumis / et ad coquendū
apparata / volatu aufugiāt: ne soli illis fruātur. Quodq; futurū est illis gra
uissimū: vt formicæ tales quales ferūtur Indicæ / aurū e thesauris effossum
noctū in publicum efferant: vtq; vestis curatorum indiligentia ita ab opti
mis muribus perforetur: vt cribrū videri possit: nihilq; differat a casse ve
natorio: vtq; formosi illorū / comatq; puelli (quos Hiacyntos / aut Achil
les aut Narcissos appellare solent) dum ipsis poculum porrigūt, subito de
fluente coma calui fiāt / et acutam edant barbā: cuiusmodi in Comœdijs
induci solent Sphenopogones: quibus a cuneata barba nomē inuentum est:
vtq; vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirta, reliqui capitis parte
nuda. Hæc atq; his etiā plura illis imprecabimur: nisi definant vsq; adeo
suis priuatim studere commodis: velintq; in commune diuites esse / nobis
quoq; quantum æquum est / impertientes.

Saturnus mihi charissimo Salutem.

Vid tu obsecro nugas istas ad me / ac de rebus huiusmo
di scribis: iubeq; vt de integro bonorū faciam partitio
nem: quod qdem alterius munus fuerit: penes quē nunc
est imperium. Etenī demiror te si solus omnium ignoras
quemadmodū iam pridē regnare destiterim / ac priuatus
esse cœperim liberis partitus imperiū. q̄q; Iuppiter præ
cipue rerū istiusmodi curā agit. Porro mea potestas nō nisi ad taxillos vsq;
saltationes / cantiones / et ebrietatē valet: idq; septē nō amplius diebus. Itaq;

Luciani

grauioribus in causis, de quibus scribis, videlicet de tollenda rerum inaequalitate: utque ex aequo omnes aut opibus abundant, aut egeant: Iuppiter vobis operam dabit. Quod siquid in his quae ad festum pertinent, vel fraude detractum est alicui, vel additum, id erit meorum partium iudicare. Itaque scribo diuitibus de coenis, decemque auri hemina, neque non de vestibus: ut vobis quoque ad celebrandum festum non nihil mittant. Quandoquidem equa sunt ista, decetque illos facere quae admodum praedicatis: nisi forte habent isti quod probabiliter ad haec respondere. In summa tamen illud scitote pauperes vos longe falli, neque recte iudicare de diuitibus. Siquidem illos felices arbitramini, solosque suauem vitam vivere: propterea quod illis liceat opipare coenare, vino suauiter inebriari, formosis frui mulieribus, vestibusque uti delicatis: verum istam felicitatem cuiusmodi sit, ignoratis. Siquidem haec res non mediocribus curis eos distorquent: sed singulis inuigilare coguntur: nequid rerum domesticarum dispensator fraudet, aut clanculum suffuretur: ne vinum acescat: ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat pocula: ne populus credat calumniatoribus: si illum dixerint affectare regnum. Atqui haec quidem quota pars est eorum, quae istos discruciant. Quod si nossetis metus et curas quibus obnoxii sunt, plane fugiendas vobis esse diuitias existimaretis. Alioqui creditis vel meipsum usque adeo insanum, ut si praecleara res esset opulentia, aut regnum: depositurus haec, aliisque ea cessurus fuerim, patererque ut nunc priuatus alieno parerem imperio? Quin potius quam non essem ignarus huiusmodi malorum: quae plurima diuitibus ac regibus adsint necesse est: imperium deposui: idque sapienter. Nam quod tu nunc apud me deos obtestans deplorabas, illos apris ac placentis expleri: vos contra, nam sturtium, lupinum vel aut cepe per festi tempus opsonii loco arroderere: cuiusmodi sit consyderare. Etenim in praesens quidem utrumque dulce est illis minimeque molestum. At postea res inuertitur. Quandoquidem vobis deinde non accidit: ut postridie surgatis capitis dolore grauati ob remulentum: quae admodum illi: neque ob immodicam ingurgitationem graue olentem, et acrem spiritum ructatis. At illi hoc quoque fructus ferunt: ut quoniam magnam noctis partem vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt: facile sibi, vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem ex intemperato voluptatum usu colligant. Alioqui quotumque potes ostendere, quod non plane palleat, ac faciem cadauerosam praese ferat? Quotumque autem, qui quam ad senectutem peruenerit, suis ipsius pedibus ingreditur: ac non potius a quatuor baiulis gestetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannosus: cuiusmodi sunt Tragica indumenta ex panis admodum vilibus confarcinata. Vos autem quam molestum est quod de piscibus gustare non liceat, quod inedia laboratis, non illud item cogitatis eisdem et podae

Epistolę Saturna. Fo. VII.

græ et tuffis expertes esse: aut siquid aliud aliam ob causam illis incommo-
di contingit. Qz nec illis ipsis æque dulce est quotidie, supraq; satietatem
istis vesci. Quin potius videas eos nonnunq; ita holus ac lupinū appetere
vt tu non æque leporem appetas aut aprum. Vt de reliquis interim fileam
quæ illos discruciant: puta si filius sit luxuriosus: si vxor vel amās/vel ama-
ta a famulo / coacta magis q̄ ex animo cū illo dormiat. In summa multa alia
sunt: quæ vos ignorantes, tantū aurum illorum ac purpuram videtis. Tū
si quando videritis eos albo puehi curru, inhiatis et adoratis. Qz si illos cō-
temneritis/neglexeretisq;: neq; ad argenteum currum oculos haberetis in-
tentos: neq; inter colloquēdū smaragdum annulo inclusum respectaretis:
neq; vestes obiter contrectantes molliciem admiraremini: sed sineretis eos
ipsos sibi diuites esse: haud dubie futurum sit: vt ipsi vos vltro adirent: ad
coenam rogarēt: nimirum vt vobis ostendere possint / lectos/mensas/ac po-
cula. Quarū rerum nulla sit vtilitas: si sine teste possideantur. Certe repe-
rietis pleraq; hæc illos vestra causa parare: non quo vtant ipsi: sed vtī vos
admiremini. Hæc ad consolandos vos scribo: vtranzq; vitam cognitam ha-
bens. Conuenitq; ita festum agere: vt cogitetis omnibus breui decedendū
ē vita: et illis/depositis opibus: et vobis/relicta paupertate. Qz et illis scri-
bam sicuti sum pollicitus: certumq; scio eos non neglecturos literas meas.

SATVRNVS DIVITIBVS SALVTFM.

Auperes nuper ad me datis literis incularunt vos: q nī
hil ipsis ex facultatibus quas possidetis/ imptimini: atq;
oīno postularūt: vt oīa bona facerē oībus cōmunia: vt ad
singulos illorū sua pars rediret. Aequū em̄ esse: vt rerum
æqualitas cōstituāt: neq; decere: vt huic supsit: ille nullo
modo sit princeps voluptatū. Ego vero respondi / hisce de
rebus rectius Iouem cōsideraturū. Cæterum de præsentī negotio: deq; in-
iuriis/ quibus sese p̄ festos dīes affici putant/ videbam mei officii esse sentē-
tiā ferre: sumq; pollicitus me vobis scripturū. Sūt aut̄ quę postulāt hæc / vt
mihi qdē videt̄/ æqua. Nā quo pacto inquit tāto frigore horrētes/ tāteq;
obnoxii esuritioni/ postea diē etiā festū celebrare possimus? Quare si vellent
et illos festi participes esse/ postularunt: vt cogerem vos: vt et de vestibus
illis impertiāmini: siquæ supersunt pinguiiores/ q̄ quæ vobis conueniant:
vtq; de auro nonnullas guttulas in illos distilletis. Qz si ista feceritis in-
quiunt, non erit amplius disceptatio inter vos de bonis apud Iouem.
Sin minus/ minuantur sese ad nouam rerum partitionē prouocaturi: vt

Luciani

primū Iuppiter pro tribunali sedere cœperit. Atq; hac quidē facere vobis nequaquā graue fuerit: imptiri nōnihil de tātis opibus: quas possideris, & re-
cte possideris. Quin de cenis quoq; vt vobiscū cenaret. & hoc literis addē
dū putarūt: quēadmodū vos in p̄sentia foribus occlusis, soli delitiis frueremini.
Q; si quādo vobis visum fuerit: & illorū quēpiā post longū tēpus cō-
uiuio adhibere: plus esse molestiæ in coena q̄ voluptatis: multaq; illic i pau-
perū cōtumeliā fieri: velut illud. Cū nō eodē de vino bibant dii boni, q̄ illi
berale. plane dignū, in quo & illi debeāt accusari: q nō surgāt potius, abeat
q; toto conuiuio vobis solis relicto. Q; negant sese etiā ad satietatē ex illo
qualicūq; vino bibere. Propterea q; vestri pincerē, aures habeāt oīa ob-
turatas: quēadmodū olim Vlyssis socii. Porro reliqua vsq; adeo sunt turpia
vt pigeat cōmemorare quē de carnū ptitione criminatur: deq; ministris q
cū vobis assīstāt donec plusq; ad plenū expleamini, ipsos p̄tercurrunt: aliāq;
huius generis p̄multa sordida, minimeq; digna viris īgeniis. Proinde equa-
litas/res est oīm iucūdiissima, maximeq; cōuiuīis cōgruēs. Atq; hac de cau-
sa vobis equus ille partitor in cōuiuīis p̄ficiť: vt equā oēs habeāt portionē.
Videte igit ne posthac vos iterū accusare possint. Quin potius honorabūt
vos & amabūt: si paucula ista a vobis acceperit: quorū impediū a vobis nec
sentietur qdē: penes illos muneris in tēpore dari memoria semp māsura est.
Prēterea nec rēpublicā administrare possitis, nī pauperes vna vobiscū in ea
versent, mīlleq; modis felicitatē vestrā adiuvēt. Neq; em̄ habituri estis q di-
uitias vestras suspiciāt: si solī atq; apd̄ vosip̄sos in tenebris eas possideatis.
Videat igit vulgus, mireturq; vestrū argētū: mēlas: & quēadmodū p̄bibē-
tes ad potandū inuiteris. Dein illi inter bibēdū poculū vndiq; cōrēplent, ac
pōdus expēdant, manu librantes. Tū argumēti absolutā celaturā. Tū auri
vim, vicissim artē cōdecorātis. Nā ad istū modū, nō solū illi vos probos vi-
ros & humanos p̄dicabūt: verū etiā inuidiā illorū effugietis. Quis enī inui-
deat imptiēti, dātūq; qd equū est? Quis nō potius optet, vt q̄diutissime vi-
uēs bonis suis fruatur? Verū vt nūc res vobis habēt, & felicitas vestra teste
caret: & diuitiæ inuidiosę: & insuauis vita. Neq; enim p̄inde iuuat, opinor,
si q; solus expleat: quēadmodū aiūt leones facere: & ex luporū genere: quos
solitarios vocāt: q̄ si cū lepidis hostibus, ac per oīa gratificari paratis, cōuiuia-
tis. Qui primū nō sinēt cōuiuīū surdū aut mutū esse: verū cōsuetudine sua
fabulas cōuiuīis aptas, dīcteriāq; minime molesta, variasq; voluptates adfe-
rēt. Quibus rebus tēpus iucūdiissime trāsigit. Idq; gratū est Baccho, gratū
Veneri, gratū etiā Gratiis. Deinde postero die, dū comitatē vestrā referūt,
beniuolētiā vobis cōciliant. Hac etiā magno fuerāt emenda. Nā illud a yo

Episto. Saturna. Fo. VIII.

bis sciscitabor: si pauperes abeat taciti, sic enim fingamus, nonne vos ea res-
vreret: cū nō haberetis, quibus ostētaretis purpureas vestes, comitū mul-
titudinē, annulorū magnitudinē! Neq; iam libet referre necessario futurū:
vt pauperū insidię atq; odia in vos oriantur: si soli delitiis frui velitis. Nam
quę minantur vobis impcatus sese, prorsus abomināda sunt. Ac dii phi-
beant, ne vnq; ad eiusmodi impcationes venire cogantur. Quandoquidē si
id fiat, neq; intestina post hac gustabitis, neq; placentā: nisi si quid canis re-
liquū fecerit. Pręterea lenticula saperdę liquamen vobis habebit. Porro sus
aut ceruus interim dū assantur / e veru in montes aufugere parabūt. Tum
aves quoq; pingues abq; alis fugam molietes / ad pauperes auolabunt. De-
niq; qđ est omnī grauissimū, pocillatores formosissimi repēte vobis calui
fient: idq; etiā fracta amphora. Super his rebus cōsultite: quę & festo sint di-
gna: & vobis q̄ maxime tuta: atq; illis paupertatis onus subleuate, exiguo ve-
tigali illos amicos habituri, neutiq; malos.

DIVITES SATVRNO.S.

Vm putas Saturne, de rebus istis ad te solū scripsisse pau-
peres! Quin potius Iouis ipsius aures iā obsurduerūt il-
lorū querellis: dū hęc eadē vociferātur, ac nouā rerū par-
titionē flagitāt: ac simul et satum inculant: q; nō æqua-
liter distribuerit: & nosq; nihil ipsis velimus impitiri.
Verū nouit ille, quippe cū sit Iuppiter, penes quos sit cul-
pa: eoq; illos plerūq; obaudit. Nihilominus tamē purgabimus nos tibi, quā
doquidē hoc certe tēpore princeps noster es. Nos enim omnia ista quę scri-
bis ob oculos habētes, q̄ sit honestū de magna rerū copia opitulari iis q̄ in-
digent: quantoq; sit iucundius, simul cum pauperibus versari & conuiuiū
agitare: ad eū modū assidue facimus: adeoq; in ratione vitę nos æquamus,
vt nihil possit inculcare is quē ad conuictum admittimus. Verū illi, primū
aiunt sibi paucis opus esse. Deinde vbi semel illis fores aperuerimus nūq; de-
sinunt alia super alia postulare. Q; nisi protinus omnia, simulq; cum dicto
acceperint, mox paratum odiū: in promptu cōuitia: etiā si quid de nobis sit
mentiēdum. Porro qui audiūt, fidem illis habent: rati videlicet illos probe
scire quę dicūt, propterea q; nobiscum consuetudinē habuerint. Ita fit vt
in alterutrum incidamus: vt aut si nihil demus illos prorsus habeamus ho-
stes: aut profusis omnibus / ipsi protinus egeamus: iāq; in pauperum gregē
veniamus. At cetera quidē vt cūq; ferenda sunt: verū inter coenas ipsas nō
satis habent ingurgitari cibis: atq; aluū explere: sed iidē vbi plus satis adbi-
berint, tum aut puellę formosę cyathū porrigentis manū vellunt: aut cō-

pauperes improbius

Luciani

cubinam vxorē ve sollicitant. Postremo cōuomito conuiuio postero die nobis obrectant: narrantes quēadmodū sitierint, esurierintq. Qz si hęc aduersus illos mētiri videmur, vester illis parasitus Ixion in memoriā redeat: qui ad cōmunis mensę honorē admissus, ac vobis dignitate equiparatus, iā ebrius vir ille egregius lunonem adortus est. Hęc atq; huiusmodi sunt propter quę in posterum statuimus, quo res nostrę sint in tuto, ne post hac illis in domū aditū prebeamus. Qz si te auctore pacto recipiāt: sese moderate petituros quēadmodū nūc alunt: neq; quicq; flagitiose in cōpotationibus admitturos: age, conuiuane nobiscū, simulq; coenēt bonis auibus. Ac de tunica, sicuti iubet mitemus, & de auro, quantū facultas patietur: ac sumptus augebimus: i summa, nihil omitemus officii nostri: modo vicissim defināt ipsi arte nobiscum viuere: sintq; pro parasitis & adulatoribus amici. Ita nāhil erit: qd in nobis desyderes: si ipsi quoq; suo fungi volent officio.

DE LVCTV, ERASMO INTERPRETE.

Perpretium sane fuerit obseruare, ea quę in luctu vulgum dicantur, tum fiant: item quę dicantur ab iis, qui eos consolantur scilicet: qđ non ferenda putent lugentes: ea quę acciderūt: & sibi ipsis, & iis quos flent. Cū haud quāq; pernouerint mala ne sint ista, ac dolenda: an contra, iuctū diora, melioraq; iis quibus accidunt. Sed ex more & consuetudine dolorē accersunt. Itaq; cum mortuus fuerit aliquis: faciūt ad hūc modum. Quin prius volo tibi narrare: quas habeant de morte ipsa opiniones. Sic enim palam fiet, qua gratia superuacanea ista moliātur. Vulgi qđ hominū multitudo, quos sapiētes isti vocant idioras, Homero/Hesiodo/ reliquisq; fabularū auctoribus super his fidē habētes, & illorū poesim pro lege ducētes, locū quēdā subter terrā pfundū esse putāt: quē tartarū vocāt. Eū existimāt magnū & spatiosum esse: caliginosum atq; opacū: q tamē istis haud scio quo pacto illustrari videtur: quo singula quę illic sunt introspectant. Tum regnare in hoc specu Iouis fratrem, cui nomen Plutoni: vt mihi rettulit quidā harū rerum mire peritus: ob id eo vocabulo honestatum q; mortuorū copia diues eēt. porro Plutonē hūc inferorū rēpublicā & manū vitam constituisse in hanc formā. Nā sorte obtigisse huic vt vita defunctis imperaret. Quos vbi demissos receperit, arreptos vīculis inefugibilibus coarctet: nulli prorsus permittens, vt ad superos redeat: praterq; admodum paucis ex vniuerso aëo: idq; grauissimis de causis. Interluitur autem regio illius fluuiis & magnis & horrendis, vel solo nomine. Siquidem

Cocytū, Phlegethōes, atq; huiusmodi vocabulis appellant. Quodq; est gra-
uissimū: præiacet Acherontica palus: quæ prima excipit obuios: quā nō pos-
sis/ neq; trāsmittere/ neq; trāsire/ sine vectore. Nā & profundior est/ q̄ vt pe-
dibus trāsiri possit/ & spatiosior q̄ vt tranari queat. In summa: huiusmodi
est: vt nec auium manes possint eā tranuolare. In ipso vero descēsu portaq;
quæ quidē est adamantina Acacus est regis patrueilis: cui mādata est custo-
dia: iuxtaq; hūc canis triceps scūus admodū. Is aduenientes satis amice pa-
cateq; intuetur. Ceterū si quis conetur aufugere/ latrat/ terribosq; ī specum
redigit. Iā qui transmissa palude īgressi sunt, eos excipit pratū ingēs Aspho-
delo confitū, ac stuuus memorię hostis eoq; Lethe nomen est inditū. Nam
hec/ videlicet priscis illis mortalibus narrarunt: q̄ illinc redierant. Nempe
Alcestis & Protefilaus Theſſalus vterq;. Neq; nō Theseus Aegeo progna-
tus: & Homericus Vlyſſes: testes admodū graues: digniq; qbus habeatur, si
des: q̄ mihi non videtur e fonte/ illo bibisse: alioqui non meminissent hortū.
Itaq; Pluto & Proserpina vt aiebāt illi, rem publicā administrant, rerumq;
omniū dominatū obinēt. Sed īseruiunt his, & ī administrādo prīcipatu ad-
iunāt/ īgēs turba/ furie/ poenę/ terrores/ ac Mercurius: q̄q; his sane nō adest
perpetuo. Prefecti autē & Satrapę & iudices sedēt duo. Minos & Rhadamā-
thus: vterq; Cretēsis: vterq; Iouis filius. Atq; hī qdē bonos ac iustos viros
quī cū virtute vitā peregiſſent: vbi iā multi collecti fuerint: velut ī coloniā
quandā emittunt ī campum Elyſium: vitā optimā īibi victuros. Q; si ma-
los aliquos ceperint: hos furiis traditos ī īpiorū locum eiiciunt pro ratio-
ne malefactorū puniendos. Quo qdē ī loco/ quid tādem mali non patiun-
tur: torri, exusti, a vulturibus arrosi, rota circiacti, saxa sursum voluentes.
Nam Tantalus ipse ad paludē stat: ī periculū adductus/ ne siti moriatur ī
felix. Rursum alii mediocri vitę, sunt autē hī cōplures, vagātur ī prato si-
nē corporibus iā vmbre facti: & ad tactū cēu fumus euaneſcētes. Alūtur au-
tē videlicet nostris libationibus īferi īsq; quę sepulchris īferuntur. Adeo vt
si cui nullus sit ī terra reliquus amicus aut cognatus: hic mortuus ieiunus
ac famelicus īter illos versatur. Hęc vsq; adeo valide vulgi aīos perſuaſerūt
vt simulatq; familiaris quispiā mortu⁹ fuerit: primū obolū illi ī os sponūt:
traiectionis mercedē quā vectori daturus sit: nec illud prius expēdūt: cuius-
modi nomīna legitimū sit, ambuletq; apud īferos: & apd illos valeat. Atti-
cus/ an Macedonicus/ an Aeginēsis obolus. At ne id qdē cogitāt: multo sa-
tius eſſe/ non posse naulum reddere. Sic enī fiat: vt non recipiente portito-
re/ post liminū redeant ī vitā. Post hęc lotos eos perinde quasi tartarea pa-

Cocytus
Phlegeton
Acherontica palus

Acacus
canis triceps

Lethe memorie
hostis

Pluto
Proserpina
Minos & Rhadamantus

Capitulum Elysi

poenę malis

Mediocri vitę
vmbre
Naulum

Ambulāt

Mortui lauantur

Lucianus

lus nō satis sit idonea laudis his q̄ illic degunt: & vnguētis optimis vincto
 corpore, iāq̄ victa graueolentia, tum coronatos pulcherrimis floribus pro
 ponunt splendide vestitos: ne videlicet algeant per viam: neve nudi conspi
 ciantur a Cerbero. Accedunt ad hęc mulierū eiulatus: omnium certe lachry
 me: pectorum planctus: comę dilaniatio: genarum cruentatio. Aliis autē &
 vestis discerpitur: & pulvis capiti inspergitur: adeo vt viuētes miserabilio
 res sint mortuo. Nā illi humi volurantur sepenumero: capita solo allidunt.
 Hic vero decorus ac formosus / ac diligentissime coronatus / sublimis propo
 situs est & excelsus velut ad pompā adornatus. Deinde mater / atq; adeo pa
 ter quoq; ex mediis cognatis progressus: ac mortuo circumfusus (Nam sin
 ge iuuenem aliquem ac formosum propositum esse: quo magis i hunc com
 petat actio fabulę) absurdas ac stultas voces emittit. Ad quas mortuus ip
 se responsurus sit: si contingat vocem recipere. Ait enim pater flebili qua
 dam voce verbum vnūquodq; producens in longum: fili incundissime pe
 risti mihi: mortuus es: ante diem preceptus es: me super hac misero solo re
 licto. Non duxisti vxorē: non parasti liberos: non militasti: nō coluisti agros
 non ad senectam peruenisti. Non comedisti post hac: non amabis fili: neq;
 cum aequalibus in comperatione inebriaberis. Porro hęc atq; id genus alia
 dicit, quasi putet filium adhuc rebus hīs egere post obitum, ac desiderare
 quidem / verum potiri non posse. Sed quid hęc loquor? Quot enim sunt qui
 equos ac concubinas, rursus alii qui pincernas etiam i funere mactant:
 qui vestem / reliquumq; mundum / pariter in rogam iniectum exusserunt:
 aut vna cum caduere sepelierunt: perinde quasi illic sit vsurus / & apud in
 feros fruiturus! At senex iste luctum agens, hac omnia atq; his etiam plura
 quę dicit, neq; filii causa iactare videtur: vt quem sciat non auditurum, eti
 am si Stentorem clamore vineat: neq; rursus sua ipsius gratia. Satis enima
 erat illi, cogitare / & cognoscere / vel sine voce. Nihil enim opus est: vt quis
 apud seclamet. Superest igitur, vt ad hunc modum deliret, ob eos qui ad
 sunt. Cum nesciat: neq; quid acciderit ipsi filio: neq; quo concesserit. Imo
 cum ne suam quidem ipsius vitam cuiusmodi sit perpenderit. Neq; enim
 aliqui ceu rem acerbam grauiter ferret, illum ex hac demigrasse. Filius
 igitur huic ita responderit exorato Aeaco atq; Orco / quo liceat tantisper
 e specu proferre caput: dum patrem infanientem compescat. Homo infe
 lix quid clamas? Quid mihi molestus es? Desine vellicare comam ac vultus
 etiam cutem lacerare. Quis mihi conuiuium facis ac miserum appellas &
 infortunatum, qui iā sum te multo tum melior tum felicitior? Aut quid acer

Vmum. n.
 Coram m.
 Vmum. n.

Em. am

patris lamentatio

Filius respondit

hi mihi putas accidisse! An quia non sum factus senex talis qualis es tu / ca-
 pite caluo / facie rugosa / incuruus genibus / segnīs / in summa totus aetate
 putris / multis expletis Triacadibus & Olympiadibus: denique ad istum mo-
 dum delyrās apud testes tam multos! O demens: quid tibi videtur in vita
 boni: quo posthac non sumus potituri! Nimirum vsuras dicis, ac coenas, ve-
 stemque & concubitus: eoque metuis ne rerum harum inopia peream. Non co-
 gitās autem, longe bellius esse: non sitire, quā bibere: non esurire: quā edere: non
 algere, quā vestibus abundare. Age igitur: quando quidem ignarus videris:
 docebo te lugere verius. Iamque denuo incepto luctu, clama. Fili mi ser / nō
 amplius sities: non amplius esuries: non amplius algebis. Peristi mihi infē-
 lix: qui morbos effugeris: qui febrem iam non timeas: non hostem, non tyran-
 num: non amor discruciat te: nō auocabit coitus: neque huius rei causa bis
 aut ter quotidie perdes impensam. Heu calamitatem. Neque contēneris fa-
 ctus senex: neque molestus eris iuuenibus: si quando conspiciaris. Hæc si dix-
 ris pater: an non putas te multo veriora magisque ridicula dicturum quā ista
 quæ modo! At vide ne illud te male habeat: dum noctem quæ apud nos est,
 magnamque cogitas caliginem: proinde metuis, ne tibi præfocer: conclusus
 in monumento. Verum in his illud oportet perpendere: oculis putrefa-
 ctis, atque adeo exustis (Siquidē paulopost exurere me decreuistis) nihil opus
 erit: nec ad tenebras nec ad lumen inspiciendum. Atque ista fortassis / vti quæ
 ferenda. Verum eiulatus iste vester, quid mihi confert! aut quid ista pe-
 ciorum ad tibi modis percussio! aut quid mulierum immodica lamen-
 tatio! Quid autem saxum quod sepulchro imponitur, coronis ornatum!
 Aut quid valet, quod merum infunditis! Num putatis illud ad nos destilla-
 turum! & ad orcum usque permeaturum! Nam de parentalibus ipsi quoque
 ni fallor, videtis: quod ex apparatu potissimum ad nos redire debuerat: id
 fumo correptum, sursum in coelum abire: neque quicquam iuuare nos: qui in-
 ferne agimus. Porro quod superest / putris est inutilis: nisi creditis nos
 cinere vesci. Non est usque adeo sterile, neque infrugiferum Plutonis regnum,
 neque nos destituit Asphodelus, ut a vobis cibos huc deportemus. Itaque iu-
 ro per Tisiphonem: iam pridem mihi libebat vehementer exclamare: su-
 per his quæ & faciebatis, & dicebatis: sed verabatur linteum ac lanæquebus mihi
 hi fauces obligastis.

Atque ita profato: mors vltima lumina clausit.

Sed dicito per Iouē. Si conuersus ad eos mortuus ille, loquatur hæc cubito in-
 nitēs: an non videbit rectissime dicturus! Attamen vecordes isti vociferant,

senex

bona mortis

Nec quare mori
præsumit

eiulatus inlucet

in compa

in inferno agere

Frigidum Plutonis
regnum

Luciani

*Sepulchra uarij
modi*
& accersito quopiam lametorum artifice qui multas antiquas calamitates in unum congerat, certaminis adiutore & Choro abutitur ubique: coeperit ille, ipsi ad melos eiulatu respondentes. Verum quantum ad lamentationes attinet, oibus eadem est ineptiendi consuetudo. At deinceps sepulture ratione in varios diuidit modos. Nam graecus exurit. Persa defodit. Indus adipe suillo oblinat. Scythia deuorat. Muria condit Aegyptius. Atque his quidem rem a me visam narro. defecatum cadauer coniuiam & compotorem adhibet. fit autem frequenter, ut Aegyptium aliquem indigentem pecuniae, leuet egestate piagnus frater aut pater in tempore factus. Nam libationes, pyramides, colunae, tituli ad breue tempus duratura an non superuacanea & ludicris simillima? Sunt vero qui ludos quoque constituent ad sepulchrum: ac funebres orationes, perinde quasi patrocinentur, ac testimonium perhibeant defuncto apud inferos iudices. Post haec omnia superest exequialis coena. Iamque adsunt necessarii: ut defuncti parentes consolentur: suadetque uti cibum capiant. quod illi per Iouem non illibentes ad id compelluntur: quippe perpetuum iam triduum enecti fame. Et quousque quaso flebimus? Sine quiescant plutonis manes. Quod si tibi deliberatum est omnino flere: vel ob hoc ipsum cibus est capiendus, quo tanto luctui par esse possis. Tum denique tum ex omnibus contextitur duo versus homerici. Nam coepit meminisse cibi Niobe auricapilla. Tum illud.

Vita defunctos flere haud finit alius Achiuus.
At capiunt quidem illi: sed initio pudibundi: verentesque ne post charissimorum obitum videantur adhuc affectibus humanis commoueri. Haec atque his longe magis ridicula reperiet: quisquis obseruarit ea quae sunt in luctu: propter ea quod vulgo existimet mortem summum esse malum.

τέλος.

ABDICATVS LVCIANI ERASMO INTERPRETE.

Quidam abdicatus arte medicinae didicit. Patrem infania laborantem reliquis medicis desperantibus, dato pharmaco cum sanasset: denuo receptus est in familia. Post haec nouerunt infania correpta sanare iussus, abdicatur.

Aud quae noua sunt haec iudices neque miranda: quae in praesentia facit pater: neque nunc primum ad hunc irascitur modum. verum hac lex illi facilis est: & assuetus ad hanc causam accedit. Verum illud mihi nouo calamitatis genere accidit: quod cum nullum proprium sit crimen, quod mihi possit imponi: tamen in periculum vocor: ne poenas dem artis noiae: nisi huic

iubenti per omnia parcere possit. Qua quidem re quid fieri possit absurdus: uti curem? ex prescripto / non iam quatenus ars valeat: sed patris arbitratu. Quare optarim equidem: ut medicorum ars, eiusmodi quoque remedium aliquod haberet: quod non modo laborantes infania / verum etiam preter equum irascētes liberare possit: nimirum quo liceat & patris iracundiae mederi. Nunc autem ipsa quidem infania leuatus est, ceterum iracundia magis etiam exasperatur. Quodque est omnium grauissimum erga ceteros omnibus sanus est: in me vnum insanit: a quo morbo fuit liberatus. Videtis igitur cuiusmodi mercedē curationis feram, cum rursus ab illo abdicor / iterum alienor a familia: ceterum ob id ipsum ad breue tempus receptus, ut maiore infamia sepius eiicerer domo. At ego quidem in his quę prestare queam, ne expecto quidem patris iussu: ut qui pridem / non accersitus ad opitulandum accesserim. Verum ubi res est eiusmodi ut nulla omnino spes sit: tum nec aggredi velim. Porro in hac muliere multo etiam minus ausim: neque id temere. Siquidem reputo quę in me facturus sit pater, si res non successerit cum iam abdicet nondum aggressum curationem. Quare doleo ludices noverque vicem / grauiter laborantis. Erat enim proba. Deinde patris nomine quam huius morbus excruciat. Maxime tamen mea ipsius causa: qui videar immorigerus patri: cum non possim quod iubeor prestare: partim ob morbi magnitudinem, partim ob artis imbecillitatem. At sane non arbitror equum esse ut abdicet: si quod efficere non queam id ne recipiam quidem. Itaque quibus de causis prius abdicarit me / facile fuerit ex hoc negotio coniciere. Quod ad illas / opinor / satis respondi: ipsa post acta vita. Ad hec autem quę nunc obiicit, pro virili sum responsurus: si prius de statu meo pauca vobis exposuero. Ego intractabilis ille / & immorigerus / patrem dedecorans / & indigna genere meo patrans, id quidem temporis multa id genus vociferanti ac sine fine occlamanti / paucis contradicendum esse duxi. Verum domo cedēs, existimavi mihi grauissimi iudicii instar fore verumque calculum / ita actam deinde vitam: ut appareret me a paternis illis criminibus quālongissime abesse: sed potius honestissimis studiis dedisse operam, cumque optimis viris habuisse consuetudinem. Jam vero & eiusmodi quiddam prospiciebam: ac suspicabar fore / ut aliquando pater, qui non admodum animo constaret / mihi sine causa succenseret: falsaque in filium crimina strueret. Neque deerant qui ista morbi initium interpretarentur / minasque ac tela paulo post irruituri mali. Nempe odium absque causa: mores asperos / conuitia parata, censurā seueram / clamorem / iracundiam / in summa omnia plena bilis, unde vsu venturum cre-

Luciani

debam, vt mihi aliquando arte medicinę foret opus. Proinde foras profectus, ac probatissimorum quos in peregrinis regionibus nancisci potui medicorum vsus doctrina, plurimo labore vehementiq; animi studio artem perdidici. Porro domum reuersus offendo patrem manifesta iam insania laborantem / & ab huius loci medicis desperantibus destitutum: qui non altius introspiciunt: nec admodum exacte morbos diiudicant. At ego sane, sicuti par erat facere frugi filium, neq; superioris abdicationis iniuriam recordabar: nec vt accerlerer opperiebar. Neq; enim erat quicq; quod illi proprie imputare possem. Verum peccata illa omnia fuerant aliena. Nempe quemadmodum modo dicebam, ipsius morbi. Ergo cum inuocatus accessissem: non sum equidem protinus medicatus, neq; enim hic nobis mos est: neq; id precipit ars. Verum illud omnium primum iubemur obseruare: sanabilis ne sit morbus an insanibilis, atq; artis terminos pretergressus. Ac tum si eiusmodi fuerit malum: vt commode possimus aggredi: aggredimur: totoq; adnitimur studio: vt egrotum seruemus. Qd si viderimus iam inualuisse superasseq; nec manum admolimur omnino: idq; vetustam quandam legem, eorum qui primi medicinę prodiderunt artem, secuti. Qui negant tentandos esse morbos qui iam inualuerunt. Itaq; cum patrem adhuc intra spem esse perspicerem, neq; malum supra artis vires esse: diu obseruatis ac pensatis singulis, ita demum aggrediebar, ac pharmacum fidenti animo porrexi. Multi sane eorum qui tum aderant suspectam habebant administrationem pharmaci: calumniantes curationem meam, iamq; parabant in ius vocare me. Aderat autem & nouerca pauida: atq; diffidens: non id quidem odio mei: sed q; metueret: vtpote probe sciens illum grauiter laborare. Nam sola nouerat omnia, quippe familiaris & assidue conuiuens egrotanti. Attamen ego nihil his rebus deterritus: sciebam enim futurum / vt mihi signa non mentirentur: neq; falleret ars: adhibui curam obseruato tempore idonea. Quę erant amici nonnulli qui mihi consilium darent / ne fiderem: ne forte si res male successisset maiorem aliquam calumniam mihi accerferem: quasi patrem veneno vltus essem, memor iniuriarum quibus me affecerat. In summa, ille protinus conualuit / pristinę redditus sanitati: cognouitq; omnia. Familiares admirabantur: deniq; laudabat & nouerca, ac palam omnibus vtriusq; nomine gaudebat: tum mihi laudem assecuto, tum illi ad sanam mentem reuerso. Atq; hic quidem, nam illud de eo testari possum: neq; contatus, neq; quopiam his de rebus in consilium adhibito, simula-

atq; rem omnem e familiaribus cognouit, irritam fecit abdicationem /
 ac denuo me filium fecit : seruatorem / ac beneficium appellans : confitens
 sese certum experimentum mei cepisse : deq; illis ante factis / semet excus-
 sans. Id factum compluribus attulit voluptatem : nimirum quotquot ade-
 rant probi . Ceterum vrebat eos : quibus abdicatio filii iucundior fuerat
 reuocatione . Proinde videbam tum non eodem modo ea re gaudentes
 omnes : sed erat cuius & colorem ilico verti sensi, & oculos turbari, & vul-
 tum iracundum . quemadmodum ex inuidia , odioq; solet accidere . Nos
 igitur / vt est consentaneum / in complexibus & animi gaudiis versabamur /
 vtpote vtroq; alteri reddito . Ceterū nouerca paulopost egrotare protia-
 nus coepit : morbo iudices graui, & impotenti . Nam statim obseruabam : vt
 nascebatur malum . Neq; enim simplex erat aut leuis insanie species, quin
 potius vetus quidam morbus qui iam pridem delituerat in animi domici-
 lio , erupit , victorq; in apertum prodiit . Sunt autem nobis , cum alia mula-
 ta signa , insanabili laborantis insania : tum illud commune in hac obserua-
 ui muliere . In ceteros placatior est ac mitis : atq; illis presentibus conquie-
 scit morbus . Q; si quem conspexerit medicum : imo si vel audierit tan-
 tum de medico : in hunc supra modum incenditur . Quod & ipsum argu-
 mento est illam graui & insanabili teneri malo . Hac cum perspicerem equi-
 dem acerbe ferebam, miserebatq; mulieris, vt debuī, prater meritum tan-
 to laborantis infortunio . Pater vero ob imperitiam : neq; enim nouit,
 vel originem mali quo tenetur / vel causam , vel morbi magnitudinem :
 fuit vt medicarer, ac simile pharmacum exhiberem : arbitratus idem es-
 se insanie genus : eundem morbum : eandem egrotationem : quæ similem cu-
 randi rationem admitteret . Verum vbi id qd erat verissimum dico, fieri
 nullo pacto posse, vt mulier seruetur, fateorq; me morbo imparem es-
 se, indignatur ac succenset : aitq; me studio detrectare : ac mulierem des-
 tituere : mihi crimini vertens artis imbecillitatem . Atq; huic quidem acci-
 dit qd solet iis qui dolent . Succensent enim omnes iis qui libere verum lo-
 quuntur . Tamen ego sane, pro viribus illi respondebo / tum meo ipsius
 nomine / tum artis . Ac primum quidem a lege sumam initium : per quam
 hic me parat abdicare : vt intelligat sibi non esse post hac eandem abdicandi
 facultatem / quæ prius fuit . Neq; enī legislator omnibus o pater istā po-
 testatē permittit : neq; vt quoslibet filios / neq; quoties libuerit abdicet : neq;
 quolibet de causis, verū quæadmodū patrib; coöcessit / certis de causis irasci :

in magistri
 nostri mferuq;
 mferu sunt
 diuino Erasmo

Luciani

ita prospexit & liberis ne id immeritis accidat. Ea gratia iussit, ne libera esset ac citra iudicii vindicta: sed ad iudices vocat: aestimatores constituit qui neque per iracundiam neque per calumniam quod iustum sit iudicent. Nouerat enim frequenter accidere multis, ut ob causas iniquas ad iram commouerentur: hic quidem alicui falsae calumniae credens, ille famulo fidem habens, aut uxori cuiuspiam inimice. Quare noluit rem iniudicatam agi: neque in defensa causa liberos statim capi, vincique verum & aquam infundit: & ratio redditur: & nihil inexcussum relinquitur. Quandoquidem solum hoc autoritatis datur patri: ut ad iudices vocet: verum iudicandi autoritas, an merito accuset: id penes vos qui iudicio praesidetis. Ac nondum spectate crimen quod mihi imponit, cuiusque gratia nunc indignatur: verum illud prius expendite: num post hac illi ius sit abdicandi, qui semel abdicauerit: iamque sit usus facultate quam lex concedit: atque hanc paternam potestatem expleuerit: deinde rursus in familiam receperit: ac superiorem abdicationem irritam fecerit. Nam ego certe iniquissimum istud esse dico: ut liberorum quoque sint infinitae poenae: ut multae condemnationes: ac metus perpetuus: utque lex nunc irato inferuiat: mox deinde faciat irritum, quod actum est. Rursus ut eodem modo valeat: in summa ut ius sursum ac deorsum torqueatur, ut cumque patribus pro tempore visum fuerit. Verum initio quidem equum erat uti concederet: cumque indignante pariter indignaretur: ac puniendi ius faceret ei qui genuisset. Porro ubi semel potestate absumperit, ac lege sit abusus: iracundiam expleuerit: post haec rursus in familiam receperit: & in hanc opinionem discesserit ut frugi putet: in his praeseneret necessum est: neque postea refiliendum aut retractanda sententia neque rescindendum iudicium. Neque enim scire poterat / opinor / is qui natus fuerat, frugi ne an contra esset euasurus. Atque hanc ob causam permissum est: ut genere indignos abdicent: quos cum educabant, cuiusmodi essent futuri nesciebant. Ceterum ubi non coactus sed suapte sponte atque autoritate ex sese comprobatum recipit: qua deinde ratione possit mutare facti: aut quis legis usus superest? Etenim ipse legissator: hunc admodum tecum egerit. Hic si improbus erat: dignusque quem abdicares quia accidit uti reuocares? Cur denuo in familiam reduxisti? Cur legem irritam fecisti? Nam liber eras, tibi in manu erat ista non facere. Neque enim tibi concedendum est, ut legibus tuo arbitratu abutaris, utque iudicia utcumque mutatus sit animus tuus, eo trahantur. Neque uti, nunc irritentur leges, nec rursus valeant, iudices interim testes sedcant, vel ut rectius dicam, ministri tuae voluntatis, modo punientes modo absoluentes, quam

doctiq; tibi visum fuerit. Semel genuisti, semel educaſti, pro his semel item abdicare potes: atq; ita potes: si istud merito facere videaris. verum vt hoc fiat sine fine, vt perpetuo, vt frequenter, vt facile: id vero supra patris ius est. Quare per Iouem iudices: ne permittatis huic, vt qui sua sponte receperit, superioris iudicii sententiam irritarit, iram damnarit, rursus ad eandem prouocet poenam, & ad patriam recurrat potestatem. Cuius tempus iam excessit, euanuitq; priuilegium / nec huic vni quicq; valens: quippe ante hac consumpta. Etenim illud confyderate quẽadmodum in reliquis iudiciis, vbi iudices sortibus ferunt sententiam: si quis perperam pronuntiatum existimat / permittit lex alios adire iudices. Porro si qui ipsi suapte sponte iudices constituerint, delectisq; arbitrariis causam cõmiserint, post hac non idem licet. Etenim si quis, quorum sententiis initio stare nõ cogebatur, hos sponte delegerit: iam equum est boni consulere quæ statuerint. Idem sane tu quoq; quem antea liberum erat non recipere, nisi dignus maioribus videretur: hunc si probum arbitratus esse, denuo recepisti: iã deinde non erit abdicandi ius. Siquidem indignũ esse in quem ista denuo fiant: ipse testatus es: iam de integro frugi filium esse confessus. Itaq; nõ conuenit poenitere receptionis: sed firma reconciliatio sit oportet: nimirum post toties pronuntiatam sententiam: ac rem bis iudicatam: primum cum abdicares: alterum cum ipse mutasti consilium: meq; in familiam reuocaſti: rescissi decretis superioribus confirmas illa quæ postea sunt placita. Proinde perseuera in his quæ proxime statuisti, tuumq; ipsius iudicium serua. Pater sis oportet, quãdoquidem id abs te decretum: id probasti: id ratum fecisti. Ego quidem si natura nõ essem filius, sed adoptatum abdicare velles: ne tum quidem existimarim tibi licere. Quod enim initio liberum erat non facere, id semel factum iniquũ est rescindere. Porro, eum qui primum natura sit filius, postea iudicio sententiæq; accersitus, quæso num par est rursus expellere, & eadẽ familiaritate priuare sepius! Age quid si forte seruus essem, actu quidem primum improbum esse ratus in vincula coniecisses, deinde vbi cognitum est me nihil peccasse manumississes: num tibi liceret, vtcumq; cõtigerit irasci, rursus in eandem reuocare seruitutem! Minime liceret. Istiusmodi igitur acta, leges firma volunt esse / ac perpetuo valere. Ergo cum pluribus etiam argumentis docere possim, non esse ius huic abdicare denuo, quem semel abdicatum sponte sua receperit: tamen finem faciam. Hunc spectate cuiusmodi filii parat abdicare. Atq; illud nondũ dicam: me tum imperiatum abdicatũ fuisse: nunc abdicari medicum (nihil enim mihi in hac causa

Luciani

suffragetur ars: tum iuuenem: nunc etate prouectum: vt etas etiam ipsa fidem faciat, me nihil peccasse. Nam leue fortassis hoc quoq;: verum tum quidem: etiam si nullo commissio peccato, vt ego quidem dixerim: sed nec benemeritus, alienabar a familia. Nūc porro cum nuper salutem dederim: ac beneficus extiterim, exigor. Qua re quid fieri potest ingratius? vt mea seruatus opera, tantoq; elapsus a discrimine, protinus sanationem illam huiusmodi factis penset: nulla meritorum habita ratione: sed vsq; adeo facile mandarit obliuioni: atq; in solitudinem abigat eum qui iure sit obsecutus: cum præter ius ciiceretur: neq; solum non meminerit iniuriæ: verum etiam & salutem attulerit & sanę menti restituerit! Neq; enim exiguo iudices neq; vulgari in hunc collato beneficio: tamen huiusmodi malis nunc videor dignus. Porro q̃q; hic ignorat: quo in statu tunc fuerit: vos tamen omnes nostis: quid facientem hunc simul & patientem & quibus affectum modis ego curandum susceperim: ac medicis reliquis desperantibus, fugientibus familiaribus, nec propius accedere audentibus, talem reddidi: vt etiam accusare possit: vt de legibus disserere. Quin magis: si exemplum quaris pater: cum propemodum talis esses qualis nunc est vxor: ad pristinam sanitatem reuocaui. Quare non est æquum: vt pro his officiis/huiusmodi mihi gratia reponatur: vtq; in me vnum tantummodo sanus sis. Etenim te non mediocribus a me beneficiis affectum esse, vel ex his ipsis liquet: quibus me criminaris. Nam quem ob hoc odio persequeris: q̃ vxorem extremo laborantem periculo grauissimeq; affectam non sanem: qui sit: vt eundem non multo potius charissimum habeas: quum si mihi morbo liberarim: non gratias agas: tam acerbis ereptus malis! At tu quod quidem est ingratißimum/ simul atq; ad te redisti: protinus in ius trahis: salute donatus/ punis: & ad vetus recurris odium: eandem recitas legem. Egregiam igitur mercedem persoluis arti: dignamq; pro remediis refers gratiam: qui quidem aduersus medicum tantum sanus es. Vos autem iudices, huic concederis, vt de benemerito poenas sumat: vt salutis authorem expellat: vt eum qui sanitati restituerit oderit: vt per quem reuixit, vliscatur! Haud profecto concederis: si quidem quod æquum est/ facietis. Etenim si maximum aliquod flagitium in præsentia commissem: tamen superioris beneficii nomine non mediocriter mihi debebat: cuius respectu memoriaq; conueniebat hunc præsentem iniuriam negligere & ob illa priora facile ignoscere: maxime si tam ingens sit beneficium, vt cum

nia superet: quæ postea possint accidere. Quod equidem mihi in hunc competere puto: quem seruauit: qui mihi totius vitæ debitor est: cui præstiti ut sit: ut sapiat: ut intelligat: præsertim cum ceteri omnes iam desperarent: seq̃ morbo impares esse fateretur. Nam & illud, opinor, ad meritū mei cumulum accedit: q̃ cum id temporis filius non essem: cum nihil esset causæ quæ me cogeret curationem suscipere: verum cum liber essem: atq̃ alienus: a naturali causa solutus: tamen haud dissimulaui: sed vltro neus, inuocatus, iniussus adii, succurri, adnissus sum, sanauit, restitui, meum ipsius patrem seruauit: de abdicatione me purgaui: iram beneuolentia sedauit: legem pietate sustuli: magnop̃ beneficio reditum in familiam emi: atq̃ in tempore adeo periculoso fidem erga patrem demonstraui: meq̃ ipsū artis auxilio insinuaui: ac tristibus in rebus legitimus filius apparui. Q̃ multa enim me fuisse passum arbitramini: quantum & exhaustisse laborum: dum ad fidei: dum obsequio: dum opportunitates capto: nūc cedēs patris vehemētiæ: nunc artem admouens ad breue tempus concedente morbo. Est autem hoc omnium quæ sunt in arte medicorum periculosissimum: huiusmodi medicari: ac propius accedere ad hos qui ad eum sunt affecti modum. Fit enim non raro: ut exæstuante malo / rabiem in proximos exerceant. Me tamen nihil horum piguit: neq̃ grauatus sum: verum aderam modis omnibus cum morbo luctans: postremo superaui pharmacō. Ne vero quisq̃ hoc audito / protinus apud se cogitet. Quis aut quantus labor miscere pharmacum. Etenim multa prius sunt facienda: præstruenda via dando pharmaco: præparandum corpus: quo facilius recipiat medicationem: deq̃ omni corporis habitu sollicitus sit medicus oportet: inaniens: extenuās: cibis idoneis alens: motuens ad omne quod conducit. Somnos accersendi rationes excogitans: solitudines arte reperiens. Quibus in rebus egroti ceteri facile parcant. At qui laborant infania: ob animi libertatem, intractabiles sunt, ac gubernatu difficiles, ipsiq̃ medico periculosi: neq̃ qui facile cura expugnētur. Proinde sæpenumero cum effecerimus: ut iam speremus proxime adesse morbi finem: leue aliquod erratum incidens / renouato malo cuncta illa superiora facile subuertit: curationem impedit: artem fallit. Eum igitur qui hæc omnia sustinuerit: qui cū morbo tam grauē sit luctatus: qui malum malorum omniū expugnatum difficillimū vicerit: huic ut iterum abdicet permittetis: utq̃ leges in benemeritum interpretetur suo arbitratu concedetis: atq̃ eum cum ipsa natura bellum gerere si-

Luciani

netis! Ego naturę parens iudices patrem mihi ipsi seruo custodior: etiam si hic quidem iniuria me afficiat. Quod si filium bene meritum, leges ut ait secutus, perdit, & a familia alienat: hic nimirum liberorum osor erit. Ego naturam amplector. Iste naturam contemnit, falsę & ius violat. O patrem iniuste prosequentem odio. O filium iniustius amantem. Nam mihi ipsi vitio verito: patre compellente: quod odio habitus: cum præter causam amo, & magis amo quam oporteat. Atqui natura comparati est, ut patres liberos amet magis quam liberi parentes. Verum hic studio tum leges contemnit: quę filios nihil commeritos familię seruant: tum naturam: quę parentes ad vehemens natorum desiderium incitat. Non solum enim cum plures habeat in me beneuolentię causas, maiorem uti debebat beneuolentiam non adiungit atque addit: aut quod est minus / me saltem imitatur / meumque emulatur amorem. Sed o calamitatem, quin insuper odit amantem: charitate prosequentem expellit: benemerentem ledit: complectentem abdicat: legesque liberis fauentes ceu liberis insensas: in me torquere conatur. O bellum, quod contra naturam legibus moues pater. Non sunt ista / non sunt inquam, quę admodum tu vis: leges bene conditas, male interpretaris pater. Non pugnat natura cum lege, in his quę ad beneuolentiam pertinent. Hic inter sese consentiunt, & altera utriusque auxilio est, ad delendas iniurias. Contumelia afficis benemeritum. Offendis naturam. Cur legibus quoque simul cum natura facis iniuriam? Quę cum honeste / iuste liberorum amantes esse cupiant, non pateris esse quippe quas aduersus vnum filium, tanquam aduersus multos sepius tentes. Nec finis in suppliciis quietem inuenire: quę velint in beneuolentia liberorum erga parentes conquiescere. Quodque alioqui ne positas quidem aduersus eos: qui nihil peccarint. At sane leges ingratitudinis actionem concedunt / in eos qui benemeritis non retulerint gratiam. At qui non solum non refert gratiam: verum etiam punire conatur / ob ea ipsa quibus adiutus est beneficio. Considerate: num quicquam facere possit iniquius? Itaque non posse hunc iam abdicare denuo: qui paternam potestatem semel expleuerit, ac lege sit usus: præterea non esse equum, eum qui tanta præstiterit beneficia, expellere, familiamque exigere: satis opinor demonstratum. Nunc autem ad ipsam abdicationis causam veniamus: & crimen cuiusmodi sit expendamus. At rursum ad mentem eius qui legem condidit, recurramus necesse est. Etenim ut istud tibi donemus ad breue tempus licere, quotiescumque velis abdicare: utque præterea potestatem istam tibi largiamur, etiam aduersus benemeritum: haud tamen simpliciter opinor / neque

quibuscumque de causis abdicabis. Neque hoc dicit legis conditor. Quicquid utcumque criminatus fuerit pater, abdicato, ut satis sit tantum queri. Nam si id esset: quid opus erat iudicio? Verum vos istud expendere iubet iudices: non grauius ac iustis de causis irascatur pater: nec ne. Hoc igitur in presentia considerate. Exordiar autem ab iis: quae protinus huius insaniam sunt consecuta. Iam primum omnium quod fecit sanae menti redditus, illud erat. Rescivit abdicatio nem. Ego seruator, beneficus, breuiter omnia eram. In his nisi fallor, nihil adhuc esse poterat, quod cum crimine videretur esse coniunctum. Deinde quid est omnium quod accusat? Quod obsequium, quam curam filio dignam praetermisi? Quando foris cubui: quas intempestiuas potationes, quas comestationes obiciis? Qui luxus? Quis leno pulsatus est? Quis accusauit? Nemo perfecto. Atqui haec sunt, ob quae praecipue lex permittit abdicare. Ceterum coepit egrotare nouerca. Quid istud mihi vertis crimini? morbi poenam a me reposcis? Non reposco inquit. Sed quid? Quae tam curare iussus/recusas, ob hoc dignus fueris qui abdiceris: quippe immorigerus patri. Ast ego quidem cuiusmodi sint ista quae iubet: in quibus quia non possim obsequi, videor immorigerus, paulisper differem. Sed illud prius in totum dico. Neque lex huic concedit: ut quiduis imperet: neque mihi necesse est in omnibus omnino parere. Quaedam enim mandata sunt huiusmodi, ut si non parueris: non sis obnoxius poene, quaedam id genus: ut nisi obtemperaris, ira supplicioque sis dignus veluti si egrotas ipse, & ego non curem. Si quid rerum domesticarum curandum sit: & ego negligam. Si quid rem rusticam curanda mandes: atque ego recusem. Haec omnia atque id genus alia, probabiles adferunt causas paternae querele. Porro cetera nostri sunt arbitrii: nempe quae ad artes & artium usum pertinent. Maxime si nulla in re fiat iniuria patri. Iam si cui patris praecipiat pater. Haec pinge fili: illa nequaquam. Rursum musico: hanc pulsa harmoniam, illam ne pulsa. Tum fabro etario. Ista cude: illa ne cude, num quisque hunc patietur abdicare filium propterea, quod non ex ipsius arbitrio artem exerceat? Nemo opinor. Atqui medendi ars, quanto est honoratior vitaeque conducibilior: tanto conuenit esse liberiores qui hac utuntur, ac iustum est, ut ars aliquo gaudeat privilegio in exercendi facultate: ut neque cogatur usque: neque ferat imperium: res sacra: deorum doctrina: virorum eruditorum cura. Neque in seruitutem trahatur legis. Neque timori poenaeque tributum: neque Calculis: ac patris minis: & indocti hominis ire sit obnoxia. Proinde si tibi palam ac simpliciter ad hunc modum respondissem. Nolo curare cum possim: sed artem soli mihi didici ac patri: ceteris omnibus imperi-

Luciani

tus esse volo. Quis est tyrannus vsq̃ adeo ferox: vt cogat etiam nolentem vri arte! Siquidem istiusmodi officia blanditiis precibusq̃, ni fallor, non legibus, ira, iudiciis, conuenit elicere: persuadere medico oportet: non iubere: vt velit non vt metuat: neq̃ ad sanandum adigendus est: sed vltro ac libens accedat oportet: immunis a compulsionē patris. Immunis est ars ipsa: quandoquidem ciuitates quoq̃ publicitus honores/preminētiās/immunitates/priuilegia medicis tribuunt. Hęc igitur in genere poteram artis nomine respondere: etiam si tu me illam docuisses. Si multum studiū: multum pecuniarum insumpsisses: vt discerem: & vnam hanc curationem/etiam si eiusmodi esset vt prestare possem/reculassē. Nunc illud cogita: q̃ rē modis omnibus ingratam & iniquā facias: qui non finas me, a meipso mihi partis libere vri. Hanc ego artem tum cum non essem filius tuus perdidici: neq̃ tuis subiectus legibus. Atq̃ hanc tamen tibi didici. Huius fructum primus sensisti: cum nihil adiumentū contuleris ad eius cognitionem. Quem præceptorem mercede conduxisti! Quem pharmacorum apparatus comparasti! Nullum omnino: verum inops, ac rerum necessariarum indigens, a præceptoribus mei misertis sum edoctus. Nā abs te patre huiusmodi mihi dabatur ad discendum viaticum. molestia: solitudo: egestas: familiarium odium: cognatorum auersatio. Pro istis itaq̃ factis/postulas vri arte mea: vsq̃ earum rerum esse dominus: quas mihi parauī: tum cum mihi non esses dominus. Boni consule: si quid antehac vltro, nullo prouocatus officio bene de te sum merit⁹: cum nullo nomine vllam abs te gratiam possem reposcere. Cæterum non conuenit sane: vt meum beneficium mihi in reliquum tempus pariat necessitatem: vt quod volēs beneficio inui: vertatur in occasionem: vt postea nolenti præcipias, iamq̃ in cōsuetudinē trahatur: vt qui semel sanauerit aliquem: semper deinde curet omnes, quosq̃ voluerit is qui sanatus est. Etenim ad istum modum fieret: vt quos curarem, eos dominos nobis creauerimus: nosq̃ metip̃os illis tradiderim⁹: mercedis loco seruitutem accepturi: & ad omnia quæ iusserint obtemperaturi. Qua re quid esse potest iniquius! Quoniam te grauiter adeo laborantem restituī: ob id existimas tibi ius esse arte vtendi mea! Atq̃ hęc quidem dicere poteram. Si mihi hic imperasset ea quæ meæ sint facultatis: atq̃ ego non omnino modis omnibus, vel inuitus obtemperassē. At nunc tandem perpendite cuiusmodi sint huius imperata. Quandoquidem inquit, me laborantem insania sanasti: insaniat autem & vxor: eodemq̃ tenetur more.

Abdicatus. Fo. XVI.

bo: (Sic enim opinatur) & a cæteris medicis ad eundem modum destituta est: tuq; potes omnia: id quod re demonstrasti: sanato hanc quoq; ac morbo leuato. Id si quis simpliciter ad hunc audiat modum: vehemēter equum videatur: præsertim illiterato, artissq; medicinæ imperito. Sin autem me auscultatis artis nomine respondentem: intelligetis nimirum nec omnia esse nostræ facultatis: neq; consimiles morborum naturas: nec eandem mendendi rationem: nec eadem remedia in omnibus efficacia. Ac tum palam fiet, quantum in te sit: nolis quippiam an non possis. Vos interim patienter auscultate me, hisce de rebus philosophātem: existimantes nec inelegantem fore, nec extra causam, nec alienam a re, nec intempestiuam de his disputationem. Iam primum Naturę corporum ac temperatura: haud quāq; eedem sunt: tamen si maxime in confesso est: iisdem ex elementis consistare. Verum alia de his, alia de illis magis aut minus participant. idq; loquor adhuc de corporibus virorum: quæ neq; similia sunt omnibus: neq; eadem temperatura: neq; eadem constitutione. Vnde necessario consequitur: vt morbi quoq; tum magnitudine, tum specie differentes, his accendant vtq; alia sanatu sint facilia, atq; ad curationem spōte propensa: alia rursum prorsus desperata: vt quæ & facillime corripiantur, & grauissimē a morbis prehendantur. Proinde si quis existimet: quālibet febrim / aut quāuis rabem aut peripneumoniam, aut insaniam quolibet in corpore vnam atq; eandem esse genere: is non videatur ponendus inter sobrios / neq; doctos, neq; inter eos qui in rebus huiusmodi exquirendis elaborarunt. Quin idem malum in hoc corpore facile sanabitur: in hoc minime. Quemadmodum videlicet triticum, si idem in diuersos eicias agros, aliter proueniet in plano solo, profundo, irriguo, aprico, ventis salubribus exposito, exculto, nimirum habere, lato, copiosq; fructu. Rursum aliter in montuosa petricosaq; terra, aliter in opaca, aliter in subiecta montibus. In summa: pro cuiusq; loci diuersa natura, varie proueniet. Idem & morbi / pro ratione corporum in quæ inciderint, aut maiores & huberiores aut minores eueniunt. Verū his omiſſis pater, nec omnino discussa re, vult quāuis insaniam in quouis corpore consimilem esse, similēq; desiderare curationē. Super hac tam multa, muliebria corpora plurimū differre a virorū corporib⁹, vel ad morbi corruptionem, vel ad sanandi spem aut desperationē, facile fuerit cognoscere. Siquidem virorum corpora bene compacta sunt, neruosa, laboribus, agitationibus, vita sub dio acta, exercitata, Contra foeminarum / flaccida / male

Natura corporum
hanc sunt eade

Similitudo: sicut
in hunc in hunc
modum

Morbi pro ratione cor
porum, magni aut
minimi sunt

Mulierum, a viris
corporibus plurimu
differunt

Luciani

*Mulieris factio in
insania & ab omni*

compacta/in vmbra alita. Cádida ob sanguinis inopiam/calorisq; penuriã
& humoris superuacanei abundãtiam. Quare facilius corripuntur q̃ viro
rũ: vt pote morbis exposita, nec feretia curationẽ. Prẽcipue vero ad insaniã
procliuiora. Nam cum multũ habeãt iracundiẽ ac leuitatis/facileq; cõmo
ueantur: porro corporis exigue sint vires: facile i hoc malum prolabuntur.
Proinde non conuenit: in vtrĩsq; eadẽ a medicis sanandi rationẽ requirere.
Cum itelligatis: hic ab illis longiſſimo distare interuallo: iam ab ipſo protia
nus ortu discreta: tum tota vitẽ ratione/tum actionibus oĩbus/tum studiis
atq; exercitiis vniuersis. Quare cum dicis. Insania laborat: adde hoc quoq;
laborat mulier. Neq; confundas hic omniã sub vnã & eandem ifaniẽ referẽs
appellationẽ. Verum discretis iis/quẽadmodum & natura discreuit/quid i
quoq; preſtari poſſit conſydera. Nam nos quẽadmodum initio dixiſſe me
mini/illud i primis ſpectamus: egroti corporis naturã / ac tẽperaturam/&
cuius qualitatis magis ſit particeps. Calidius an frigidius. Vigenſ an etate
deficiens. Magnũ an puſillũ. Craſſum an macilentũ. reliqua; id genus om
niã. Quẽ ſi quis penitus expenderit: is demũ erit idoneus cui fides habeatur
vel deſperãti/vel recipienti. Quãdoquidẽ & ifaniẽ innumerabilia ſunt gene
ra, & cauſẽ cõplures: nec vocabula qdem eadem. Neq; enĩ idem: deſipere ac
delyrare: rabire: & ifanire. Verum hęc oĩa nomina ſignificãt magis aut mi
nus obnoxiiũ eſſe morbo. Porro cauſẽ: aliẽ ſunt viris, aliẽ foeminis. Rurſum
inter ipſos viros/aliã iuuenibus/aliã ſenibus. puta iuuenibus imodica ſer
me repletio. Senibus autem iportuna calũnia, ira ipotens/quẽ ſẽpe numero
incidit aduerſus domeſticos. Hęc initio perturbant animum: deinde paula
tim vergit i insaniã. Porro mulierum corpora & multẽ res iſeſtant: & fa
cile i morbũ adducunt. Prẽcipue vero ſi quẽ oderint vehemẽtius, aut ſi iui
deant iimico ſecundis rerũ ſucceſſibus vtenti: aut ſi quid moleſtum ſit: aut
ſi cui ſuccẽſeant. Hęc paulatim ſubglicẽtia/multog; alita tẽpore/ tandem i
insaniã euadunt. Eiufmodi rerum aliquid vxori quoq; vſu venit pater: &
haud ſcio: an nup aliquid illi egritudine aliquã attulerit. Nihil enĩ illa ode
rat, q̃q; morbo ſane tenetur. neq; his malis vilius medici cura poterit eripi.
Q; ſi quis alius ſe facturum receperit: aut ſi quis eã liberarit: tum me ode
rit licet: velut iſurium. Tãetſi ne illud qdem verebor dicere pater. Eriam ſi
non prorsus eſſet/vt eſt/deſperãdũ: ſed adhuc aliqua ſalutis ſpes leuiſ oſten
deretur: nec ſic qdem facile manũ admouerem: neq; ſtatĩ auderẽ miniſtrare
portionẽ: videlicet veritus fortunã, ac multorũ hoĩm obrectationẽ. Vides
vt omnes arbitrantur: priuignos iuiſos eſſe nouercis oĩbus: etiã ſi probẽ fue

Icaromenippus. Fo. XVII.

rint: easq; hanc ceti cōmunē quandam mulierū insaniā insanire. Quare facile suspicatus fuisset aliquis: si malum hoc secus euenisset: neq; pfuissent remedia: perfidā ac dolosam fuisse curationem. Atq; vxoris quidem res pater ad hunc sese habēt modū: idq; loquor, qđ prorsus exploratū habeo: nūq; melius est habitura/etiā si milies biberit pharmacū: eoq; nō operā pretium conari: nisi me ī hoc solum vrges vt frustrer: idq; vis vt fœdam mihi famā accersam. Patere: vt mihi eiusdē artis professores inuideant. Q, si me rursum abdicaris, ego quidem etiā si ab omnibus deserar /tamen tibi nihil īmprecabor graue. Sed quid si (quod auertat deus) redeat morbus (Solēt istiusmodi ferme mala irritata recurrere) quid erit mihi faciendū? Curabo, vt nosti, tum quoq; neq; vnq; defuturus sum officio: quod liberis natura præscripsit: neq; generis, quoad in me fuerit, obliuiscar. Deīde si resipueris, nū credere debeo futurū: vt me denuo recipias: illud vide. Iam ista quum facis, accersis morbum /pestemq; refricas: heri ac dudū e tantis elapsus malis /cōtendis: vociferaris: quodq; grauissimum est /irasceris: ad odium propensus es: leges reuocas. Hei mihi pater /istiusmodi fuerant superioris insaniæ tuæ proemia.

Finis Erasmo interprete.

ICAROMENIPPVS SIVE HYPENEPHELVS

Erasmo Rotterodamo Interprete.

Er mille igitur erant stadia a terra vsq; ad lunā vbi prima nobis fuit mansio. Porro hinc fursum ad solē parasangę ferme quingentæ. Rursum ab hoc vsq; ad ipsū deniq; coelum /arcemq; Iouis in edito sitam /tantū fere spatii fuerit quantū aquila pbe/succincte /atq; expedite queat vno die pagere. AMICVS. Dic mihi p Gratiās Menippe: q̄ sunt ista quæ de astris loqueris /ac tacitus tecum supputas. Etenim iamdudum te affectans /audio soles et lunas: præterea autem et magnifica ista /māfiones ac parasangas peregrina quædam cōmemorantem. MENIP. Ne mireris Amice si sublimia /aereaq; tibi videor loqui: nā summā apud me reputo nuper actæ peregrinationis. AMIC. Nimirū Phoenicū exemplo viā stellaris notaras. MENIP. Haud quāq; per Iouem: quin magis ipsis in stellis sum pegrinat⁹. AMIC. Papę. longū pfecto somniti mihi narras. Sigdē totas edor misti parasangas insciēs. MENIP. Quid ais? sōniti tibi referre videor: q̄ mō ab ipso Ioue ipse reuersus adsum! AMIC. Quid audio? Itane Menippus nobis

Luciani

a Ioue delapsus adest e coelo! MENIP. Ita sane. Ego tibi ab ipso illo summo, Ioue hodie venio, rebus inter dictu miris / & auditis / & cōspectis. Q; si non credis: eqdē hoc ipso noīe supra modū gaudeo: cū supra fidē eē video, meā felicitatē. AMIC. Et quo pacto diuine atq; Olympiē Menippe, mortalis cum sim, ac terrestris quēā nō credere viro q; nubes superat: q; vt Homericis dicā verbis, Iā sit coelitu e nūero vnus. Verū illud mihi dicito si molestū nō ē, quibus modis ī altū subuectus es aut vnde nactus scalas tāta magnitudine! Nā quantā ad faciē ac formā attinet: nō es admodū similis illi Phrygio: vt cōiectare possim? te quoq; ab agla raptū fuisse: quo pocillatoris alicubi munere fungereris. MENIP. Nō me clā est te iādudū irridere. Neq; vero id oī no mirū: si narrationis nouitas tibi fabula: videt adsimilis. Ceterū ad cōscē sum / nihil mihi erat op⁹, neq; scalaris, neq; vti pueri illi? ī morē ab aquila raperet. ppter ea q; alē mihi eēt ppric. AMIC. Iā vero istd qd narras: vel ipm Dēdali factū supat. Sigdē, pter alia, nobis īscitib⁹ / miluius q; spīa aut gracculus ex hoīe fact⁹ es. MENIP. Recte amice, neq; pcul a scopo cōiecisti. Etenī illud Dēdali de alis inuētū ipse quoq; sū machinat⁹. AMIC. At iterū oīm audacissime nō verit⁹ es ne tu quoq; alicubi ī mare delapsus / Menippeū aliqd pelagus tibi cognomiē redderes: quēadmodū ille Icarū? MENIP. Neq; q. Si qdē Icarus cū alas haberet cēra adglutinas: ea q; q; primū ad solē eēt liqfa: cta: defluxis alis / nō mix si decidit. At nobis citra villā cēra erāt pēnē. AMI. Istud q; fieri potuit? Iā em haud scio quo pacto paulatī me adducis vt vera videant q; narras. MENIP. Ad hūc ferme modū. Aquilā egregie magnā / tū aut & vulturē validū arripui. His cū alas vna cū ipsis brachiis psecuissē. Quin poti⁹ si vacat toti⁹ cōmēti rōnē ordine tibi pcesēbo. AMIC. Mihi qdē vel maxie vacat. Adeo sublimis a sermone tuo pdeō: iāq; ad narratiōis finē inhio. Ne vero me negligas p Ioue amicitie pfidē: aurib⁹ ī aere suspēsum, ob tuā narrationē. MENIP. Ausculta igit. Neq; em ciuile fuerit si spectē aīm ore hiāte relicū: eūq; quēadmodū tu ais ab aurib⁹ suspēsum. Ego igit cū expēdēs ea q; sunt ī vita mortaliū: protin⁹ oēs res hūanas repperissē ridiculas, humiles / īstabiles: nēpe opes / spīa / magistrat⁹: cōtēptis his: atq; horū studio / adiectoq; aio ad ea q; vere sunt bona: conat⁹ sum ab his tenebris emicare: & ad vniuersi naturā suspicere. Atq; hic mihi mltā attulit hēitationē, primū hic ipse q; a sapiētib⁹ appellat mūd⁹. Neq; em īuenire poterā: neq; quo pacto factus fuisset: neq; quo opifice: neq; qd eēt illi? vel initū, vel finis. Deinde cū particulatī cōtēplaret, multo etiā magis ābigere sū coactus. Quippe q; vidēre stellas temere p coelū disiectas. Tū solē ipm, qd tandē esset, scire gestiebā. Sup oīa vero q; Lunę accidebāt: mihi videbant absurda ac plane mira: puta

Scaromenippus. Fo. XVIII.

bāq; causam aliquā arcanā & inexplicabilē esse : cur illa subinde speciē formāq; variaret. Quinetiā fulgur emicās, tonitru erūpens, tū pluuiā/nix/grādo/e sublimi demissa. Videbant hęc quoq; oīa, coniectu difficilia: quęq; nullis notis dephēdi possent. Itaq; cū ad eū modū essem affect⁹: optimū factū ratus sū: vt horū vnūq; a philosophis istis pdiscerē. Sigdē existimabā illos veritatē oēm docere posse. Quare cū ex illis p̄stātissimos delegissem: quātū mihi cōiectare licebat: e vultus austeritate, eq; coloris pallore, ac barbē profunditate. Mirū em̄ vt mihi ex ipso protin⁹ aspectu sublimiloquos quosdā et coelestiū rerū peritos viros p̄ se ferebāt. His vbi memet docendū tradidissem magna pecunia: quā p̄m̄ euestigio p̄sentē numerauī: partim tū me p̄soluturū sum pollicitus: vbi ad philosophiā summā puentū esset: nō graua bar erectus ad nugas doceri: & vniuersi dispositionē discere. At illi tātū ab erāt: vt me pristina liberarēt incitīa: vt ī maiores etiā dubitationes cōiecerint: principia nescio q̄ ac fines/ tū īsecabilia/inania/syluas/ideas/atq; id genus alia mihi quotidie offundētes. Verū illud interī mihi videbat oīm esse grauissimū : q; cū nihil inter illos cōuenīret: verū pugnātia, diuersaq; iter se oīa loquerētur: tamē postulabāt vt sibi fidē haberē: ac ad suam quīsq; rationē me conabatur adducere. AMIC. Rem absurdā narras. Si viri cum essent sapientes, inter sese de rebus factiose dissidebant: neq; de iisdem eadem probabant. MENIP. Atqui rīderes amice: si audieris illorum arrogantiam et in differendo prodigiosam confidentiam. Qui quidem cum humi ingrederentur: nihiloq; p̄stātiores essent nobis qui super terram ambulamus ne cernentes quidē acutius q̄ quiuis alius altans : nonnulli cecutientes etiā senio atq; inertia : tamen & coeli terminos perspicere sese profitebantur: solem quoq; ipsum dimetientes: & ea quæ supra lunam sunt aggredientes. Ac perinde quasi ex ipsis delapsi stellis, ita & magnitudinem illarum, & figuram explicabant. Ac sæpenumero cum forte ne illud quidem certo scirent, quot stadiis a Megara abessent Athenæ: tamen spatium quod interest inter solem & lunam, quot esset cubitorum audebant pronunciare. Tū aeris altitudinem, maris profunditatem, terræ ambitum dimetiētes. Ad hæc circulos depingebant: ac triangulorum figuras super quadrangulos inducentes: neq; non sphaeras quasdam picturatas: coelum scilicet ipsum metiētes. Jam vero illud an non insulsum, & insignis arrogantia: q; cum de rebus vsq; adeo incertis loquantur, nihil tamen ita proponūt: quali cōiecturis ductatur: verū supra modū contēdunt: neq; vllū vincendi locū aliis relinquūt. Tātū nō iure iurādo confirmātes Solē massam esse candefectā: incolī lunam stellas aquā potare: idq; sole veluti situla quadā per funē demissa vaporem

Sophistæ natura

Luciani

e mari attrahente, atq; illis omnibus ordine potū distribuēte. Nam quanta sit in dictis pugnātia: id haud difficile fuerit cognoscere. Iā mihi specta per Iouē: nū illorū decreta inter se cōsentiāt, ac nō magis lōgissimis distāta iter uallis. Quādoq; primū de ipso mūdo varia est sentētia: cū aliis & ingenit⁹ et nūq̄ interiturus esse videat. Rursū alii & opificē illius & fabricādī modū eloqui sint ausi. Quos egdē cū primis admirabar: propterea q̄ cū deū quēdā rerū oīm opificē pposuissent: nō illud etiā adderēt: vel vnde is eēt pfect⁹ aut vbi loci cōsisteret: cū oīa fabricaret. Nā ante vniuersi exortū / non possis vel tēpus / vel locū imaginari. AMIC. Prorsus audaces quosdam Menippe hoīes ac prodigiorū auctores mihi narras. MENIP. Quid aut: si iā audias vir optime q̄ disserāt: & de Ideis: & de incorporeis: tū q̄ de finito & infinito nugant⁹. Nā & his de rebus acriter inter se digladiant. Dū alii sine circūscribūt vniuersū, alii cōtra finē illud nescire existimāt. Quin insup qdē ex istis cōplures eē mūdos demonstrabāt: dānātes eos q̄ de hoc velut vno quopiā illorū disputarēt. Rursū alius nescio qs vir haud quāq̄ amic⁹ paci, bellū rerū oīm parētē esse cēsebat. Nā de diis: qd iā attinet loqui! Cū his deus esset numerus: illi rursus, p canes & anseres ac platanos deierarēt. Deinde alii / reliquis oībus diis expulsis / vni soli rerū oīm iperitū tribuebāt: ita vt meciū etiā animo discruciarer, cū tātā audirē deorū inopiā. E diuerso alii liberaliores multos deos faciebāt: ac dissectis illis / hūc aliquē primū deū appellabāt: his secūdas aut tertias diuinitatis ptes tribuebāt. Ad hęc, alii incorporeū qddā et informe putabāt eē numē. Alii corp⁹ eē imaginabant. Deinde nō oēs erāt in hac opinione: vt putarent diis eē curæ res mortaliū: verū erāt nōnulli, q̄ eos oī cura liberātes, haud aliter atq; nos cōsueuim⁹ etate defectos a ministeriis dimittere: nihilo aliūsmodi eos īducūt: q̄ cuiusmōi ī comcediis īduci solēt satellitia. Iā alii superantes hac oīa: ne esse quidē vllos oīno deos credebant. Sed mūdū nullo domīno, nullocq; duce temere ferri sinebant. Atqui cū hęc audiebā verebar nō habere fidē viris altifremis, ac pbe barbaris. Neq; tū iueniebā: ad cuius dicta me verterē: vt aliquā illorū sentētiā nanciscerer irrephēsam, ac nequaq̄ ab alio subuerlam. Itaq; plane tādē Homericū illud mihi vsu veniebat. Nā sepe numero anim⁹ incitabat: vt huic alicui illorum crederē. Sed me mens diuersa vetabat. In qbus oībus cū perplexus hesitare desperabā futurū: vt super his verū aliqd in terris audirē: ceterū vnica tātum via vniuersa dubitatione liberari posse. Si ipse alīs aliqua ratione additis / in coelum ascenderē. Eius rei conficiēdē spem mihi praeiuit primū ipsa cupiditas: deinde fabularum scriptor Aesopus: qui aquilis ac Scarabeis interdum & camelis coelum adiri potuisse demonstrat. verum vt mihi

Icaromenippus. Fo. XIX.

ipſi alas prouenirent aliquando/id nulla ratione fieri poſſe videbatur. Cæterū ſi vulturis/aut aquilæ alas induiſſem:nā has ſolas ſufficere ad humani corporis modū:futurū forſitan vt mihi ſuccederet experientia.Itaq; cor reptis auibus/alteri dextram alam/porro vulturi ſiniſtram amputauī: idq; admodū ſcite.Deinde quū obligaiſſem/humeriſq; lorīs validis accommodaſſem/tū ſummis pennīs anſas quaſdam manibus inferendis addidiſſem, mei ipſius periculum faciebam/primū ſubſiliēs ac manibus interim ſubſeruiēs/et anſerū exemplo paulum adhuc a terra volatu me ſuſtollēs/inter volādū ſummis interim pedibus ingrediēs. Poſtea quū res ex animi ſentētia ſuccederet,iā audacius etiā experimentū aggrediebar:conſenſaq; arce demī ſi meiſm p præceps:atq; inde in ipm ferebar theatrū. Mox vbi nullo periculo deuolaſſem, ſublimia iam et ardua cogitare coepi:ac tollens me a Parneo ſiue Hymetto ad Geraneā vſq; volabam. Rurſum inde ad Acrocorinthum ſubuolaui:deinde ſupra Pholoen et Erymanthū ad Taygetum vſq;. Ergo quū tandē audax facinus ſatis eſſem meditat⁹:iāq; pfectus et altiuol⁹ euaiſſem:nō ampli⁹ de pullis imitādīs cogitabā: verū cōſenſo Olympo cibo glēuiſſimo paſt⁹/inde recta in cælū tēdere coepi:iniſio qdē oborta oculorū vertigine ob pfunditatē.et poſtea ferebā et hoc quoq; facile. Verū vbi iam ipſi lunæ vicinus eēm/ plurimūq; nubiū eſſem emēſus, ſentiebā me deſatigatū/maxime in ala ſiniſtra/nēpe vulterina. Huc igiṛ diuertī/ac ſup eam inſidēs requieſcebā/in terrā interim e ſublimi reſpiciēs:neq; ſecus q̄ Homericus ille Iuppiter nūc bellaciū Thracū regionē deſpiciēs/nūc Myſorū/ mox (ſi libuiſſet) Graciā/Perſidē/Indiāq;:ex qbus oībus varia quadā voluptate pfundebar. AMIC. Ergo iſta quoq; narrabis Menippe: ne vlla prſus pegrinationis pte fraudemur:quin potius ſiqd obiter in itinere cōſpexiſti/ ſac vt hoc quoq; ſciamus. Nā ego ſane haud mediocriā dicturū te expecto:de terræ forma:deq; oībus quæ in terra ſunt:cuiusmodi tibi viſa ſunt ex alto contemplanti. MENIP. At tu qdē recte cōiectas Amice. Quāobrē quaten⁹ licet conſenſa luna inter narrandū peregrināti comes eſto/ ſimulq; mecum cōtemplare totā terræ ſpeciē/habitūq;. Atq; iniſio qdē admodū puſillam quādam terrā mihi videre videbar: multo,inquā,luna minorē:ita vt ego repē te intēris oculis diu dubitarē/ vbinā eſſent tantī illī mōtes/ ac tantū mare: quod in Rhodiorū coloiſum cōſpexiſſem:tum Phariā turrim: haud dubie prſus vbinā eſſet terra me prſus latuiſſet: verū iſta q̄ ſint ſublimia/ præq; cæteris eminētia/præterea oceanus paulatim ad ſolem reſplendeſcēs indi- cabant terrā eſſe id quod videbam. Mox vbi fixius intenderem oculos,iā mihi omnis mortaliū vita coepit eſſe conſpiciua:nō ſolum ſingulæ nationes

Luciani

atq; vrbes: sed plane videbam nauigantes/ bellantes/ agricolantes/ litigātes
mulieres/feras: et vt summam dicam

Quicquid tellus educat alma.

AMIC. Ista quæ nunc dicis hand quæ sunt verisimilia: ac socii pugnantia.
Eteñ quū paulo ante Menippe terrā requireres ppter ingens in medio in-
teruallum in arctū contractā: adeo vt nisi colossus tibi fecisset indicium, forsi-
tan aliud quiddā videre te credidisses: qui repente factus lynceus/ cuncta q̄
sunt in terra dignoscis/ homines/feras/ ac p̄modū etiā culicū mīdos. ME-
NIP. Recte tu quidē admones: nā qđ maxime dicū oportuit/ id nescio quo
modo praterii. Siquidē quū ipsam quidē terrā cōspectā agnoscerē: ceterū
reliqua nō possem p̄spicere ppter altitudinē: nimirū iam nō ptingente ocu-
lorū acie: grauiter ea res me discruciat/ ac vehementer p̄plexū habebat.
Ego quū ad hūc modū essem sollicitus ac p̄modū etiā lachrymarer/ adest
a tergo sapiens ille Empedocles ea specie vt carbonariū quēpiā esse diceret
cinere op̄pletus/ atq; exustus. Hūc ego quū vidissem (dicendū est enim) nō
nihil perturbabar/ ratus dāmonē aliquem lunarem videre me. At ille. Bo-
no, inquit, es animo Menippe.

Nullum ego sum numen: quid me immortalibus aquas!

Sū Empedocles ille physicus: eteñ vbi me prācipitē in crateras iniēcissē
fumus ab Aetna raptū huc subuexit. Itaq; nunc lunā incolō: æri uagus plā-
rūq; ac rore victito. Adsum aut hācitantia istā tibi adempturus: nā illud
(nī fallor) male te habet/ torquetq; qđ nō liceat tibi p̄spicue terram cernere.
Bene abs te factū est inquā optime Empedocles: vbi primū deuolāro rurū?
in Graciā tui memor sacrificabo tibi in fumario: atq; in Nouiluniis/ ter ad
lunā inhians vota faciam. Imo per Endymionē inquit ille: haud huc accessi
prāmii gratia: sed affectio quadā mouit aīm meū quū te videre affectū mo-
lestia: verū scis quid facies: quo perspīcax fias! Nō p̄ louē, inquā, nisi tu mi-
hi forsitan caliginē amoueas ab oculis: nā in prāsentia videor nō mediocri-
ter lippire. Atquī me, inquit ille, nihil erit opus. Eteñ vt acute videas id
ip̄e tecū e terra allatū habes penes te. Quid igit est istud inquā! neq; eñ no-
ui. An ignoras, inqt, te dextrā aquilæ alā indutū esse! Scio inquā maxime
sed qđ alā eī oculo! Qm̄, inqt, aquila inter animātia cetera acutissimū visū
est: vnde sola solem aduersū obtuet: atq; ita demū est rex et ingenua aquila
si non cōiūctis oculis aduersus radios aspiciat. Ita quidē aiunt inquā
Quare iā me poenitet qđ nō meis exēptis oculis aglinos inferuerim cū huc
ascenderē. Nā nūc sane dimidiatus aduenio/ neq; ol ex pre satis regaliter ad-
ornatus: quin magis adfūlis videor notis istis et abdicatis. Attē i te est, in-

Icaromenippus. Fo. XX.

quit, vt p̄tinus alterū oculū regalem habeas. Eteñ si affurges/velisq; cohi-
bita vulturis ala/alterā solam mouere,iuxta p̄portionem alæ dextro oculo
cernes acute.quo minus altero cecutias/nulla ratione succurri potest:pro-
pterea q̄ ad p̄tē p̄tineat deteriorē. Mihi,inquā,satis est /si vel dextra ex p̄te
agilino more cernā. Nihilo eñ fuerit deteri⁹:cū mihi nō raro vidisse videar
fabros altero oculo melius etiā ad regulā exæquātes ligna. Hæc locutus fil-
ea faciēbā quæ p̄ceperat Empedocles: ille interim paulatī subducēs sese sen-
sim in fumū euauit. At fil' atq; mouissēm alā,ingēs lumē mihi circūfulsit:
adeo vt cūcta fierēt in cōspicuo quæ haften⁹ latuerāt. Deflexis igit in terrā
oculis,clare videbā et vrbes/et hoīes:et quæ fiebāt:neq; solū ea q̄ sub dio/ve-
rū etiā q̄ domi faciēbant:rati sese a nemine videri. Ptolomæū vidi cū sorore
rē habentē. Lyfimacho struentē ifidias filiū. Antiochū Seleuci filiū nouerq;
clanculū inuentē. Thessalū Alexandrū ab vxore tolli e medio. Antigonū fi-
liū vxorē adulterio stuprantē. Attalo venenū porrigētē filiū. Rursū ex alte-
ra pte Arfacen interficientē mulierculā:et Arbacē eunuchū gladiū educē-
tem in Arfacen. Porro Spartinus Medus e cōuiuio foras p̄trahebatur a sa-
tellitibus,calice aureo in frontē impacto. Atq; his ferme cōsimilia tū in Li-
bya tū apud Scythas ac Thraces i regūis geri licebat cernere. Nēpe adulte-
rātes/occidētes/insidiātes/rapiētes/peierātes/trepidātes: nōnullos ab inti-
mis amicis p̄di. Ac regū qdē negotia hmōi mihi spectaculū exhibebāt. Cæ-
terū q̄ factitabāt plebei lōge magis erāt ridicula. Sigdē et inter hoc videbā
Hermodorū Epicureū ob mille nūmū peierantē. Agathoclē Stoicū de mer-
cede discipulū i ius vocātē. Clinīā rhetorē ex Aesculapii fano phialā aureā
suffurantē. Herophilū Cynicū in fornice dormientē. Quid eñ alios cōme-
morē:q̄ parietes p̄foderent:q̄ lites agitabāt:qui foenerabāt:qui reposcerēt?
Nā variū quoddā et vndiq; mixtū erat spectaculū. AMIC. Atqui recte fa-
cies Menippe,si ista quoq; retuleris. Cōsētaneū est eñ te ex his nō vulgarē
cepisse voluptatem. MENIP. Ne fieri quidem potest Amice vt cūcta ordi-
ne recenseam: quū spectare modo ista fuerit difficillimū: verum rerum fa-
stigia eiusmodi ferme videbantur: qualia refert Homerus in clypeo: vbi
erant conuiuia/nuptiæq;. Altera ex pte iudicia/et conciones. Rursū alia
ex parte sacrificabat quispiam. In proximo vero conspiciebatur aliquis lu-
etum agens. Porro quum ad Geticam respicerem, videbam belligerantes
Getas. Rursū vbi ad Scythas deflecterem /cernere erat errantes in
plaustris. Mox vbi paululum in diuersam partem deflexissēm oculum, spe-
cēbam agricolātes Aegyptios. Phoenix scortabatur. Cillix latrocinebatur.
Iacon loris cedebatur. Atheniensis causas agebat. Hæc omnia quū eodem

Luciani

tempore gererentur : cogita nūc cuiusmodi vīsa fuerit rerū confusio. Non aliter : q̄ si quis producat multos saltatores : vel potius multas choreas. deinde p̄cipiat vt omisso concentu propriam quisq; cantionē canat. Deinde si eertatim canat vnusquisq; & peculiarem suū cantū absoluerē studeat, vocisq; magnitudine vicinū superare contēdat : cogita tecū per Iouem cuiusmodi futurus sit eiūsmodi cantus. AMICVS. Modis omnibus Menippe ridiculus ac confusaneus. MENIPPVS. Atqui amice / hoc genus sunt omnes qui ī terris choreas agūt : oīsq; mortaliū vita ex huiusmodi constat discrepātia : quippe qui non modo sonent absona : verū & ornatu sint dissimili, diuersaq; moueant : neq; quicq; idem cogitent : donec choragus omnes e scena exīgat : negans diutius choreas ducere oportere. Id vbi factū est iam omnes sunt inter se similes : taciti, nec amplius cōsulam illā, & incōpositā canētes cantionē. Verum in vario ipso ac multiformi Theatro / videlicet ridicula erant quæ gerebātur omnia. præcipue vero mihi risum mouebāt īī qui de agrorū finibus contendebant : quiq; sibi placerent hoc nomīne q̄ Sicyoniū agrū colerent : aut q̄ Marathonis eam partem haberent, quæ est iuxta Oenoen : aut q̄ in Acarnania iugerū mille possiderent. Cū vniuersa Græcia, quemadmodū id tēporis mihi e sublimi despicienti videbatur, quatuor digitorū spatīū habere videretur. Attica nisi fallor proportiōe, minima pars erat. Itaq; perspexi quid esset reliquū : qd̄ diuitibus istis animos tolleret. Et enī is qui inter hos q̄ plurimū agri possidebat : vix vnā ex Epicureis Atomis colere mihi videbatur. Ceterū vbi ad Pelopōnesum flexissem oculos : deinde terrā Cynosuræ subiectā aspexissem : veniebat in mentē pro quārula regione quæ nihilo esset latior lente Aegyptia : tam ingens Argiuorum ac Lacedæmoniorū multitudo cecidisset vno die. Porro si quē cōspexissem auro superbientē : q̄ annulos haberet octo : phialas quatuor : magnopere ridebam & hunc. Nam pangeū vniuersum / vna cū ipsis metallis vix erat magnitudine micæ. AMICVS. O te felicē Menippe : qui tam nouū spectaris spectaculū. Sed age dic mihi per Iouem, ciuitates atq; homines ipsi, quāti videbātur : ex alto contēplantri ! MENIPPVS. Equidem arbitror te sæpenumero formicarū concionē vidiſſe. Aliquas in orbem obambulantes : nonnullas exeuntes : rursū has in ciuitatem redeuntes. Atq; hæc quidē simū exportat : hæc alicūde raptam fabæ tunicā, aut dimidiatū frumenti granū currens apportat. Consentaneū est autē pro ratione vitæ formicarū : esse apud illas et ædiū fabros, & concionatores, & magistratus, & musicos, & philosophos. Sed vrbes sane cum ipsis viris, formicarū nidis maxime videbātur adsimiles. Q; si tibi videtur humilius exemplum : viros cum formicarū republica

Icaromenippus. Fo. XXI.

conferre: vetustas Theſſalorū fabulas ſpecta. Reperies enim Myrmidonas/
gēre bellicoſiſſimā e formicis viros natos eſſe. Iā poſtea q̄ ſatis ſpectaſſem
omnia, ſatisq; riſiſſem, excuſſi meipſum: ſubuolaui

Ad reliquos diuos Iouis altritonantis in aedes.

Nondū ſtadiū aſcenderā, cū Luna/ ſceminea ſonās voce Menippe ſquit: ira
tibi cōtingant q̄ optas. Inſerui mihi in re quapiā apud Iouē. Dic inquā neq;
enī erit moleſtū: niſi ſi qd oneris ſit portādū. Nūtiū inquit quēdā haud gra
uē ac petitionē meo noſte Ioui pferes. Enecor Menippe: & multa, & intolerā
da ab iſtis philoſophis audiēs. Quibus ſcerea nihil eſt negotiū: niſi vt curio
ſi res meas exgrāt. Quæ ſim. Quāta ſim. & quam ob cauſam diſſecer, dimi
diataq; ſiā: curq; vtrinq; gibboſa videar. Tū hi me dicūt inhabitari: illi ſpe
culi ritu/ ſupra mare ſuſpēſam eē. Alii ruruſ/ qd quicq; ſecū excogitarint/
hoc mihi tribuūt. Poſtremo: ipm quoq; lumen aiūt mihi & furtiuū eſſe &
adulterinū: qdq; ſuperne a ſole proficiſcatur: neq; finē faciunt: etiam cū hoc
quī mihi frater eſt cōmittere me, & factionē inter nos ſerere conātes. Neq;
ſatis erat illis: quæ de ipſo dixerūt ſole: ſaxū eſſe illū, & maſſam candētem.
Et tamen q̄ multarū rerū illis ſum conſcia: quas noctu patrant, turpiſſimas
et execrandas: cū inter diu tetrici ſint, & aſpectu virili, habituq; graues &
imperitorū oculos in ſe cōiectos habētes. Atq; ego cū iſta videā: ſileo tamē.
Neq; enī decorū arbitror: reterege atq; in lucē efferre nocturnas illas dia
tribas: & quā quicq; in opto viuat vitā. Quinetiā ſi quē conſpicere adulte
rantē, aut furantē, aut aliud facinus q̄ maxime nocturnū audentē: cōtinuo
cōtracta nube tegebā: ne vulgo oſtenderē/ viros ſenes/ ea gerētes quæ neq;
barbē prolixę, neq; virtutis profeſſioni eſſent decora.

At iſtis pro nihilo eſt oratione me diſcerpere/ modiq; oībus cōtumelia affi
cere. Adeo vt/ teſtis eſt mihi nox ipſa/ ſēpius in aīo habuerim q̄ poſſem hinc
longiſſime demigrare quopiā: vbiliceret curioſam iſtorū linguā effugere.
Hęc igitur memineris vt Ioui renūties: ſimulq; illud addas ne fieri qdē poſ
ſe: vt hoc in loco durē, niſi phyſicos illos cōminuat: dialecticis os occludat
Stroam demolias: Academiā exurat: quæ in Peripato habētur diatribis finē
imponat. Siqdē ad hūc deniq; modum fiet, vt mihi pareretur quies, definātq;
me quotidie cōmetiri. Fient Iquā quæ mādās, ſimulq; recta ad ipſum coe
lum tendebam.

Nulli vbi comparent hominūve boumve labores.

Etenim paulo poſt ipſa etiā Luna mihi perpuſilla videbatur e ſublīmī. Tā
dem & terrā obtexerat. Porro reſictō ad dextram ſole per ipſas volans ſtela
las tercio die ad coelū perueni. Ac primū quidem mihi viſum eſt/ protinus

Luciani

ita vt erā introire: ratus facile fieri posse vt fallerē: quippe dimidia mei pte aquila. Porro aquilā sciebā iam olim esse Ioui familiarē. Post apud me ppē debā illos q̄primū dephēsurōs eē me: qui alterā alā vulturinā indutus eēm. Quapropter optimū factū ratus, nō temere venire in periculū: adiens pul saui fores. At Mercurius audito pulsu, ac nomē percontatus meī, festinato abiit: Ioui renūciaturus. Nec multo post intro sum accersitus, magnopere pauitās ac tremēs. Offendōq; deos omneis pariter cōfidētes: nec hos absq; sollicitudine. Nōnihil enī animos illorū turbabat nouus & inopinatus aduentus meus. Et quantū antea, nūq̄ expectabāt futurū, vt mortales omnes mox aduenirēt: ad eūdē modū alati. Porro Iuppiter / admodū terribili vultu, toruoq; & Titanico me obtuens, iquit. Quisnā es, & vnde venis? vbi nā vrbs tibi quīue parētes? Hoc vbi audissem, p̄p̄modū metu sum exanimatus. Attamē cōstiti stupidus, prēq; vocis magnitudine attonit⁹. Aliquāto post ad me reuersus, oīa dilucidē exposui: ab ipso exorsus capite. Quēadmodū cōcupissem sublimia illa cognoscere. Quēadmodū accessissem ad philosophos, quēadmodū pugnātia loquētes audissem. Quēadmodū despasssem: distractus illorū dictis. Deinde meū inuētū: tum alas, reliquaq; oīa, vsq; ad ipm̄ coelū. Post oīa addidi, quæ Luna mādarat. Itaq; ridēs Iuppiter exporrecis aliquantū supciliis, Quid dicas inqt de Zero & Ephialto: cū ausus sit & Menippus in coelū ascendere? At in plēntia qdē, te ad hospitii cōsuetudinē inuitamus. Cras inquit, sup his quorū gratia huc aduenisti, dato responso dimittemus. simulq; cū dicto surgens, ibat ad eā coeli partē vnde maxime oīa poterant exaudiri. Iam enim tēpus erat: vt votis audiendis consideret. Atq; interim inter eundū percontabatur me super his negotiis, quæ essent in terra: ac primū quidē illa. Quanti nūc venit triticū in Græcia. Et nū superior hyems grauiter vos tetigit. Et num holera egēt hymbre copiosiore. Sub hæc rogabat: nūquis adhuc superesset e Phidiē genere. Et quā ob causam Atheniēses tot annos Iouialia intermisissent: & num in animo haberēt Olympiū suū absoluerē. Et nū essent cōphēsi: qui tēplū Dodonē sacrilegio spoliaissent. Ad ea cū respōdissem, Dic mihi (inqt) Menippe: de me vero quā habēt hoīes opinione? Quā iquā o here, nisi maxie piā! nimirū oīm deorū regem esse te. Ludis tu qdē inquit. Cēterū ego cōtentionē illorū p̄be noui: etiā si nihil fateare. Sigdē fuit olim tēpus cū illis & vates esse videret, et medicus. In summa vnus erā oīa. Tū Iouis plēnē erāt, & viæ oēs simul & mortaliū conciones. Pisa ac Dodona splendide erant / ac cōspiciendē oībus. Porro prē fumo sacrorū, nec attollere oculos mihi licebat. Verum posteaq; Apollo apud Delphos constituit oraculū: Aesculapius medicinæ officinā

Icaromenippus. Fo. XXII.

Pergami: simul atq; Bendidiū natū est in Thracia: Anubis tēplū in Aegypto: Dianæ apud Ephesios: ad ista quidē concurrūt oēs: solēnes cōuentus celebrāt: Hecatombas offerūt: mihi vero tāq̃ atate defecto, abunde magnū honorē habuisse se putāt: si solido quiquēnio sacrificarint in Olympiā. Proinde videas aras meas frigidiores, q̃ sint vel Platonis leges, vel Chrysippi Syllogismi. Huiusmodi quepiam confabulati in eū peruenimus locum: vbi confessus erat ad exaudienda vota. Erant autē ordine sitę fenestrę, cuiusmodi sunt ora puteorū, habentes opercula, iuxta vnāquāq; sella posita erat aurea. Itaq; Iuppiter cū ad primā assedisset, detracto operculo, prębuit sese petentibus. Optabant autem ex omni vndiq; terra diuersa, variq;. Nā ipse quoq; admotis pariter auribus simul audiebam vota. Erant autem huiusmodi. O Iuppiter contingat mihi regnū. O Iuppiter contingat, cepas & alia mihi puenire. O Iuppiter vtinam pater mihi breui moriatur. Rursum alius aliquis dicit, Vtinam existam hæres vxoris. Vtinam nemo resciscat, me struxisse insidias fratri. Contingat mihi vincere litem. Coronari Olympiā. Porro ex his qui nauigabant, hic optabat vt spiraret Boreas: ille vt notus. Agricola optabat pluuiam. Contra fullo solem. At Iuppiter audiens, et singula vota diligenter expendens: non omnibus pollicebatur.

Verum hoc concessit Saturnius: abnuī illud.

Nam iusta vota per os fenestrę sursum admittebat, admissa ad dextrā statuens. Rursum iniqua remittebat irrita, statu deorsum redigens: ne possint ad cœlum accedere. Super vno quodam voto videbam illum etiam ambigentem. Etenim cū essent duo: qui diuersa peterēt: æquales victimas pollicitātes: nō inueniebat vtri potius annueret. Itaq; iam academicon illud illi accidebat, vt nihil statuere posset. Verū exemplo Pyrrhonis suspēsus hęrebat etiam ac considerabat. Porro cū iam satis vota proponētib; dedisset operā: ad proximā digressus sellam, & ad secūdā fenestrā, prono capite cœdera feriētibus, ac iurātibus dabat operā. Vbi his quoq; respōsum esset, ac Hermodorū Epicureū fulmine cōminuisset: ad pximā deīde sellā sese trās tulit: de diuinationibus omnib; & auguriis auditurus. Hinc ad sacrificiorū fenestrā transiit, per qd̃ fumus ascēdēs denūciabat Ioui nomen vniuscuiusq; qui rē diuinā faceret. Rursum omīssis his ventis & horis mādabat: q̃ facere deberent. Hodie apud Scythas pluio: apud Libyes fulgurato: apud Græcos ningito. At tu borea spira in Lydiā. Tu note quiesce, Zephyrus Adriani vndas cōcitet. Tum in Cappadociā grandinis mille modii dispgant. Tandē oībus ferme ordinatis, discedebam⁹ in eū locū vbi cōpotāt dii. Iā em̃ cœnę tēpus erat. Meq; Mercurius arreptū iussit accumbere iuxta Panem &

Luciani

Corybætes & Attim ac Sabariū: inglinos istos & ācipites deos. Inter ea panē exhibebat Ceres: Bacchus vinū: Hercules carnes: myrtū Venus: Neptun⁹ Menides: simul interim et ambrosiā et nectar furtim degustabam. Nā optimus ille Ganimedes, vt est hominū amans, siquādo cōspexisset Iouem auertere oculos/nectaris cyathū vnū/nōnūq̃ etiā duos mihi infundebat. Dīi vero quēadmodū alicubi dixit Homerus / et ipse opinor/vt ego illic cōspicat⁹ neq; frumentū edūt/neq; potāt nigrantia vīna: verū ambrosiam apponūt/ et nectare inebriātur: præcipue vero gaudent vesci sacrificiorū fumo vna cū ipso nidore: subuolante ad hæc sanguine victimarū: quē sacrificātes aris infundunt. Cæterum inter coenandū et Apollo cithara canebat/ et Silenus Cordacē saltabat: et musæ surgētes in mediū tū Hesiodi Theogonias nobis canebat: tum primū ex Pindaricis hymnis odam: deinde omnium saturi requieuimus: quo quisq; sederamus loco: satis vuidi potu.

At reliqui noctem diuīq; hominēsq; per omnem Dormibant: me nequaquā sopor altus habebat.

Verum mecū animo versabam cū alia permulta/ tum illa præcipue/ qui fieret: vt Apollini tanto iam tempore nō pueniret barba/ aut quo pacto nasceretur nix in coelo/ quū sol semp adesset/ vnaq; conuiuiū agitaret. Ac tū quidē pusillum obdormi: mane vero surgens Iuppiter iussit induci cōcionē mox quū adessent omnes/ sic farier infir. Vti vos conuocarem in causā fuit hospes hic qui heri aduenit: verū quū alioqui iamolim mihi fuerit animus communicare vobiscum de philosophis/ maximeq; vero a luna/ hisq; de quibus illa queritur cōmotus, statui haudquaquā diutius progare cōsultationē. Est enim hominū genus quod non ita pridem in vitā fluire cœpit/ iners/ contentiosum/ gloriæ auidum/ iracundum/ gulæ studiosum/ stultum/ fastuosum/ contumeliosum: et vt verbis Homerici dicam

Telluris inutile pondus.

Isti igitur in sectas diuisi/ ac variis rationū labyrinthis excogitatis, alii se se Stoicos appellāt: Academicos alii: alii Epicureos: alii Peripateticos: aliis item vocabulis his multo magis ridiculis. Deinde vbi venerandū illud virtutis nomen induerint/ tum adductis in altum superciliis/ pmissaq; barba/ siccato habitu obambulant/ detestandos mores secum circūferentes: simillima nimirū istis Tragoediarū histrionibus: quib⁹ si personas/ stolamq; illam auro sparsam detraxeris, quod superest/ id ridiculum est: nempe homūculus septem denariis ad agonem conductus. Atqui huiusmodi quum fingit/ morales quidē vniuersos aspernantur: de diis vero absurda prædicant: contra tractisq; coetibus adolescentulorum, quos nihil negotiū sit fallere, nobilem

Icaromenippus. Fo. XXIII.

illā virtutē ostentant/et verborū ambiguitates docent:atq; apud discipulos
reperantiā semp ac modestiā laudāt: opes ac voluptatē execrant: ceterū vbi
soli & apud sese eē coeperūt: qd attinet dicere: quātope sese igurgitēt: q̄ imo
dici sint ad venerē: quēadmodū aut ēt assū sordes oblingāt! Iā illud est oīm
grauissimū: q̄ cū ipī nihil agant, neq; publicū, neq; priuatū: sed inutiles ac
supuacanei desideāt: Nusq; in consiliis, nusq; numerentur in armis:

Tamē reliquos accusant: ac virulētis qbusdā dictis cōgerētes/ neq; nō male
dicta qdā meditari, obiurgāt: pximisq; conuitiant. Adeo vt is iter hos pri
mas tenere videat q clamorissimus sit & ipudētissim⁹, & ad maledicēdū au
dacissimus. At sane si qs istū sine fine ista faciētē, vociferātē, & ceteros incu
santē pcōtetur: ad hūc modū. Tu vero qd tādē facis! Aut qd p deos dicem⁹
te ad vitā cōferre! Nimirū respōdebit: si modo recta veraq; fateri voler: hoc
modo. Nauigare qdē, aut agros colere, aut militare, aut artē aliquā aggre
di, supuacaneū mihi videt. Ceterū clamo, squaléo, frigida lauo, incalceatus
per hyemē obambulo: ac veluti Momus ille, q̄ ab aliis gerunt calūnior. Ac
si qs diuitiū sumptuosius opsonarit: aut amicā habeat: id exgro, atq; id ignor
Q; si amicorū qspiā aut sodaliū, morbo decūbat, curaq; & obsego egeat: id
ignoro. Hoc gen⁹ sunt nobis o dii hę pecudes. Iā vero q ex his vocant̄ Epi
curei, vehemēter sunt etiā cōtumeliosi, neq; mediocriter nos mordēt: affir
mātes neq; diis eē curę res mortaliū, neq; oīno cōsyderari a nobis qd apud
illos agat. Quasobres tēp⁹ est vt de his cōsultem⁹: propterea q̄ si semel va
leāt hęc psuadere iis q sunt in vitā: nō mediocriter esuriētis. Quis em̄ post
vobis rē diuinā faciat cū nihil idē expectet emolumētī! Nā de qb⁹ Luna hos
accusat, oēs audistis heri narrātē hospitē. Sup his cōsultate, quę pariter &
hosbus sint q̄vtilissima, & nobis q̄minime periculosa. Hęc locuto Ioue fre
quēs adfremebat concio: mox clamarū est ab oībus effulmina: exure: cōmi
nue: in barathrū: in tartarū: vti gigātes. At Iuppiter rursum indicto silērio
fiēt ista inquit, quēadmodū vultis. Oēs cōminuētur cū ipsa sua dialectica.
Q; q̄ in p̄sentia sane, fas non est punire quēq; Est em̄ Hieromenia sicuti no
stis, quatuor hos mēses. Iāq; inducias promulgauī. Itaq; proximo anno in
eunte vere, malī male perdentur formidando fulmine.

Sic ait atq; supercilis pater annuit atris.

Porro de Menippo hęc mihi vidētur ingt, vt adēptis illi alīs nequando de
nuo redeat, a Mercurio deferat in terrā. Hęc locut⁹ dimisit coetū. Me vero
Cyllenius dextra aure suspēsū heri circiter vespērā deposuit i Ceramico.
Audisti oīa: oīa inquā amice: q̄ e cœlo meū adfero. Quare abeo iā eadē hęc
renūciaturus philosophis in Poecila inambulantibus, FINIS.

Luciani

TOXARIS SIVE AMICITIA DIALOGVS LVCIA

ni Erasmo Roterodamo Interprete, Interlocutores

Mnesippus Græcus, Toxaris Scythia,

MNESIPPVS.

Vid ais Toxaris! Sacrificatis Orestis ac Pyladi vos Scythæ: deosq; esse illos creditis! TOXA. Sacrificam⁹ Mnesippe: sacrificamus inquâ: haud tamē deos esse arbitrati/ sed viros bonos. MNE. An vero mos apud vos etiā bonis viris/ posteaq; vita defuncti sint, p̄inde vt diis sacra faceret? TOXA. Nō istuc modo: verū eisdē festis dieb⁹ ac celebribus cōuentibus honoramus. MNE. Quid captantes aut sperâtes ab illis! Neq; em̄ quo beniuolentiâ illorū cōcilietis/ ob id rem diuinā illis facitis quū iam sint mortui. TOXA. Nihil officiat fortassis: si et eos q; mortui sūt ppitios haberemus: q̄q; nō ob id tātū hac facim⁹: quin magis existimamus nos rē vehemēter cōducibilē: et his q; in vita sunt esse facturos: si præstatiū virorū memoriā celebremus: honorēq; habeamus iis, q; vita defuncti sunt. Sigdē hac rōne futurū arbitramur: vt multi apud nos illorū filēs euadere cupiāt. MNE. Ista qdē recte iudicatis: at Pyladē atq; Orestē quo noīe potissimū suspexistis: vt diis eos æquaueritis: idq; adeo quū hospites vobis essent: vel qd; grauius, hostes! Quippe posteaq; naufragio eieci ab his q; tū Scythiā incolebāt essent cōphensi/ abductiq; vt Dianę imolarēt: adorti carcerarios neq; nō opp̄ssis excubiis/ et regē trucidarunt/ et afflūpta sacerdote, quin ipsa quoq; Diana sublata, nauigio sese prīpuerūt, in rīa publica Scytharū lege. Q; si ob istiusmōi facta honorē habetis viris: facile assecuti fueritis: vt multos illorū similes reddatis. Iāq; ipsi ab hoc die vsq; ad prisca illa respicite nū vobis expedierit multos in Scythiā Orestes ac Pylades appellere. Nā mihi qdē isto pacto mox futurū videť: vt religionis ac deorū exptes reddamini, diis q; reliqui sunt ad eūdē modū e regione vestra in exiliū ablegatis. postea opinor deorū oīm vice viros q; illos electū venerāt/ diuinitate donabitis: et q; sacrilegi in vos fuerūt: iis tanq; diis sacrificabitis. Q; si nequaq; horū grā Orestē ac Pyladē colitis/ sed aliud q̄piā Toxaris in vos beneficii cōtulerūt qua grā quū olīm nō esse deos iudicaueritis: nūc e regione sacra illis facientes/ deos esse decreuistis. Et q; tū parū aberāt vt victimæ fierent: iis nūc victimas offertis. Em̄ uero ridicula videāt ista: et quū his q; quodā statueratis pugnātia. TOXA. Et ista qdē Mnesippe p̄clara sūt virorū illorū facinora q; cōmemorasti: videlicet duo cū essent/ tā ingentē ausū audere: vt tā p̄cul a sua patria p̄fecti/ mare trāsmitterēt: Græcis ad id vsq; t̄pis intacti: nisi solis

Icaromenippus. Fo. XXIII.

his: q̄ Argo ī Colchidē traiecerūt exercitū: nihil expauefacti / neq; fabulas q̄
de illo ferunt: neq; appellationē veriti: q̄ inhospitū vocare: videlicet, opi-
nor, qd̄ ferē vndiq; gētes accolerēt. Deīde quū iā capti essent, vsq; adeo stre-
nue sese gesserint: neq; sat habuerint: si tātū incolumes euaderēt: nisi et a re-
ge acceptā cōtumeliā vlti/et Diana sublata abnauigassent. Quid! An nō ad
miranda hęc: et quæ diuino quodā honore digna iudicēt: quicqd̄ est hoīm
q̄ virtutē suspiciūt! Qzq̄ non ista spectātes in Oreste ac Pylade p̄ heroibus
illos habemus. MNE. Atq; iā dices: qd̄nā prāter ista suspiciendū patrarine
atq; diuinū! Nā quantū ad nauigationē et peregrinationē attinet: nō pau-
cos p̄fecto diuiniore istis ostēdero/ negotiatores: atq; inter hos prācipuos
Phoenices: quī nō in Pōrtū: neq; ad Mēotiden vsq; aut Bosphorū tantū ena-
uigant: verū quaua versus/ Grēcū ac Barbarū mare p̄metiūt. Hi siquidē
omnē oram/et omne littus (vt ita dixerim) p̄scrutati in annos singulos, ex
tremo demum autumno in suam patriā reuertūtur: quos scilicet ad eandē
rationē p̄ diis habeto: idq; etiāsi cōplures illorū caupones ac salāmētarios
esse repies. TOXA. Audi nūc o vir admirāde/ cōsydera q̄ quāto nos q̄ Bar-
bari vocamur/ recti⁹ vobis de bonis viris sentiam⁹. Sigdē in Argo atq; My-
cenis ne sepulchrū qd̄m vllum insigne videre est Orestis ac Pyladis: apud
nos vero et templum ostendit: ambobus illis cōmuniter sacrum (ita vt par
erat amicis) et hostiē offerunt: reliquūq; omnis honos. Porro q̄ hospites
erāt nō Scythæ/ id vero nihil obstat: quo minus boni viri iudicēt: neq; em̄
pendimus cuiates sint viri honesti ac probi: neq; inuidemus/ si cū amici nō
fuerit, res egregias gesserūt. Quin magis adinirātes ea q̄ patrarūt, ab ip̄is
factis domesticos ac nostrates illos ducimus. Qd̄ aut potissimū stupētes in
illis viris efferimus, illud est: q̄ nobis vīsi sunt amici inter sese longe optimū
extitisse: atq; aliis exemplo fuisse/ quāsiq; legē statuisse: quē admodū oportet
amicos oēm inter se cōmunicare fortunā/ curariq; a Scythis: q̄ quidē essent
prāstātissimi. Itaq; q̄cūq; alter cū altero/ vel alter p̄ altero tulit/ ea maiores
nostri descripta in colūna ærea reposuerūt in templo Orestis: ac leges sta-
tuerūt: vt ea colūna prima esset institutio disciplināq; liberis suis: si memi-
nissent q̄ in illa essent adscripta. Itaq; pene patris q̄sq; sui nomē citius obli-
uisceretur: q̄ res gestas Orestis ac Pyladis ignoraret. Quin et in porticu
templi eadem quæcūq; in columna notant, priscorū picturis adumbrata vī-
sunt. Nēpe Orestes vna cū amico nauigās: deīn fracta iter abruptas cautes
īpōrū naue/ cōphēsus: et ad victimā adornat⁹: iāq; Iphigenia initiat eos. Ex
aduerso vero in altero pariete idē iā vīculis exutus depictus est: ac Thoan-
tem occidens: multosq; ex Scythiis alios. Postremo soluentes, abducta Iphie-

Luciani

genia ac dea. Porro Scythæ frustra scaphâ adoriūt iam nantē: hærentes gu-
bernaculis/ac conscendere conātes. Deinde re frustra tētata, alii qdē ex eis
laucii/alii vero eius rei metu cōpulsī/natatu semet in solū recipiūt: vbi vel
maxime liceat pspicere/quantā alter in alterū beneuolentiā pstitērit in cō-
flictu cū Scythīs. Fecit em̄ pictor vtrūq; de hostibus in semet ruētibus secu-
rū: ppellentē autē eosq; in alterū ferunt/ac p̄ illo iaculis occurrere conātē: p
nihilōq; ducentē si intereat ip̄e/mō seruet amīcū: vel suo ip̄ius corpe p̄que-
niens/excipiēsq; ictus in illū intētos. Iā vero tantā illorū beneuolētiā/atq; in
rebus tristibus cōmunionē/fidē/humanitatē/veritatē/deniq; cōstantiā alte-
rius in alterū amoris/hæc haud quāq; humana putauimus esse: verū animi
cuiusdā prastatoris:q; p more vulgarī istorū mortaliū:q; donec secundis
ventis nauigatur/amīcis indignātur:nisi ex æquo participes fiant rerū læ-
tarum:q; si vel paululum eis venti reflare coeperint,aufugiunt/solos in pe-
riculis deferētes. Enīmuero vt et illud noueris/nihil amicitia melius arbi-
trant Scythæ:neq; est in quo Scythæ magis gloriēt, q̄ in adiurādīs amīcis/
cōmunicandisq; rebus acerbis: quēadmodū neq; pbrū apud nos malus vl-
lum,q̄ amicitia desertorē videri. Has ob res Orestem ac Pyladem venera-
mur q; prastantes exiterint in Scytharū virtutibus/atq; in amicitia præ-
cellentes: id quod nos oīm maxime admiramur. Appellationē quoq; ex his
illorū factis imposuimus: vt Coraci vocent: qd̄ qdē nra in lingua pinde so-
nat/ac siq; dicat/diū amicitia p̄fides. MNE. Hui Toxaris p̄fecto nō arcu mō
valuerūt Scythæ/bellicisq; in rebus cæteris antecelluerunt: verū videntur
et ad orandū/perfuadendūq; omniū aptissimi: vnde mihi quū dudū secus
videretur,nūc eidē merito fecisse videmini: quī sic Orestem ac Pyladem in
deorū numerū retuleritis. Verū illud me fugerat vir optime/q; pictor quo
q; bonus esses. Admodū em̄ euidenter ostendisti nobis quæ sunt in Orestis
tēplo/picturas/pugnāq; viroq; alteriq; p altero suscepta vulnera. Tactū nō
putarā amicitia vsq; adeo cultā fuisse quodā apd̄ Scythas: magis autē q; bar-
bari essent atq; agrestes, similitate quidē ira/rabieq; ppetuo cōmitti: amīci-
tiā vero ne in familiarissimos qdē exercere solitos: idq; cōiciēs/quī ex aliis
quē de illis audim⁹: tū ex hoc q; progenitores suos vita defunctos deuorāt
TOXA. An nos Gracis quū aliis in rebus/ tū in his quæ ad parētū attinēt
cultū/sanctiores/magisq; pii sim⁹, in prēsentiariū haud quāq; cōtēderim. Q;
aut nostrates amīci lōge fideliores sint amīcis Gracis: q; amicitia rō ma-
ior apud nos q̄ apud vos: haud difficile fuerit docere. Ac p̄ deos Græcorū
ne tibi molestū sit audire: si quæ p̄pexi dixero: multū iā t̄pis apud vos ver-
satus, vos enī mihi videmini præclarius cæteris de amicitia verba posse

Korakoi
dixit Toxares

Toparis. in diu. fo. XXV.

facere: vim vero factaq; illius/adeo non solū pro sermonū dignitate non ex-
 ercere: vt sit vobis sit p̄dicare eā:& quātum sit bonū ostendere. At vbi vsu
 venit: deficiētes a sermonibus/nescio quomodo e medio negotio aufugitis.
 Ceterū quū tragcedi ī scēnā p̄gressi/istiusmodi amicitias vobis rep̄sentāt:
 pleriq; laudatis atq; applauditis: ac pro se mutuo periclitātib⁹ illis illachry-
 maris: ip̄i vero nihil dignū laude pro amicis p̄stare auderis. Quin si quādo
 forte accidat: vt egeat amicus: ibi p̄tinus nō secus atq; isomniā/pcul auolā-
 tes euanesūt vobis multē illē tragcediē: vosq; similes reliquit inanib⁹ istis
 ac mutis p̄sonis: quē diducto rictu atq; imane hiantes, ne minimū qdem lo-
 quunt. At nos ediuer so/quo sumus ī dicēdo de amicitia posteriores/ hoc ī
 p̄stāda ea p̄cedimus. Quare si videt ita ī p̄sentiaꝝ agamus: p̄scos illos
 amicos valere finamus: si quos vel nos vel vos ex his q olim fuisse, recensere
 valemus: quādo ista qdē parte vos nimirū superaueritis: cōpluribus ac gra-
 uibus adductis testibus: nēpe poetis: q Achillis & Patrocli amicitia, tū The-
 sei Perithoiq; neq; nō aliorū necessitudinē/pulcherrimis versibus carmini-
 busq; cōtexuerūt. Quī paucos quosdam ī mediū adferamus: ex his q nostra
 ip̄sorū memoria fuerit: atq; eorū res gestas exponamus. Ego qdē Scythicas:
 tu vero Græcanicas. Et ī his vter superarit: melioraq; produxerit amicorū
 exempla: is & victor esto: ac suā ipsius victoriā promulgato: tanq; q pulcher-
 rimū honestissimūq; certamē decertarit: adeo vt ego qdem non paulo ma-
 lim mihi ī singulari victo certamine dextrā amputari: nā ea est apud Scy-
 thas victo poena: q̄ ī amicitia quopiam īferior iudicari: p̄sertim Græco: ip̄a
 se Scytha quū sim. MNE. Qzq; est haud mediocris negotii cū viro/ita vt tu
 es/bellatore/singulari certamine cōgredi: tū admodum īstructo missilibus
 ac penetrabilibus narrationibus: haud tamē vsq; adeo ignauiter tam cito vni-
 uersam deferēs grēciā/tibi cessero. Etenī vehemēter absurdū fuerit: quum
 duo illi tātum vicerint scytharū: quantū fuisse declarāt: tū fabulē: tū vetu-
 stē vestrē picturē: quas pauloante scite admodū rep̄sentabas: Græcos omnis
 tot nationes/tot ciuitates/nullo defendēte vinci abs te. Nam istuc si fiat: nō
 dextrā, quēadmodū apud vos solet, sed linguā execari cōueniat. Sed vtrum
 spectare nos oportet: nūerū ne eorū: q̄ amice qs gesserit: an magis quo plu-
 res alteruter amicos referre poterit: hoc victoria dignior videbit? TOXA.
 Nequaq;: imo nō multitudie vis horū spectet: verū si q tu narrabis facta/his
 q narrabo videant p̄stantiora magisq; penetrātia: tū nimirū etiā si numero
 paria sint opportuniora magisq; letalia mihi facient vulnera. Ac pene me-
 mer ad ictus accōmodabo. MNE. Probe loqueris. Statuam⁹ igit: quot erūt
 satis. TOXA. Mihi qdē satis fore videtur: si vterq; quinq; narret exempla.

.VXX.0. Luciani. eimco.

MNE. Idēdē mihi videt: ac prior dīcīto: verū adiuratus, nimirū non nisi vera dīciturum: alioquī fingere eiūsmodi / nō admodum fuerit difficile: palam autē refcllī non queant. Porro si iuraris: nefas sit / non habere fidē. TOXA. Iurabimus: si quid etiā iureiurādo opus esse cēses. MNE. At quis tibi e diis nostratibus: nū satisfaciāt Iuppiter philius: TOXA. Et maxime. Ego quoq; tibi nostratē iurabo / meapre ī lingua. MNE. Testis igitur esto Iuppiter philius / quēcūq; dīciturus sum apud te, ea nimirū, vel q̄ viderim ipse: vel quē ab aliis quoad fieri potuit / diligētissime pceperī: narraturū / nihil ex meipso cōminiscentē alleuātēq;. Ac primo qdem loco Agathoclis Diniēq; amicitia re ferā / quae apud Ionas est celebratissima. Nā Agathocles hic q̄ Samius fuit: non ita pridē vixit: vir ī amicitia qdem p̄cipuus / ita vt re declarauit. ceterū reliquis ī rebus vulgo Samiorū nihilo p̄stārior / neq; genere / neq; ceteris itē opibus. Huic cum Diniā Ephesio Lysionis filio amicitia a puero iter- cesserat. Porro Diniās supra modum dītatus est: & quēadmodum solēt ī q̄ nuper opes nacti sunt / cōplures & alios secum habebat / satis qdem idoneos illos / & ad cōpotādum & ad voluptariā consuetudinē: ab amicitia vero longe alienissimos. Atq; iter hos iterim habebatur & Agathocles: cōuiuebatq; & compotabat illis: non admodum approbās eā viuēdi rationē. Diniās autē nihilo hunc potiorē habebat, q̄ ceteros adulatores. Tandē etiam offende re cōepit / crebrius obiurgās: molestusq; videbatur: quīp̄re q̄ admoneret eū maiorum: p̄ciperetq; vt seruaret, quae multo labore parta / pater illi reli- quisset: adeo vt ob hac ne ad comessationes quidem illum deinceps adhibe- ret / sed solus cum illis comessaretur celare cupiens Agathoclem. Demum ab assentatoribus illis misero persuasum est: q̄ adamaretur a Chariclea De monactis vxore viri illustris, atq; iter Ephesios ī honorib⁹ ciuilibus prima- rii. Jā & literulē a muliere ad illum ventitabāt: & sēta semīmarcida & ma- la quādam admorsa, deniq; quicquid ad hęc lena machinantur ī adolescen- tes: quo paulatim illis amorē artibus qbusdam īferant: primumq; hac īcen- dant opinione: q̄ sese credant amari. Nam plurimum illicet & hoc / p̄fer- tim eos q̄ sibi formosi videntur: donec īprudentes in casses inciderint. Erat autem Chariclea vrbana quidem & elegans muliercula: at supra modum meretricia, semperq; illius quicūq; forte adiūisset / etiam si quis admodum leuiter concupiūisset: quin si vel aspexisses duntaxat / protinus adnuebat, nec vllō pacto metuendum erat ne quando recusaret Chariclea: admirabi- lis autem alioquī artifex: quauisq; meretrice doctior / allicere amatorem: & ambiguus quum adhuc esset totum subigere, at quum iā teneretur īcitare: ac magis magisq; accēdere: nunc ira: nunc blandimētis: ac mox fastidio: dea

Chariclea

Inde licet suspitione: quasi ad alium sese deslexura esset: postremo omni ex parte egregie docta erat mulier & absoluta, artibusq; omnigenis i amantes instructa. Hæc igitur tum Dinie adulatores accersuerat i adolescentulum multaq; adsimulabant quo eum i amorem Charicleæ ipellerent. Illa porto quæ compluris iam adolescentes iugularat, & innumerabiles amores fuerat: mentita domosq; opulentas euerterat: varium quoddam atq; inexpugnabile malum: vbi nacta manibus est simplici & huiusmodi artium i peritum adolescentulum, haudquaquam admittebat ex vnguibus: sed vndiq; oppugnans tentatq; vbi iam omnium esset compos: tum ipsa dum capat capta perit: tum i felici Dinie innumerabilium malorum extitit causa. Nam primus quidem statim literulas illas ad illum dat: ac subinde mittit ancillulã quæ renunciarer vt flieret: vt vigilaret: postremo vt misera præ amore suffocatura esset sese. Donec iam beatus ille persuasus / sibi formosus esse videretur: atq; Ephesiorum vxoribus præter ceteros adamabilis. Ac tandem i congressum adductus est multis precibus exoratus. Et ex eo quidem tempore facilis iam erat coniectura: fore vt caperetur a muliere formosa: ad voluptatem congreddi docta: & in loco flere: & inter loquendum miserabiliter suspirare: & iam abeuntem amplecti: & adeunti obuiam occurrere: & formam colere sic vt maxime placitura esset: interdum vel voce vel cithara canere: qbus omnibus i Diniam vsa est. At vbi sensit excruciar i iamq; amore illaquearum / ac subiugum esse factum: aliud ad hæc excogitat: quo miserum subuertat: grauidam se ex eo simulat (nam hoc quoq; efficax ad magis ac magis illam mandum stultum amantem). Neq; postea comiebat ad illum / affirmans a viro obseruari sese: qui iam amorem persensisset. Hic vero rem iam non vltra ferre potis erat: neq; durare quibat: quum illam non aspiceret: sed laachrymabatur, adulatoresq; ad sese accersebat: ac Charicleæ nomen iclamabat: imaginemq; illius amplexus (candido em lapide fecerat) eiulabat. Deum i limine abiiciens sese iactabatur: planeq; res extremæ dementiæ speciem obtinebat. Siquidem munera reddita sunt mulieri: non pro malorum aut corollarum precio: sed solide domus, agri, famula, vestes florulentæ, auxi quantum optaret. Quid multa? Breui Lyfionis domus antea inter lones nobilissima exhausta est, atq; exinanita. Deinde vbi iam exuocis esset: eo relicto, quempiam adolescentulum Cretensem bene nummatum venata est, illiq; substituit. Iam videlicet illum adamabat / atq; is qdem credebat. Itaq; Dinias neglectus non a Charicleæ modo: verum etiã ab assentatoribus (nã isti quoq; ad Cretensem amatorẽ iã descuerat) abijt ad Agathoclem iã pridem non isciũ: q illi res misere haberet. Ac pudesceus quidem initio,

Luciani

tamen exposuit omnia: amorem: egestatem: arrogantiam mulieris: rivalem Cretensem: in summa non victurū se: nisi cum Chariclæa consuetudinem haberet. Ille vero intempestivū esse rat⁹ id tēporis exprobrare Dinia: quā propter ex amicis vnum se non admisisset: sed tū quidē assentatores suos sibi anteposuisse: diuendita / quā vnā habebat in Samo / domo paterna, precium illi attulit talenta tria. Quæ simul atq; recepisset Dinias: haud clam erat Chariclæa: rursus subito formosus factus: rursus ancilla & literula, & expostulatio, q̄ iam diu se nō adisset, cōcurrerunt. Item adulatōres applaudētes: vt viderūt Dinia adhuc esse qd daret. cū autē pollicit⁹ esset se venturū ad illā: venissetq; primo fere somno: essetq; intus Demonax Chariclæa maritus: siue q̄ alioqui persenserat: siue de cōposito pditioneq; vxoris (nā vtrūq; fertur) exiliens velut ex insidiis: & attrit⁹ iubet occludere: & Diniam cōprehēdi: ignem ac flagra minitās: neq; nō gladium tanq̄ in moechū educens. Ille porro reputans quibus in malis esset: vecte quopiam de proximo, vt iacebat, arrepto / tū ipsum occidit Demonactem: in tēpus adigens: tū Chariclæam: atq; hāc quidē non icu vno: verū etiā & vecte sepūs & postea Demonactis gladio feriēs. At famuli inter ea muti stabant: rei nouitate attoniti. Deinde cōprehendere conati: quum in hos quoq; ferro insisteret: ipsi quidē aufugerunt. Dinias autē clam se subduxit: tanto patrato facinore. Et ad auroram vsq; apud Agathoclem diuersabatur: pariterq; & quæ facta essent reputabāt: & quid in posterum esset euēturum cōsiderabāt. vt autē diluxit: milites aderant (iam enim res erat diuulgata) cōprehensumq; Diniam, nec hūc iam inficiantē homicidium, abducunt ad præfectum: qui per id tempus Asiam moderabatur. Hic eum ad Persarum regem remittit, nec ita multo post relegatus est Dinias in Giaron insulā ex Cycladibus vnam: dānatus a rege: vt in ea, quoad viueret, exularet. Agathocles autē cum reliquis in rebus nunq̄ abfuerat: tum pariter soluit in Italiam: & amicorū solus vna est in iudiciū comitatus: neq; vsq; defuit officio. Porro vbi iam in exiliū profectus est Dinias: ne tum quidem desertus est ab amico. Quin potius ipse suapte sponte damnatus / versabatur in Giaro: simulq; cum illo exulē agebat. At quum iam rerum necessariarū omnium inopia laborarent: locans se ipsum purpurariis vna cum aliis vrinabat: quodq; hinc partū est referens, Diniam alebat. Quin & ægrotanti diutissime inseruiuit: & vbi vix defunctus est, noluit vnq̄ in patriam reuerti: verum inibi perseverauit in insula: pudori sibi fore ratus: si vel mortuum amicum deseruisset. Hoc tibi graci factum amici rettulerim: quod quidem non ita pridem accidit. haud enī scio an annū quinq; præterierint: q̄ Agathocles in Giaro mortem obiit.

TOXARIS. At vtinā iuratus ista Mnesip. dixisses: videlicet quo mihi fas
 esset: eis non habere fidem. Adeo Scythicum quendā amicum Agathoclem
 istum descripsisti / quin vereor ne quē & alium isti similē narres. MNESIP.
 PVS. Audi iā & alium Toxari Euthydicum chalcidensem. Retulit autem
 mihi de hoc Simylus nauclerus Megarēsis / adiurās profecto se teste rem fa-
 ctā esse. Aiebat enī nauigauisse sese ex Italia Athenas: circiter Pleiadum oc-
 casum: collecticiōs quosdā homines vehentē: in his fuisse Euthydici: vnaq̃
 cum hoc Damonem Chalcidensem / eiusdem amicum. At natu quidem eos
 æqualis fuisse: verum Euthydicum / valentē robustumq̃: Damonem cōtra
 suppallidum ac valetudinarium: quasi qui nuper (vt apparebat) ex diutur-
 no morbo reualuisset. Itaq̃ ad Siciliā vsq̃ feliciter aiebat Simylus nauiga-
 se ipsos. Ceterum vbi trāsmisso freto / in ipso iam Ionio mari nauigarēt / tē-
 pestatem maximā eis incubuisse. Quid autē attinet multa referre: immanis
 quasdā procellas ac sinuosas / tum grandines / & si quæ alia tempestatis ma-
 la: vt vero iā haud procul abessent a Zacyntho nuda nauigantes antemna:
 præterea & funes quosdā trahentes / quo nimirum vim impetumq̃ fluctus
 exciperēt: circiter noctis medium Damonē / qui in tanta iactatione nausea-
 ret / vomuisse in mare propēdentem. Deinde, vt coniicio, naue vehemētius
 in eā partem in quā ille propendebat inclināta, simulq̃ propellēte fluctu ex-
 cidisse eum prono capite in pelagus, neq̃ nudum tamen videlicet / vt mise-
 ro vel natate commodè liceret. Mox itaq̃ succlamasse quum præfocaretur,
 vixq̃ sese ab vndis sustolleret. Porro Euthydicum simul atq̃ audisset / nam
 forte fortuna nudus in strato tū erat: abiēcisse semet in mare, arreptoq̃ Da-
 mone qui iā deficiebat (diutius enī ista videri poterāt luna scilicet relucen-
 te) vna iuxta illum nasse, ac subleuasse. Ac voluisse quidem illis opitulari se
 se miseratos virorum calamitatem, verum nequisse / q̃ vento præualido ra-
 perentur. Illud tamē fecisse: subera complura ad illos proiecis-
 se: tum ex con-
 tis aliquot: vt ab his suspensi natarent: si quē forte ex eis nāsciscerentur. Po-
 stremo scanforia quoq̃ tabulata: quę quidem erāt neutiq̃ exigua. Cogita iā
 per deos: qđ aliud grauius beneuolētiæ documentum quisq̃ edere queat / in
 hominē amicum / qui noctu decidisset in mare / vsq̃ adeo seuiens, qđ cōmuni-
 cata morte: lāq̃ adeo mihi ante oculos pone imminentes procellas: fragorem
 aquæ sese adglomerātis: spumam vndiq̃ efferuescentem: noctem: ac despe-
 rationem. Ad hæc illum iam præfocari incipientem, vixq̃ vndis extantem /
 manusq̃ porrigentem amico: hunc autē incontāter insilientē, simulq̃ nan-
 tē: prorūsq̃ sollicitum: ne se prior Damon iteriret. Sic enī profecto cogno-
 scēs, qđ haud ingenerosum hunc quoq̃ amicum / videlicet Euthydicū / retu-
 d. iiii.

Luciani

lerim. TOXARIS. Vtrū perierunt viri Mnesippe: an salus quapiā ex sperato illis contigit? Adeo ego illis non mediocriter timui. MNE. Bono animo es Toxaris: seruati sunt / quin hodieq; Athenis agūt: ambo philosophiē dātes operā. Nam Simylus ea demum narrare poterat: quæ noctu videre licuit: hunc delapsū: illum desiliēte: simulq; nantes: quatenus per noctē dabatur aspicere. Porro quæ post hæc acciderint: Euthydicus ipse narrat. Primum quidē, subera quēdā forte nactos / suspēdisse de his sese, atq; ita herentes fluitasse, sane q̄ incommode. Deinde vbi tabulata conspexissent iā sub aurorā annasse: consēsisq; illis cōmode / deinde nantes appulisse Zacynthum. Post hos autē: qui neutiq; mali sunt, vt ego quidē autumo, accipe iā tertium nihilo istis inferiorē. Eudamidas Corinthius Aretæo, Corinthio, & Charixeno Sicyonio amicis vtebatur: & iis quidem opulētis: quum ipse pauperrimus esset. Hic vita decedēs testamētum reliquit: aliis quidē forasse deridiculum: tibi vero, haud scio, an tale sit appariturū: viro probo: & apud quē amicitia in precio sit, quicq; vel cum pręcipuis ī ea certare queas. sic enim in eo scriptum erat. Lego Aretæo quidē: matrē meā alendā: atq; in senecta fouēdam. Charixeno vero filiā meā elocandā cum dote: quāta ab illo maxima dari poterit. Erat autē illi mater anus: ac filiola iā matura nuptiis. Si quid autē interim acciderit alterutri: huius quoq; partē (inquit) alter habeto. Huiusmodi lecto testamēto, ii qui tenuitatē quidē Eudamidæ nouerant: at amicitia quē illi cum his viris interceſſerat ignorabāt: rem pro ludo iocōq; ducebāt. Nemo certe aderat: qui non cum risu discederetq; eiusmodi hereditatem Aretæus & Charixenus essent accepturi: felices videlicet: atq; ita aiebāt. Si quidē persoluēt Eudamidē: superstites ipsi hereditatē tradēt mortuo. At heredes / quibus ista erāt legata: vt audierunt: venerunt ilico agnoscentes rataq; facientes ea quę erant testamēto mādāta. Itaq; Charixenus quicquid naxat dies superstes, diem obiit. Aretæus autē optimus successor factus, tum illius / tum suo ipsius suscepto onere / & matrē alit Eudamidē: & filiā nō ita pridē elocauit: ex quinq; talētis quę possidebat, duobus in propriæ filiæ dotē: duobus in amici filiam erogatis. Ac nuptias ambarum eodē die fieri voluit. Quid tibi Toxaris Aretæus iste videtur: numnā leue amicitia argumētum exhibuisse: adita huiusmodi hereditate, neq; deserto amici sui testamēto: an hunc quoq; in perfectis idoneisq; calculis ponimus, vt sit vnus e quinq; TOXARIS. Et iste quidē egregi⁹: q̄q; equidē Eudamidā multo magis ob fidutiā admiratus sum: qua fuit erga amicos, declarauit enī q; & ipse eadē fuisset factur⁹ erga illos: tamen non essent ea scripta in testamēto: verum ante alios venisset non scriptus talium hæres. MNESIPPVS. Probe

dicis. Sed quartū iā tibi narrabo: Zenothemī Charmoleum, Massilia orium
dum. Cōmonstrabatur autē mihi ī Italia, patriæ nomīne legatum agēti, vir
decorus: procerus: ac diues: vt apparebat. Assidebat illi vxor ī rheda iter fa
cienti: quum alioqui deformis, tum dimidia nēpe dextra corporis parte mā
ca, alteroq; capta oculo/ teterrimū quoddā & refugiendū terriculum. Dein
de quum demiraret: si decorus ille quum esset ac venustus/ sustineret eius
modi mulierē sibi adiunctā: is qui mihi eum cōmonstrabat/ causam exponit:
quare in id matrimoniarum incidisset. nouerat enī comper te omnia. nā ipse
quoq; Massiliensis erat. Menecrati (inquit) huius scedæ patri, amicus erat
Zenothemis: viro diuiti ac honorato: ipse iisdē rebus par. Deinde aliquāto
post facultatibus exiit ex condēnatione Menecrates: quo tēpore pari
ter infamis & ad capeffendos magistratus inidoneus est iudicatus a sexcētū
viris, tanq̃ qui sentētiā iniquā pronunciaffet. Ad hunc autē modum inq̃
nos Massiliēses mulctamus, si quis corrupte iudicet. Grauius itaq; ferebat
Menecrates: primum q̃ esset condēnatus, deinde, q̃ e diuite pauper: postre
mo q̃ ex nobili repēte factus esset infamis: ac reiectitius. At prēter cētera eū
ipsa discruciauit filia iā nubilis: vtpote annos nata decē & octo: quā ne cum
omni quidē patris substantia quam ante condēnationē possederat: dignatus
fuiſſet quisq; ingenuus ac pauper facile accipere: quē tam infelici fuerit for
ma. Quin & concidere dicebatur, idq; circa lunā crescētē. Hæc vbi apud
Zenothemim deploraret: bono inquit animo es Menecrates. Neq; enī ipse
egēbis necessariis, & filia tua dignum aliquē suo genere sponſum iuenerit.
Atq; hæc eloquutus, statim apprehēsa illi⁹ dextra, deduxit domū. Ibiq; opes
quē illi multę erāt, partitus est cū illo: ac coena apparari, iussa/ cōuiuiū acce
pit amicos, & in his Menecratē: veluti iā e necessariis cuipiā persuasisset: vt
puellā in matrimoniū acciperet. Posteaq; autē cōuiuiū peregerāt: libassentq;
diis, tum vero plenū illi calicē porrīgēs: accipe inquit Menecrates, a genero
symbolū affinitatis poculum: nā hodie ducturus sum ego filiā tuā Cydi
machā: dotē autē iam olim accepi, talēta quinq; & viginti. Illo vero respon
dētē absit ne feceris o Zenothemis: neue ipse vīq; adeo īsaniā: vt te neglectū
qui & iuuenis es & formosus, cōspiciā cum deformi puella ac debilitata cō
iugatū. Hęc inquā illo loquēte: hic sponſam adiunctā tollēs abduxit in tha
lamū: ac paulo post prodiit, ea deuirginata. atq; ex eo tēpore cū illa viuit: su
pra modū diligēs, & quēadmodū vides circūferēs eā. Et nō solum nō pudet
matrimonii: verū etiā perinde atq; gloriās de eo, sic ostētat: propterea q̃ ne
gligit corporis formam ac scēditatē: ad hæc opes, & famā: tantū amici ratio
nē habet Menecratis: neq; arbitrat̃ eum sexcētum virum sententia dete

Luciani

riorem esse factū : quantum ad necessitudinem. Quā pro his iam illi gratia retulit fortuna : ad hūc modū. Puellus enim ei formosissimus ex illa deformissima susceptus est. Neq̃ diu est q̃ tollens hunc pater / intulit in curiam : frondibus oleaginis coronatum : ac pullis amictum : quo plus miserationis auo conciliaret. At infans arridebat iudicibus : manibus complodebat. Itaq̃ curia cōmota super illo / remisit multam Menecrati : atq̃ ille iam rei famēq̃ restitutus est eiūsmodi patrono vsus apud iudices. Hāc affirmabat Massiliensis Zenothemim amici gratia fecisse : haud mediocria : sicuti vides : neq̃ qualia passim Scythę faciūt : qui cōcubinas formosissimas summa cura deligere dicunt. Restat nobis quītus. Neq̃ vero mihi videor aliū quēpiā debere dicere : Demetrio Suniensī prāterito. Nauigarat in Aegyptū Demetrius : vna cū Antiphilo Alopecensi : qui cū illi iā inde a teneris annis fuerat amicitia : atq̃ ephœb⁹ ephœbo cōuixerat : pariterq̃ fuerat erudit⁹ : ipse qdā Cynicam disciplinā sequut⁹ sub Rhodio illo sophista : Antiphilus vero mendendi scientiā exercuerat. At hoc tēporis forte profectus fuerat in aegyptū : ad spectaculū Pyramidū Mēnonisq̃. Nā audiuerat illas quī eēt sublimes : vmbra nō iacere : Mēnonē aut vocē ædere , exoriente sole. Harū igitur rerū cupiditate adductus Demetrius : videlicet vt pyramidas intueretur ac Mēnonem audiret : sextū iam mēsem aduerso nilo nauigabat : relicto Antiphilo : q̃ is itinere atq̃ astu defessus esset. Huic autē interea calamitas incidit : quæ singularē quēpiam amictū postularet. Nā puer eius vt nomine ita & patria Syrus , inita societate cū sacrilegis aliquot , vna cū illis in Anubis tēplū irrupit sublatq̃ deo ad hoc phialis aureis duab⁹ tū caduceo , aureo & hoc , neq̃ nō cynocephalis argēteis / atq̃ id genus aliis , omnia apud Syrum depo fuerāt. Deinde forte cōprehēsi (capti enim fuerāt diuēdentes nescio quid) rem omnē protinus confessi sunt : districti in rota / deportatiq̃ venerunt in ædes Antiphili : ibi res furto sublatas depromebāt : sub lectica quadā in abdito conditas. Syrus itaq̃ ilico vinctus / vnaq̃ heres huius Antiphilus : atq̃ is quidē interea dū pręceptorē audit , auulsus. Nec opitulabatur quispiā : quin magis hi qui fuerant hactenus amici , auersabantur hominē tanq̃ qui rēplū Anubis sacrilegio cōpilasset : seseq̃ impiari credebāt : si cū illo bibissent : aut edissent. Porro duo qui reliqui erant pueri , quicquid erat in domo cōualantes , fuga discesserunt. In vinculis igitur erat miser Antiphilus multū iā tēporis , habitus interim oīm , quātum in carcere erat , sordium foetissimus. Porro pfectus carceris Aegyptius homo supstitiosus ratus sese gratū facere deo : atq̃ illius vlisci vices : grauis Antiphilo imminēbat . Quā si quando defenderet : affirmans se nihil eiūsmodi patrasse : impudēs habebat : atq̃ hoc

nomine multo etiā magis erat inuifus. Subegrotabat itaq; iā maleq; habebat. nec mirū: quippe qui humi cubaret: idq; etiā noctu: neq; crura finiretur p̄tendere: ligno inclufa. nā per diem Cyphone stringebat: altera manu vincta ferro. at noctu cogebat totus in vinculis eſſe. Ad hęc inſuper domiciliū p̄dor ac p̄focatio, multis ibidē vinctis, locūq; anguſtū p̄mētibus: adeo vt vix respirarēt: tum ferri ſtridor: ac ſomnus exiguus. Hęc oīa moleſta erant atq; intolerāda: nimirū homini eiufmodi rerū inſueto: minimeq; ad tā durū vitæ genus exer citato. Quum vero iā deficeret ac ne cibū quidē capere poſſet: reuerſus eſt tādē & Demetrius: nīhil dū ſciens eorū quę acciderant. vt autē cognouerat quo in loco res eſſet: ſtatimq; curriculo ad carcerē veniſſet: tū quidē admiſſus nō eſt: p̄pterea q̄ vesp̄era iam eſſet: & carceris cuſtos iādudū oclulis foribus dormiebat: miniſtris excubias agere iuſſis. At mane quū eſſet, ingreſſus: multis videlicet p̄cibus admiſſus: accedēs multo tēpore q̄rebat Antiphilū: q̄ppe malorū multitudīne ſic imutattū: vt agnoſcī nō quiret. Circumiens igiſ e vinctis vnūquēq; cōtemplabat: eorū more: quī familiaritū cadauera iam marcida facta requirunt in ſtragibus. Q; nī nomē fuiſſet eloquutus: Antiphilū Denomenis filium: ne longo quidē tēpore poſuiſſet agnoſcī quiſnā eſſet: vſq; adeo prę malis erat trāſfiguratus. Vt vero ad vocem agnitā reſpōdiſſet: atq; adeunte illo comā diduxiſſet: eam a vultu abigens ſordidā atq; impexam: oſtendit ſeſe quis eſſet. Hic ambo collapſi ſunt: oculis oborta caligine: in tā inopinato ſpectaculo. Verū aliquāto poſt poſtea q; & ipſe ſibi redditus: & Antiphilū recipiens Demetrius de ſingulis eſſet illum diligēter perōtatus: bono animo eſſe iubet. Tum diſſecto pallio, dimidiato quidē induitur ipſe: reliquum autē illi donat: detractis illi putribus atq; detritis quibus erat opertus panniculis. Atq; ex eo diē modis oībus illi aderat: curam eius agens: inſeruiensq;. Locans enim ſeſe iis qui verſabatur in portu mercatoribus, a mane ad mediū vſq; diē, oneribus geſtādīs nō parum lucri faciebat. Deinde ab opere reuerſus: mercedis partē Carcerario in manū dabat: quo illi māſuetum hunc ac pacatum redderet. De reliquo autem in amici curam aſſatim ſuppeditabat. Atq; interdiū quidē aderat Antiphilo quo illū cōſolaretur: vbi vero nox occuparet: pro carceris foribus facto ex herbis thorulo, ſubſtratiſq; frōdibus, acuiſcebat. Et in hūc quidē modū aliquādiū degebāt: vt Demetri⁹ nullo verātē ingrederet: atq; ob id miri⁹s ferret calamitatē Antiphilus: donec extinctio in carcere latrone quopīā: idq; vt putabat veneno: & cuſtodīæ exactiſſime obſeruata: neq; deinde quiſq; admiſſus in domiciliū vinculis liber. Quas ob res dubius atq; anxius: quum alia via non pateret qua liceret amico adeſſe: adito præfecti

Luciani

Collega, seipsum desert tanq̃ in irruptione templi Anubis communem operā addidisset. Id simul atq̃ confessus est: abductus est ilico in carcerē: ac ductus ad Antiphilum. Nam hoc magnis precibus vix obtinuerat a carcerario: vt proxime Antiphilo atq̃ eadē in trabe vinciret. Hic igit̃ vel maxime declarauit: quāto in illū fuerit amore: quū sua ipsius incōmoda negligeret: cum & ipse interim egrotaret: illud autē curā haberet: quo pacto fieri posset: vt ille & q̃ plurimū dormiret & minimū angeretur. Atq̃ ita cōmode tolerabant: cōmunicatis inter ipsos malis: donec aliquāto post / tale quiddam accidit: quod finem ferme eorū imponeret calamitatī. Siquidē e vincētis quispiā / haud scio vnde nactus limā / adiunctis cōiuratis capriuorū plarisq̃ catenā infecuit: qua seriatim erant astricti: cyphonibus in hanc insertis: soluitq̃ omnes. Qui quidē facile trucidatis / quippe paucis / custodibus, cōglobati p̃filiere. Atq̃ n̄ quidē ilico quo quisq̃ poterat dissipari, postea plarisq̃ sunt cōprehēsi. Porro Demetrius & Antiphilus inibi remanserunt: Syro quoq̃ retento: qui iam aufugere parabat. Vt autē diluxisset: Aegypti praefes / cognito qd̃ acciderat / emisit quidē qui illos insequerētur: accersitis autem iis qui erāt cum Demetrio: soluit a vinculis collaudatos: q̃ soli nō aufugissent. At illis haud quāq̃ sat erat: vt hoc titulo dimitterentur. Clamabat autem Demetrius: sibiq̃ non mediocribus in rebus iniuriā fieri pretēdebat: si pro maleficis habitū viderētur vel cōmiseratione: vel ob id laudis / q̃ non aufugissent, dimitti. In summa cōpulere iudicem vt causam exactius excuteret. At hic vbi repperit: nihil eos cōmeritos: collaudatos illos: Demetriū autē seorsum quoq̃ admiratus: liberos esse iussit: cōsolans super poena: quā tulerāt: prater ius in vincula cōiecti. Quin etiam ambos munere prosequutus est: idq̃ de suo: Antiphilum drachmarū decem milibus: bis tāto Demetrium. Ac Antiphilus etiā nunc quidē in Aegypto est. Demetrius autē sua quoq̃ viginti milia relinq̃ens amico, concessit in Indiam: profectus ad Brachmanas: tantum hoc loquutus Antiphilo: merito sibi iā ignoscendū videri: q̃ n̄ ab eo discederet. Neq̃ enim sibi op⁹ fore pecunia: quoad is pseueraret esse: qui erat: videlicet qui possit paucis esse cōtentus: neq̃ illum amplius egere amico: quippe cui res iam feliciter haberent. Huiusmodi sunt Toxaris amici greci. Q̃ n̄ initio notasses nos: tāq̃ qui verbis nos iactarēmus: idem profecto relaturus eram tibi complures orationes: atq̃ eas egregias: quas Demetrius habuerit in iudicio quū interim p̃ seipso nihil defenderet: p̃ Antiphilo vero, lachrymas funderet: atq̃ etiā supplex esset: totaq̃ causam in sese reciperet donec Syr⁹ flagris caesus ambos eos liberos fecit. Hos igit̃ paucos & plurimis / quos mihi primū memoria suggessit: tibi narrauerim p̃claros

ac firmos amicos. Qd reliquū est: iā decedēs a narratiōe / tibi dicēdi partes
trado. Tu porro vti Scythas his nō: inferiores referas: sed lōge p̄stātiores tibi
ipsi curē fuerit: si qd de dextra sollicit⁹ es: ne ea tibi p̄cidat. Verū oportet
strenuū p̄stare virū. Eteṁ res quēdā vehemēter ridicula tibi cōtingerit: si
cū Orestem ac Pyladē admodū sophistice laudaris: p̄ Scythia dicēs orator
ignauus appareas. TOXA. Recte tu qdē Mnēsippe: qui qdē ad dicēdū etiā
adhortaris: perinde quasi nihil sollicit⁹ sis: ne tibi lingua excecet: victo ī nar-
rationib⁹. Sed iā exordiar: nihil quidē quēadmodū tu verbis phalerans atq;
adornās (neq; enim is scytharū mos) p̄sertim quū res ipse lōge magis lo-
quātur q̄ verba. Nihil autē eiūsmodi expectaueris a nobis: cuiūsmodi tu cō-
mēorādo laudib⁹ extulisti: puta si quis sine dote duxerit deformē mulierē:
aut si qs amici filiē nubēti, pecuniolā donauerit: duo talēta: ac p̄ louem siqs
spōte eat ī vicula quū certo sciat se paulopost eē solūedū. Admodū em̄ leuia
istā: neq; qcūq; inest ī his: vel magni negotii, vel virile qd sit. Cāterū ego tibi
referā multas oēdes: bellaq; & mortes amicorū causa suscepas: vt intelligas
vīa ista lusum eē: si cū scythicis cōferātur. Neq; tñ ist huc sine causa facitis.
Sed merito parua ista miramini: p̄pterea q̄ nō sunt vobis admodū graues
occasionēs declarandē amicitia: q̄ppe in alta pace viuētibus. Quēadmodū:
nec in tranquillitate queas scire: bonus sit gubernator nec ne. Tēpestāte em̄
tibi opus fuerit: ad hoc vt dignoscas. At apud nos bella perpetua: & aut in-
uadimus alios: aut cedim⁹ inuadētib⁹: aut vbi forte cōcurrim⁹: p̄ pascuis
prædaq; pugnamus. Hic potissimū opus est bonis amicis: eoq; q̄ firmissime
cōstituimus amicitias: sola hac arma inuicta atq; inexpugnabilia esse iudi-
cantes. Prius autē volo tibi cōmemorare quo ritu faciamus amicos: non ex
poculis: quēadmodum vos: neq; si quis aequalis sit: aut vicinus: verū vbi stre-
nuum quēpiam virū cōspexerimus: quiq; præclara facinora patrare possit:
in hunc oēs studio incūbimus: & qd vos in ambiēdis cōiugiis / id nos in ami-
cis facere nō grauamur: diu quasi procōs agentes: nihilq; non facientes: ne
videlicet frustremur amicitia: neue reiecti esse videamur. At vbi iā in ami-
citiis cēteris repulsis / delect⁹ est quispiā: prius fœdus inītur: ac iussurādū
quod sit maximū nimirū & victuros eos pariter: & mortē appetiturū: si sit
opus: alterū pro altero. Atq; ita facimus. Eteṁ simul atq; incisīs digitis / san-
guinē in Calicē destillauerim⁹: summisq; ītinctis gladiis / ambo pariter ad-
mouētes biberimus: nō est quicq; qd deinde nos queat dirimere. Admittun-
tur autē ad huiūsmodi fœdera: ad summū tres. Nā qui multis sit amicus: is
eo loco habetur apud nos: quo cōmunes istæ atq; adulteræ vxores: arbitra-
murq; iam nō perinde firmā illius amicitia fore: posteaq; est ī plures partes:

Luciani

dissecta. Exor diat autē ab his quæ nuper Dandamis fecit. Dādamis enī hic in cōflictu cū Sauromatis / quū esset captiuus abductus eius amicus Amizocas. Quin potius ante tibi iurabo nostrum iusiurādum / quādoquidē isthuc initio sum pollicitus. Non enī per Ventum & Acynacem / quicūq̃ mēiturus sum apud te / de Scythicis amicis. MNESIP. Equidem ruium iusiurandum haud magnopere desyderabam. proinde recte facis / qui nullum deorum iura. TOXARIS. Quid tu narras! An non tibi videntur esse dii Ventus & Acynacis! Adeo ne te fugit q̃ nihil sit maius mortalib⁹ vita ac morte! Per hac vtq; iuramus / quorū per Vētum & Acynacē iuramus: videlicet per Ventum: tanq̃ qui vitæ sit causa: per Acynacem vero vt qui mortis sit auctor. MNE. Atqui si ista idonea causa est / profecto multos alios quoq; deos estis habituri / tales qualis est Acynacis / puta iaculum / lāceam / venenum / funē. atq; his consimilia. Quādoquidē varius est iste deus interitus / atq; innumerales aperit vias / qbus ad illum sit aditus. TOXA. Vide q̃ contētiōse nunc. q̃q; litigiose isthuc facis: dū medio sermone iterpellas me: excutisq; ac disturbas orationē meā. At ipse loquēte te silētium agebā. MNE. Age / non sum isthuc posthac factur⁹. Toxaris. Et optimo iure obiurgas. quare perge cōfidēter qd̃ restat dicere: perinde quasi nec adsim dū loqueris. adeo tibi filebo. TOXA. Quartus igit̃ agebat̃ dies Dādamidī & Amizocē: ex quo amicitia inierāt. ac mutuū sanguinē pariter biberāt. Venerāt iterea ī regionē nostrā Sauromatē: cū equitū decē milibus: peditū autē bis tātū aduenisse ferebat. ii nimirū quū in nos irruissent iparatos / neq; expectātes illorū insultū: oēs qdē cedere cogunt: cōpluris aut̃ repugnātes occidūt: nōnullos & viuos abducūt: nisi si quis effugerat tranās ī vltiorē fluminis ripā: vbi nobis dimidiū copiarū / & ps curruū erat. Sic enī id tpis castra fueram⁹ metari: haud scio quo consilio Archiplanorū. i. ducū nostrorū. ad vtrāq; Tanaidis ripā. Protinus itaq; & p̃das abigebāt: & captiua abducebāt: & rētorā diripiebāt: & curribus potiebant̃ / atq; iis plerisq; cū viris captis / & sub oculis nris cōcubinas vxoresq; nras cōstuprabāt. Nos porro rē idigne tulim⁹. At Amizoca quū duceres (erat enī capt⁹) noiātī iclamauit amicū: miserevinctus: simulq; calicis & sanguinis cōmonefecit. Qd̃ simul atq; exaudierat Dādamis: nihil etiā contatus / spectātibus oībus / tranauit ad hostes. Ibi Sauromatē dēfatis telis irruerunt in illum: iam confixuri nisi succlamasset Zirim. Hoc verbi si quis sonuerit / postea non interimunt / sed recipiunt / tanq̃ deditē sese precio redimēdum. Moxq; ad illorū ducē adductus reposcebat amicū: ille redē prionis scīū postulabat. Neq; enī prius dimissurū sese: nisi maximū p̃ illo recepisset. Tum Dandamis: quē possidebā inquit. ea oīa a vobis direpta sunt.

q̄ si qđ est qđ nudus p̄stare queam: id sum paratus polliceri vobis: & ipe-
ro quicqđ voles. Et si ista vis: meip̄m huius in locū recipe & abutere ad qđ
cūq̄ tibi lubitū erit. Ad hęc Sauromata. Nihil inq̄ opus retinere te p̄fer-
tīm quā temere dedideris. Quin tu parte eorū quę possides tradita, amicū
abducito. Rogat illico Dādamis: quidnā vellet accipere. Ille oculos postulat.
Atq̄ hic p̄tinus exhibuit eruēdos. Deide vbi essent erecti: iāq̄ p̄ciū p̄solutū
esset Sauromatis: recepto Amizoca reuerſus est innitēs illi: vnaq̄ tranātes
incolumes ad nos redierunt. Id factū animū reddebat Scythīs oībus: neq̄ iā
victos esse rebātur sese: quū viderent: qđ apud nos esset bonorū maximū: id
nondū esse abductū ab hostib⁹: verū supeſse egregiā mentē: & in amicos ſi-
dem. At idē Sauromatis formidinē nō mediocrem incutiebat: reputātibus
cū cuiusmodi viris, si se preparassent, essent pugnaturi: tametſi tū quidē ex
improviso supassent. pinde sub noctē relictis maxima ex parte pecorib⁹ incē-
sisq̄ currib⁹ fuga sese subdixerūt. Porro Amizoca nō tulit diutius: vt vide-
ret ipe: amico ceco Dādamide. sed ipſus semet exoculauit. Atq̄ ita sedēt am-
bo oīq̄ cū honore a populo Scytharū publicit⁹ alūtur. Quid tale Mneſippe
vos referre poſſetis? Etiā si q̄s tibi donet vt poſſis vel decē alios ad istos q̄nq̄
adiſſigere: etiā citra iusiurādū: si ita vis: vt & multa liceat affingere. At ego
tibi rē nudā exposui. Tu vero si quē talē narrasses: nō sum nescius: quantas
adornādē rei g̃ſa phaleras narratiōi fueris admixtur⁹: quēadmodū suppli-
cārit Dādamis: & quō sit excacatus: & quę dixerit: & quo pacto redierit: &
quēadmodū exceperit eū Scythæ: adgratulātes beneq̄ ominātes: atq̄ id ge-
nus alia: cuiusmodi vos ad demulcēdas aures solet | artificio quodā addere.

Audi igit & aliū huic parē Belittā: hui⁹ Amizocæ cōsobrinū. Is vt detra-
ctū ex equo a leone Baſthem amicū cōſpexiſſet: nā forte ſimul erāt i venatu:
iāq̄ leo circūplex⁹ illū, iugulo admot⁹ eēt: atq̄ vnguib⁹ laniet: defiliēs &
ipe inuolauit in tergū beluæ: reflexitq̄ ū ſeſe puocās auertēſq̄: atq̄ iter dē-
tes digitos inferēs: conat⁹ quoad licuit Baſtham e rictu Leonis eximere: do-
nec leo omiſſo illo iā ſemimortuo: ad Belittam ſeſe cōuertit: atq̄ ip̄m quoq̄
circūplexus occidit. At ille moriens (nā tanto anteuertit) acynacē in leonis
pect⁹ defixit. Itaq̄ pariter exanimati ſunt oēs. nos autē ſepelitim⁹ eos: duob⁹
aggeſtis tumulis iter ſe vicinis: altero amicorū: altero e regiōe leonis. Iā ter-
tio loco tibi referā Mneſippe Mācētæ Lōchata: & Arſacomæ amicitia. Hic
enī Arſacomas deperibat Mazæā Leucanoris filiā: q̄ regnabat i Boſporo: tū
quſi legatione fungeret ſup tributo: qđ Boſporini ſemp nobis p̄dere ſoliti,
id rēporis tertii iā mēſem vltra diē legitimū diſtulerāt. In cōuiuio igit quē
Mazæam vidiffet procerā atq̄ decorā virginē: amore capt⁹ eſt: grauitatq̄

Luciani

discruciabat. Iam itaque quæ de tributis agebant: erant tractata: responderatq; illi Rex: cõuiuios accipiebat: mox illi dimissurus. Est autem mos in Bosphoro: ut poci in cõuiuios petat puellas: narrantes quinam sint: quibusq; rebus fructi decreuerint eas in matrimonium accipere. Atque id tempore forte fortuna multi aderant in cõuiuios poci: reges: ac regum filii. in his erat & Tigrapates Lazorum princeps: & Adyrmach⁹ Machlyinæ dux: aliiq; cum his multi. Oportet autem unumquemque proci postea exponit quæ sit & qua fiducia ad ambiendas nuptias accesserit cõuiuari cum reliquis: taciturne accubere. Deinde pacto cõuiuios, postulata phiala, vinum in mesam effundere: atque ita sponsam ambire: multum interea collaudante sese: quo genere: quibus opibus: quæ sit potentia. Ad hunc igitur modum cum multi iam libassent: postulassentq; regna & opes commemorantes: tandem Arfacomas postulata phiala, non libauit (neque enim mos apud nos vinum effundere: quoniam magis cõtumelia ista esse iudicatur in deum) sed haustum bibes, Da mihi Rex inquit filiam tuam Mazæam uxorem: quæ multo sum potior istis quantum ad opes ac possessiones attinet. Leucanore vero admirante: Sciebat enim rex pauperem Arfacomam ac de plebe Scytharum esse: precoratemque quantum pecorum, aut quantum habes plaustrorum Arfacoma: nam iis rebus vos diuites estis. Immo nec plaustra inquit possideo nec arma: verum sunt mihi duo amici: honesti probique: quales alii Scytharum nemini. At tamen quidem ista dicens risus est: cõtemptuque habit⁹: visusque temulet⁹. Mane vero reliquis platus est Adyrmachus: iamque sponsam abductur⁹ erat in Maeridem ad Machlyenses. Porro Arfacomas domum reuersus amicis idicatur: quemadmodum reiectus esset a rege: risuque habit⁹ in cõuiuios: quum pauper esse putaret. Atqui dixerat inquit illi quantas habere opes nepe vos: o Lõchata atque Maceta: vestraque beneuolentia longe prestare, multoque firmior esse Bosphoranorum opibus. Verum hæc dicente me subfannauit: cõtemptusque: & Adyrmacho scilicet Machlyensi tradidit asportandam sponsam: quæ aureas phialas se diceret habere decem: propterea currus quaternis sedilibus octoginta: ad hęc ouium bouumque multam copiam. Sic videlicet antetulit fortibus viris pecorum multitudinem: operosa pocula: & currus gratis. Proinde o amici dupliciter excrucior: nam & Mazæam amo: & iniuria mihi inter tantum hominum illata non mediocriter mordet animum meum. Arbitror autem & vos ex equo iniuria affectos esse. Etenim ad unumquemque e nobis tertia cõtumeliæ pars pertinebat: si modo ita viuimus: quemadmodum cepimus: quum cõiungeremur: nimirum ut unus homo simus: iisdem dolentes: iisdemque gaudetes. Immo inquit Lõchates unusquilibet e nobis totus iniuria afficiebatur: tamen quum in te ista fieret. Quomodo igitur (inquit Macetes) his in rebus agemus? Per partes inquit Lõchates negotium suscipiam⁹. Atque ego quidem recipio Arfacome, me caput apportaturum Leucanoris. Tu vero sponsam ereptam huic adducas oportet. Ita fiat.

Toxaris. Fo. XXXII.

(inquit). At tu Arfacoma siter hec/nā his pactis verisimile est exercitu ac bello fore op⁹, hic mane: quo cōtrahas & appares arma: equos: atq; aliarū rerū vim: quātā potes maximā. Facillime aut plurimos adfluxeris: partim q; ipse strenuus: partim q; nobis nō pauci sunt familiares. Maxime vero si desederis in tergo bouis. Hec vbi placuissent: hic qdē q̄tū potuit, recta pfect⁹ est in Bosporū: puta Lōchates: alter .i. Macētes ad Machlyēs: eques vterq;. At Arfacomas domi manēs, & cū aequalib⁹ cōtulit: & ex familiarib⁹ vim hoīm armauit. Demū & in tergo bouis defedit. Cōsuetudo aut de sedēdo in tergo bubalo huiusmodi est apud nos. Vbi q; ab alio lesus est: cupitq; vlciscī: neq; par eē pugna: vides: tū boue immolato: carnes frustulatim cōcīsas igni torret. Dehinc ipse porrecto humi corio, sedet in eo: in tergū reductis manibus more eorū q; a cubitis victi sunt. Et hoc qdē apud nos maximū est supplīcādī genus. Appositis aut bouis carnib⁹, adeūtib⁹ domesticis, p̄terea si quis ali⁹ velit, q; partē sibi sumit: ac dextro pede tergū bouis calcās, p̄ facultate pollicetur: hic qdē equites p̄biturū se quīq; suo p̄te cibo: suoq; stipēdio: ille decē: alius plures: alius armatos pedites quot possit: atq; qui pauprimus, se ipsum dūtaxat. Colligis itaq; in tergo bouis īgēs nōnunq; multitudo. Et huiusmodi quidē exercitus, & certissima fide cohaeret: & hostibus expugnari difficillim⁹ est: nō aliter q; si iureiurādo esset adact⁹. Nā in tergū ascendisse: instar iurisiurādi est. Arfacomas īgit his in rebus pcurādīs satagebat: cōiēctūq; illi egres qdē circiter quiquies mille: tū armati: ac pedites p̄misce: viciēs mille. At Lōchates vbi ignotus puenit in Bosporū: regē adit: tractārī quiddā de regni negotiis: atq; venire quidē sese: publico Scytharū noīe: sed priuatim res maximas apportare. Ille vbi dicere iussisset, De publicis īquit negotiis hac in p̄sentiarū denūciant. Scythae: ne vestri pastores in planiciem vsq; trāsgrediantur: sed intra Trachonē pascant. Ceterū latrones de quibus expostulatis: regionē vestrā incurserint: negant eos publico consilio emitti: sed priuatim sui quēq; lucri causa prādari. Q; si q; illorū deprehendatur: tui arbitrii esse vt in eos aīaduertas. Hec quidē illi denūciant: at ego tibi indico: grauē in vos insultū futurū ab Arfacoma Mariātæ filio: qui nūper legatū egit apud te: idq; (opinor) quū filiā tuā postularit: nō assequit⁹ sit abs te: ob id indignat⁹: sedetq; ī tergo taurino septimū iā diem: cōtraestusq; illi est exercitus haud exiguus. Audiui (inquit Leucanor) & ipse: cōgi vim copiarū in tergum bouis. Q; autem aduersum nos cogerentur: q; Arfacomas huius rei dux esset: id vero me fugerat. Atq; in te inquit Lōchates hic apparatus cōstituitur. Mihi autē īimicus est Arfacomas: grauiterq; ferit: q; sibi praeferat a natu maioribus: & q; in oībus illo videar eē p̄tē.

Luciani

stantior. Q² si mihi sponderis alterā filiam tuā Baroctim: alioqui nec indigno vestra affinitate: breui tibi reuersus caput eius apportauero. Spondeo Rex inquit: videlicet supra modum formidine correptus: propterea q^o non ignoraret quā ob causam iratus esset Arfacoma: nimirum ob nuptias: tum & alias quoq^{ue} metuerit semper Scythas. At Lonchates iurato inquit te p^{re}stiturū pacta neq^{ue} ificiaturū. Id quum fieret: iāq^{ue} resupinatus i coelū iurare vellet: Absit inquit vt hic: ne quis spectantiū coniciat: qua gratia iuremus. Quin potius hoc tēplum Martis igressi: oclusis forib⁹ iusiurandum edamus: vbi nullus exaudiat. Nam si quid horū inaudierit Arfacomas: vereor ne me ante bellū imolet: manu iā nunc non parua cinctus. Introeamus inquit Rex. Vos autē absistite q̄ longissime. Neq^{ue} quisq^{ue} ad templum adeat: quē ego non accersiuero. Posteaq^{ue} igitur ipsi qdem itrogressi sunt: satellites autē procul abstiterunt: vibrato gladio/ simulq^{ue} altera manu obturato ore, ne vociferaretur, iētum i pectus adegit. Deinde caput defectū sub chlamyde tenēs prodibat: quasi confabulās iterim cū illo: breuiq^{ue} sese dicēs adfuturum: tanq^{ue} ad negotii quippiā emitteretur ab illo. Atq^{ue} ita reuersus eo vbi equum vinctum reliquerat: conscenso illo redequitauit i Scythiā. Porro nemo est eum ifequutus: quippe diu ignorātibus Bosporinis: qd^o acciderat: tū vbi rescissent, factiose de regno decertātibus. Hęc itaq^{ue} gessit Lōchates: p^{re}stititq^{ue} promissum: allato Leucanoris capite. Porro Macētes in via factus certior super his quē i Bosporo acciderant: peruenit ad Machlyēses: primusq^{ue} illis nūcium attulit de rege trucidato. At populus inquit te Adymache gener cū sis ad regnum vocat. Proinde fac vt ipse prior occupās i perium arripas: i rebus perturbatis obortus: puella vero te sequatur a tergo i currib⁹. Facile enī isth^{oc} pacto tibi cōciliaueris multitudinē Bosporanorū: vbi Leucanoris filiā conspexerint. Ego porro non solum abauus sum: verum etiā sponsa tuę cognatus maternus. siquidē nostra e gente Masteram Leucanor asciauit vxorē. Et nūc tibi adsum: missus a Masteræ fratribus qui sunt i Alanīa: denunciātib^{us} vt q̄ potes ocysime te recipias i Bosporū: neq^{ue} per negligētiam cōmittas, vt iperiū ad Eubiotū deueniat: q̄ tamen frater notus est Leucanoris: tamē Scytharum partibus semper fauit: cū Alanis simultates gerit. Hęc qdem dicebat Macētes. Erat autē eodē cultu eadēq^{ue} lingua cū Alanis. Cōmune enī horum vtrūq^{ue} Alanis cū Scythis: nisi q^{uo} nō magnopere comati sunt Alani: quēadmodū Scythę. At Macētes i hoc quoq^{ue} illis erat affimilis: videlicet detonsa coma: quatinus conueniebat Alanū minus esse comatum q̄ Scythā. Itaq^{ue} his rebus factū est: vt illi fides haberetur: putareturq^{ue} Masterę ac Mazęę cognatus esse. Et nūc inquit o Adymache, ad vtrū

Toraris Fo. XXXIII.

uis paratus sum: vel pñfici tecū in Bosporū si velis: vel manere si sit opus
ac sponfam adducere. Istud equidē inqt Adyrmach⁹ longe malim: quādo
quidē cognatus es/ te puellā adducere. Nā si nobiscū vna pñficaris in Bos-
porū, vnū duntaxat equitē numero addideris. Q, si mihi vxorē aduexeris,
multorū instar fueris. Atq; ita factū est: et hic qdem iter ingressus est: Macē-
tē tradēs ducendā Mazēā: quæ virgo etiā dū erat. At ille per diem quidē il-
lam curru vehebat: verū vbi nox incubuisset, impositā equo(nā id curarat
vt alius qdam eques sese cōsequeret) tū infiliens et ipse nequaquā deinceps ad
Meotim iter faciebat: sed deflectens ad mediterraneā, relictis ad dextrā Mi-
treorū mōtibus, quū virginē interim aliquoties interquiescere iussam re-
focillasset, intra tridū a Machlyensibus in Scythiā vsq; pñensus est viam:
statimq; equus eius vbi destitisset a cursu, paulisper astans exanimatus est.
Porro Macentes Arfacomæ Mazēā in manū dās, Accipe, inquit, a me quod
q id quod sum pollicitus. At illo ad insperatū spectaculū stupefacto/ gfasq;
agente/ Desine, inquit, Macentes: ac noli me aliū a te ipso putare: nā mihi p
fecto gfas agere ob hanc quē feci/ pinde est: ac si sinistra mea gfas agat dextrē
q vulnerata sibi subministravit/ atq; officiose curā egit agrotantis. Ridicu-
la nimirū et nos fecerimus: si iā dudū cōmissi/ et quatenus licet in vnū cō-
flati/ magnū adhuc esse credamus: si qua pars nostri officiose quid egerit p
toto corpore. Etenim p se ipso fecit: quū ps sit totius beneficio adiuti. Atq; ad
hūc quidem modū Arfacomæ gfas agētī Macētes respōdit. Caterū Adyr-
machus vbi sensit insidias, nō prexit ire in Bosporū: iā em Eubiotus rerum
potiebat/ accersitus a Sauromatis: apud quos fuerat diuersatus: verū in pa-
triā reuersus, cōtractis ingētibus copiis, p mōtuosa irruit in Scythiā: pau-
loq; post irruit et Eubiotus: quū Gracos vndecūq; poterat secū ducens: sū
Alanos et Sauromatas accersitos: vtrinq; vicies millenos. Cōiūctis autē co-
piis, Eubiotus atq; Adyrmach⁹ nonaginta milia cōfecerūt. Atq; ex his ter-
tia pars egres sagittarii: nos autē(nā et ipse ad hanc expeditionē cōtuleram
addens iis q tergum taurinū cōuenerant/ equites ad plenū instructos cen-
tum) contractis haud multo minus triginta milib⁹ vna cū equitibus oppe-
riebamur insultū ductore Arfacoma. Vt autē admoventes illos cōspeximus
cōtra duximus agmē, prēmisis in hostē eqtib⁹. Atq; vbi iā diu acriter cēt
pugnātū, tandē cessere nostri, interrupta phalange. Postremo in duo disse-
ctū est vniuersum agmē Scythicū: pars subduxit sese nō omnino palā victa
verū ita fugiebat: vt locū dare videret: adeo vt Alanī ad multū tempus in-
sequi nō auderent. pte alterā/ quæ eadē erat imbecillior cingentes Alanī ac
Machlyenses vndequaq; cōdebāt, cōsertim iaculis emissis atq; sagittis: sic/

Luciani

vt vehemēter laboraret a nostris qui tenebantur obfessi. Et iam plariq; arma pēcerāt: quorū in numero forte erat Lonchates et Macētes: iamq; ambo vulnus acceperant: dū ante alios sese periculis obiciunt. Hic qdē adusto semore / puta Lonchates. Porro Macētes securi sauciato capite: tū conto in humerū impacto. Qd simul atq; sensit Arfacomas: quū in altero agmine esset nobiscū: turpe ratus / si desertis amicis nō adesset, subditis equo calcariibus, cū clamore in hostes tēdere cōpīr: sublato gladio adeo: vt Machlyenses vim animi nō sustinuerint sed viā illi fecerint: vt transiret. At ille receptis amicis, tum aduocatis et aliis, impetū fecit in Adymachū, impactoq; in ceruicē gladio / ad zonā vsq; dissecuit. Quo fuso, dissipata est omnis acies Machlyensium: paulopost et Alanorū. Deniq; cum his Græci quoq;. Atq; ita redintegrato prælio nos supiores exitimus: diuq; sumus insequuti / trucidantes: donec nox sinē imposuit. Postero die ab hostibus venerunt legati: qui supplices pacē atq; amicitiam orarent. Bosporani duplicatū tributū pē furos sese pollicebant. Machlyenses obfides daturōs se confirmabant. Alanī ita eam inuasionē cōpensaturos sese spondebant: vt Sindianos nostro nomine vellēt aggredi: quibuscum multo iam tempore nobis fuerat simultas. His de rebus auditis suffragiis, in primis autē Arfacomæ et Lonchatæ, pax inīta, duobus illis cuncta p arbitratu suo moderantibus. Huiusmodi Mnesippe audent Scythæ amicorū causa facere. MNESIP. Tragica prorsus o Toxari / fabulifq; similia. Et ppitius sit Acynaces et ventus p quos iurasti: si quis ista nō credat / non admodū reprehendens esse videatur. TOXA. At vide vir egregie: ne incredulitas ista ab inuidia vestra pfiscat. Qz nō me de terrebis nō habendo fidē: quo minus et alia his cōsimilia referā: quæ nouerim a Scythīs esse gesta. MNE. Tātū ne longū faciās vir optime: neq; vsq; adeo admiffis / vagifq; vtare sermonibus: vt nunc sursum ac deorsum Scythiā / Machlyanamq; pcurrēs: deinde in Bosporū discedēs: postremo rediēs prorsus abutare silentio meo. TOXARIS. Parendum tibi et hanc præscripti legem: dicendumq; paucis: ne fatigeris vna nobiscum / audiendo circūcursitans. Quin magis ausculta quæ in meipm amicus Sifinnes nomine præstiterit. Quū enim Athenas relicta patria pfisceretur: idq; cupiditate Græcanicarum literarum: appuleram Amastrim Pōricā. Ea est vrbs haud pcul a Caranibe diffita in pmtorio / obuia iis qui a Scythia nauigāt. Comitabatur autem Sifinnes mihi a puero amicus. Nos igit vbi res quasdam importatas in portu spectassemus: in eumq; e nauī subduxissemus eminus / nihil suspicantes malis: interea fures quidam effracta fera sustulerunt vniuersa: adeo vt non reliquerint / quod vel in eum diem sufficere posset. Ergo

Toxaris Fo. XXXIII.

quum domū essemus reuerſi: cognito quod acciderat, nō viſum eſt in ius
vocare vel vicinos q̄ plures erant/vel hoſpitē: verit̄ ne plariſq̄ ſycophātæ
videremur: ſi dixiſſemus nobis ab aliquo ſublatos eſſe Daricos quadringē-
tos: tū veſtium p̄multū: ad hanc tapetiā quædā: deniq̄ qc̄quid habueramus.
Conſultabamus igitur hiſce de rebus/ quid eſſet faciundum omnium rerū
egenis: idq̄ in vrbe peregrina. Ac mihi quidem ita viſum eſt tum tempō-
ris ſtatim demerſo in ilia acynace/ vitam fugere: priuſq̄ ignauum quippiā
aut indignū eſſet ferendū/ vel fame/ vel ſiti enecto. Cōtra Siſinnes cōſolabat̄
obſecrās ne qd tale facerem. Aiebat em̄ excogitaſſe ſeſe: vnde nobis victus
ſuppeteret. Et eo q̄dem die baiulandis e portu lignis allata mercede, victū
ſuppeditauit: mane aut obambulans in foro/ pompā quandā aſpexit iuuenū
(quemadmodū aiebat) elegantīū ac ſtrenuorū. Hi nimirū viritim lecti/ vti
mercede propoſita ſingulare certamē inirēt: in tertiū diē erāt decertaturī.
Ergo quū oēs huius negotiī cōditiones audiſſet: accedēs ad me: Caue poſt-
hac, inq̄t, Toxari: ne teipm pauperē dixeris. Si q̄dem tertio abhinc die diuī-
tem te reddidero. Hæc ait: atq̄ interea ægre parato victu, quū iā ſpectacu-
lum eſſet inſtitutū, ſpectabam⁹ et ipſi: etem̄ aſſumptū me duxit in theatrū:
tanq̄ ad iucundū aliquod/ nouūq̄ ſpectaculū Græcorū. Ergo vbi cōſediſſe-
mus, ſpectabamus. Ac primo quidem feræ p̄tim iaculis confixæ/ atq̄ a canī-
bus agitæ: partim in homines quosdam vinctos emiſſæ/ nocētes quoſpiā:
ita vt coniciebamus. Vt autem prodierūt qui erant ad ſingulare certamē
conducti: ac producto iuvene quodam prægrandi/ dixiſſet præco. Si quiſq̄
velit cū hoc ſingulari certamine congregi, prodeat in mediū: præmiū pu-
gnæ accepturus drachmarū decem milia. Ibi protinus aſſurrexit Siſinnes
deſiliens: polliceturq̄ ſe dimicaturū: ſimulq̄ poſcit arma. Tū acceptā mer-
cedē decē milia mihi deferēs in manū dat. Si vicerō, inq̄t, Toxaris vna p̄ſi-
ciſcemur/ ſuppetetq̄ cōmeat⁹: ſin cecidero, ſepulto me, redi rurſ⁹ i Scythiā
Ego qdē hiſ auditis ſingultiebā. At ille ſūpris armis reliquū qdē corp⁹ mu-
niuit: at galeā neq̄q̄ ipoſuit: ſed nudo cōſiſtēs capite pugnabat. Et iitio qdē
ip̄e vuln⁹ accepit, retorto gladio ſuccifo poplite/ ita vt multū ſanguinis de-
flueret. Ego interim iā metu p̄mortuus erā. At ille cōſidentius inuadentē
aduerſariū obſeruās, ferit in pectore/ tranſſigitq̄: ita vt p̄tinus ad pedes il-
lius p̄cūberet. Ille feſſ⁹ et ip̄e vulnere/ mortuo incūbebat: parūq̄ aberat: quī
ip̄e quoq̄ efflaret aīam. At ego accurrēs erexi aīmq̄ reddidi. Porro vbi di-
miſſ⁹ ē, iā victor declarat⁹: ſublatū illū domū deportauī: multūq̄ t̄pis cura-
tus a medicis, ſupuixit quidē/ hodieq̄ agit ap̄d Scythas, ducta in matrimo-
nium ſore mea: claudus tamen adhuc eſt ex vulnere. Hæc res Mneſippe

Luciani

nō apud Machlyenses: neq; in Alania gesta est: vt testib⁹ careat: et ficta cre-
di queat: verū cōplures extāt Amastriani: qui de pugna Sifinnæ memorāt.
Finem iam faciam: si tibi quinto loco factū Abauchæ retulero. Appulit ali-
quando Abauchas hic in Boristhenensiū ciuitatē secū adducens: et vxorem:
quā vnice diligebat: liberos duos: alterū quidē masculum lactētē: altera ve-
ro erat puella septē annos nata. Erat autē peregrinationis comes et hu-
ius amicus Gyndanes: atq; is quidem e vulnere laborans: quod in via acce-
perat a latronibus: qui eos fuerant adorti: cum quibus dum pugnaret, iet⁹
est in femore: ita vt ne stare quidem posset præ cruciatu. Itaq; noctu dor-
miētibus illis: nam forte in coenaculo quodam diuersabantur: ingens ortū
est incendium: omniāq; circūclūsit: iamq; flamma vndiq; domum circunde-
dit. Ibi experrectus Abauchas, relictis liberis plorātibus, repulsa vxore que
inhærebat: iussaq; vt ipsa sese seruet: amico in humeris sublato descendit
perrūpensq; euasit: ita vt nequāq; incendio laderet. Vxor infāntē baiulans
consecuta est: monens puellulam: vt sese cōsequeretur. Ea vero semiusta ab
iecto ex vlnis infāntē vix exiliit e flamma. Deinde puella vna cū illa veniēs
pene et ipsa exticta est. Post hæc quū probro obiectaret q̄spiam Abauchæ: q;
desertis liberis atq; Gyndanem extulisset. Imo liberos, inquit, denuo
parare haud quāquam: tum incertū an hi boni sint futuri: porro amicū
diu fuerit priusq; in vna talē: qualis est Gyndanes: cui⁹ amor mihi multis
argumentis exploratus. Dixi Mnesippe e pluribus his quinq; propositis
iam tempus annuntiari vtri nostrū aut linguam/aut dexteram oporteat
amputari. Quis igitur futurus est iudex? MNESIP. Nemo. Neq; enim con-
stitueramus narrationis arbitrū. Sed scin quid agemus? Quādoquidē in p̄-
sentiarū nullo pposito scopo sumus iaculati: de integro delecto arbitro alia
amicorū paria apd illū referamus: dein vter succubuerit/ ei tū qdē ampute-
tur: vel mihi lingua: vel tibi dextra. Aut si hoc crudele, quādo tu amicitia
admirari visus es: ego nihilo secius puto/ nullā esse mortalibus possessionē
hac pstantiorē neq; pulchriorē: quin ipi quoq; in vnū copulati/ illud appro-
bamus: vt ex hoc die in totā vsq; vitā sim⁹ amici: vtriq; victores: vtriq; ma-
ximis potiti pmiis: videlicet p vnica līgua/ vnaq; dextra binas vterq; habi-
turi: atq; insup oculos quoq; quaternos/ pedesq; quaternos: in sūma duplicia
oīa. Eiusmōi nāq; qddā est cū duo tresq; copulāt amici: qualē Geryonē scri-
ptores depingunt senis manibus ternisq; capitibus hominem. Siquidem
(vt mea fert opinio) tres illi fuerūt: qui cōmuniter omnia gererent: vt di-
gnū est his: q; amicitia cōiuncti sunt. TOXA. Probe dicis: atq; ita faciam?
MNE. Verū neq; sanguine op⁹ est Toxaris: neq; Acynace: qui nobis amici-

Geryon, sex manus,
tria capita habuit.

Alexander. Fo. XXXV.

triam confirmet. Hæc em̄ confabulatio: et q̄ eadem amamus, id multo certius est calice illo quem bibitis: propterea q̄ huiusmodi nō obligationem: sed animū postulare mihi videntur. TOXA. Placent ista: iamq̄ amici atq̄ hospites simus: tu mihi hic in Gracia: ego tibi siquādo in Scythiā peruenieris. MNE. Nimirū vt sis sciēs/nequaq̄ me pigeat vel longius etiā p̄ficisci si tales amicos nancisci liceat: qualē esse te Toxari ex tua oratione conicio.

Toxaris finis Erasmo Interprete.

LVCIANI ALEXANDER SEV PSEVDOMANTIS
ERASMO INTERPRETE.

V quidē charissime Celse/leuem forte quandā / ac facilē puinciā tibi mādare videris: quū iniūgis: vt Alexandri Abonotichitæ impostoris vitā/cōmenta/ neq̄ nō audaciā/prestigiāsq̄ libro cōplexus/volumē ad te transmittā verū siq̄ ea conet omnia ad plenū enarrare, id profecto non minoris sit negotii: q̄ Alexātri eius/ cui Philippus fuit pater/res gestas literis p̄dere: tātus hic scelere: quātus ille virtute. At tamē si eādē/ignoscēterq̄ legere voles: et quod narrationi deerit id ex te imputare atq̄ addere, conatū hūc te authore capeſſam: et Augei bubile si nō omne, at certe p̄ mea virili repurgare nitar, paucis aliquot elatis cophinis. nimirū vt ex his cōiecturā facias: quātus/q̄q̄ immensus fuerit sim⁹ vniuersus: quē ter mille boues multis annis reddere potuerint. Sed amboꝝ interim noīe calumniā vereor tuo pariter ac meo: tuo/q̄ iūbas memoriā/literarūq̄ monumētis tradī virū longe sceleratissimū: meo/q̄ sūmā operam in hmōi narratione/rebusq̄ gestis hoīs: quē nequaq̄ oportebat ab eruditis legi: sed in frequentissimo quopiā et amplissimo theatro spectari a simiis/ aut vulpibus discerptū. q̄q̄ siq̄ hoc crimen nobis impeggerit, poterimus et ipsi nos exēplo quodā simili tueri. Etem̄ Arrianus ille discipulus Epicteti vir inter Romanos cū primis laudatus/ac p̄ omnem vitā in literarū studio versatus, quū simile qddā fecerit p̄ nobis quoq̄ responsurus est. Nā is qdē Tillibori latronis vitā describere nō est grauatus. Nos vero multo crudeliorē latronē memoriæ p̄demus: q̄ppe q̄ nō in syluis ac mōtib⁹/ sed ip̄s in vrbibus sit latrocinatus: neq̄ q̄ Minyā t̄m aut Idā sit p̄grassatus: neq̄ paucas q̄sdā Asiæ ptes/videlicet desertiores depopulatus: sed q̄ vniuersam (vt ita dixerim) Romanorū dirionē suo cōplerit latrocinio. Ac primū tibi depingā hoīem: effigiē eius quoad potero pxime verbis adſubrās: tametsi nō sum admodū pingēdi p̄ritus. Corpe igit̄ vt interim et hoc tibi representē: poerus erat / et aspectu decorus: planeq̄ specie diuina qdā ac maiestatis ple.

e iii

Ar. et bubile
rephus 27

Arriano

Tilliboris

Luciani

Coma apposititia

Imitatio
Alcurnia Coma

na: colore cādidō: barba nō admodū hirsuta: coma ptīm natiua rectus: ptīm apposititia. Sed hac adeo scienter efficta: vt vulgus fere nō sentisceret imitatā/ascititiamq; esse. Oculi vehemēter acres ac versatiles: tū diuinū qddā relucētes, vox dulcissima pariterq; clarissima. In summa quo ad has res/nulla ex pre poterat improbari, ac figura qdē hoīs erat hmōi. Cāterū mēs atq; animus. O malorū depulsores Hercules/et auersor tristitiū Iuppiter/seruatoresq; Dioscuri/in hostes potius cōtingat incidere, q̄ cū eiūsmōi quopiā hīe cōmerciū. Sigdē ingenio/sollertia/acumine lōge p̄stabat cāteris mortalib⁹. Tū curiositas/docilitas/memoria/et ad disciplinas ingenii felicitas: horum vnūq; supra q̄ dici possit illi suppetebat: qbus tñ pessimā in ptē est vsus. Et quū haberet arma tā egregia sibi suppeditata/ ilico nimirū oīm q̄ essent sceleribus nobilitari, facile summus euasit: vel supior Cercopibus/ Euribato/Phrynonda/Aristodemo/Sostrato. Nā ip̄e quū aliquādo Rutiliano scriberet genero/modestissimeq; de se loqueret/Pythagorā semet adsimilabat. Atqui veniā mihi dabit Pythagoras: vir ille qdem sapiens ac mēte diuina cēterū si huius ætate vixisset, puer (sat scio) præ hoc visus fuisset. Sed heus tu p Gratias: caue putes hac in Pythagorā cōtumeliā me dicere: quasi velim eos similitudine rerū gestarū cōmittere. Verū siqs deterrima quāq; et p̄brosissima, quā de Pythagora p calumniā ferūtur (qbus egdē haud quāq; fidē pinde vt veris habuerim) siqs tñ cōferat in vnū, ea nimirū omnia vix etiā minimā p̄tūlam adæquēt Alexandrinæ versutiæ. Prorsum enim imaginare mihi/et cogitatione finge/q̄ maxime variā ingenii tēperaturā/indolemq; ex mēdacio/dolis/piuriis/malesficiisq; cōfusam/ p̄mptā/audacē/versatilem/et ad efficiendū q̄ cogitasset nullū refugientē laborē: appositam ad p̄suadendū: cuiq; facile fides habenda videretur: tū quā mirē simularet optima quāq; ea quā a mente essent diuersissima præ se ferret. Primum igitur nemo cum illo cōgressus est, qui nō hac cū opinione discesserit: vt eum moralium omnium optimū/acquissimumq;: præterea simplicissimum/ minimūq; fallacē iudicaret. Accedebat ad hac omnia grandū rerū conatus: quū nihil pusillum cogitaret: sed ad maxima semp appelleret animū. Ita quū esset adolescentulus adhuc formosus admodum/ætate videlicet tenera/ac velut herbescente: id qd licebat paratim e stipula cōficere: primū audire ex his q̄ ita p̄dicabāt: passim sese p̄stuebat: ac mercede sui copiā faciebat iis: qb⁹ lubitū fuisset. Inter multos aut incidit in hūc amans qdā p̄stigiator: ex eorū numero: q̄ magiā et diuinas incantationes p̄fiteñt: tū illectamēta ad conciliandā in amoribus grām: malorū imissiones in hostes: rōnē eruēdi reperiēdiq; thesauros/hereditatē/successiones. Hic vbi cōspiceret bene ingeniātū pue-

Alexander. Fo. XXXVI.

utq; ad subministrādū arti/negotioq; suo ppēlissimū: vtpote q non min⁹
illius adamaret maleficiū / q̄ ipse hui⁹ formā: erudiit eum/ semp; deinceps
p adiutore/ ministroq; est vsus. At is publicitus quidē et apud vulgus me-
dicū scilicet agebat. didicerat autem apud Thoonis Aegyptii cōiugem.

Carmen Homericum.

Pharmaca mixta: salubria multa: at noxia multa.

Quorū oīm successor hic atq; haeres factus est. Porro doctor ille et idē ama-
tor natione Tyanæus erat: videlicet ex eorū numero: q cū egregio Apollo-
nio Tyanæo illo erant versati: totāq; illius tragœdiā pnouerāt. Vides qua-
nā e schola tibi hominē refero! Verum vbi iā barba plenus esset Alexander
Tyanæo illo vita defuncto, in egestatē redactus, deflorescente simul et for-
ma: vnde victū parare licuisset: nihil postea puū agitabat aīo. Sed inito cō-
mercio cū Byzātino quopiā annaliū scriptore viro / qui in certamina descē-
dunt / oīm / ingenii longe sceleratissimi: Cocconas, opinor, erat cognomē: cir-
cūbant / imposituris ludificātes: ac pingues hoīes (sic em̄ illi peculiari Ma-
gorū lingua vulgus appellant) detondentes. In his Macetīm mulierē opu-
lentā nacti sunt: natu qdē grauiorē illam, q̄ vt amoribus esset idonea: sed q̄
studeret etiā dum amabilis haberi. Ab hac victus copia suppeditabat: atq;
hanc ex Bithyniā in Macedoniā vsq; sūt cōsecuti. Nā illi patria erat Pelle:
q locus olim floruit sub Macedonicis regibus: nūc a paucis / iisq; obscuris et
humilibus incolitur. Ibi quū conspicerent immanī magnitudine dracones
placidos admodum ac mansuetos: adeo vt a mulieribus adirentur: et cum
pueris vna cubarent: et calcantes ferrent: neq; commouerētur, si quis strin-
geret / premeretq;: deniq; pīnde atq; infantes lac e papilla sugerēt (nā sunt
id genus apud illos permulti: vnde verisimile est / olim illam de Olympiā
de fabulam increbuisse: quum Alexandrum conciperet: huiusmodi dra-
cone quopiam opinor cum ea concubente.) mercati sunt ex his serpenti-
bus vnum: qui esset pulcherrimus: obolis sane paucis. Atq; (vt Thucydidis
vtar verbis) hinc iam bellum oritur: nimirum quum duo facinorosissimi
et immanī audaciā pditi / neq; nō ad maleficiā pmptissimi / societate iniūssēt
facile ppēderūt: hac duo potissimū in hoīm vita tyrannidē obtinere: spem
ac metum: quorum vtroq; sigs ad commoditatē vteret, fore: vt is ilico di-
tesceret. Siquidem vtriq; iuxta, vel ei qui metu laboraret: vel huic qui spe
teneretur: videbant præsentiā q̄ maxime necessariā esse / summeq; desy-
derari: atq; hac viā Delphos olim fuisse ditatos / factosq; celebres. Præterea
Deli Clarū et Brāchydes: nimirū hoīb⁹ p hos quos mō dixi tyrānos nēpe
spem ac metū / ad sacra confluētibus: ac futura prädicere cupientibus: atq;

e iiii

pingues hoīes

Dracones magni

Societas mixta et
pariter

Spes et metus
potissimū tyrannidē
mō m m m
obtinere

Luciani

Vltro e' citro

huius rei gratia Hecatombas immolantibus, aureosq; dedicantibus lateres. Hac ubi iter sese versassent: vltroq; ac citro agitassent: visum est vaticinissu oraculumq; constituere. etenim si res ea processisset: sperabant se protinus diuites atq; felices fore. Qd quidē negotium magnificentius etiam illis successit: q̄ expectauerāt initio: & vel spe melius euenit. Hinc iam spectare coeperunt: primū quidē de loco: deinde quonā exordio / quave ratione negotiū oporteret auspicari. Cocconas igitur Chalcedonē opportunā eē celsit: vt pote regionē a negotiatoribus frequētatam: tum Thraciæ Bithyniæq; cōfinem: neq; longe distitam ab Asia, Galatiæq; cunctis item imminētibus populis. At e diuerso patriā suam prætulit Alexander: nam aiebat: id qd erat res: ad huiusmodi negotiorū auspicationē, aggressionēq; hominibus opus esse crassis & stolidis: & qui viderētur admissuri. Cuiusmodi Paphlagonēs affirmabat esse hos qui supra Aboni murū incolūt: nēpe superstitiosos pluresq; ac stolidos: qui siquis tantū apparuisset: tibicinē, aut tympanistā, aut qui Cymbala pulsaret secū adducēs: cribro (qd aiūt) vaticinans: ilico vehementer omnes in illū inhient, & perinde vt coelictū quēpiā intueātur. Haec de re quū controuersia non nihil inter illos fuisset: tandē vicit Alexander. Itaq; profecti Chalcedonē (nam id oppidū visum est hac parte habere non nihil ipsis conducibile) in Apollinis templo qd est apud Chalcedonios vetustissimū, aras defodiunt tabellulas: quē dicerent: breui admodū Aesculapium vna cū patre Apolline in Pontum aduēturum: atq; Aboni murum inhabitaturum. Ea tabella: quū essent de industria repertæ: facile effecerūt: vt hic rumor in omnē vsq; Bithyniā, ac Pontum dimanaret: multo autē ante alios in Aboni murum. Nam hi protinus statuerant etiā templū erigere: iāq; fundamētis locum effoderant. Hic igitur in Chalcedone relictus Cocconas ancipitia quædam, atq; ambigua, obliquaq; conscripsit responsa. Deinde paulo post diē obit a vipera (sic ut opinor) ictus. in hui⁹ demortuū locū accersitur Alexander: ac succedit iam comatus, casariæq; pmissa / tunica indutus purpuream albo intermixtā: supra eā veste amictus candida: falcem tenens exemplo Persei a quo se maternū genus ducere p̄dicabat. At perditissimi illi Paphlagonēs: quū ambos illius, noscent parentes obscuros atq; humiles: tamen oraculo crediderunt ita canenti.

Cribrum diuina

Perfides genere gratus Phocbo iste videtur:

Dius Alexander Podaliri sanguine cretus,

Hic nimirum Podalirius libidinosus erat: ac natura mulierosus: adeo vt a Tricca ad Paphlagoniam vsq; in Alexandri matrem sit incitatus illectusq;. Repertum est aliud oraculum: quasi Sybillæ prædiuinantis.

Alexander Fo. XXXVII.

Ad maris Euxini littus, iuxtaq; Sinopam
Tirside erit quidam ausonia de gente sacerdos:
Qui prima ex monade, tribus ac decadis, referabit
Quinq; alias monades: vicienaq; ter repetita
Quadrorbem numerum: referentem nomina diu:
Qui veniet laturus opem mortalibus agris.

Alexander itaq; multo post in patriâ irruens cū eiusmodi Tragedia, cōspici
cuius erat ac splēdidus: quū interim furore afflatus sese nōnq̃ adsimulabat;
ore spuma cōpleto: id qđ ille facile efficiebat: radicula (ea est herba lauadis
lanis idonea) radice cōmāducata. Cæterū illis diuinū quiddā ac formidā-
dum spuma videbatur. At multo ante sibi finxerant, parauerantq; e linteis
confectū draconis caput: qđ speciē quādam humanā prae se ferret: colorum
fucis mire adsimilatus: qđq; pilis equinis os & aperiret & clauderet. Tū lin-
gua (sicut est draconū) bifulca atra prominebat: quæ & ipsa pilis agebat.
Porro Pellaus ille draco iam pridē erat in promptu: domiq; alebatur: quū
res postulare tum ab illis proferendus: vnaq; in partem Tragediam actu-
rus: vel princeps potius huius futurus fabulæ. Iam vero vt erat maturū ag-
gredi: tale quiddam machinatur noctu veniens ad tēpli fundamenta nuper
effossa. Constitit autē in eis aqua: siue q; ea indidē alicunde destillauerat:
siue q; ex æthere deciderat. illic ouū antea excauatū deponit: qđ quidem
intus occultabat foetum recens editū serpentis. Id quū alte demersisset: in
abditas luti cavernas: rursū illinc discessit. At mane quū in forū proflui-
set nudus: nisi q; subligari circū pudenda tectus erat: eoq; inaurator: tū sal-
cem illā gestans, simulq; solutam ventilans iactansq; comā: eorū more qui a
Cibele deorū matre afflari conueniūt: ac numine rapiuntur: conscensa subli-
mi quapiā ara concionabatur: ciuitatē eam beatā esse prædicans: quæ mor-
deum propalā esset ostensura mortalibus. Porro qui aderant (nam concur-
rerat vniuersa prope ciuitas) vna cū mulieribus/senibus/pueris/admirabā-
tur: ac vota faciētes adorabant. At ille voces quasdā sonans incognitas: ni-
hilq; significātes: cuiusmodi sint Hebræorum, aut Phoenicū: attonitos eos
reddebat: vt q nihil intelligerēt eorū quæ dicebat: nisi solū hoc: q; Apollinē
Aesculapiūq; passim admiscebat. Sub hac ad institutū tēpli curriculo fur-
giebat: accedensq; ad fossam ac fontē illum: quē iam ante conditū oraculum
præstruxerant: ingressus aquam / magna voce canebat laudes Apollinis &
Aesculapii: inuitabatq; deum: vt i dexter ac felix in ciuitatē adueniret. De-
inde phialam postulat. Eam porrectā a quopiā / facile immergens: vna cum
aqua iutoq; haurit, & ouū illud in quo nimirum ille deum cōcluserat, can-

Radiculo

Luciani

didā cara cæruſſaq; commiſſurā operculi ferruminans. Id quū manu ce-
piſſet: affirmabat iam Aſculapiū tenere ſeſe. Interim illi ſtupidis defixiſq;
intuebātur oculis expectātes: quidnā eſſet futurū poſtea: ſādudū admiran-
tes ouū in aqua repertū. Porro poſtea q̄ fregiſſet idem caua vola cōpreſſum
ac ſerpentis illis foetum excluſum excepſſet: ſimul atq; mouentē hunc ſeſe
conſpicerent ſi qui aderant, ac digitis circūuoluentem: protinus vocē tolle-
bant, deſiq; conſalutabant: ac ciuitatem eam fortunatā eſſe dictitabant. Sin-
guliq; affatim votis implebātur / theſauros / opes / poſperā valitudinē, aliq;
id genus ab illo flagitantes bona. Hic ille ruruſ ſeſe domū abripiuit
vna ſecum aſportans: modo editum in lucem Aſculapium: bis natum ſci-
licet cum ſemel dūtaxat naſcātur homines: atq; etiam non ex Coronide per
louem: neq; coruor: verum ex anſere progenitum. Populus autem vniuerſus
conſequebatur: omnes afflati deo atq; ob ſpes animo conceptas furore cor-
repti. Inter diu igitur ſe domi cōtinebat: ſperans fore: id qđ & euenit: vt ſa-
ma permoti Paphlagonū pars maxīma concurreret. Ergo poſtea q̄ vrbs ita
eſſet hominibus reſerta: vt iam redundaret: ſed quibus oībus iā antea tum
cerebrū, tū cor eſſet exemplū: nec vlla parte ſimiles viderent viris pane vi-
ſitantibus (vt loquūtur poetæ) verū qui præter ſolā figurā nihil a pecu-
dibus diſtarēt: in ædiculis quibuſdā / in lecto reſidēs: eo videlicet ornatu: quī
vatē mire deceret: imponit in ſinū Pellæū illū Aſculapiū qui quidē erat vt
dic. ū eſt maximus / pulcherrimuſq;. Hūc totū vbi collo circūdediſſet: caudā
foras prominere ſinens. Erat autē ingens adeo vt cū per pectus illius effun-
deretur: pars tamē humi traheretur. Solū autē caput ſub aliſ abditū teneret
illo nimirū oīa ferēt: linteaceū illud draconis caput / altera ī amictus parte
contextū ostendebat: qđ proriſ illius eſſe draconis videret: qui a pectore
prominebat ſcilicet. Iam vero mihi cogita, ædīculas nō admodum illuſtres:
nec ad ſatietatē vſq; luminis capaces: tum turbā hominū conuenartū: quiq;
aliis ex locis alii concurriffent: tumultuantes: ac prius etiam q̄ iſta viderēt
mēte attoniti ſtupefactiq; deniq; ſpebus illis ſublari. Quibus ingreſſis non
mirū ſi res viſa eſt portētoſa: videlicet ex modo puſillo ſerpente, intra pau-
culos diēs tam immanē exiſſe draconē humana ſpecie, atq; cum inſuper
manſuetū tractabilēq;. Protinus autē ad exitū properabāt: & priuſq; exacti
eſſent contēplati: protrudebant ab iis qui noui ſemp ingrediebant. Porro e
regione ianuę per quā intrabatur patefactū erat & aliud oſtiū p qđ exiret.
Cuiuſmodi quiddā & Macedonas in Babylone feciſſe ferunt in Alexandri
morbo quū ille grauiter iam egrotaret: illi obſeſſa regia deſyderarēt etī ina-
ueri: ac ſupremū alloqui. Atq; hoc ſpectaculi ſceleſtus hic non ſemel / verū

Alexander. Fo. XXXVIII.

crebrius exhibuisse dicitur : maxime si qui diuites aduenissent recentiores ac nouitii. Hoc loco mi charissime Celse / si vera fateri volum⁹ : æquū est veniā dare Paphlagonibus ac Ponticis illis hoībus nimirū crassīs & ineruditis: si delusi sunt quū draconē manu contingerēt: nā hoc quoq; largiebatur Alexander: iis q; voluissent: quūq; cōspicerēt in dubia, malignaq; luce imitātū illud illius caput os scilicet nūc aperiēs, nūc claudens: tanto artificio vt res plane Democritū aliquē requireret, aut certe Epicurū Methrodorūve aut alium huiusmodi quēpiam: qui prorsus adamantinā aduersus hęc atq; id genus alia mentē obtineret: qui nullo pacto crederet, quicq; vel quid esset rei cōiecturis colligeret: vel si viā etiā modūq; peruestigare nō quiret: illud tamē antea sibi persuasum haberet, fugere qdē sese modū rationēq; prestigiatur: ceterū quicqd esset negotii, prorsus simulatū fucatūq; eē / ac ne fieri quidē vlla ratione potuisse. Paucis ergo diebus confluxit tum Bithynia, tū Galatia, Thraciāq; eorū qui renūciabāt, vnoquoq; vt sit, affirmāte sese primū nascentē vidisse deū: deinde paulo post eundē cōtrectasse iā grandē admodū factū: vultu etiā homini assimilē. Accedebāt ad hęc picturę / imagines signa deū referentia: partim ex ære, partim argēto efficta. Postremo nomē etiā inditū. Nā Glycon appellatus est: idq; iussu diuino carmine pdito. Ad hunc enim modum eloquutus est Alexander.

Sum ille Glycon: hominum lux: ex Ioue tertia proles.

Ast vbi iam maturum esset: vt cuius rei gratia hæcenus omnia fuerant excogitata, responsa quoq; redderet, iis qui requisiuissent, diuinaretq; accepta videlicet ansa ab Anthilocho qui apud Cilices vatē egerat. Nā is quoq; post patris Amphiarei interitum, posteaq; q̄ ille inter Thebanos extare desiisset, patria pulsus, atq; in Ciliciā profectus, haud incōmode rem gessit: quum Cilicibus euentura prædiceret: binos obolos pro singulis accipiens responsis, ab hoc inquā arrepta ansa: prædicat Alexander omnibus qui aduenerant fore: vt deus ipse responsa daret: eiusq; rei diem quēdam certum præloquutus est. Iussit autem vt quisq; qd videretur qdq; maxime discere vellent: id in libello conscriberet: cūq; funiculis obtinētū cara, argillave aut simili re quapiā obsignaret. Se vero receptis libellis, cū subisset adyta (iā em oraculū erat extructū, & apparatus cortinæ) ordine per pconē ac theologū euocaturū eos qui tradidissent: dehinc vbi de singulis esset edoctus a deo: libellos redditurū ita vt traditi fuerant obsignatos: subscripto illis respōso pro cuiusq; argumēto: deo nimirum respondente: quacūq; de re quis esset sciscitatus. Erat autē hic dolus / homini cuiusmodi tu es: aut etiā (si modo dictu nō est inuidiosum) cuiusmodi sum ego: manifestariū neq; difficilis aī aduersu: verū idiotis quibusq; nares eēnt mucro oblitę minimeq; emūtę

Adamantina mēs

Nares mucro oblitę

Luciani

prodigiosum/planeque incredibile quiddā esse videbatur. Etenim quā varias esset commentus artes: quibus signa tollerentur: quā quisque sciscitabatur/ea legebat: atque ita quā viderentur ad interrogata respondebat. Deinde rursum obuineta obsignataque reddebat: non sine summa admiratione eorum qui recipiebant. Plurimus enim hic inter illos erat sermo qui tandē scire potuisset iste: quā ego illi tradidi saneque diligenter obsignata signis imitatu neque facilibus: nisi reuera deus esset quispiā: cui cuncta sint perspicua. Sed iam quibus artibus id effecerit, forsitan a me regres. Accipe quo videlicet imposturas eiusmodi deprehendere queas et coarguere. Prima ratio sic habebat Celse charissime. Eam carē partē/quā post signū hærebat, acu candefacta liquefactā diducebat. Tum ubi legisset: rursum calefactā acu carā/eam quā a tergo funiculi fuerat, signo eodem manēte, facile coagmentabat. Porro secundus modus cōstat per id quod collyrium vocant. Id cōficitur ex pice Beryttria/bitumine/ac lapide perspicuo trito: tum cera et masticha. Cōfectū igitur ex his omnibus collyriū igni calfactū, intincto prius suillo pingui, signo applicabat: ac symboli figurā excipiebat. Id simul atque siccum esset factū (sic cabatur aut prius) commode resignabat libellos. Quibus plectis, imposturæ caræ denuo perinde atque lapide signū idē imprimebat: ad archetypi similitudinē mire effectū. Post hæc iam tertiā accipe rationē. Calce in glutinē iniecta: quo vulgo codicillos adglutināt: atque ex his confecta ceu carā/mollem adhuc eā admouebat signo/statimque detrahebat. Nā illico siccescit adeo ut cornu vel ferro potius reddat solidius. Hac ad imprimendū signū uti cōsueuerat. Sunt præter has et aliæ cōplures viæ: quas omnes referre nihil necesse est: ne parū videar modestus: maxime quā tu in his quos de magorū artibus cōscripsisti cōmentariis/tū pulcherrimis/tū utilissimis: quique modestos reddere queant: siquē in eis euoluendis versetur: abunde multa retuleris/longeque his nostris copiosiora. Reddebat igitur oracula/diuinabatque nō mediocri ad eā rem vtens ingenio: arteque negotiū reddēs probabilius: dū aliis obliqua quædā et ambigua respōdet ad ea quā pponēbant: aliis penitus obscura. Quādoquidē et hoc oraculis ille cōuenire iudicabat. Alios itē deterrebat: alios adhortabatur: put sibi magis conducere cōiectasset. Nōnullis remedia morborū vitæque rationes præscribebat: quā sciret (ut initio diximus) complura atque efficacia pharmaca. Maiorē autē in modū Cytmidēs ab illo probabantur: id est nomē confictum emplastrī vtrino adipe confecti. Porro spes/terroreque successus et incrementa/neque nō hæreditatum obuentus semper in aliud tempus reiiciebat. Illud interim addens/cuncta hæc tum obtingent: quā ipse volam/quique vates meus Alexāder me rogabit/progre

Alexander. Fo. XXXIX.

bis vota faciet. Denique merces erat unicuique responso praestituta: nempe drachma cum obolis duobus. Ne vero pusillum aut exiguum fuisse putes amice hunc questum: quum in annos singulos ad septuaginta aut octoginta milla redierit: usque adeo audis & insatiabilibus hominibus: ut singuli supra decem aut quindecim rogationes traderet. Caterum ea quae capiebat non ipse solus solitus est insumere: nec rursus ad congerendas opes in thesaurum reponere: verum copulatis & alios habebat secum adiutores ac ministros: tum qui scitareretur, qui versibus oracula conderet, qui responsa seruareretur, qui subscriberet, qui obsignarent, qui interpretareretur: quorum unicuique pro dignitate meritoque lucrum impartiebat. Adhuc nonnullos foras, & in longinquas regiones emandarat: qui famam eius oraculi inter gentes dissiparent: affirmantes ipsum etiam praedicere reuocareque fugitivos: fures ac praedones indicare: thesauros effodiendos ostendere: morbo laborantibus mederi: quosdam etiam vitam defunctos in vitam reuocare. Concurreretur igitur undique magnaque tumultu concitati adproperabant: sacrificabatur: dabantur munera: eaque duplicata: prophetae, discipulique dei. iam enim & tale quoddam oraculum exierat.

Muneribus decorare meum vatem atque ministrum

Præcipio: nec opum mihi cura: at maxima varis.

Verum ubi iam plerique quibus mentis plusculum inerat / non secus atque ex alta ebrietate resipiscetes / conspirassent in illum: praesertim ex his qui studebant Epicuro: iam paulatim in oppidis deprehenderetur vniuersa praestigiatura: fictusque fabulae apparatus: horrendum quiddam in eos edidit: dicens impiis et Christianis impleri Pontum qui non vereretur in sese turpissime maledicere. Eos iussit lapidibus pelleretur: si modo velleret propiciū habere deū. Porro super Epicuro / huiusmodi quoddam oraculum prodidit. Sciscitanti cuiquam quid ageret apud inferos Epicurus: plumbeis inquit cōpedibus vinctus in coeno desidet. Et adhuc miraris: si magnope creuit eius celebritas oraculis quum videas interrogationes aduentum: quae sint prudentes / quae erudita: Modis autem omnibus bellum erat illi cum Epicuro saevum & irrecōciliabile: idque iure optimo. Nam cum quo tandem iustius bellum gerat: homo praestigiator: & monstris ac portentis amicus: veris inimicissimus: quum cum Epicuro viro videlicet qui rerum naturam perspectam haberet: quique vnus, quid in his esset verum, videret. Nam Platoni, Chrysippo, aut Pythagorae erat amicus: atque alta cum illis pax intercedebat. At intractabilis ille Epicurus: sic enim appellat eum: erat illi plurimum iniustus: atque id merito: quippe qui haec omnia ridicula ac ludicra duceret. Quam ob causam inter vrbes Ponticas Amasim in primis ha-

*Epicurus plumbeis montibus
cōpedibus vinctus*

Luciani

bebat exosam: eo q̄ acceperat eos q̄ cū Lepido erāt: alios item horū cōsimiles q̄ plurimos ea in ciuitate versari. Neq̄ vnq̄ Amastrino cuiq̄ oraculum reddidit: quin vbi conaretur etiā fratri procōsulis respōdere: deridicule p̄fecto discessit: quū nec ip̄e, quēadmodū idoneū oraculū fingeret, inueniret: nec haberet, qui sibi in tēpore posset componere. Nam quū ille de stomachi dolore conquerenti, vellet p̄scribere: vti suillum pedem cum malua p̄paratum ederet: hunc in modum ait.

Maluaca porcorum sacra cunimato Sipydno.

Crebrius autē (vti iā diximus) Draconem ostēdebat iis qui vellent: haud totum tamē: sed caudā potissimū, ac reliquū corpus oculis exponēs: caput vero ne videri posset: abditū in sinu seruabat. Verū quo magis etiā redderet attonitā multitudinē: pollicitus est sese exhibiturū ipsum deū loquētē: citraq̄ interpretē edentē oracula. Deinde non magno negotio/ grūi arte r̄iis contextis, ac per lineū illud draconis caput qd̄ erat arte adsimulatum, insertis: alio quopiam per has foris insonante resposabat ad ea quæ p̄ponebantur: voce nimirum per linteaceum illum Aesculapium ad aures p̄manante. Huiusmodi responsa αὐτόφωνα dicebātur: id est ipsius voce red dita, neq̄ quibuscūlibet neq̄ passim dabantur: verum splendidis modo: atq̄ opulenti: & qui grandia largirentur. Itaq̄ qd̄ Seueriano redditum est sup̄ expeditione in Armeniam suscipienda, ex autophonis erat. Adhortans em̄ illum ad incursum eius regionis, sic ait.

Parthis Armeniisq̄ citato Marte subactis

Romam urbem repetes & claras Tybridis vndas:

Vertice sarta gerens radiis distincta serenīs.

Deinde posteaq̄ vecors ille Gallus persuasus/ incurSIONē fecisset: euenissetq̄ vt vna cum exercitu cederetur ab Othryade: hoc oraculum e monumētis sustulit: atq̄ aliud in eius locum substituit huiusmodi.

Agmen in Armenios ne duc: neq̄ enim expedit isthuc:

Ne tibi scemineis vir amictus vestibus arcu

Exitium immittat: vitaq̄ ac lumine priuet.

Siquidem & hoc interim callidissime fuerat commentus: vt posterioribus substitutitiisq̄ responsis: ea q̄ perperam maleq̄ euenissent sarciret ac mēderetur. Sapius enim egrotis priusq̄ morerentur p̄dixerat fore: vt reualescerent. Quibus morietibus: alterum oraculum ilico paratum erat: quod superiori diuersa caneret.

Posthac desine opem morbo petere exitiali:

Mors etenim manifesta: nec euitare licebit.

Alexander. Fo. XL.

Porro quū non ignoraret: quī in Claro ac Didymis Malloq; responsa ferebant: ipsos quoq; huiusmodi quadā arte diuinandi celebres haberi: eos sibi reddebat amicos: plerosq; consultorū ad illos remittens: his verbis,
Nunc Claron ito: mei vocem patris auditurus.

Et rursus.

Branchydica accedas adyta: atq; oracula quaras.

Et iterum.

Mallon abi: Amphilochi quarens oracula vatis.

Et haecenus quidē de iis: quae intra patriae fines: vsq; ad Ioniam (Ciliciam) Paphlagoniam Galatiāq; designauit. Vt vero & in Italiā oraculi fama permanauit: inq; ipsam Romanorū urbē: iam nemo omnī erat: qui non alius alium anteuertere studeret: dū hi quidē eo proficiscitur ipsi: illi vero mittunt: potissimū hi qui potentia atq; autoritate plurimū in Republica polebant. Quibus princeps qualisq; signifer exiit Rutilianus: vir alias quidē honestus ac probus: tum compluribus in praeliis Romanorū spectatae virtutis. Sed qui in his quae ad deos pertinent, parum sane saperet: vt cui prodigiosa quadā de illis essent persuasa: adeo vt sicubi lapidem, vel inunctū, vel coronatum conspexisset: continuo procideret: atq; adoraret: ac diuīus aduolutus vota faceret: bonaq; ac lata ab illo postulare. Hic igitur simul atq; de oraculo inaudisset: parum aberat: quin omisso/ quem tenebat/ exercitu, in Aboni murum auolarit, alios autem post alios eo legabat. Porro qui mittebantur: seruuli nimirum idiotae quidam: facile decepti domū redibāt referētes partim quae viderant: partim tanq̃ vidissent, audissentq; permulta insuper accumulantes illis: quo domino fierent commēdatiores. Inflamarunt itaq; senem infelicem, & in vehementem insaniam impulerunt. At ille passim ad omnes amicos accedens: quos habebat, quū plurimos, tum potentissimos: enarrabat: partim ea quae ab iis quos miserat accepisset: partim quae ex sese affinxerat. Et ad eum modum iste compleuit urbem concitauitq; q̃ plurimis item aulicis expauesactis, atq; attonitis. Qui protinus et ipsi cupiditate flagrare coeperūt: vt aliquid suis de rebus audirēt. Porro Alexander aduenientes comiter excipiebat: ac xeniis alijsq; magnificis donatos muneribus ad eum remittebat. hoc agens: vt non solum sentīciarēt oracula: verū etiam dei laudes canerent: ac portentosa quēdam de oraculo deq; ipso mētirentur. Excogitarat autem terfcelestus ille quiddam neutiq; inscitum: & ingeniosius q̃ vt in vulgarem competat latronem. Etenim resignatis libellis ac perlectis, si quid offendisset in iis quae proponebantur, ita scriptum: vt cum periculo ac discrimine eius qui scripisset, si pro-

Rutilianus

Terf. celestus

Luciani

ferretur, confectū videretur, apud se detinebat: neq; remittebat: quo videlicet obnoxios ac propemodū seruos ob metū sibi redderet eos qui miserāt: quū in mentē illis veniret: cuiusmodi de rebus cōsuluissent. Intelligebat autem esse consentaneū: vt quī opibus ac potētia præcellerēt: eiusmodi rogationes essent pposituri. Ab his munera q̄ plurima ferebat: quippe q nō ignorarēt: sese intra casses eius teneri. Libet aut aliquot ex his respōsis cōmemorare quę Rutiliano reddidit. Huic sciscitārī de filio/ ex vxore priore suscepto: qui iam p atarē maturus esset: vt disciplinis erudiretur: quē instituēdo in literis illi præceptorē deberet adhibere: ita respondit.

Pythagoram: egregiēq; canentem prælia vatem.

Deinde paucis post diebus extincto puero: ipse quidem hærebat: nec habebat qd incusantibus responderet: oraculo videlicet, ita re præsentī confusato. At Rutilianus optimus vltro occupans, defendebat oraculum: affirmans hoc ipsum portendisse deum: quī iussisset neminem quidem e viuīs adolescentulo deligi præceptorem: sed Pythagoram potius atq; Homerū: iam olim defunctos: quibus cum credibile esset eum iam versari. Quid igitur Alexandro vitio vertere conuenit: si istiusmodi homunculos dignos habuit: quibus fucum faceret? Rursum eidem percontanti: cuius tandem animam esset sortitus: ait.

Principio fueras Pelides: deinde Menander.

Deinde is qui nunc es: post fax phœbea futurus.

Octoginta æuum ac centum produxeris annos.

At hic septuagenarius interiit: in insaniam versus: haud expectato dei promisso: q̄q hoc quoq; oraculum ex autophonis erat. Eidē itē de vxore ducenda percontanti aliquando incunctanter ac palam respondit.

Ducito Alexandro natam/ Lunāq; puellam.

Siquidem iam olim rumorem dissiparat: filiā quā habebat: e Luna sibi susceptam fuisse. Lunā enim ipsius amore captā fuisse: quū dormientē aliquando conspexisset. nā id illi familiare est: formosos somno sopitos adamare. Porro Rutilianus vir prudētissimus, nihil cūctatus protinus accersit virginem: nuptias conficit: sponsus iam sexagenarius: concubiq; socrum suā Lunam solidis Hecatombis placans: iāq; sibi vnus e coelitu numero videbatur. At hic vbi semel in Italia rem esset aggressus maiora indies ad hæc excogitabat: & in omnes Romanæ ditionis partes, qui perferrent oracula, dimittebat prædicēs: ciuitatibus cauēdam esse pestilentiam/ incendia/ terremotus: se certa remedia traditurū: ne quid horū accideret/ pollicebatur. Iāq; quum pestilentia incubuisset: vnū quoddā tale oraculū, Autophonon & hoc, quo-

quo versum gērium prodiderat: vnico carmine comprehensum.

Intonsus nubem pestis depellit Apollo.

Atq; hunc versiculū videre erat passim pro foribus descriptū, tanq̃ aduersus pestilētiā remedio futurū. Verum ea res plurimis diuersam in partē euenit: propterea q̃ fortuna quadā sic accidit: vt eā domus/ quibus hic versus esset inscriptus/ potissimū desolarētur. Neq; vero me putes illud dicere carmē in causa fuisse: vt interierint: verum casu quodam ad hunc modū accidit. Et haud scio, an pleriq; frēti carmine/ negligētius ac securius vixerit: nihil aduersum pestē prēter oraculum adhibētes: perinde quasi syllabas pro sese pugnantes haberēt, & intonsus Apollinē telis pestē propellentem. Exploratores itē ex sua coniuratione q̃ plurimos Romæ constituerat / qui sibi qua quisq; mēte esset indicarēt: ac priusq̃ oraculum adiissent, illi significarent quidnam essent percontaturi, quidq; potissimum cupere viderētur: vt etiam priusq̃ aduenissent ii qui mittebantur, ille iam ad respondendum instructus ac paratus esset. Atq; hęc quidē & id genus alia machinamēta/ aduersus Italicas vrbes pręstruxerat. Nam prēter hęc & iniriaciones quasdam instituerat: tædarum per manus tradēdarum gestationes: & sacrorum cerimonias: quę quidem tribus ex ordine diebus continenter peragerentur. Ac primo quidē die Atheniensīū ritu denunciatio fiebat huiusmodi. Si quis sapius, aut Christianus, aut Epicureus mysteriorum explorator accessit: discedat. Ceterum qui deo credunt & parent: sacris feliciter iniriēntur. Sub hęc protinus exigebantur: illo pręeunte dicēteq;. Foras pellantur Christiani. Tum multitudo acclamabat vniuersa: foras pellantur Epicurei. Dehinc Latonę puerperium agebatur, & Apollinis natiuitas: tū Coronidis nuptię: demum nascēbatur Aesculapius. Altero die Glycon in lucem emergens, deiq; exortus. Porro tertio die Podaliri cum Alexandri matre coniugium agebatur. Dadis autē is appellabatur: idq; ex re: propterea q̃ faces quædam incēderētur. Postremo loco, lunę atq; Alexandri amores: ac nascēs Rutiliāni coniunx. At vero facem gestabat mysteriaq; agebat Endymion Alexander: quin hic dormiens scilicet, in medio iaceret: descēderet autem in eum e tecti fastigio, tanq̃ e coelo, lunę vicem agēs Rutilia quædam formosissima cuiusdam e Cæsareæ domus præfecti: vxor: quæ nimirum vt amabat Alexandrum: ita vicissim ab illo amabatur. Ac sub oculis per dirissimi illius mariti, tum complexus agebantur, tum oscula: idq; in propatulo. Q; nisi complures fuissent tēdę: forsan nonnihil & eorum quæ fieri solent infra sinum/ patratum fuisset. Paulopost rursum ineroibat ornatu sacer dotali: multo cū silentio. Deinde ipse primus clara voce sonabat, lo Glycon. Assonabāt autē

Luciani

De sapientia superius
bene canori scilicet homines: nempe præcones aliquot Paphlagonēs, Carbatinīs calceati, plurimum aliū nidorē ructantes, Io Alexander. Porro subinde inter gestandas tēdas, atq; inter mysticas saltationes, semur illius de industria renudatum: aureum apparebat, pelle, sicuti coniicio, inaurata circumdata, atq; hac ad tēdarum fulgorē relucente. Itaq; quum duobus quibusdam ex eorum numero, qui desipienter sapientes sunt, super hac re vertetur altercatio: vtrum Pythagoræ animum possideret: videlicet ob semur aureū: an aliū Pythagorico illi consimilē: atq; eā cōtrouersia ad ipsum Alexandrum retulissent: rex Glycon oraculo litem dissoluit.

Pythagorę mens emoriturq; oriturq; vicissim.

Vatis at est animus diuina e mente profectus,

Hunc pater auxilio misit iustisq; piisq;

Et rursum.

Tecta Iouis repetet: iouiali fulmine tactus.

Impra osculū cōstituti
Porro quum cunctis aliis denunciaret: vt a puerili concubitu tēperaret: ceure nefaria: vir ille egregius tale quiddam ipse machinatus est. Ponticis ac Paphlagonicis vrbibus iperabat: vt tertio quoq; anno mitterēt, qui deo dicarētur, eiusq; laudes apud se canerēt. Verum mitti oportere spectatos ac selectos, nēpe nobilissimos & ætate florētissimos, formaq; eximios. Quibus inclusis prinde vt emptitiis ad libidinē abutebatur: modis omnibus in eos debacchari solitus. Præterea legē quoq; cōdiderat: ne quis maior annis octo decim sese admoto ore cōplecteretur: neue cum basio salutarer: sed reliquis manum duntaxat osculandam porrigēs, solis ætate formaq; floridis osculū dabat. atq; his quidē inde cognomē inditum: vt intra osculum cōstituti dicerētur. Atq; i hunc modum vecoribus ac stupidis mortalibus illudēs/perpetuo deinceps suas nequitias exercebat: passim constuprans vxores/passim liberis abutēs. Quin magnum quiddam cunctisq; optandum videbatur: si cuius vxorē vel aspexisset modo. Porro si quam etiā osculo dignatus fuisset, nemo non ita putabat: quicquid esset bonarū felicitarū: id omne semel i eā domū influxurū esse. Erant insup, atq; eā non pauca: quæ sese etiā peperisse ex illo iactarēt: qđ ita esse mariti suo testimonio confirmabant. Lubet etiā dialogū tibi referre Glyconis & sacerdotis, viri cuiusdā Tyanei: cuius sapientiā ex his quę sciscitatus est coniicias licebit. Hunc equidē legi pridē aureis descriptū literis/ Tui i ipsis sacerdotis edibus. Dic (iquit) mihi rex Glycon: quisinā es? Sum ille iquit minor Aesculapius. Num aliū ab illo priore? quid ais? Haud fas est vt isthuc audias. Sed quot annos apud nos pmāsurus atq; oracula redditurus? Ad millesimū tertiu. Deinde quo demigraturus?

Ad Baſtra: atq; i eas regiones. Siquidē oportet & barbaros meos victu meo
q; preſentia frui. At reliquę ſortes, puta quę i Dyndimis, Claro, Delphiſq;
reddunt: vtrū ab autore proficiſcūtur Apolline: an vana ſunt: q̄ illic edū-
tur oracula? Ne iſt huc quidē ſcire quęſieris, neſas enī. Ceterum ego quis tā-
dē poſt hāc vitā futurus ſum? Camelus: deinde equus: poſt hęc vir ſapiēs, ac
vates nō iſerior Alexādro. Atq; hęc Glyconis cū ſacerdote cōfabulatio. Po-
ſtremo & oraculum carmine comprehēſum edidit: quum non ignoraret il-
lum amicum eſſe Lepido.

Ne pare Lepido: namq; huic fatum inſtat acerbum.

Mirum etenī in modum metuebat Epicurum: ſicuti ſuperius dictum eſt: ni-
mirum vt artificem ac ſapientē ſuis artibus atq; impoſturis hoſtem atq; in-
ſenſum. Itaq; ex Epicureis quēpiam, auſum ſe multis preſentibus coargue-
re: propemodum i vitę diſcrimen adduxerat. Siquidem adiens ille, clara vo-
ce dicebat. Tu nimirum Alexander Paphlagoni cuidam perſuaſiſti: vt ſer-
uos ſuos apud Galatię preſectum capitīs accerſeret, hoc nomine, quaſi filiū
ipſius, q̄ tum Alexandrię erudiebatur, occidiſſent. Atqui viuīt adoleſcēs in
columiſq; reuerſus eſt: famulis iam ſupplicio affectis: q̄ tua opera beſtiis tra-
diti perierunt. Porro, huiuſmodi quiddā acciderat. Cū adoleſcentulus ama-
ne aduerſo i Aegyptum nauigaiſſet: ad inundationē vſq; ſubducto nauigio:
perſuaſus eſt: vti pariter in Indiā nauigaret. Itaq; dum diutius abeſſet, infe-
lices illi eius miniſtri rati videlicet vel i Nilo nauigantē interiſſe puerum:
vel a latronibus (nam id tēporis permulti graſſabantur) eſſe preſumptū: re-
uerſi ſunt domum, renunciantes, quēadmodum e medio ſublatus eſſet. De-
inde prodiit oraculum: damnati ſerui, ſub hęc a deſt adoleſcētulus: pere-
grinationē ſuam enarrans. Atq; hęc quidē ille. At Alexander indignatione
percitus, q̄ coargueretur: neq; ſerens opprobratā ſibi veritatē: iuſſit vt qui
adeſſent lapidibus illum impeterēt: alioqui & ipſos ipſos futuros: atq; Epi-
cureos appellādos. Dumq; illi iam lapidare coepiſſent: Demoſtratus quidā,
qui diuerſabatur in ponto, primus hominem ſui corporis obregēs obiectu
morti ſubduxit: alioqui lapidibus obruendum, idq; iure optimo. *Quid enī*
Polypus meminit
In malā rem
oportebat vnum inter tam multos inſanientes, ſanum eſſe: atq; a Paphlago-
num ſtulticia malum ſibi accerſere. Et illi quidē hęc euenerunt. Caterū ad-
uocatis iuxta oraculorum ordinē iis qui propoſuerāt (nam id fiebat pridie
q̄ reſponſa redderet) precone rogāte an varicinari vellet: ſi cuipiā illorum
ex adyto reſpondiſſet: i malā rem: huiuſmodi hominē neq; tecto quiſq; exci-
piebat / neq; igni / aqua ve ſpertiebat: verū erat illi ſolum aliud alio vertēdū:
tanq̄ impio deorumq; cōtemptori: atq; Epicureo, quod quidem probrum

Luciani

omnium erat grauissimū. Quapropter vnū etiā Alexāder quiddā designa-
uit deridiculū. Nactus peculiāres Epīcuri sententias / librum (vti scis) lōge
pulcher rimū, summatim Epicturæ disciplinæ decreta complectētē, mediū
in forum deportauit: ac lignis ficulnis exussit: tāq̃ anforem ipm̃ exureret
scilicet: ac cinerem abiecit in mare: oraculo insup̃ eam in rem edito.

Edico decreta senis comburrere cæci.

Haud perpendit scelestus ille: quātū adferret is liber cōmoditatū: iis qui in
eo legendo versarentur: quātāq̃ illis quietem / tranquillitatē / libertatēq̃ pa-
reret: p̃pterea q̃ a pauidis: spectris: ac prodigiis liberaret: tum spes ina-
nes / atq̃ immodicas adimeret cupiditates: mentē sanam ac veritatē insere-
ret: planēq̃ lustraret animū: nō tēda quidē aut squilla: aut aliis id genus nu-
gamentis: immo recta ratione: verō: ac libertate. Accipe iā facinus quoddā
hominis sceleratissimū, vnū inter oīa multo impudētissimū. Quum iam nō
mediocrem in Regiam aditum sibi patefecisset: inq̃ aulā Cæsareā: p̃sertim
Rutiliano rem adiuuāte / atq̃ approbāte: quum bellum quod in Germania
gerebat maxime flagraret diuo Marco cum Marcomannis & Quadis cōse-
rente: oraculum diuulgauit: quo iubebat: vti duos leones viuos in Dantu-
bium immitterēt: variis cum odorib⁹: ac sacris quibusdam magnificis. sed
præstat ipsum oraculum referre.

Gurgitibus fluuīi turgentis ab imbribus istri

Immisisse duos Cybeles edico ministros:

Monte feras alitas: tum q̃tum alit indicus aer

Florum atq̃ herbarum bene olentum: moxq̃ futura est

Et victoria: pax & amabilis: & decus ingens.

Ea quā essent facta, quēadmodū ille p̃scripserat: leones qdē simul atq̃ in ho-
stīū regionē enatassent: barbari canes quospiā aut lupos esse rati, sustib⁹ ar-
cebāt. At nostrorū prius maxima strages est cōsequuta: viginti ferme mili-
bus simul extinctis. His cōsimilia sunt ea quæ in Aquileia cōtigerunt: quum
parum abfuerat: vt vrbs ea caperet. At is ad id qd̃ euenerat Delphicā illā
respōsionē, Croesōq̃ redditū oraculū, frigide sane detorsit: dicēs deū quidē
prædixisse victoriā: haud tamē explicuisse: vtrū Romanorū esset futura: an
hostiū. Tādē quum plurimī iam eam in urbē confluerēt: premereturq̃
Abonotichitarū ciuitas multitudine eorū qui ad oraculū ventitabāt: neq̃
sufficeret suppeditādīs iis quæ ad victū erant necessaria: cōminiscitur ora-
culorū genus quoddā id quod nocturnū appellabat. Siquidē libellis indor-
mire solet: vt aiebat ipse: deinde tanq̃ in somnio diuinitus edoctus respōde-
bat: nihil certi tamen. Sed ambigue plarūq̃ ac confusim. maxime si quos li-

in edictis est
libellus optimus.
de q̃dā Epīcuri
p̃p̃rijs discipulis Co-
loma.

Epīcuri libellus
et optimus de omni

X

Alexander. Fo. XLIII.

bellos conspexisset, accuratius atq; obseruatius obsignatos. Ad hunc enim modum citra vllum resignandi periculum, quicquid temere in mentem venisset subscribat: ratus & hoc ipsum oraculis convenire. Erant autem ad id nonnulli constituti interpretes: quoniam mercedem non exiguam colligebant, ab iis quoque eiusmodi capiebant oracula: ut enarraret ea explicaretque: atque hoc illorum munus conductitium erat. Nam interpretum quisque talentum Atticum pedebat Alexandro. Non nunquam, quum neque consuleret quisque, neque missus esset aliquis: imo quum ne esset quidem huiusmodi quippiam, tamen oraculum edebat: uti stultos mortales redderet attonitos. Quod genus illud erat.

Hunc age quare tuam qui tectus in cecubibus ac te
Clam prorsum / vxorem vultuque oculisque decoram
Stuprat adulterio: seruatorum ex agmine primus.
Ipse cui solus suafisti hec omnia demens,
Eius enim florem libasti: hoc dedecus ille
Nunc tibi compensans / cum coniuge dormit herili.
Quin iidem tibi iam pridem letale venenum
(Ut neque quae faciant, possis audire: nec unquam
Cernere luminibus) recte furtimque pararunt.
Inueniesque tuo sub lecto pharmaca: iuxta
Parrietem / sub cervicali condita: porro
Istis conscia criminibus tua serua calypso est.

Quis Democritus principio non comoueret: ubi noiatim & authores & loca palam audisset designari? Verum ilico despuisset simul atque cognouisset, quo hec artificio gereretur. Insup & barbaris non raro respondit, si quis patria lingua sciscitaretur: puta Syriace aut Gallice. quoties difficile erat inuenire coterraneos eorum quod rogationem proposuissent: proinde receptis libellis multum intercedere solet interualli priusque oraculum redderet: quo videlicet interim potius posset & soluere tuto libellos, & nancisci quod cuncta possent interpretari. Quod genus erat & illud Scythae cuiusdam redditum oraculum.

Morphi ebargulis in umbra chuenchicranc: relinquet lucem.

Alias rursum: quum nec adesset inter quospiam, neque tale quicquam omnino contigisset, citra carmen eloquutus est. Redito: vnde venisti. Siquidem is qui te misit hodie periit: interemptus a Diocle vicino: accedentibus latronibus. Mango, Celere, ac Bubalo: qui nunc etiam comprehensi tenentur in vinculis. Ceterum pauca nunc accipe ex his quae mihi ipsi respondit. Sciscitato an caluus esset Alexander: quum libellos palam atque accurate obsignassem responsum nocturnum subscribitur. Sabar Dalachi Malach Attis alter erat. Rursum

Luciani

quum diuersis libellis eandē rogationem proposuissē : puta cuiatis esset
vates Homerus: idq; alio atq; alio nomine: alteri subscripsit: videlicet dece
ptus a puero qui rogatus/qua gratia venisset /vt remedium inquit peterem
aduersus laterum dolorem,

Cyrtide te iubeo, ac lunari rore perungi.

Alteri vero vbi sciscitanti ei dictum esset: vtrum mihi satius esset ī Italian
nauigio, an pedestri itinere proficisci, respondit, nihil quidē quod ad Home
rum attineret.

Carpe viam pedibus: rate ne sulcaueris vndas.

Multa id genus aduersus illum sum machinatus : quorum de numero fuit
& illud / vnica rogatione proposita libello pro more inscripti talis cuiusdā
rogationes octo, nomen aliquod ementitus/missis drachmis item octo: prę
terea qđ fieri solitum esset adiungēs. At ille per suus partim missa merce
de: partim inscriptione libelli: ad vnicam rogationem, ea erat huiusmodi,
quando deprehendendus esset impostor Alexander: octo misit oracula. Sed
quę neq; coelum (qđ aiunt) neq; terram attingerent. Verum absurda, & in
tellectu difficilia omnia. Quod ille vbi in posterum persensisset: pręterea qđ
Rutilianum a matrimonio conatus essem auertere : suasissemq; ne prorsus
in diuinatiōe spes reponeret suas: oderat me videlicet ita vti par erat, sibi
acerrimum hostem iudicabat. Quodam itaq; tempore percontanti de me
Rutiliano ita respondit.

Noctiuagis gaudet scortis: spurcōq; cubili.

In summa: iure optimo me inuisissimum habebat. Proinde quum me in op
pidum aduenisse sensisset, meq; Lucianum esse illum cognouisset: adduxerā
autē milites duos, alterum lancea, alterum conto armatum: quos quidem a
Capidocię pręside mihi tum amico acceperā, quo me ad mare vsq; deduce
rēt: accersit ilico, sane qđ comiter multaq; cum humanitate. Ego quum adue
nissē: complures apud illum reperio: porro bona quadam fortuna, & mili
tes vna mecum adduxeram. Tum ille manum mihi porrigit osculandam:
quęadmodum vulgo facere consueuerat: ego admotus per inde atq; osculū
daturus acri morſu corripio: ita vt parum abfuerit quo minus illi manum
mancā reddideri. Itaq; qui pſentes erant pręfocare me accedere conati sunt
tanqđ hominē sacrilegum. quippe qui iam inde ab initio grauiter tulerāt: qđ
Alexandrum illum, non autē prophetam compellassē. At ille oppido qđ ge
nerose obnitens, compescuit illos: pollicitusq; est: se facile me placidum red
diturum declaraturumq; quantum posset Glycon: qui nimirum & hos qui
maxime sequirēt ferocirētq; sibi redderet amicos. Moxq; ablegatis oībus, me

Adagium

Luc: moysen corripit
manum Alex.

Alexander. Fo. XLIII.

cum expostulauit negas se clam esse: quę suasissem Rutiliano. Equid me la-
sisset: vt ista in sese facerę: quum possem illius opera apud illum magnas ad-
res promoueri? Equidę hanc hominis humanitatę cōmoditatęq; libeter ac-
cipio: perpēdens nimirū quo forę in periculo constitutus: pauloq; post pro-
dibā, iam illi factus amicus. Ea res profecto / iis qui videbāt / vehemēter erat
stupēda: q; tam facile fuisset cōmutatus. Post hęc quum iā nauigare statuif-
sem: missis Xeniiis ac muneribus pmultis (Erā autē forte solus cum Xeno-
phonte, patre cū reliquis meis in Amastrim prēmisso) pollicetur & nauim
prębiturum sese, & remiges qui nos auherēt. Etenī arbitrabar hęc aio sim-
plici atq; officiosę fieri. Verum vbi iā in medio essemus mari, videręq; gu-
bernatorē lachrymantē, & nescio quid reliquis nautis contradicētem: non
optimę de euētu spes me ceperunt. Erat autē illis ab Alexandro mādatum:
vt tollētes nos i mare pręcipites darēt. Quod si contigisset: facile qđ me cū-
gerebat bellum illi debellatum fuisset. Sed is qui lachrymabatur: effecit ne
quid in nos grauius patrarēt. Ac mihi quidē ita loquutus est. Annos natus
vti vides, sexaginta, quum antehac pie atq; inculpate vixerim, haudquaę
velim in hac tam grandī etate pręsertim quum vxorem & liberos habeam
homicidio manus impiare: indicans videlicet cuius rei gratia nos suscepis-
set, quęq; sibi mandasset Alexander. Expositis autē nobis in Aegialos: quo-
rum etiā egregius meminit Homerus: retro legit cursum. Ibi forte nactus
pręternauigātes legatos quosdam Bosporanos Eupatoris regis nomine in
Bithyniā proficiscētes: deportandi vectigalis gratia qđ in singulos pēde-
batur annos: quum exposuissem illis qđ me periculum circūuallaret: atq; il-
li se mihi commodos facilesq; pręberēt: receptus in nauigium incolumis in
Amastrim pueni. Tantillum absuerat vt perierim. Ex hoc nimirum tempo-
re, & ipse aduersus illum arma capiebam: omnemq; (quod aiunt) mouebam
funem quo hominem vlciscerer: quem iam tum ante mihi structas insidias
oderam, proq; summo ducebam hoste: propter morum impietatem. Iamq;
ad accusationem intenderam animum: non paucis mecum facientibus: ma-
ximęq; qui erant ex Timocratis Heracleotę schola philosophi. Verum qui
tum Bithynię Pontog; pręsidebat, nos cohibuit pene supplicans & obsecrās
vti desisteremus. Etenim ob necessitudinem quę sibi cum Rutiliano inter-
cederet, nequaę posse supplicio afficere: nec si manifesto in crimine depre-
hendisset. Atq; ita quidē ab iracundia destiti, meq; repressi non in tempore
rem aggressurus: quum iudicem haberem ad eum modum affectum. Sed
quid! An non & hoc inter alia facinus audax Alexandri: a p̄cipe Romano
postulare: vt Abonī murus, commutato vocabulo, Ionopolis appellaretur?

f. iiii.

*Delus Alexandrim
Lucianum*

Omnia sunt inuente

Luciani

vtq; nomisma nouū signaret: altera quidem parte Glyconis obtinēs imagi-
nem: altera vero Alexandri: qui insignia aui Aesculapii, ac falcem illā Persei,
vnde maternū ducebat genus, teneret. Porro quū esset de sese vaticinatus:
oraculo prodito: satis decretum esse: vt annos viueret centum & quinquā-
ginta: dehinc fulmine ictum interitu maxime miserādo periturum: nondū
septuaginta natus annos interiit: videlicet (vti cōueniebat Podalirii filio)
pede ad inguē vsq; putrefacto: & vermibus scatens. Quo tēpore simul & il-
lud deprehēsum est: q; caluus esset: quū medicis caput humectandū praebe-
ret: ad mitigandum cruciatum: id qd haud quāq; facere potuissent: nisi de-
tracto galericulo. Hunc habuit exitū Alexandri tragœdia: atq; hęc fuit to-
tius fabulę catastrophē: vt res videri possit prouidentia quadam esse gesta:
quū casu nimirū ad hūc modum euenerit. Restabat illud: vt & epitaphium
vita acta dignum ei constitueretur: neq; non certamina quædam agerētur
ab iis qui in vaticinium coniurauerāt: videlicet impostoribus insignibus ac
præcipuis ad Rutilianum arbitrum sese conferentibus: vt is pronunciarer:
quem ex ipsis oporteret in oraculi successionē capessendam eligi: atq; facer-
dotali ppheticaq; corona redimiri. Erat autē in hoc numero simul & Pae-
tus: qui artis professione medicus, tum ciuis quū esset, ista faciebat: neq; me-
dico, neq; homine cano decora. At Rutilianus certaminis arbiter incorona-
tos eos remittebat: ipsi sibi diuinandi auctoritatem seruans: posteaq; inde
iam demigrauerat. Hęc amice ex plurimis pauca, quo degustamentū homi-
nis præberem, scribēda putauī: quum vti tibi gratificarer: homini familia-
ri atq; amico: quē ego vnum omnīū maxime suspicio: idq; plurimis nomi-
nibus: vel propter sapientiam singularem: vel ob amorem veri: vel ob mo-
rum māsuetudinem ac moderationē: vel ob vitæ trāquillitatem: postremo
comitatem atq; humanitatē erga hos quibus cum viuis. Tum vero (quod
quidem tibi fuerit etiā iucundius) vt Epicurum vlciscerer virum vere sa-
crum ingenioq; diuino: quiq; solus quæ vere sunt honesta: & nouerit & tra-
diderit: quiq; solus extiterit qui liberos reddere solitus sit eos qui secum ha-
berent consuetudinem. Deniq; arbitror fore vt iis qui in hanc lectionē inci-
derint, liber hic nōnihil vtilitatis afferre videatur: dum quædā redarguit:
quædā in opinionibus horum qui & recte sentiunt, confirmat ac stabilis,

Alexandri seu Pseudomantis Finis, Erasmo Interprete.

*Immo Aug.
galericulum*

*Id est famulum
pluribus notis*

Epicuri sacro gremio

LVCIANI SOMNIVM SIVE GALLVS ERASMO INTER-
PRETE. INTERLOQVVTORES. GALLVS. MICYLLVS.

AT te scelestissime Galle cū ista tanta inuidētia, voceq; tam acuta, ipse perdat Iuppiter: quī quidē opibus affluentē me: ac dulcissimo in somnio versantē: & admirabili felicitate fruētem: penetrabile quiddā & clamosum resonās expergefeceris: adeo vt ne noctu quidē effugere liceat paupertatem: vel te ipso lōge nocētiorē. Atqui si coniectandū est: tum e silentio qđ etiā dum ingens est: tum e rigore frigoreq; qđ nondū me quēadmodum affolet antelucano morsicat titillatq; (Nā hic mihi certissimus gnomon aduentantis diei) ne medium quidē adhuc noctis est. Sed iste per uigil perinde quasi vellus illud aureum seruet, ab ipsa protinus vespēra vociferari cōpīt. Verum haud quā impune: siquidē mox poenas de te sumā: fusteq; cōminuam: si diluxerit modo. Nā nūc negotium mihi facesseres subiliens in tenebris. GALLVS. Here Micylle, equidē arbitrabar me tibi gratum esse facturum: si quoad possem alta nocte lucem anteuertissem: quo posses antelucano surgens q̄ plurimū operis conficere. Etenim si priusq; sol exoriat̄ vel vnicam feceris crepidā: isthuc laboris lucro tibi accesserit: ad parandū victū. Q; si tibi magis libet dormire: equidē tuo arbitratu quierē egero: longeq; magis mutus fuero piscibus. Caterū tute videto: ne per somnum diues/esurias exp̄rectus. MICYL. O prodigiorū auersor Iuppiter: O malorū depulsor Hercules: Quid hoc mali est: vocē humanā sonuit Gallus. GAL. Hoccine tādē tibi prodigiū videt: si eadē qua vos lingua loquor? MICYL. Quid: an non hoc portētū? Sed auertite dii malū a nobis. GAL. At tu mihi videris admodū illiterat⁹ esse Micylle: nec euoluissē Homeri Poemata: in quibus equus Achillis, cui nomē Xantus, posteaq; hinnitus lōgum valere iussisset: medio in praelio constitit: dissērēs: totosq; versus ordine recitans: non quēadmodū nūc ego prosa oratione loquēs: quī etiā vaticinabatur ille: deq; futuris edebat oracula: neq; quicq; pdigiosum facere videbatur: neq; is qui tū audiebat, malorū auersorē: ita vt tu facis/plorabat: quasi rem abominādā & auertendā audisse sese iudicaret. At quid tādē factur⁹ eras: si tibi Argi nauis carina fuisset eloquuta: ita vt olim in Dodoneā sylua phagus p se loquēs oraculū edidit? Aut si tergora direpta serpere vidisses: si carnes boī mugire semiasas coctasq; verubus trāsfixas: Ego vero, quū Mercurii sim affessor loquacissimī deorūq; oīm facū dissimī: p̄terea cōtubernalis vobis & conuictor: haud mirum videri debet: si sermonē humanū edidici.

Luciani

Qd si mihi recipias taciturnū te: haud quāq̃ grauabor verior ē tibi causam aperire: vnde factū sit: vt eadem qua vos lingua loquar: & vnde mihi suppetat huius orationis facultas. MICYL. Modo ne isthuc ipm sit somniū Galle: qd ita mecū loqueris. Sed dicito per Mercuriū o preclare: quid etiā aliud rei tibi sit in causa: vt istam linguam sones! Nam vt taceam: neq̃ cuiq̃ proferam: quid attinet te sollicitum esse! Quis em̃ fidem mihi sit habiturus: si cui narrē: me Gallū hāc loquētem audisse! GAL. Ausculta igitur: nam orationem ex me audies: omniū (sat scio) maxime nouam atq̃ incredibilē. Si quidē hic qui nūc tibi gallus appareo: nō ita pridē homo fui. MICYL. Profecto & olim istiusmodi quiddā de vobis inaudicrā. Adolescētulū quēpiam fuisse gallum: Marti adamatū: atq̃ hūc deo cōpotasse: collusitasseq̃: & in voluptatibus gessisse morem. Itaq̃ cum Venerem adiret Mars cum ea cubiturus: hunc quoq̃ Gallum vna secum adduxisse. Quoniā autē Solem potissimū metueret: ne si e sublimi conspexisset, Vulcano se proderet: foris ad ostium adolescentulū semp̃ relinquere solitū: cui⁹ indicio certior fieret: quando sol emergeret. Deinde Gallum aliquādo somno correptū excubias deseruisse inscientem: Solēq̃ nullo præsentiēte imminuisse Veneri ac Marti secure dormienti: propterea q̃ consideret gallū indicaturū fuisse: si quis interuenisset. Itaq̃ Vulcanū a sole edoctū / eos deprehēdisse implicitos atq̃ irretitos iis vīculis, quæ iam olim in illos fuerat fabricatūs. Porro Martē simul atq̃ dimissus est indignatū aduersus gallū fuisse: atq̃ eum in auem transmutasse: iisdem armis: vt in capite pro galea cristam obtineret. Hanc ob causam quo vos Marti purgetis / quī iam nihil opus / simul atq̃ solē exoriētē sensistis, multo ante vociferari: atq̃ illius exortū prænūciare. GAL. Ferunt quidē & illa Micylle. At quod ego sum narratur⁹, multo aliud qdā fuit: atq̃ adeo nup̃ admodū in Gallū trāsformat⁹ sum. MICYL. Quonā modo! Nā isthuc maximopere cupio cognoscere. GAL. Audistin de Pythagora quodā Mnesarchida Samio! MICYL. Num sophistā illū dicis: & prestigatorē: qui instituit: ne quis vel carnes gustaret: vel fabas ederet: suauissimū mihi eduliū salubre & parabile a mēsa submouēs! Præterea autē: q̃ mortalibus suasit ne intra quinquenniū loquerent⁹! GAL. Scis nimirū & illud: quēadmodū priusq̃ Pythagoras esset: Euphorbus fuerit! MICYL. Prestigatorē & prodigiorū artificē hominē aiunt fuisse o Galle. GAL. Ille ipse ego tibi sum Pythagoras. Quare parce quæso mihi cōuitiari: p̃sertim quū ignores qbus sim morib⁹. MICYL. At hoc rursum multo etiā q̃ illud portentosius: Gallus philosophus! Attamē expone Mnesarchi gnate qui factū sit, vt ex hoīe auis: ex Samio Tanagraeus repēte nobis p̃dieris. Neq̃ enī ista verisī

Gallus. Fo. XLVI.

milīa: neq; oīno faciīa creditu. Quādoquidē duas quāsdā res iam mihi vī-
deor ī te aīaduertiīse nīmīū alienas a Pythagora. GAL. Quas? MICYL. Al-
terum qdē: q; garrulus es: & obstreperus: quū ille silere īn solidos quīq; an-
nos (si memiat) p̄ceperit. Alterū vero plane cū illius legib⁹ pugnat. Etenī
cū non haberē qd tibi obīcerē: fabas heri (sicuti nōstī) ad te attuli. At tu nī
hil cūctatus, prin⁹ eas sublegebas: vnde fit vt necesse sit, aut emētītū esse te
Pythagorā esse: quū aliud quiddā sis: aut si Pythagoras es, legē p̄ter gres-
sum esse te: iusq; violasse: quū fabas ederis: perinde ac si caput patris cōme-
deris. GAL. Nō cognosti Micylle quē sit harū rerū causa: neq; quē ad vnti⁹
qdq; vitæ genus cōducant. Ego tum quidē nō esitabā fabas: p̄pterea q; Phī-
losophus essem. Nūc cōtra comesurus sim quippe a vitio cōgruas: neq; nos-
bis repudiandū pabulū. Verū si molestū nō est: audi quēadmodū e Pytha-
gora coeperim eē id qd sum ī p̄sentia: q; ī multis vitæ generib⁹ antehac
vixerim. Et quid ex vnaquaq; trāsformatiōe sim cōsequutus. MICYL. Nar-
ra quæso: nā mihi quidē auditu iucundissimū fuerit. Adeo vt si quis mihi
deferat opinionē: vtrū te ista narrantem audire malim: an rursū feliciſſi-
mū illud somniū qd paulo ante vidi videre: haud sciam vtrū electurus sim
vīq; adeo cognata germanaq; vidētur esse ista tua cū suauissimis illis vīsīs.
& ex æquo vos æstimo: te pariter ac p̄clarū illud ī somniū. GAL. Etenī
tu somniū illud qd dudū tibi vīsum est ī animū reuocas & inanīa quēdā
obseruans simulachra, atq; (vtrū loquītur poetæ) euaniidā quandā felicitatē
memoria cōsecraris? MICYL. Immo illd scias Galle: ne vīlo qdē tēpore vnq;
vīsi illius mihi vēturā obliuionē. Tantū mellis somniū aufugiens ī oculis
mihi reliquit: vt prae illo vix queam palpebras attollere: rursū ī somnum
coeuntes. Itaq; qualem voluptatem mouent pēnæ ī auribus versatę, talē tī-
rillationē mihi p̄bent ea quæ vidi. GAL. Nouū quēdā Hercule mihi narras
amorē ī somniū: siquidē alatum quū sit (sicut aiunt) metasq; volādī p̄scri-
ptas habeat somnū: iāq; sepra trāsilit: ī oculis etiam vīgilantis obuerſans:
adeoq; mellitū & euīdens apparet. Quare peruelim audire: cuiusmodinam
sit istud: qd te supra modum delectat. MICYL. Gestio narrare. Nā dulce est
hoc ipm meminisse: & cōmemorare de illo quīppīā. Verū heus Pythagora:
quādo tu narrabis de tuis trāsformationib⁹? GAL. Vbi tu Micylle desieris
somnia: melq; illd ab oculis absterſeris. Interim prior dicito: vtrū intelligā:
vtrū ne per portas eburneas, an p corneas tibi somniū aduolarit. MICYL.
Neq; p has neq; p illas o Pythagora. GAL. Atqui duas has tātū cōmēorat
Homer⁹. MICYL. Valere finas nugatorē illū Poetā: q nihil de somniis ītel-
xit. Paup̄tina fortassis sōnia p istas cōmēat portas: q̄lia videbar ille: neq; id

Luciani

admodū perspicue: quippe captus oculis. Mihi vero per aureas quasdā portas dulcissimū hoc aduenit somnū, & ipm̄ aureū, & aureis vndiq; circūamictū, & auri plurimū secū adducēs. GALLVS. Define optime Mida de auro fabulari. Nā dubio procul ex illius voto istud tibi accidit isomnium: & solīdas auri venas mihi duxisse videris. MICYL. Multā auri vim vidi Pythagora multā, q̄ putas pulchri: quo fulgore coruscantis! Quid tandē Pindarus ī illius laudē dicit: nam ī memoriā redige: siquidē meministi: quum aquam prestantissimā dicēs, postea aurum admiratur, idq; iure, statim ī initio carminis vnius omnium bellissimī. GALLVS. Num illud queris!

Aqua est illa quidem optima:

Ceterum aurum: vti candens

Ignis: ita enitens: no

cūbus eminet eximie vnum

∴

Ceteras supra opes: quę

Gloriam ac decus addunt.

MICYL. Per Iouē isthuc ipm̄: perinde enī ac si isomnū meū videat Pindarus ita p̄dicat aurū: sed vt tandē cognoscas quale fuerit, ausculta iā sapientissime Galle. Meministi vt heri nullū domi cibū acceperī: siquidē Eucrates diues ille forte mihi ī foro factus obuiā, lotū me ī tpe ad cenā venire iusserat. GAL. Isthuc egdē plane memini. Nā totū eluriebā diē: donec mihi p̄funda eādē vespera domū reuersus subuuidus vinoq; madēs/ quiq; illas fabas p̄ferres nō admodū opiparā cenā Gallo: q̄ quondā fuerit Athleta: quiq; olympia nō segniter olī decertarit. MICYL. Ast vbi reuersus a cenā fabas tibi obieciſsem: obdormiū ptin⁹. Tū mihi/ iuxta Homerū/ ābroſia sub nocte diuinū quoddā haud dubie somnū assistēs. GAL. Sed pri⁹ q̄ tibi ap̄d Eucratē acciderit Micylle, narra: & cuiusmōi fuerit coena. Nihil enī phibet te denuo cenare: si veluti ſōnū quoddā ei⁹ cenę reducas, & q̄ tū ederis rurſū cōmēoratiōe q̄si ruminēs. MIC. Credebā molestū futurū me, si hęc quoq; retuliſſe: verū posteaq; tu desyderas enī id quoq; narrabo. quū nūq; aī hac ī vita coenasse ap̄d ullū diuitē o Pythagora: heri bona quapiā fortuna ī Eucratē icidi: atq; ego qdē simul atq; dñm illū salutasse: ita vtī cōsueuerā, subducebā me, ne pudorī illi cēm: si lacera ī veste fuisse affectatus. At ille. Micylle inq; hodie natalicia filiē celebrosq; plurimosq; ad cōiuiū amicos suitaui: verū qm̄ aīūt quēdā ex his īcōmoda esse valetudine, neq; posse pariter ad cōiuiū nostrū accedere: tu ei⁹ loco venito lotus: nisi ipse forte q̄ vocatus est/ semet adfuturū renūciarit. Nā nūc qdē ambigit. Hoc vbi audisse adorato diuite discedebā: oēs obsecrās deos: vt aliquid febrē aliquā, aut laterum dolorē, aut podagrā

morbi auctariū immitteret valetudinario illi: cui⁹ ego fellæ occupator/coe-
 naq; vicari⁹ / & hæres erā vocat⁹. Interim hoc spacii qđ vsq; ad balnei tē-
 pus intercessit lōgissimū sēculū esse iudicabā: dū subinde respicio: quotquot
 pedū esset litera: & quādo illos iā lauissē cōsentaneū esset. Hic vbi tēpus tan-
 dē aduenisset: ocyus me corripio: atq; ab eo: nitide admodū cult⁹: sic obuer-
 so palliolo: vt qua eēt parte purissimū, ea videret. Offendo autē ad fores: &
 alios cōplures: in qb⁹ etiā illū (gestabat autē a viris quatuor) cuius erā sub-
 conuiua vocatus: qui male habere dictus erat. atq; id etiā prae se ferebat: qđ
 afflicta esset valetudine. Nam ex alto gemebat tussiebatq; ac screabat: ve-
 lut ex abdito: qđ egre redderetur totus pallidus ac tumens: annos nat⁹ cir-
 citer sexaginta. Ferebatur autem philosophus quispiā esse: ex his qui apud
 adolescentulos nugas deblaterant. At barba mire erat tragica: supraq; cre-
 di posset tonsoris egēs. Porro increpante Archibio medico: quāobrē quum
 ita esset affectus aduenisset: nō oportet inquit pmissa deferere p̄sertim ho-
 minē philosophū: etiā si mille vrgeant & instet morbi. Putabit enim Eucra-
 tes sese a nobis haberi ludibrio. Haud quāq; inquā ego: imo collaudabit te si
 domi potius apud te velis emori q̄ in cōuiuiō: animā vna cū phlegmate ex-
 creans. Atq; ille quidē prae arrogantia dissimulabat sese dicterium audisse.
 Haud multo post accessit & Eucrates iam lotus: cōspectoq; Thesmopolide
 (nam id erat philosopho nomen) praeceptor inq̄t, probe quidē factū abs te:
 qui ipse ad nos veneris. Tamen si nihilo deterius tibi fuerat futurū. Siquidē
 etiā absenti oīa ordine missa fuissent. Hęc simul atq; dixerat: introgreditur
 manus illi porrigens pariter & famulis innitenti. Ego igitur iam abire pa-
 rabam: verū ille conuersus vbi diu secum hēsitasset: posteaq; me tristem ad-
 modum videret: ades inquit tu quoq; Micylle ac nobiscū coena. Nā filiū in
 mulierum conclauī vna cū matre conuiuiū agere iubebo: quo tibi sit locus.
 Ingrediebar itaq;: quū partī abfuerit: vt lūpus frustra hians discederē: verū
 ingrediebar pudēfactus qđ Eucratī filiolū e cōuiuiō viderer expulisse. Ast
 vbi iam tēpus esset: vt discūberemus: primū tollentes Thesmopolim cōpos-
 uerunt: haud sine negotio per louem: quinq; (si diis placet) proceri iuue-
 nes/ceruices illi supponētes vndiquaq; quo nimirū in eodē habitu pmanē-
 re/ac longum etiam tēpus durare posset. Deinde vbi nemo iā tolerare pos-
 set: vt iuxta illū accūberet: me adductū reclinant: vt eadē in mensa essemus.
 Deinceps coenabamus o Pythagora, opiparam quandam & variā coe-
 nam: multoq; in auro: multo item argento. Pocula erant aurea: ministri
 formosi: tum cantores: & concitandī risus artifices. In summa: iucundissi-
 ma quāpiam erat vita: nisi qđ vnū quiddam me vehementer male habebat:

Luciani

Thesmopolis obstreperans atq; abturbans: virtutē nescio quā mihi cōmemorans docensq; q; duę negationes vnicam efficerēt affirmationē: q; q; si dies sit, nox non sit. Nōnunq; & cornua mihi dictitabat esse: atq; id genus multa philosophabatur erga me: quib⁹ eiusmodi nihil opus: planeq; voluptatē interpellatione minuebat: quū non sineret exaudiri eos qui cithara voceq; canebāt. Habes Galle de cœna. GAL. Non admodum suavi Micylle: maxime posteaq; cū illo deliro sene sortitus eras accubitu. MICYL. Audi nunc & in somniū. Visus em̄ mihi Eucrates ipse quū orbus esset liberis, nescio quomodo e vita decedere. Dehinc vbi me accersisset ac testamētū condidisset: quo me in solidū hæredē omniū scripserat: paululo tēpore superstes emori. Porro ipse videbar adire facultates: & tum aurum argentiq; ingentibus quibusdam scaphis exhaurire: perpetuo subscaturiens & affatim affluens: tum autē vestes: mēsas: pocula: ministros: oīa mea / vt par erat / esse. Postea candido vehiculo vectabar resupinus: cūctis qui intuebant cōspiciendus & admirandus. Accurrebant p̄multi: ac circū egtabāt: cōplures sequebātur. Ego interim illius indutus vestitū, & annulos gerens circiter septuaginta digitis insertos, epulū quoddā splēdidum iubebam adornari: quo amicos acciperē. Iāq; illi, ita vt in somnio fieri cōsentaneū est, aderāt: iā epulæ erāt cōportata: iam potus ex animi sententia ministratus. In his quū versarer: & aureis phialis præbiterē oībus qui aderāt amicis: quū iā inferrent bellaria: intēpestiuo tuo clamore pturbasti nobis cōuiuiū: mēsasq; subuertisti ac diuitias illas ita dissipasti, vt in auras euanescerēt, nū tibi videor iniuria stomachat⁹ in te! Nā vel tris noctes p̄petuas libēter adhuc somniū illud qđ mihi accidit videre cupiā. GAL. Adco ne es auri cupidus & opū auidus Micylle: idq; ex oībus vnū admiraris: ac felicitatē vnicā eē iudicas: si plurimū possideas auri! MICYL. Equidē haud solus ita cogito Pythagora: quū ipse quoq; tū quū Euphorbus esses, auro atq; argento comis intexto / prodibas pugnaturus cum Achiuīs: idq; in bello: vbi ferrū q̄ aurū gestare satius fuerat. At tu etiā tum voluisti calamistris auro internexis in periculū descēdere. Atq; ob eam (opinor) causam, Homer⁹ comas tuas gratis similes dixit: q; auro argētoq; reuincirent. Eten̄ lōge nimirū meliores atq; amabiliore videbant: q; essent auro religatę: vnaq; cū eo relucerēt. Neq; isthuc nouū ē auricome si tu Pátho patre p̄gnatus aurū in p̄cio habuisti: quin & ipse deorū oīm / hominūq; pater ille Saturno Rheaq; p̄genit⁹, quū argolicā illā puellā adamaret: vbi nihil inueniret amabili⁹ in qđ sese trāsformaret: neq; quo Acrisii custodias posset corrūpere: audisti videlicet, vt aurū sic factus: atq; ita p̄ tegulas illapsus / potitus est ea quā deperibat, iā v̄ro qđ tibi cōmemorem: q̄ multos

vñs pbeat aurū! Et vt eos quib⁹ adfuerit: formosos & sapientes & potētes
 reddat: decus & gloriā illis cōcilians: vtq; nōnunq; ex obscuris & infamib⁹ /
 claros ac celebres repēte efficiat! Nā nosti vicinū mihi & eiūsdē artificii Si-
 monem: qui paucis ante diebus apud me coenauit: quū legumen coquerem
 saturnalibus: duasq; extorum ocluras immittens: GALLVS. Noui! Simū il-
 lum breuem: qui fictilem ollulā quæ nobis erat vnica, suffurat⁹, peracta coe-
 na abiit: sub ala gestās! Nā ipse vidi Micylle. MICYL. Atqui quū eā sustule-
 rit: tā multos ille deos postea iurabat. Sed quur nō prodebas: ac vociferaba-
 re tū o Galle: quū nos furto spoliari conspicerēs! GALLVS. Coccyzabā: qđ
 mihi solū licebat id tēporis. verū quid Simon ille! Nā videbare de illo dictu-
 rus nescio qđ. MICYLLVS. Ei cōsobrin⁹ erat vir supra modū diues nomi-
 ne Drimylus: is quoad viuebat, ne obolum quidē donauerat Simoni: nam
 qui daret: quum ne ipse quidem pecunias attingeret! At simul atq; mortu⁹
 est nuper: vniuersis illis opibus iuxta leges Simon ille / qui coria putria, qui
 patellam circūlingebat, gaudens potitur: purpura ostroq; circūtectus: fa-
 mulosq; & currus & aurea pocula & mensas eburnis innixas pedibus pos-
 fidet: ab omnib⁹ adoratur: iamq; nos ne aspicit quidem. Etenim nuper quū
 illum procedētē cōspexissem: Salue inquā Simon. At ille indigne ferēs, Edī-
 cite inquit mēdico isti: ne vocabulū meū diminuat: neq; enim Simon sed Si-
 monides appellor. Porro (quod est oīm maximū) mulieres etiā illius amore
 capiuntur. Atq; is quidē eludit eas ac fastidit: & alias quidē admittit: comē-
 q; sese prēbet: aliæ porro quæ negligūtur, necem cōscituras sibi minitātur.
 Vides quātas cōmoditates pariat aurū: quādoquidē eos qui sunt deformis-
 simi transfigurat: & amabiles reddit: nō secus atq; cestus ille poeticus. Au-
 dis insuper & a Poetis dictum: Q aurū auspicata res & ostentū optimū. Et
 rursum. Aurum est quod opib⁹ imperat mortaliū. Sed quid interim risisti
 galle! GAL. Quonīā tu quoq; per incitiā Micylle simili modo falleris opi-
 nione de diuitib⁹: quēadmodū vulgus. verū (crede mihi) longe etiā et iūno-
 fiores vitam viuunt q̄ vos. Hęc autē loquor: qui ipse & pauper & diues ali-
 quādo fuerim; atq; omne vitæ gen⁹ sim exptus. Porro paulo post ipse quoq;
 hac omnia cognosces. MICYL. Per Iouem tempestiuū iam est: vt & tu refe-
 ras, quēadmodum sis transfiguratus: & quod in vnoquoq; vitæ genere pa-
 spexeris. GALLVS. Ausculta: hoc tantū pramonitus: me neminē feliciorē
 vitā q̄ tu sis, vnq; vidisse. MICYLLVS. Qz ego sim o galle! Hanc felicitatem
 tibi ipsi imprecor. Nam videre me tibi ridendū proponere. Verū age: nar-
 ra: exordiens ab Euphorbo quo pacto fueris in Pythagoram trāsformatus.
 Deinceps ordine ad gallū vsq; Cōsentaneū enim est te varias res tū vidisse:

Auri us

Auri de iurms. n. in
 gurat
 Cestus poeticus

Luciani

tum tulisse: nimirum, tam diuersis vitę formis. GALLVS. Quęadmodum initio ab Apolline profecta anima in terrā deuolarit, & corpus humanum subierit: vt illic poenam quandā depēderet: id longum dictu futurū sit. Pręterea neq; mihi referre fas est, neq; tibi eiusmodi audire, verū vbi Euphorbus factus essem. MICYL. Sed ego priusq̃ essem is qui nunc sum: O pręclare / quisnam eram: hoc mihi prius dicito: nūquid & ego versus fuerim itidē vt tu. GAL. Maxime, MICYLLVS. Quis igit̃ erā? si quo modo potes dicere: peruelim enim isthuc cognoscere. GAL. Tu formica fueras indica: ex earū genere quę aurū effodiunt. MICYL. Et postea neglexi infelix vel paucula frustra in vitā importare: quum illo essem alitus! Sed age, quid posthęc futurū sim dicito: quādoquidē consentaneum est scire te. Etenī si quid bonę sit rei: iā nunc suspēdero me ab ista pertica in qua nunc itas. GAL. Isthuc profecto nulla ratione possis cognoscere. Ceterū quum Euphorbus essem (nam ad illa redeo) in Troiā pugnabā: atq; a Menelao necatus, aliquāto post tēpore, i Pythagoram pueni. Porro eousq; absq; tecto pdurabam: donec Mnestarchus aliquādo mihi domū edificaret. MICYL. Obsecro te nū absq; cibo potuq; GAL. Maxime. Nihil enī istis reb⁹ opus: nisi corpori dūtaxat. MICYL. LVS. Illud igitur prius dicito: ea quę ad Troiā gesta sunt: num ita se habēt qualia fuisse dixit Homerus! GAL. Quinam ille scire potuisset Micylle: quidē dum ista gerebātur ipse Camelus erat i Baetris: Ceterū ego tibi tantū effabor diuinitus: nihil id tēporis eximiū fuisse: neq; Aiace vsq; adeo magnū, neq; Helenā adeo formosā: quęadmodum arbitrantur, siquidē vidī candida quandā & procera ceruice: vt hinc cygno prognatā esse adsimulārēt. Ceterum vehemēter anī: equalē propemodū Hecubę. Hęc Theus prius mū raptā in Aphidnis possedit. Is vixit Herculis ferme etate. Porro Hercules prius Troiam ceperat: patrū nostrorum memoria: qui p id tēporis maxime florebat. Nam hęc mihi Panthus narrauit: admodū adolescens: affirmans se vidisse Herculē. MICYL. Quid autē Achilles! Num talis erat: nempe quauis in re pstantissimus! An & isthęc fabulamēta sunt! GAL. Cū illo quidē congressus non sum, neq; queam adeo compte de rebus Gręcorū dicere. Etenī qui scire potui: quī hostis eēm! Certe Patroclū illius amicū / haud ita magno negotio peremī lancea dissectum. MICYL. Deinde te Menelaus, multo minore negotio, verū istis de rebus satis. Nunc res Pythagoricas refer. GAL. Illud in summa Micylle, sophista quispiam eram (oportet enī videlicet fateri verū) alioqui non imperitus, neq; inexercitatus in honestissimis disciplinis. Profectus sum autē in Aegyptū: quo cū prophetis congregederet de sapiēria cōmunicaturus. Hic adyta subii: atq; ibi Ori & Iūdis libros pdiā

humus Camelus iux

Alia

Troia

Herculis Troia caput

Achilles

Pythagoras in Aegyptum
prophetis

Gallus. Fo. XLIX.

dici. Post rursum in Italiā reuigabam: ac Gracos iuxta ea quæ in Aegy-
pto didiceram ita institui: vt me pinde ac deū suspicerent. MICYL. Equidē
inaudierā isthac: preterea quēadmodū creditus fueris defunctus in vitam
rediisse: vtq; aureū semur illis subinde ostenderis. Verū illud mihi dicito:
qd tibi venit in mentē: vt legē statueres: vti neq; carnibus neq; fabis vescerē
hoīes! GAL. Ne pconteris ista Micylle. MICYL. Quā ob rem o Galle!
GAL. Nā pudet hisce de rebus verū fateri. MICYL. Atq; nō cōuenit: vti id
facere graueris apud hoīem cōtubernalem et amīcū: nā herū posthac absit
vt dixerim. GAL. Nihil sanī/neq; pclari qcq; erat: verū aiaduertebā, si con-
suetudo atq; id etiā vulgo pcepissem: nō fore / vt mortales in admira-
tionē adducerē: sed quo pegriniora/magisq; aliena pposuissem / futurū vt
hoc magis nou⁹/magisq; viderer admirādus. Proinde instituerā in aīo/no-
uā qd dā rei designare, eiūsmōi pposito decreto, cuius cā eēt inexplicabilis
quo videlicet aliis aliud cōiectārib⁹, oēs redderent attoniti: quēadmodū in
obscuris oraculis solet vsu venire. MICYL. Illud vide vt rides me tu quoq;
nō minus atq; Crotoniatas, ac Metapōricos, et Tarētinos cūq; his alios: q
muti sequūt / tuaq; adorāt vestigia: quæ tu calcata reliqisti. Verū vbi Pytha-
gorā exueras: quē post eū induisti! GAL. Aspasiā Melitēsem illā meretricē.
MICYL. Papē/qd ego audio! Sigdē inter alia mulier quoq; fuit Pythagoras
Itane fuit aliqñ tps: quo tu Galle generosissime oua pariebas: cūq; Pericle
rē habebas: iā Aspasia videlicet: atq; ex illo grauida facta es! Præterea lanā
tōdebas / tramāq; deducebas. Postremo meretricū in morē gestiebas / vultū
q; cōponebas. GAL. Ista qdem oīa feci: tametsi nō ego solus: verū et ante me
tū Tiresias: tū Elatī ples Cæneus. Proinde qcq; in me cōiūtiū dixeris, tātūdē
et in illos dixeris. MICYL. Age igit, vtra tibi vita erat suauior / quū vir eēs /
an quū Pericles tecū haberet cōsuetudinē. GAL. Vides cuiusmodi isthuc ē
qd pcontaris: nēpe cui ne Tiresiæ qdē expedierit respōdere. MICYL. Atq; si
minus fateare tu: tū isthuc Euripides satis explicuit: quum ait se malle ter
sub clypeo cōsistere, q̄ parere semel. GAL. Imo pmoneo te paulo post puer-
peram fore: sigdē et tu mulier es olim futurus: idq; sapius longo nimirū sē-
culorū orbe atq; recurso. MICYL. Non tu pendebis o Galle, q qdem omnis
mortales Milesios aut Samios esse ducas! Nā aiūt te etiā tū quū Pythago-
ras effēs / venusta forma decorū / sapius Aspasiā fuisse tyrāno, verū age se-
cundū Aspasiā, in quē virū aut mulierū denuo renatus es! GAL. In Cra-
tē Cynicū. MICYL. O Castor et o Pollux q̄ dissimile. Ex scorto philosoph⁹!
GAL. Deinde rex: deinde pauper: paulo post satrapes: dehinc equus/gracu-
lus/rana/aliāq; innumerabilia, per longum eū fuerit singula recensere. Po-

*Quare phibet Pythia:
fabas e caris*

Aspasia

Cynicus Cynicus

Luciani

Stremo Gallus: atq; id sapius: nā hoc vitę genere sum delectatus. Interea et aliis diuersis mortalibus seruiui/ regibus/ pauperibus/ diuitibus: postremo nunc tecū viuo: rideoq; quotidie: quū video te paupertatis tædio cōplorantem/ eiulantemq; ac diuitū admirantē fortunas: ppter ea q; ignores quātū illis adsit malorū: alioquī si curas noris quibus illi distringunt, teipm profecto riseris: qui antea credideris eum, qui sit opulentus/ statim felicissimū esse omniū. MICYL. Ergo Pythagora: aut quid maxime gaudeas appellari: ne confundam orationē/ si te nunc hoc/ nūc illo nomine cōpellem. GAL. Nihil intererit: siue Euphorbū/ siue Pythagoram/ siue vocaris Aspasiam/ siue Cratē: quāq; ista omnia sum vnus: nisi q; rectius feceris si (id qd in præsentiariū esse videor) Gallum me voces: ne auē hanc parui ducere/ contemnereq; videare: praesertim quū tam multas cōtineat animas. MICYL. Ergo Galle/ quādoquidē omnia pene viuēdi genera iā expertus es/ atq; omnia cognita habes, age dilucide mihi narrato: quæ sint peculiaria diuitū ad vitæ rationem: quæ pauperū propria: quo videlicet cognoscā, vere ne isthuc affirmes/ me diuitibus esse feliciorē. GAL. En hunc ad modū inter im ppende Micylle. Te quidē nō magnopere tægit cura belli/ siquando rumor sit ad uētare hostes: neq; sollicitus es, ne i agros incurſātes populent: neue hortū pculcēt/ pter atq; aut vineas vastēt: sed simul atq; tubā audieris, si tū audieris, de te ipso vno circūspectas: quo deflex⁹ seruari queas/ ac discrimē effugere. Contra, illi tum de sese solliciti sunt: tum animo discruciant/ quū de moribus quicq; opū possidebant in agris/ id omne tolli/ deportariq; cōspiciūt. Ac siue inferendū est aliquid in arariū/ soli accersuntur: siue in præliū exēundum/ piclitantur: aut peditū turmis/ aut equitū alis præfecti. Tu intērīm vimineū gerens clypeū/ expeditus ac leuis/ ad salutē consulendū/ parat⁹ victoriale cōuiuium agere: siquādo victor exercitus sacra fecerit. Rursum pacis tempore/ tu quidē quū de plebe sis ingressus in concionē, tyrānidē in diuites obtines: illi vero trepidāt/ pauitantq; ac largitionibus/ choragiisq; te placent: siquidē quo tibi balnea/ ludi spectacula/ reliquaq; id genus abunde suppedient, ea omnia curant illi. At tu, censor et acerbus expensor pinde quasi dñs/ ne alloquio quidē interdū dignaris illos. q; si tibi collubitiū sit, ingentibus saxis in illos degrandinas: vel facultates eorū publicas facis: ipse neq; calumniatorē metuis/ neq; latronē: ne tollat aurum: vel ædiū conscensoso fastigio/ vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari/ neq; exactionibus: neq; tibi cum sceleratis dispensatoribus conflictandū est: neq; tātas in sollicitudines distraheris: verū simul atq; crepidā vnā pfereris/ mercedēq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo: et si libuerit/ lauaris:

*.
PAUPERTAS IN VITAM
DOR MIT ANTEM

tū empto saperda quopiā / aut moenide pisciculo / aut paucis cepartū capitu
 lis remet ipse oblectas: canens plarūq: optimaq: cū paupertate philosophans
 adeo ut eas ob res salubris valētiq: corpe / obduruerisq: aduersus gelusq:
 dem labores, qui te exacuunt / muniūtq: / certatorem haud quāq: cōtemnen
 dū reddunt aduersum eas res, quæ cōpluribus inerpugnabiles esse viden
 tur. Atq: hinc nullus ex morbis illis grauioribus impetit te. Q: siquando
 leuis ceperit febricula, paulo negotio eam medicatus / protinus exilis: inea
 dia remet inde excutiens. Illa porro fugit ilico: quippe metuens te, quem vi
 deat etiam frigore alisaturumq: fieri: ac medicorum certis illis recurrib?
 longum plorare renuntiantem. At illi ex aduerso: propter intemperantiā
 vitæ quid tandem mali non habent infelices! podagras / ptises / pulmonum
 exulcerationes / aquas intercutēs. Nam hæc omnia a sūptuosis illis con
 uuiis nascuntur. Proinde quicumq: et his lacerari in morem (ut fere faciunt)
 sese attollunt / propiusq: se soli admouent / haud cogitantes / quā illas habeant
 cæra adglutinatas, ingentem nonnunq: strepitum mouent. Cæterum qui
 Dædalī exemplo non admodum sublimia / neq: excelsa appetunt: verum hu
 milia / terræq: vicinia: adeo ut cæra nonnunq: salis aspergine madesceret: it
 tuto plarūq: ac citra discrimen transuolarunt. MICYLLVS. Moderatos
 istos et cordatos narras. GAL. Verū aliorum Micylle naufragia foedissima
 conspicias: nempe vbi Croesus reuulsis aliis risum exhiberet Persis, cōscen
 so rogo: aut Dionysius quū abdicatus tyrānide / Corinthiorum in vrbe lu
 di literariū magistrum ageret: post gestum tantū imperiū / puellōs cōpellēs
 ut syllabas connecterent. MICYL. Dic mihi Galle: tu quum rex esses (nam
 ais te regem quog: fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus experiebaris?
 Mirum tu tum felix eras: quandoquidem id quod est bonorum omniū ca
 put possidebas. GAL. Ne mihi in memoriā regeras o Micylle: vsq: adeo su
 pra modum infelix tum eram. Nam quo ad res externas, quēadmodū dixi
 sti, plane fortunatus esse videbar: at intus innumerabilibus curis distringe
 bar. MICYL. Quibus tandem curis? Nam rem prorsus absurdā neq: credi
 bilem narras. GAL. Equidem imperabam regioni neutiq: exiguæ Micylle:
 omniūgarū rerū feracis: tū incolarū frequētia / neq: non vrbiū pulchritudi
 neq: primis admirandæ. Præterea fluminibus nauigabilibus, ac mari por
 tuoso cōmoda. Adhæc exercitus ingēs / equa spectatissima atq: excellens / sa
 tellitū haud exiguū / triremes / pecuniarū vis maior q: ut posset numerari:
 vasorū argēteorū plurima copia / reliquaq: oīs illa principat? tragoedia / stre
 pitusq: et apparatus supra q: credi queat / exstructus atq: accumulatus. Itaq:
 quū pēdrem, plarig: adorabant; deum quēpiam intueri sese rati: aliq: tru

alas

Mediacynas opt.

Luciani

Rex Colossis similis

dentes alios cōcurrēbant:quo me cōspicerēt: nonnulli cōfēcīs tectis/māgni aestimabant:si plene contēplari licuisset quadrigā/stragulam/diademā/tū anteambulones,& eos q a tergo comitabātur. Ego iter hęc mihi cōsci⁹, quātē me res discruciarēt,verlarētq:illos quidē propter incitiā venia dignos iudicabā: at me meīpīus miserecebat: qui pgrandibus illis Colossis viderer psumilis: quales vel Phydias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus est.Etenim illorū quisq; quoad ea quę foris apparent, Neptunus ipse est, aut Iuppiter mirifice decorus auro,eboreq; cōpactus:& aut fulmen,aut fulgur aut tridentē fuscina dextra sustinet. Ceterū si imisso capite quę sunt intus inspicias:videbis vectes quosdam paxillos, & clauos introrsum pminētes: neq; nō vimina,cuneosq;,& picem sublitā,& aliam itē id gen⁹ deformitatē intrinsecus inhabitantē. Omitto recēdere muscarū, multelarūq; vim:quę nōnunq; in eis māsitant.Huiusmodi quādā res nimirū regnū quoq; videt. MICYLLVS.Nondū explicuisti,lutū, & clauos,& vectes,quinā fuerint in imperio:neq; fœditatē illā plurimā quēnā sit: nā istū ad modū vectari: tam multis impare mortalibus:ac numinis instar adorari:hactenus qdē cū Colossi exēplo quadrat.Sigdē hoc quoq; diuinū quiddā & admirādū.nūc autē quę sint intra Colossum exponito.GALLVS. Quid primo loco tibi referā Micylle:vtrū metus/curas mordaces/suspīriones/odiū:quo regē psequunt si q cū illo viuūt: insidias, atq; eas ob res somnū rarū & hūc ipm ptenuē, ac plena tumultus insomnia, cogitatiōes pplexas, spes semp improbas, an oriū poenuriā,& occupationes/iudicia/expeditiōes/edicta/sœdera/cōsultatiōes: quibus rebus fit:vt ne somniū qdē aliquo suauī frui liceat. verū vt oībus de rebus solus dispiciat necesse est:milleq; negotia sustineat.

Carmina Homerica.

Quippe nec Atriden Agamēnona dulcis habebat
Somnus multigenas versantem pectore curas.
Idq; quū reliqui omnes Achiui sterterēt. Adde q Lydū illū discruciat: fili⁹ mutus:Persam vero, Clearchus ad Cyrū desciscēs. Atq; aliū quēpiā, Dion cū Syracusanis nonnullis ad aurē cōmunicans. Rursum aliū quēdam vrit Parmenion collaudatus.Item Perdīcam Ptolemæus.Ptolemæū Seleucus. Quin illa quoq; molestiā adferūt: amasius p vim nō sponte conuiuēs: concubina alio gaudens:tū si qui defectionē parare dicantur:aut duo quatuorve satellites inter sese cōsufurrātes.Porro (qd est omniū grauissimū) amicissimi quīq; vel maxime sunt formidandi:sempq; metuēdū, nequid magni malī ab illis exoriat. Nā alius a filio veneno necatus est: alius itē ab amasio. Alium simile quoddam fortassis mortis genus eripuit. MICYL, Apagēsis

Atrocia miratꝫ sunt ista quæ narras o Galle. Mihi igitur multo sit tutius
 opera cerdonicæ pronũ incubere, q̃ ex aurea bibere phiala comiter delatũ
 hauitũ: ceterũ cicuta/aconitoqꝫ temperatũ. Nā mihi quidem hoc vnum est
 periculũ: vt si paulum aberret Smilioni/deflectatqꝫ a recta incisione, summũ
 secantis digitũ exiguo sanguine tingit. At isti quẽadmodũ narras/ letifera
 agunt cõuiuiatqꝫ id innumerabilibus in malis cõstituti. Deinde vbi con-
 siderint. p̃siles esse vident tragoediartũ histrionibus. Nā multi sicut videre
 licet, quoad Cecropes sunt scilicet/aut Sisyphi/aut Telephĩ diademata ge-
 stant/argẽteisqꝫ capulis gladios/comaqꝫ ventilantẽ/et auro intertextã chla-
 mydem: qꝫ figs(qualia nimirũ p̃multa solẽt accidere) impulsos illos inedia
 in scena præcipientes det. risum p̃fecto moueāt spectatoribus: videlicet p̃so-
 na vna cum ip̃o diademate cõtrita, vero autem actoris capite luxato/ cru-
 ribusqꝫ maximaqꝫ ex pte renudatis: vt iā interioris amictus q̃ miseri sint pā-
 ni, fiat p̃spiciũ: ac cothurnortũ quos pedibus induxerũt, appareat deformi-
 tas/haud quaqꝫ ad pedis modũ respõdentiũ. Vide vt me iā similitudines cõ-
 ferre docueris optiẽ Galle. Ceterũ tyrānis talis quædã res tibi visa est esse
 verũ vbi equus esses/aut canis/aut p̃scis/aut rana, quõ eã vitæ rationẽ fe-
 rebas: GAL. Istũ quẽ nũo suscitās sermonẽ et longior sit: neqꝫ huius tp̃is. Illud
 aut vñũ in genere dixerim/nullã ex omnibus vitã mihi nõ visam trana
 quilliorẽ vita humana/naturalibus dũtaxat cupiditatibus et ṽsibus circũ-
 scriptã. Sigdem publicanũ equũ/aut sycophantã ranã/ aut sophistã gracu-
 lum/aut popinatorẽ culicẽ/aut cinẽdũ gallũ/ atqꝫ id genus alia quæ vos stu-
 dio cõminiscimini, haud quaqꝫ inter illos videbis. MICYL. Quẽ dicis o Gal-
 le fortassis vera sunt: verũ nõ me pudebit apud te fateri quod mihi accidit.
 Haud vnqꝫ quiui dediscere cupiditatẽ illam a puero mihi instã: videlicet
 vt diues euadã. Quin nunc quoqꝫ somniũ illud ob oculis versatur / aurum
 ostẽtans: potissimũ aut scelestus ille Simon excruciat: q̃ qdẽ tãtas inter opes
 delicietur. GAL. At ego te isto leuabo morbo Micylle: tamenĩ nox etiã mdu
 est. Surge modo/ac sequere me. Sigdem ad ip̃m te Simonẽ adducam: atqꝫ in
 aliorũ diuitũ aedes: quo nimirũ videas/ quõ res habeãt apud illos. MICYL.
 Istuc quo pacto, clausis foribus? Nũ me parietes trãstodere cõpelles? GAL.
 Nequaqꝫ: verũ Mercurius, cui sum sacer, hoc optãti mihi largitus est: vt si
 qs longissimã caudã plumã: quæ ob molliciẽ insectif. MICYL. Atqui duas
 habes eiusmodi. GAL. At dextrã ex his auulsã cuiusqꝫ ego gestandã dederõ
 is quo ad volueros/ores omnis poterit aperire/cunctaqꝫ videre: ip̃e inuisibi-
 lis. MICYL. Equidẽ ignorabõ Galle te præstigiartũ quoqꝫ peritũ esse. Por-
 to si mihi isthuc semel p̃stiteris, videbis ilico Simonis vniuersas opes huc

deportatas: nā eas huc rediēs trāsserā. At ille rurſū cīcūrodet/ebibetq; pū-
 tria cori: qb⁹ cōſueuit ſoleas cōpigere. GAL. Atq; nefas ſit iſtuc facere. Sīq;
 dē Mercuri⁹ illd mihi mādauit: vt ſigs pēnā tenēs iſtiusmodi qppīā patra-
 ſit vociferās furē proderē. MICYL. Rē neutiq; verifimilē narras: nepe Mer-
 curiū quū ipſe ſit fur, nō ſinere alios: vt idē faciāt. Sed tamē abeamus. Nā
 aurū auferā: ſi modo poſſim. GAL. Pennā prius reuellito. Quid hoc rei! am-
 bas reuulſiſti. MICYL. Turius hoc quidē o Galle: tū tibi minus ſcedū ſit fu-
 turū: ne altera caudā pre mutilatus claudices. GAL. Age ſane: ſed vtrū Si-
 monē prius adimus: an aliū quēpiā diuītū! MICYL. Haud alio/imo ad Si-
 monē: q videlicet p diſſyllabo/tetraſyllab⁹ eſſe affectet: poſtea q diues eua-
 ſit. Sed iā ad fores acceſſimus. Quid igit deinceps facio? GAL. Pennā ſerā
 admoue. MICYL. Ecce aut: dī boni, oſtiū pinde atq; clauī reſiliit. GAL. Per-
 ge porro pracedēs. vides illum vigilantē ac ſupputantē! MICYL. Video p
 louē/et quidē ad obſcurā/ſiticuloſāq; lucernulā. Præterea pallet: haud ſcio
 vnde Galle: totuſq; exaruit/atq; extenuatus eſt: mirū, ni curis. Neq; em au-
 ditū eſt illū alioqui male habere. GAL. Auscultra qd dicat: ſiquidē intelliges
 qbus de cauſis ad eū modū ſit affectus. SIMON. Nimirū ſeptuagīta illa ta-
 lenta tuto admodū ſub lectica deſoſſa ſunt: neq; quiſq; alius omnino vidit.
 At vero, ſedecim illa Soſylus equiſo vidit me ſub præſepi occultātem: itaq;
 de curando ſtabulo nō eſt admodū ſollicitus: q̄q; nec alias admodū laboris
 appetēs. verifimile eſt aut illū multo etiā hīs plura ſuſtulſiſſe. Nā vnde alioq;
 Tibius heri tā ingens ſaſſamentū illi opſonio ppoſuiſſet! Tū aut aiunt illū
 monile emiſſe vxori drachmīs quinq;. Hei miſero mihi. Hi omnia mea diſ-
 ſipabūt bona. Quid q ne pocula qdem ſat i tuto mihi recōdita ſunt: quum
 ſint multa. Vereor em: neq; ea ſuſſoſſo pariete tollat. Cōplures mihi inui-
 dent/atq; inſidias parāt. Præter ceteros aut Micyllus iſte vicinus. MICYL.
 Ita p louē. Nam tibi iūm ſilīs: ac patellas ſub ala geſto. GAL. Tace Micylle:
 ne ptinus ipſo in furto nos pdaſ. SIMON. Optimū igit fuerit: vt ipſe inſom-
 nis ſeruem. Oēm obibo demū in orbē obābulans. Quis iſte? video te p louē.
 O parietū pſoſſor. poſtea q es columna/bene res habet. Pernumerabo denuo
 reſoſſum argentū: neqd forte dudū me fugerit. En rurſum obſtrepuīt mihi
 neſcio qſ. Nimirū obſideor/atq; inſidiis appetor ab oībus. vbi mihi gladi⁹?
 Si quēq; deprehēdero: rurſum aurū defodiāmus. GAL. Sic tibi habēt o Mi-
 cylle res Simonis. Sed abeamus ad aliū quēpiam: donec noctis adhuc ali-
 quantulum ſupeſt. MICYL. O miſer: cuiuſmodi viuūt vitam! hoſtibus eue-
 niat ad hunc modū diuitem eſſe. Itaq; pugno illi in maxillam iſliſo, volo diſ-
 cedere. SIMON. Quis me pulſauit! Latrocinio deſpolior miſer. MICYL.

Timon. inuictu Fo. LII.

Plerā ac vigila /auriq; similis corpore reddaris:quādoq;dem illi affixus de-
ditusq; es. Nos autē si videtur Gniphonem scēnatorē visamus. Nā nec is
pcul hinc habitat. ipsā nobis suapte sponte fores patuerunt. GAL. Vides
hunc quoq; curis inuigilantem/et vsurarū rationes iterantē digitis cōtor-
tis! cui propemodū relictis his omnibus sit in silpham/aut culicē/aut muscā
abeundū. MICYL. Equidē video miserū ac vecordē hominē, ne nunc qdē
multo meliorē viūere vitā: q̄ silphæ aut culicis. Adeo totus et hic a curis
et rationibus est extenuatus. Nunc ad aliū eamus. GAL. Ad tuum, si vide-
tur, Eucratem. En tibi fores per se patuere. Quin introimus! MICYL. Pau-
lo ante hæc omnia mea erant. GAL. At etiam nunc tu diuitias somnias! vi-
des igitur Eucratem ipm quidem a famulo/virum natu grādem. MICYL.
Videō profecto quiddā haud quāq; virile. Porro altera ex parte ipsam item
vxořē a coquo constuprari. GAL. Quid ergo! Num optaris et horū hæres
existere Micylle: cūctaq; possidere quæ sunt Eucratis! MICYL. Haud quāq;
Galle. Imo fame citius interierim, q̄ id genus quippiā patrare valeat aurū
et cōiūia. Duo oboli mihi potiores diuitiæ sunt, q̄ si a domesticis mihi do-
mus perfodiatur. GAL. Sed iam nunc/quandoquidem dies ferme diluxit/
domum ad nos redeamus. Reliqua rursus alias videbis Micylle.

Somni siue Galli finis Brasmo Interprete.

LVCIANI TIMON SIVE MISANTHRO PVSERASMO INTERPRETE.

Q; Iuppiter Philie/ hospital/ sodalitie/ domesticæ/ fulgurator
iusiurandice/ nubicoge/ grādistrepe, et si qd aliud tibi co-
gnomē attoniti poetę tribuūt: maxime quū herēt in ver-
su. Nam tū illis tu multinoīs fact? carminis ruinā fulcis
metriq; explēs hiatum. Vbi tibi nūc magnicrepū fulgur
grauifremū tonitru: vbi ardens candēs ac terrificū ful-
men! Nam hæc omnia iam palam apparet nugas esse/ fumumq; poeticum:
nec omnino quicq; præter nominum strepitum. Sed decantata illa tua
arma eminus ferientia expromptaq; / nescio quomodo penitus extincta
sunt/ frigentq; adeo, vt ne minimam quidem scintillulam iracundiæ ada-
uersus nocentes reliquam obtineant. Itaq; citius quiuis ex his q; pēlaturū
sunt/ extinctū ellychniū metuerit: q̄ flammam fulminis cūcta necantis: vsq;
adeo ritionē quempiam in sese vibrare reputant: vt incendiū aut fumū ab
illo pficiscens nihil quicq; formidēt: verū hoc solum vulneris inferri posse

iudicent: vt fuligine compleantur. Quibus rebus factum est: vt iam Salu-
 neus tibi sit ausus etiam obtonare: neq; id admodū ab re: quippe aduersus
 Iouem vsq; adeo ira frigidum: vir ad facinora feruidus, audaciaq; tumidus.
 Quid nī eīm faciat: vbi tu sub mandragora sterris: qui neq; peierantes exau-
 dias: neq; eorū qui flagitia cōmittūt respectū agas? Cēcutis autē lippitudi-
 ne, & hallucināris ad ea quæ fiunt: auresq; iam tibi obsur duerūt: instar ho-
 rū qui aetate defecti sunt. Quādoquidē quū iuuenis adhuc esses: acriq; ani-
 mo, vehemēsq; ad iracundiā, p̄ multa in hoīes maleficos ac violentos facie-
 bas. Neq; tum vnq; tibi cū illis erant induciā. Sed p̄petuo fulmē erat in ne-
 gotio: p̄petuo obuibrabat Aegis obstridebat tonitru: fulgur cōtinēter iacu-
 lorum in morē/densillime ex edito loco deuolantium/torquebatur. Terræ
 quassationes/cibri instar frequētes: ad hęc nix cumulatim: neq; non gran-
 do saxorum in morem: atq; vt tecum grandius loquar, imbresq; rapidi &
 violenti/ac flumen quotidie exundans. Hinc tantū repente Deucalionis ēta-
 te naufragium ortum est: vt omnib⁹ sub aqua demeris/vix vnica scaphula
 seruaretur: quæ in montem Lycorem appulit: humani generis quasi scintil-
 lulas quasdam seruans: vnde sceleratius etiam genus in posterū propagare
 tur. Nimirum igitur dignū secordia præmiū ab illis reportas: quū iam nec
 sacra faciat tibi quisq;: nec coronas offerat: nisi si quis obiter in Olympicis:
 ac ita vt ne is quidē rem admodū frugiferam facere videatur: sed priscum
 quēdā ritū magis referre: ac pene Saturnū/O deorū generosissime/te red-
 dunt, magistratu abdicantes. Omīto loqui: quoties iam tēplum tuū sacri-
 legio cōpilarint: quū tibi etiā ipsi in Olympiacis manus admoliti sunt. At-
 q; interea tu altisremus ille pigr̄itabarīs vel excitare canes, vel vicinos ad
 uocare: vt auxilio accurrētes illos cōprehenderēt: quū etiā dū ad fugā ador-
 narētur. Sed egregius ille, gigantūq; extinctor & Titanum victor sedebas:
 quū tibi cēsaries ab illis circūtōderetur: decēcubitale fulmen dextra tenēs.
 Horum igitur o præclare quis tādē erit finis: quæ tu adeo secure despicias!
 aut quomodo de tātis maleficiis poenas sumes? Quot Phaetontes, aut Deu-
 caliones, satis idonei sint ad expiandū tam inexhaustā morum iniquitatē!
 Etenim vt de cōmunibus fileam: de iis quæ mihi acciderunt dicam: quū tā
 multos Athenienses in sublime euexerim: ex pauperrimis diuites reddide-
 rim: cunctisq; quotquot opus haberēt suppeditarim: imo semel vniuersas
 opes in amicos iuuandos effuderim. Simul atq; his rebus ad inopiā deueni-
 iam ne agnoscor quidē ab illis: nec aspicere dignātur me: qui dudū reuera-
 bantur: adorabant: meoq; de nutu pēdebāt. Q; si quādo per viā ingrediens
 forte fortuna in eorū quēpiam icidero: perinde vt euerfam hominis iā olim

Timon. Fo. LIII.

defuncti statuum ac tēporis longitudine collapsam præterēit quasi ne no-
rint quidē. Porro alii procul conspecto me alio sese detorquēt: existimantes
sefe inauspicatū: abominandūq; visuros spectaculū: quē non ita pridē serua-
torem & adiutorē suū esse prædicabāt. Itaq; præmētibus malis ad extrema
reductus consilia, renone arrepto, terrā exerceo, quaternis conductus obo-
lis: atq; hic cum solitudine cūq; ligone philosophor. Hoc interim lucri mi-
hi videor facturus: q; posthac nō intuebor plerosq; præter meritū secundis
fortunæ successibus vtētes. Nā illud vel maxime vrit. Iam igitur tandē alii
quādo Saturni Rheaq; proles excusso profundo isto grauiq; somno (nam
Epimenidem quoq; dormiēdo vicisti) denuo iactato fulmine, aut ex Oetha
redacceso, ingenti reddita flamma iram aliquā strenuū illius ac iuuenilis
Iouis ostende: nisi vera sint quæ a Cretēsis de te tuaq; sepultura ferūtur.
IVPPITER. Quis hic est Mercuri: quē audio sic vociferantē ex Attica: ad
radicē mōtis Hymetti: horrid⁹ totus, ac squalidus, pelleq; hircina amict⁹?
fodit autē vt arbitror: nā pronus incūbīt homo loquax & confidēs: mirū nī
philosophus est: neq; enī alioquī adeo impia nefariq; ī nos fuerat dictur⁹.
MERCVRIVS. Quid ais pater: an non nosti Timonem Echecratidis filiū
Colytensem? Hic nimirū est q; nos septennero in sacris legitimis conuiuio
accepit: ille repēte diues factus: ille q; totas Hecatombas: apud quē splēdide
Iouialia festa cōsueuimus agitare. IVPPITER. Hem quēnā ista rerū cōmu-
tatio! hiccine honestus ille diues: quē tam frequētes cingebāt amici? Quid
igitur accidit vt hoc sit habitu! squalidus / erumnosus / fossor conductitiuus
vti conicio: quū tā grauē ligonē gerat! MERCVRIVS. Ad hūc modū illū quo-
dāmodo probitas euer tit: atq; humanitas: & in oēs quicūq; egerēt miser i-
cordia. At re vera vecordia potius facilitasq; nullusq; in suscipiēdis amicis
delectus: quippe q; neutiq; intellexerit: sese coruīs lupisq; largiri. Quin ma-
gis quū a vulturibus tā multis misero iecur eroderetur: ob id amicos eos
necessariosq; iudicabat: quasi beneuolētia erga sese afficerent: quū illos epu-
læ magis caperēt. Ergo posteaq; ossa penitus nudassent circūfississentq; de-
inde si qua medulla suberat hāc quoq; admodū diligenter exussissent, ausus
gierūt: exuccū & radicitus defectū destituētes adeo: vt postea ne agnoscāt
quidē aut aspiciāt: tātū abest vt sint q; suppeditēt impartiatq;. Has ob res
fossor, & sago opertus pelliceo, vrbē præ pudore fugiēs mercede terrā exer-
cet: aduersus ingratos atra bile stomachatur: qui quidē sua benignitate di-
tati / admodū fastuose nūc prætereāt: ac ne nomē quidē an Timon vocetur no-
uerint. IVPPITER. Atq; profecto vir neutiq; fastidiēdus neq; negligēdus:
et iure optimo indignatur: q; iis tāris in malis agat. Quare sceleratos istos

Luciani

adulatores ipsi quoque fuerimus imitati: si cum virum neglexerimus: qui tantum taurorum & ouium pinguiissimas quasque nobis in aris adoleuerit. Quam nidor etiamdum mihi in naribus residet. Tametsi propter negotia, maximamque turbam peierantium, tum vi non iure agentium, neque non aliena rapientium, preterea ob formidinem: quam mihi pariunt sacrilegi: qui quidem tum multi sunt, tum obseruati difficles: adeo ut ne minimam quidem nos conuiuere sinant. lampridem profecto ad Atticam regionem oculos detorsissem: maxime posteaquam philosophia & de verbis digladiationes apud istos increbruerunt: ita ut pugnantibus inter se istis vociferantibusque ne exaudire quidem mortalium vota liceat. unde mihi necessum est: aut auribus obturatis sedere: aut dirupi ab eis confici, qui virtutem quandam & incorporea quedam, merasque nugas ingenti vociferatione conectunt. haec in causa fuerunt ut hunc quoque neglexerim: quum haud mediocriter de nobis sit meritis. Quod reliquum est Mercuri tu Plutum adducens quantum potes ad istum abeas. Porro Plutus vna secum ducat & thesaurum: & utriusque apud Timonem perseueret. Neque usque adeo facile demigrent: etiam si quum maxime rursum illos per benignitatem ex aedibus exegerit. Caterum de palponibus illis, atque ingratitude qua in hunc sunt usi, in posterum consultabo: poenasque daturi sunt: simul atque fulmen instaurauero. Nam fracti sunt in eo retusa cuspidem duo e radiis maximis: quum nuper audius in sophistam Anaxagoram iacularer: qui suis familiaribus suadebat nullo pacto esse vltos nos qui diu vocaremur. At illum quidem errore non feriebam: propterea quod Pericles obreta nianu etiam protexerit. Caterum fulmen in Castoris ac Pollucis templum detortum, tum illud exussit, tum ipsum parum absuit: quin ad saxum cominueretur. Quod iterum vel id supplicii satis magnum in istos fuerit: si Timonem conspexerint egregie locupletem factum. MERCVRIVS. Quantum habet momenti altum vociferari & obstreperum audacem esse! Idque non iis modo quod causas agunt: verum etiam quod vota faciunt conducibile. En mox e pauperismo diues euaserit Timon: quod se in peccato clamosum, & improbum persistiterit, louemque reddiderit artatum. Quod si silentio fodisset incuruus: etiam nunc foderet neglectus. PLVTVS. At ego Iuppiter haud quam ad istum rediturus sum. IVPITER. Quid ita non reditur? optime Plute: persertim a me iussus! PLVTVS. Quoniam per louem iniuria me affecit eiiciens: & in multa fragmenta dissecans: idque quum illi paternus essem amicus: ac me pene dixerim/fulcinis ex aedibus extrusit: nec aliter quam si quod e manibus ignem abiciunt. Num rursus ad istum ibo: parasitis adulatoribus & scortis donandus! Ad eos me mittito Iuppiter quod munus intellecturi sint: qui amplexuri: quibus eadem in partio sim: & maiorem in modum exoptatus. At hi stupidi cum inopia commercium habeant quam nobis anteponunt: atque ab ea accepto sago pelliceo, Ligoneque sat ha

phorum clamor
digladiatione

Anaxagoras
auditus iaculari

Alm iussu
necesse
hi

Luciani

fundant. Etenim illud per Iouē cōsidera Iuppiter: Si q̄s ubi puellulam et formosam lege duxisset vxorē: postea neq̄ obseruet/ nec vlla omnino zelotypia p̄sequat̄: videlicet finens illam noctu atq̄ interdū quocūq̄ libitū sit ire: et quocūq̄ voluissent cū his habere rem: vel p̄ducatur potius vltro vt adulteret: fores aperies/ ostēdāsq̄: et quoslibet ad illā inuitās: nū hīc amare videbitur? p̄fecto hoc tu nequaq̄ dices Iuppiter, q̄ sapenūmero amorē senseris. Rursū si ingenuā lege domū deducat: vtī liberos legitimos p̄generet: ceterū nec ip̄e contingat florentē aetate decorāq̄ virginē: nec aliū sinat aspicere: sed inclusam orbā/sterilemq̄ in p̄petua virginitate cōtineat: idq̄ prae amore se facere prae dicet: et hūc quidē praeferat pallore corpe exhausto: oculis refugis: nū fieri potis est: vt hmōi nō desipere videatur? quippe qui quū liberis oportuerit operā dare fruiq̄ cōiugio/ puellā adeo formosā atq̄ amabilem sinat emarcescere: per omnē vitā tāq̄ Cereri sacerdotem alens. Huiusmodi et ip̄e indigne fero: quum a nōnullis ignominiose cedor calcibus/ Ianiorq̄ atq̄ exaurior a nōnullis cōtra pinde vt stigmaticus fugitiuus compedib⁹ vicior. **IVPPI.** Quid est autē q̄ aduersus illos indigneris? q̄ngdē vtriq̄ poenas egregias luunt. Alteri quidē dum Tantali in morem/ neq̄ bibere sinuntur/ neq̄ edere: sed ore sicco duntaxat inhiant auro. Alteri vero dū his ceu Phynco cibos harpyiā ip̄is e faucibus eripiunt. Sed abi iā Timone multo posthac vsurus cordatiore. **PLV.** An ille aliquādo desinet me ceu foramino so cophino, priusq̄ omnino inflexerim/ data opa exhaurire: quasi conet occupare: quo minus influam: veritus: ne si copiosius infundat/ ip̄m vndis obruam? Quo fit, vt in Danaidū dolium aquā mihi videar illaturus/ frustra q̄ infusus, vasē nō cōtinentē liquorem: imo prius ppe modū effuso quod in fluit, q̄ inflexerit. Adeo latus dolii hiatus ad effusionē/ ac liber exitus. **IVP.** Proinde nī hiatum istum obturauerit/ perpetuamq̄ perstillationem sistere studuerit: te propediem effuso/ facile rursum sagum/ et ligonem in dolii fece reperiet: sed interim abite atq̄ illum diuitem reddite. At tu Mercuri fac memineris: vt rediens Cyclopes ex Aetna tecum adducas: quo fulmen cuspidē restituta/ refarciant. Nam eo nobis acuminato opus fuerit. **MER.** Eam⁹ Plute. Quid hoc? Nū claudicas? Equidē ignorabā O praeclare te non cecum modo: verum etiā claudū esse. **PLV.** Atqui nō hoc mihi p̄petuū Mercuri: verū si quando proficiscor a Ioue missus ad quempiā, tum nescio quo pacto tardus sum/ et vtroq̄ claudus pede: ita vt aegre ad metā p̄tingere queam: sene nonnunq̄ interim facto, qui me opperiebatur. Porro quū discedendū est, alatū videbis multo auibus celeriorē. vnde fit: vt vix iam amoto repagulo, ego iam praeconis voce victor p̄nūtier saltu stadiū transe-

Sumit

foramino/sus

In Danaidū dolū
aquā fusa

pinus cū a som
mittitur, utroc
claudens pede

Timon. Fo. LV.

mensus ne videntibus quidē aliquoties spectatoribus, MERCVRIVS. At ista quidē haud vera narras. immo ego tibi pmultos cōmemorare queam: quibus heri ne obolus quidē erat: quo restim emerent: qui hodie repente diuites facti splendide viuant: albis quadrigis vehantur: qbus ante ne asellus quidē suppeditarit. Ii tamē purpurati, aurūq; manibus gestantes obambulant. Qui ne ipsi quidē optinor credere possunt: quin per somniū diuites sint. PLVTVS. Isthac alia res est Mercuri: neq; enī tū meis ipsius ingredior pedibus: neq; a Ioue, sed a dite ad istos transmittor: qui & ipse nimirū opti largitor est: ac magna donās: id qđ ipso etiā nomine declarat. Itaq; quoties est mihi ab alio ad aliū demigrandū: in tabellas iniiciunt me: ac diligenter obfignātes sarcinā in morem sublatū transportant. Interea defunctus ille alitubi in ēdiū tenebricosa parte iacet vetere linteo in genua iniecto rectus: de quo feles digladiātur. Porro qui me sperauerāt obtinere in foro opperiri hiantes: non aliter q̄ hyrundinē aduolantē stridētes pulli. deinde vbi signū detractū est, & lineus ille funiculus incisus, apertq; tabellā: iāq; nouus dominus pronūciatus est: siue cognatus quispiam, siue adulator, siue seruulus oblocoenus: qui puerili obsequio fauorē emeruerit: etiam tum mento subraffo/pro variis & opiparis voluptatibus/ quas illi iam exoletus suppeditaue- rat ingens scilicet. pmiū ferens generosus quisquis ille tandē fuerit / nōnq̄ me ipsis cū tabellis arreptum/ fugiens adportat cōmutato nomine: vt q̄ modo Pyrrhius, aut Dromo, aut Tibius, iam Megacles, aut Megabizus, aut Protarchus appelletur. Ceterū illos nequicq; hiantes, seq; mutuū intuentes relinquit: ac verum luctum agētes: q̄ eiusmodi Thynnus ex intimo lagenae sinu sit elapsus: quin non parū magnā escam deuorarit. At hic repente totus in me irruens, homo vitæ mūdioris atq; elegantioris rudis, pingui illo- taq; cute, qui cōpedes etiā dum horrescit: & si quis prēteriēs loco increpet: arrectis stet auribus: quicq; pistrinū, perinde vti templū, adoret: non est dein- cept tolerandus: iis quibuscum viuūt: verū & ingenuos afficit contumelia: et conseruos flagris cedit: experiens, nū sibi quoq; similia liceant: donec aut scortulo cuipiam irretitus, aut equorum alendorū studio captus, aut adu- latoribus sese permittēs, deierantibus Nireo formosiorē esse: Cecrope, Co- drove generosiorē, callidiorē Vlysse, vnū autē vel sedecim pariter Crœ- sis opulētiorē, momento temporis semel profundat infelix quæ minuta- tim / multis ex perturiis / rapinis / flagitiis / fuerant collecta. MERCVRIVS. Ista ferme sic habent vti narras: verum vbi tuis ipsius ingredieris pedibus: qui tādē cæcus quū sis viam inuenire soles! Aut qui dignoscis ad quos- nam Iuppiter te miserit: dignos illi viſos qui diuitiis abundet! PLVTVS.

Plutus a Demms
electissimus est

De quo Timon
dicitur

Thynnus

Diuitia
conducunt

Luciani

Ne oleo aestimandi

boni ppanci

Ne Lycens inueniret

Rebus illigam

*plum. acutū cerni
- pedibus regle
illi supradit*

fridat amar

**Allu-
dit ad
car-
men
Theo-
gni-
dis.**

Eniuero, credis me reperire istos ad quos mittor? MERCVRIVS. Per locū uē haud quāq̃. Neq̃ enī alioquī Aristide p̃terito ad Hipponici & Calliam accessisses, tum ad alios p̃multos Athenienses, homines ne obolo qdē astis mandos. Cēterū quid facis quādoquidē es emissus? PLVTVS. Sursum ac deorsum circū cursans oberro: donec imprudēs in quēpiā icurrero: hic autē quisq̃s ille sit qui forte primus me nactus sit, abducit ac possidet: te Mercuri p̃ lucro p̃ter spem obiecto/ venerans atq̃ adorans. MERCV. Num ergo fallitur Iuppiter: qui quidē credat ex ipsius animi sentētia/ ditari abs te hos quos ille dignos existimarit qui discederēt? PLVTVS. Et iure qdē optimo fallitur o bone: quippe qui quū me cecū esse non ignoret emittat vestiganti rem vsq̃ adeo repertu difficilem & iam olim e vita sublatam. Quā ne Lynceus quidē facile inueniret: quā nimirum adeo obscura sit ac minuta. Itaq̃ quū rari sint boni: improbi porro in ciuitatibus omnia obtineāt: oberrans facile in huiusmodi mortales incurro, ac retribus illorū illigor. MERCV. At qui sit vt quoties eos deseris celeriter aufugias quum viā sis ignarus? PLVTVS. Tum demū acutū cerno, pedibusq̃ valeo: vbi ad fugā tēpus inuitat. MERCV. Iam illud quoq̃ mihi responde: qui sit, vt quū sis oculis captus (dicēdū enī est) p̃terea pallidus: postremo claudus: tam multos habeas amātes: adeo vt omnes in te defigant oculos: & si potiantur felices videantur: sin frustretur: non sustineant viuere? Ex his equidē nō paucos noui qui sic perdit te amarint vt sese aerio e scopulo piscosi in aquoris alta, praecipites abiecerint: rati fastidiri sese abs te propterea q̃ illos nullo pacto resperxisses. Qz̃q̃ sat scio tu quoq̃ fateberis: si quo modo tibi ipsi notus es: furerē istos: qui eiusmodi amore sunt demētati. PLVTVS. At enī credis me qualis sum talē istis videri: nēpe claudū, aut cecū, aut si quid aliud adest mihi vitii? MERCVR. Quid nī o Plute! nisi forte & ipsi omnes cēci sunt. PLVTVS. Haud cēci quidē: o optime: verum inscitia, errorq̃ quā nūc occupant omnia, illis offundunt tenebras: ad hāc ipse quoq̃/ ne per omnia deformis sim/ persona vehementer amabili tectus, inaurato gēmīsq̃ picturato, ac versicoloribus amictus eis occurro: at illi rati sese natiui vultus venustatem aspicere: amore capiūtur, dispereūtq̃ nisi potiātur. Qz̃ si quis me toto corpore renudatum illis ostēderit: dubio procul futurum sit vt se ipsi damnēt qui tantope cecurierint ad amantes res neutiq̃ amandas ac foedas. MERCVRIVS. Quid ergo posteaq̃ eo peruētum est vt iam diuites eualeant: itaq̃ p̃sonam ipsam sibi circūposuerint: rursum fallūtur? Adeo vt si q̃s illis detrachere conetur: pene caput potius q̃ personam abiciant? Neq̃ enī verisimile est etiā tum illos ignorare, auro bracteātū esse formā: quū intus

cuncta inſpexerint. PLVTVS. Ad id non parū multæ res o Mercuri mihi ſunt adiūmēto. MERCV. Quenā? PLVTVS. Simul atq; q me primū natus eſt apertis foribus exceperit, clanculū vna mecum introit elatio/vecordia/iactātia/mollities/violētia/dolus/atq; alia itē innumerabilia: a qbus oib⁹ poſtea q̄ eſt animus occupatus, iā admiratur quē neutiq̄ ſunt admirāda: & appetit ea quē ſunt fugiēda: meq; cunctorū illorum quæ introierant malorum patrem ſtupet: illorum ſatellitio vallatum: quiduis potius paſſurus q̄ vtī me compellatur reiicere. MERCV. Vt leuis ac lubricus es Plute, retētu difficilis, ac fugax: neq; vllam præbēs anſam certam quo preſuſ teneare: ſed neſcio quomodo anguillarū ac ſerpentū in morē inter digitos elaberis. At ediuerſo paupertas, viſcoſa, præſu facilis, totoq; corpore mille vncos gerit hamos: vt qui tetigerint illico hæreant: neq; facile queant auelli. Verum interea dum nugamur rem haud parū omiſimus. PLVTVS. Quā? MERCV. Nempe quia theſaurū non adduxerimus: quo vel in primis erat opus. PLVTVS. Iſt hac quidē ex parte bono ſis animo. Nam nō niſi in terra relicto illo ad vos aſcēdere ſoleo: iuſſoq; intus manere foribus occluſis neq; cuiq; aperire niſi me vociferantē audierit. MERCV. Iam igitur Atticā ad eamus. Tu me cōſequitor chlamydi adhærēs, donec extremā viā attingerimus. PLVTVS. Recte facis Mercuri quū me per viā ducis. Etenim ſi me deſeres: forſan oberrās in Hiperbolum aut Cleonem inciderē. Sed quis hic ſtridor ceu ferri ſaxo impacti? MERCV. Timon hic eſt qui proxime montanū & petricoſum fodit ſolū! Pape: adeſt & paupertas & labor ille. Tū robur/ſapiētia/fortitudo/atq; id genus aliorū turba: quorū omniū agmen famēs iungit: longe pſtantius q̄ tui ſint ſatellites. PLVTVS. Quin igitur q̄ ocyſſime diſcedimus Mercuri! Neq; enī vllū opere p̄tū fecerimus cū hoīe eiufmodi vallato exercitu. MERCV. Secus viſū eſt Ioui: q̄ te ne metu deterreamur. PAVPERTAS. Quo hūc nūc Argicida/ manu abducis? MERCV. Ad hūc Timonē: ad quē a Ioue ſumus ire iuſſi. PAVPERTAS. Ita ne rurſum Plutus ad Timonē: poſtea q̄ ego hūc antea delitiis male corruptū ſuſcepī: cōmēdāſq; ſapiētię & labori/ſtrenuū/multiq; p̄tū virū reddidi? Adeo ne deſpiciēda, iniurięq; idonea vobis iudicor vt hūc q̄ mihi vnica erat poſſeſſio eripiaris: iā exactiſſima cura ad virtutē excultū: vt Plut⁹ hic vbi denuo ſuſceperit per contumeliā & arrogantiam illi manu iniecta, talē reddiderit qualis erat dudū: mollē & ignauū ac vecordē: rurſum mihi reſtituat: vbi iā nihili fact⁹ erit & ridiculus! MERCV. Sic O Paupertas Ioui placitum eſt. PAVPERTAS. Egdē abeo. At vos labor & ſapiētia reliq; cōſegmini me. Porro hic breui cognoscer: qualis i ſe fuerim: quā nūc relinquet: nepe adiū

Luciani

trix bona / et rerū optimarum doctrix. Quicū donec habuit commercium,
sano corpore / valentiq; animo perseuerauit: virilem exigens vitam / et ad se
se respiciens: superuacua autem et vulgaria ista aliena / ita vt sunt / existimans
MERCVR. Discedunt illi: nos ad eū adeamus. TIMON. Quinā estis o sce-
lesti: aut qua gratia huc aduenistis hominī opario / mercenarioq; negotium
exhibitori: verū haudquaḡ lati abibitis scelesti vt estis omnes: nā ego vos
slico glebis et saxis petitos cōminuā. MERCVR. Nequaḡ o Timon / ne ferito
neq; eū feries mortales: verū ego sum Mercurius: hic Plutus. Misi nos Iup-
piter votis tuis exauditis. Quare, qđ bene vertat, opes accipe desiste a la-
boribus. TIMON. Atqui vos iam ploraueritis etiā si dii sitis: vt dicitis. Sig-
dem odi pariter omnes / tum deos / tum homines. Sed hunc cæcū quisquis is
fuerit / mihi certū est ligone impacto cōminuere. PLVTVS. Abeamus per
Iouem Mercuri: quādoquidē hic homo mihi videtur nō mediocriter insa-
nīre: ne malo quopiā accepro discedam. MERCVR. Ne qđ ferociter Timon:
quin exue potius penitus istam ferocitatē / asperitatēq;: ac manibus obuīs
excipe bonā fortunā: rursū diues esto: rursū Atheniensīū princeps: et
īngratos illos despiciat / quū solus florebit. TIMON. Nihil mihi vobis est
opus: ne obturbate. Sat opū mihi ligo: præterea fortunatissimus sum / si ne-
mo propius ad me accesserit. MERCVR. Adeo ne quæso inhumaniter! Hec
ego sæua Ioui refero atq; immania dicta! Atqui par erat forsitan hoīes tibi
haberi inuisos: vt quī tam multa indigna in te cōmisissent: deos odio te ple-
qui nequaḡ erat consentaneū: quū illi tantopere tui curam agant. TIMON.
At tibi Mercuri / Ioui q; me respicitis plurimā egdē habeo grām: cæterū
hunc Plutū nequaḡ recepero. MERCVR. Quid ita! TIMON. Qm̄ pridem
īnumerabilium malorū mihi fuit author: quū me assentatoribus pderet:
inuidiæ obnoxiū redderet: deniq; quū repente me adeo pfide ac proditorie
destituerit. Cōtra / paupertas optima / me laboribus viro dignissimis exercēs /
mecūq; vere ac libere conuiuēs et quibus opus erat suppeditaui laboranti
et vulgaria ista docuit cōtemnere: effecitq; vt mihi vitæ spes omnis ex me
ipso penderet: demonstrans quānam essent opes vere meæ: nepe quas neq;
adulator assentans / neq; sycophanta imitans / neq; plabes irritata / neq; cō-
cionator suffragiorū author / neq; tyrānus intentis insidiis queat eripere.
Itaq; iam validus effectus / ob laborē, dum hunc agellum gnauiter exerceo:
neq; qđ eorū quæ sunt in ciuitate malorū aspicio: abūde magnū et sufficiē-
tē victū mihi ligo suppeditat. Quare tu Mercuri quā venisti viā remeties /
recurre / vna tecū Plutū adducēs ad Iouē. illud mihi sat fuerit, si effecerit / vt
omnes mortales p omnem ætatem eiulent. MERCVR. Nequaḡ o bone: neq;

enī omnes ad ciulandū sunt accōmodī. Quin tu iracūda pueriliq; ista miſſa fac. ac Plutū excipe. non sunt reiicienda munera, quę a Ioue proficiſcuntur. PLV. Vin Timon vt contra te partes defendā meas: an grauitē feres, ſi qd dixerō? TIMON. Dicitō: ne multis tū neq; cū procemiis quēadmodū perditiffimi iſti ſolēt oratores. Nā huius Mercurii gratia te ferā paucis dicentē. PLVTVS. Atqui multis mihi potius erat dicendū: tot noībus abs te accuſato. Attamē vide, nū qua in re te quēadmodū ais leſerim: q quidē dulciſſimarū quarūq; rerū tibi extiterim author opifexq; authoritatis: praſſideti: coronariū: aliarū itē voluptatū: mea opera cōſpicuus eras: celebris & obſeruandus. Cēterū ſi quid moleſti ab adulatoribus accidit: nō mihi potes imputare: quin ipſe magis abs te ſum affectus contumelia: propterea q me tam ignominioſe viris illis execratis ſuppeditans: q te mirabātur, ac preſti giis demētabant, mihiq; modis oībus iſidias ſtruebāt. Porro qd extremo loco dixiſti, te a me proditū deſertūq; fuiſſe: iſtud criminis i te poſſum retorque: quū ipſe ſim modis oībus a te reiectus, praecepſq; exactus ex adibus. Vnde pro molli chlamyde, ſagū iſtud chariſſima tibi paup̄tas circūpoſuit. Itaq; teſtis eſt mihi hic Mercurius, q̄topere Iouē orauerim, ne ad te venirē, qui tā hoſtiliter eſſes i me debacchatus. MERCV. At nunc vides Plute in cuiuſmodi hominē ſit cōmutatus. Proinde audacter cū illo conſuetudinē age. Tu vero ſode ita vt facis. Tu iterim Theſaurū ſub ligo nē adducito. Audiēt enī ſi tu accerſueris. TIMON. Parendū eſt Mercuri, ruſuſq; diſcoſcōdū. Quid enī facias quū dīi cōpellant: tamē vide: i quas turbas me miſerum coniciēs: q quidē quū ad hunc vſq; diē feliciffimē vixerim, tantū aurī repēte ſum accepturus nihil cōmeritus mali, tātiq; curarū ſuſcepturus. MERCVRIVS. Suſtine Timon mea gratia, tācti graue eſt iſthuc atq; intolerā dum: quo videlicet palpones illi prę inuidia rūpantur. Ego porro ſuperata aethna in coelū reuolauero. PLVTVS. Abiit ille quidē ſicut apparet. Nā ex alarū remigio facio coniecturā. Tu vero hic operire: ſiquidē digreſſus Theſaurū ad te tranſmittā, ſed ſeri fortius. Tibi loquor aurī Theſaure: Timonī huic audiēs eſto, offerq; temet eruendū. Fodi Timon altius īpingēs. Cēterū ego a vobis digredior. TIMON. Age iā O Ligo: nunc mihi tuas vires explica: neq; deſatigare, dū ex abdito Theſaurū in apertū euocarīs. Hem prodigiorū author Iuppiter, amici Chorybantēs, ac Iucrifer Mercuri: vndenam aurī tantū? Num ſomniū hoc eſt? Metuo ne carbones reperturus ſim expectus. Atqui aurū proſecto eſt inſigne, ſuluum, graue, & aſpectu multo iucundiffimum.

Pulcherrima Aurum ſauſtitaſ mortalibus.

Quippe qđ ignis ī morē ardes noctesq; & dies renides. Ades o mīhi charissimū desyderatissimūq; nunc demū credo vel louē ipsum olim aurū esse factum. Etenī quē tandē virgo, non exporrecto sinu vsq; adeo formosum amatorē excipiat, per regulas illapsum! o Myda Croesēq; ac munera, delphico ī tēplo dicata, vt nihil eratis si cum Timone, cūq; Timonis opibus cōferamini: cui ne Persarum qđem rex par est. O Ligo/sagū charissimū vos huic panī suspēdi cōmodum est. At ego q̄ maxime semotū mercatus agrū, turriculāq; seruādī auri gratia constructa, vni mīhi affatim vixero. sepulcrū item inibi mīhi defuncto parare est sentētia. hāc igitur decreta sunt: placitaq; ī reliquū vitē, seiunctio, ignorātia, fastidiū erga mortales oīs. Porro amicus, hospes, sodalis, aut ara misericordiē merē nuge. Tum cōmiserari lachrymā tē, suppeditare egētib; iniquitas, ac morū subuersio: at vita solitaria, qualis est lupis: vnusq; sibi amicus Timō: ceteri oēs hostes & insidiarū machinatores. Cū horū quopiā cōgredi: piaculum: adeo vt si quē aspexero dūtaxat, inauspicatus sit ille dies. In summa: non alio nobis habeātur loco, q̄ signa sazea arceave: neq; foeciale ab illis missum recipiamus, neq; foedera feriamus. Mons hic solitudinē meā aduersus illos tueat. Ceterū tribules/cognati/ populares/postremo patria ipsa frigida quēdā & sterilia noīa, stultorūq; mortaliū gloriā: solus Timon diues esto: despiciat oēs: solus ipse secū oblectetur liber ab assentationibus, & onerosis laudib; diis sacra faciat: epuletur solus sibi ipsi vicinus, sibi particeps, executiēs sese ab aliis. Ac semel decretū esto vt vnus seipsum comiter accipiat, si moriendū sit, aut necesse habeat sibi ipse coronam admouere. Nullūq; nomē sit dulcius q̄ Misantropi. i. hoīm oso-ris. morū aut notē difficultas, asperitas, feritas, iracundia, inhumanitas. Qz si quē conspexero: icēdio cōflagratē, obrestantēq; quo restringuā, pice oleoq; restiguerē: rursum si quē flumen vndis abstulerit, isq; manus porrigēs, iplo-ret vt retineatur: hūc quoq; demerso capite propellē: ne possit emicare. hūc ad modū par parī relaturus est. hāc legē Timon tulit Echecratides Colytē sis: & cōcionis subscripsit suffragiis idē ille Timon. Age hęc decreta sunt: hęc fortiter tueamur. Ceterū magno emerī: vt id oīb; innoſcat q; opibus abūdo: nā illa res illos p̄focauerit, sed qđ illud: Hem quā trepidatio: vndiq; cōcurrunt, puluerulēti atq; anhelī, haud scio vnde aurū odorati. Vtrū igit hoc cōſcēſo colle saxis eos abigo, & sublimi deiaculās: an hac tārum ī re legē violabimus: vt semel cū illis congregiamur: vt magis angātur, fastiditi repulsiq;? Ita satius esse duco. Itaq; restemus quo illos iā excipiamus. Age p̄ſpicia: primus eorū iste quis est? Nēpe Gnatonides adulator q; mīhi nup̄ symbolū petēti funē porrexīt quū apud me ſepenumero ſolida dolia vomuerit.

Sed bene est q̄ ad me venit: nā primus oīm vapulabit. GNATO. An nō dixi Timonē virū bonū nō neglecturos esse deos! Salue Timon formosissime: iucundissime: cōuiuator bellissime. TIMON. Scilicet & tu Gnatonides vulgū oīm edacissime atq̄ hoīm p̄ditissime. GNATO. Sēper tibi grata dicatitas. Sed vbi cōporamus! Nā nouā tibi adfero cātilenā, ex his quos nup̄ dī dīci dithyrābis. TIMON. Atqui elegos canes, admodū miserabiles, ab hoc doctus ligone. GNATO. Quid isthuc! Feris o Timon! Attestor o Hercules: hei hei i ius te voco apud Ariopagitas: q̄ vulnus dederis. TIMON. Atq̄ si cūctere paulisp̄, mor cēdis me reū ages. GNATO. Nequaq̄: quī tu plane vulnere medere, paululo auri iuncto. Mirū enī i modū p̄sentaneū id ē remediū. TIMON. Eriā manes! GNA. Abeo. At tibi male sit: q̄ qdē ex viro com modo tā sēuus facit? sis. TIMON. Quis hic est q̄ accedit recaluaster ille Philia des assentatorū oīm execratissimus. hic quū a me solidū acceperit fundū, tum filiē i dotē talēta duo, laudationis p̄miū quū me canētem reliquis filētibz oībz solus maiorem i modum extulisset: deierās me vel oloribz magis esse canorū: vbi me pridē agrotum conspexisset: nā adierā oraturus vt mei curā ageret: plagas etiā egregius ille vir ipegit. PHILIADES. O ipudētiā. Nunc demū Timonē agnoscitis: nunc Gnatonides amicus & cōuiua: enīue ro habet ille digna se: quādoquidē immemor est atq̄ ingratus. At nos q̄ iam olim cōuictores sumus aequales ac populares: tamē modeste agimus ne isili re videamur. Salue here. fac vt istos adultores obserues q̄ nūq̄ adsunt: nisi in mēsa. prēterea a coruīs nihil differunt. Neq̄ posthac huius gratis mortaliū vlli fidēdum est. Omnes ingrati, & scelesti. At ego quum tibi talētū adducerē: quo posses ad ea quae velles vtī: i via iterim accepi te summas quasdam opes esse nactum. Proinde accessi his de rebus admoniturus te: q̄q̄ tibi forsitan me monitor e nihil erat opus, viro nimirū adeo prudēti vt vel Nestori ipsi si necesse est consilium dare queas. TIMON. Ita fiet Philia des: sed age accede quō te ligōne comiter accipiam. PHILIADES. Viri caput mihi cōminutū est ab hoc ingrato: propterea q̄ cum ea quē i rē illius erant admonui. TIMON. Ecce terri⁹ huc orator Demeas se recepit, tabulas dextra gestās, atq̄ se mihi cognatum esse. hic vna die de meo sedecim talēta ciuitati depēdit. nā damnatus erat ac vinctus. At quum soluēdo nō esset: ego miser tus illū redemi. Porro quū illi sorte obuēnisset: vt Erechteidī tribuī distribueret arariū: atq̄ ego adiens, id qd ad me redibat poscerē: negabat se ciuē nosse me. DEMEAS. Salue Timon p̄cipuum generis tui p̄sidium: fulcimentum Atheniēsiū: defensaculum Grēciē. Profecto iādudum te populus fre quēs, & vtraq̄ curia opperitur. Sed prius decretū audi, qd de te conscrip̄.

quādoquidē Timon Echecratidæ filius Colytēs vir nō modo pbus & integer verū etiā sapiēs, quātū ali⁹ in Græcia nemo, nunq̃ per oēm vitā destitit optime de repu. mereri. Tū autē i olympicis vicit pugil: & lucta cursuq̃ die eodē: ad hęc solēni quadriga eq̃striq̃ certamiē. TIMON. At ego ne spectator q̃dem vnq̃ in olympicis sedi. DEME. Quid tū spectabis post hac: sed ista. cōmunia addi sati⁹ est. Tū anno superiore aduersus Acharnēses p rep. fortissime se gessit: & Penelopenensiū duas acies conscidit. TIMON. Quā ratione? Quippe qui nec vnq̃ arma gesserim: neq̃ vnq̃ militiæ dederim nomē. DEMEAS. Modeste tu qdē de teipso loqueris: nos tamē ingrati futuri sumus: nisi meminerimus. Præterea scribedis plebiscitis, & in cōsultationibus, & in administrādis bellis nō mediocrem vtilitatē attulit reipu. His de causis oībus vīsum est/curiē/plebi/magistratib⁹/tributū/plebeiis singillatim/cōmuniter vniuersis/aureū statuere Timonē iuxta Palladē in arce: sulmen dextra tenētem: radiis tēpora ambiētib⁹: vtiq̃ septē aureis coronis coronetur: hæc coronæ hodie in dionysiis per tragicōdos nouos promulgentur. Siquidē hodie, illi dionysia sūt agēda. Dixit hoc suffragiū Demeas orator: ppter ea q̃ cognat⁹ illius ppinquus, ac discipulus eius sit. Nā & orator optim⁹ Timon: ppter ea quicq̃d voluerit. Hoc igitur tibi suffragiū: sed vtiā nam & filiū meum ad te pariter adduxissem: quē tuo nomine Timonē appellauī. TIMON. Qui potest Demea: quū ne vxorem quidem duxeris vnq̃ quantū nobis scire licuit? DEMEAS. At ducā, nouo incēte anno, si deus pmiserit: liberisq̃ operā dabo. Tum qd erit natum (erit autē masculus) Timonē nuncupabo. TIMON. An vxorē tu sis ducturus: equidem haud scio: rāta a me plaga accepta. DEMEAS. Hei mihi. Quid hoc est rei? Tyrānidē Timon occēptas: pulsasq̃ eos qui sunt ingenui: ipse nec ingenuus plane nec ciuīs: verū prope diem poenas daturus: quū aliis nominib⁹/tū q̃ arcē incendis? TIMON. Atqui non cōflagrauit arx scēleste. Proinde palā est: te cāhinatorē agere. DEME. Verū effosso erario diues effect⁹ es. TIMON. At qui nō est effossum isthuc. vnde ne hęc quidē probabiliter: abs te dicuntur. DEMEAS. Verū effodiet post hac: sed tu interim oīa quę i eo cōdita, possides. TIMON. Alterā itaq̃ plagā accipe. DEMEAS. Hei scapulis meis. TIMON. Ne vociferare: alioq̃ & tertiā tibi illidā. Etenim res plane ridicula mihi acciderit: si quū iermis duas Lacedæmoniorū acies fuderim: vnū scēlestū hominē non p̃riuero. Tum frustravicerim in olympiis & pugil & palestri tes. Sed quid hoc? An non philosophus Thrasycles hic est? p̃fecto ip̃sus est: promissā barba, subductisq̃ supciliis, & magnū quiddā secū murmurās accedit Titanicum obtuens: cēsar iem per scapulas fluentē vtilans: alter qui-

Timon. Fo. LIX.

dam Boreas, aut Triton, quales eos Zeus depinxit. Hic habitu frugalis, in
cessu moderatus, amictu modestus, mane mirū q̄multa de virtute differē
dāns eos q̄ voluptate capiuntur frugalitātē laudās: at vbi lotus ad coenā
venit, puerq̄ ingētem illi calicē porrexit: meraciore autē maxime gaudet
perinde vt Lethes aquā ebibēs, a diluculariis illis disputationibus diuersissi
ma quę sint exhibet: dū milui istar pręripit opsonia, & proximū cubito op
posito arcēs, mēto interim condimētis oppleto: dum canū ritū ingurgitat,
prono incumbēs corpore: perinde atq̄ in patinis virtutē inuēturū se se spe
ret: dumq̄ vsq̄ adeo diligēter catinos extergit idice digito: vt ne paululum
quidē reliquiarū sinat adherere: nunq̄ non querulus, tanq̄ deteriorē partē
acceperit: vel si totā placētā, aut suam solus omnīū accipiat, qui quidē eda
citatē & insatiabilitatis est fructus: temulērus vinoq̄ bacchatus, nō ad cā
tum modo saltationēq̄, verū ad conuītium vsq̄ & iracundiā. Ad hac mula
tus inter pocula sermo (tum enī vel maxime) de tēperāria sobrietateq̄: atq̄
ista quidē loquitur quum iā a mero male affectus ridicule balburit. Accedit
his deinde vomitus. Postremo sublatū eum de conuiuiū efferunt aliqui am
babus manibus tibicine inharētē. Qz̄q̄ alioquī ne sobrius quidē vlli pri
mariorum cesserit vel mēdacio, vel confidētia, vel avaritia. Quin & iter as
sentatores primas tenet: peierat promptissime: anteit ipostura: comitatur ī
pudētia. In summa prorsus admirādum quoddam spectaculum est omni ex
parte exactū varieg. absolutū. proinde nō eiulabit clarius videlicet, quā sit
modest⁹. Quid hoc papę tādē nobis Thrasycles? THRASYCLES. Nō hoc
animo ad te venio Timon quo pleriq̄ isti q̄ nimirum opes admiraci tuas, at
gēti, auri, opiparorū conuiuiorum adducti spe concurrūt, multaq̄ assenta
tione definunt te: hominē videlicet simplice, facileq̄ ipartientē id qd̄ adest.
Siquidē haud ignoras offam mihi ī coenam sat esse, tum opsonium suauis
simum cepe aut nasturcium: aut si quādo lubeat lautius epulari pusillum sa
lis. Porro potum fons Athenis nouē saliens venis suppeditat. Tum pallium
hoc quauis purpura potius. Nam aurū nihilo magis apud me ī p̄cio est q̄
calculi qui sunt in littoribus. Sed tua ipsius gratia huc me contuli: vt ne te
subuerterit pessima ista atq̄ infidiosissima res opulētia: quippe quę multis se
penumero imedicabilium malorum extiterit causa. Etenī si me audies, po
tissimū opes vniuersas ī mare p̄cipitabis: vtpote q̄bus nihil sit opus bono vi
ro, quicq̄ philosophiē possit opes p̄spicere. Ne tamē in altum obone: sed fer
me ad pubē vsq̄ īgressus paulo vltra solū fluctibus opertū / me qdē vno spe
tante. Qz̄ si hoc non vis: tute igitur eas potiore via ex aedibus eiicito, ac ne
oboquū quidē tibi facias reliquum: videlicet largiens iis quicunq̄ opus ha

Luciani

bent: huic quinq; drachmas, illi minā, alii talētum. Porro si qui erit philosophus: hūc equum est duplā aut triplam ferre portionē. Qzq; hoc qdem mihi non mea ipsius gratia postulo: sed quo amicis, si qui egebunt, donē. sat est si modo perā hanc largitione tua expleueris ne duos qdem modios æginiti eos capientē. Nam paucis contētum modestumq; conuenit esse eum q philosophat, neq; quicq; vltra perā cogitare. TIMON. Equidē ista q̄ dicis pbo Thrasycles. Ergo si videtur priusq; perā expleam, age tibi caput opplebo tuberib⁹: posteaq; Ligonem sum mēsus. THRASYCLES. O libertas, O leges, Pulsamur ab impurissimo: libera in ciuitate! TIMON. Quid stomacharis O bone Thrasycles? Num te defraudaui? Atqui adiiciam vltra mensuram Chcenices quatuor. Sed quid hoc negotiū? Cōplures simul adueniunt. Blepsias ille, & Laches, & Gniphon, breuiter agmen eorum q vapulabunt. Itaq; quin ego in rupem hanc conscendo: ac Ligonem qdem iamdudum fatigatū paulisper interquiescere sino! At ipse plurimis congestis saxis, procul eos lapidum grandine peto. BLEPSIAS. Ne iace Timon. Abimus enī. TIMON. At vos qdem nec citra sanguinem: nec absq; vulneribus.

LVCIANI TYRANNICIDA, ERASMO INTERPRETE.

Argumentum Declamationis.

Quidam in arcē ascendit: vti Tyrannum occideret. Atq; ipsum qdem non repperit: verum filium eius interemit, gladiumq; i vulnere reliquit. Adueniens Tyrānus, vbi filium extinctum conspexit: eodem ense necem sibi confiscit. Is qui ascenderat, Tyranniq; filiū peremerat, prāmium tanq; Tyrannicida petit.

DECLAMATIO.

Vum duos eodem die Tyrannos occiderim iudices, Alterum qdem etate iam affecta, Alterum auro florētem & ad scelerum successionem capeſſendam paratum: vnicum tamē pro ambobus prāmium petitum venio: q quidē vnus omnium quotquot vnq; tyrannicidā fuerunt, vnico vulnere duos maleficos fuerim amolitus neciq; dederim: filiū videlicet ense: patrē indulgenti charitate qua filiū adamabat. Itaq; Tyrannus pro his quæ cōmīſit abunde magnas poenas nobis depēdit: quippe q & viuus aspexerit: filiū prius morte sublatum: & qd est omnū maxime nouum: compulſus ſit deniq; ipſe ſui tyrannicida fieri. At filiū illius mea quidem manu peremptus eſt: cæterum occiſus, alteram ad cædē

Tyrannicida. Fo. LX.

operam mihi suam commodauit: dum q viuo patri scelerum socius fuerat: eiusdē post mortē (quatenus licuit) extitit parricida. Ego itaq sum is q tyrannidē sustuli, pariterq̃ mecum gladius quo cuncta confecta sunt meus: tametsi cēdis ordinē commutarim ac morē modumq̃ nouarim conficiendū sceleratos. Nempe hunc q valentior erat, ac sese defendere poterat: ipse perimens. Porro senem soli gladio reseruans. His igitur de causis & amplius quiddā a vobis me consequuturum arbitrabar: premiāq̃ laturum: quē numero equaret eos q essent iterempti: vtpote q non presentibus modo malis vos leuarim: verum etiam futurorum formidine: quiq̃ stabilē pepererim libertatem nullo relicto q scelerum capeſſat ſucceſſionē. Verum iterim tantis rebus strenue peractis ī discrimē adducor: ne premio fraudatus a vobis discedā: ac ne solus non feram mercedem, quam leges a me seruatae praestituunt. At q contradicit, is mihi videtur nō reip. studio (quēadmodum ait) hoc facere: sed q extinctos esse illos grauiter ferat, atq̃ eum qui illis mortis author extitit vlciſci conetur. Vos igit̃ iudices mihi paulisper attēdite: dū tyrānidis mala / tametsi ipsi optime noſtis / cōmemoro. Siquidē hoc pacto futurū est vt & beneficii mei magnitudinē itelligatis, & ipsi plus capiat̃is voluptatis: reputātes nimirū qbus sitis leuati malis. Neq̃ enī quēadmodum aliis qbusdā ſapenumero accidit: itidē & nos simplicē atq̃ vnicā ſeruitutē ſuſtinebamus: nec vnius dñi violētiā tolerabamus: verū soli oīm quos ſimilis habuit calamitas duos pro vno tyrānos habebamus: & ī geminas contumelias diſtrahebamur iſelices. Porro ſenex multo erat moderatior: quippe ad iras lentior: ad ſupplicia ſegniōr: & ad cupiditates tardior: vtpote cui iā etas vehemētiā īpetus cohiberet, voluptatumq̃ cupiditates refrēnaret. Quin ad ſuſcipienda maleficia filii īſtinctu nolens impelli ferebatur: ipſe alioqui non admodum tyrannicus niſi q illi morem gerebat. Siquidem indulgens in filium ſupra q̃ credi queat erat: id qd̃ re declarauit: ita vt filius illi eſſet omnia. Illi parebat: per vim faciebat quicquid ille iuſſerat: ſupplicio afficiebat quoscuq̃ praeceperat: ac prorsus in omnibus illi obſecundabat. In ſumma: filius in patrem tyrannum quendam agebat: pater filii cupiditatum ſatelles erat. Tameſi huic propter atatem honorem cedebat adoleſcens, ſoloq̃ īperii noīe tēperabat: tamē res & caput Tyrannidis erat ipſe. Et q̃q̃ turamētū prēſidiūq̃ pricipatui ab illo mutuaret: ſclerū tamē momentum ſolus fruebatur. Ille erat q ſatellites continebat: q custodias obtinebat: qui tyrannidem affectantes e medio tollebat: qui iſidias formidabat: ille q caſtrabat ephebos: qui coniugia violabat: illi virgines producebantur. Tū ſi q cēdes: ſi qua exilia: ſi q pecuniarū expilationes, delationes, cōtumelias,

Luciani

ea omnia iuuenis temeritate gerebatur. Porro senex ille obsequebat: comitēq; scelerū sese prebebat: ac cōprobabat duntaxat filii sui flagitia. Itaq; quā ea res nobis erat intolerāda: ppter ea q; quā animi cupiditatib⁹ ex ip̄io poestas accedit: nullū flagitiis modū iponūt: tū illud in primis discruciabatur: q; pspiceremus diuturnā vel aternā potius seruitutē eam futurā: & p successione alii post aliū domino tradendā rēp. populūq; hominī scelesto hereditatis instar obuēturū. Nā id aliis spem nō exiguā facit: qd apud sese reputant: qd inter se dicunt: at mox coercetur: at mox demorietur: paulo post liberi sum⁹ futuri. Verū de his nihil eiusmodi sperabat: quin potius iā inuebamur: paratū Tyrānidis heredē. Vnde factū est vt ne aggredi qdē qsq; fortium ciuiū, & qui eadē quā ego animo statuisset, auderet. Sed desperabatur ab vniuersis libertas: atq; inexpugnabilis tyrannis videbat: quippe quū esset cū tam multis confligēdum ac dimicādum. At me nihil ista deteruerunt: neq; perpēsa negotii difficultate refugi: neq; ad suscipiēdū discrimen trepidauī: verū solus: solus inquā aduersus adeo validā variāq; Tyrānidē, vel nō solus potius, sed gladio comite conscendi: quippe qui mihi sit auxiliatus: meq; ex parte Tyrānum interemerit: quū mors mihi interim ob oculos obuersabatur. At e diuerso perpendenti: q; publicā libertatē, mea cāde redēpturus essem. Ergo vbi in primā irruissem custodiā: neq; mediocri negotio satellites submouissem: occidēs interim: ī quē incurrissem: & quicq; obsisteret amoliens: ad ip̄m negotii caput ferebar: ad vnicū Tyrānidis robur: ad nostrā calamitatū fontē: atq; irrupto arcis ppugnaculo, quū viderem illū fortiter tuentē sese: multisq; vulnerib⁹ resistentē: tamē occidi. Et iā tū erat sublata Tyrānis: iā tū mihi confectū facinus. Ex eo tēpore liberi oēs nisi q; reliquus adhuc erat senex solus: inermis: nudat⁹ custodiis: iāq; amissō magno illo suo satellite, desertus: neq; deinde dignus forti dextra, lbi nimirū mecū ipse Iudices hac animo reputabā. Cūcta mihi pulchre habent: cūcta cōfecta sunt: cūcta eo quo destinārā perducta. At eū qui reliquus est quo tandē modo poenas dare cōuenit! Me quidē meaq; dexterā nequaq; est dignus: præsertim si post splendidū facinus iuuenile atq; magnificū interi-matur: priorē illā cādē dedecoratur⁹. Carnifex aliquis quærēdus est illo dignus: verū post calamitatē, ne vel hāc ipsām lucrifaciat, videat: discrucietur: appositū habeat ensē: huic reliqua mando. Hęc vbi mecū statuissē: ipse qdē illinc discedo. At ille peregrit id qd ego prēdiuinauerā: Tyrānū occidit: summāq; meā imposuit fabulæ. Adsum igit popularē administratiōnē vobis adportās: cunctisq; bono iā vt animo sint edicēs: ac libertatē annūciāns. Iā meis fruimini factis. Vacua sicut videtis, sceleraris hominib⁹ arx.

Tyrannicida. Fo. LXI.

Imperat nemo, quin & magistratus creare liberū est & causas agere: & ex legibus cōtradicere. Atq; hęc oīa vobis mea cōtigerunt opera: meaq; fortitudine: videlicet ex vna illa cāde: post quā pater iā viuere non quibat. Aequū itaq; cenſeo: vt his pro meritis debitū mihi a vobis prēmīū donec: nō q; lucrī auidus: aut sordid⁹ quīspīa sim: nec is qui mercedis gratia de patria benemereri statuerim: verū q; prēmīo cupiā officia mea cōprobari: neq; repudiari: aut inglorios fieri conat⁹ meos: si velut irriti prēmioq; indigni iudicentur. At hic cōtradicit: negatq; æquum facere me qui decorari munere, prēmīūq; ferre cupiam. Neq; enim Tyrannicidam esse me: neq; quicq; a me, pro legis sentētia cōfectū esse: verū facinori meo deesse quiddā: ad hoc vt prēmīū postulē. Percontor igit illū quid pręterea requiris a me? Nonne volui? Nōne alcōdi? Nōne occidi? Nōne libertatē peperī? Nū quis iperat? Nū quis iubet? Nū quis minitat dñs? Num quis nocentiū manus effugit meas? haud quāq; dixeris. Sed oīa plena pacis: oēs restitutę leges: libertas manifesta: democratia stabilis: inuiolata cōnubia: pueri tuti: virgines absq; periculo: publicęq; felicitatē solēnibus feriis celebrat ciuitas. Quis igit horū oīm author? Quis est qui illa sustulit: hęc peperit? Etenim si quisq; prę me dign⁹ honore sit: cedā prēmīū: defistā a petēdo munere. Q; si solus oīa peregi: audens: periclitās: ascēdens: inter imēs: excrucians: alterū vltus in altero: quid mea calūniaris officia? Quir facis vt popul⁹ parū erga me gratus existat? At enim nū occidisti Tyrannū. Porro lex Tyrānicidę prēmīū decernit. Verū dic mihi: nunquid interest: vtrū ipse interimas: an mortis causam ministras? Mea pfecto sentētia nihil. Verū hoc solū spectauit legis cōditor: libertatē: democratia: sceleratoꝝ sublationē. Huic honorē decreuit: hoc prēmīo dignū iudicauit: qđ quidē inficiari nō potes: qn mea cōtigerit opera. Etenim si occidi eū: quo occiso ille nō poterat viuere: nimirū ipse cēdem peregi. Ego occidi: sed illius manu. Itaq; ne discepta de cādīs modo: neq; illud expende quēadmodū interierit: verū an iā perierit: & an q; periit, id a me sit pfectū. Quādoq; & illud excussurus mihi videris: atq; his aduersus bene de rep. meritos calūniis vsurus. Si qs nō gladio verū lapide, lignove, aut alio quouis pacto peremerit. Quid porro si fame Tyrānū obsedissem: ad mortis necessitatē compellēs: num ibi quoq; regiturus eras a me cādē mea ipsius manu peractā: aut desiderari adhuc quiddā diceres: ad id vt legi factū a me satis videat: atq; id quī soles: acerbius etiam atq; atrociorē mortis genere trucidassem? Vnū hoc dītaxat specta: hoc require: hoc excute: Quis nocentiū reliquos: aut quę mer⁹ expectatio: aut qđ calamitatis vestigiū? Q; si purgata oīa: si pacata: profecto Sycophanticū est: modū rei gestę calūniantem

Luciani

præmio frustrari velle: quod iis quæ virtute cõfecta sunt debeat. Equidẽ & illud meminisse dissertũ in legibus: nisi forte propter diutinã seruitutẽ oblitus sum eorũ quæ ab illis dicuntur: Causam mortis esse duplicẽ: puta: si quis ipse occidat: aut si nõ ipse quidẽ occidit: neque manu facinorose pergit: verũ cõpulit, præbuitque mortis occasionẽ. Ex equo & hũc quoque lex cõset supplicio affici oportere: idque iure optimo. Neque enim statuit minus valere oportere audaciã quã facinus. Ac postea supuacaneũ est cedis rationẽ viãque spectare. Deinde hũc qui sic occiderit: tanquam homicidã poenas oportere dare cõsebis: ac nequaquam absoluedũ esse. At me qui per omnia cõsimili modo rep. iuuui, nõ cõses ea capere oportere quæ iis debentur qui beneficio iuuerũt. Neque enim illud dicere possis me quidẽ imprudentẽ fecisse: sed exitũ quẽdã cõmodũ / fortuito fuisse cõsequutũ præ animi sententiã. Nã quid præterea iã formidassẽ: eo qui validior erat interempto! Quir autẽ gladiũ in vulnere reliquissẽ: nisi plane quod erat euerturũ id ipsum p̃diuinassẽ! Nisi forsan illud dices: hũc qui extinctus est Tyrannum nõ esse: neque hãc appellationẽ in illũ cõpetere: neque vos multũ p̃mii hoc noĩe, si ille fuisset occisus, decreturos fuisse. Atqui istud dicere nõ queas. An Tyranno interempto: ei qui cedis causam ministravit: p̃mii negabis! O curio sitatẽ: de illo laboras: quo pacto iterierit: quũ interim libertate fruaris! aut ab eo qui Democratiã restituit: nescio quid supuacaneũ præterea regis! Atqui lex (vti fateris) caput rei gestæ spectat. Quæ vero ad id cõducunt ea omnia missa facit: neque iã vltra curiosius excutit. Quid enim: an si Tyrannũ exegerit quispiã: nõ is iã Tyrannicidã p̃mii cepisset! cepisset opinor: idque iure optimo. Sigdẽ & hĩc per seruitutẽ libertatẽ peperisset. At id quod a me patratũ est: non exiliũ habet: nõ in posterũ instauradã Tyrannidis metũ: verũ absolutã sublationẽ totiusque generis internitionẽ: omneque malũ radicitus excisum. Et mihi per deos, iã ab initio ad finẽ vsque (si videtur) rẽ totã perpendite. nũ quod eorũ quæ ad leges pertinet sit prætermissum: & num quod in me desyderet ex his quæ Tyrannicidæ oportebat adesse. Principio mentẽ prius oportet suppetere fortẽ & amantẽ reip. quæque pro cõmunibus cõmodis periculũ adire nõ recuset: quæque priuato suo interitu multitudinis incolumitatẽ ausit redimere. Num hac parte quicquid mihi defuit! Num frãgebar animo! Nũ quũ præscire per quæ pericula mihi perripendũ esset, per ignaviã refugĩ! p̃fecto nõ potes dicere. In hac iterim parte tantũ cõmorare: atque aestima: an nõ vel voluissẽ tantũ ista, ac statuisse, præclarũ facinus futurũ fuisse videat. Ac putato me solius animi voluntatisque argumẽto præmii postulare tanquam qui beneficio iuuerit. Tum si voluntati meæ facultas defuisset: verũ alius post me Tyrannũ occidisset: dic mihi: nũ absurdũ aut præter equũ fuerat dare p̃mii!

Tyrannicida. Fo. LXII.

Maxime. Si dicere ciues volui: statui: aggressus sum: volūtatē experimēti dedi: solus dignus sum qui prēmīū ferā. Quid tū respōsurus fueras? Nunc porro nō hoc dico: sed insuper ascendi: periclitatus sum: atq; innumerabilia priusq; iuuenē occidere patraui. Neq; em̄ vsq; adeo facile, factuq; procliuē esse rem existimetis: custodias perrūpere: satellites opprimere: vnūq; hominē tā multos amoliri. Quin isthuc poene maximū est oīm quae sunt in Tyrānicidio: totiusq; negotiū caput. Nā ipse iā Tyrānus nō magna res est: neq; expugnatu, neq; cōfectu difficilis: verū ea quae tuentur cōtinentq; Tyrānidem: quae quidē si quis superarit is nimirū cuncta quae destinauit peregerit: & per pusillū est id qd̄ superest. Sed ad Tyrānos puenire nunq; mihi cōtigisset: nī prius qui illū cingūt custodes oppressissem: oēsq; satellites ante debellassem. Nihil adhuc addo: verū in his rursus immoror. Custodiā oppressi: satellites superauī: Tyrānū incustoditū, inermem, nudū, reddidi. Vtrū his rebus cōfectis nō tibi videor honore dignus? an adhuc caedē ipam a me requires? Quin etiā si caedē queris: ne ea quidē desyderabitur. Nō sum incruentus: verū caedē peregi: magnā ac strenuam: nempe iuuenis aetate ac viribus florētis: atq; oībus formidādū: per quē ille ab insidiis erat tutus: cui vnī fidebat: qui cōpluriū satellitū instar erat. An nō igitur quēso te prēmīo dignus videor: sed tantis rebus gestis honore fraudabor? Quid em̄ si satellitē vnū: atq; adeo quid si Tyrāni ministrū quēpiā interemissem? Quid si seruū aliquē charum: an non hoc quoq; magnū visum fuisset: cōscōdisse: mediūq; in arce, mediis in armis, aliquē e Tyrāni familiarib; iugulare? Nunc & hūc ipsum qui occisus est cuiusmodi sit cōsydera. Filius erat Tyrāni: vel Tyrānus poti⁹: crudelior: dñs intolerabilior: ad supplicia dirior: ad cōtumelias violētior: qd̄q; est maximū: hāres ac successor oīm: quicq; in lōgū nostras calamitates posset progare. Vn̄ hoc solū mihi cōfectū esse: ipsum vero Tyrannū viuere adhuc: fuga ereptū: lam horū nomine prēmīū postulo. Quid dicitis? Nō dabitis? An nō & illū verebamini? An nō domin⁹, an nō grauis an non intolerādus erat? Porro nunc negotiū caput: deniq; ipsum perpēdit te. Etenim qd̄ hīc a me requirit hoc q̄ fieri potuit pulcherrime cōfeci. Tyrannūq; aliena caede occidi: non simpliciter: nec vulnere vno: id qd̄ fuerat optatissimū illi: videlicet tantorū facinorū sibi cōscio: sed posteaq; illū prius multo dolore excarnificassem: tū quo nihil habebat chari⁹ miserabiliter p̄stratum coram oculis ostēdens, puta filium in ipso eui flore, tametsi scelestū quidē illum: attamen & aetate vigētem: & patri similē: sanguine raboq; op̄pletum. Hāc nimirum sunt parētum vulnera: hī gladii verorū Tyrānicidarum: hāc mors digna crudelibus Tyrannis: hāc vltio tantis sceleribus

Luciani

congruit. Ceterum protinus iterire, protinus excidere sibi, neque huiusmodi vllum spectare spectaculū, profecto nihil habet Tyránico supplicio dignū. Neque enī ignorabā vir egregie: non ignorabā inquā, neque quenq̄ aliū latuit: quāta ille charitate filiū sit prosequutus: adeo vt illo extincto, ne paululum quidē tēporis sibi ī vita morādum esse fuerit ducturus. Atqui haud scio: an oēs patres, hunc ad modū affecti sint erga liberos: verum hic etiā vltra reliquos habebat quiddā: idq̄ merito: quippe q̄ conspiceret, illū vnicū esse q̄ curaret, seruaretq̄ Tyrānidē: quiq̄ solus pro patre pericula susciperet, & tutamen sperio adderet. Itaq̄ si non ob charitatē certe ob rerum desperationē sciebat illum protinus exiturum e vita: perpensurū enī: iā nihil esse quur velit viuere: adēpro tutamine qd̄ illi filius ministrauerat. Nimirū effeci: vt hęc oīa illū agminati circūfisterēt: forma, dolor, desperatio, formido, quiq̄ in posterum iminebāt metus, his aduersus illū auxiliis sum vsus, atq̄ ad extremū illud cōsiliū adegi. Interit itaq̄ vobis orbus, excruciat, plorās, lachrymās. Luxit luctū: nō illū quidē diuturnū: verū q̄ satis magnus esset patri. Postremo qd̄ est oīm acerbissimū: ipse sibi necē cōsciuit: qd̄ quidē mortis genus, prę ceteris miserimū: multoq̄ atrocius q̄ si per alium īferatur. Vbi mihi gladius? Nū quis aliū eū agnoscit? Num cuius alterius hoc gesta mē erat? Quis eum ī arcē induxit? Ante Tyrannum quis eo est vsus? Quis eū ad illū misit? O ensis particeps, successorq̄ meorū egregie factorum, post tāta pericula, post tātas cades, contēnimur, & īdigni p̄mio iudicamur. Nā si huius tātum noīe p̄mīum a vobis postularē: si sic dicerē iudices: Tyranno quū mori vellet quū id tēporis inermē se dephendisset meus hic illi gladius īferuiuit, & ad consequēdā libertatē auxilio fuit vniuersis. hunc quoq̄ laude p̄mīoq̄ dignū iudicassetis. Porro domino tam popularis rei nō gratiā retulissetis! Nonne īter eos q̄ de rep. benemeriti sunt scripsissetis? Nonne gladium īter sacra monumēta consecrassetis? Non illum secundum deos veneraremini? Nunc mihi cōsiderate quæ verisimile est fecisse Tyrānum: quæ dixisse: priusq̄ sibi mortē conscisceret. Quum iuuenis a me trucidaretur ac multis etiā vulneribus confoderetur, idq̄ ī his corporis partibus q̄ conspicuę magis magisq̄ sint oculis obuīa: videlicet vt q̄maxime discruciet eum q̄ genuerat: quoq̄ primo statī cōspectu pturbaret: miserabiliter inclamabat, par ētē īplorans non adiutorē: nec opitulator em: quippe qui senex iam esset atq̄ īualidus: verum domesticarum cladum spectatorem. Nam ego īterim discefferam: author q̄ fueram totius tragœdię: reliquēs actorī cadauer, scēnā, gladiū, reliqua q̄ ad actū fabulę ptinebāt. At ille astās vbi filiū cōspexit quē habebat vnicū: semīuiuū, sanguinolētū, cēde cōsp̄sum,

Declamatio Erasmica. Fo. LXIII.

tum vulnera ppetua/plurima ac letalia, hunc ad modū exclamauit. O nate
extincti sumus: interēpti sumus: tanq̄ Tyrāni iugulati sum⁹. vbi mactator!
Cui me seruat! Cui me relinquit! qui qdē iādudū ppter occisum te fili sum
extinctus: nisi forte me tanq̄ senem cōtemnit: ac lento supplicio me cōficiat:
producitq; mihi mortē: redditq; mihi eadem lōgiorem. Atq; hęc loquit⁹
ensem querebat. Nā ipse inermis erat: ppterea q; p oīa filio fideret: verū ne
is quidē deesset vt qui iamdudū fuerit a me paratus atq; ad facinus futurū
relictus. Euulso igitur e cæde gladio: atq; e vulnere exempto ait. Dudū me
occidisti: nūc finē malis impone gladiē. Ades patri lugētī solamen: senilēq;
manum & infelicē adiuua: iugula: Tyrānū occide: luctu libera: vtinā prior
in te incidissem: vtinā in cæde priorē occupassem locū. Occidissem qdem
sed tanq̄ Tyrānus dūtaxat: sed qui credere mihi superesse vltorem. nūc au-
tem tanq̄ orbus occūbo: nunc tanq̄ cui desit etiā mactator. Atq; hęc vbi dī-
ceret. gladiū adegit: tremens neq; sat potēs. Cupiebat qdem: verū nō suppe-
tebant vires ad facinus exigēdū. Quot hīc supplicia! Quot vulnera! Quot
mortes! Quot Tyrannicidia! Quot prēmia! Postremo spectastis oēs iuuenē
dudum prostratū: nec exiguū profecto: neq; mediocrium viriū opus: ac se-
nem huic circūfusum: atq; amborum sanguinem cōmixtum: libertatis illā
& victoriālē victimā: meiq; gladii facinora. At gladius ipse in medio ambo-
rum: declarans q̄ non indignū se dño prastitit: testansq; q; mihi fidam na-
uasset operam. Id si a me ipso fuisset patratū: minus fuerat futurū. Nunc au-
tem illustrius est ipsa nouitate. Atq; ego quidē sum is qui Tyrānidē sustu-
li. Cæterū actio in multos est distributa: quēadmodū in fabulis fieri cōsue-
uit. Ac primas quidē partes egi ipse. Secūdas autē filius. Porro tertias Ty-
rannus ipse. Nam gladius omnibus inseruiuit.

Luciani Tyrannicida: Finis. Erasmo Interprete.

DECLAMATIO DESYDERII ERASMI, NON ILLA QVIDEM
versa, sed quę superiori Declamationi e Luciano versa Respondeat.

I mihi causa hęc iudices/apud concionem popularē: quę
studiis potius, q̄ exacto rerū iudicio/duci consueuit, esset
agēda: ac nō magis apud iudices ex honestissimis ordinī
b⁹ delectos: nimirū grauissimos sapiētissimosq;: nō nihil
pfecto vereretur: ne oīm animis noua hac & isperata lēticia
gestietibus atq; (vt ita dixerim) exultātib⁹, nec satis attē

Lucianice respondens

tos nec dociles essem auditores habiturus. Porro fauētes beneuolose, mul-
to minus: quippe qui frontē modo, quasiq; personā hui⁹ negotiū intuētibus:
nō faciē ipsam ppius contēplātibus videri fortasse possim: in cōmuni toti⁹
ciuitatis gaudio: tū autē in causa tā populari: velut importunius obstrepe-
re atq; obturbare. Enimvero quū oīs affect⁹ inutilis est ad recte iudicādū:
tū ingēs intēperans atq; exundās lētitiā: nō solū iudiciū omne fundit⁹ tolle-
re solet: verū etiā nostrū sensum nō raro nobis eripere: pferim si (quēda-
modū hac nostra) post graues diuturnasq; calamitates, ac veluti rēpestatē
sauiissimā, repente praterq; spem (quasi portus quidā) fuerit obiecta. Quid
autē tā acerbū liberæ multitudini: q̄ seruit⁹? Quid tā dulce: quid tā exopta-
tum: q̄ libertas? Itaq; nō rebus modo ipsis, sed vel inanibus hartū rerū voca-
bulis/plebis animā queāt ad quidlibet īpellī: maxime primis hīs aliquot die-
bus dum gaudiorū adhuc velut æstus quidā impotēs, oīa sursum ac deor-
sum miscet: dū latitiā: remulētiā, dum gratulandū dulcis quādam ebrietas
pectus occupās, animū ad cogitandū instituere non finit. Verum vestra iu-
dices singularis sapiētiā perspicacitasq;, nō hoc tātū scrupulo me leuat: ve-
rum & hanc mihi fidutiā suppeditat: vti sperem futurū: vt hoc cōtradicen-
di munus: qd̄ equidē nec inuidentiā/nec fauore in Tyrānidem (sicut iste ca-
hūniabatur) sed solita mea & (vt opinor) nota reip. charitate suscepī: vobis
nō modo nō inuidiosum: sed fauorabile plausibileq; videatur. Etenim postq̄
viderē manifesta quadā deorum beneuolentiā/post diuturnā ac miserrimā
illam seruitutē, tories reip. votis expetitā libertatē aliquādo cōtigisse: nihil
prius curandū nobis esse iudicaui q̄ vt gratos nos exhiberem⁹ in eos: a qui-
bus nobis tā egregia felicitas esset profecta: quo videlicet munus suū huic
vrbi propriū perpetuūq; facere vellent: & cōstabilire: tueriq; qd̄ largiri nō
essent grauati. Meminissemq; iisdē in manu eē: vt eriperēt īgratis: qd̄ optā-
tibus dedissent. Sunt autē: vel primæ gratitudinis partes: intelligere vide-
licet: cui beneficium acceptū ferre debeas. Et hac vna ratione mortales di-
uinæ beneficētiæ gratiā referre possumus: si beneficiū acceptū agnoscam⁹:
si celebremus: si ad illos authores referamus. Neq; mihi cōmittēdū putauī:
vt dum nimium candidi in ciuem esse volum⁹: in deos īgrati impiiq; repe-
riamur. Neq; em̄ isthuc nomine nūc perinde laborat: ne hoc præmiū pereat
ærario: & huius lucris accrescat (q̄q̄ id quoq; longa iam Tyrānide exha-
stius est: q̄ vt inde temere dari præmia cōueniat immerētibus). Illud agis:
ne diī immortales qui hui⁹ male cōsulta, nobis verterunt bene: hoc tātum
munus a nobis tāq; īgratis reposcāt. Si qd̄ ipsis solis debet honoris: laudis:
gratiā: id illis fraudatis, in hominē contulerimus. At quē hominē obsecro

Affectus multis
ad recte iudica-
dum.

Declama. Erasmi. Fo. LXIII.

Nempe, qui quū priuatus cōtra leges iuuenē occiderit: atq; hac temeritate sua restituta libertatis periculosa occasione modo prębuerit: idq; adeo imprudēs (vti mox docebimus): non veretur pulcherrimū Tyrānicidē titulū diis eripere: sibi arrogare: reip. diem dicere: ac leges ipsas in ius vocare: ciuitatē ingratitude ream agere: nisi sibi totā hāc felicitatē ferat acceptam. Nullū qdē iudices facin⁹ speciosius Tyrānicidio: nullū diis dignius: verum hoc impudēior: qui sibi laudē tā eximiā vsurpat immeritus. Nullū prēmii honestius illustriusq; q̃ qd Tyrānicidæ debetur. Sed hoc impēsius accuratiusq; spectādū: ne temere decernatur indigno. Per multa siquidē, p̃ multa ad id requirunt: vt hoc tā egregio titulo, vt hoc tā diuino prēmio, dignus quis esse videatur: quorum nihil in hūc cōpetere, paulopost euincemus. Proinde quū nō tolerādæ improbitatis mihi videatur: qui legibus / tñ homicidii / tum temeritatis poenas debeat: eum a legibus prēmium omniū maximū petere: petere dixi: imo flagitare: & ita flagitare: vt etiam si vnū ex huius arbitrio dependerint: tamē multa insuper isti creditorī sunt debitura. Quæ cūcta quū postulare iure potuisset: maluit tñ homo verecūd⁹: vni co p̃soluto reliqua sibi deberi: vt haberet nimirū qd obnoxie reip. quoties libido sit, possit impropere. Tum illud vtrū risu potius, an odio dignū existimē: q̃ in tribunalib⁹: q̃ apud ornatissimū seuerissimorū iudicū concessum: Thrasonē quēdā nobis e comcedia retulit! Sēstis iudices vt e corona plariq; risum tenere nequierint: dū personatus iste Hercules tragicodiā illā suā nobis recitabat: de sese terq; quaterq; Tyrānicidæ: de sapiente illo gladiō cōmilitone suo: qui p̃ se prudens senē interemit: digno videlicet, q̃ inter sydera collocetur: domino in deorum numerū relato. Dii boni quib⁹ phalaris, quibus fucis, quibus ampullis facinus illud nobis suū ornavit: iactauit: exaggerauit! q̃ militari iactātia: q̃ Stentorea voce: q̃ fastuoso vultu: q̃ arrogantibus superciliis: q̃ stupidis oculis: suū ipse vobis encomium detonabat! Quaslo iudices vt etiā nunc hominis vultū diligēter attēdatis: nōne vobis imitari videtur! nonne dicere: nī mihi prēmii decreueritis: haud feretis: impune: incolumi diuino illo meo ac fortissimo gladio: qui vel sine me meas vices vbi lubebit, acturus est. Quis tandē istam ferat iactātiā: vel in eo, qui vere Tyrānum occidisset! Hęc quoq; me causa iudices (neq; enim inficiandum est) cōmouit: vt huius obfisterem petitioni: vel magis vt immoderatā arrogātiā, vt odiosam huius iputationem retūderem. Videbā iam inde ab initio: quū certatim vniuersa ciuitas diis libertatis authorib⁹ grataretur: vt hic sese ira rumens in medium ingesserit: q̃ indigne tulit victimas diis seruatoribus immolatas. Sibi hunc honorē eripi: sese vnicū esse restituta.

Luciani

libertatis authorē proclamabat: leges, aras, focos, omnia publica priuataq;
sue dextre suo magnifico gladio deberi. Agite quid futurum deniq; iudices
auguramini: si ad huius itolerabile iactantiā, vestra authoritas, vestra com
probatio, si prēmium quasi pignus accesserit! Quid: nisi vt Tyrāno submo
to, alter qdam huic ciuitati pareretur: q ventose lingue glorięq; quasi Tyan
nidē quandā exerceat! Qui quotidie nobis odiosam istā suā Tragediam la
gerat: quotidie dextrā istam herculanā, & gladiū prodigiosum minitetur!
Vtrū est hoc iudices Tyrānide liberari: an mutare Tyrannū! Videtis ipsi
q̄ minaci fronte me iā obtueatur. Quid mihi succēses! Quid minitaris ocu
lis! Quid terres supcilio! An mihi non licebit libertate ī contradicēdo (tuo
scilicet munere) vti, quum tu sic abutare! q liberū tibi putaris (id qd etiam
in proscenio leges fieri verāt) crimē tam atrox, tam capitale ī ciuem ipige
re, tātum qā lubuit: idq; apud iudices iuratos, ī tam frequētī ciuiū corona:
qd nequeas vel leuissimo confirmare argumēto. Sigdē q̄ reliqua gloriose: tā
illud ipudenter dicebas: mihi nullā fuisse causam: quare tibi contradicēdi
partes suscipere: nisi quo Tyranni necē quā me discrucia ret scilicet, vlcisce
rer. Quo quidem tuo exemplo si vicissim ī te liberet vti, mox itelligeres q̄
atrocia, quāto probabilius ī te possint retorqueri. Nam tuum istud, tam la
uidiosum (quēadmodū tu qdem existimabas) conuītium / me longe minus
etiā territabat q̄ (qd vulgo dicunt) ex pelui redditum fulgur. Etenī pręter
q̄ q neq; affinitas, neq; cognatio, neq; necessitudo, neq; emolumētum, neq;
prorsus alia res vlla mihi cū Tyranno iter cessit: quur mea referret illū vi
uere, sine qbus rebus nullam ī quēq; criminis herere suspicionē, tu quoq; sci
res: nisi nunq; tribunalia vidisses: ac nisi hodie deuū te lucelli spes fecisset iu
reconsultū! Equidē arbitror, meā fidem, integritatē, pietatē, totaq; meā vitā
sic huic reipub. spectatā esse: vt isto crimine tibi potius improbitatis odium, q̄
mihi suspicionē vllam conciliaris. Vides q̄ multis adductus sim causis vt ti
bi obsisterē. Deniq; (si scire vis) bona ciuium pars id a me enixissime flagita
uit, vt sui patrociniū aduersum te capefferē: negantes sibi videri Tyranni
de liberos sese, nisi te a Tyrānicidę prēmio deicerē. Non q̄ pudeat homini
debere hāc felicitatē: tamen si id quoq; durum, ei debere q sic iputet. Sed de
bere arroganti, sane q̄ molestū est, at debere / cui non debeas, isthuc vero / nō
grauissimū modo, verum etiā stultissimū. Equidē ne lenoni qdem, vel ver
bo refrager, si modo is promereatur: sed obnoxium esse tam iportuno ipu
ratori: tum q nihil iuuerit: id vero bis misere est: bis stultum est. Nullus enī
insolētius exprobrat beneficium: q̄ qui qd non dedit, id vult dedisse videri.
Sed finge mihi nullā esse causam quur tibi me opponerē, nisi quia sic animo

Declamatio Erasmica. Fo. LXV.

Iubetū sit meo: pfecto nihil habes q̄ mihi iure succēdeas. Eten̄ quū apud iu-
dices tam sanctos agatur: si vere p̄mīū meruisti, nō tibi honorē eripio:
verūteriam vehemēter illustro: quādo nō paulo magnificentius est tyranni-
cidæ p̄mīū euicisse/ q̄ tulisse. Sin minus, æquus veniā dabis: si boni ciuis
fungor officio: si nullo meo emolumēto Remp. debiti p̄mīi reā defendo;
si stultitiæ crimen, si imprudentiæ infamiā a ciuitate depello: si nō sino: vt
nō oīm periculo hæc vrbs in deos existat ingrata. Postremo si deorum im-
mortalīū causam ago: quib⁹ honorē debitum tu conaris interuerrere. Vel
hinc sat liqueat/ quāta religione reliquā cām egeris, qui statim ingrediens
tam impudenter sis calūniatus. Cōtradicit igitur cōtra Remp. fauet tyrā-
no. Qz̄ ego illud quoq; liberæ ciuitatis esse iudico/ hoc loco vel tyranno-
rum causas citra fraudē agere licere. Neq; tamē a vobis postulo iudices: vt
vel mihi p̄sit in causa hoc meū erga Remp. studiū: vel huic obsit tam insoe-
lens arrogantia: imo nō deprecor inuidentiæ suspicionem: nō refugio vel
atrocissimā illam, quā iste mihi conabatur impīgere, inuidiā: vt tyrāno
fauisse videar: nisi certioribus q̄ vt a quoq; refelli possint argumentis euin-
co: nisi demū et aduersario p̄suadeo, modo ne tergiferentur, vt q̄maxime ci-
uilit̄er quis agat, nullum ei deberi p̄mīū. Sin exactius/seueriusq; poenam
etiā ab ip̄so deberi. Quæ quidē dum q̄ potest breuissime facio/quæso iudī-
ces vt me attentis animis atq; auribus audiat̄is. Meministis iudices: vt iste
inter dicendū subinde nobis conatus sit ob oculos ponere: id vnum spectare
iusserit: quātis malis sublata tyrānide simus leuati. Hoc passim inculcabat:
hac re bonam orationis partē occupabat: nihil nos aliud p̄pendere voluit:
nisi q̄ grauem seruitutem tolerassemus: nunc optata libertate frueremur.
Nimirū id tantū vos spectare voluit: quod ad hoc iudiciū nihil attinebat.
Neq; enī hoc in quēstionem venit: q̄ misera sit tyrannis: q̄ optāda libertas.
Sed de illo cognoscitis iudices: quū libertas huic vrbi sit restituta: quanta
hinc laudis portio huius virtuti debeat̄ur, et an id qđ euentu cū huius fa-
cto cōiunctū est/ idem cū eius merito cōiunctū videri oporteat. Relegā autē
eadem vestigia quibus ip̄se in cām ingressus est: quod egdem refellendi ge-
nus simplicissimū esse puto: sequarq; p̄tes illas, qbus iste rem secuit: id nimi-
rum agēs: vt quemadmodū ingeniosi cōuiuatores iisdem carnib⁹ alio atq;
alio modo coquendis/condiendisq; efficiunt, vti multa opsoniorum genera
videāt̄ur: itidem iste nobis ex vnico homicidio multa facit tyrānicidia. Re-
petam igitur ordine gradus illos quibus iste facinus suum sibi visus est mi-
rifice attollere: et in quibus idē idem restitabat. Qz̄ si me deturbāre/ vel in
vno quolibet consistere poterit, tum ip̄se sese victorem pronuntiet licebit.

Lucianicę respondens

Quot tyranniciđia, inquit, quot pręmia? Primũ qđ volui: deinde qđ conat⁹ sum. Tum aſit qđ filiũm occidi pluſqđ tyrānũ. Poſtremo qđ pater ob mortem hui⁹ ſibi necem cõſciuit. Principio qđ voluit iudices/quis nō leuius eſſe vi deat: qđ vt ſit refellendũ? niſi qđ iſte tanta voce intonabat: toties inculcabat: qđ tyrannũ voluiſſet occidere: atqđ id (vt nihil iam accederet) tamen pręmio dignum aſſeuerabat. Quid autem tam ridiculum: qđ nudę voluntatis pręmium a lege flagitare: quę adeo nihil ad ſe pertinere putat/ quid velint aut in animo ſtatuāt homines: vt neqđ poenam irrogent, ſiquid velis modo perperam: neqđ pręmiũ oſtendant, ſiquid officiõſe velis: verũ id vnũquęqđ voluiſſe interpretatur: quod nulla vi coactus effecerit. Ergo ne, inquires, nō magna facti pars eſt voluiſſe: quod qđem arduis in rebus vel ſolum ſufficere ſolet? Recte ſane. Sed apud deos modo: quippe quibus ſolis perſpicuũ eſt quid nolis aut velis: ab his pręmiũ expectandum, ſiquid pręclarum animo cõceperis. Lex hominũ vices agit: et quid in obſcuris illis ſinuofi cordis ſpecubus mortales agitent, adeo ſua referre nihil putat: vt (non dicam) ab dita aut ſuſpicioſa, ſed ne ea quidem admittat, quę populari ſunt opinione famaę iactata. Poſtremo vt nō niſi comperta recipiat: non audiat niſi quę ſunt certiſſimis argumentis deprehenſa/ pbata/ euiecta. Cedo qđ eſt facinus tā nefariũ: cuius ſimplex volũtas in crimẽ vnqđ eſt vocata: Iſta iudicia Aea- ci/ Rhadamantiqđ tribunalibus ſeruant. Hic mihi nō quid volueris: ſed qđ feceris/ adferro. Qđ ſi nulla lex vlli flagitio ſuppliciu minat: quod in aĩo ſta- tueris: quę tandẽ eſt impudentia: p merito qđ pręſtare volueris duntaxat perinde quaſi praſtiteris a lege pręmiũ poſtulare! Quę quidem quum ad id vnum ſit cõparata: vt maleficia vel deterreat/ vel coerceat: multoqđ ma- gis ad eius partes pertineat: nocentibus erogare poenam: qđ bene merenti- bus largiri pręmia (id qđ mox copioſius demõſtrabimus) poſtea qđ in crimi- nibus non accipit inſimulationẽ merę voluntatis: queſo te in petendis prę- miis oſtentationem voluntatis admittet! Quis autem eſt ciuium vel quã- tumlibet ignauus: qui nō velit tyrannũ occidere: ſi tuto liceat! Quis non vel leno/ ſaltem emolumentĩ cauſa velit! Deniqđ quis nō facile ſimulare poſ- ſit voluiſſe ſe: videlicet quo pręmiũ gratis auferat! Vis itaqđ dicā/ quātum hoc torũ habeat momẽti/ voluiſſe occidere! Nepe pĩnde eſt: qđ ſi te ſomniaris occidiſſe. Par pari pẽſari cõuenit. Qui pĩſtitit beneficiũ: ei lex beneficiũ repẽ- dit: at qđ bene voluit tantũ: ei qđ debet: niſi vt vicĩſſim bene velit Reſp! I nũc et hoc in gradu nos iube cõſiſtere. Rẽ tā eximiã, inqđs, aĩo verſauĩ/ ſtatuĩ/ de- creuĩ: an pręmiũ negabitis! Nō fraudaberis pręmio: ſi iſt hoc noĩe poſtules verũ illud interim pręmiũ ferēs: velut hō nimiu pĩſticta frõtis/ irriſus/ explo-

Declama. Erasmica. Fo. LXVI.

sus exhibitus discedes: quem nō puduerit id a lege postulare: quod ne leno quidem ausit a quoq̃ petere: vt rem p̃voluntate auferat: nemo tam vecors q̃ concedat: vt voluntatē nescio quā, hoc est minus q̃ verba, pretio redimat. At nō volui tantū inquis: verū et periclitatus sum: ascendi: submoui satellites. Primū isthuc tu qdē cōsulte facis: q̃ de gradu illo defilisti: in quo nimis p̃fecto incōmode stabas: q̃q̃ ne in hoc qdem multo cōmodi⁹ cōstitēris. Nā etiam si paulo minus absurdum videatur: haud ita multo minus impudēs tamen est: quum lex palam prāmium decernat ei, qui factum prēstiterit: te q̃ conatus modo sis / prāmii p̃scere. Ergo ne hoc quidem iuris erit apud te legib⁹: qd̃ per illas est ciui priuato cum ciue priuato? Age quid si quis ciuium tecū iniisset contractum: ita vt ille pecuniam stipulatus, tu conditio nem pactus esses: mirum ni suo vterq̃ periculo: atq̃ is nondū prāstita conditione / nummos his verbis abs te petat. Cedo mercedem: conatus sum / tētauī / adnissus sum: an nō prius impudenti hominī respondebīs: cedo conditionem? Nā de tuo conatu quid mea refert! quādoquidem effectū abs te pactus sum / nō conatum. Puta totidem verbis tibi nunc respondere legem. Agnosco contractum: non muto pacta: debeo prāmium: sed si tu conditio nem prēstisti: si tyrannum occidisti. Verbis aut obligantur / aut absoluuntur homines. Si conato pollicita sum prāmium, nō grauabor dare: sin ei q̃ facinus peregisset, quod tandem ius est te ferre quod es stipulatus: me non ferre quod sum pacta? In priuatis ac minutis cōtractibus nemo tam improbus inuenitur: vt lucrū conditione promissum postulet, non prēstita conditione: nemo tam stult⁹ vt det si quis postulet: et tu a Republica maximum omnium prāmium postulas: q̃ conatus modo sis! Nihil mihi nisi nugas adfer: donec illud vnū audiā: qd̃ te prēstare oportebat. Volui, inquis, ascendī per rupi custodias: submoui satellites: quātulum iam est illud quod superest? Quid adhuc desyderas? Nempe nihil in te desydero prater illud: cui soli debebatur prāmium. An nondum intellexisti / in istiusmodi contractibus duplex esse periculum: quorum alterum ad hunc tantū: alterum ad illum proprie pertineat: videlicet persoluendæ mercedis, et prēstandæ conditionis. Ego meo periculo prāmii dependendi onus recipio: neq̃ tua referre putas: neq̃ refert q̃ angusta mihi res: vnde corradendum / quod debeam pretium. Tu itidem conditionem tuo suscipis periculo: neq̃ mea quicq̃ interest: quo sudore: quo periculo sit ea tibi prēstanda. Totam istam curam, totum hoc negotiū tibi relinquo. Qz si ego iam prāstita abs te conditione / cōmemorē tibi / si agris meis male puenisse segetes: merces naufragio piisse: nihil auelli a malis debitorib⁹: nō sine graui dispēdio cōflari posse pecuniā:

Lucianicę respondens

quā tibi debeat. dic obsecro: nōne nugas agere me dices: negans hortū quicquid ad te pertinere! Hoc vno modo posse satisfieri tibi: si pecunia numeretur. Neque quisque est iudex tā iniquus: quin te tuo vti iure fateatur. Et mihi pulchre satisfactū existimas: si tu mihi tragoediā adferas: quātū adieris periculi: quantū sudorū, quantū vigiliarū exhausteris: dū studes p̄stare cōditionē! Res est (mihi crede) calumniosior scrupulosiorque q̄ vt legibus tā occupatis conueniat: alienā expēdere voluntatē: alienos p̄ficulari conatus: quorum suos quisque nimio solet a stimare: non suos difficile est adamussim perpēdere. At facti, facilis est astimatio. Proinde ea in legis cognitionē cadit: hunc reliqua illa cōsuevit metiri. Tamen nō piget interdū aequi bonique rationē habere. Verū in his litibus, quae de vetere illa formula pendēt, inter bonos bene agier oportet: at in contractibus, quae neque vi neque dolo coierunt: quid est quod a praescripto recreatur: nisi quis velit omnino a pactis discedere! Quid vis! Circūspice: & si potes vsq̄ inuenire exēplum: non nego praemii. Saepenumero in pugilū Olympicis: saepe in certamine spectator (opinor) sedisti. Cedo: nūquādo vidisti quēq̄ tā impudētē: qui palmā sibi hoc nomine vēdicaret: quod strenue certasset! Non arbitror: atque id in re pene ludicra: certe ad voluptatē cōparata. Et tu in tā serio omnique splendidissimo negotio, id tibi postulas, quod in scaenicis illis pudeat vel impudētissimum tētare! Age quoties & illud vidisti euenire: vt qui sese fortissime doctissimeque gessisset in cursu: is a p̄mio lōgissime abesset: & ignauissimo faueret euētus! Ha beat ille sane: quod causetur: excidisse habenas: consternatū equū: fractam rotam: iacet se vel arte vel viribus tanto praecellentiore: quāto Thersites p̄stitit Achilles, nisi metā prior attigerit: profecto postulādī p̄mii ius nullū habebit: fortunam suā inculcare licebit. Caterū Agonotheta nō indignabit: propterea quod hoc animo in certamen descēderit: vt eius vteretur conditione. id ē ita demū praemii ferret: si virtuti fortuna fauēte, vicisset. Alioqui si conatui non tātū effectui praemii deberetur: tot palmis esset opus: quot in Olympicū certamen venissent. Quā in huiusmodi ludis qui solēnitatis voluptatisque gratia proponitur, sit interdū: vt victis quoque praemia statuātur nō honoris sed solatii gratia: verū seriis in rebus atque adeo periculosis, quae nā obsecro lex vnq̄ mercedē statuit: nisi si quis facinus peregisset: & ita peregisset: vt omnis numeros impleat! A quo tu quantū absis: mox audies: nā nunc de conatu tantū agimus. Lex igitur ciuicā promittit coronā: ei qui ciuē in bello seruarit. Quis vnq̄ ad hunc honorē vel aspirauit: quod se telis obicerit: quod non sine multis vulneribus discesserit! Profecto nisi ciue seruato: nemo ciuicā petit. Quis vnq̄ his verbis muralem petiit! Acrister contēdi ius

Declama. Erasimica. Fo. LXVII.

dices: vt moenia superarē. Omnia feci: sed depulſus ſum. Quātūlibet enī ſus ſit: niſi conſenſo muro/ nemo tā inuerecūdus, vt muralem coronā ſibi deberi dicat. Obſidionalem nemo flagitat: niſi depulſa obſidione. Poſtremo nullus honos petitur: niſi ab eo q̄ id effecerit: ad quod honor inuitat. Qui nauim in tempeſtate deſertā ad littus pduxit, huic ex lege vendicatio eſt earū rerū: quæ nauī uehebanē. Quorū ſum attinet hīc tuā iactare peritiā/ ſudores/ pericula/ conatus! Nihil nō feceris: quo nauē in tutū reduceres: ſed victus tēpeſtate deſeruīſti: audebis q̄q̄ ex his quæ ſunt in nauī tibi vēdicare! Aut ſi auſis, futurū ſperas, vt q̄q̄ te vel pilū ſinat attingere! Nō opīnor. Sīq̄ vnq̄ ouationē/ ſupplicationē/ triūphū obtinuit: q̄ ad victoriā omnib⁹ vernis eſſet enīſus: q̄ gnauiter ſe geſſerit in bello: niſi ſupior diſceſſerit: niſi præſcriptū a lege numerū hoſtiū fuderit: aude et tu tibi præmiū pmittere q̄ tyrānicidī ſis aggreſſus. Qd̄ ſi nemini hoīm memoriā cōtigīt, define tibi noua ſpe blādīri: define inaudito exēplo poſtulare: qd̄ ſperare ſit improbiſſimū: dare poſtulanti ſtultiſſimū. Noli nobis cōmemorare/ quanto capitis periculo murū arcis conſcenderis: qua virtute ſatellitū Tyrānicī per ruperis: alios depuleris: alios occideris: quorū maximā partem tibi liberū eſt fingere. Ad obtinendū tyrānicidæ præmiū duobus dūtaxat verbis eſt opus: Tyrannū occidi. Quātūvis conatū exaggeres/ alleues/ attollas, nō niſi Tyrānicidæ debetur præmiū. Alioqui/ qd̄ dices ſi eodem illo die quo tu arcē conſcendiſti/ p̄multi pariter aggreſſi/ ūa quiſq̄ virtute freti: quorū nemo tamen tyrannū interemiſſet: vtrum omnes Tyrānicidæ præmio poſſent ex æquo: nēpe quia conati! Age qd̄ ſi multis ſtrenue rem aggreſſis, vni cuipiā qui ſit omnīū ignauīſſimus (vt nō ſemper virtuti reſpōdet fortuna) eum contingat interficere: an nō præteritis reliquīs hīc vnus honor rem auferet! Quamobrē tandē! Non quia plus adierit periculī: ſed quoniā id conſecit: cui lex honorem decreuit. Hīc tu fortāſſe rursus incipies deplorare fruſtra ſumptam operā: negabis æquū eſſe virtutis egregios conatus merito fraudari præmio: niſi fortunæ ſuffragio adiuuentur. Sed quæ tandem poteſt eſſe iniqua cōditio: quā nemo cōpellitur accipere: niſi cui cordi ſit! Quātūlibet iniqua cōditio pponitur: eam nimirū facit æquiſſimam quiſquis ſuapte ſpontē recipit. In aleæ ludo (ſi fas eſt hoc exemplū cōferre) quid iniquius, q̄ vel ſummū artificem ab imperitiſſimo ſupari: ſi modo iactus cōmode cadat! Atq̄ id adeo nemo tanq̄ iniquū cauſatur/ propterea q̄ cui luſus huius lex non probatur: ei liberū erat non ſuſcipere. Itaq̄ lex quid præſtari velit, id palam atq̄ in medio pponit. Quid abs te præſtari poſſit, id tibi relinquit expendendum. Illa nihil mauult: q̄ vt res q̄ optime cadat: q̄

Lucianicę respondens

si posteaq̃ nihil iā intentatū reliqueris:quo minus effeceris/p fortunā stetit
intelligis opinor nihil habere te/qđ legi succēseas. Fortunā, si ita lubet, i ius
voca: cū lege nihil tibi rei. Quæ vt nihil p̃mittit: ita nihil debet: nisi p̃stāti.
Neq; vero existimemus iudices istud a maioribus q̃ hanc legē tulerūt/ sine
summa rōne fuisse factū: vt conato p̃miū nō esse statuendū putarint. Vide
licet illud cauerūt: nō tantū ne ancipites istas et inexplicabiles hmōi de co-
natu lites inuitarent: verū etiā q̃ intelligerent tyrānicidii conatū nō posse
nisi summo ciuitatis piculo suscipi. Vnde futurū prospiciebant: vt si cona-
tui prēmīū statuissent, temeritate conantiū Resp. subuerteret potius q̃ re-
stitueretur. Etenī tyrānis qđ aliud est, q̃ graue/capitaleq; ciuitatis hulus!
Huic siq; medeat, ei merces digna p̃posita est: quā ita demū ferat: si reme-
diū p̃sentaneū attulerit. Verū huic malo neminē oportet admoliri manū
nisi certū artificem: q̃ sua diligentia/peritiāq; frētus, nō sinat hoc licere for-
tunæ: vt dū ipse salutē dare conatur: illa vitā penit⁹ eripiat. Quid: vtrū tu
igitur in eiusmodi discrimine/conatum prāmio iudicas inuitandū esse: an
potius pœna deterrendū: nisi qđ conatus est q̃spiam idem præstiterit! Nec
illud te subleuat: quod mihi videbare ratiocinando colligere: quū lex in ma-
leficiis pœnā irroget simplici sceleris molitioni: par esse, vt multo magis in
benefactis conatus habeat rationē. Nā oportere legem multo p̃pensionē vi-
deri ad compēsandā virtutē, q̃ ad retaliandā culpam. Atq; vide q̃ hic tota
erras via. Principio nō animaduertis hoc tyrannicidii facinus toto genere
a reliquis discedere: p̃pterea q̃ aliorū molitio cum priuato molientis peris-
culo modo coniuncta est: huius cū publico Reip. discrimine copulata: vt te-
mere moliri tyrannicidii nihil aliud sit, q̃ temeritate priuata rem oīm pro-
dere. Deinde lex nec in quouis crimine/ nec qualemcūq; conatū in quæstio-
nem venire sinit: verum in paucis duntaxat: quæ vel propter insignē atro-
citatē hoc odii merentur: vel eiusmodi sunt: vt prius exitium adferant: q̃
conatus dent significationem. Quod genus/ parricidii/ veneficium/ p̃ditio
Postremo nō vides nihil esse simile/ totaq; natura/ rationeq; discrepare: pœ-
næ legitimā irrogationem/ et honoris largitionem. Nam alterum quidem
proprie legū munus: alterū quasi quædam de iure concessio/ legisq; candor
(vt ita dixerim) quidam est. Hoc ita habere sic demum intelliges: si repu-
tes/ q̃ multa sint quæ lex iubeat addita pœna ni pareas: q̃ multa item vetet:
nisi obtemperaris/ suppliciiū minitās. Cōtra: vix vnū atq; alterū esse, ad quē
prāmio sollicitet. Quædā enim eiusmodi sunt: vt durū ac seruale videatur
ad ea metu mali adigi, quo de genere sunt: vxorē ducere: opam dare liberis
Hic lex nimirū vrbanius ac verecūdius rectū agit: patris nō m̃gatus sumit

Declama. Erasmica. §. LXVIII.

habitus: pretio ad id inuitat: quod alioqui gratuito te prestare decebat. Rursus alia tæti id genus sunt: vt a quouis nō improbo ciue prestari vel le oporteat: tamē et fortiora videntur q̄ vt a multis prestari queāt: et periculosiora q̄ vt multi velint suscipere. Nā inhumanū videtur cuiq̄ vitæ suæ contemptū imperare. Ad hæc igit̃ præmio animat: quasiq̄ calcar addit virtuti. Proinde nō oportet hæc legū indulgentiā lōgius trahere: q̄ ad quæ semet ipsa astringit. Nec mirādū est: si attētor, si vigilātor, si exactior est in pprio/naturaliq̄ munere suo: q̄ in eo in quo p̄t̄p̄is rōne in alienas partes descēdit. Huic astipulat̃ illud q̄ nouis etiā criminibus exemplū aut nouum noua lege solet institui: aut a simili lege mutuo sumi. Neq̄ tamen idē fieri consuevit: siquis quid noui facinoris cum laude patrauit: vt præmiū a cōsimili cōstitutione decernatur: nisi lex extet, quæ nominatim honorē statuat eius facti: qđ roget, vix habebit: qđ postulet, haud quāq̄. Quur em̃ legi necesse sit passim ciuiū suorū officiū mercede redimere? quādoquidē ne sit impunita improbitas/ id publicitus oīm refert: at probus esse nemo gratis potest. Quid autē est quod non vel gratus patriæ debeat ciuis? cui si vel animā impenderis: quid mirandum: si qđ accepas/ id restituis? Vt supplicio dignus sis, nisi parenti pietatis officiū persoluas: nō præmiū ilico tibi debeat, si psoluas. Itidē: siquid in leges cōmittas/ nō potes effugere supplicium: at nō statim illæ tibi præmiū debituræ sint: siquid cum officio feceris. Nam si ciues omnes sese in officio continerent, ne opus quidem esset vllis legibus: quippe quæ non ad bonos mores comparatæ: sed malis e moribus natæ sunt: id quod vere vulgo dictitant: ac pharmaci vice fungantur. Finge itaq̄ nullas esse leges: quemadmodū de aureo Saturni saculo fabulantur Poetæ: suo quēq̄ sponte fungi officio: an tu hic clamabis perire benefacta: q̄ nulla lex præmiū decernat? Vt lex nō minatur nisi improbis: ita nō pollicetur optimis ciuibus. Quorsum em̃ opus promisso: quū virtus absoluta abunde seipsa contenta sit? Proinde petere qđ illa nō sit pollicita/ p̄fecto plus q̄ impudētissimū est. improbe flagitare quod ea cādide/ ciuiliterḡ pmiserit/ ciuis est p̄bitatis non satis spectatæ. Tu quid merueris/ paulo post excutietur: interim finge sane præcipuam quandā vtilitatem attulisse: cui tamen ex lege præmiū nō debeat. Vtrum protinus clamitabis infru-giferum fuisse officium: ciuitatem in ius vocabis: plebem ingrātā vocifera bere: minitabere iudicib⁹, nisi tibi mercedē ex animi tui sentētia decernat? An potius ipsam virtutē abūde magnū sui præmiū iudicabis? oblectabis te cōscientia recti: hunc esse maximū fructū officiī duces: q̄ de aliis citra tuū emolumentū benemerēdo ad deorū benignitatē videaris accedere? Nimirū

Lucianicę respondens

hęc tibi futura sunt satis: si modo ciuis sis optimus. Quid si nō cōtētus istis: aliud adhuc nescio qđ prēmii desyderes: certe maximo p̄ximū est gloria. Hoc tu iam propemodū tulisti. quāto metiris pretio: volitare per ora mortalium/celebrari/laudari/digitis notari mille/ oculos omnium in te coniectos circūferre! Ista (inquā) vel maxima prēmii pars. nā pecunia sane q̄ exigui momentū adfert. Tu conatus dūtaxat es. permagna portio, vel caput poti⁹ ipsum, tuo deest facinori. At quū interim his rebus frueris: dum nō occiso Tyranno, tamen velut Tyrannicida celebraris: quāso te quātula pars abest a tuo prēmio: qđ laturus eras: etiā si Tyrannū occidisses! Postremo istuc ipsum prēmii pene dixerim inuidēdum mihi videtur: q̄ iam tibi licuit toties reip. Tyrannicidiū imputare: q̄ in celebri iudicio tibi cōtingit honestissimū prēmii flagitare: & in tam frequēti theatro spectāte rep. magnificam istam tuā tragediā peragere. Mihi videtur iudices beneficii tulisse gratiā: quisquis exprobrare beneficiū potuit. Tu fortunę, tu deorū munus impuras ciuitati: & sunt fortassis qui tibi libertatē acceptā ferant. An hęc tanta prēmia contemnis! quę vel vero Tyrannicidę sufficere debuerant: nisi lex maluisset prēmio conatū ab effectu distinguere. Quid nullum me hercle prēmii magis congruit ei qui Tyrannū conatus sit occidere, nec occiderit, q̄ vt illi cōringat Tyrannicidę prēmii sperare, nec ferre tamē. Hiccinē erat ille gradus in quo nos tecū cōmorari iubeas! Quid hoc nomine tuus conat⁹ minus promeretur prēmii: q̄ aliorū p̄posito fortuna modo defuit: tibi volūtas: vt ais. Effecisti qđ voluisti. id qđ erat necesse, nec fecisti/ nec voluisti. Sed iādudū alium gradū (vt video) circūspectas: in quē te recipias. Nā in hoc q̄ citra omnē prēmii spem cōsistas, intelligis. Age: sequemur te per oīa et aliunde alio fugitantē persequemur: nec vsq̄ sinemus cōsistere. Atqui nō tantum aggressus sum inquis: verū etiā occidi: nempe filium. atq̄ id facinus in duo secas Tyrannicidia: & q̄ filium sustuleris plusq̄ Tyrannū: tum Tyrānidis successorē: & q̄ parenti, necato filio, mortis causam ministraris. De illo mox: nūc hoc cuiusmodi sit inspiciamus. Parētem ais abs te/iugulato filio/eadem occisum opera. Negas enim referre: qua via peremeris: modo sustuleris, imo splendidius istuc videri vis: q̄ tuo quidē ense: verū ipsius dextera sit interemptus. Hęc tā honesta iudices oratio possit parum attēti fallere: pręsertim hoc rē fucis illis suis & phaleris vēditātē: dū nobis ob oculos ponit: validū illū, florētēq̄ iuuenē: sic patri adamarū: crebris vulneribus confossum: parētē senē miserū, illi circūfusum, eodē exanimatū ense: sanguinem vtriusq̄ inter se cōfusum. Ista quidē dictu splendida: sed quid ad tuam causam attinent! Nemo tam cæcus: qui non videat: nemo tam

Declama. Erasmica. Fo. LXIX.

effrons qui neget: spectaculū illud multo omnī iucundissimū extitisse cui
tati: quī senē Tyrannū iuuenī videret incumbētē: exanimem exanimi: &
in altero gauderet se leuatum malis prateritis: in altero futurorū metu.
Hac quū p se maxima: quū reip. sint gratissima: quid attinet verbis exagge
rare! Illud vnū in hoc iudicio vertitur: vtrum tibi acceptū ferri oporteat,
q̃ pater sine controuersia Tyrannus occisus est: an fortunæ superiq; dexte
ritati. Q̃ enim tuo gladio peremptus est: id vero q̃ est futile nihilq;. Quid
si tuo gladio ab eo qui eum vtēdum abs te rogasset, Tyrānus esset necatus
num tu protinus Tyrannicidæ præmiū petitem venires! Lex occisori pol
licetur honorē: tu eū iugulasti: de quo certe controuersum esse poterat: Ty
ranni nomine cēlendus esset, necne: eum de quo nihil erat dubitationis reli
quisti. Si prudēs: prudēs excidisti a præmio: sin metu, multo minus etiā cau
sæ est postulandi muneris: verū illud tute vehemēter vrgebas: vt prudens
volensq; reliquissē viderere. Sed qd̃ tandē erat istud tuū consiliū: quum tibi
sic in manu esset non toto metu liberare rēp. sed vltorē tui facinoris & verū
certūq; Tyrannū relinquere! intelligebas (vt ais) omne negotiū confectū
extincto iuvene: propterea q̃ modis omnibus futurū præscires: vt senex illi
co sibimet eodē gladio necē conscisceret. Videte iudices in manifestissimo
mendacio qua rima conatur elabi. nisi diuinandi sciētiam cōmētus fuisset:
nō poterat hinc explicare sese. Si quidē hæc vel augur, vel haruspex, vel va
tes diceret: fortasse nonnullos inuenires qui ista prædicanti fidā essent ha
bituri. Nūc quid impudētius! quid vanius! quid verī dissimilius! q̃ asseue
rare: id certū præscisse te: qd̃ tale sit, vt quīuis alius exitus potius fuerit ex
pectandus! An coniecturis es assequutus: id euenturū qd̃ eueniē! At quid
aliud effici coniecturis poterat: nisi vt vel sperares, vel suspicārere! Porro
in re tā ancipiti, quæ dementia erat spem incertā sequi: discrimen certū ne
gligere! Sed audiamus obsecro: certas illas cōiecturas: quibus hic noster va
tes præsensit inopinatum omnibus exitū. Iam ætate fessius erat inquis: iam
viribus defectus: nec obtineri iam autumabat posse Tyrānidē: adēpto filio.
Tum indulgētius amabat: q̃ vt filio vellet esse superstes. Nonne sentis hæc
adeo nō esse naturæ rerū cōsentanea: vt iam oībus videantur esse cōfutata:
vel priusq; refellantur! Vtrū senī mētē vllā fuisse putas: an nō putas! Si nō
putas: fieri potuit vt illi tutum videretur: qd̃ neutiq; erat tutū: atq; ita pro
tinus toto falleris augurio. Sin putas sapuisse: cur erat, q̃ vsq; adeo diffide
rat! Quasi vero Tyrānus viribus dūtaxat vnīus hominis, ac nō multo ma
gis ingenio / versutia / calliditate / largitione / crudelitateg; cōtineatur: quæ
omnia si magis in senem q̃ in adolescentē cōpetunt: cur tu in diuersum tor

Lucianicę respondens

ques augurium! An non illa ætas vsu rerum callētiōr est! an nō altius dissimulat! an nō cauet diligētius! an nō prospicit oculatius! irascitur implacabilius! tenacius iniuriæ meminit! meliusq; in longinquū cōsulit! His solis rebus imperium Tyrannicū administratur. In militię duce, quantulū est illud momētum: qđ corporis vires adferunt! at in Tyrānide pfecto multo minus. Cur magis illum terreret ademptus filius: q̃ extinctus satelles quispiam audacior! quū arx superesset, approbe munita: superessent opes, arma, satellitū ingens agmen, tot in ciuitate factiosi, potētesq; qui non solū Tyrānī partes adiuuabant: verū etiā Tyrannos agebāt. Quos equidē spero nūc nobis non esse metuēdos (nolim enim infausta ominari) at ita tamē ne nimīū secure negligātur. Vsq; adeo ne senem cruda viridīq; (qđ oēs norūt) senecta/callidū/animosum/ambitiosum/non stultū/ vna filii mors consternauit, vt rebus desperatis protinus e vita sibi migrandū duxerit! Præsertim quū ille patris dominatū nihilo reddiderit tutiorē: sed multo inuidiosiorē: idq; ob libidinē, atq; ætatis insolētiā, temeritatēq; adeo vt expedierit ppe modum illi ad stabilēdam Tyrannidē filium e medio tolli. Etenim quo ppius ad iusti regni speciē accesserit Tyrannis: hoc minus est inuidiæ obnoxia, magisq; tuta. Iuuenis ille solum hoc augebat: qđ maxime Tyrannos solet euertere. Vera illa Tyrannidis munimēta in callidi senis pectore erant collocata: sed tenerius adamabat filium: q̃ vt defuncto posset superesse. De matercula quapiam priuata loqueris: an de viro sene/callido/crudeli/deniq; Tyranno! Quid ego iudices in eo sermone argumētis coarguēdo sumam operam: quē ipsa natura, quem mos, quē cōmunis omniū sensus repudiat! Quis vnq; isthuc audiuit! Tyrannū vsq; adeo pio in liberos fuisse animo: vt nō dicam cōmori voluerit: sed conuiuere cōmode quīuerit! Credite mihi priuatorū isti sunt affectus. Tyrānus neq; qđ natura, neq; quid pietas, neq; omnino quid sit officiū nouit. Exiit hac omnia, simul atq; tyrannū induit. Omnia cōmodis, omnia metu, omnia necessitate metitur. Solos hos amat (si quos tamē ille amat) qui vel deos ipsos odit, quos aut metuit, & tollere nondū expedit, aut quorū opera, ministerioq; ad fulciēdū imperiū indiget. Q; si vltos ille posset amare, similes certe sui diligeret/impios/violentos/rapaces/scelestos/ quādo nihil ad conciliandā charitatē efficacius morū similitudine. Atqui ne improbi quidem illi chari sunt: nisi quatenus adiuuant. Adeo vt præposterū vel peruersum potius quēdam stoicū Tyrānus exprimat. Neq; enim quisq; tam Stoicus fuit: vt æque vacaret omnibus affectib; atq; tyrānus, hoc modo illos discernit: q; philosophus honesto metitur sua cōsilia: hic cōmodo. An ille vllum pietatis igniculū in quēq; mortaliū senē

Declama. Erasmica. Fo. LXX.

tire potuit: qui in patriâ, vitæ parentē altricēq; qui in cœlites omnium bonorum authores, tam sit impius, vt illâ crudelissima opprimat seruitute: horum phana despoliet: iura cōtemnat! Verū vt largiamur tibi nōnihil, sinamusq; te priuatos affectus in Tyrannicū pectus, hoc est ignē in flumen trās ferre: an tandē persuadebis illud: vsq; adeo indulgēter illum adamasse filiū: vsq; adeo in eū omnes vitæ suæ spes/ voluptates/ opesq; semel contulisse: vt illo sublato, ne minimā quidē vitæ causam sibi reliquā esse putaret? Repetes non dicā ex hac ciuitate: verū ex vniuerso mortalium genere: non ex hoc seculo sed ab orbe condito, & ab ipso (si vis) Promethei simulachro. Quotus quisq; fuit pater, quota quēq; matercula, quæ ob liberorū necem sibi fatum accersuerit! Naturalis hic dolor, & quē nemo fere non modeste ferat. Priuatis parentibus vel indulgētissimis, muliercularū intēperatissimis affectibus mediocris luctus sufficit: Tyranni in filium charitati nō nisi solā mortem satisfactoriā esse tu Lynceū pūdebas! Age hoc quoq; tibi donamus: vicerit homo Tyrānus priuatorū in liberos pietatē: vicerit indulgētia materculas omnis: qui tibi cōpertū esse potuit, vtro se dolor paternus inclinaret! In rabiem, an in desperationē! Quo diligebat impotētius: hoc erat probabilius vt senex natura ferus, ciuibus insensus, vel maxime vellet esse superstes: vel ob id deniq; quo veterē illam iram, nūc filii nece acerrime exasperatam, irritatāq; reip. suppliciis saturaret. Q; si alias vitæ pertēsum fuisset: hæc nimirū vna causa poterat illum in vita retinere. Quid autē senili animo vindictę cupidius! An nescis, q̄ impotētes ætas illa concipiat impetus: quo rapiatur æstu: quo flagrare soleat incendio: si quando atroci insigniq; contumelia laceffatur! Quæ vero potuit esse atrocior q̄ filii cedes, sic amati, vt tu quidē ais! Hæc nimirū quicquid in illo fuerit vnq; crudelitatis, q; quid sæuitiæ, quicquid immanitatis, si qua sanguinis sitis, si qua suppliciorū fames, deniq; si quid Tyrannicū: id omne semel de integro poterat excitare quasiq; renouare. Mitiora etiā animalia datæ orbitatis iniuria in rabiē solet agere: & tu Tyrāno (quo nullū animal immitius) nihil tale metuēdū esse certissimus augur existimasti: qđ in Tigribus videmus euenire! Q; si tibi vni compertū erat Tyranno sic in delitiis esse filium: quid igitur aliud tua fiebat opera: nisi vt sæuissima illa Tigris/rapto catulo/in rabiē versa in miserā hanc ciuitatē/dilaniandā/discerpēdāq; insiliret! Id si nō eueniret: magna diis gratia, tibi magnū debetur malū: qui quātū ad te pertinet, tam diram beluam in nostra capita fortunāsq; immiseris. Elige nūc vtrū malis an verū fateris: nihil fuisse Tyranno cū nostris affectibus cōmune: an confingere: sic adamasse: vt matercularum quoq; vicerit delitias! Certe neutro

Lucianice respondens

modo tua constabit diuination. Quæ nisi cõstiterit, nõ est qd ad eius rei lau-
dem aspires: quæ fortunæ cõmoditate te imprudente euenierit. Postremo
donemus et hoc tibi: vt præsciueris/et certũ præsciueris, deo videlicet quo
piã te certiorẽ faciente (nã alioqui fieri nequaquã potuit) pĩde est ac si nõ
præscieris: quũ præscientiæ tuæ fidem legi facere non possis. Profer quib?
prædixeris/ id euenturũ quod euenit. Doce quis deorsũ quando isthuc tibi
prænuntiarit. Nihil habes qd dicas. Verũ posteaquã rem feliciter euenisse vi-
deres, tũ demũ post factũ vates esse coepisti: quẽadmodũ vulgo tum fieri tũ
dici consuevit: post euentũ stultos etiam sapere: et quo fortunę beneficium
verbis in te transmoueres, tragœdiã istã nobis comminisci coepisti: causas
repperisti, qbus præscisse videre. Sed dii boni/ q nõ bonũ poetam te præsti-
tisti: qui tam incõsistentia: tam cũ natura pugnãtia finxeris: læuissimũ ty-
rannũ ob pietatẽ erga filium vltro vitam fugisse: ob vnus capitis necẽ tu-
tum sibi non putasse in vita cõmorari: quũ omnia supessent: qbus tyrannis
et parat et obrinetur. Sublato eo: in quo omne tyrãmidis præfidiũ colloca-
rat: repente rebus suis diffisum/ ad inferos abiisse. Age mitto nũc argumẽ-
ta: hæc oĩa vera nõ ficta credemus esse: tametsi ne fucũ quidẽ vllum habent
veri. Si mihi ex omni hominũ memoria/ vel vnũ tyrannũ potes nominare:
qui liberos suos sic adamarit: vt nõ spadones ac pellacas longe prætulerit: q
sic illis indulserit: vt nõ suspectos haberet/ obseruaretq: qui sic illis sit filius
vt non in barbaris qbusdam latronibus/ ac seruis stigmaticis plus q in illis
fiduriæ posuerit. Ego tibi pmultos referre possim: q filios sic oderint: vt vi-
uos esse pati non possent, adeo metuerẽt: vt ne cibũ quidẽ vnũ cape vellent.
adeo diffiderent: vt tum demũ se tutos esse putarent, siq illos e medio sub-
mouisset. Nullus inutilior tyranni satelles: q filius. Ex extrema barbarie cõ-
ductitios mauult ille/ sicarios/ fugitiuos/ homicidas/ sacrilegos. His vitã suã
mauult cõmittere, q sua patria frui non possint/ et alienã euertere gaudet
qui barbaricis/ ferinisq viribus antecellant: et gigantes illos impios referũt
qui ppter animi cupiditatem non difficile ad quiduis periculi suscipiendũ
perducuntur: et ppter ingenii feritatẽ a nullo facinore abhorrent. Hi sunt
idonei Tyrannorũ ministri: hi fiduria/ munimentum/ præfidiũq tyrãmidis
multo tutissimum. Hos siquid ademerit, causam videatur dedisse: quare
bus Tyrannus diffidat. Nam filius qua tandem ratione dominatũ sustine-
bat? Aetate: at vt ilior atas grandior. Robore: vnus erat. Prudentia: magis
sapit senectũ. Custodiis quas obtinebat? at si aduersũ psem obtinebat, mors
illius senĩ etiam optãda. Si ppsis noĩe: qd nisi vnus satelles adẽptus erat? Nã
custodiã quo deficerent: nisi ad eum cui alebant? Tutior igitur erat futur?

Declamatio Erasmica. Fo. LXXI.

Tyrannus amoto filio. Res em̄ Tyranno suspecta filius violētus & insolēs: propterea q̄ reliqui illi barbari solo lucro contēti sunt. Filius illud pramissi spectat, Tyrannidis successionē. Nec vllus pietati locus: vbi mentē possidet dira regnandi libido. Ibi contēpris naturę legibus, & filiū horret pater, & patris iteritū opat filius. Sed dicturis iādudū nescio quid: mane: presens: nihil inexpugnatū omittā, vr̄ges. Nisi prāter modū adamauit filiū: nisi dis filius est: cur sibi mortē cōsciuit! Isthuc vero merito demirandū: quippe qđ prāter omniū, ac tuam etiā spem euenit. Verum ego nihil ad me pertinere puto: vt tibi rationē reddam: quid illi dii in mentē immiserint: vt sibi vim adferret: hoc tantū euincere sat est te nullis coniecturis hunc exitū certo p̄scire potuisse: quātūlibet amarit filiū. Tametsi causa non admodū obscura, iam deorū si qui fuerūt huic insensū reip̄, iras diuturna nostra calamitas satiauerat. iam propitios nostra vota, nostra sacra cōmouerant: aderat illud fatale tēpus: quū impius ille senex diis atq; hoībus dignas admissorum poenas daturus erat. iam aderant vltiōes Erinnes, aderant Furīæ, facibus & hydris omnibus armatæ: hæ illi mentē ademerunt: hæ vanā formidinē incusserunt: hæ attonitū ad spontaneā suā cadē impulerunt. Nihil minus arbitrabatur: q̄ fugisse, qui filiū peremerat: q̄ vna cede cōrētum fore. qua qđ vna in re iure potes gloriari: q̄ Tyrannū vehemēter fefelleris. Virū esse putabat qui hoc facinus peregisset. Credebat esse talē, quales audierat esse sole re Tyrannos qui magno suæ vitæ contēptu Tyranni caput impeterēt: qui non adorirētur facinus nisi ratione probe perspecta: qua possent perficere. Hanc suspicionē Pan ille, aut si quis alius est deus nouis terriculis exagitabat. Arbitrabatur instare sibi carnificē: sensit adesse necessitatē illam fatālē, quā nemini nocētium vitare licuit. Itaq; qđ huius vrbis pietati: qđ deorū bonitati debet: cur tu id phaleratis dictis in te transferre conaris! Vbi discrimen erat subeundū: ibi fugitabas. Nūc vbi res prāter spem pulchre cecidit, tutūq; putas, fortunæ laudē in te deriuas. Sed finge diuersum exitum fuisse consequutū. Pone Tyrannū ira percitū passim ciues ad exquisita supplicia rapere, proscribere, iugulare, in exiliū agere, possessionibus exuere. Quid hic dices! Non fines opinor eorū maiorū causam: in te tanq̄ in authorē rem referri: & fortunæ argumēto culpam deprecaberis. Negabis tibi imputandū esse: si quid fortuito prāter propositū euenerit. At nūc nōne iniuriū est: vt qđ boni fortunæ cōmoditate p̄ter spem euenit: id totū in te velut authorē velle traducere! Etenim te nihil expectasse minus: q̄ id qđ euenit: vel ipsa res clamat. Si hoc animo cōscēdisse arcē: vt filiū nō patrē occidisses: credi poterat te talē quādam spem animo concepisse: nunc casu, nescio, an

Lucianicę respondens

metu potius in iuuenē incidisti: & tum deniq; diuina ista mens & futurorū
praesaga, sed quę non nisi post euētū sua prodat oracula, te corripuit. Quū
esset fugiēdum: ibi demū iudices in re tam tumultuosa: secū velut ociosus
consultare coepit: vtrum senenī sua dextra dignū existimaret: ibi demū p-
uidere coepit fore: vt pater ipse sibi manus adferret. Et quo commētum tā
impudens iudices efficiat paulo probabilius: quā nec vidit, nec videre po-
tuit: ea perinde descripsit nimirū (vt ipse iactat) poeta: quasi spectator asti-
terit: quid in mentē venerit Tyranno, quid dixerit, quid fecerit, quomodo
ferrum strinxerit. Eiusdem profecto impudētia: fingere praescisse se qđ esset
euētū cōsequuturū: & qđ non videris, id ita narrare, quasi videris. Quāto
melius tuo cōmento id est fabulę sua fides constitisset: si ita finxisses: te quū
perempto iuuenē, stricto gladio ad senē ire destinasses: repēte a tergo adfu-
isse Palladē illā Homericā: & iam euntē capillis reuocasse te: vetuisse: ne tā
luculētū facinus senili cęde obscurares: sese citra tuā operā / curaturam: vt
ille suapte manu, sed tuo gladio peremptus glorię tuę nihil tenebrarū offun-
deret: sed multū etiā adderet lucis, dehinc abditū te per rimam contēplatū
vel (qđ est te dignius) repente deam sepsisse te nebula: vt Tyrannicę necis
tutus & otiosus spectator assisteres: nec prius illinc discessisse, q̃ negotium
omne confectū vidiesses. Hęc si confinxisses: paulominus malū poetā te pſti-
tisses. Sed oriū opinor nō suppetebat ad oēs fabulę parteis cōmode tractā-
das. Videlicet lucri cupiditate, te protinus ad pmiū postulandum rapiēte.
Nunc vel ipsa te prodit incōstantia, figmētiq; coarguit. In arcem ascēdisti:
quo Tyrannū occideres: neq; tum pūidebas qđ sole ipso clariū videri vis.
In medio negotio subito nescio q̃s deus oculos tibi restituit: vt videres fu-
turum id qđ accidit. Porro si veris fidē facere voluisses, narrare debueras:
quēadmodū nocturnus explorator, furtim arcem conscēderis: in aedes clan-
culū irrepseris, forte fortuna obuiō nemine: nō dicā vt tolleres aliqd: sed vt
experireris: si qđ tuto facinus posses designare. Hęc moliēti cōmodū fauisse
fortunā. Itaq; quū adolescentē solū atq; incustoditū offendisses (vt est ea ni-
mirum ætas securior, periculūq; minus cogitans: præterea diuturna Tyrā-
nis iam magnā metus partē exuerat) tū haud scio (vt mores illius erant)
multo vīno sepultū, atq; imodica libidine defessum, fortiter iugulasse scili-
cet: & somnū illi cum morte, id est germanū (vt ait Homerus) cū germa-
no coniūxisse: deinde vbi iam cardines procul stridere coepissent: exaudito
videlicet moriētis gemitu: ibi te metu exanimatū ita fugisse: vt nō vacarit
gladium e vulnere tollere: quē nec parricidę, nec ficiarii solēt relinquere, ne
dephēdātur. Interea domi latitasse te: iādudū de fuga cogitantē, & longin-

Declamatio Erasimica. Fo. LXXII.

quas aliquas, semotasq; mūdi latebras animo circūspectantē: in quibus abditus posses irritati patris sēuitiā fallere. Jāq; te ad spontaneū exiliū accincto repēte in vulgus exiisse famā, liberā esse ciuitatē. Tyrannū vna cū filio iugulātū: reliquos metu fugisse: authorē ignorari facinoris. Ibi repēte ad nouā tuā fabulā catastrophē, immutasse te animū: & qui prius de salute fueras sollicitus: protinus ad pmiū spem arrectū fuisse: lucricę auaritie, priusq; tibi satis esset excogitata ratio, qua totā huius inopinati euentus laudē in te traduceres: profilisse in medium: id qđ vidimus: clamitasse tuū illum esse ensem: tuū facinus: non vnū prēmīū tuę virtuti fore satis. Hac nemo non credidisset: sunt enim rerum naturę consentanea, vsu comprobata, omniū opinione recepta. At tu dum sedulo quidē, sed tamen parum ex arte, tuam nobis pręsentiam niteris persuadere: qđ multa cōminisceris: non dicam tota facie a vero distātia: verū etiā cum sensu cōmuni, cum more, cum natura penitus pugnantia. Primū tyrannū tam materneli filiū adamasse: vt sine eo viuere noluerit: sic ob vnus mortē, metu fuisse consternatū: vt in vita manere non sit ausus: sic illi toto pectore fūsum: vt ipse nullas circum se custodias haberet: adeo fracti animi fuisse: vt tam chari pignoris truculēta cōde non potuerit ad vltionē inflammari: tam inuolidū, vt tua dextra fuerit indignus: tam inermē, vt ni tu illi gladiū reliquisses tuū, defuturū fuisse! quō se iugularet. Non vides qđ non comperat: tam insignis in Tyrannū pietas: tam secura in eā atātē fiduria: tantus metus in hominē, excepto filio, reliquis oībus p̄sidiis munitū: tanta consternatio, in hominē tot periculis exercitissimū: tāta imbecillitas in iratū! Quid igitur erat: cur tu senē illū tātopere contēpseris: vt indignū habueris, qui tua ista magnifica dextera iugularetur! Tu ne indignū iudicabas: quē occideres: quū eū resp. nō putarit indignū, quē formidaret: quē maximo suo cum dolore ferret! Non talem illum iudices, non talem sensimus: vt cuiqđ contemnendus videri debuerit. Neq; tu eum vnqđ contempsisti: nisi forte cōtemnere est, misere formidare. Sciebas arcem armis refertam: sciebas superesse satellites: quorum vel vn⁹ (si senī vires deerant) sufficiebat iugulando tibi. Non ignorabas (id qđ nemo nostrum nescit) quātū viriū illi partim exercitatio, partim ingenii feritas, etiā in illa senectā reliquerat. Tum non te fugiebat: frigidum illud seniū sic interdū acri dolore inflāmari: vt iuuenibus etiā validissimis/scēpnumero fuerit intolerādū: si quādo solitū illud robur, qđ atātis gelu velut obtorpuerat, magno aliquo animi motu recāduit. Quis autē tā inuolidus ē vt nō illi pudor/ira/dolor ingens/vires suppeditet! Hoc erat videlicet: cur tu filiū qđ patrē malueris occidere: qđ illū inopinantē inermē/dormiētē/fortu-

Lucianicę respondens

na obiecit. Cū hoc pugnādum erat/armato/vallato/irato deniq. Hoc erat
quor gladiū relinqueres:ratus ne tātis per quidem morari tutū dū reciper
res:metuens videlicet ne tantillū sarcinæ te redderet in fuga tardiorē. Re
liquisti inuitus quo tyrāno prodī posses:sed p dī maluisti q̄ deprehēdi. Ne
q̄ ego nūc formidinem tuā acculo:imo miror magis:q̄ pedibus consistere:
q̄ fugere potueris:quū audires moueri tyrānicam familiā: stridere arma:
intelligeres tibi nō cum puero/sed cum vigilantibus/viris/accinctis/arma
tis/sobriis/irritatis/deniq̄ cum rabioso patre dimicandum esse: nō q̄ illum
vsq̄ adeo filiū mors commoueret:sed q̄ arbitraretur,et haud scio an vere,se
petitum fuisse:dexteram tuā errasse tantū in filio. Inunc et spera:non dicā
hos iudices/viros omnīū p̄spicientissimos:sed vel e media plebe quēq̄ esse
tam mucosis naribus,cui non suboleat:imo qui nō plane odoretur/perfen
tiatq̄ totam hanc fabulam abs te cōfictam. Et quod poetæ solent:quū hæ
rent in explicando tragoediæ argumento:hanc veluti deā diuinationē ar
te quadam induxisti:quo præsensionem tuā iudicibus pbares. Sine qua vi
debas præmiū obtineri nō posse. Sed occasionem,inquit, ministravi pater
næ mortis:quī gladiū quo se feriret reliquerim. Atq̄ id solum nō modo sa
tis esse putat ad petendū præmiū:verū etiam meritū esse: vt ipse ens inter
arma deorum cōsecratur:dominus p̄ deo præsenti colatur. O hominē sua
uem,si has spes vere cōcepit:impudentē,si quū nō speret/postulat. Itane ty
ranno gladius erat defuturus:nisi tutū illum reliquisses! Tu in arcem arma
hoc est in syluam ligna portanda putasti! Nisi forte tutū illud ferrum magi
cis precaminibus erat imbutū: vt vltro ad mortis adegerit necessitatem.
An vero nihil referre putas: quā prabeas occasionem: quomodo: quo ani
mo! Primū gladiū reliquisti quo nihil minus deest tyrāno: nūq̄ ferrū abest:
non in cubili:nō in triclinio:nō in sacris. Reliquisti metu trepidus, tua qdē
in re illud interīm demīror:qua fronte eum gladiū tuū ausis appellare,quē
habueris p̄ derelicto. Metu inquā exanimatus reliquisti:quem postea rece
ptum optabas. Reliqsti rem ancipitem. Quid si tyrānus illum eisdē ensem
in ciuīū iugulos distrinxisset!quid si eodem lectos aliquot ex hui⁹ vrbis iu
uentute adolescentes filio suo inferias macasset! Si tyrānum occidisti:quia
tuo occisus est gladio:et horū omnīū indigna cades ad te ptinebit: quispe
cuius ense peracta est. Id si nō euenit,nihil ad te ptinet: nam anceps occasio
quā in partem cadat/id diis in manu est:si bene verterit,nihil gratiæ debet
ei qui dedit imprudens:sin male,temeritas imputatur. Neq̄ em culpa va
cat qui periculofam ministrat occasionem:quæ si feliciter,mirentur omnes
sin infeliciter,merito accidisse dicāt. At quāto pbabilius erat futurū: vt ty

Declama. Erasmi. Fo. LXXIII.

rānus tuo ense alios ī vsus abuteretur. Scio me iudices hęc pluribus refelle-
lere verbis, q̄ necesse videatur: quippe tā friuola: verū id mihi propositū est
nullū illius argumētum, nō excussum, nō exagitatū, nō reuictū p̄termi-
tere. Quare quęso: ne pigeat ita vt antehac fecistis, patienter atq; attēte co-
gnoscere: dū hunc ab gradu firmissimo deicio. Hic sibi vehemēter fidebat:
hunc acriter vrgebat locū. Negabat vitari posse: quī prēmīū deberet: q̄ pa-
tri necis causam ministrasset: si nō relicto gladio (nā hoc opinor argumētū
iā habet pro derelicto) certe necato filio. Nā ita ī legibus disertū aiebat, nī
hil itē esse: vtrū manu sua quis occidat: an mortis causam p̄beat. Addebat
equū esse vt cū ī maleficiis causam datā īputaret leges ad supplicīū: multo
magis idē obseruarēt ī beneficiis ad p̄miū. Hęc aiebat meminisse sese ī legi-
bus eē disputata: illd addēs Thrasonici: nisi sibi diuturna seruit⁹/legū mēo-
riā obliterasset. Nō tu legū oblit⁹ ppter diutinā desuetudinē: sed nūq̄ qd si
bī velis leges īquisisse videris. Bis enī hic erras: q̄ neq; causā datē rōnē, neq;
dātis aīm discernas: id qd legib⁹ traditū ē: nec aiaduertis, lōge diuersam eē
rationē: maleficiū & beneficiū īputādī. Quid ais noue iuris īterpres: ita ne fa-
tis esse iudicas, vel ad poenā vel ad p̄miū: qualēcūq; quomodocūq; causam
dedisse! Nihil igit̄ refert: Hector an Aiace occiderit manu: an gladiū illū de-
derit quo se postea cōfodit! Atqui hāc laudē nūq̄ ille sibi vindicasset: tātū
probabile videri poterat: ī eum vsū hosti ab hoste datū fuisse ferrū. Quin
ergo fabros ararios oēs, vel ad poenā vocamus, vel ad p̄miū: quoties armis
ī eorum officina p̄fectis, aut iugulātur ciues, aut seruātur! Postremo quur
hoc qd tu petis p̄miū, nō ensis istius tui opifex petit potius! Tyrānus gla-
diū erat habiturus: te nō porrigēte: tu porrigere non poteras: nisi huius
industria tibi ministrasset. Age si telo īter venādum temere misso, forte Ty-
rānum vicinū īterfecisses: clamares tibi Tyrānicidē deberi prēmium! An
potius nihil tibi deberetur laudis: q̄ īprudens & īscius iaculum torisisses!
Imo ī ius potius vocandus esses: q̄ missi teli temeritate ciuē (qd in te fuit)
occideris: nam q̄ ī Tyrannū incidit, id nihil ad te. Quid si caupo vinum
lene ac suaue quale Polyphemo dedit Vlysses, Tyranno vendidisses: atq; il-
le eius dulcedine captus auidius sese ingurgitasset, eaq; re cōcepta febris de-
cessisset: auderes ne Caupo/vini titulo Tyrānicidæ prēmium flagitare! At
quis nō te cum tua flagitatione, vt temulētum, vinoq; madidū exploderet!
Ceterū quāto frigidior titulo nunc idē postulas! Vt cūq; coniecturis prae-
cipi poterat: vt etas vinosa tam illicibili vino auidius intēperantiūq; frue-
retur: crapulam consequeretur morbus, p̄sertim ī sene: morbum mors.
Vulgo hęc eneniunt. Tu eam Tyranno mortis causam dedisti: cuius nullū

Lucianicę respondens

extat in hominum memoria exemplum. Quis enī antehac ob filiū necē sibi manus intulit? Accedam propius. Finge te Tyranni coquum esse: probe calere palatum domini: medicos interdiciere cibum: quo tamen ille oppido q̄ lubēs vescatur: iterminari morbum capitalem, ni tēperet: id te non fugere: eum cibum tu arte tua, cupediisq̄ & condimētis magis ac magis illecebrosū reddis. Consequitur edentem morbus: quē predixerant medici: emoritur Tyrannus: liberatur ciuitas. Hiccinē coquus e culina i forum profiliēs, & adhuc iure madens, fuligine niger, Tyrannicidę pręmium postulabis? Mortarium, tunfillum & ollas ostentabis, arma scilicet quibus Tyrannidē expugnaris? Non eris opinor tam ipudēs i ea causā: qua tamē ista tua multo est absurdior. Nam illi voluntas occidēdi non defuit, probabilem prębuit causam. Tu nec i hoc iugulasti filium quo pater ultro vitam relinqueret: & causam dedisti, ad quiduis potius q̄ ad istud idoneam. Accipe exemplū tuo similis, q̄ ouum sit ouo (qđ aiunt) simile. Quid si Tyranni amicam, quam ille misere ac perditę deperisset, occidisses: atq̄ cognita re Tyrannus sibi vitam abrumperet: auderes ad pręmium aspirare: auderes dicere, te certum pręscisse, fore, vt Tyrannus sponte fugeret e vita? Certe q̄to plures amicas extinctas sequuti sunt q̄ filios. Nemo tamē tibi crederet, nemo tibi pręmium decerneret, tuum factum periculosum & anceps dicerēt: oēs fortunę gratias haberēt: cuius commoditate res ea feliciter cecidisset. Tibi abinde magnum pręmium existimarent: si commissi venia donatus discederes. Primum igitur diuersam iputandī maleficii, & ascribēdi beneficii rationē conueniet distinguere: deinde causę qualitatem: postremo animum. atq̄ ita demum liquebit: quid tibi lex debeat. Nā qđ aiebas legē prolixiorē esse oportere ad reddēdum pręmium, q̄ ad infigēdam poenam: id i priuilegiis, quę in exemplum non vocantur, fortasse locum habet. In iure cōmuni longe secus est. Siquidem (vri superius demonstraui) nulli nocētī lex non minatur poenam: paucis benefactis pręmium ostendit. Tum i maleficiis etiam conatum simplicem supplicio prosequitur: i benefactis semper exitum requirit. Nec mirum, nec iniquum, si lex est diligentior i eo negotio ad quod vnum est nata, atq̄ instituta: q̄ in eo i quo temporis ratione tanq̄ alienas sibi sumit partes. Ergo i vtroq̄ communiter spectat: vt causa sit idonea: deinde vt animus adsit non tantum casus. Hoc rursum interest: qđ i benefactis nec causa idonea, nec animus idoneus satisfaciē legi: nisi his accesserit euētus itē idoneus. In malefactis, si quid nocēdi animo tētes, nō expēditur nec euētus, nec causa: sed ex aīo factum tuum lex metitur. Sic enī iudicat: tibi nihil ad scēbas defuisse: pręter fortunam: qua te subleuari, quod tandē insit: in euētu,

Declama. Erasmi. Fo. LXXIII.

simul & causam datam & animum expedit. Si animum vitiosum comperit nihil moratur causam, q̄ sit idonea: putat animum & euētum ad poenā cōmerēdam sufficere. Sin animo simplici data est causa mali idonea, & nō consequitur euētus: lex quasi cōniuet ad id, & non putat ad suā cognitionē magnopere pertinere. Sin euētus est consequutus: etiam si de animi vitio doceri non potest: tamē temeritatis & negligentie noīe poenam irrogat, partim propter suspectam dantis voluntatē, partim vt hęc latebra / peccātibus eripiatur: i prudens feci: discantq; homines vel suo periculo cauere, qđ alieno faciant periculo. Ergo q prudēs & sciens certā atq; euidentē noxæ causam dederit: eum perinde lex cēset quasi facinus manu peregerit. Veluti si quis hostem opibus copiisq; iuuerit, perinde est: ac si ipsius arma contra ferat. Si quidem id suppeditauit: sine quo bellum geri non poterat. Aut si quis inimicum suum per dolum nauigio solutuli iponēdum curret: vt naufragio intereat: aut in conclaue pensili testudine inducat: vt ruina opprimatur: aut iuxta lectulum egroti / loco pharmaci, venenum ponat, futurum sperās vt eo hausto pereat. Tametsi nō bibit egrotus: tamē veneficii postulari potest qui posuit: propter vitiosam animi voluntatē. Nam vehemēter erat probabile id euēturum: qđ ille moliebatur. Huic si detrahas nocēdi voluntatē: nihil illi cum lege rei futurum est. Si detracta nocēdi voluntate / adponas euētum, non effugiet temeritatis crimē: nisi illum iculpara ignorātia absoluerit. Porro si i loco non ad id destinato: puta i via publica / aut i fundo alieno / arcu temet exerceas: lex tecum non agit: nisi si quē occideris, aut vulneraris, aut si cui dānum dederis. Ceterum qđ facis: tuo facis periculo. Q₂ si qđ horum cōsequutum est: cū lege tibi res est. Neq; tibi tua patrocīnabitur i prudētia: quippe quę culpa temeritatis non vacet. Siquidē i te fuerat precauere qđ probabiliter poterat p̄meri. Vides quāto discrimīne diffita sint: inter quę tu nihil interesse dicebas. Primum non statim i putatur ad p̄misi: qđ ad poenam. idq; non a malignitate legum latoris: sed partim ex ipsa rei natura proficiscitur: partim a legum officio. Deinde discernitur animus. Causa data diiudicatur. Spectatur euētus. Age nunc si libet tuam causam / qua tuum facinus aestimari vis, expēdamus. Finge te certam / ineuitabilem mortis causam Tyranno dedisse: sed i prudentem. nulla tibi sit p̄mii petitiō. Quis enī insciens benemereri dicitur? Fortibus viris p̄mia dātur: nō fortunatis tantum. Nam euicimus iam dudum opinor, ne post hac affirmes te in hoc iugulasse filiū: vt pater sibi necem conscisceret: qđ euenturum ne vates quidem quisq; p̄scire poterat: tu nec suspicari. Imo postea q rem plenam discriminis fortunæ arbitrio commisisti: quia bene successit: hoc

Lucianice respōdens

nomine / lex te non postulat: at idē si male euenisset / temeritatis poenas eras
debiturus. Neq̃ em̃ tibi succurreret inculcata ignorātia. Quid enim aque
formidandū erat: q̃ ne Tyrannus, simul atq̃ occiso filio se peti infidiis p̃sen
sisset, oīa Tyrānidis mala in nos conduplicaret: lam vt de animo res tibi cō
fiter: causam dedisti non solū non idoneā: verū etiā periculosissimā reip. Vn
hoc tibi argumēto euidentissimo demonstrari! Finge te quēpiam e ciuibus
vitio occidisse: tū extincti patrē, id facere: qđ modo fecit Tyrānus. Vtrum
tu duplici cedis crimine teneberis: an simplici! Simplici opinor. At vxor &
mariti mortē imputabit: qui necato filio, senī causam mortis dederis: atq̃
his ferme tuis argumētis vtetur. Indulgētissime filiū adamabat: in illū om
nem familiæ curam reclinauerat: illo se oblectabat. atq̃ hęc de priuato sene
cū fide dicit: quæ tu de Tyranno minus dure (ne dicam ridicule) dicebas.
Addet ea te scisse: præuidisse futurum, vt ille vitā fugeret orbatus filio: in
quo vno omnia vitæ oblectamēta collocarat. Non tibi defuisse iugulandi se
nis voluntatē: sed hoc tantū egisse: vt miserabilius suā dextra perimeretur:
vt odiū tuū plen⁹ miserī p̃ris malis exaturares. Ideo iuuenē necasse: in hūc
vsum gladiū in vulnere reliquisse. Vides quanto sunt hęc probabiliora in
hoc q̃ in tuo negotio: & tamen negabis paternā necem ad te pertinere: atq̃
animi suspitionē. causæ qualitate purgabis. Negabis causam idoneā fuisse:
quorū ille sibimet man⁹ adferret. Te nec præsircire: nec timere potuisse: id qđ
fit cōsequutū: q̃ rarum extet exemplū patris ob filii necem sponte fugien
tis e vita. Alioqui futurum fuisse: vt & mater sibi fatum accerseret: quippe
quā impotentius amare sit consentaneum: ac minus aduersum dolorē ani
mi virib⁹ valere. Hęc nō dubitares tibi profutura: ad alterum crimen de
pellendum: & prodesse, dubio procul. Atqui quod in maleficiis valet: ne
quid impute. ut: id multo magis i hac causa valet: ne quid acceptū feratur.
Ibi te liberaret a volūtatis suspitione: q̃ causas parum idoneas dederis: hic
ex causis multo minus idoneis propter personā Tyranni, videri vis nō mo
do quod euenit, fuisse suspicatus: verū etiam certū præsircisse. Ibi temeritatis
postulari nō poteras: propterea q̃ tametsi vitio abs te data est causa, tamen
idonea nō sit ad id qđ euenit. Imo ipsi tota res imputabit: & legibus poenas
dabit: sepultura phibitus: q̃ ciuitati citra causam idoneā / ciuē vnū ademe
rit. Tibi nō nisi vnus filii mors imputabitur: etiā si mater quoq̃ & filia: &
sorores / & tota trib⁹ huius necem fuerit imitata. Hic poterat: nisi feliciter
euenisset: quippe vbi summū reip. periculū & verteretur: & prætineri p̃ba
biliter posset. Venio nunc ad quartū illud præsidiū Iudices: qđ iste turis
simum, ac pene inexpugnabile iudicabat: vnde ego illum ita deturbabo:

Declama. Erasmi. Fo. LXXV.

vt non solum sit non habiturus, quo Tyrānicidii & huius laudis arcē obtineat: verum vix etiā latebrā inuēturus: vbi temeritatis ac maleficii poenā effugiat: quo nimirum itelligat q̄ non inimice, non curiose (vt agebat) secū agam: vt quum possim ī crimen ac poenā vocare, sat habeam ab honore nō promerito secludere. Aut sibi deberi prēmium: vel hoc vno noīe q̄ iuuenē occiderit, iam plusq̄ Tyrānum, tum Tyrannidis paratum hāredē: etiam si hunc euētum dii non dedissent, vt senex ipse vitā abrumperet. O deploratā impudentiā. Tu tibi prēmium peteres, si Tyrānum suæ furię non essent vltē: dii quiduis potius dederint, q̄ isthuc qđ tu fingis. Sed tamen fingamus interim oratione: quādoquidem id tuto licet: tametsi ad solam mentionem inhorrescit animus. Tu ne inquā occiso filio, relicto sene viuo, Tyrannidē prēmium peteres! An potius nec ipse superesses, qui possis petere: nec esset respub. quę dare posset! Nā tu aut exquisitus suppliciis exanimareris, aut ī extremis Arcadis exul delitesceres: nos pro Tyrāno iam immanissimū carnificē pateremur: & tuum caput vbicunq; terrarum latitares, diris iprecationibus deuoueremus: q̄ nos tua incogitantia vel pręcipiti magis lucri cupiditate ī tantam malorum tēpestatē coniecisses. Sed re filius erat Tyrānus (inquis) patri p̄ter inane nomē nihil erat reliquum. Quid ego audio: duos igitur hęc ciuitas Tyrānos alebat! Nā de patre nemo vnq̄ dubitauit, quin Tyrāni vocabulum mereretur. Quādo autē antehac vnq̄ fando auditū est: duos vna ī ciuitate sedisse Tyrānos: id qđ magis etiā natura repudiat, q̄ eodem ī corpore gemina capita. In iisdē aluearibus duo se reges pariter nō ferunt. In armētis taurus tauro cedere cogitur. In iisdē lustris non conueniūt duobus iter se leonibus: & Tyrānus (quo nullum animal efferacius) parem in eadē vrbe patitur! Non vides necessario fieri: vt e duobus, aut alter alterum oppugnet, aut alter alteri cedat! Vtrum tu fuisse maius ī patre, & ī filio! Si iuuenis aduersus senē obtinebat Tyrannidē: quid a repub. prēmium postulas! Tyranni partes adiuuisti non reipub. Sin patri cessit: quid tandē illum vocare potes: nisi Tyrāni vel pręfectum aut satellitem! Quādoquidē seniori Tyrannicā appellationē ne tu qđem audes detrahere. Verū: vt quo quo modo Tyrānidem omnē in adolescentem oratione deriuares: q̄ multa tu quidē non ex re, sed pro causę tuę commoditate cōminiscebaris! Cæterū q̄ in his confingēdis decori, qđ in personis situm est, nullā habuisti rationē! Sic enī (vt memini) inducebas ī fabulam senē iam etate mitem, & qui omnē Tyrannidis acerbitatē ob senectā exuisset: non secus atq; mala, quę natura acerba, tēpore mitescunt, & in aliū abeunt succum. Porro iuuenē ferocē, illo incolumi gerentem Tyrannidē, iamq; patri viuo succedētem. Priuatus

Lucianicę respondens.

paterfamilias non fert filium se viuo successorem, & tu vis isthuc credi in Tyranno: Ille nō finitvllum e liberis rem domesticam ex animi sui libidine moderari: & Tyrānus sese veluti abdicās iperio/negotiū omne i adolescen tē reiecerat! Non dubito, quin & ipse videris, q̄ dura sint ista & q̄ a cōmuni sensu abhorrētia. Verū quid faceres: nisi tales psonas induxisses, exitum in uenire Tragœdia tua non poterat. Quæso te: an vnq̄ auditum est Tyrannum etate mitescere! Quādo tu defines ea quę sunt priuatorum, quę bono rū p̄cipū, Tyrānis tribuere! Vt eodē igni cęra mollescit: limus durefcit: ita etate pleriq̄ reddunt mīiores ac tēperatīores: Tyrannus magis ac magis exasperatur. Vt tēpus nōnullis pomis amaritudinē adimit, at vinis nōnullis acorē conciliat: itidē Tyrānis nō adimit sēuitiā ætas: sed exaggerat. Vis ipsissimā Tyrānici ingenii tibi demonstrē imaginē! Spinā cogita: quæ quo magis senescit: eo pungit acrius. Echinos cogita: q̄ quo plus habet etatis: hoc testa sunt asperiore. Vulgaribus īgeniis fortaffe nōnulla vitia senecta vel detrahit vel certe mitigat: etiā si plura irritat, nōnulla parit. At Tyrānorum mētibz ad scelus, ad crudelitātē natis, scelere & īmanitate imbutis atq̄ educatis, p̄ter vitiorū oīm incremētum adferre senecta quid potest! Nisi forte libidinē adimit! Qz̄ ista Tyrānidis quātula tādē est portio! Sed esto fuerit sane propter etatē ad voluptates segnior: verum erat fastidiosior: vnde fit: vt ībecillior sit ad coitum, ad raptū audior. Fortasse pauciores huic execabātur ephēbi: sed īsigniores. Pauciores producebātur virgines: sed exquisitiores. Quur non autem & plures: videlicet quo senile fastidium optione, & varietate vinceret. Hoc ita esse: quoc ego tibi testes citare possem: qui quo nobiliores sunt: quo fortuna p̄stantiores habet liberos hoc magis eis a flagitiosissimi senis cupiditate metuebāt. An tu putas vna cum viribus senescere libidinē! Multo secus habet. Imo q̄tum ætas iproborum hoīm facultati detrahit: tātum adiicit cupiditati. Qz̄ Tyrannicum animum his ī rebus non tam voluptatis vsus capit, q̄ nostra delectat contumelia. Vt frigeat ī sene Tyrāno venus: certe feruet vigetq̄ malitia, sēuitia, nocēdi libido. Postremo totum illud vitiorum agmē quæ propria Tyrānorum sunt: cupiditas, rapacitas, īprobitas, īpudētia, īpietas, iracundia, violētia, impotētia, suspicio, fraus, perfidia, crudelitas, implacabilitas, īmanitas, peritūrium, (Quid autē oportet omnia commemorare nobis omnibus heu nīmiū nota!) horum inquā nullum nō etate fit acerbūs: propterea q̄ iuuetā nonnunq̄ naturę bonitate vincitur: p̄tērea quēdā mala nondum didicist: at senecta, si quid pudoris, si quid humanitatis, si quid melioris ingenii a natura īsūtum est, id omne multo ac diuturno flagitiorum vsu penitus

Declama. Erasmi. Fo. LXXVI.

exiit & prorsum in immanissimā quandā feram abiit. Id ita euenisse iudices
in execratissimo illo sene: quid ego coner argumētis docere: quum sua cuiq;
memoria abunde satis exemplū suppediet? Q; si iuuenis sese gerebat isolē-
tius: videlicet patris abutēs īperio: num tu hunc continuo Tyrāni nomine
donabis? Ergo ex eadē Tyrānide sexcētos Tyrannos facile reddideris. Nam
quis est omnino ī Tyrāni familia: vel extremum mancipium: q non ipse pe-
ne Tyrāno sit ferocior: violētior: sceleratior? Filius (īquit) demolumētis īpe-
rii potiebatur: patri prēter nomē nihil cessit. Quasi vero non sit isthuc om-
ni Tyrānidi cōmune. Longe minima fructuum pars, q solēt ex Tyrānide ca-
pi, ad ipsum redeunt Tyrānum. Quēadmodum ī latrocinio fieri cōsuevit:
prēdē cōmuniter ī oēs distribuuntur: vel ī eos potius quorū opera capiun-
tur. Alioquin non cohærebit cohors illa scelerata: nisi dux ille, quisquis fue-
rit, plus etiā permittat suis, q sibi ipsi. Solum nomē sibi propriē vēdicat. Et
in nullos est Tyrānus īdulgētior, q in scelerum ministros: quippe quorum
opera sentiat suum īperitū cōtineri. Proinde sub vnius vmbra / satelles om-
nis, omnis minister familiaris, leno, Tyrānidē quādā in ciues exercet. Ridi-
cule fecero: si hoc quoq; coner argumētatione probare iudices. vidim⁹, sen-
simus, expti sumus: nisi forte tam diutine calamitatis memoriā tam paucu-
li dies oblitterauerunt. Neq; enī esset res vsq; adeo misera Tyrānis: si vnius
modo foret tolerāda violētia. Quot ferēdi latrones, quot sacrilegi, quot ex
extrema barbarie aduenē, feris q hominibus similiores? Neq; defunt qui se
simulēt apud Tyrannum sceleribus suis gratiam promeritos esse: quo ni-
mirum hoc nomine metuantur a ciuib⁹. Horum igitur vnum quemlibet
Tyrannum appellabis: & pro quolibet occiso Tyrānicidā: prēmium petes!
Non ī tantum omnē exues pudorē opinor. Sed pater atate fessus omnē do-
minatum ī filiū trāstulerat: quicquid Tyrānicum ī vrbe gerebatur, id iu-
uenis violētia cōmittebatur. Sed isthuc quantū absit ab imagine veri, quis
tam cecus vt non videat? Quis tam obliuiosus vt non possit experimēto re-
fellerē? Ego tibi complures noiare satellites possum filio īsolētiore. Ad hęc
verī simillimū est nullius īsolētiā minus approbasse senē q filiū: vel q odit
omnē Tyrannidis affectatorem omnis Tyrannus: vel q intelligit ex illius
facinoribus longe plus inuidiē odiq; sibi consari. (Callidissimi autē Tyrā-
ni est: eatenus legitimū imitari regnū: quatenus obtineri Tyrānis possit.)
vel q pater etiā pessimus, tamē liberorū nō nihil offenditur vitiis, & ad cru-
delitatis ministeria / aliens q suis vti manult. Q; si clā patre rapinas, rapt⁹
atq; id genus facinora designabat filius: profecto non Tyrannū agebat: sed
īsolētē satellitē. Sin approbāte patre, quasiq; p illum exercente Tyrannidē

Lucianicę respondens

utri tandem par erat imputari cōmissa: huic per quem gerebātur: an ei cuius autoritate arbitrioq; fiebat? Nō arbitror obscurū: quin huic cui in manu erat: nutu ne fierent, vetare. Quid autē nō agunt per alios Tyranni? Nā ipsi quidē neq; pueros emasculant: neq; virgines abripiunt: neq; pscrībunt: neq; bona diripiunt: neq; phana dispoliant: neq; hæreditatibus manū iniiciunt: neq; cōpilant ararium: neq; tormentis excruciant: neq; quēq; iugulant: neq; armis vicos expugnāt: neq; incendūt villas. Totum hunc Tyrannicum ludū per ministros exercēt. In vnum tamē Tyrannici nominis inuidia competit: in vnum occidendū lex præmiū instituit: in vnū stringendū ferri ius facit: illos suæ cognitioni reseruat. Quorū vt quisq; sua opera Tyranno profuit, ita aliud atq; aliud vocabulum imponi potest: certe Tyranni vocabulū nemini congruit: nisi vni illi: sub cuius veluti clypeo, tota illa perniciosissimorū hominū colluies latitat. Arbitror vobis iudices sepe nūmero auditū esse: id qđ elegāter a doctissimis viris est scriptū: Tyrānis nō longas modo, verū etiā plurimas esse manus: plurimos oculos, eosq; acerrimos: plurimas aures easq; lōgissimas. Omnino p̄digiosum quoddā est animal Tyrannus: multoq; Titanibus illis Briareo & Encelado portetōsius: centenis capitibus: centenis linguis: centenis manibus pedibusq;. Quot em̄ habet scelerū ministros totidem habere membra videtur. Atq; vt ex membris/corpus: ita Tyrannis/ex huiusmodi constat ministris. Verum vt illud qđ corpus appellatur, nihil est aliud q̄ quiddā omnibus ex mēbris aggregatum: ita in Tyrānide, vnū quippiam est qđ neq; pes sit neq; manus, nec vllū aliud mēbrum: contineat autē vniuersa: at ita contineat: vt ab iis possit separari: idq; Tyrannus vocatur. Proinde exaggera quātūlibet iuuenis insolentiam, violentiamq;: præfectū arcis voces licebit: oculum nomines licebit: aut si mauis dextrā: aut si ne id quidē satis: præcipuū Tyranni caput dicas licebit: Tyrannum certe vocare nequaq; potes. Vnum enim illud portentū Tyranni nomine lex censet: cuius autoritate tituloq; cuncta hæc mēbra velut animātur: idq; vnum forti cui permittit occidere. Nō vult te in oculum aliquē inuolare: non finit vt caput aliquod amputes: ne tale quiddam eueniat: qđ de lernæa hydra fabulant poetę: vt pro vno capite resecto/duo pestilentiora subnascātur: pro vno excusso oculo, plures acriores succedāt: pro vna rescissa dextera, multæ robustiores subpullulēt: vni⁹ vitæ te dominum arbitruq; constituit: qui sibi sit ausus Tyranni vindicare nomen: quo sublato futurū sit vt membra reliqua, quasi destituta spiritu, emoriant: aut certe sanentur. At quid ego tecū tā accuratis argumētatiōib⁹ ago? Possum ilico tuis te verbis reuincere: ac veluti tuo te laqueo capere, luuenem pau-

Declama. Erasimica. Fo. LXXVII.

loante magni patris satellitem nominabas. Nō inficiabere. Rursum alio lo
co dicebas oēm Tyrannidē occupasse filiū : solius appellationis honorē cessa
sisse. Qui cōuenit eundē & satellitē & Tyrannū appellari! Tum si cessit: nō
igitur vsurpauit Tyrāni nomen. Contractus autē verbis aut rati sunt: aut
rescinditur. Lex hac rectū formula cōtraxit: si quis Tyrannū occiderit, præ
mium ferat. Quid tu mihi iuuenis flagitia cōmemoras! Id te lex voluit oc
cidere: quodcūq; illud esset animal: qđ Tyrannus diceret. Magnū (vt ipse fa
reris) satellitē occidisti: nō Tyrānū: quid tibi cū lege rei est! At rē inquis le
gis sequutus sum, nō syllabas: eum interfeci: qui caput erat Tyrānidis: pa
ratus haeres paterni dominatus: libertatē peperit: seruitutē sustulit: hoc lex
sensit: huius rei authori pramissi pręstituit. Satellitem inquā occidisti: nihil
moro quātum: qđ grauē: qđ ferocem: qđ scelestū: satellitem tamē occidisti Ty
rannidis: nō caput: aut si caput: vnū e plurib⁹. Sed hæc omnia tibi ex animi
sentētia largiamur: fuerit sane res tota Tyrānidis filius: pater nihil nisi vo
cabulū quoddā inane Tyrāni: quēadmodū in fabulis habet. Echo nymphā/
nū aliud qđ meram quādā fuisse vocem sine corpore. Qui tibi licuit in re tā
ta/a verbis legis discedere! præsertim ita dilucidis: vt pspicui magis nihil
esse possit: & cōmentitiā interpretationem domi tuæ natam in iudiciū
adferre! Ego iudices nullum in tempore exemplum perniciosius induci posse
iudico: qđ si cōsuecāt homines calūniosi a præscripto legum recedere: & in
terpretamēto, qđ ad prætexendū faciunt quisq; suū maxime idoneū cōmi
nisci queat, id iudicibus obicere. Quis autē vnq̄ meminit de legis sentētia
quæri solere: nisi quum in scripto quiddam apparet ambiguo obscure ve di
ctum: aut quū ex verbis & euentū absurditas quæpiam exiit: eaq; manife
sta! In priore nō cuiusuis cōmentum: sed iuris prudētis respōsa: sed iudicis
sententia recipi solet. In hoc posteriore, necessitas ipsa cōpellit aliquātisper
a legis vocibus deflectere: & aq̄itatē iuris potius qđ verba spectare. Duplex
itaq; periculum videtis iudices: alterū ne superstitiosa cauillatiōe literarū
legis ab eo qđ lex spectauit abducamur: alterū ne passim a præscripto disce
dēdo leges omnis & iudiciorū religionem subuertam⁹. Quorum illud qui
dem multo leuius est: propterea qđ vix vnq̄ accidat, vt legislator obscure
quid voluerit/explicuerit: aut absurdū quiddā exoriat. Hoc multo pericu
losissimū, perniciosissimūq;. Etenim quæ tādē lex futura est quā versutus ca
lūniator, quo poenam effugiat, nō facile possit aliquo cōmento subvertere!
Neq; quisq; elaboret e iudicio vestro nocēs: nisi qui sit vsq; adeo nullius in
geni: vt ne frivola quidem aliquā cōmentariūculā queat inuenire. Atq; vt
cuiq; cōmodum erit: aut animi libido feret: ita p sene iuuenē, p Tyrāno sa

Lucianicę respondens

tellitę: pro homicidio Tyrānicidię: & passim aliud p̄ alio interpretabitur. Vestra interim iudices religio, vestrū iusiurandū, qua tandē ratiōe seruabitur: quibus nihil futurū est certi: qđ in cognoscēdo sequamini: verū ambiguas diuersasq; litigatorū cōiecturas spectare necessum erit! Ergo quum in omni causa maximopere cauendū est: ne sine grauissima ratione a legis p̄scripto discedatur: tum in hac nō periculosum modo, verū etiam absurdissimū: quum legis verbis nihil possit esse dilucidius: sententiā nihil æquius: interpretamēto qđ prater legis mentē inducitur/nihil pestilentius. An credimus legis huius authorē vīq; adeo infantem, & verborum inopem fuisse: vt dicere nō potuerit: qui quouis modo Tyrannidē sustulerit: huic p̄miū esto: si modo isthuc sensisset! Neq; vero fugit illum/ totā Tyrannidē per satellites & p̄fectos exerceri solere: per multosq; in his esse vel Tyrannis ipsius sceleratiorē: atq; vt ita dixerim Tyrānicos magis: & omnino supplicio digniores: nisi & omniū omnia ministrorum scelera Tyranno imputarentur. In vnum tamen illū qui hoc nomine censetur, tibi ferro grassandi facultas data est. In reliquos nō tibi permittitur idem. nō q; illos vita dignos iudicet lex: sed q; vnus cāde totā Tyrannidē tolli velit: non multorum cāde reddi duriorē. Tū erat legi simpliciter parere: neq; eius verba quasi plūbeam quandā regulam ad tuum facinus accōmodare: verum ad illius p̄scriptum factorū tuorum rationē instituere. Prasertim in hoc exēplo: quo non aliud potest admitti pestilentius: vt ex legis arbitraria interpretatiōe/ quem velis interficiendū tibi pro tua libidine licentiā sumas. Nō illud hoc spectādū loco iudices: q̄ inuisus reip. sit qui occisus est: q̄ maiore etiā supplicio dign⁹: verū id etiam atq; etiā perpēdere oportet: exemplū p̄ter leges iugulādī hominē, semel in ciuitatē receptū, semel vestris sentētiis approbatū, deniq; p̄mio cōpensatū, quo tādē licētiā sit processurū. Qđ iste sibi in Tyranni filiū licere voluit: hoc alius sibi volet in ditissimū quēq; ciuium licere. Quisq; pauper a locuplete cōtumeliā afficietur: protinus Tyrannum eū appellabit: & veneno aut ferro adoriētur. Postremo si cui magistratus nō placebit: si cui iudex erit inuisus: non dubitabit e medio tollere. Porro ad facinoris defensionē, sophistā quēpiam aut Sycophantā consulat (Si ipse ingenio stupidiorē fuerit) & nouā legis interpretationē vobis adducet: dicet nil aliud sensisse legislatorē: q̄ vt huiusmodi ciuiū genus nō noīe, sed re Tyrānidē agentū, ferro/ignī/veneno tollat a medio. Atq; ita breui futurum est: vt qđ in vno factū semel & pbauimus & gauisi sum⁹: id in multis sapius & doleam⁹ & improbem⁹. Credite mihi nō mediocre discrimē, neq; cōueniēter accipiēdū: vt titulo repto/priuatū hōiem indēnatū interficiat.

Declama. Erasmi. Fo. LXXVIII.

Id ita esse facile liquebit: si qdē aduertimus: nihil omnī esse: qd lex par-
cius circūspectiusq; pmiserit. Etenim (si memini) tribus dūtaxat tēporibus
lex indulgit: vt quis citra iudiciū hominē occidat. Primū adulterum: sed in
vxo deprehēsum: id qd intemperātī & insuperabili mariti dolori donatū
est. At ita si corpus vtrūq; pariter interimat. Si argumētis idoneis depre-
hensum fuisse doceat. Deinde in vi depellēda. At ita si demonstres te mortē
effugere nequissē: nisi mortē intulisses. id lex ita interpretat: quasi se te
ri potius sit isthuc: q; aliū occidere. Vterq; tamē facti sui rationem reddere
cōpellit: statim sese prodere: nec expectare donec i ius trahat: atq; (vt ita di-
cam) vltro semet reum facere cogit. Q; si oīa cōstabunt argumēta: ita de-
mū a lege dimittitur: vt venia nō laude dignus esse videatur. Postremo in
Tyrānicidio: vbi ppter periculi suscepti magnitudinē lex prēmium quoq;
proponit: at ita si cum quē tibi lex isto velut insigni Tyrānici nominis deno-
tauit, fortiter occideris: nō si scelestū alio scelere sustuleris. neq; patietur te
ius occidēdi pmisum, latius q; ad vnicū Tyranni caput trahere: nisi si quis
obstet: vt p illius necem tibi necesse sit ad illum penetrare. Iamq; hoc factū
tuū secunda illa ratione defenditur. Huic tertio generi fortasse prima vi-
deatur: hostem in bello feriendi facultas: quam tuā tamen libidini lex non
permisit. Nisi palā hostis sit declaratus: nisi in lperatoris verba iuraris: nisi
ille aciem eduxerit: nisi signa canere iusserit: tibi fraudi futurū est, hostem
interfecisse. Tu dicturus es. Hostē occidi: nam plusq; hostilia faciebat. nomē
hostis tātum aberat: re hostē agebat. Lex respōdebit: suarum partiū fuisse:
hostem declarare: ac tuo fortasse scelere fruetur: verū ne scripat exemplū,
poenas de te sumet. Quid autē aliud abs te factum est? Vnum tibi lex nomi-
natim designauerat: tu illius vocabulū tuapte authoritate in aliū trans-
fers: qd nisi in vnū nō potest cōpetere: neq; traduci debet ab eo cui lex attri-
buerit: ne tibi fas sit aliquādo quem voles magistratū, quē voles iudicē, quē
voles ciuem, Tyrannū appellare. Neq; vero sine grauissimis causis lex tot
vinculis astrinxit hanc in vitam alterius licentiā. Perpēdit nihil maius eri-
pi cuiq; posse, q; vitā: vidit in extinctū facile varias causas confingi etiā im-
pune posse: quādoquidē ille nō sit refutaturus: q; iacet. Vidit q; multis titu-
lis suū quisq; dolorē posset pratextere: si post occisum hominē vlla causa re-
cipiatur: prēter eas quē legibus sint expressæ. Quid q; grauatim sibi quoq;
lex pmisisse videtur: vt homini vitā eripiat: q; cōperta, q; multa requirit ar-
gumēta: q; multa cōcedit reo: q; maligne agit cū actore: quē nō nisi suo peric-
ulo vult accusare: quātum spaciū largit ei: qui defertur: q; liberā iudiciū re-
ijectionē. Quantū igitur a mēte legis abesse putas: vt cuilibet permittat veli

Lucianicę respondens.

pro suo priuato dolore, vel domestica iuris interpretatione, hoc est subuersione, in cuiusq̃ uitam grassari! Neq̃ ad rem pertinet q̃tum criminũ aceruũ exaggeres, q̃tũuis etiam verorum, addo notorũ: dicas parricidã, sacrilegũ, incestum, proditorẽ, peculatorẽ, veneficum, iterfecĩ. Tyrãnum lex iubet occidĩ: at hic vnus multis Tyrannis erat sceleratior pestilẽtioreq̃ ciuitatĩ. Ad ista tam multa crimina lex tibi verbo respondebit. Nihil moror q̃ fuerit scelerosus, q̃ perĩt: in vnum Tyrannum tibi ius fecerã occidẽdĩ: in reliquos in ius trahẽdĩ. Si detulisses: auditus reuictus dãnatus a me palam poenas dedisset: omniq̃ reĩpub. salubri exemplo fuisses. Nunc tu priuata libidine iterficiẽs, pro saluberrimo exemplo, perniciosissimũ in ciuitatem iduxisti: & legum istaurationẽ / a legis violatione auspicaris: hoc est malis malo mederi studes. An me clam esse putas, q̃ multi sint ĩ hac turba uita indigni: morte dignissimi! At eos meę cognitionĩ nõ tuis manibus seruo: sunt fora, sunt tribunalia, sunt iudices, sunt carceres, secures, carnifices. Quur tu mihi pĩre conaris! quur nullo mādãte mg̃ratũ occupas! & dũ Tyrãnicida uideri vis: Tyrãnũ imitaris! Nã quo alio noĩe tãtopere mihi est inuisus ille: nisi q̃ mihi parere recusat: & pĩre conatur! Eĩ demũ ferrum tractare licebit: cuius manibus ego pmisero. Si iuuenẽ occidisses, q̃ non alia patuisset ad Tyrãnũ via: darẽ ueniã necessitati: nunc occidisti, non obstitentẽ, non auxilium ferẽtem patri: sed patris opem ĩplorantẽ. Huius vnus cãde cõrẽtus discessisti: Tyrannum nec ĩpetisti: ĩ quẽ vnum tibi ius feceram. Meum erat expendere utrũ ex vsu reĩp. fuerit an iuuenis occideretur: maluerã illum exquisitoribus excruciatũ suppliciis exemplum oĩbus edere. Neq̃ hac dico iudices: quasi paę gaudeam pariter cũ patre sublatum filiũ: vtĩnã eadẽ opera simul oēs sint oppressi, q̃buscũq̃ Tyrãnus placet. Sed quis prohibet: simul & gaudere, q̃ deorũ bonitas nobis hãc rem bene verterit: & tamẽ non cõmittere vt huius temeritas si iudicio cõprobetur, ĩ legẽ atq̃ ĩ exemplum trahatur! Nec de iuuenis ĩniuriã vindicãda nunc agitur: sed de legis violatẽ maiestate. Non enĩ par est: vt cuiq̃ personã prẽter ius extĩcti odium ĩ scelere susfragetur. Neq̃ tam spectãdum ĩ quẽ commissum sit facinus, q̃ quo exemplo cõmissum. Alioqui quur non eadẽ opera, fas sit ĩ Tyrãni nepotes, pellacas, pueros, vxores, libertos, lenones grassari! Bonã Tyrãnidis partẽ vxor sape numero suggerit. Ad summã immanitatẽ / nonnunq̃ libertus aliquis, aut vernula ĩstĩgat: quur non & hos iugulas! Si tibi ius est aĩtimatione priuata meritorũ: ciuẽ iugulare! Quid qđ est aliquid Tyrãno nocẽtius: ĩ qđ tñ haud quãq̃ tibi ius sit occidẽdĩ. Finge esse qui totam hanc urbẽ, tẽpla, domos, curiã conatus sit incẽdere: imo qui iam compluribus locis ignem subiecerit:

Declama. Graefica. Fo. LXXIX.

sed incendiū subito exorto imbrī restinctū: authorem non obscurū, verum
abditū latitare. Eum forte fortuna repertum manu tua trucidas. Num lex
tuū factū approbabit? Non opinor. Atqui Tyrāno ille quāto erat nocetior?
Tanto nimirū quāto est atrocius ciuitatem semel funditus euertere: q̄ ex-
pilare: ciues vnīuersos vno igni finire q̄ in pauca quādā sauire capita. Et
tamē in vnū Tyrannū stringendi ferri potestas priuatim permittitur. Illū
deferendi modo ius habes! Hic in re tam aperta legis mentē calūniari: & no-
uo interpretamento tuū facinus palliare: quid tandē aliud est q̄ legū autho-
ritatem euertere: atq; id per cuniculos quosdā agere: qd̄ Tyrannus palā ac
vi facere cōsuevit! In recipiēda lege fas est populo causam aequitatēq; legis
excutere. Ceterū recepta & longo iam vsu cōprobata simpliciter oportet
obtemperare. Neq; enim existimandū est maiores illos nostros viros sine con-
trouersia sapiētissimos ita sine grauissimis ratiōib⁹ instituisse: vt priuatim
interficiendi Tyranni facultas vnico capite finiretur. Primū ad iugulādī li-
centiā fenestrā aperiendā ciuib⁹ non putauerūt: deinde perspiciebāt Ty-
rānidem fatale quoddā esse reip. malū: qd̄ minore noxa toleraretur: q̄ male
exagitaretur. Neq; posse semel tolli: nisi Tyrāni ipsius cade. Quo submoto
videlicet qui legib⁹ imperabat, nō parebat: iam nihil opus esse priuata au-
dacia: nimirum illis in reipu. administrationē vindicatis. Qz si Tyrānus in
ius vocari potuisset: ne hunc quidē tuarū dextrarū arbitrio permisissent. Vide-
bant & illud. Tyrānidē nonnullā habere monarchiæ legitimæ speciem: hoc
tantū interesse: q̄ in monarchia / populus regi paret: Rex legibus. in Tyran-
nide oīa vnus libidini subiecta sunt. Rex publicā spectat vtilitatem: Tyran-
nus priuatim suā: vnde publicitus expedit, vt Tyranno veluti principi legi-
timo ciuitas pareat: donec idoneus aliquis vindex extiterit: qui legum au-
thoritātē in pristinū statum restituat: atq; id vnus (si fieri potest) capitis
iactura. Nam hac moderatiōe in fatalibus illis pestibus, quę totū reip. quasi
corpus corripunt, legū prudentia cōsuevit vti: vt exēplo magis, q̄ admissi
talione, morbo medeatur: ne dum ciuitatē sanare studet, magnam ciuita-
tis partē interimat. Hinc est q̄ in seditiōibus publicis / nō nisi in ipsos au-
thores cōsuevit animaduerti: reliquis quos tempestas illa cōmouerat, dari
venia: aut vix etiā dari venia: qui in publico reip. tumultu quietē egissent.
Qua potest autē pestis esse fatalior: q̄ Tyrānis! Qua sese latius in ciuitatis
mēbra diffundit! Quota quęq; vrbis pars ab hoc vitio synœra potest esse!
Omitto iam quicquid est ambitiosorū: are alieno obstrictorū: scelere cōtra-
minatorum: barbarorū (nam hac tota sentina hominū Tyrānide gaudet:
vt in qua nullis maiora: q̄ sceleratis sint prēmia) bonos etiā cines hoc malū

Lucianice respondens

inuoluit: dū vel timēt fortunīs suis: vel rectū iudicāt seruire tēpori. In hoc itaq; rerum statu leges nō extinctæ sed oppressæ modo, cautim & circūspiciēter agūt: intelligunt hoc hulus citra summā ciuitatis perniciē exasperari nō posse: vnus capitis dispēdio cōmode sanari posse. Quare docto cuiāpiā medico pramiū ostēdunt: digito demonstrant qđ mēbrū secari velint: quibus abstinēri. Caput indicarūt ille: tu dextram secuisti. Illæ Tyrannum: tu Tyrāni satellitem occidisti. Quo pramio dign⁹? Nempe eo quo qui morbo incite exagitato/tortū hominē in extremū vitæ discrimen adducat: quo qui hominē legibus vetātib⁹ occidat. Neq; ego nūc te cedis reum ago: aget alius fortassis: cuiuscūq; lubitū erit: verum illud modo consiliū fuit: ostendere tibi qđ insignitæ sit impudētia in ea causa: tā eximiā tibi vēdicare laudē: tam egregia poscere pramiā: i qua nequeas obtinere: si modo tecū exactius ac seuerius agat: vt graueis pœnas effugias. I nūc & curiosum me voca: qui tam candide tāq; ciuilit̃er tecū agam: vt quum te possim in graue discriminē vocare: sat habē legis & recip. causam defendere: ne circūuenta pramiū dare cogatur ei qui nihil boni sit promeritus. Id qđ nō iudicibus modo (quib⁹ isthuc iam dudū liquere puto) verum tibi etiam ipsi cupio persuadere: & facturum me confido: si modo tātis per animū possis attendere. Vñ igitur: vt quēadmodū tu faciebas: itidem & nos summatim totā causam ob oculos reuocemus: dispiciamusq; qđ multa tuo in facto defyderentur ad id: vt legi satisfeceris: & q̃tum tu sis hallucinat⁹: quū multa diceres etiā superesse: Tria quædam requirit lex: & ita requirit vt si qđlibet horum desit: aut pœnā te, aut certe nihil gratiæ debere se credat. Quorum ego non vnum aliquod: sed vnūquodq; deesse docebo. Quod si facio: vtrum a quo animo cedes pramio: an impudenter petere perfistes? Ergo rem accipe. Nisi tria hæc tibi cōstiterint: non est quod Tyrānicidæ pramiū petas. Animus: via: & effectus. Animus duo quædam complectitur: vel quid speraris: vel quid proposueris. Nam si Tyrannum per imprudētiam occidisses: si præter propositum: non magis profecto pramiū tibi debeatur: qđ si quis Tyrāno amicissimus idem fecisset. nam idem potuit accidere. Tu porro quid propositi in arcem attuleris, ipse videris: ita demū legi persuasum erit: te voluisse occidere Tyrannum: si occideris. Non occidisti: atq; id etiam quum tibi in manu fuerit (vt ais) si libuisset interficere. Lex negat sua referre: vtrum Tyrannicidii propositum in arcem non attuleris: an allatum repente mutaris. Iam quid speraris excutiamus. Qđ isthuc leges non ita valde curiose pensculantur: sed tamen in tam absoluto facinore partes omnis cōstare oportet. Quid em̃ si Tyrannum interfecisses: quo Tyrānidem ipse occupares: vtrum pramiū

Declama. Erasmica. Fo. LXXX.

ſperares? an ſupplicium metueres? Quid ſi quo priuatum animi tui dolorē vlciſcereris, Tyrannum occidiſſes: atq; id eſſet palam: num præmiū aude-
res poſcere? Quid: ſi Latrones Tyrannum forte fortuna obuium obrūcaſ-
ſent: num ad hunc honorem aſpirarent? Quid ſi quis Tyrāno priuatim in-
ſenſus, magna te pecunia conduxiſſet, quo ei Tyranno venenū dares dediſ-
ſeſq; num quaſo Tyrannicidæ præmiū poſtulares? Ego hic tecum non ago
coniecturis: nihil dico in vitam tuam: quæ quidē obſcurior eſt: q̃ vt tu alio-
qui tam glorioſus quicq; de ea auſus fueris dicere: illud vnum affirmare nō
dubitem: qui Tyrānum quum tuto licuerit, non occidit: plane noluit occi-
dere. Qui eum occiderit: cuius mors extremū exitium reip. videretur ala-
latura, potius q̃ vllam cōmoditatē: ſis aut priuatim dolorē vlciſci voluit: nō
libertatem publicā vindicare: aut emolumentū ſuum ſequutus eſt reip. pe-
riculo: nō ſuo periculo reip. ſtudiuit prodeſſe. Poſtremo non poteſt niſi glo-
riæ ieiunio adductus videri: qui tam inſolēter ſe iactat. Nō poteſt nō vide-
ri lucrum ſequutus: qui tā improbe præmiū flagitat. An nō vides igiſ quā-
topere hac parte a tota legis mente diſſentias? quem illa tuæ vitæ periculo
ſua cauſa voluit occidere: eum tu non ſolum volens præteriſti: verū etiam
periculoſe in remp. irritaſti: quem ſua cauſa noluit occidi, eū tu maximo no-
ſtro periculo tui compendii, aut animi fortaiſſe gratia iugulaſti. Sed finge te
animū Tyrānicidæ dignū ad facinus attuliſſe: lucrī perinde vt vitę cōtēpto
rem: magni tamen refert, qua ratione Tyrannidē tollere aggrediaris. Iam
enim omnia tibi ex animi tui libidine largior: quę tamē nemo alius tibi cō-
ceſſurus eſt. Te in filio iugulaſſe patrem: in nō Tyrāno Tyrānum. Largior
iſthuc Delium aliquē tibi prædixiſſe: vt certū præſcire potueris: qđ ip̄e etiā
vix diuinare Delius potuerit. Licuiſſe tibi patrē occidere: ſi libuiſſet: verū
hoc poenæ gen⁹ tibi magis placuiſſe. Suſtuleris ſane Tyrānidem: idq; noua
quadā & inuſitata ratiōe. Vides q̃ multa tibi dono. Tamē obſiſtam tibi nec
ſinā ferre præmiū: p̄pterea q̃ ea via ſuſtuleris: quę legi nō probat: quę nō
expediat moribus ciuitatis: quę nō ſit forti viro digna. Age quid ſi Tyrāni
filium infantē in cunis iugulaſſes: & ruruſum adſuiſſet Delius ille: per quem
certū præſcire poſſes fore: vt necato puero, pater ſibi mortē accerſeret: atq;
id eueniſſet, vtrum te tanq̃ Tyrānicidā ſuſpiceret reſp. an potius tanq̃ im-
manem & ferum hominē execraretur: qui in eā ſæuieris ætatē: cui etiā ab-
hoſte armato parcitur: quę leonibus etiā miſeranda videatur? Quid ergo?
Vtetur tuo maleficio reſp. cæterū exēplū haud quāq; pbabit. Quid ſi Ty-
rāni vxorem, quā ille miſere deamaret, per vim conſupraſſes: atq; ille eius
impatiens contumeliæ fugerit e vita: vtrū Tyrānicidū laudē flagitabis: an

Lucianice respondens.

raptus & adulterii supplicium potius formidabis? Res obscura nō est. Conferā tuo facto propiora. Quid si Tyrāni medicus quum esses: veneno egrotanti dato, illum sustulisses: vtrum vt veneficum oderit te resp. an vt virum fortē admirabitur? Tyrānū sublatū gaudebit: facti rationē modūq; detestabitur. Quid si quum te Tyrannus familiariter vteretur, tu ī conuiuiū prętextu necessitudinis venenum porrigeres. Deniq; si per magicas imagines ac maleficas quasdam deuoriones Tyrāno vitā ademisses: vtrum a lege pręmium an poenā expectares? Atqui Tyrannidē vtcunq; sustulisti. Euētu gaudeat lex. Verum exemplū tam pñciosū ī rēp. non recipit: vt consueſcāt ciues scelus vlcisci scelere: patrem ī filio iugulare. Vides quātum momēti sit ī modo viāq; vt factum tuum approbetur? Qđ lex pmittit vt fiat: non statim pmittit: vt id viā qualibet efficias. Adulterum ferro occidere licet: veneno aut īcantamētis non licet. Quir ita? Quia pestilēs exemplum ominino tractare venena. Nec id vlla causa q̄tumuis honesta, sinit ī ciuitatē irrepere. Quid qđ ne hostē qđem veneno: aut malis artibus īterficere fas est? Nā nūq; non īprobat maleficia lex: & veneno ticta tela etiam ī bellis īterdicta sunt. Q; si modus facti superatur ī his: ī qbus nullum petitur pręmiū: quāto magis id fiet: ī his ī quibus summum petitur? Lex triumphum statuit: ei q; certum hostium numerū fuderit. Fuderit aliquis non acie: sed aquis & pabulo veneno tinctis. Vtrū ciues hunc equis oculis spectare poterunt triumphatē: an potius sicuti veneficum oderint: auersabuntur: execrabuntur? Quid qđ priuatis etiam ī rebus viā modusq; per pēditur: quo magis idem oportebit, tū ī publico, tum ī splēdidissimo facinore: vt a quo conueniat omnē sceleris suspiciōē abesse? Age illud tecū reputa: si medico mercedē pactus es: quo te morbo leuaret: atq; ille nō pharmacis sed maleficiis & īcantamētis morbum exemisset: vtrū pręmium dabis: an magis hoīem ī ius trahes? īiurię malis artibus datę reum ages? Clamabit ille morbo te leuauī: qua viā quid isthuc tua refert? Hoc tātum spectabas: vt morbo liber esses: ei rei merces est promissa. Ingratum te vocabit: q; nisi sua opera ne esses qđem/q; pręmium negare posses. Tu protinus respōdebis, opinor, medico te pręmium esse pollicitum non mago, neq; deberi quicq; nisi rē malam ei, q; beneficium male dederit. Q; qđ ne dedisse qđē videtur, q; malum malo tollit. Id enī mura re est īcommodum: non amouere. Dices enī aīo nocitum: dum corpori subuenitur. Atq; istam litē vinctes: etiam ī iniquo iudice. Atqui eadē aut melior etiam & vincibilior est tecum causa legi, q̄ quę tibi futura fuerat cum medico. Nam ibi de priuata mercedula disceptaretur: hic de publico honore. Ibi falsus est vnus: hic legi fraus fracta: per quam cautum oportuit ne quisq; ci

Declama. Erasmica. F. LXXXI.

uium circūueniatur. Ibi salus data: certa quidē et efficaci, sed suspecta et im-
probata via: hic nefario scelere (quur em̄ nō sic appellat homicidiū: quod ī
ciuē cōtra legē admissū sit!) nō libertas restituta: sed in extremū discrimē
adducta Resp. quandoqdem tuū factū pinde habet: ac si medicus qspiam ad
curā mercede cōductus, venenū p remedio ministret: qđ tamē agrotanti
(ita vt nō raro consueuit accidere) p occasionē morbū adimat. Qui reuā-
luit suis fatis acceptū feret qđ viuat: tibi mortē tametsi vitarit/imputabit.
Neq; sua referre putabit: vtrū impitria/ an pperam ac studiose p pharmaco
venenū porrexeris: ppterea qđ tui fuerat officij/ aut nō suscipere negotium
aut fidē simul et artē et industriā ac diligentiā, et qcqd a pbato artifice so-
let requiri, ad curā adferre. Sed age sinimus adhuc possidere te qđ dudū su-
mus largiti: vt plane ista via tyrannū occideris citra vllū Reip. discrimen.
Lex nō approbabit facinus tuū: nisi non tantū a crimine, verū etiā ab omni
criminis specie pcul abfuerit: ne videlicet ea qđ ī hoc potissimū adhibita est
in ciuitatē, vt maleficiū omne secludat: incolumitatē suā quā conueniebat
aut deo cui piā/ aut certe diis simillimo hoī acceptā referri/ sceleri debere di-
catur. Nō approbabit inquā: nisi tyrannū ipm quē noīatim indicauit ipsa/
qua; pmittit via sustuleris: ne p primā istā piculosum exēplū in Remp. irre-
pat. Postremo nisi ferro, nō clanculariis ac maleficis artibus: nisi virtute: ni-
si manu: nisi vitæ tuæ manifesto cōtēptu tyrannū trucidaris. Neq; em̄ huc
tantū spectat lex: vt tyrānus in præsens submoueāt: verū illud multo ma-
gis respicit: vt oēs mortales intelligāt/ in ea ciuitate viros esse fortes: qđ non
vereant vitæ suæ dispendio patriæ cōmodis cōsulare: ac pclarī exemplo fa-
cinoris/ omnes etiā in posterū ab affectatione tyrannidis deterreantur: cū
videant in ea ciuitate nullum esse tyrānis satis tutū præsidiū: quādoquidē
illud nemo nescit: qđ vitæ suæ sit cōtēptor/ eum esse alienæ vitæ dominū.
Nam quod omnino satellitiū: quæ excubiæ: qui parietes: quæ arx: quæ ar-
ma aduersus huiusmodi animū tyrannū caput defendant: qui patriæ liber-
tatem sua vita bene credat emi! Postremo autem: vt maxime tibi cōstet ani-
mus: vt constet via: id quod est totius negotii caput non effecisti. Tantum
enim abes/ vt tyrannū occideris: vt quantū in te fuit/ tyrannidē maiore in
modū auxeris, interfecto tyranni filio. Quid autē refert: malitia/ an stultitia
Remp. in discrimen adduxeris! Nam illo quod vulgo dicunt nihil verius.
Intempestiuā beneuolentiā nihil a similitate differre. Tantū abest vt occide-
ris tyrannū: vt ne suspicari quidē potueris id euenturū: vt ipse semet occi-
deret. Sed iuuenē occidisti patre insolentiorē: qđ tū postea/ si patri et huius
scelera lex imputat/ Magnū pinde tyrāni satellitē: nō tyrānū occidisti. Sed

Lucianice respondens

paratū tyrannidis heredem occidisti: in tyrannidē succedit, q prior, q potior est in occupando. Verū esto sane, certū heredem sustuleris: igitur qui tyrannus erat futurus interemisti. Atqui quod futurū est: id nondum est. Porro lex eum q iam tyrannus sit tolli iubet: nō quē aliquādo futurū diuines. An qui statuā ex pacto debeat/ et rudem truncū prestitit: fidem persoluisse videat? Nō arbitror. Vbi nunc igitur sunt illa tam multa: quæ tibi ad præmiū postulandū supererant? Vides q̄ ne vnū qdem omnī tibi constet: quorū nihil oportebat deesse. Volui inquis, id demū voluisse te lex credit: quod effeceris. Postea e re nata propositū est cōmutatū. Hoc igitur præmiū tibi debetur: qd̄ ei qui in Olympiis medio e cursu relicta meta/ ad carceres reflectit habenas. At periclitatus es. Proinde id laudis auferes: qd̄ is qui sudauit in Olympiis/ nec vicit. Sed occidisti deniq: verū eum quem neq: lex pmittebat arbitrio tuo: neq: ex vsu publico fuerat, occidi. At bene vertit ciuitati qd̄ fecisti. Numini igitur gratia debet/ talī: qualem Palladē Atticis fuisse ferūt: de qua puerbiū extat: q Atheniensium male consulta/ in bonū exitū vertere consuevit. Nō tu leges seruasti, sed sustulisti: nō liberatē restituiisti, sed numē aliquod huic vrbi ppitium: quod euentū tuæ temeritatī debitū sua cōmoditate a nobis auertit: qd̄ tuā stultitiā nobis vertit in occasionē restituendæ libertatis. Nō ego ingratiū erga te populū cōstituo: imo tu populū ingratiū in deos reddere laboras: quē quī semel in periculum vocaris: ne p simplici tyrānide duplicatā pateret: nūc rursus in discrimen trahere conaris: ne ab iratis sup̄s in pristinā seruitutē, aut grauius aliquod infortuniū retrudat. Quid tu te fucis et phaleratis dictis in alienū meritū insinuas? Quid tibi in eo negotio laudē vniuersam vēdicas: ex quo præter poenā temeritatis, nihil ad te redire merito possit? Si Reip, si iudicibus/ pbare potes aīm tuū tyrannicida dignū: q nullū piculum vitæ Reip, causa recusarit: si facinus nō scelere/ non pñcioso exemplo, sed legitima via pegisti: si fortuna tuis egregiis conatibus bene experitū dedit euentum, aude tyrannicidā te vocare: aude pulcherrimū ac pene diuinū mun⁹ a Rep. poscere: aude nobis seruatas leges: restitutā ciuitatem: aude templa aras/ focos/ fortunas omnis/ tutos pueros/ inuiolatas virgines/ spolluta matrimonia, deniq: hoc ip̄m q hic lege et apud iudices agimus/ exprobrare: aude mihi minari, q obstiterim: aude ciuitatē ingratitudinis insimulare: nisi laudem pmeritā pfoluerit: aude iudices/ vel iniquos/ vel corruptos clamarē: nisi suis sententiis præmiū tibi decreuerint. Cōtra/ si suspectū quid volueris: si piculosum: si cōtra leges: si cū scelere coniūctū quod feceris: sit pudor/ ac define tandem improbe præmiū flagitare: qd̄ nulla ratione pmea

Declama. Erasmica. F. LXXXII.

rueris: poenā, si sapiſ, incipe deprecari, Iſthuc fortaffis ab aequitate iudicū, a ciuitate deorū munere lēta, queas impetrare. Neq; em̄ putes vnū me te a prāmio deterrere. Imaginare iſthac in cā piter et leges et Remp. et deos tibi aduerſari. Puta leges hiſ tecū verbis agere. Si nos vere reſtitutas videri viſ, ſine noſtrā authoritatē primū in hac tua cā valere. Lōge plus laudiſ ex hoc iudicio referes, ſi nobiſ ceſſeris: ſi parueris: ſi tuā cupiditatē nō ſubmiſeris arbitrio: ſi primū exēplū in te ciuibus edideris, reuixiſſe nos: ſi mōſtraris ciuitati iā nō ex ſcleratorū libidine, ſed ex nō pſcripto cuiq; viuendū eē. Atq; altera ex pte Remp. hac tecū ofone vtī puta. Si ciuē bonū mihi præſtare ſtudes, nolī hanc ſtultitiā notā mihi inurere: vt in poſterū re cognita dicar ebrietate quadā gaudiōrū ei prāmīū decreuiſſe, cui poena magis debereſ: nolī mihi deos, quos vix deniq; tā diutiniſ votis, tot ſacriſ, tot p̄cib⁹, tot meiſ malis placui / cōmoui / p̄pitioſ reddidi: denuo p ingratitudinē iratoſ atq; inſenſoſ reddere. Sine vt mihi p te liceat / ſaltē illorū beneficio frui. Q; ſi te neq; leges / neq; Reſp. cōmouet, certe deorū ofonē vereri debes: quos ita tecū agere putato. Quid tu te ī nſe laudiſ poſſeſſionē ingeriſ? Quid honorī nō inuideſ? Quur nō ſiniſ nos in hanc ciuitatē ppetuo benignoſ eſſe? Quur tuiſe tā ingratoſ exiſtiſ? Ciuitas hac ſemel mihi reſtitutā libertatē debet: tu biſ debes / cōmoditati nſe: et q; Remp. ſeruauim⁹: cuiuſ tu pſeſ et q; cōmoditate nſa tuā piculoſam ſtultitiā vel ſceluſ potiuſ in maximā felicitatē verterim⁹. Etem̄ niſi noſ dextri / p̄pitioſ adſuiſſem⁹, qd aliud tu q; p̄ieraſ: et p te Reſp? Q; ſi plane cōtendiſ: vt p̄miū aliqd feraſ: abūde magnū p̄miū a nobiſ pſolutū eſt: q; p noſ reſ a te male inſtituta / bene verterit. A legib⁹ merito maior relata grā: ſi nſe pſperitatis reſpectu / temeritatis ſimul et ſcleriſ veniā cōdonarint. A ciuitate ſatiſ amplā laudē fereſ: ſi ea patiaſ vt in reſtitutae libertatiſ hitoria tuū quoq; nomē admiſceaſ. Hac laudiſ pte cōtent⁹ deſine nobiſ debitū velle p̄ripe: ciuitati munuſ nſm eripe: legib⁹ authoritatē adimere. Sed finē facio / nimirū extillata iā aqua. Qd ſupeſt nūc vſe ptes ſunt iudiceſ ſtatuerē: vtrū ſecundū leges, ſecundū deoſ, ſcdm Rēp. ſniam dicere: an ſecundū hūc glorioſum oſtētatorē p̄nūtiare velitiſ. Vtrū hac vrbis felicitatē huiuſ temeritati, huiuſ ſcleriſ acceptā ferre malitiſ: ſapi⁹ exprobrādā: et breui fortaffis a ſupis iratiſ (id qd abominor) auſerendā: an in deoſ qbus ſine cōtrouerſia tota debet referre: eorundē pietate ſeruandā / agendā / beneq; fortunādā. Vtrū magiſ ex vſu fit: vt primo hoc iudicio ſtatim leges circūuentae dicant: an vt appareat / legū reſtitutarū ſeueritatē / et iudicū ſapientiam aduerſuſ vnui⁹ inquā poſtulationem valuiſſe.

Finis declamationis Erasmicæ,

Luciani Libellus

LVCIANI LIBELLVS DE IIS QVI MERCEDE CON-
DVCTI IN DIVITVM FAMILIIS VIVVNT:
ERASMO INTERPRETE.

NT quid tibi primū/amice: aut quid postremū (quēad-
modum vulgo dici consuevit) recēseam : ex his quā-
tum facere tū pati cogitur: qui mercedis gratia sese
in alienas domos, conuictūq; tradunt alienū: quiq; in
locupletū istorū amicitia accēsentur: si modo eiusmo-
di illorum seruitutē, cōuenit amicitiam appellare.
Nouī enī permulta atq; adeo plēraq; omnia quā illis
ibi soleant accidere: non per louē q; ipse ea experimēto cognorim (neq; enī
mihī vnq; experiundi incidit necessitas, ac ne quādo incidat dii prohibeāt)
sed q; complures, qui in hoc vitæ genus inciderāt, apud me soliti sint com-
memorare: partim qui in ipsīs etiā dū malis constituti, quā & quāta ferrēt
deplorabant: partim qui tanq; e carcere quodā profugi, nō absq; voluptate
recordabantur cōmemorabātq; ea quā fuerāt perpeSSI. Imo iuuabat reuo-
care ob oculos, quas erumnas effugissent. Atq; hī quidē digniores mihī visi
sunt: quibus fides haberetur: vt qui eius sacri ritus (vt ita dixerim) omnis
omniaq; mysteria pdidicissent, cūctaq; ab initio ad finē vsq; perspexissent.
Hos igitur haud quāq; indiligēter nec oscitanter audire soleo: veluti nau-
fragium quoddā, ac prēter spem obiectā salutē enarrātes. Cuiusmodi sunt
isti qui in templis derafo capite, complures simul obambulantes, immanes
yndas, procellas, sublatos in coelū fluctus / iactus / malos fractos / gubernacu-
la reuulsa narrant. In primis autē geminos Castorē & Pollucem apparētes
(Nā hī peculiariter ad hāc tragœdiā prinēt) aut aliū deū quēpiam repēte
(quēadmodū in fabulis fieri cōsuevit) exortū: summisq; antēnis insidentē,
aut iuxta clauū adfidentē, qui nauim ad littus aliquod molle dirigeret: ad
qd appellens futurū esset, vt & ipsa paulatim ac lente solueretur, & ipsi tu-
to in solum descēderēt: idq; ope fauoreq; diuino. Atq; isti igitur, p̄multa id
genus ad p̄sentē commoditatē, exaggerantes cōmemorant: quo videlicet a
pluribus stipē accipiant: si non calamitosi modo: verū etiā diis chari esse vi-
deantur. Porro ii dū eas quas in tectis tulerūt tēpestates referrēt, atq; ima-
nes illas yndas, quin etiā decumanos fluctus, si fas est dicere: & quēadmodū
primū a littore soluerint mari tranquillo: quātūq; molestiarū perpetua na-
uigatione sint perpeSSI: dū sitiūt, dū nauseāt, dū salo pfundūtur. Deniq; quē
admodū infelici nauigio in caurē quāpiā sub yndis latētē, aut in scopulū ali-
quē pruptū, & asperū illiso / fractoq; miseri agre enatarint, nudi, cūctarūq;

De merce.condu. §. LXXXIII.

rerū inopes. Hæc inquā quū referrent, mihi quidē vīsi sunt p̄ multa præ pu
dore subterere / volentesq; ac scientes obliuisci. At ego etiā illa p̄terea autē
et alia nōnulla ex illorū narrationibus cōiectās / dephendi q̄cqd̄ c̄rinarū cū
eiūsmodi cōiuctibus cōiūctū est. Quæ q̄dem oīa haud grauabor optime Tī
mocles tibi p̄censere. Iā pridē enī mihi videor aīaduertisse / te de capeſſenda
hac vitæ ratione cogitare. Nā olīm quū his de rebus sermo incidisset, mox
ex his q̄ p̄ntes erant q̄spīa mercenariū hoc vitæ genus laudare coepit: fortu
natissimos eos affirmās, q̄bus cōtīgisset horū familiaritate q̄ apud Roma
nos essent optimates, tū cōiuiuis adesse opiparis: idq; immunes: p̄terea splē
didis in ædibus diuersari: tū pegrinari omnigena cū cōmoditate / volupta
teq; alba interim in rheda, si forte libeat, resupīnatos. Insup ob hanc amicitia
trā / obq; cōmoditates q̄bus afficiūtur, etiā mercedē cape, id vero nō mediō
cre videri, istis enī haud dubie citra sementē / ac culturā, q̄d aīūt, cūcta pue
nire. Hæc igit atq; id genus alia quū audires, aīaduerti quēadmodū ad ea
inhiaueris / q̄q; auide ad escā os aptum porrexeris: p̄inde neqd̄ mihi certe
in posterū possis imputare / neq; expostulare queas: q̄ quū te cōspiceremus
tantū vna cū esca deglutientē hamū, nō reuocauerimus: neq; priusq; i gut
tur demergere / reuulserimus: neq; p̄monuerimus. Verū posteaq; cessasse
mus: donec eo iā adactō atq; infixo trahi iam ac vi duci cōspiceremus: tum
quū nihil opis afferri possit / frustra adesse nos atq; illachrymari. Hæc iquā
nequādo possis dicere: quæ si dicant, merito p̄fecto dicant: neq; a nobis re
felli possent / quo minus peccasse videremur: vt q̄ prius ista nō indicassem?
audi nūc ordine oīa. Ac rete quidē ip̄m cuiūsmodi sit / q̄q; nullū habeat exitū
nō intus mediis in sinibus inuolutus / sed foris tuto atq; p̄ otū ante cōtem
plator: vncī aculeū: reflexam hamī aciem: ac tridentis cuspidēs manu
tentās / malaq; admotas experiēs. Q; nīsi vehementer acuta, nīsi sic illigātia
vt effugiēdi nulla sit facultas, nīsi dira vulnera factura videant: acriter tra
hentia: et inexplicabiliter retinentia: nos q̄dē inter formidolosos, atq; ob id
etiā paupes / famelicosq; ascribitor: p̄e vero sumpta fidutia / venatū istū, si vi
detur, aggreditor / Lari in morē totā escā hiātu deglutiens. Atq; in vniuer
sum quidē forsītā tua cā oīs hic sermo dicet. Q; nō solū de vobis philoso
phis / aut his q̄cunq; vitæ institutū sibi delegerūt cū virtutis studio cōiun
ctius: verū etiā de grāmaticis / rhetoricis / musicis / breuiter de oībus: q̄ in do
ctrinæ p̄fessione versari / questūq; facere p̄posuerūt. Ceterū quū oīa sint in
ter istos coīa: eadēq; p̄sus accidāt oībus: palā est: phōrū cōditionē nō esse a
religis eximiā. Imo hoc illis turpi⁹ ista cōtingere: quū sint cū aliis coīa: si ii q̄
cōducūt nō aliū p̄mīs eos q̄ reliquos dignos iudicēt: nihiloq; magis q̄ cete

Luciani Libellus

ros in honore habeāt. Sed q̄qd erit, q̄d narrationis series aperiet: ei⁹ culpā potissimū i ipsos cōferre par ē, q̄ eiusmodi faciūt: deinde in eos, q̄ talia sustinent. Ego vero culpari nō debeo: nisi forte veritas et libertas in cōmemorādo reprehensionē mereat. Ac reliquū quidē hoīm vulgus, puta palestricos quospiā, aut adulatores imperitos/sordidoq; animo/ ac suopte ingenio humiles et abiectos homines ne opapretitū quidē fuerit ab eiusmodi conuictu dehortari: quippe nequaq; obtemperaturos: neq; rursum equū sit illis vitio vertere: q; nō relinquāt suos cōductores: etiā plurimis ab illis contumeliis affecti. Sunt em̄ ad eam vitæ rationē accōmodati/ factiq;: neq; ea videlicet indigni. Præterea ne habeāt quidē aliud quippiā: ad qd sese conuertant: et in quosese exerceant: adeo: vt siqs eam vitā illis adimat, ignaui ilico/ confusiq; inopes/ desidiosiq; atq; inutiles reddant. Quāobrem/ nec ipsi rem aliquā indignā patiant/ nec illi contumeliose facere videant: si (qd aiunt) in maelam imminxerint. Etem̄ ad easipsas cōtumelias iam inde initio praparati, cōserūt sese in familiam. Atq; hæc sola illis ars suppetit/ ferret ppeti q̄qd acciderit. Cæterū eruditorū noīe, de qbus institueram loqui, merito indignandū/ enitendūq;: vt q̄maxime fieri potest, eos inde reuocatos/ in libertatem vindicemus. Videor aut recte facturuss: si qbus de causis se qdā ad hoc vitæ genus cōserūt, eas causas excussero, parūq; idoneas/ atq; efficaces esse demonstrauero. Sigdem eo pacto oīs illis præripiet excusatio: summusq; ille titulus: quo suā spontaneā seruiturē solent obtexere. Iam igit pleriq; paupertatē et rerū necessariarū inopiā pponūt: atq; eam vmbra satis idoneam existimāt: qua suū factū pratexant: q; vltro ad eam vitā accesserint. Ac sibi sufficere credunt: quum aiunt se quiddā ignoscendū facere: qui id quod est in vita molestissimū, nempe paupertatem, studeant effugere. Postea in p̄mptu Theognis: atq; illud plurimum in ore:

Nam quemcunq; virum paupertas enecat,

Et siquæ alia terricula abiectissimū q; poetæ de paupertate pdiderunt. Egdē si viderē ex hmōi cōuictu paupertatis effugiū aliqd vere cōtingere, nō admodū anxie cū eis de vehemēter amplectenda libertate disceptarē. At posteaq; eiusmodi quædā accipiūt: cuiusmodi sunt agrotatiū alimēta (quæadmodū egregius ille dixit orator) q̄ queāt effugere: quo min⁹ in hoc ip̄m parū recte sibi cōsuluissē videant: nimirū sp̄ illis manēte eodē vitæ illi⁹ argumētō? Semp̄ em̄ manet paupertas: sp̄ accipiēdi necessitas: nihil qd seponat, nihil sup̄ est qd referuet. Verū q̄qd datū fuerit: vt def: vt vniuersum etiā capiat: pr̄sus oē insumit: ita tamē: vt ne id qdem in vsus sufficiat. Rectius aut futurū fuerat: si nequaq; cās eiusmodi cōminiscerent: quæ paupertatē seruāt/ aluntq;:

De merce.condu. §.LXXVIII.

atq; eatenus duntaxat opitulant: verū quæ illā tandē aliquādo tollant. Ac
forfitā tibi hoc volebas Theogni quū diceret/ eā in altū mare ac prærupis
de scopulis præcipitē dari oportere: Q; siq; semp paup: semp egens: quū sp
mercede cōductus mereat hoc ipso sese arbitret aufugisse paupertatem: nō vi
deo q fieri possit: quo minus hic ipse sese fallere videat. Rursum alii negant
sele paupertatē formidaturos: si mō reliquorū hoīm in morē possint suo la
bore/suaq; industria victū suppeditare. At nūc sibi fractas esse corpis vires:
seu senio: seu morbis: eoq; ad eā vitā mercenariā facilem videlicet atq; com
modā cōfugere. Age igit, inspiciamus num vera prædicet: et num ea quæ
dant ex facili illis suppetāt: nō multo neq; adeo maiore labore cōstet: q vul
go suus victus. Nā id quidē etiā votis expetendū: vti citra laborē, citra su
dorem, nullo negotio paratū argētum accipias. Verū q hæc absint a vero:
istud pfecto vt dignū est, ne dici qdem satis potest: tātū laborū: tantū sudo
rum in eiusmodi cōuictibus exhauriēdū: vt hic ne valetudo quidem ad id
par sit: qppe quū quotidie sexcenta nō desint negotia: quæ corpus cōficiāt:
adq; extremā vsq; defectionē delassent. Verū hac suo loco dicemus: quū et
reliquis illorū incōmoditates cōmemorabimus. In præsentia sat erat leui
ter ostendere: qui se aiūt hac de causa in seruitutē addicere sese: ne istos qui
dem vero dicere. Superst iam vt eam cām referamus: quæ qdem vt est verissi
ma, ita ab illis minime pferitur. Nepe ipso voluptatis gfa/et amplis illis spe
bus incitatos/vltro inuadere familias diuitū: auri/argentiq; vim et copiam
admiratos: præterea q felices sibi videant ob cōuiuia/ reliquaq; eius vitæ
delitias: sperantes futurū: vti mox, nemine vitante, affatim aurum bibant.
Hæc nimirū sunt quæ illos adducūt: atq; ex liberis seruos constituūt. Non
rerū necessariarū vsus, quæ prætexebāt: sed rerū nō necessariarū cupiditas:
atq; ingentiū illarū et amplarū opū admiratio. Enimvero quēadmodū mī
seros istos atq; infelices amantes/ callidi qdā et veteratores amasii receptāt
et fastidienter ducunt/ lætantq;: videlicet quo iugiter amātes/ ambiāt ipso
atq; inserviant. Cæterū ex amoris fructu, ne summo quidē osculo inopritūe.
Intelligunt em copia facta dissoluendū amorē. Id igitur ne fiat/ præcauent:
diligenterq; sui copiā subtrahunt. Alioqui spe semp retinēt amantē: metuē
tes/ ne despatio minuat cupiditatis ardor/ eamātēq; ab se alienet. Proinde sēp
arridēt, pollicentq;: sp facturi sunt: sempq; gratificaturi: spq; ingentiū sum
ptuū rationē habituri: donec imprudentes ambo senuerint/ atq; vtriq; iam
psterierit ætas: huic ad amandū: illi ad dandū. Atq; ita omni vita nihil illis
peractum est vltra spem merā. Atqui voluptatis cupiditate nihil non fer
re: id quidem forfitan non vsq; adeo vitio vertendum: quin magis venia

Luciani Libellus

danda: si quis voluptate capiatur, & hâc vnde quaq; confectetur, quo possit ea potiri: q̃q; turpe forsan ac seruile: si quis ea gratia semet in ius tradat alienû: propterea q̃ voluptas quæ ex libertate percipit: multo suauior est q̃ ea quâ ille libertatis iactura sectatur. At tamē hoc quoq; aliquo pacto ignoscendum illis sit: si modo consequantur. Verû eniuero ob solâ voluptatis spem, multas perferre molestias, equidē & deridiculū arbitror, & stultū: maxime quū videant labores certos esse, manifestos, & inuitabiles: porro illud qđ speratur, qđ quidē nihil aliud tandē est q̃ voluptas, ne tã longo quidē tēpo re contigisse. Pręterea aut, nec verisimile videri: vt cōtingat aliquādo: si qs modo rē recta reputet viā. At Vlyssis socii / dulci quadam gustata loto reliqua negligebāt: ac p̃senti voluptate delinīti honesta cōtemnebāt: vt nō pręsus cū ratōe pugnarit in illis honestatis obliuio: nimix animo voluptatis illius sensu occupato. Verû si quis famelicus alii cui piā loto sese ingurgitārī neq; quicq; inde impiēti, assistat, idq; solā ob spem: q̃ credat fore, vt & ipi aliquādo degustandā lotū porrīgat: assistat inquā ad hunc modū, recti atq; honesti oblitus: dii boni q̃ hoc ridiculū, planeq; verberibus qbusdā Homericis dignū. Ergo quæ istos ad diuitū conuictū adducūt: & quibus impulsī sese illis dedūt, ad quodcūq; lubitū fuerit vrēdos: hæc sunt, aut his ferme simillima. Nisi si quis & illos cōmemorandos esse iudicat: quos hæc vna res ad id cōmouet: q̃ gloriosum arbitrārur, cū illustribus atq; opulentis viris habere consuetudinē. Sunt enī qui hoc quoq; p̃clarū ac magnificū supraq; plebē esse existiment. Nam ego quidē, qđ ad me proprię attinet, recusarim vel cum Persarum rege conuiuere dūtaxat, conuictorq; videri, si nullus ex eo conuictu fructus ad me redeat. Quū itaq; causā eius vitæ suscipiendæ sic illis habeat: age iam cōsideremus apud nosmetipsos: primū cuiusmodi sint illis perferēda priusq; admittantur: priusq; obtineant. Deinde cuiusmodi in ipsa iam vita constituti patiātur. Postremo quæ tandē catastrophę, quis fabulæ exitus illis contingat. Neq; enim illud dicere possunt: hæc tametsi molestæ sint, tamē assuesci facile: neq; ad id multo opus esse labore: sat esse si velis modo: postea reliqua omnia factu fore facilia. Imo necesse est vt primum diu sursum ac deorsum cursites: mane excitatus assidue pro foribus obuerſeris, vt perdures: quū protruderis: quū excluderis: quū improbus interdū atq; importunus videris: cum ianitori male Syriſſanti, ac nomenclatori Libyco subiiceris: quūq; nominis tui memoriā mercede redimere cogeris. Quin etiā vestitus tibi est apparandus: supra tuę rei facultatē, p̃to dignitate eius cuius conuictū ambis: deligēdus color, quo ille potissimū gaudeat: vtī ne discrepes, neue oculos illius offendas. Postremo vtī gnauiter affecte-

De merce. cōdu. ¶ LXXXV.

re necesse est: vel antecedas potius, a famulis protrusus: ac veluti pompam quandā expleas. At ille interim compluris iā dies ne aspicit quidē te. Qz si qñ res tibi felicissime verterit, si te respexerit, si accersuerit, dixeritq; quicquid illud fuerit, qđ illi forte in buccā venerit: tū deniq; tū plurim⁹ sudor, tū multa oculorū caligo, tū intēpestiua trepidatio, tū sane eorū qui adsunt, hāsitantia tuā ac perplexitatē ridentiu. Qua quidē nō raro accidit: vt quū oportuerit respōdere: quis fuerit rex Achiuorū: mille naues illis fuisse respōdeas. Atq; id si qui sunt modesti pudorē vocāt: imodesti timiditatē nomināt: improbi inscitia. Ita fit, vt tu primā hanc diuitis comitatē tibi periculosissimā expertus, ita discedas: vt tantā animi tui imbecillitatē ipse condemnes. Porro vbi multas iam noctes insomnes duxeris: vbi plurimos dies cruentos egeris: haud quidē Helenæ gratia per Iouē: neq; ob Priameia pergamam: verū spe quinq; obolorū: cōtigerit aut & deus quispiā tragicus q tibi sit auxilio: iam illud restat, vt exploreris excutiarisq;: num literas noris. Atq; ea quidē disceptatio non iniucūda est ipsi diuiti: quippe qui laudatur interim, ac felix esse p̄dicatur. Cēterū tibi videt, de vita ipsa, deq; omni fortuna tum certamen esse paratū: propterea q tibi venit in mentē, idq; merito futurū vt alius nemo sit admissurus, si prius ab hoc reiectus, ac repudiatus videare. Interim in varias curas distraharis oportet: primū dū inuides iis q pariter ex æquo tecū examinant. Finge enī & alios esse, qui eiusdē fortunę tibi sint cōpetitores: te vero tibi videri cūcta parū absolute respōdisse, metuētē interim simul & sperātē, ac misere de illius vultu pēdētē: qui si qđ parū probet eorū quę dixeris, peristi. Sin arridēs auscultat, hilarescis & spē bona fultus cōsistis. Porro cōsentaneū est: esse nō paucos: qui tibi aduersentur, atq; alios in tuū locū velint inducere. Horū vnusquisq; clanculū velut ex insidiis in te iaculatur. Iā vero illud cōsydera: quale fit virū pmissa barba, cana coma, examinari: nūquid bonæ rei didicerit: & aliis qdem didicisse videri: aliis secus. Superior interim vita, & oīs anteaeta ætas tua curiosius disquiritur. Qz si quis aut ciuīs inuidia/ aut vicinus leui quapiā de causa p uocatus, te deferat, & adulterū dicat: vel paderasten: is protinus/ iuxta vetus illud prouerbiū: ex Iouis tabulis testis. Porro si pariter oēs bene de te p̄dicēt: suspecti, leues, ac largitiōe redēpti videbunt. Nā admodū oīa tibi cōstent oportet. Nihil prorsus sit, qđ tibi queat obsistere. Alioqui nūq̄ obtinueris. Age sane. Hoc quoq; contigit: ac bona quapiā fortuna cūcta tibi feliciter cesserūt: & probauit ipse doctrinā tuā: & amicorū p̄cipui, quibusq; ille huiusmodi in rebus plurimā habet fidē, nō dehortātur. Ad hęc vult etiam vxor. Non refragatur domus p̄fectus, neq; item dispēsator. Nemo tuā infu-

Luciani Libellus

mulauit virā: dextra omnia, & omni ex parte bene promittit sacra. Viciſti igitur o fortunate, & coronatus es Olympiā. Quin Babylonē magis cepiſti, aut Sardori arcē occupasti. Habebis copię cornu & gallinacē lac emulgebis: iam ſane par eſt vt aliquādo p̄mia capias, maxima videlicet, & q̄ laboribus tātis reſpōdeant: ne corona tua frondea dūtaxat ſit: ſimul vt merces haud quāq̄ cōtemnēda p̄ſtituat: eaq̄ cōmode ad vſum, citraq̄ negotiū perſoluatur: vtq̄ reliquus itē honos tibi p̄ter miniſtroꝝ vulgus ſuppeditetur. Cēterū a laboribus illis / a luto / a curſitationibus / a vigiliis / in otium te reci-pias: vti id qđ vulgo ſolēt optare mortales, por rectis pedibus dormias, ni-hilq̄ iam facias p̄ter ea ſola / quorū gratia primū receptus es & in quē cōdu-ctus. Ita em cōſentaneū fuerat Timocles: neq̄ ingens malū erat futurū: ſi q̄ ſubdita ceruice ferat iugū, leue nimirū, & portatu facile: quodq̄ oīm maxi-mū, auro illitū. Atqui longe ſecus res habet: imo nihil horū reperieſ. Sigdē in mediis ipſis id genus cōuictibus / ſexcētē res accidit: viro ingenuo neuti-q̄ tolerāda. Quē quū audieris: ipſe tecū ordine reputato: nū quiſq̄ ea ppeti-queat: cui quidē cū eruditione vel minimū cōmerciū fuerit. Exordiar autē ſi videtur a primo cōuiuio: vnde cōſentaneū eſt te cōſuetudinē illā cōſpica-turū. Primū igitur, a deſt tibi quiſpiā: q̄ te iubeat ad conuiuiū accedere: ſa-mulus nō incomis: qui tibi prius placādus datis in manū, ne videaris inci-tulis, vt minimū quinq̄ drachmis. At ille Accizans, ſeq̄ quū maxime cupi-at, cupere diſſimulās, Apage iquit. Ego ne quicq̄ abs te! Addit & illa, abſit, dii prohibeāt. Tandē ſectitur atq̄ obtēperat, ac diſcedit, te lare diducto ri-ctu ſublannās. Tu porro nitida ſumpta veſte, mūdifi meq̄ cultus, lotus ac cedis, ſollicitus interim / ne prior aliis aduenias. Nā id inurbanū: quēadmo-dū poſtremū venire, graue. Proinde media inter utrūq̄ obſeruata opportu-nitate ingrederis, teq̄ ſane q̄ honorifice excipiunt. Tum arrepta manu te quiſpiā iubet accūbere, paulo ſupra diuitē: iter duos ferme veteres amicos. At tu perinde atq̄ in Iouis ædes veneris, nihil non admiraris, & ad oīa quę gerunt ſuſpēſus inhias: propterea q̄ noua tibi atq̄ iuiſa ſunt cūcta. Interim familia te ſpectat: omneſq̄ q̄ p̄ſentes ſunt, quid agas obſeruāt. Neq̄ vero ea res curę nō eſt ipſi diuiti: quippe qui ſamulis aliquot p̄monitis negotiū de-derit, vt oculis obſeruēt, quēadmodū te geras in pueros aut in vxorē: num ſubinde, ex obliquo reſpectes. Ac reliqui quidē cōuiuē, ſimulatq̄ te vident propter imperitiā ad ea quę ſiunt attoniti, ac ſtupefacti, deridēt clanculū, coniectātes te nūq̄ antea apud aliū quēpiā coenāſſe, nouūq̄ tibi eſſe vt man-tile apponatur. Proinde ſicuti veriſimile eſt / præ heſitāria ſudes oportet, ac neq̄ cū ſitias, audeas potū poſcere, ne vinoſus videare: neq̄ variis appoſitis

De merce. cōdu. §. LXXXVI.

opsoniis, & in ordinē quendā extructis, scire posses, cui prius aut posterius manū admoueas. Quare ad eū qui proximus accūbit respectes necesse est: atq; eundē imitatus, cōuiuii rationē & ordinē discas. Alioqui anceps sedes, et varians, animoq; penitus perturbato, & ad omnia quæ illic gerūtur obstupescēs. Atq; iterim quidē, diuītis admiraris felicitatē propter auri vim, et eboris, tantāq; delitias. Interim tuā ipse deploras infelicitatē: qui quum nulli⁹ sis rei, tamē viuere te credas. Nonnūq; & illud in mētem venit: fore, vt admirandā & expetendā quādā viuas vitā: quippe qui sis omnib⁹ delitiis illis fruiurus, cūctoriq; ex equo futurus particeps. Arbitraris enī te semp bacchanalia festa celebraturū. Quin & adolescētuli formosi prāministrantes, ac filētio arridentes, suauius in posterū hoc vitæ genus pollicentur: vt Homericum illud nunq; desinas in ore habere.

Haud vitio verti debet si Troia pubes
Armatisq; simul Danaī, sub Marte, laborum
Pondera tanta ferant.

Ob tantam videlicet felicitatem.

Accedunt ad hæc inuitatiūculę ad bibēdū. Ac postulato perq; ingenti scypho quispiā præbuit tibi, præceptorē/ aut aliud quiddā deniq; te appellās. At tu recepto scypho quid vicissim oporteat respondere, propter eiusmodi morū imperitiem ignoras: iāq; rusticanus, & inelegans esse videris. Ceterū ea propinatio multoq; veterū amicorū inuidiā in te cōcitauit: e qbus nō nullos iādudū tuus accubitus clanculū vrebat: q; modo quū adueneris, iis anteponare: q; multorū annorū seruitutē exhausserint. Protinus itaq; talia quēdā de te inter illos dicta ferunt. Illud scilicet malis nostris deerat: vt etiā iis qui nuper in familiā cōmigrarūt, posthabeamur. Et solis græculis patet vrbs Romana. Et qd habēt: quāobrē nobis debeāt anteponi! Nū mirificam quādā vrilitatē adferre vident: quū verbula qdā misera dicūt! Rursum alius/ hæc. An nō vidisti: quantū biberit: quēadmodum cibos appositos auide corripiēs deuorarit! Homo inelegans, ac fame enectus: qui ne p somnū qdē vnq; fuerit albo pane saturatus: multo min⁹ aue Numidica, aut Phasiano: e quibus nobis vix ossa reliqua fecit. Porro tertius, fatui inquit priusq; gnoq; abeāt diēs, videbitis hūc nihilo pluris fieri q; nos. Nā nūc qdē/ nō secus atq; calcei noui solēt/ in p̄rio est, & habetur charus: verū vbi crebro iā fuerit calcatus, lutoq; deformatus, rū misere sub lecticā abiicietur cymmicibus/ quē admodū nos/ oppletus. Atq; inter illos talia p̄multa de te iactātur. Ex qbus aliquot iā tū etiā ad calumniādū insimulādūq; te incitantur. Omne igitur illud conuiuiū tui plens: ac plariq; de te sermones. Tu vero propter inso-

Luciani Libellus

lentiā atq; insuetudinē plus q̄ sat est hauris vini tenuis et acris: eoq; iādu-
dum aluo tibi cita discruciaris: verū neq; decorū tibi ante alios e conuiuio
discedere: neq; rursus manere tutū. At pducta interim in longū potatiōe
dū sermo alius ex alio nascit: dū spectacula alia post alia pferuntur in cōui-
uiū (nā vniuersum fortunæ suæ strepitū tibi cupit ostentare) nō mediocri-
ter discruciaris: cui nō liceat neq; videre quæ gerunt: neq; auscultare: siq;
voce/cytharave canat egregie dilectus adolescētulus. At laudas tñ inuit?
caterū animo illud optas: vt aut terræ motus repens ortus ea cūcta discus-
tiat: aut incendiū aliquod renūtiatur: quo simul conuiuū tandem aliquan-
do dirimatur. Habes amice primū illud scilicet et suauissimū conuiuū: qđ
mihī quidē haud quāq; suauius sit cepis/ candidoq; sale/ libere quū velim ex
his et quātum velim edenti. Verū vt ne tibi cōmemorem ructus acidos, q
deinde sequūtur: vt ne nocturnos vomitus: mane vobis erit de mercede pa-
cto transigendū: quantū/et qua annī parte te oporteat accipe. Ergo præsēn-
tibus duobus aut tribus amicis, accersito te/et cōsidere iusso, sic loqui inci-
pit. Facultates nostræ cuiusmodi sint/ iam pspicere potuisti: q̄ nullus in his
fastus: sed citra ostentationē/ moderata ac popularia omnia: sed mediocria
om̄ia ac plebeia. Sic aut aīm inducas velim: vt existimes oīa nobis fore coīa.
Nā ridiculum pfecto: si quū charissimā possessionū mearū prem, puta meā
ipsius vitā, aut p louē/ liberorū etiā (si fors illi liberi fuerint erudiendi) tri-
bi credam: nō aliarū itē rerū te meū ex æquo dñm ac possessorem existimē
Caterū qñ certi qppiam est præsiniendū: equidē video vitæ tuæ frugalita-
tem/et aīm paucis cōtentū. Neq; nō intelligo haud mercedis adductū spe-
te in nostrā venisse familiā: verū aliarū gratia rerū: puta nostræ in te beni-
uolentiæ cā: tū honoris: q tibi præter cæteros oīs continget. Attñ pfiniēdū
est aliqd. Quin ipse magis qđ videbitur statuīto: habita rōne, vir amicissī-
me, munerū etiā illorū quæ quotānis festis diebus a nobis acceptur⁹ vides-
ris. Neq; em̄ vel ista nobis fuerint neglectui futura: etiā si nūc hac pactiōe
nō cōplectamur. Scis aut cōplures p annū eiusmodi munerū occasiones in-
cidere. Horū igit habita rōne, moderatius nimirū pmiū nobis præscribas.
Præterea decet etiā vos hoīes eruditos/pecuniā negligere. Hæc ille dicens
totūq; te varia spe labefactās/ mitē sibi ac tractabilem reddidit. Tu porro q
dudum talenta/ ac multa nummū milia somnias/ solidos agros/ et fami-
lias, sentis qdem tacitus apđ te hoīs sordes ac parsimoniā: nihilominus blā-
ditur tibi pollicitatio tamen: atq; illud cōmunia futura sunt omnia/ ratū et
verum fore arbitraris: ignarus eiusmodi dicta
Summis e labiis, non imo e corde profecta.

De mercede. condu. F. LXXXVII.

Tandē prē pudore ipse statuēdi ius defers. Verum ille facturum sese negat. Ceterū ex amicis p̄sentibus quēpiā in eo negotio veluti mediū intercedere iubet: qui salarii modū pronūtiat eum: qui neq̄ ipsum grauet, vt cui pluri-
mas tum alias in res magis his necessarias sumptus sit faciendus: neq̄ rur-
sus ei qui laturus est, sit oīno indignus. Atq̄ is seniculus quispiam, diuitis
æqualis, vna cū illo a pueris/adulādo educatus. Eho tu ingt: nū inficias ire
potes: quin vnus sis qui in hac vrbe viuūt omniū fortunatissimus: cui pri-
mū cōrigerit: qđ pluribus misere cupiētibus, vix a fortuna dari possit: nēpe
vt in huius hoīs cōsuetudinē admittaris, vt cōmunes penates habeas, vt in
familiā inter Romanos primariā recipiaris! Id nimirū tū Croesi talēta, tū
Midæ diuitias superat: si modo modestus esse noris. Equidē nō paucos no-
ui magni nominis viros: qui cupiissent, etiā si quid vltra dandū fuisset, glo-
riæ dūtaxat causa, cum isto viuere, & familiares apud hunc atq̄ amici vi-
deri. Quapropter haud inuenio: quibus modis tuā prädicē felicitatē: qui
quidē ad hanc tā expetēdam fortunā/ etiā p̄mio addito admitteris. Pro-
inde, mihi satis esse videtur: nisi plane es insolēs: si tantū accipias: simulq̄ p̄
nūtiat, sane minimū quiddā, præsertim ad spes illas tuas: attamen boni cō-
sulas necesse est. Neq̄ em̄ iam possis effugere: quū intra retia tenearis. Fre-
nū igitur recipis, mussitans, ac dissimulans, ac initio quidē non magnopere
illī reluctans, facileq̄ sequeris: vt qđ non admodum te torqueat, neq̄ strin-
gat, donec illī tandē paulatim assueueris. Tum vero ii qui foris sunt mor-
tales, hoc ipso nomine tuam fortunā admirātur: q̄ te conspiciāt intra can-
cellos versantē, ac nullo prohibēte introeuntē, prorsusq̄ p̄claris illis opibus
delitiisq̄ domesticū quēdā ac familiarē eē factū. At ipse nōdū videre potes:
quāobrem illi te felicē existimēt: nisi q̄ gaudes tamē teq̄ ipse fallis, semper fu-
tura meliora fore existimans. Caterū contra atq̄ speraris euenit: & quēad-
modum adagio dicitur: iuxta Mandrabulī morē negotium procedit: in sin-
gulos (vt ita dixerim) dies, deterius ac retro relabens. Vnde paulatim ve-
lut in luce dubia/ tum demū dispiciens intelligere incipis, aureas illas spes,
nihil aliud fuisse, q̄ ampullas quasdā inauratas, potro graues/ veri/ ineuita-
biles/ perpetuūq̄ labores. Sed quīnam isti sint, forsitan me rogabis. Neq̄ em̄
video inquires: quid in hac consuetudine sit adeo molestū: neq̄ intelligo ista
quæ commemoras, grauia atq̄ intoleranda. Audi igitur vir egregie: non
molestiam modo negotiī perpendens, verū sceditatē/ humilitatē/ prorsusq̄
seruitutē/ vel precipue interim cōsiderans. Principio memineris ex eo tē-
pore, te iā neq̄ liberū, neq̄ ingenuū posse videri. Noueris em̄ te hæc omnia
genus/ libertatē/ progenitores/ ante lumen relinq̄re: quū i huiusmodi serui-

Luciani Libellus

tutem temetipsum addicēs in aedes ingrederis. Siquidē libertas tibi comes ire recusat, ad vitam tam indignā, tam humilē te conferētī. Seruus itaq; (tametsi nomine ipso grauiter offenderis) seruus inquā, velis nolis, futurus es: neq; vnius seruus verū cōpluriū: operāq; seruilē praeſtare cogeris, obſtīpo capite, a diluculo in vesp̄eram vsq;: idq; mercede vilī atq; indigna. Adde, q; ne placebis quidē admodū, neq; domino satisfacies, neq; ab illo magnifies: vt qui non a puero fueris ad seruitiū institutus, sed sero didiceris, atq; aetate multū aliena coeperis ad id erudiri. Excruciat autē te pristina libertatis memoria, animo recurſans: facitq; vt inter dū resiliere conere, relucetisq;: atq; ob id ipsum fit: vt seruitus tibi molestior accidat. Nisi forte illud tibi ad libertatē sufficere putas: q; nō fueris Pyrrhia aut Zopyrione patre prognatus: aut q; nō sic/ vti Bithynicū aliquod mācipiū/ vociferāte p̄cone diuēdaris. Atqui tū vir egregie: quū instāte nouilunio, Pyrrhiis & Zopyrionibus imixtus, manū itidē, vt alii seruuli protēdis, capisq; quodcūq; illud tandē est qd datur: hęc videlicet est auctio. Nā p̄cone nihil op⁹ erat homini qui ipſus sui fuerit p̄cono: quig; ipse vltro sibi multo tēpore dominū ambierit. Age iam o sceſte (cur enī nō dicā p̄sertim in eū qui se philosophū esse dicat!) si quis te pyrata inter nauigādū captū, aut si quis p̄ado in seruitutē tradidisset: te ipsum deplorares, tanq̄ indignā fortunae iniuriā patiētē. Aut si quis manu iniecta, te duceret, in seruitutē asserēs, leges inclamares: omnia faceres, acerbe ferres: & o terra, o dii, magno clamore vociferareris. Nunc vero: quū ipse te, ob paucos obolos, id aetatis in qua etiā si seruus natus esses, tamē tēpestiuū fuisset iam ad libertatē aspirare: cū ipsa virtute ac sapiētia vltro adductum vēdideris: nihil illa reueritus, quē p̄multa ab egregio Platone/Chrysippo/Aristotele differūtur: quū libertatē laudāt, seruitutē damnant. An nō te pudet: quū inter hoīes assentatores, & emptitios, ac scurras versans ex aquo cū illis aestimaris: quū in tāta Romanorū turba, solus peregrino in pallio versaris: quūq; Romanā linguā perperā ac barbare sonas: praeſerea, quū agitas conuiuiā, tumultuoſa, magna hominū turba cōſerta: quorū pleriq; collectitii, quidam sunt & improbi! Atq; inter hos laudas odioſe, bibisq; p̄ter modū: deinde mane ad tintinabulū expectatus, discussa ab oculis dulciſſima ſomni parte, vna sursum ac deorsum circūſaſas: heſterno luto etiamdū tibiis adhaerēte! Vsq; adeo ne te lupini aut holerū agreſtiū tenuit p̄cenuſia! Vsq; adeo tibi defuerūt fontes frigida manantes aqua, vt per desperationē ad iſta deuenires! Haud puto. Quin potius palā est: te, nō frigide aquae, neq; lupini, sed bellariorū, atq; opſoniorū, viniq; odorati cupiditate captū eo veniſſe. Quae dū lupi p̄ſcis in morē au-

De merce. cōdu. ¶ LXXXVIII.

dius appetis: tuo merito euenit: vt hamus tibi fauces transfixerit. Itaq; pre-
sto sunt huius intēperantiæ, guleq; authoramenta. Ac perinde atq; simia a
trunco reuinctus, reliquis quidē omnibus risui es: at ipse tibi delitiis afflue-
re videris, cui cōtigerit / assatim expleri caricis. Caterū libertas / ingenuitas /
vna cū ipsis gētilibus, ac tribulibus, hæc nimirū euanida cuncta, atq; istarū
rerū ne memoria quidē vlla: q̄q; hoc quoq; ferēdum: si vita ista cū hac turpi-
tudine dūtaxat esset coniūcta: q̄ e libero seruū videri facit: nō labores etiā
accederēt, cū illa seruorū colluuiē cōmunes. Sed vide, num quæ tibi imperā-
tur, leuiora sint his: quæ Dromonī aut Tybio mādantur. Nam doctrinē q̄
dē, cuius rei cupiditate simularat te in familiā suā accersisse sese, per q̄ exi-
gua illi cura est. Quid enī (vt dici solet) cōmercii asino cū lyra? An nō vi-
des videlicet: q̄ misere macerētur imodico desyderio, vel Homerice sapiē-
tiæ, vel Demosthenice grauitatis ac vehemētię, vel Platonice sublimitatis?
Quorū me hercle ex animis si quis aurū / argētum / atq; harū rerū curas tol-
lat: nihil fuerit reliquū, præter fastū / molliciē / lasciuiā / luxū / ferocitatē / impe-
ritiā. Atq; ad ista nihil prorsum opus te. Verū quoniā tibi barba ingens p̄-
pēdet a mento: quoniāq; vultu ipso graue quiddā & venerandū præ te fers-
tū quia pallo græcanico decēter amictus es: norūtq; iā omnes te grāmaticū
esse, seu rhetorē, seu philosophū: pulchrū ille sibi putat: vt & eiusmodi quī
piā / anteambulonū suorū pōpæ permixtus esse videatur. Futurū enī hac re
vt græcanicarū disciplinarū studiosus, reliquaq; omnis doctrinæ neq; ne-
gligēs, neq; rudis esse putetur. Vnde fit vt in periculū vir egregie venias:
ne non tā ob admirandas illas artes: quin magis ob barbā palliūq; cōductus
esse videare: proinde vt perpetuus apud illū conspiciaris oportet: neq; ab-
sis vnq;: verū vt diluculo relictis stratis, in famulitio temet exhibeas cōspi-
ciendū: neq; locū in acie deferas. Porro ille iniecta nōnūq; tibi manu, quicq;
forte in mentē iciderit, de hoc tecū nugatur, obuiis ostētans, q̄ ne per viam
quidē ingrediens, incurius sit literarū, quin vt illud ipsum etiā otium: qd̄
inter inambulandū dā, in re quapiā honesta collocet. At tu miser interim,
nūc cursim, nūc gradatim, nunc scansim plarūq; nunc descēsim (Nam scis
huiusmodi esse urbē) obambulans, tum sudas, tum spiritū anhelus trahis.
Deinde illo intus cum amico quopiam / ad quem accessit / confabulante, quū
tibi interim locus desit, vbi vel assidere queas: librum videlicet in manum
sumis: quoq; fallas tædium, legis. Post vbi seiunū te sitientēq; nox occupa-
rit, incommode lotus, intempestiue / puta nocte ferme concubia / ad coenam
accedis: haud perinde deinceps in p̄tio habitus, neq; conspiciendus his q̄ ad-
sunt. Verum si quis aduenerit recentior: tu post tergum reuiceris. Itaq; in

Luciani Libellus

angulum aliquem abiectissimū retrusus/accumbis: testis duntaxat ac spectator eorum quæ apponitur: canū ritu ossa circūrodens: si fors ad te perueniat: vel aridū maluæ folium quo reliqua inuoluunt, si fastidiatur ab iis qui supra te accumbūt, præ fame libēter arrepturus. Audi iam et aliud cōtumeliæ genus. Quid quæ ne ouis quidem soli tibi apponitur. Neque enim conuenit: vt tu semper eadem requiras: quæ hospitibus atque ignotis ministratur: quādoquidē hæc tua sit inscitia atque inurbanitas. Neque auis eiusmodi tibi apponitur: qualis alijs. Verū diuiti illi pinguis et succulenta: tibi pullus dimidiatus: aut palumbus aliquis aridus atque insipidus: non auis videlicet: sed manifesta cōtumelia ludibriūque. Neque vero raro fit: vt siquādo desit alibi, minister repente te inspectate submouens ea quæ tibi erāt apposita alijs apponit: illud tibi ad aurem immurmurans: tu pfecto noster es. Quæ siquādo interim dissecet/vel porca foeta/vel ceruus: aut structorē tibi modis omnibus ppitiū habeas oportet: aut certe Promethei partem feres: nempe ossa adipe circumtecta. Nam quæ ei qui supra te accumbit patina finitur aditare quoad satiat: repudiet: te contra tam celeriter prætercurat: quæ tandem isthuc ferat/qui modo sit ingenuus/cuique tantū insit bilis, quātū vel ceruis adest! Atque illud equidē nondū dixi: quæ reliquis suauissimū ac vetustissimū vinū bibētibus, tu solus malum quoddā et pingue bibis. Proinde illud semper curas: vt auro/argentove bibas: ne colore prodente/palam fiat/te vsque adeo cōtemptū/neglectūque esse conuiuā: quā bene tecū ageretur: si vel illud ipsum ad satietatem vsque bibere liceret. At nunc ubi crebrius poposceris, minister audisse dissimulat. Adde iam multas interim et alias esse res: quæ te discrucient: imo nihil esse ferme, quod nō sit æcerbum: maxime quæ tibi cynædus aliquis antefertur: quin pluris te sit is, qui saltandi docet artē: quo cos Ionicos cōtextit Alexandrinus quispiā homūculus. Nam qui tibi speres tu vt in accubitu æqueris iis qui voluptates et amatorias subministrāt: qui literulas in pectore gestant! Proinde in obscuro quopiā cōiuii latibulo reclusus/præque pudore abstrusus/suspiras: vti cōiectandū est: teque ipsum deploras ac fortunā incusas tuā: quæ tibi ne pauxillulum quidem leporis ac venustitatis asperferit. Ac prorsus ita videris affectus: vt optres poeta fieri: vt amatorias conscribas cantiones: aut si id nō cōtingit, vel eam assequi facultatem, vt possis ab alijs conditas digne canere. Vides enim quibus in rebus situm est: vt quis efferat/ plurimique fiat. Quin et illud ferre queas: vt magi quoque aut arioli personam (si necesse sit) induas: ex hortu genere amplas hereditates, qui imperia, qui cumulas opes pollicent. Quandoquidē hos quoque vides non mediocriter a diuitibus amari/plurimique fieri. Eaque vel vniuersa

De Merce. con. Fo. LXXXIX.

libet horū fieri percipias: vti ne prorsus reiculus, atq; inutilis appareas. Atqui ne ad ista quidē docilis es ifelix: proinde submittas te oportet, mussi-
tesq; ac tacitus feras, clam apud te plorans, ac neglectui habitus. Etenī si te
famulus aliquis susurro deferat: q; solus omnīū non laudaris, puerum here
saltantē, aut cythara canentē: ista scilicet ex re non leue discrimē impēdet.
Quapropter terrestris in morē rane, sitiens vocifereris necesse est: id operā
dans: vt ī laudantiū numero īsignis ac prēcipuus appareas. Quin sepicule/
silētib; reliquis/ tibi ficta quādā laus proferēda: quæq; multā sapiat assen-
tationē. Iam vero magnopere ridiculum est: cum elurias iterim sitiasq;, vn-
guētis collinī, ac vertice gestare coronam. Siquidē id tēporis non dissimilis
videre sepulchrali columnē/ vetusti cuiuspiam cadaueris: quē gestare solet
ea quæ manibus īferuntur. Nam huic īfuso vnguētō, īpositaq; corona, ipsi
& bibunt, & edunt apparatus epulas. Porro si etiam zelotypus quispiā fue-
rit, sintq; illi vel pueri formosi vī vxor puella: neq; tu prorsus a venere gra-
tiisq; fueris alienus: profecto nō satis tuta res, neq; periculum negligēdum:
propterea q; regis plures sunt oculi: quī quidē non vera solum vident: sed
semper veris aliquid addunt ad cumulum ne conuiuere videantur. Quas
ob res/ vultu demisso tibi est accumbendum: quēadmodum in Perficis con-
uiuiis fieri mos est: verito, ne quis eunuchus sentiat te in concubinam ali-
quam coniciētem oculos: moxq; alter eunuchus, cui iam dudum arcus in
manu tensus est, quia videris quē videre nephas: inter bibēdum / malam ia-
culo trāsfingat. Iam peracto conuiuiō: vbi paululū dormieris: ad galli cantū
expergefactus, O me miserum inquis: o īfortunatum: cuiusmodi quondam
conuictus, quos amicos reliqui: tum vitam tranquillā & ocī plenā: soma-
nū quē meapte cupiditate meriri soleo: deambulatīōes liberas: atq; ex his in
quale barathrum memet prācipitē dedi! Et deum īmortalem, cuius tandē
rei gratia! Aut quodnam istud magnificum prēmium! At ne fieri quidē po-
tuit: vt mihi vnq; alias plures commoditates suppeterēt q̄tum suppetebāt.
Tum autē accedebat: libertas: atq; omnia pro meopte arbitrio faciendī fa-
cultas. Nunc porro iuxta id qđ prouerbio iactatum est: Leo chordula vin-
ctus sursum ac deorsum circumferor. Qđq; omnium est miserimum, ma-
ximēq; deplorandum: neq; efficere possum vt placeā, neq; gratiam emereri
queo: propterea q; harum rerum sum īperitus ac rudis: maxime composi-
tus collatusq; cū his qui hęc velut artē profitētur. Proinde īiucundus sum:
ac neutiq; aptus cōiuiuiis: quippe qui ne risum quidē concitare norim. Quī
etiam sentio me non raro molestum esse & importunum: quum adsum: ma-
xime, quū ipse seipso festiuior esse conatur. Nā illi tetricus videor. In sum-

Luciani libellus

ma nullam inuenio viam:qua me illi accommodem. Etenim si meam ipsius authoritatē ac seueritatē tueri pergo,iniucundus videor:ac propemodū horredus ac refugiendus. Contra si risero:vultumq; q̄ possum maxime ad hilaritatē composuero:fastidit ilico ille,& auersatur. Ac prorsus tale quiddam mihi videtur: quale sit,si quis ī persona tragica comoediā agere tenter. Postremo quā tandē aliam vitam mihi viuā demēs, posteaq; hanc praesentem alteri vixerim! Dum hac tecum loqueris:iam sonuit tintinabulum: iāq; ad eadem tibi redeundum est:obambulandum:standum: sed ceromate inunctis ante femoribus poplitibusq;:si modo velis par esse certamini premioq; tollēdo idoneus. Deinde conuiuium idem & eadem apparatus hora,lamq; adeo diuersa viuendi ratio superioriq; contraria:tum insomnia,sudor,defatigatio,paulatim quasi suffossis cuniculis inducunt vel tabē: vel pulmonis exulcerationē:vel intestini tormina:vel egregiam illam podagrā. Reluctaris tamē sedulo: ac frequenter quum validudo poscat vti lecto decumbas,ne hoc q̄dem licet:eo q; assimilari morbus quo munia officiaq; iusta defugas existimatur. Hinc prēter omneis perpetuo palles:semperq; iamā morituro videre similis. Et haecenus quidem de his quē domi ferēda sunt. Q; si quando fuerit peregrinandum(vt ne interim referam alia incommoda) saepe fit,vt pluuio coelo/vbi postremus veneris(Nam is locus tibi forte corrigit)vehiculum opperiaris:donec nullo iā reliquo loco vbi diuerferis,proxime coquum aut heræ comptorem te reclināt:ne stipulis quidem affatim substratis. Neq;vero tibi referre grauabor:qđ mihi Thesmopolis iste Stoicus narrauit sibi accidisse:rem profecto nimisq; ridiculam: quae tamen eadem possit & alii cuius accidere. Conuiuiebat enim cum opulenta quadam ac delicata muliere ex illustribus istis & vrbāis. Eā/quū aliquando peregre proficisceretur(nam id primum agebat sibi maximopere deridiculum accidisse)ī curru sibi viro nimirum philosopho adiunxisse cinædum quēpiāmpicatis cruribus:derasa barba. Quem illa honoris(vt conicio)gratia secū ducebat. Quin nomen quoq; cinædi commemorabat. Aiebat enim Chelidonium vocari. Iam primum illud cuiusmodi fuerit vide: iuxta virum seuerum tetricumq;:tum senem canoq; mento(Scis autem q̄ profundam ac venerabilem barbā habuerit Thesmopolis)assidere nihili hominē & effoeminatum: picturatis oculis:lubrico vultu: fracta ceruice:non Chelidonem per Iouem. i. hyrundinē sed vulturem magis,reuulsis barbæ plumis. Q; nī magnopere illum fuisset deprecatus, ne faceret: futurum fuisse: vt flāmeum etiam ī capite gestans assideret. Prēterea autē perpetuo hoc itinere molestias innumerabiles pertulisse sese: illo cātillante garrienteq;: demū

De Merce.con. Fo.XC.

(nisi idem hominē coercuisset) in rheda etiam saluante. Addebat secundo loco tale quiddam sibi fuisse mandatum. Accersito illi mulier Thesmopoli inquit: ita tibi dii bene faciant: magnum quoddam officium abs te requirā, qđ caue recuses, neq; expectes vt quicq; te sim rogatura studiosi⁹. Atq; hoc (vt est credibile) omnia se facturū pollicito, hoc inquit te rogo quandoquē dē video te virū probum / diligētē & amantē caniculā quā nosti Myrrhinam, i vehiculum recipe: eamq; mihi serua: curans ne quid illi desit. Nā mi fēra grauida est atq; adeo propemodum iam propinqua partui. At isti scelesti & imorigeri ministri, non dicā huius, sed ne mei quidē ipsius magnopere rationē habent in peregrinationibus. Quare ne te putes mihi mediocri beneficiū facturum: si charissimā mihi iucundissimāq; caniculā seruaris. Recepit Thesmopolis quum illa tantopere rogaret ac propemodū etiā fleeret. Porro spectaculum erat supra modū ridiculum. Canicula e pallio prominēs prospectansq; paulo infra barbā ac subīde imeiens (Tamet si hęc qđ dē Thesmopolis reticuit) ac gracili voce latrās (huiusmodi enī catellę iam in delitiis sunt) neq; non philosophi mētum oblingens, maxime si quid priāiani iuris inhæreretur. Porro Cinēdus assessor ille quum non isulse super cōuiuiū dicteria quādam iecisset i eos qui aderant: ac deniq; & ad Thesmopolim vsq; dicacitas peruenisset: de Thesmopolide (iquit) vnū hoc possum dicere eum e stoico Cinicum iam nobis esse factum. Equidē audiui caniculā etiam peperisse i Thesmopolidis pallio. Huiusmodi delitiis illudunt: vel (vt verius dicam) huiusmodi contumeliis ac ludibriis tractant eos: qui cum ipsis viuunt: paulatim eos cicures ac mansuetos ad ferendas contumelias redētes. Pręterea autē & Carcharorum oratorem noui: qui iussus super cœnam declamabat, neutiq; inerudite per louem: imo grauiter & absolutissime: ac laudabatur interim ab illis bibentibus: quum non ad aquę modum / sed ad vini amphoram oraret. Atq; eam molestiam / ob ducentas drachmas perpeti ferebatur. Verum hęc quidē fortassis vtcunq; toleranda. Porro si diues ipse aut poeticus fuerit: aut historicus: qđ sua ipsius scripta i conuiuiō recitare gaudeat: tum vero maxime futurum est: vt discrucieris ac dirumaris. Nepe quum admirari, quum assentari, quum novos quosdā laudandi modos cōminisci necesse habes. Sunt autē qui & formę noīe studeant admirādi videri. Eos nunc Adonidas nūc Hiacyntos appelles necesse est: etiā si illis naris nōnūq; cubitali hiet specu. Qđ ni laudaris protinus i lapidicinas dionysiacas asportaberis: tanq; qđ illi tū inuideas, tum ifidieris maleq; velis. Ad hęc & sapientes & rhetores sint necesse est. Qđ si etiā rustice quippiā dixerint, tū vero iuxta illud qđ dici solitum est, Atticę atq; Hymetti plenam

Luciani libellus

orationem videri volunt: atq; in legem abire: vt deinceps ita loquātur homines. Quāque viri faciūt, ferri forsitan queant. At vero mulieres (nā mulieribus etiā illud studio est, vt doctos aliquot in suo cōuictu cōductitios habeant: quīq; sese mercede affectētur:) Quādoquidem hoc quoq; ad reliquū cultum elegantiaq; pertinere putant: si dicant erudita: si philosophi: si carmina cōponere Sapphicis haud multo inferiora) Ob hanc sane hęc quoq; cōductitios et rhetores grāmaticos philosophos circūserūt. Hos autē adire solent (id qđ ipm est ridiculū) tū tēporis quū vel comunt aut capillos in orbē religāt: vel in conuiuio. Nā alias non suppetit illis otīū. Porro sapenumero fit: vt interim dū philosoph⁹ quippiā disserit, interueniēs ancilla literulas ab adultero porrigat. Ac preclari illi de pudicitia sermones intermittūtur opperietes donec illa rescripserit adultero: atq; ita redeat ad auditionē. Porro si quādo post multū tēporis instātib⁹ saturnalib⁹ aut panathenais misera quēpiā vmbella tibi mittat aut tunicula semiputris ac detrita: tū deniq; plurima missitētur oportet. Atq; aliquis qui statim subauscularit herū id facere destinantē: praecurrat primus: adiensq; nō exiguum precium aufert: qui renunciarit. At mane plus tredecim te adeunt idem adportātes nūciū: quorū quisq; cōmemorat qđ multa dixerit: quēadmodū submonuerit: quēadmodum adhortans cōmodiora subiecerit. Omnes itaq; donati prēmio discedunt: at non sine murmure tamen: quī non plura dederis. Porro salarium ipsū, sex ferme obolorum. Idq; si tu postules: grauis atq; importun⁹ haberiis. Proinde quo illud aliquando auferas, primū ipsi hero adulteris supplexq; fias necesse est: deinde captādus & dispensatoris fauor. Nā hoc quoq; quoddam est seruitutis genus. Neq; vero negligēdus is quem in consiliū adhibet: neq; item amicus. Deinde qđ acceperis iam dudum debebatur vel vestiarīo: vlt⁹ medico: vel cerdoni cuiquam. Vnde fit vt sera atq; intempestiua eoq; inutilia prēmia tibi accedāt. Cāterum inuidia ingens, lamq; etiā calumniā quādam paulatim struuntur in te: apud hominem qui iam non inuitis aurib⁹ accipiat si quid aduersum te dicatur. Quippe qui perspiciat te laboribus assiduīs iam detritum: & ad obeunda munia famulatus claudicantem: atq; obaudietem: ac podagra subinde grauari. Proinde posteaq; id quod erat in te florentissimū decerpfit: atq; partē maxime frugiferam ac precipuum corporis vigore detriuit: iāq; te lacerū pāniculum reddiderit: tum modis omnibus circūspicit in qđ sterquiliniū te portatū abiiciat: atq; aliū pferendis laboribus idoneū in tuū substituāt locū. Ibi infimulatus vel q; pusionē illius tentaris: vel q; homo senex vxoris ancillā virginē vitiaris: vel alio quouis imposito crimine: noctu obuolutus ac praeceps datus extra

De Mercedon. Fo. XCI.

deris, discedisq; desertus ab omnibus, atq; oim inops rerum optimam podagram vna cum senecta comitem ducens. Quum interim quæ quondam sciueris, tanto temporis spacio dedideris: tum ventrē culeo reddideris amplio rem, tibiq; paraueris iexplebile quoddam & implacabile malum. Etenī gula ea quibus assuevit / flagitat. Quæ cum negantur indignatur. Adde q; præterea nemo te posthac recepturus est in familiam: vtpote cuius iam præterierit ætas: quicq; similis euaseris equis senio affectis: quorum ne pellis quidem perinde vt aliorum animantium est vsui. Qui ex hoc ipso q; eiectus es calumniā q̄ potest proxime ad veri similitudinē conficta / facit, vt aut adulter: aut veneficus: aut aliud quippe tale videaris. Nam accusatori vel tacenti fides habetur. Tu vero Græculus, moribus leuibus & ad omne facinus facilis. Siquidem huiusmodi non omnes esse ducunt: idq; iure optimo, videor enim mihi causam aduertisse, quāobrem eiusmodi de nobis obtineant opinationem. Nam pleriq; q in familias accedunt: propterea q; alioqui nihil bonæ rei didicerunt: diuinationem ac maleficia profitentur: conciliationē amorum: abductiones i hostes: atq; id quum faciunt, doctos sese affirmant: palatiis amicti barbisq; neutiq; contemnendis onusti. His rebus fit vt non iniuria eandem de reliquis omnibus habeant opinionem: quando eos quos præcipuos esse iudicant videant tales. Maxime vero posteaq; animaduertent q̄ sint in conuiuīis reliquosq; conuictu adulantes: q̄ ad lucrū humiles ac seruiles, deinde eiectos eisdem iam oderunt: neq; id iniuria: ac modis omnibus admittunt vt eos funditus perdant: si quo modo possint. Veretur enim: ne cuncta illa vitæ suæ mysteria i vulgus efferant: quippe qui nihil non exacte norit: quicq; illos nudos conspexerint. Ea res igitur illos male angit. Omnes enī similes sunt pulcherrimis istis libris quorū aurei q̄dem vmbilici, purpurea foris pellis: cæterum intus aut Thyestes est liberos i conuiuio comedēs, aut Oedipus matris maritus, aut Tereus cū duabus pariter sororibus rem habens. Eiusmodi sunt & illi: splendidi conspicuiq;. Porro itus sub purpura varias occulunt tragœdias. Quorum vnumquēq; si euolueris explicuerisq;, fabulam non mediocriter longam reperies / Euripidis cuiuspiam aut Sophoclis. Contra foris nil nisi purpura splendida aureiq; vmbilici. Harum itaq; rerum sibi consciū oderunt illos, atq; insidias parant: si quis penitus ab illis defecerit: qui eos probe cognitos depingat, qualesq; sint euulget. Iam vero libet mihi Cebetis illius exemplo & imaginē quandam huius vitæ tibi depingere: vt eam contemplatus scire queas, num ex vsu tuo sit eam adire. Equidem magnopere cupiam vel Apellem quēpiam, vel Parrhasiam vel Erionem, vel Euphranorem ad hanc depingendam tabulam adhibere.

Verum quoniam fieri potis non est: vt aliquem artificē tam egregium atq; absolutum nanciscamur: in præsentia tenuem quādam pro mea virili imaginem adumbrabo. Ergo pigatur vestibulum sublime atq; inauratum neq; id humi situm i solo: verum procul a terra in edito collis fastigio. Præterea inaccessum ferme & abruptum lubricoq; aditu, ita vt plerūq; qui se iam ad summum vsq; verticem penetrasse sperarant / lapsō pede præcipitati ceruicem frangant. Intus autē opulentiā sedeat: tota (sic vtī videtur) aurea: maiorem in modum formosa atq; amabilis. Porro amator vbi vix tandem conscendit: iamq; ad fores accesserit: obstupeſcat: oculis in aurum defixis: deinde spes, quæ & ipsa specioso vultu est, ac versicoloribus amicta / manu prehēsa introducat: mirē iam ipso ingressu attonitum. Atq; ab eo quidem tempore spes vsq; illum antecedit, ducatq;: tum alię mulieres illum excipiētes, putā fallacia, seruitusq;, tradāt labori. At is miserum penitus defatigatum tandem senectē tradat iam morbidum coloreq; commutato. Postremo contumelia, arreptum illum ad desperationem pertrahat. Ex hoc quidem tempore spes auolans euaneſcat. Tum ille non per aureum illud atrium per qđ ingressus fuerat: sed per posticum quoddam & occultum exitum extrudatur nudus, ventricosus, pallidus, senex, leua quidem pudorem occultās, dextra vero seipsum strangulās. Occurrat autē exeunti pœnitudo frustra lachrymans, & miserum bis etiam conficiens. Atq; hic quidem esto pīcturæ finis. Ceterum tu Timocles optime ipse diligēter consideratis singulis expende: num e re tua sit vt in hanc imaginem per aureas illas fores ingressus, per illas longe dissimiles tam turpiter excutiaris. Quicquid autē feceris, memineris sapientis illius qui dixit: deum in culpa non esse: verum qui sua sponte delegerit.

CNEMONIS AC DAMIPPI DIALOGVS: ERASMO INTERPRETE. CNEMON.

Oc illud est qđ vulgo dici consuevit. Hīnulus leonē. DA. Quid isthuc est, qđ tecum stomachare Cnemon! CNE. Quid stomacher rogas! Equidem heredem reliqui quendam præter animi sententiā: videlicet astu delusus miseris quos maxime mea cupiebā habere præteriris. DA. Sed isthuc quinā euenit! CNE. Hermolaum nobilē illum diuitem, quum orbus esset, imminente morte captabam, assidens atq; inseruiens. Neq; ille grauatiū officium meum admittebat. At interim illud quoq; mihi visum est scitum consultumq;: vt testamentum proferrem ac publicarem: quo illum rerum mearum in solidum heredem insti-

tueram: nimirum vt ille vicissim idem faceret: meo protocatus exemplo. DAMIP. At quid tandem ille! CNE. Quid ille suo in testamento scripserit id quidem ignoro. Ceterum ego repente atq; insperato e vita decessi: tecti ruina oppressus. Et nunc Hermolaus mea possidet: lupi cuiuspiam in morem ipso hamo cum esca pariter auulso. DA. Imo non escam modo cum hamo, quin etiam te quoq; piscatorem simul abstulit. Itaq; technam istam / in tuum ipsius caput struxeras. CNE. Sic apparet: idq; adeo deploro.

ZENOPHANTAE ET CALLIDEMIDAE DIALOGVS. EODEM INTERPRETE.

ZENOPHANTES.

Tu Callidemides, quo pacto interisti! Nam ipse quem admodum Diuie parasitus quum essem, immodica ingurgitatione praefocatus fuerim, nostri: aderas eni morienti. CAL. Aderam Zenophantes. Porro mihi nouum quiddam atq; inopinatum accidit. Na tibi quoq; notus est Ptoeodorus ille senex. ZENOPHAN. Orbum illu dicis, ac diuitem, apud quem te assidue versari conspiciebam! CALL.

Illum ipsum semper captaba, colebamq;: id mihi pollicens fore: vt meo bono q; primum moreretur. Verum quum ea res i longum proferretur: sene videlicet vel vltra tithonios annos viuente: compendiariam quandam excogitavi viam: qua ad hereditatem peruenirem. Siquidem empto veneno / pocillatori persuaferam: vt simulatq; Ptoeodorus potum posceret, bibebat autem prolixius, praesentius in calicem inicere: haberetq; in promptu, porrecturus illi. Qd si fecisset: iureiurando confirmabam, me illum manumissurum. ZENOPHAN. Quid igitur accidit: nam inopinatum quiddam narraturus mihi videris. CAL. Vbi iam loti venissemus: puer duobus paratis poculis / altero Ptoeodoro cui venenum erat additu: altero mihi: nescio quo modo erras, mihi venenum, Ptoeodoro porrexit innoxium. Mox ille qdem bibit: at ego protinus humi porrectim stratus sum: supposititium videlicet illius loco funus. Quid hoc? Rides Zenophanta! Atqui non conuenit amici malis illudere. ZENO. Rideo profecto: nam elegater / ac lepide tibi haec res evenit. Porro senex ille quid interim! CAL. Primum ad casum subitu atq; inexpectatum / sane conturbatus est. Deinde simul atq; intellexit: id qd acciderat: puta pocillatoris errore factum: risit & ipse. ZENO. Recte sane. Tam etsi non oportuit ad compedium illud diuertere, siquidem venisset tibi populari vulgataq; via / tutius certiusq;: etiam si paulo serius.

Finis.

m iiii.

Luciani

MENIPPI & TANTALI Dialogus. Eodem Erasmo interprete.
MENIPPVS.

Vid eiulas o Tantale: aut quid tuâ deploras fortunâ: stagno imminēs! TAN. Quoniâ siti enecor Menippe. ME. Vsq; adeo piger es atq; iners: vti nō vel prius incūbēs bibere noris: vel caua vola hauriens! TAN. Nihil profecturo: si procūbam. Refugit enim aqua: simulatq; me ppius admoueri senserit: q; si quādo haufero, oriq; coner applicare: prius effluxit. q; summa rigem labia. Atq; inter digitos effluens aqua/haud scio quomodo rursus manū meam aridā relinquit. ME. Prodigiosum quiddā de te narras Tantale. Verum dic mihi: isthuc ipsum quorsum opus est bibere! quū corpore careas! Nā illud qd̄ esurire poterat aut sitire, in Lydia sepultū est. Caterum tu quū sis animus: quā post hac aut sitire queas: aut bibere! TAN. Atqui hoc ipsum supplicii genus est: vt aīa perinde quasi corpus sit, ita sitiāt. ME. Age hoc ita habere credimus: quandoquidē affirmas te siti puniri. At quid hīc acerbi tibi poterit accidere! Num metuis ne potus inopia moriāre! At equidē haud video alteros inferos: si quis hos relinquat: neq; locum aliū in quem morte demigret quispiā. TAN. Recte tu quiddā dicis. Verum hoc ipsum supplicii genus est: sitire, quū nihil sit opus. ME. Desipis Tantale: & vti verū tibi fatear, non alio potu videris egere: q; veratro mero. Nam diuersum quiddam pateris, iis quos canes rabiosi morderint: vt qui non aquā: quēadmodū illi: sed sitim horreas. TAN. Ne veratrum quidē recusarim bibere Menippe: si liceat modo. MENIP. Bono es animo Tātale: certum habēs: nunq̄ fore: vt vel tu vel reliquorum manifest quispiam bibat: Neq; enim fieri potest. Q; nō omnibus/ quēadmodum tibi/ poena adiudicata est: vt sitiāt: aqua illos non expectante.

FINIS.

MENIPPI ac MERCVRII Dialogus. Erasmo quoq; interprete.
MENIPPVS.

T vbinam formosi illi sunt, ac formosæ Mercuri! Ducito me: docetoq; vtpote recens huc profectū hospitē. MER. Haud mihi licet per orium Menippe, quā tu isthuc ipso loco dextrorsum oculos deflecte. Illic & Hiacynt⁹ est: & Narcissus ille: & Nireus: & Achilles: & Tyro: & Helena: & Leda: breuiter quicquid est veterū formarum. ME. Equidē præter ossa nihil video: caluariasq; carnibus renudatas: inter quæ oīa, nihil sit oīno discriminis. MER. Atqui hæc sunt q; poetæ cūcti mirātur

Dialogi varii. Fo. XCIII.

ac celebrat: ossa scilicet quę tu videris continere. ME. At Helenā saltē mihi cōmonstra. Nam ipse quidē haud queam dignoscere. MER. Hęc videlicet caluaria, Helena est. ME. Et hui⁹ scilicet ossis gratia, mille naues ex vniuersa Gręcia / acto delectu / sunt impleta: tātaq; tū gręcorū tū barbarorū multitudo confluit: tot vrbes sunt euersę. MER. Caterū Menippe non vidisti mulierē hanc viuā. qđ si fecisses: forsan diceres tu quoq; vitio dandū nō esse. Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioquī si quis flores etiā arefactos marcidosq; contemplet: posteaq; coloris decus abiecerint: deformes nimirū videantur. At iidem, donec florēt, colorēq; obtinēt, sunt speciosissimi. ME. Proinde illud iam demiror Mercuri: si gręci non intellexerūt: sese pro re vsq; adeo momētanea, quęq; tam facile emarcesceret, elaborare. MER. Haud mihi vacat tecum philosophari: quare delecto loco, vbicūq; velis, prosterne temet ac recūbe. Mihi iam alię sunt traducendę vmbra.

MENIPPI, AMPHILOCHI, TROPHONII disceptatio, Eodē interprete, MENIPPVS.

Vos nimirū Trophonie atq; Amphiloche, quī sitis mortui: tamē haud scio quonā modo phanis estis donati: vatesq; credimini: ac stulti mortales deos esse vos arbitrantur. TRO. Quid! an nobis igitur imputādum: si per inscītiā illi de mortuis huiusmodi opinant! ME. Atquī nō ista fuissent opinati: nī vos / tum quī viueretis, eiusmodi quādam portēta ostētassetis: tanq; futurorū fuissetis pręscii: quasq; prędicere potuissetis: si quī percontarentur. TRO. Menippe, nouerit Amphilocheus hic, ipsi pro sese respondendū esse. Caterū ego heros sum: vaticinorq; si quis ad me descēderit. At tu videre nunq; omnino Lebadiam adiūsse: neq; enim aliqui ista non crederes. MENIP. Quid ais! Equidem nisi Lebadiam fuisset profectus: ac linteis amictus / offam ridicule manu gestans / per angustum aditū in specum irrepissem: nequaq; fieri potuisset: vt te defunctū esse cognoscerē, perinde atq; nos: solaq; prestigiatura reliquos antecellere. Sed age per ipsam diuinādi artē, quid tandē est heros! neq; enim intelligo. TRO. Est quiddā partim ex homine / partim ex deo cōpositū. ME. Nempe: qđ neq; sit homo: quēadmodū audio: neq; deus: verū pariter vtrūq;. Ergo dimidia illa tui ac diuina pars, quo nūc recessit! TRO. Reddit oracula Menippe in Boeotia. ME. Haud intelligo qđ dicas Trophonie: nisi q; illud plane video, te totum esse mortuum.

FINIS.

m.v.

Heros

Luciani

CHARONTIS ac MENIPPI Dialogus. Ex eiusdem interpretatione.

CHARON.

Edde naulū scelestē. ME. Vociferare: siquē isthuc tibi voluptati est Charon. CHA. Redde inquā qđ pro traiectione debes. ME. Haud quāq̃ auferre queas: ab eo q non habeat. CHA. An est quisq̃: qui ne obulū qđ habeat? ME. Sit ne ali⁹ quispiā p̃terea: eqdem ignoro. Ipse certe nō habeo. CHA. Atqui p̃focabo te p̃ ditem ipurissime: nī reddas. ME. At ego illiso baculo tibi cōminuam caput. CHA. Num ergo te tā lōgo traiectu grati trāsuexero? ME. Mercuri⁹ meo noīe tibi reddat: vt q me tibi tradiderit. MER. Belle mecū agat per louē: si qđ futurū est, vt etiā defunctorū noīe persoluā. CHA. Haud omittā te. ME. Quin tu igit hac gfa perge vt facis, nauim trahere: qđ nō habeo, quinā auferas? CHA. At tu nescibas: qđ tibi fuerit adportandū? ME. Sciebā quidē, verū nō erat. Quid igitur: num ea gfa erat mihi semp in vitā manendū? CHA. Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse trāsuectū? ME. Haud gratis: o p̃clare: siquidē & sentinā exhausti & remū arripui: & vectorū oīm vn⁹ nō eiulaui. CHA. Ista nihil ad naulū: obulū reddas oportet. neq̃ em̃ fas est, secus fieri. ME. Proinde tu me rursū i vitā reuehe. CHA. Belle dicis: nimirū vt verbera etiā ab Aëaco mihi lucrifaciā. ME. Ergo molestus ne sis. CHA. Ostēde quid habeas in pera. ME. Lupinū si velis: & Hecatæ coenā. CHA. Vnde nobis hūc canē adduxisti Mercuri? tum qualia garriebat iter nauigādū? vectores oēs irridēs ac dictētiis incessens: vnusq̃ cantillans: illis plorātibus. MER. An ignoras Charon: quem virū transuexeris: plane liberū: cuiq̃ nihil omnino curæ sit. Hic est Menipp⁹. CHA. Atqui si vnq̃ posthac te recepro. ME. Si receperis: o p̃clare. Ne possis quidē iterum recipere.

FINIS.

CRATETIS ac DIOGENIS. CRATES.

Moerichum diuitē/noueras ne Diogenes! illū inquā supra modū diuitē: illū Corintho p̃fectū: cui tot erāt naues onustæ mercibus: cuius consobrinus Aristæas, quū ipse quoq̃ diues esset, Homericū illud in ore solebat habere, Aut me confice tu: aut ego tete. DIOG. Cuius rei grā sese captabāt inuicē Crates? CRA. Hereditatis causa, quū eēnt aq̃les, vterq̃ alterū captabāt. Iāq̃ testamēta publicauerāt ambo: in qbus Moerich⁹ (si prior moreret) Aristæan oīm rerū suarū dominū relinq̃bat. Moerichū vicissim Aristæas: si qđ ipse prior e vitā decederet. Hęc igit quū essent i tabulis scripta, illi inter sese captabāt: & alter alte

Dialogi varii. Fo. XCIII.

rum adulationib⁹ obsequiisq^{ue} superare contēdebat. Porro diuini: haud scio
vtrū ex astris id qđ futurū sit cōiectātes: an somniis quēadmodū Chaldei fa-
ciūt: quin & Pythius ipse nūc Aristeam victorē fore pñciabat: nūc Moeri-
chū: ac trutina qđē interim ad hūc, interim ad illū ppēdebat. DIOG. Quid
igīt tādē euenit: Nā audire est operē pñciū Crates. CRAT. Eodē die mortui
sunt ambo. Cēterū hereditates ad Eunomiū ac Thrasyclē deuenerūt: quo-
rū vterq^{ue} cognat⁹ illis erat. Atqui de his nihil pñdixerāt diuini futurū: vt ta-
le quippiā accideret. Etem quū Sicyone Cirrhā versus nauigarēt: medio in
cursu/obliquo orto lapige/ eo sunt depulsi. DIOG. Recte factū. At nos quū
nos essem⁹ in vita nihil eiusmodi alter de altero cogitabam⁹. Neq^{ue} em̄ ego
vnq^{ue} optabā: vt moreret⁹ Antisthenes: quo nimirū bacul⁹ illi⁹ ad me rediret
heredē (habebat autē egregie validū) quē ipse sibi parauerat oleaginū: neq^{ue}
tu Crates opinor desyderabas: vt me mortuo: in possessionū mearū succe-
sionē venires puta doliū/ ac perax: in qua quidē lupini Choenices inerāt due.
CRAT. Neq^{ue} em̄ mihi quicq^{ue} istis reb⁹ erat opus. Imo ne tibi quidē Dioge-
nes, siqđē quē ad rē pertinebāt: quaq^{ue} tu Antistheni succedēs accepisti: de-
inde ego succedēs tibi: ea nimirū multo sunt potiora: multoq^{ue} splēdidiora:
q^{ue} vel p̄sarū iperū. DIOG. Quēnā sūt ista q^{ue} dicis? CRA. Sapiētiā inquā, fru-
galitatē, veritatē, libertatē. DIO. Per Iouē memini me ī istiusmodi opū he-
reditatē Antistheni successisse: tibiq^{ue} eas lōge etiā maiores reliq^{ue}. CRA.
Verū reliq^{ue} mortales hoc possessionū gen⁹ asp̄nabant: neq^{ue} q^{ue} nos ob spem
potiūdaē hereditatis obsequiis caprabat: sed ad aurū oēs intēdebāt oculos.
DIO. Nec iniuriā. Neq^{ue} em̄ habebāt: quo facultates eiusmodi a nobis tradi-
tas acciperēt, q^{ue} rimosi iā vitiatiq^{ue} deliciis: nō aliter q^{ue} vasa carie putria.
Quo fit vt si qñ quis ī illos īfundat: vel sapiētiā: vel libertatē: vel veritatē:
effluat ilico p̄stilletq^{ue}: fundo qđ īmissum est cōtinere nō valēte. Cuiusmodi
qđdā & Danaī filiab⁹ aiūt accidere: dū ī doliū p̄sum haustā aquā īportāt.
At iidē aurū dēribus/ & vnguib⁹ omniq^{ue} vi seruabāt. CRAT. Proinde nos
hic quoq^{ue} nostras possidebim⁹ opes. Illi simulatq^{ue} huc venerint: obulū dūra-
xat secti ferent: ac ne hūc quidē vltērius, q^{ue} ad portitorem. τέλος.

NIREI ac THERSITAE. NIREVS.
Cce deniq^{ue} vel Menippus hic iudex erit: vter nostrū
sit formosior. Dic Menippe: an non tibi videor forma
prastantior? MENIP. Imo quānam sitis pri⁹ arbitror
indicādum. Nā hoc opinor scito est opus. NIREVS.
Nireus ac Thersites. MENIPPVS. Vter Nireus
vter Thersites? Nondum enim vel hoc satis liquet.

Ther. Iam vnu hoc vinco: qd tibi sum similis, neq; tato opere me pcellis: quanto te cecus ille Homerus extulit: vnu oim formosissimu appellas. Quin ego fastigiatovertice: rarisq; & ipexis capillis ille: nihilo te inferior visus sum arbitro. Iam vero tepus est, vti pnucies Menippe: vtru altero formosior existimes. NI. Mix ni me Aglaia charo pgnatu: Qui vir pulcherrimu vn? Omnibus e graiis priameia ad Pergama veni.

MENIP. At qui no item sub terra opinor pulcherrimus venisti: quippe qui reliquis qde offibus/aliis appareas assimilis: porro caluaria/hoc vno ifigni a Therfitu caluaria dignosci possit: q tua delicata est ac mollicula. Quando quide isthuc habes effceminatu ac neutiq viro decoru. NIR. Attamen Homeru percontare: qua specie tum fuerim: quum iter Gracoru coplas militare. MENI. Tu qdem somnia mihi narras. At ego ea spectro: q video, quaq; tibi adsunt i presentia. Ceteru ista norunt: q id teporis viuebant. NIREVS. Quid igitur tandem? An non ego hic formosior Menippe? MENIP. Neq; tu, neq; quisq; alius formosus hoc loco. Siquid apud iferos aequalitas est: paresq; sunt omnes. THERSIT. Mihi qdem vel hoc sat est.

DIOGENIS AC MAVSOLI.

DIOGENES.

He tu Car, qre radem ifolens es tibiq; places, ac dignu te credis q vnu nobis oibus anteponare? MAVSO. Primu regni noie O tu Siopesis: qppe q Cariu iperaueri vniuersu: pterea Lydiu quoq; getibus aliquot. Tum aut & ifulas nonnullas subegeri. Miletu vsq; pueneri, plerisq; Ioni paribus vastatis. Ad hec formosus era ac pcerus, ac bellicus in rebus pualidus. Postremo: qd est oim maximu: i Halicarnasso monumetu erectu habeo: singulari magnitudine: quatu videlicet defunctoru alius nemo possidet, neq; pari etia pulchritudine conditu: viris scilicet atq; eqs/pulcherrimo e saxo/viuu formu absolutissio artificio expsis, adeo vt vl phanu aliqd sile haud facile quis iueniat. Nu iniuria tibi videor has ob res mihi placere, atq; efferri? DIOG. Nu ob iperu ais: ob formu: atq; ob sepulchri mole? MAV. Per Ioue ob hac iqua. DIO. Atq; o formose Mausole neq; vires ia ille, neq; forma tibi ia adest. Adeo vt si que arbitru de forme pcelleria delegerimus, haudquaq; dicere potis sit: quao bre tua caluaria meq; sit antefereda: siqde vtraq; pariter tu calua, tu nuda: vtriq; detes pariter ostedim? pariter oculis orbari sum? pariter narib? simis/ac sursum hian tibus deformati. Ceteru sepulchru, ac saxa illa pciola, Halicarnasseis forfiru iactare licebit, & hospitib? glie causa ostetare, tanq q magnificu quadu apd se structuram habeat: veru qd hic comoditatis ad te redeat vir egregie, neq;

Dialogi varii. Fo. XCV.

video: nisi forsā illud cōmodū vocas: q̄ plus oneris atq; nos sustines: sub tā ingēribus saxis p̄ssus ac laborans. MAVSO. Ita ne nihil illa mihi cōducunt omnia: planēq; pares erunt Mausolus ac Diogenes! DIOG. Imo haud pares inquā vir clarissime. Nā Mausolus discruciabī: quoties earū rerū in mentem veniet: quibus in vita florere consuevit. At Diogenes interim eū ridebit. Atq; ille quidē de suo illo monumento: qđ est in Halicarnasso memorabit, ab vxore Artemisia, atq; sorore parato: cōtra Diogenes ne id quidē suo de corpore nouit: nunqđ habeat sepulchrū. Neg; em̄ illi res ea curę est. Verum apud viros excellētissimos sui memoriā famāq; reliquit: vt qui vitam peregerit viro dignā: tuo monumēto Carū abiectissime: celsiorem: ac tutiore in loco substructam.

τέλος.

SIMYLI AC POLYSTRATI. SIMYLVS.

Enisti tandē & tu Polystrate ad nos quum annos vixeris haud multo pauciores centū opinor. POLY. Nonaginta octo Simyle. SIMYLVS. Sed quinā trigintā istos annos egisti: quibus mihi fueras superstes. Nā ipse perii te ferme septuagenario. POLYST. Q; suauissime p̄fecto: etiam si hoc mirum tibi videbit. SIMY. Mirum vero: si quidē tibi primū senī, deinde inualido, postremo etiā orbo quicq; poterat esse in vita suaue. POLY. Pricipio nihil erat qđ nō possem. prēterea pueri formosi complures aderāt: tū mulieres nitidissimæ: vnguēta, vinum mire fragrans, postremo mensæ vel siculis illis lautiores. SIMY. Noua narras. Nā ego te plane sordidum ac parcissimū esse sciebam. POLY. Atqui vir p̄clare: ex alienis arcis opes mihi subscatebant. Tum diluculo p̄tinus q̄ plurimi mortales ad fores meas vētitabāt: simulq; ex omni rerū genere quæ terrarū vbiuis pulcherrimæ reperiūtur munera deportabant. SIMY. Nū me defuncto regnū gessisti! POLY. Minime: verū amantes habebā innumeros. SIMY. Non possum nō ridere. Tu ne amātes: tantus natu quū esses: vixq; tibi dētes supersent quatuor! POLY. Habebā per Iouē: equidē optimates ciuitatis. Quisq; essem tum senex: tū caluus: sicuti vides: prēterea lippiēs etiā ac senio cecutiens: postremo naribus mucosis: tamē cupidissime mihi inferuiebāt: adeo vt is felix videret: quēctiq; vī aspexissem modo. SIMY. Nū tu quoq; quēadmodū Phaon ille, Venerē aliquā e Chio trāsuxisti: vt ob id optanti tibi illa dederit, rursū ad iuuentā redire: ac denuo formosum atq; amabiliē fieri! POLY. Haud quāq; Quin magis quū talis essem, qualē dixi: tamē supra modum adamabar. SIMY. Aenigmata narras. POLY. Atqui notissim⁹ est hic amor quū vulgo sit frequēs. nempe erga senes orbos ac diuites. SIMY. Nūc

Luciani

tua forma / vnde tibi profecta fuerit intelligo vir egregie: nimirū ab aurea illa Venere. POLY. Verum tamē non parum multas cōmoditates ab amā tibus tui Simyle: propemodum etiā adoratus ab illis. Porro sapius etiam quasi procax illis illudebā: excludēs inter dū nōnullos eorū. Interim illi iter sese decertabāt & in ambiendis primis apud me partibus / aliū alius anteire nitebatur. SIMY. Sed age: de facultatib⁹ tuis quid tandē statueras? POLY. Palam quidē affirmabā: me vnūquēq; illorum relicturū hāc edem. Idq; illi quū crederent futurū: certatim se quīsq; obsequentiore atq; adulantiore m præbebat. Ceterū alteras illas veras tabulas / quas apud me seruauerā, reli- qui: in quib⁹ omnes illos plorare iussī. SIMY. At postremā illa tabula: quē pronūciabāt hāc edē? Num e cognatis quēpiam? POLY. Nō per louē: immo nouitium quēdam: ex formosis illis adolefcētulis: natione Phrygem. SIMY. Quot annos natū Polystrate? POLY. Viginti ferme. SIMY. Iā intelligo quī bus obsequiis ille te demeruerit. POLY. Attamen multo illis dignior: qui scriberetur hāc es: etiā si barbarus erat ac perditus. Quē iam ipsi etiā opti- mates colunt captantq;. Is igitur mihi extitit hāc es. Iāq; inter patricios nu- merat: subrafo mēto, barbaroq; cultu ac lingua. Quin eū Codro generosio- rē, Nireo formosiorē, Vlysse prudētiorē eē p̄dicāt. SIMY. Nō laboro: vel to- tius Græciē sit īperator, si libet: modo ne illi potianē hāc editate. τέλος.

VENERIS & CVPIDINIS.

VENVS.

Vid tandē in causa est Cupido: vt quū reliquos deos oma- nis adortus expugnaris: louem ipm: Neptunū: Apollinē: Iunonem: me deniq; matrē: ab vna Minervā tēperes: vtq; aduersus hāc nec vllū habeat īcēdiū tua fax: & iaculis va- cua sit pharetra: tū & ipse arcu careas: neq; iaculari noris! CVPI. Equidē hanc metuo mater. est enim formidabilis truculētoq; aspectu: ac ferocitate qdā supra modū virili. Proinde si quādo tenso arcu petā illam: galeæ cristā quatiēs / expauescit me: moxq; formidā- ne tremere occipio: sic vt arma mihi e manibus excidant. VENVS. Atqui Mars an non erat hac formidabilior! Et hunc tamē separatim exarmasti. CVPI. Imo ille cupide me recipit: atq; vltro etiā inuitat. Verum Minervā semp adductis supciliis obseruat. Quin aliquādo temere ad illā aduolauī fa- cem ppius admouēs. At illa si quidē ad me accesseris inq; per parentē louē quouis modo te cōfecero: aut lācea te trāsligam: aut pedibus arreptū in tar- tara dabo prācipitē: aut ipsa te discerpā. plurima itē id genus cōminabā. Ad hęc acrib⁹ obtuet oculis: postremo & in pectore faciē quādā gestat hor- rēdā, viperis capillorū vice comatā. Hāc nimirū maximope formido. Terri

Dialogi varii. Fo. XCVI.

erat enim me: fugioque quoties eam aspicio. VENVS. Esto sane. Minervam metuis
ut ais atque huius gestamen gorgona reformidas: idque quoniam Iovis ipsius fulmen non
formidaveris. Ceterum Musa quam ob causam abs te non feriunt: atque a tuis iacu-
culis tutam agunt? Nunc & hae cristas quatunt: aut gorgonas preterdunt? CVPL.
Has quidem revereor mater. Sunt enim vultu pudico ac reuerendo: propterea semper
aliquo tenent studio: semper cantionibus animum intentum gerunt. Quoniam ipse etiam
non raro illis assisto: carminis suavitate delinquit. VENVS. Esto nec has ado-
riris: propterea quod sint reuerendae: at Dianam quam tamen gratia non vulneras? CVPL.
Ut breuiter dicam: hanc ne deprehendere quidem usque sum potis: quippe perpetuo per montes
fugitantem. Ad haec alteri? cuiusdam sui cupidinis illa tenet cupidinem. VE-
NVS. Cui? o gnate? CVPL. Nempe venatu ceruorum & hinnulorum: quos in-
sectas ut capiat: ac iaculo figat. Ac prorsum tota rerum huiusmodi studio te-
netur. Tamen frater eius qui nimirum arcu valet & ipse: feritque etiam? VE-
NVS. Teneo gnate. cum saepenumero sagitta vulnerasti. τέλος.

MARTIS ac MERCVRIL.

MARS.

V distin Mercuri cuiusmodi nobis minatur sit Iuppiter:
quod superba: quod dictu absurda? Ego inquit si voluero: catenam ex
ethere demittam: unde si vos suspensi me vi detrahite con-
mini, iusseritis opera. Nunc enim me deorsum trahetis. Contra
ego vos velim in altum attrahere: non vos modo: verum etiam terram
et terram ipsam, tum mare pariter subiectum in sublime suble-
uero. Ad haec alia permuta: quod tu quoque audisti. At ego si quidem cum vno quolibet sin-
gularum conferat: ita praestantior esse, viribusque superior, haud quam nega-
uerim: verum vnum tam multis pariter in tantum antecellere: ut eum ne potest quidem
vincere queamus: etiam ac mare nobis adiunxerimus: id neutrum crediderim.
MERCVR. Bona verba Mars. Neque enim fatum est ista loqui: ne quod forte malum
nobis haec petulantia conciliet. MARS. An vero credis apud quolibet haec di-
citurum me? Immo apud te solum id audeo: quod lingua continetur esse scire. Sed quod
mihi maxime ridiculum videbatur: tum quoniam haec minime audire: haud quam apud
te reticere. etiam meminera: quoniam non ita multo ante Neptunus, Juno, ac Pallas,
mota aduersus eum seditione machinarentur comprehensum illum in vincula conicere: quam
opere formidari: utque in omnem speciem sese verteret. Idque cum tres duxerant essent
duum. Quod ni Thetis misericordia commota, Briareum Ceterum illi auxilium
acceruisset: ipso pariter cum fulmine ac tonitruo victus erat. Haec reputanti
mihi ridere libebat eius magniloquentiam iactantiamque. MERCVR. Tace. Bo-
na verba. Neque enim fatum est ista vel tibi dicere: vel audire mihi. τέλος.

MERCVRIL. & MALAE.

MERCVR.

Luciani.

St vero mater deus qſq̃ in cœlo me miſerior! MAIA. Caue ne quid iſtuſmodi dixeris Mercuri. MERCVR. Quid non dicā: qui quidē tantū negotiorū ſolus fuiſti neam: qbus delaſſor: i tā multa miniſteria diſtractuſ! Nā mane protinuſ ſurgēdum eſt mihi, ſtatimq̃ verēdum coenaculuū: vbi dii cōpotant. Tum vbi curiā in qua conſultant vndiq̃ ſtrauero: ac ſingula ita vt oportet cōpoſuero: loui neceſſum eſt aſſiſtere, ac pſe-
rēdis illiuſ mādatis toto die ſurſum ac deorſum curſitare: iſ ſuper quum re deo, puluerulētus adhuc / Ambroſiam apponere cogor. Porro priuſq̃ noui tiuſ iſte pocillator adueniſſet: ego nectar etiā miniſtrabā. Quodq̃ eſt oīū indigniſſimū: ſolī omniū ne noctu quidē agere quietē licet: verum id quoq̃ tēporis neceſſe habeo defunctorū animas ad Plutonē deducere: maniumq̃ gregi me ducē prēbere: tum aurē & tribunalibus aſſiſtere. Neq̃ enim mihi ſufficiebāt ſcilicet diurna negotia: dum verſor in paleſtris: dū in concioni- bus pconis vices ago: dū oratores inſtruo: nī hec quoq̃ prouincia accēdat: vt ſimul etiā vmbraſ rēſ diſponā. Atqui Ledē filiū alternis iter ipſos vici- bus apud ſuperos atq̃ iſeros agitant. Mihi neceſſe eſt quotidie, tum hoc, tū illud pariter agere. Deinde duo illi Alcmena ac Semele miſeris pgnatī mu- lieribus / ocioſi in conuiuiis accūbunt: at ego Maia Atlanti- de progenituſ il- liſ miniſtro ſcilicet. Quin nunc quū recēſ a Sīdone Cadmi filia reuerſuſ eſ- ſem. Nā ad hanc me legarat: viſum quid ageret puella. priuſq̃ reſpirāſſem, & adhuc anhelū de via / verſum ad Argos emandauit viſurū / qui cū Danae ageretur. Rurſum inde in Bœotiā profectūſ inquit, obiter Antiopā viſito. Adeo vt plane iā pariturū me negariū. Q̃ ſi mihi licuiſſet: lubēſ profecto feciſſem: id qd ſolēt ii qui i terris durā ſeruiūt ſeruitutē. MAIA. Miſſa fac iſta gnate. Decet enī per oīa morē gerere patri: quū ſiſ iuueniſ. Ac nūc quo iuſſuſ eſ, Argos contēde. Deinde i Bœotiā: ne ſi ceſſariſ fueriſq̃ lētior, pla- gas etiā auſeras. Nā iracundi ſunt qui amant.

VENERIS ET CVPIDINIS.

VENVS.

Vpido Gnate: vide quē faciſ flagitia. Nō iā de hiſ loquor quē te i pulſore mortales in terra vel in ſe quiſq̃, vel iuicē alii in alioſ faciunt: verū de hiſ ago q̃ apud ſuperos quoq̃ designas: qui quidē louē ipſum cogiſ variāſ aſſumere for- mas: in quodcunq̃ tibi pro tēpore viſum fuerit, eum ver- tens. Tum lunā e cœlo deuocas. Quin & ſolē aliquoties cō-

Dialogi varii. Fo. XCVII.

pellis lentum apud Clymenen cessare aurigandi muneris oblitū. Nā q̄qd̄ iniuriæ in me matrē etiā cōmittis, audacter ac tanq̄ tuto facis. Verū tu q̄dem o deorū oīm confidentissimē, Rheam insup̄ ip̄am iā anū, præterea deorum tam multorū parentē, eo ppulisti: vt pusionē adamet: atq̄ in Phrygiū illum adolescentulū depeat: ac tua iā opa insanit: iunctusq̄ leonibus, adhibitis item Corybātibus: q̄ppe qui et ipsi furore quodā sunt afflati: p̄ Idā mōtem sursum ac deorsum oberrat: ip̄a quidē Attis amore eiulās. Caterū Corybantū alius suū ip̄se penem ense defecat: alius demissa coma p̄ mōtes fert̄ insānus: alius cornu canit: alius tympano tonat: alius cymbalo p̄strepit: breuiter omnis vndiquaq̄ Ida tumultus atq̄ insaniæ plena est. Proinde cōcta timeo. Metuo ne tale qd̄ accadat, quādoq̄dem te p̄duxī, malū ingēs: vt siq̄ resipiscat Rheā: vel potius si p̄gat insanire: Corybantibus impet: vt te correptū discerpāt: aut leonibus obiciāt. Hic me sollicitat metus: q̄ videā tibi periculū imminere. CVPIDO. Otioso animo esto mater: siq̄dem leonibus etiā ipsis iam familiaris sum factus: ita vt sæpenumero cōscens eorū tergis: prehensaq̄ iuba: equitis ritu insidens: illos agitem. At vero illi interim mihi caudis adblandiuntur: ac manū ori insertam receptāt: lambuntq̄: deinde mihi reddūt innocuā. Porro Rheā ipsi quādo tandē vacauerit, vt me vlciscat: quū in Arte sit tota! Postremo qd̄ ego peccos: quū res pulchras vt sunt, offero ac demōstro: vos ne appetite res pulchras. Quare his de rebus ne in me crimen cōferte. Num vis ip̄a tu mater: vt neq̄ tu posthac Martē ames: neq̄ ille te? VENVS. Vt es puicax: et nulla in re non superas. Attamen horum quæ dixi aliquando memineris.

DORIDIS ET GALATEAE. DORIS.

Ormosum amantē Galatea / nempe Siculū istū pastorē aiunt amore tui depire. GALAT. Ne ride Doris: etenū qualis qualis est, Neptuno p̄re prognatus est. DORIS. Quid tū postea: si vel loue ip̄so sit p̄genitus: quū vsq̄ adeo agrestis atq̄ hispidus appareat: qd̄q̄ est oīm deformissimū / vnoculus! An vero credis genus illi q̄q̄ p̄futura ad formā? GAL. Ne isthuc qdē ip̄m: q̄ hispid⁹ ē atq̄ agrestis vt tu vocas illū deformat: quin virile magis est. Porro oculus media in frōte decet etiā: quo quidē nihilo segnus cernit: q̄ si duo forent. DORIS. Videris Galatea nō amantē h̄re Polyphemū: sed illū potius adamare: sic eū p̄dicas. GAL. Bqdē haud adamo: sed tū insignē istā v̄sam insultādī / opprobriādīq̄ petulantiā ferre nō queo. Ac mihi nimirū inuidētia qdā isthuc facere videmini: p̄pterea q̄ ille cū forte aliqui gregē pasceret suū: nosq̄ e littorali specula in littore

Luciani

ludentes cerneret in pminētib⁹ Aetnae pedib⁹: qua videlicet inter montē et mare litt⁹ sese in longū porrigit: vos ne aspexerit qdē: at ego oīm vna vīsa sim formosissīma: eog⁹ in vnā me cōiecerit oculū. Ea res vos male habet. Nā argumētū est / me forma prastātorē esse ac digniorē, quā amer: vos cōtra fastiditas esse. DORIS. An istud tibi putas inuidēdū videri: si primū pastorī, deinde lusco formosa vīsa sis! Qq̄ qd aliud ille potuit in te pbare: ppter candorē! Is illi placet opinor: q̄ caeco et lacti assueuerit: p̄inde qd hīs sit simile / id p̄tinus pulchrū iudicat. Alioq̄ vbi libebit scire / qua sis facie: de scopulo quopiā in aquā, siquādo trāquilla steterit despectās, temetip̄am cōtemplare: videbis aliud nihil: nisi p̄petuū candorē. Verū is quidē nō pbat: nisi rubor admixt⁹ illi / decus illi iūxerit. GALA. Atq̄ ego illa immodice cādida / tñ ei⁹smodi habeo amantē: quū interim e vobis nulla sit: quā vel pastor / vel nauta / vel portitor aliq⁹ miret. Ceterū Polyphemus (vt alia ne dicam) etiā canendi pītus est. DORIS. Tace o Galatea. Audiui⁹ illū canētem quū nup pruriret in te: sed o sancta Venus, asinū rudere dixisses. Nam lyrae corpus simillimū erat ceruino capiti ossibus renudato: tū cornua p̄inde quasi cubiti p̄minebāt. Is iūctis / inductisq̄ fidibus: quas ne Collope qdē circūtorquebat / agreste qddā et absōnū cantilabat: quū aliud interim ipse voce caneret: aliud lyra succineret. Ita vt tempore nobis nequierimus: quin rideremus amatoriā illā cantionē. Nā Echo ne respōdere quidē illi voluit balanti: quū sit adeo garrula. Imo puduisset: si vīsa fuisset stridulū illius et ridiculū cātū imitari. Adhac gestabat ī vlnis amasius iste delicias suas / vrsi catulū pilis hirtū / ipsi nō dissimilem. Quis aut nō inuideat tibi amicū istū Galatea! GAL. Quin tu igit Dorī tuū ipsius amicū nobis cōmonstra: quī meo sit formosior: q̄q̄ doctius ac melius vel voce canat / vel cythara! DORIS. Mihi quidē nullus est amator: neq̄ me hoc nomine iacto: quasi sim vehementer amabilis: verūtamē istiusmodi amicū / qualis est Polyphemus nēpe totus hircū olens, tū crudis victitās carnibus, et hospites, siq̄ appulerint deuorās / tibi habeas: eumq̄ tu mutuum ames. τέλος.

DIOGENIS ET ALEXANDRI. DIOGE.

Vid hoc rei ē Alexāder! Itane defunctus es tu quoq̄ p̄nī atq̄ nos oēs! ALEX. Vides nimirū Diogenes. Tāetsi mirādū nō est: si hō cū fueri, defunctus sim. DIOG. Nū ergo Iuppiter ille Hammō mētiebat cū te suū filiū esse diceret an vero tu Philippo p̄fe p̄gnat⁹ eras! ALEX. Haud dubie Philippo. Neq̄ em̄ obiisse: si Hammone parēte fuisset p̄gent⁹. DIOG. Atq̄ de Olympiade etiā cōsilia qdā ferebat: puta draconē

Dialogi varii. Fo. XCVIII.

quedā cū ea fuisse cōgressum/visumq; in cubiculo: ex eo grauidā peperisse te. Porro Philippū errare/falliq; se tuū pfem eē crederet. ALEX. Inaudie-
ram quidē et ipse ista quēadmodū tu: at nūc video neq; mfem/ neq; Hāmo-
nios illos vates sanī qcū aut veri dixisse. DIOG. Attamē istud illorū mēda-
ciū Alexander ad res gerēdas haud quāq; tibi fuit inutile: ppterea q; vulg⁹
te verebatur/ metuebatq;: quū deū esse crederet. Sed dic mihi: cuiā tam in-
gens illud imperiū moriēs reliquisti? ALEX. Id egdē ignoro Diogenes. Ce-
lerius em̄ e vita submouebat: q; vt eēt otīū de illo qcū statuēdi: pter id vnū:
q; moriēs Perdiccē anulū tradidī. Sed age: qd rides Diogenes? DIO. Quid
ni rideā? An nō meministi qd Grēci fecerūt: cū nup tibi arrepto impio adu-
larent: principēq; ac ducē aduersus barbaros deligerēt? Nōnulli vero ī duo-
decim deorū numerū referrent/ ac phana cōstituerēt: deniq; sacra facerent
tanq; draconis filio! Sed illud mihi dicito: vbi te sepelierunt Macedones?
ALEX. Eriadū in Babylone iaceo teritiū iā diē. Porro Ptolemæus ille satel-
les meus, siquādo detur otīū, ab his rerū tumultibusq; nūc instant/ pollicet
in Aegyptū deportaturū me: atq; inibi sepulturū: quo videlicet vnus fiam
ex diis Aegyptiis. DIOG. Nō possū nō ridere Alexāder: qd te videā etiā
apud inferos desipientē: sperātēq; fore: vt aliquādo vel Anubis fias/ vel Osi-
ris. Quin tu spes istas omittis o diuinissime: neq; em̄ fas est reuerti quenq;
qui semel paludē transmiserit: atq; intra specus hiātū descenderit. ppterea
q; neq; indiligēs est Aeacus/ neq; contēendus Cerberus. Verū illud abs te
discere peruelim: quo feras aīo/ quoties in mentē redit: quāta felicitate apd
superos relicta huc sis profectus: puta capitis custodibus/ satellitibus/ duci-
bus: tum aurī tanta vi: ad hoc populis: qui te adorabāt. Præterea Babylone
Bactris/ immanibus illis belluis/ dignitate/ gloria: deinde q; eminebas con-
spicius: dum vectareris: dum amiculo candido caput haberes reuinctum:
dum purpura/ circumamictus esses! Nunquid hæc te discruciant: quoties
recurfant animo! Quid lachrymas stulte! An non id te sapiens ille docuit
Aristoteles: ne res eas quæ a fortuna profiscantur/ stabiles ac firmas existi-
mares? ALEX. Sapiens ille! quum sit assētatorum omnīū pditissimus. Sine
me solum Aristotelis facta scire: q; multa a me petierit: quæ mihi scripserit
deinde quemadmodū abusus sit mea illa ambītiōe: qua cupiebam erudi-
tiōe cæteris præstare: quum mihi palparetur interim/ ac prædicaret me:
nunc obformam: tanq; et ipsa summi bonī pars quædam esset: nunc ob res
gestas atq; opes. Nā has quoq; in bonorū numero collocādas esse cēsebat: ne
sibi vitio verteret: q; eas accipet. Plane praestigiosus vir ille quidem erat/ ac
fraudulentus o Diogenes. Qq; illud fructus scilicet ex illius sapientia fero
n ii

Luciani

q̄ nūc perinde quasi summis de bonis excrucior: ob ista q̄ tu paulo ante cō-
memorasti. DIOGENES. At scīn quid facies! Ostēdā tibi molestiē istius re
mediū. Quādogdē his in locis veratrū nō prouenit: fac vt Lethei fluminis
aquā auidis faucibus attrahēs/bibas: iterūq; ac sapius bibas. Atq; eo pacto
desines de bonis illis Aristotelicis discruciarī. Verū em̄, Cletum etiā illū &
Calisthenē video: cūq; his alios cōpluris raptim huc sese ferētes, quo te dis-
cerpant, poenāsq; sumāt, ob ea q̄ quodā in illos cōmisisti. Quare fac ī alterā
hanc ripam te conferas, & crebrius (vt dixi) bibas. τέλος.

MENIPPI ET CHIRONIS.

MENIPPVS.

Quidem inuidiui Chiron, te deus quī esses/ tamē oprasse
mortē. CHIRON. Vera nimirū sunt ista q̄ audisti Menip-
pe. Planeq; mortu⁹ sum sicuti vides: quī mihi licuerit im-
mortalē esse. MENIPPVS. At q̄nā te mortis cupidō tene-
bat: rei videlicet, quā vulg⁹ hominū horreat! CHIRON.
Dicā apud te: virū neutiq; stultū atq; imperitū. Iā mihi de-
fierat esse iucūdū: immortalitate frui. MENIPPVS. Quid! An iucūdū erat/
te viuere: lucēq; tueri! CHIRON. Erat inquā Menippe. Nā qđ iucūdū vo-
cant, id ego neutiq; simplex, sed variū quiddā eē arbitror. Verum quī ego
semp viuērē, atq; iisdē ppetuo rebus vterer, sole/luce/ciborū horā eadē re-
currerēt: reliqua itē oīa, quēcūq; cōtingūt in vitā, reciproco quodā orbe re-
dirēt: atq; aliis alia p vices succederēt: satietas videlicet eorū me cepit. Ne-
q; em̄ in eo voluptas est sita: si perpetuo fruaris iisdē: sed oīno in permurādo
posita est. MENIPPVS. Probe loqueris Chiron. Cēterū hec q̄ apud inferos
agitur vitā, quīnā tibi pcedit: posteaq; ad hanc tāq; ad potiorē te cōtulisti!
CHIRON. Haud insuauiter Menippe. Sigdē aequalitas ipsa quiddā habet
admodū populare. Nihil autē interest vtrū in luce quis agat: an in tenebris.
præterea neq; sitiēdū est nobis quēadmodū apud superos, neq; esuriēdū:
sed eiusmodi rerū omniū egentia vacamus. MENIPPVS. Vide Chiron ne
temet ipse inuoluas: neue eodē tibi recidat oratio. CHIRON. Quāobrem
isthuc ais! MENIPPVS. Nēpe: si illud tibi fastidio fuit: q; in vitā semp iis-
dem similibusq; rebus vtendū erat: quī hīc itidē similia sint omnia: eisdem
ad modum parient fastidiū. At de integro tibi quarēda erit vitā cōmuta-
tio, atq; hīnc quopiā aliā in vitā demigrandū: id qđ arbitror fieri nō posse.
CHIRON. Quid igitur faciendū Menippe! MENIPPVS. Illud nimirū,
vtī sapiēs quī sis, quēadmodū opīnor, & vulgo p̄dicant, præsētib⁹ rebus
sis contentus: neq; quicq; in his esse putes: qđ ferri non queat.

τέλος.

Dialogi varii. Fo. XCIX.

MENIPPI ET CERBERI. MENIPPVS.

Eus Cerbere/quandoquidē mihi tecum cognatio quādā
intercedit:quū et ipse sim canis: dic mihi per stygiā palu
dem,quomodo sese habebat Socrates quū huc accederet.
Verisimile est aut te/deus quū sis/nō latrare modo,verū
etiā humano more loqui,siquando velis. CERBERVS.
Quū pcul adhuc abesset Menippe/vīsus est constāti atq;
interrito adire vultu:pīnde quasi mortē nihil omnino formidaret:ac tanq;
hoc ipm vellet iis qui procul a specus ingressu stabāt/ostendere:verū simul
atq; despexit in hiatū:viditq; pfundū atq; atrū antri recessum:simulq; ego
cunctantem etiā illū aconito mordēs pede correptū detraherē:infantiū ri
tu eiulabat:suosq; deplorabat liberos: nihilq; nō faciebat: in oēm speciē sese
cōuertens. MENIP. Nū igit fucate sapiēs erat ille:neq; vere mortē cōtēne
bat! CERB. Haud vere. Ceterū vbi vidit id esse necesse, audaciā quādā prē
se ferebat:quasi vero volens id esset passurus: qđ alioquī volenti/nolenti tñ
oīno fuerat ferendū:videlicet quo spectātoribus esset miraculo. Egdē illud
in totū de viris istiusmodi vere possim dicere:ad fauces vsq; spec⁹ intrepī
di sunt ac fortes:porro intus quū sunt/nihil mollius neq; fractius. MENIP.
Ceterū ego quonā animo tibi vīsus sum subiisse specum! CERBE. Vnus
mortaliū Menippe sic mihi vīsus es subire: vt tuo dignum erat genere: et
prior te Diogenes:propterea q; neutiq; adaecti subieritis/aut intrusi:verum
tum vltro nei:tum ridentēs:atq; omnibus plorare renuntiantes.

PRAEFATIO SEV HERCVLES GAL

licus Luciani Erasmo interprete.

Herculem Galli lingua gentis vernacula Ogmīf vocant.
Porro deum ipm noua quādā atq; inusitata figura depin
gunt: decrepitus est apud illos:recaluafter: reliqs capila
lis, siq; reliqui sunt, plane canis: cute rugosa: et in aterri
mum exusta colorē:cuiusmodi sunt nauteq; isti senes. Cha
rontē potius/ aut lapetū quempiā ex his q; apud inferos
versantē/diceres. In summa:quiduis potius q; Herculē esse cōiicerēs ex ima
gine. Atq; tali specie quū sit,tamē Herculis ornatū gerit:vt q; tū leonis exu
itiū indutus sit:tum clauam dextra teneat:tum pharetram humeris apta
tā portet:tū arcū tensum leua prætēdat. Deniq; modis oībus Hercules est.
Hac equidē arbitrabar in Graecanicorū deorū cōtumeliā pperā facere Gal
los:quū cū eiusmodi fingerēt effigie:quo nimirū illū talib⁹ picturis vltisce
rentur:q; olim in regionem iporū incurfasset:prædas agens id tps: quum

nili

Luciani & 1201

Geryonis armenta vestigās occidentaliū gētīū plarasq; regiones puaſtaret. At nōdū etiā dixi: id qđ erat in imagine maxime nouū atq; mirādū. Sigđē Hercules ille ſenex ingentē admodū hominū multitudinē trahit: oībus ab aure reuinctis. Porro vincula catenulæ tenues auro electrove cōfectę, pulcherrimis iſtis monilibus adſimiles. Atqui quū vinculis vſq; adeo fragilib⁹ ducant: tamē neq; de fugiēdo cogitāt, quū alioqui cōmode poſſint: neq; prius obnitunt aut pedibus aduerſus trahētē obtendunt, ſeſe reſupinantes: verū alacres ac lēti ſequunt, ducētē admirātes, vltro feſtinātes oēs, & laxatis funiculis, etiā anteuertere ſtudētes. Perinde quali grauiſſe laturi, ſi ſoluerent vinculis. Ne illud qđ pigebit referre, qđ mihi videbat oīm abſurdiſſimū. Etenim quū nō inueniret pictor vnde catenularū ſummas anſas neceret: videlicet dextera iam clauā, ſcēa arcū tenēte, ſummā dei linguā perterebravit, atq; ex hac religatis catenulis eos trahi fecit. Ipſe nimirū ad eos qui ducebātur, vultū & oculos cōuertebat / arridēs. Hęc ego quū diutius aſiſtēs eſſem contēplatus / admirans, hēſitans: indignās Gallus quiſpiā / qui ppius aſtabat / moſtratiū literarū nō indoctus: id qđ declarauit: quū Græcanicā linguā abſolute ſonaret, philoſophus opinor ex eo genere philoſophorū: qđ apud illos eſſe fertur. Ego tibi hoſpēs inq; picturę iſtius enigma explicabo. Nā videre v̄hemētē ad eā attonit⁹ ac ſtupefactus. Orationē nos Galli nequaquā arbitramur eſſe Mercurium: quēadmodum vos Græci: verū Herculi illā eribuimus: ppter ea qđ hic Mercurio. longe robuſtior extiterit. Nā qđ ſenex fingitur, nihil eſt qđ mirere. Sigđē vna faciēdia cōſuevit, in ſenecta demū abſolutū vigore ostendere: ſi modo verū veſtri dicunt poætæ.

Obduci iuuenem denſa caligine pectus.

Contra ſenectam poſſe quiddam dicere:

Rudi iuuenta melius ac præclarius.

Hinc videlicet apud vos & Neſtoris līgua melle pſluit: et Troianorū cōciōnatores līrio eſſan edunt, videlicet floridā quādā vocē. Nam līria ſi ſatis cōmemini / flores appellantur. Proinde qđ ab auribus vinctos ad linguā trahit ſenex hic Hercules: qui non aliud qđ ipſe eſt ſermo: ne id quidē debes admirari: qui quidē non ignores linguę cum auribus eſſe cognitionē. Neq; vero ad cōtūmeliā illius illud pertinet: qđ ea pertuſa eſt. Nam memini inquit, & lambicos quosdam verſiculos e comoediis apud vos diſcere.

Siquidem viris loquacibus

Extrema lingua perforata eſt omnibus.

Quin de eodē hanc in ſumma habemus opinionē, vt qui loquid egit id oratione faciēdo cōfecitſſe putemus; vtpote virū ſapiētē ac perſuadēdo plē-

Eunuchus. Fo. C.

racq; sibi subegisse. Iam tela illius nimirū rationes sunt, acutę, missiles, citę
atq; animū sauciantes. Vnde pēnigera dicta vos quoq; nominatis. Hacten?
Gallus. Ac mihi quidē quū huc me cōferēs mecū inter eundū ppendere: nū
decorū iam esset: vt tam grandis natu, quiq; iam pridē ab his doctrinę cer-
taminibus memet abdicassē, rursū me tam multorū iudiciū calculis ex-
ponere iudicādum: in tēpore subiit animū meum eius picturę recordatio.
Nam antehac verebar: ne cui vestrū videret hęc admodū pueriliter agere,
quasiq; p̄ter ætatem iuuenari. Proinde ne quis Homericus adolescentus
illud mihi impingeret dicens.

Ætas iam perit tua. Tum illud.

Ac te corripuit cariosa senecta: minister

Inualidusq; tibi, & segnes tardiq; caballi.

Videlicet eo scōmate pedes meos notans. Verū quoties senex ille Hercules
recurrat animo, ad quiduis adducor vt faciam: neq; me pudet hęc audere:
quū sim ipsi æqualis imaginī. Itaq; robur/celeritas/forma/& si qua sunt alia
corporis bona, valeāt: cūq; his tuus o Teie vates/cupido, vbi me mēto subi-
cano viderit, auro rutilantibus alis, si videbitur vel aquilas p̄teruolet: neq;
laborabit Hippoclidēs, imo nūc vel maxime tēpestiū fūerit: faciētia repu-
bescere/florere/vigere/ & q̄ licet plurimos ab auribus ducere: ac sepius at-
cu ferire: quādoquidē periculū nō est: ne quādo quis p̄ter spēm pharetram
inanē reperiat. Vides quibus modis atātē meā, meaq; senectutē ipse consō-
ler animēq;: adeo vt non sim veritus, nauim iam olim in terrā subductam
denuo reuellere, suisq; instructam armis/mediū in pelagus demittere. Con-
tingant autē a vobis o dii, afflatus secūdi: quando nunc vel maxime/p̄sente/
bono/atq; amico vento nobis ē opus. Quo si digni modo videbimur: in nos
quoq; dicat aliquis Homericum illud,

Quos profert senior pannis e vilibus armos.

τέλος.

EVNVCHVS SIVE PAMPHILVS LVCIANI ERASMO INTERPRETE.

Nde nobis aduenis Luciane: seu quidnā rei rides? Semp
tu quidē & alias cōsueuisti nobis hilaris ac festiuus occur-
rere: verū isthuc magis aliqd solito videt esse: de quo ri-
sum nec cōpescere queas. LVCIANVS. E foro tibi adfū
o Pāphile: porro mox efficiā, vt tu quoq; mecū rideas: si
mulatq; audieris cuiusmdī litris adfuerim actionis: veb?
philosophis inter sese contēdētibus. PAMPHILVS. Iam

n iiii

Luciani

isthuc ipm pfecto ridiculū est qđ aīsa philosophos inimicē lites agitare. Nā etiā si quid magni fuisset negotiū, inter ipsos modeste/citraq; pugna/ cōtro ner siā cōpositā oportuit. LVCIANVS. Quid ais? Trangle cōponāt illib; quidē solida plaustra cōiūtiis onusta, alter in alterū effuderint, vociferātes miraq; puicacia cōtēdētes. PAMPHILVS. Videlicet de disciplinis atq; opi nionib; Luciane, ita vt assolēt dissentiebāt; q; erāt diuersę factiōis. LV CIA. Nequaq;. Imo aliud quiddā erat hoc de quo diffidebāt. Nā eiUSDē sectę erāt ambo, eiUSDēq; scholę. Et tamē orta inter eos lis erat. Porro iudices, qui co gnoscebāt, primates erāt hui; reip. natuq; maximī ac sapiētissimī. Breuiter apud quos pudeſcat aliq; etiā parū apte quippiā elocutus, nedū ad tantā p uectus inuerecūdiā. PAMPH. Quin tu igit lris argumētū exponis, quo vi delicet ipse etiā cognoscā, quę res tibi tātū risum cōcitarit? LVCIANVS: Scis Pāphile, salariū, idq; neuūq; exiguū ab impatore fuisse cōstitutū: singu lis philosophorū generib; puta, Stoicis/Platonicis/Epicureis; sciq; his etiā peripateticis: ita vt vniūiq; sectę pmiū esset aequale. Cēterū demortuo ex his quopiā, alius aliq; in eius locū subrogādus est q sit optimatū calculis p batus. Porro pmiū illud, neq; bubula pellis erat qpiā, quēadmodū ait poeta nec porcellus: verū singulos in annos decies mille nūmū: quos accipiūt, vt doceāt iuuetutē. PAMPHIL. Memini qđem ista. Quin aiūt nuper ex illis diē obuisse quēpiā: alterū nī fallor e peripateticis. LV CIA. Hęc ipsa Pamphile Helena: ppter quā illi inter sese singulari certamine cōſictabāt. Et hacten; quidē nihil etiā ridēdū erat in illis pter hoc: q; quū philosophos eē se pfitē rētur, ac pecunias p nihilo ducere: tamē earū gratia pinde atq; p patria in discrimē adducta, p religiōe maiorū, p monumētis pgenitorū, decertarēt. PAMPHIL. Atqui peripateticorū istud est decretū: nō admodū esse negligē das pecunias: verū eas in tertio quodā bonorū ordine eē ponēdas. LV CIA. Recte dicis. Nā ita qđē aiūt. Proinde bellū hoc ex maiorū iudicio/sentētiāq; illis extitit: verū q; postea cōsequuta sint, iam ausculta. Primū cōplures qđē alii in defuncti illius funebribus ludis decertabāt: sed inter hos p̄cipue duo viribus pares: puta Diocles ille senex: nosti quē dicā: cōtētiosum illū inquā: praterea Bagoas: qui quidē ea specie est: vt eunuchus esse videat. Inter hos initio de doctrina, deq; philosophiā decretis atq; opinionibus est decerta tū: & vterq; sui specimē ac documētū dedit: q; esset Aristotelicę factionis: q; eius placita sequeret ostēdit. At per louē in hoc certamine/ neuter alte ro supior erat. Lis igitur huc deflexit deniq;. Diocles definens iā eruditio nis suę periculū ac specimen ostēdere, ad Bagoam descēdit, ac vitā illius in primis carpere est aggressus, Bagoas itidē huius vitam vicissim tarabat.

Eunuchus. Fo. CI.

PAMPHILVS. Idq; merito Luciane. Siquidē eius rei magis erat habēda ratio. Proinde si ego forte iudex causę sedissem : magis in hoc vt mihi videt, futurus erā occupatus: potiusq; spectassem, vter moribus esset pstantior: q̃ vter ad disputandū ac dicēdū promptior: atq; illi potius q̃ huic victoriā adiudicassem. LVCIANVS. Recte dicis. Equidē isti tuę sentētię meum & ipse calculū addo. Verū vbi iā conuiciis, vbi maledictis essent satiari: tandē Diocles illud aiebat nefas esse, vel conari aut pponere Bagoam: vti cū philosophię studio, cūq; pulcherrimis illi? pmiis, cōmerciū haberet: qui qdem eunuchus esset. Imo hoc hominū genus, nō solū ab eiusmodi cōubernio secludi oportere: verū ab ip̃s et iā sacris, ac vasis puris, breuiter ab omnibus publicis coetibus eiici. Ostēdens inauspicatū quoddā & occursum infaustum spectaculū fore: si quis mane domo egressus/ vel videat istiusmodi quippiā. Atq; hac de re multis verbis differebat: affirmās eunuchū neq; virum esse, neq; mulierē: sed quiddā vtrinq; cōpositū & conflātū, planeq; monstrum ab hominū natura specieq; alienū. PAMPHIL. Nouā accusandi rationē nobis narras Luciane. Jāq; & ipse ridere cōpellor / crimē audiēs tā inauditū. Sed alter ille qd! Nū obricebat! An vicissim & ipse quiddā ausus est ad ista respondere! LVCIA. In initio qdē pudore ac metu (nā id est istis familiare) diutius obricebat, erubescēs interim, palāq; p se ferēs id qd erat. tandē autē tenuemp quandā ac muliebrē edens vocē, negabat equū facere Dioclem: q se q; Eunuchus esset: ob id a philosophia secluderet: cū qua foeminis etiā esset cōmerciū. Allegabant: Aspasia, Diotima, Thargelia: quę causam illius adiuuabāt. Pręterea Academicus qdā Eunuchus natione Gallus : q paulo ante nostrā etatē maximi noīs apud Gręcos floruisset. Porro Diocles etiā illū ip̃m, si qdē extaret ac simili negotio sese misceret, phibituq; sese respōdit: nihil expauefactū opinione, quā apud vulgus obtinebat. Ad hęc quū ipse qdā dicteria in illū iaciebat: tū referebat in eū quę a Stoicis maximeq; Cynicis dicta ad risum cōcitādū erāt idonea de corpore mutilo atq; impfecto. Hac i re iudicii cognitio versabat. Deniq; toti? causę iā illd caput eē coepit: nū eunuch? idoneus eēt cēsendus: q ad philosophiā admitteret: q; iuuenibus p̃fici postularet: quū alter interi formā etiā ac corpis itegritatē, in philosopho reqrēdā eē diceret. Maxime vero vti barbā altā ac pmissā gerat: quo videlicet iis q discēdi cupidī aduenirēt, vtr grauis appareat: & is cui fides haberi debeat: neq; idignus videat decē illis drachmarū milib?: quę forēt ab impatore capiēda. Cęterū eunuchorū cōditionē etiā q Spadonū esse viliorē. Nā illos aliqñ virile qdā exptos fuisse: at hunc ab ip̃o statim ortu fuisse exectū planeq; animalē esse quoddā, variū atq; anceps; nō aliter q cornices: quę neq;

inter columbas, neque inter coruos numerari queant. Alter contra responderet eo iudicio non de corporis agi figura: verum de animi virtute: proinde mentis qualitate expendi oportere: de quo dogmatum cognitione querendum esse. Eius rei testis citatus Aristoteles: qui quidem Ermeam eunuchum Atarne oriundum tyrannum supra modum sit admiratus: adeo, ut illi pinde atque diis sacra fecerit. Ausus est et illud addere Bagoas: multo magis idoneum esse eunuchum: cui adolescentes erudiendi credantur: quod ab hoc nulla in illos calumnia possit harere: neque Socraticum illud crimen in hunc competat: quod adolescentulos corrumpat. Deinde quia ille potissimum in mentem imberbe fuerat cauilatus, ea hic facite: ut ipsi quidem videbatur reiecit. Etenim si e barbae prolixitate, inquit, philosophos aestimare conuenit: nimirum hircus ante omnis primas tenebit. Hic tertius quidam assistens (nomen hominis silebitur) atque iudices, inquit, hic malis leuibus ac foeminea voce: reliquorum corporis habitu eunuchum adfingit: si quis vestes detrahat, egregie vir esse videbitur. Alioq. mentiuntur qui ferunt eum aliquando in adulterio deprehensum: membra in membris, ut legum tabula loquitur, habentem: atque id quidem temporis ad eunuchum confugisse: eaque reperta latebra absolutum fuisse: quum iudicibus crimine persuaderi non posset: ut quod e specie hominem iudicaret eunuchum. At nunc mihi palinodia canturus videtur: idque propter ostentatum premium. Hac quum dicerentur, omnibus, ut par erat, risus est obortus. Porro Bagoas magis etiam perturbabatur omnem in speciem sese varians: atque in innumerabiles versus colores, tum frigido sudore fluens: ac neque decorum sibi existimabat adulterii crimen agnoscere: neque rursus eam accusationem inutilem ad praesens certamen arbitrabatur. PAMPHI. Profecto deridicula sunt ista Luciane: neque vulgarem vobis, uti coniectandum est, voluptatem praebuerunt. Verum quomodo res euasit? Et quid super his pronuntiarunt iudices? LVCIA. Non erat eadem omnium sententia. Verum aliis quidem visum est: uti nudato illoque admodum in empritibus seruis fieri consuevit: inspicerent: nunc in iis quae ad penam pertinent: philosophari posset. Alii vero sententiam dixere multo magis etiam hac ridiculam: nempe ut accersitis e lustro mulieribus aliquot iuberent illum cum illis congregari: ac viri officio fungere: astante interim e iudicibus quopiam, qui quidem esset natu maximus: si de quo spectatissima: qui inspiceret num philosophum praestaret. Haec ubi omnium risu fuissent excepta: neque quisquam omnino adesset, cui non doleret alius risu concussus: visum est ut integra causa in Italiam reiceretur. Ac nunc alter: ut ait: ad eloquentiae ostentationem semet exercet atque instruit: et accusationem quam elaboratissimam meditatur adulterii crimen aggrediens: id quod ipsi maxime aduersatur. Quod quidem

De Sacrificiis. Fo. CII.

et hic facit iuxta malorum rhetor morem: quā ex ipso crimine aduersarium inter viros recenset. Contra Bagoas diuersa curat: quemadmodū audio; et assidue virum agit negotiumq; prae manibus habet. Postremo victurū sese sperat: si modo docere possit se nihilo deteriore m esse equas ineuntibus animis. Id enim amice visum est optimū philosophiae documētum/ atq; vna de monstratio: quae refelli nō queat. Proinde optarim: vt filius qui mihi est ad huc admodū adolefcens, nō animum et linguam, sed penem haberet ad linguam idoneum.

Finis Eunuchi Erasmo interprete.

DE SACRIFICIIS.

Nimvero si quis recensere velit: quae stultissimi mortales faciant in sacris in festis diebus in adeundis salutā disq; diis: tum quas res ab illis petant: quae vota faciant: cuiusmodi sint, quae de illis sentiunt/ statuūtq;: equidem haud scio, sit ne quisq; animo curis ita confectis: vsq; adeo moesto: quin risurus sit: vbi penderit negotiū tum absurditatem, tum amentia. At multo ante q̄ ridere incipiat opinor secum illud expendet: vtrū pios istos appellari conueniat: an contra, diis inimicos/ atq; infelices/ ac genios malos: qui quidem numen ipm rem vsq; adeo humilem atq; abiectam existiment esse: vt humanis egeat obsequiis: vtq; adulatione capiatur ac gaudeat: rursum vt stomachetur atq; iracūde ferat: si negligat. Nam Aetolica illa mala/ simulq; Calydoniorū calamitates: totq; hoim cades: adhac et Meleagri interitū: hęc omnia a Diana authore pfecta esse predicāt: quae videlicet grauiter ferret: q; ab Oeneo nō esset ad sacrificiū adhibita. Vsq; adeo nimirū alte dolor hic animo illius infederat: q; sacris epulis esset frustrata. Quin illam iam mihi videre videor / vt erat id t̄pis/ in coelo solitaria, reliqs diis ad Oenei cōuiuium pfectis foras: miseris modis gerentem sese: ac miserabiliter eiulantem: q; ab eiusmodi festo esset abfutura. Contra Aethiopes illos fortunatos/ ac multis modis felices quis dixerit: si modo Iuppiter illis gratiā referret pro humanitate: quā i initio poematis Homerici in ipm exhibuerāt: duodecim ppetuos dies epulis acceptū: idq; quū reliquis etiam diis comitatus ad conuiuiū veniret. Vsq; adeo nihil vt appareret quicqd faciunt illi, gratis faciūt: verū sua bona vendūt mortalibus: atq; emere qdem ab illis licet omnia: puta bonā valitudinē bucula: diuitias bobus quatuor: tum regnū bobus centum. Præterea sospitem ab Troia in Pyrum reditū tauris nouem. Iam ex Aulide ad illum transmittendi facultatē.

Luciani

regia puella. Nā alius quidā / ne id temporis vrbs caperet, a Minerva mer-
catus est bobus duodecim / ac peplo. Verisimile est autē / esse præterea quādā
quæ vel gallo / vel corolla / vel solo thure ab illis redimi queant. Hac igitur
quā nō ignoraret, opinor, Chryses ille, utpote / tum sacerdos / tū senex / diui-
narū rerū egregie peritus: postea q̄ re infecta redisset ab Agamēnone rāq̄
qui pridē Apollini mutuū dedisset beneficiū: ita nunc imputat ac reposcit
vicem: quin cōiuriatur etiā p̄p̄modū: nempe quā sic ait. Equidem Apollo
egregie templū tuū quā id temporis adhuc esset incoronatū / sapenumero
coronis ornavi: deinde tā multas tibi in aris adoleui coras taurorū / pariter
atq̄ caprarū. At tu cōtra / me negligis: quā huiusmodi patiar iniurias: q̄
nihil ducis hominē bene de te meritū. Qua quidem oratione in tantū ille
pudens factus est: ut prius arrepto arcu / ac supra navī stationē se collocās
pestem in Græcorū copias iacularetur: ne mulis quidē et canibus intactis.
Sed quoniā de Apollīne incidit mentio: referam de eodē et alia: quæ de illo
sapientes isti tradūt: nō illa quidē, quoties q̄ infelicitè amarit: nō Hiacy-
nthis cadem: neq̄ Daphnes sup̄biam: verū quemadmodū damnatus etiā fue-
rit / et ob Cyclopes interfectos in exilium exactus. Vnde factū ut e cœlo in
terrā demitteretur: humana iam sorte vsurus / nostrisq̄ malis factus obno-
xius. Præterea autē quemadmodū in Thessalia mercenariā operam suā loca-
rit apud Admetū: tum itē in Phrygia apud Laomedontē: atq̄ apud hunc
quidē haud solus: verū cum Neptuno: quā ambo p̄pter egestatē lateres cō-
ponerent: inq̄ cōstruendis moenibus operam pręstarent. Ac ne mercedem
quidē solidā a Phryge illo tulerunt: verū debebat illis adhuc de summa, ut
serūt, plus triginta drachmas Troiani nomismatis. Quid em̄! An non hæc
in deorū honorē fabulantur poetæ: atq̄ his etiā multo diuiniora de Neptu-
no de Prometheo: de Saturno: de Rheā: deniq̄ de vniuersa ferme Iouis fa-
milia: idq̄ inuocatis / ut adfint canētibus in exordio poematū / Musis a q̄bus
eandem velut afflati numine, id quod apparet, huiusmodi quādā cantant.
Quēadmodū Saturnus ut primū Cœlum p̄fem suū executisset / ipse in eo re-
gnauerit: deinde liberos suos deuorarit: sicut i ferūt fecisse et Argiū illum
Thyestem. Deinde quēadmodū Iuppiter furtim occultatus a Rheā saxum
pueri loco subiciente / in Cretā sit ablegatus: atq̄ inibi a capella nutrice sit
alitus: itidē videlicet, ut Telephus a cerua: Cyr⁹ Persarū q̄ prior regnauit
a cane narratur enutritus. Postea quemadmodū expulso patre / atq̄ in vine-
cula cōiecto, ipse potitus sit imperio. Duxerat autē vxores cōpluris quidem
alias: sed postremo loco Iunonē germanam: idq̄ iuxta Persarū et Assyriorū
institutum. Tum autē q̄ esset in amores p̄p̄ensus atq̄ in venerem effusus, fa-

De Sacrificiis. Fo. CIII.

cile coelū liberis expleuerit. Quorū alios ex suae sortis deabus creauit: alios contra nothos/ex mortali terrestriq; genere sustulerit. Quū interim generosus ille, nūc in aurū, nunc in taurū, nunc in cygnū aut aquilam verteret: ac in summa plures sibi formas assumeret: q; vel Proteus ipse. Porro Mineruam e suo ipsius capite progeniuit: hanc plane sub ipso cerebro complexus. Nam Bacchū vt aiunt, e matre etiā dū conflagrante surreptū, in suū femur illatū defodit. Deinde vrgente partu, exegit. Nec his dissimilia/de Iunone etiam canūt. Nempe hanc citra virilē congressum/ subuentaneo conceptu grauidam puerū edidisse Vulcanū: atq; eū quidē nō admodū fortunatum, verū excusorē ac fabrū arariū: quiq; perpetuo tum in igni/ tū ī fumo versetur, ac scintillis oppletū: quippe cui⁹ ars in fornacibus exerceatur. Tū autē ne pedibus quidē integris, claudicare enī e ruina: quū a Ioue praecipitatus esset e coelo. Q; ni Lemnii pro sua bonitate eū/ dū adhuc ferretur in aere/ suscepissent, perierat nobis Vulcanus: non aliter q; Astyanax e turri deiectus. Q; quae de Vulcano narrant/ toleranda videātur. Caterū de Prometheus, cui nō cognitū est, q; atrocita sit passus: propterea q; supra modum humanae gentis amans fuerit! Siquidē hūc Iuppiter in Scythiā deportatū/ super Caucasum montē cruci suffixit: adhibita illi aquila quae iecur illi⁹ assidue circūroderet. Hic itaq; poenas pēdit. Porro Rhea (nā sunt haec quoq; simul referēda) an nō indecore, atq; indigne facit! iam anus quū sit, & aetate exacta, iisq; rebus intēpestiua, deinde tam multorū mater deorū, dū pueros adhuc adamat, eosq; zelotypia prosequitur, dūq; Atten ipsū leonibus secū circūuectat: p̄sertim quū iā vrilis esse nō queat. Itaq; quinā post hac vitio vertat aliquis, vel Veneri q; adulteretur, vel Dianae q; ad Endymionē frequēter medio e cursu diuertēs descēdat! Sed age missas faciamus has fabulas: atq; ipsum coelū consēdamus: poetico illo more subuolantes: ea nimirū via, quā vnā pariter cū Homero Hesiodus cōmōstrat: contēplaturi, quē in modū singula apud illos sint ordinata. Ac primū quidē q; forinsecus sit ferretū, vel ab Homero, qui id ante nostram aetate dixit, audiui⁹. Qd si superas, ac sublato paulū capite sursum aspexeris: ac plane in ipm quasi dorsum pueneris: ibi simul & lumen apparet candidius & serenior sol, & astra fulgētiora, nihilq; vsq; oculis occurrit nisi clarus dies, ac solū vndiq; aureū. Caterū introgrediēti/ primo loco mansitant horae: quippe quae portas seruat. Post eas Iris ac Mercurius, vtpote ministri Iouis & internūciū. Deinde Vulcani fabrilis officina, omniūgena referta artificio. Postea deorū ades, ac Iouis ipsius regia: quae quidē omnia Vulcanus pulcher rime fabricatus sit. At vero dii iuxta Iouē assidētes (cōuenit enī opinor vt in supernis illis se

Luciani

dibus magno strepitu fastus viuatur) i terrā despiciūt: & quoquoties sum
intēto capite, circūspectāt, sicunde subuolantē ignē videāt, aut nidorē in ae
ra furgētē, circaq; fumū rotantē sese. Qz si qs forte sacrū faciat: epulant oīs
fumo inhiātes, ac muscarū in morē sanguinē exugētes circū aras effusum.
Alioq; si domi cibū capiant, nectare atq; ambrosia victitāt. Nam olim hoīes
etiā ab illis in cōuiuiū sunt adhibiti, vnaq; cū eis potarūt: nēpe Ixion ac Tā
talus: verū illi quoniā vim & raptū pararēt, essentq; futiles & garruli: ob id
in hūc quoq; diē poenas lūt. Porro reliquo mortaliū generi coelū iā inac
cessum est atq; occultū. Et in hunc qdē modū viuūt a diīs. Proinde videlicet
et iā mortales ipsi i colēdis illis cōsimilia qdā atq; istis cōsentanea moliant.
Nā primū lucos illis attribuerūt: tū & mōtes dicarūt: prēterea aues conse
crarūt: deinde suā cuiq; arborē assignarūt. His factis p regiones illos distri
buitos cōstitit: eosq; velut in ciuitatē suā receptāt. Nēpe Apollinē Delphi De
liq; Mineruā Atheniēses: quē qdē Grēcis Athena dicta/ vel ipso vocabulo
se ei reip. familiarē esse testat. Argiui Iunonē: Mygdonii Rheam: Venerem
Paphii. Rursū aut Cretēses Iouē affirmāt nō modo vixisse apud sese, nu
tritūq; fuisse: verū etiā sepulchrū illius ostendūt. At nos scilicet interim tā
multis iā sēculis fallimur: qdē opinemur Iouē tonare/pluere/reliquaq; oīa
peragere. Et illud nos latuit: cū iā olim fuisse defunctū: & apud Cretēses se
pultū. Deinde vero phanis in honorē illorum erectis, ne tectis videlicet aut
penatib; careāt, formas illorū exprimūt adhibito ad id vel Praxitele, vel
Polyclēto, vel Phydīa. At hi qdē artifices, haud scio vbinā visam, eorū effi
giē reprēsentāt. Ac Iouē qdē barbarū fingūt. Apollinē vero semp puerū. Mer
curiū iā pubescentē, primāq; ducentē lanuginē. Neptunū nigro capillitio.
cessis oculis Mineruam. Attamē q; templa ingrediūtur / nō iam arbitrātur
sese videre vel ebur ab Indis aduectū/ vel e Thracū venis effossum aurū, ve
tū ipm Saturni Rheaq; filiū a Phydīa in terrā hospitē adductū, iussūq;
Pisanorū in solitudine custodē ac speculatorē assistere: idq; hoc cōtentū p
mio: boniq; cōsulētē: si intra quinq; ppetuos annos dū Olympia celebrant
interim obiter illi sacrificet aliquis. Tū aut cōstitutis arīs, designatis sacro
rum septis, puris vasis collocatis, victimas offerunt: bouē aratorē agricola:
agnū opilio: caprā caprarius. Est q; thus: est qui placentulā offerat. At si qs
pauper: is ita deo litat: vt dexterā dūtaxat suā ipsius exosculetur. Iam vero
quū imolāt (nā ad illos redeo) primū fertis coronāt pecudē: multoq; ante
explorant: nū legitima sit & sacrīs idonea: ne qd forte maētent, ex his q; re
ligio repudiat: deinde ad aram applicant: ac sub oculis dei iugulant, flebile
quiddā emugientē, benēq; sicuti licet cōficere ominatū: deniq; voce iam lo

pauper, oratio

De Sacrificiis. Fo. CIIII.

uiore ad sacri tibiās respondētem. Quis vero non facile coniectet gaudere deos: quā ista spectāt! Quin & in frontispicio posita scriptura denūtiat: ne quis intra pura vasa consistat: q̄ manibus sit impuris. Atqui sacrificus ipse sanguine foedatus, neq̄ aliter q̄ Cyclops ille pecudē incidit, intestina edūcit, cor reuellit, cruorē aræ circūfundit. Et qd̄ tādē non obiens peragēsq̄ qd̄ ad pietatem sacrorūq̄ ritū pertineat! Post omnia demū, incenso igni/ capram ipsa pariter cum pelle deportatam imponit: ipsam item cū lanis ouē. Nidor interim ille sacer atq̄ diuinus sursum fertur, atq̄ in ipsum vsq̄ coelum subuectus paulatim diffunditur. Iā vero Scythæ reliquis oībus hostiis omissis, vt quas viles atq̄ humiles existimēt, ipsos hoīes mactāt Artemidī atq̄ eo ritu deā placant. Verū hęc fortassis/modesta videantur: cūq̄ his ea quæ factitant Assyrii: quæ Phryges: quæ Lydi. Verū si in Aegyptum proficiscaris, ibi demū, ibi videbis permulta religioſa, planeq̄ coelo digna. Puta Iouem arietino vultu: Mercurium illum optimū facie canina: Panem vero totum hircum. Ad hæc alium Ibin: alium Crocodilum: aliū etiā Simtam. Q, si his quoq̄ de rebus

Quo plane pernoſſe queas didiciſſe libebit,

Compluris ſophiſtas audies: tum ſcribas, ac prophetas, mento raſo, qui tibi narrent (Sed prius/vt dici ſolet/

Fores occlude prophane.) Quēadmodū videlicet quōdam ea ſeditione territi, quā mouerant hoſtes atq̄ gigantes, in Aegyptum deuenerint: vt illic in poſterum ruti ab hoſtibus latitarent. Et ob eam cauſam ali⁹ hircū induerit, alius arietem, nimirū præ formidine, alius feram, alius auem. Atq̄ hinc eſſe: vt dii nūc etiā eas obtineant formas: quas id tēporis aſſumpſerāt. Nā hæc diligēter mandata literis, idq̄ ante annos plus decies mille in adytis illorū reposita ſeruantur. Porro ſacrorū peragendorū idem ferme apud illos ritus: niſi q̄ hoſtiam luctu proſequitur: iāq̄ mactatæ circūfuſi mēbra lantant. Sūt q̄ ſepeliant dſitarat poſtea q̄ occiderint. Nam Apis ille q̄ qdē deus apud illos eſt maximus, ſi quando moriatur, quis vsq̄ adeo magni faciāt caſariem ſuam: qui non eam detondeat, ac nudo capite luctū præ ſe ferat: etiam ſi vel purpureā Niſi comā habuerit! Eſt aut̄ hic Apis deus ex amento iam antea ſuffragiis designatus: vtpote multo formoſior ac venerabilior reliquis illis priuatis & gregariis bubus. Hæc igitur quū ſic habeant et tamen a vulgo vera ſeriāq̄ credantur: mihi quidem poſtulare videntur: non qui reprehendat: ſed vel Heraclitum potius aliquem, vel Democritum: quorum hic amentiam eorum rideat: ille deploret inſcitiam.

Luciani

LVCIANI CONVIVIUM SEV LAPITHAE

Erasmo Interprete.

PHILON. LVCIANVS.

PHILON.

Ouam quādam et variā disputationem Luciane vobis fuisse narrant/ sup coenam apud Aristænetū: tū philosophicos quosdā sermones dictos: ac sup his summam contentionem exortam fuisse. Qz nī mentitus est Charinus, etiā ad vulnera vsq rem pcessisse. deniq sanguine confictum fuisse diremptū. LVCIANVS. Atq vndenā Philō ista rescituit Charinus: neq em is nobiscum aderat in conuiuio. PHILON. E Dionico medico aiebat audisse sese. Porro Dionicus etiā ipse e conuiuarū numero fuit opinor. LVCIA. Fuit maxime. Verū ne is quidem ab initio rebus omnibus fuit præsens: sed serius aduenerat/ media ferme pugna/ pauloq ante vulnera. Proinde demitor: siquid comperti/ cervice referre potuit: q non ordine spectarit illa: vnde inter illos nata lis, postea ad sanguinē vsq deducta est. PHILON. Proinde Luciane Charinus etiam ipse si rem compertius vellem cognoscere, et quo singula modo sint gesta doceri, te adire iussit. Nā Dionicū etiam ipsum falsum fuisse: ne se quidē toti negotio præsentem adfuisse. Te vero quicqd esset actum/ id omne comperto/ certoz scire: tum etiam quæ dicta inter illos fuerint/ meminisse: quippe qui eiusmodi nō obiter neq neglectim audire: sed potius atq attente auscultari sis solitus. Proinde nunq effugies: quin nos hoc suauissimo accipias epulo: quo mihi quidem haud scio, an vllum possit accidere iucundius: præsertim q sobrii per otium tuto ac citra sanguinē/ extraq teli, quod aiunt, iactum constituti sumus epulaturi.

Siue senes aliquid Super coenam sunt debacchari:

Siue etiam iuuenes:

a mero compulsi sunt: quæ neutiq fas erat, tum dicere, tū facere. LVCIA. Iuuenilius tu qdem Philon/ atq inconsultius hac nos iubes in vulgus efferre: eaq referre: quæ inter pocula ab ebris sunt acta: quum hac magis oporteat obliuioni tradere: eaq omnia Baccho deo velut auctori imputare: qui quidē haud scio, an quēq suis non afflatum Orgiis/ et Bacchanalium exptē pterierit. Proinde vide ne hoīs sit parū bene morati/ eiusmodi adamussim exquirere: quæ rectius erat in cōuiuio reliquisse/ atq ita discedere. Sigdem odi (sicut ingt versus poeticus) memorem compotorē. Ne a Dionico quidem recte factum: qui hac apud Charinū effutiuerit: immodicamq et pri dianā dissiparit temulentia hominum philosophorum. Cæterum ego absit

Conuiuium. Fo. CV.

vt istiusmodi quippiā sim dicturus. PHILON. Nugas agis Luciane: quum ista dicis. Quin haudquaquam oportebat ad istum modum apud me praesertim agere ut quod certo sciam, te multo cupidiorē esse narrādi, quam ego sim audiendū. Adeo ut mihi videaris, si desint quod te audiāt, vel ad colūnam aliquā/aut statuam libenter accessurus, quo cuncta pariter euomas. Quod si nunc coner discedere non fines/ni te prius audiero/abire. Verum ultro aderis: cōsectabere: rogabis. At tum ego te vicissim lusero. Iamque adeo si ita vis/abimus: ex alio quopiam haec eadē audituri. Tu vero ne dicito. LVCIA. Age ne quid succēseas. Equidem dicā, quandoquidē usque adeo cupidus es audiendū: verum heus ea lege: ne passim in vulgus efferas. PHILON. Ni prorsus ignoro Lucianū, tute isthuc potius feceris. Nam prior ipse denarabis omnibus ut me quod ad id nihil futurū sit opus. Sed illud mihi primo responde loco: Aristænetus, nū filio Zenoni dābat vxorē, atque ita in nuptiis eius vos accepit. LVCIA. Non: imo filiā suam elocauit Cleanthidē, idque Eucriti numulariū filio: quod philosophiā dat operā. PHILON. Formoso admodum per louē adolescentulo: tamen si tenero adhuc & vxori rei non admodum maturo. LVCIA. Verum: at non inueniebat opinor alterū generū magis idoneum. Hūc igitur quod tum modestus videretur, tū ad philosophiē studiū propēsus, praeterea autē vnicus Eucriti diuitis, ex omnibus delegit filiū suū maritū. PHIL. Causam neutrius leuem dixisti, nepe quia diues sit Eucritus. Verum heus Luciane quā erat cōuiuius. LVCIA. Reliquos illos quorū sum attinuerit tibi recēdere. Verum e philosophorū numero ac literatorū, quos potissimum opinor/audire cupis, Zenothemis erat: senex ille Stoicus: vnaque cum hoc Diphilus: cui cognomē Labyrinthus: & hic quod esset Aristæneti filio praceptor. Deinde peripateticę factionis Cleodemus: nostri hominem, nepe dicā ceterū illū & argutū, atque ad refellendū instructū. Discipuli gladiū ac bipennē nomināt. Quin & Hermō aderat Epicureus. Verum hūc quū ingredere, Stoici toruis obtuebant oculis & auersabant: palāque per idē quasi parricidā quēpiā atque impiū ac funestū detestabant. Et hi quod tanquam Aristæneti ipsius amici familiarēque fuerāt ad cenā vocati / quos comitabat & Istitius grammaticus: & Dionysodorus rhetor. Iam vero propter sponsum Cheream vna cum illo ad conuiuiū accesserāt: Ion ille platonius: quod is iuueni praceptor esset: vir venerandus aspectu, ac maiestatis quiddā pre se ferēs, multumque dignitatis ipso ostēdens ore. Vnde nonnulli propter animi constantiā ac rectitudinē regulā illum appellant. Huic simul ut ingrediebatur assurgebāt omnes, ac veluti praecipuum quēdam ac primariū hominē comiter atque officiose exceperūt: adeo ut plane numē aliquod aduenire videretur: quum adesset Ion admirandus ille. Tandem vero quum iam omnes ferme conuiuius praesentes essent, tē

pus erat vt discumberetur. Itaq; ad dextram ingressus totā illam spondam mulieres (erant autē complures) occupabāt. Inter quas erat & sponsa: summo studio culta: hinc atq; hinc stipata foeminis. Porro ex aduerso ostii, altera turba / pro cuiusq; dignitate locis distributis. Porro e regione mulierum primo loco accūbebat Eucritus: secundo Aristanetus. Sub hac ambigi coeprum, vtrum altero priorem oporteret accumbere Zenothemi ne Stoicū: quippe senem: an Hermonē Epicurum. Nam hic erat Castoris ac Pollucis sacerdos: tum autē nobilissimē inter ciues familię. Verum eam hasitationē sustulit Zenothemis: si me inquires Aristanete / minoris ducis Hermonē / viro videlicet isto, vt ne quid aliud malī dicā Epicurō discedo / totumq; cōuiuium vobis reliquo. Et puerum protinus aduocat: discedere parās. Tum Hermon. Imo habeto iquit tibi priores partes Zenothemi. Qzq; etiā si nihil aliud vel hoc nomine par erat concedi, q; sacerdos sim vt plane contemnas epicurum. Rideo iquit Zenothemis sacerdotē epicurum. Simulq; cum dicto accumbebat. Post hunc tamen Hermon. Deinde Cleodemus peripateticus: pone hunc Ion: proxime hūc sponsus: post eum ego: iuxta me Diphilus: huic assidebat Zenō discipulus. Postremo Rhetor Dionysodorus cū Istiazo grammatico. PHILON. Papæ Luciane musarum conuentum quendam mihi narra fuisse istud conuiuium: quippe plurimis sapientibus ac doctis viris refertū. Ego vero laudo Aristanetum: q; quum opatissimā illā ac splendidissimā solēnitatem celebraret: prę ceteris sapientissimos viros adhibere voluerit, idq; adeo delectis ex vnaquaq; philosophię secta præcipuis: nō hos aduocās, illos præteriens: verum promiscue vocās omnis. LV CIA. Is verō nequaq; est e vulgariū istoz diuitū numero verū & literarū est studiosus: ac maximā vitę partē in his rebus versatur. Coenabamus igitur initio quidē / taciti & quieti: variusq; erat apparat⁹ & omniuius. Neq; enī arbitror operę pretiū vt numero recēseam etiā illa cōdimēta, cupedias, aromata, atq; id genus illectamēta. Cuncta siquidē affatim suppetebāt. Inter hęc Cleodemus adnoto ad Ionis aurē ore, non vides iquit senē illum Zenothemim: dicebat (subauscultabā enī) vt sese opsoniis ingurgitat vtq; iure vestē oppleuit: tum q̃ multa puero a tergo stanti porrigit putās interim se aliorū oculos fallere, neq; meminit post sese accūbētium! Hęc igitur fac & Luciano cōmonstres: quo testis esse possit. Mihi vero nihil lōne monstratore opus erat, quippe q; hęc multo ante limis iā oculis præuiderā. Hęc simul atq; dixisset Cleodemus: irruit ī conuiuiū & Alcidas Cynicus: atq; isq; dem inuocatus: vulgatū illud festiuitatis gratia p̃fatus de Menelao, q; vltro ad fratris cōuiuiū accessisset. Itaq; plerisq; turpiter atq; ipudenter visus est fecisse: &

Conuiuium. Fo. CVI.

quod cuique tunc forte in mentem veniebat, in eum torquebatur, alius illud. Infans Menelae. Alius rursus. Verum Agamemnoniae menti non ista placebant. Ad hec alia, quae pro tempore false lepideque dici poterant, in eum obmurmurabant. Nam palam nullus audebat quicquam dicere, propterea quod metueret Alcidas autem utpote conuiuiator egregium: unumque e Cynicis omnibus clamosissimum. Qua quidem re adeo visus est reliquis antecellere: ut nulli non esset formidandus. At Aristanetus collaudatum illum quod inuocatus aduenisset: iussit accepta sella iuxta Isthacum ac Dionysodorum accuberet. At ille, Apage inquit muliebre quiddam ac molle dicis uti in scaeno aut sella sedeam quemadmodum facitis vos: mollibus in stratis perne supini recubantes, purpura suffulti. Quin ego tibi vel stans coenauero in ipso iterum conuiuio etiam obambulans. Quod si defatigatus fuero, tunc humi substrato pallio cubito innixus cubuero: quale videlicet Hercule pingunt. Ita fiat inquit Aristanetus: si quidem isthuc mauis. Sub hec Alcidas in orbem conuiuium lustrans, coenabat, scytharum ritu: ad vberiora pascua subinde sese transferens: unaque cum his qui inferebant edulia circumiens atque obambulans. Atque interim tamen dum cibum caperet, haudquaquam negotio vacabat: de virtute obiter, de vitio differens, tum in aurum atque argentum diuerbia iaculans. Idcirco Aristanetum percontabatur: quidnam sibi vellent, tam multa, tam magna pocula, quum non minus vsui possent esse fictilia. Verum Aristanetus iam obturbantem, molestumque esse pergentem, in praesens quidem compescuit: ministro innuens: ut ingentem calicem in infuso meracissimo vino illi porrigeret. Atque id quidem visus est optime excogitasse: nondum etiam intelligens: quantorum malorum is calix esset author futurus. Hunc igitur ut accepisset Alcidas aliquantisper silentium agebat. Ac solo sternens sese cubabat seminudus, quem admodum facturum sese fuerat pollicitus cubito humi fixo initens simulque dextra scyphum sustinens: qualem Herculem apud Pholum pictores effingunt. Id vero & inter alios calix assidue circuegebatur: tum inuitatiunculae ad bibendum, & confabulationes ortae, demum & lucernae illatae. Interim ego quum puerum, qui iuxta Cleodemum adstabat (erat autem is pocillator egregie formosus) subridentem vidissem (nam arbitror: quicquid obiter iter coenandum obtigit: commemorari oportere: maxime, si quid sit elegatius ac scite factum) iam admodum attentus obseruare coepi: quidnam rei rideret. Ac paulo post, accedebat puer tanquam calicem a Cleodemo recepturus. At ille simul & digitum illius substringebat, & drachmas puto duas una cum calice tradebat. Porro puer, ad substrictum digitum rursus arridebat. Ceterum: de pecunia, quam non sensisset opinor, eoque non reciperet: in terram delapsis drachmis strepitus est concitatus: moxque ambo pariter rubore suffundebatur: idque ita palam, ut nemo non animaduerteret.

Ambigebat igitur inter eos qui proxime sedebant: cuiusnam essent illi nuntii: quum & puer negaret a se proiectos: & Cleodem⁹ ite / iuxta quem strepitus acciderat / sibi excidisse dissimularet. Verum ea res tum neglecta est: ac coniuenter omissa: propterea quod id quod acciderat, non ita multi vidissent: preter unum (ut mihi quidem visum est) Aristanetum. Nam is paulopost puerum loco mouit: clanculum ablegans: & alii cuidam innuit: uti Cleodemo pocillator assisteret: videlicet ex exoletis illis / ac robustis, mulioni aut equisoni cuiquam. Ad hunc modum ea res utcumque abiit: summum alioqui allatura pudorem Cleodemo: si quidem ad omnes peruenisset: ac non prius occupans Aristanetus eam sopisset, ciuiler dexteraeque admodum inducta temulencia. Caterum Alcidas (iam enim potus erat) percortatus, quidnam esset nomen puellae nubenti: tum clara voce indicto silentio simul / & ad foeminas conuerso vultu: prebibo inquit tibi Cleanthi / Herculis nomine. Sub haec quum risissent omnes: Ridetis inquit sacrilegi: quod sponse Herculis dei mei nomine propinauerim! Imo illud scito, opus est: ne scyphum a me traditum accipiat: nunquam futurum, ut illi filius obtingat talis: qualis ego sum: virtute interritus: animo liber: tum corpore adeo robusto, simulque cum dicto / sese magis etiam renudabat: etiam usque ad illa quae sunt maxime pudenda. Ad ea quum iterum arrisissent coniuere: indignatus ille surrexit: toruis iam atque effertis obtuens oculis vultuque ipso testans iam neque pacem neque quietem acturum amplius. Forsitan & baculum illisisset alicui: ne commodum id temporis placenta pregradis fuisset illata. Nam haec simul atque conspexit: lenior ac mitior esse coepit: ac stomachari desit: obambulas interim ac placenta auide vorans. Iam vero plerique temulenti esse coeperant: & clamoribus undique perstrepebat conuiuium. Nam & Dionysodorus rhetor illic agens, orationes quasdam pronuntiabat: laudabaturque a ministris: qui a tergo assistebant. Et Isthias Grammaticus vicissim / qui post illum accubebat / versuum centones quosdam recitabat. Pindari, Hesiodi, & Anacreontis carmina simul contexens atque confarcinans: ita ut ex omnibus vnicam redderet cantilenam: oppidoque ridiculam. In primis autem illa: perinde quasi vaticinans / de his quae postea acciderunt.

Commisere simul clypeos.

Tum illud quoque.

Tum vero clamorque virum luctusque coortus.

At vero Zenothemis / libellum quempiam minutis conscriptum litterulis / a puero acceptum legebat. Verum quum ii quorum partes erant edulia inferre: aliquantisper ita ut solet, cessarent morarenturque: Aristanetus sedulo curans / ne vel id interea temporis / aut otiosum esset / aut voluptatis expers, accessit intro Morionem: iussit ridiculum aliquid vel dicere: vel facere: quo magis etiam exhilararentur coniuere. Morque ingressus deformis quidam / derafo capite / pauculos capillos in

Conuiuium. Fo. CVII.

vertice gestans, eosq; cristæ in morē erectos, hic saltābat: atq; iter saltādum quo maiore concitaret risum, rotatū sese circūagebat / distorquebatq;. Tum cymbalo concusso, sonabat interīm quiddam linguā imitans ægyptiorum, postremo diæteria quēdā iaculabatur ī eos q; aderant. Ac reliqui scōmate ta cti ridebāt. Verum vbi & ī Alcīdamantem simile quiddam tor sissēt: catulū illum Melitæum appellans, idignatus ille (lādudum autē præ se ferebat: q; inuideret illi: dū probaretur: ac conuiuatū oculos retineret) abiecto pallio vt secum luctaretur prouocauit. Qd̄ ni faceret, hunc īquit baculum tibi ī pingā. Atq; ita miser ille Satyrion (nā id erat Morioni nomē) congressus cū eo, Pancratio decertabat. Erat id spectaculi multo iucundissimū: quippe quum viderēt hoīem philosophū cū Morione cōpositū, quū ferire, tū vicissim feriri. Proinde q; aderāt partī pudore tangebātur: ptim ridebāt: donec iā īctus Alcīdamas, pugnā detrectaret: ab homūcione oīm plausu cōprobato certamē supatus. Hęc igit, quū essent nō mediocri risu excepta: ibi tādē īgressus & Dionīcus medicus haud multo post peractā concertationē. Aiebat autem ī mora fuisse, Polyprepontē tibicinē, dū hūc phrenesi correptū curādī grā viseret. Ac plane qddā risu dignū, cōmemorabat. Dicebat enī ī cedes illi⁹ venisse sese ignarū et hoīem iā eo morbo teneri. At illū ptin⁹ surrexisse: foribusq; oclusis, ac nudato gladio, tibias ipas sibi tradidisse iisq; vtī caneret iussisse. Deīde vbi id nō posset illū pcussisse: scutū sublata manu gestātē. Sese porro ī tāto piculo tale qddā fuisse cōmentū. Nēpe ad canēdi certamē puocasse hoīem: idq; ea lege vt victus p̄scriptū certūq; plagarū nūerū acciperet. Ac sese priorē cecinisse, prauē atq; īperite: deīn traditis illi tibiis scutum ab illo recepisse: gladium autē extēplo per fenestras ī aream abiectū se. Deīn quum minore iā discrimine cū illo luctaretur auxilio aduocasse vicinos. Eos reuulsisse belluam, atq; ita illorū opera seruātū sese. Ostendebat autē & plagarum vestigia quēdā: nonnullaq; ī facie tubera liuētia. Ergo cū Dionīcus ob huiusmodi fabulam non minus placuisset, q̄ morio ipse: proxime Istiazum reclinans sese, de reliquiis coenabat. Atq; hic qdem haud absq; numie quodam nobis aduenerat: imo prorsum vsui futurus ad ea q; postea contigerunt. Nam prodīens ī medium conuiuium puer qdam, q se ab Etocle Stoico venire diceret, epistolū quoddam adferens / aiebat ab hero sibi mandatum: vt eo palā omnibus audientibus perlecto, rursus domū sese reciperet. Hic igitur permittēte Aristaneto admotus ad lucernā legebat. PHILON. Num orationem Luciane ī sponsē laudē compositam: aut carmē nuptiale: qd̄ genus permulta faciunt? LVCIAN. Videlicet nos quoq; tale quippiam existimabamus. Verū ne accedebat qdem ad id, vt aiunt. Ceterū

Luciani.

in his ita scriptū erat. Etoemocles philosophus Aristaneto. Q; nō moueat
cōuiuiis omnis ante acta vita mea fuerit testis. Qui qdem quū quotidie mi
hi cōplures ea causa molesti sint, te multo diiores, tamē haud vnq̃ illis mo
rē gessi: perpendēs nimirū, quātum sit i eiusmodi cōpotationib⁹ tumultus:
quātum licētiē petulātiq;: verū aduersus vnū te mihi videor meo iure sto-
machatus: q̃ quū tātum tēporis a me officiosissime cultus & obseruatus, ta-
men indignū habueris: quē vel iter reliquos amicos tuos numerares, sed solū
ex oībus p̃terieris: idq; quū vicinus essem. Proinde tua causa magis discru-
cior, q̃ qdē te tā igratū p̃bueris. Nā ipse felicitatē nequaq̃ i hoc statuo, si q̃s
mihi ipartiat ṽl suē syluestrē: vel leporē: vel placētā: q̃ mihi affatī contigūt
apud alios q̃ officia norūt. Quādoquidē etiā hodie quū apud discipulū Pā-
menē cenare mihi licuerit, opiparā (vt vocāt) cenā: non annui tamē ve-
hemēter obsecrātī: tibi scilicet demēs ego / memetipsum referuās. At tu no-
bis p̃teritis / alios accipis cōuiuiō. Idq; merito facis, neq; enī ṽllo modo potes
qd sit rectius dignoscere: nec apprahēsiuā illā fantasiā habes. Ceterū haud
sum nescius: vñ mihi ista sint p̃fecta: nēpe ab egregiis istis philosophis tuis
Zenothemide ac Labyrintho. Quibus equidē (absit iuidia dicto) vel vnico
syllogismo mihi videor os prius obturare posse. Alioqui respondeat istoz
aliquis quid sit philosophia: aut hac quā iter elemēta tradūtur: quid habi-
tio differat ab habitu: vt ne quid iterim de perplexis illis rogationib⁹ p̃po-
nā quid sit syllogismus cornutus: qd acualis: qd metēs. Verū tu qdē istis
fruaris licet. Nā ego: q̃ solū in bonis ducā qd sit honestū, facile tulerō cōtu-
meliā. Atqui ne possis post hac ad istā excusationē cōfugere: vt dicas. te mei
oblītū fuisse: nimirū in tāto rerū strepitu, tātisq; occupationibus: bis te ho-
die sum alloquutus: primū mane domi tuę: deinde rursum i Castoris ac Pol-
lucis tēplo rem diuinā facientē. Ac his qdem de rebus hec respōderim. Q;
si tibi videor cenę gratia succēdere: qd Oenoe acciderit cogitato. Videbis
nimirū ipam etiā Dianā indignātē, q̃ ille se solā nō adhibuerit ad sacrificiū
equum reliquos deos oīs acciperet conuiuiō. Nā hac de re sic alicubi memi-
nit Homerus. Seu ga nō norat: seu non succurrerat illi: Acriter est offen-
sa tamen.

Item Euripides.

Calydon quidem hac pelopēi regio solis:
Qua parte satuum spectat aduersa fretum
Argos habens: tum diuites tum fertiles.

Rursum Sophocles.

Immanis apri triste monstrum / in Oenei
Immisit agros gnata Latonę dea

Docta eminus missis ferire spiculis.

Hec tibi e plurimis pauca citavi: vt intelligeres, cuiusmodi praterito vtro Diphilum ad coenam adhibeas: cui & ipsi filium comiseris tuum. Idq; recte. Est eni iucundus adolescens: & ita cum eo viuit: vt placeat atq; obsequatur: atq; adeo ni mihi turpe dictu fuerat, addidissem & aliud quiddam. Quod qdem tu si libebit, e Zopyro eius pedagogo verum esse cognosces. Verum non conuenit obturbare in nuptiis: neq; accusare quenq; praesertim criminibus vsq; adeo foedis ac pudendis. Tamen si Diphilus dignus in quem facerem: quispe qui duos iam discipulos a me retraxerit: ego tamen ipsius philosophiae causa reticebo. Porro famulo huic madaui: vti si quam ipsi partem dare velles: vel apri: vel cerui: vel placenta: mihi deportandam: vt ist hoc pacto te mihi de coena purgares: ne reciperet: ne ad hoc ipsum a nobis missus fuisse videatur. Haec amice quum legerentur, sudor interim utiq; mihi manabat praepudore: simulq; iam illud qd vulgo dici solitum est, optabam: vt terra mihi dehisceret: quum viderem eos q praesentes aderant ad singulas epistolarum partes iter se ridentes, possissimum autem hos, q nouerant Etoemoclem virum canum, tantumq; seueritatis praeseferentem. Admirabantur igitur, q eiusmodi vir esset: hactenus fugisse sese: barba videlicet ac vultus austeritate deceptos. Caterum Aristanetum mihi qdem haud videbatur hominem comtemptu negligetiae praeterisse: verum q desperasset si fuisset inuitatus, vnde adduci posse: vt annueret: utq; ad eiusmodi res se morigerari praerberet. Eoque ne tentandum quidem esse purasse. Ergo posteaq; puer iam legere desisset, vniuersum conuiuium in Diphilum ac Zenonem torquebant oculos: q hi iam metu trepidi sederent, ac pallidi, ipsaq; vultus inconstantia ac perplexitate crimen agnoscentes: ab Etoemocle itentum. Porro Aristanetus qq esset sane perturbatus, vehementerq; consternatus animo: tamen nos iubebat bibere: conans nimirum id qd euenerat, commode vertere: subridens interim. Ac puerum redire iussit: respondens, ea sibi curae fore. paulo autem post surgens & Zeno clanculum sese subduxit e conuiuium: submonitus a pedagogo: vt discederet inuente, idq; tanq patris iussu. Ibi vero Cleodemus, qui iam dudum occasionem quaeritabat, (Nam gestiebat omnino cum Stoicis conflictari: verum dirumpebatur: q non reperiret causam ad id satis idoneam) tum igitur, ansam praebente epistola, Huiusmodi inquit facit egregius ille Chrysippus & Zenon ille mirabilis, neq; non Cleantes: verbum misera, neq; quicq praeter rogatiunculas, & umbras duraxat philosophorum. Caterum Etoemocles sunt q plurimi: vt videtis: q sint seniles epistolae scilicet postremo Aristanetushic Oeneus est: Etoemocles Diana. Dii boni, q bene

Luciani

auspicata omnia: quæ congrua celebranda festiuitati. Ita per louē inquit. Hermon supra hūc accubens. inaudierat autē, vt opinor, apri quēdā Aristaneto paratū: vt in cōuiuio pponeret: eoq; putabat nō intēpestiue factā mētionem apri illius Calydonii: per lares Aristanete fac q̄primū sacri partē mitas: ne senex interim ille fame pareat: tanq̄ Meleager tabefactus. Tamen si nihil queat acerbū accidere: quādoquidē Chrysippus hæc indifferētia censet esse. Itane vos Chrysippū nominatis inquit Zenothemis: erigens sese, maximeq; voce intonans: an ex vno homine, qui nō legitime philosophiā excerceat, nēpe prestigiatore isto Eteocle, Cleantē ac Zenonē metimini / viros sapiētes! At qui tandē estis ipsi vos: qui hæc dicitis: an nō tu Hermon Castoris & Pollucis casariē quā habebant aureā circūtondisti! Cuius quidē facti poenā dabis carnifici traditus. Tu porro Cleodeme, nonne Socrati discipuli tui vxorē stuprastī! Nōne in adulterio eo deprehēsus nefandissima passus es! An non igitur filebitis: quū huiusmodi dedecorū vobis sitis consciī! Atqui non sum meæ ipsius vxoris leno, Cleodemus inq̄, quēadmodum tu: neq; discipuli diuersantis apud me viaticū sustuli: eoq; facto rapuisse me p̄ Palladē deierans abnegauī: neq; quaternis dragmis scenero: neq; discipulos obtorto collo in vincula duco: nisi in tēpore mercedē persoluerint. Verū illud inquit Zenothemis, haud quāq; possis inficias ire: te Critonī venenū quo patrē necaret ministrasse. Atq; interea forte bibebat: quicqd autē erat in calice reliquū (erat autē ferme semiplenus) in duos illos p̄fundeat. Porro cōspersus est pariter & Ion: idq; præmiū tulit: q̄ illis vicinus accubaret: aliqui eo nialo nō indignus. Hermon igit demisso vertice merū e capite abstergebatur: eos interim qui p̄sentes erāt attestans: q̄ id genus cōtumeliis esset affectus. Cleodemus autē quū nō haberet calicē, inuadens primū cōspuebat Zenothemidi: deinde leuā cōprehēsum a barba / plagā in tēpus erat illi furus: ac senem fortasse necasset: nī Aristenetus dextrā sublatā retinuisset. Is mox transcēso Zenothemide inter vtrūq; medius assedit: vt eo veluti muro direpti, pacē inter ipsos agerent. Hæc igit dñi gerebātur Philon: equidē varia meo cū animo volebā. Primū illud statim occur rebat: nullū esse op̄ere pretium: si qs disciplinas perdiscat: nī simul & vitæ rationes / ad id qd est optimū / accōmodet atq; cōponat. Quū viderem illos qui verbis alios antecellerent: q̄ factis ipsis sese ridiculos exhiberent. Deinde & illud veniebat in mētē: ne forte verū esset: qd vulgo pleriq; dictitarent. videlicet eruditione a recta ratione bonisq; institutis abducere istos: q̄ solos libros spectarēt: quiq; sollicitudine curaq; quā illi adferrent / p̄petuo tenerētur. Quādoquidē quū ibi tam multi p̄sentes essent philosophi: ne casu quidē vllum erat cerne-

re/a peccādo immunē. Verum alii faciebant turpia: alii dicebant turpiora. Neq; em̃ iam poterā eorū quæ fiebant culpā / vino auctori imputare: mecū reputās: cuiusmodi essent: quę Etoemocles, neq; cibo neq; potu etiā dum gustato, scripserat. Itaq; rerū vices p̃posteræ atq; inuersæ videbantur: siquidē vidiffes idiotas illos summa cū modestia conuiuii agitantes: neq; vino peulātes: neq; indecore sese gerētes. At ridebāt duntaxat: & iā dānabant eos opinor: quos dudū suspexerāt: ex habitu iudicātes eos alicuius esse p̃cti. Cōtra sapientes illi / & in libidinē ferebātur: & cōuiciis certabāt: & supra modum sese potu cibisq; explebāt: postremo vociferabant & ad mantus vsq; cōserendas rapiēbant. Caterum admirādus ille Alcidas / etiā meiebat sub oculis omnīū: nihil reueritus foeminas. Ac mihi quidē, si quis hęc quę in eo cōuiuiō gerebātur rectissime voluisset cōferre, simillima videbant iis: quæ de Eride dea poetæ fabulant. Nēpe hanc: q; nō esset ad Pelei nuptias aduocata, malū in mediū cōuiuiū abieciſſe: ex quo tā ingens apud Troiam bellū fuerit ortū. Idē Etoemocles mihi visus est: epistola illa, quasi malo quopiā in mediū p̃iecta, nō min⁹ malortū, q̃ Ilias habebat, excitasse. Neq; em̃ finē cōtentionis faciebant Zenothemis ac Cleodemus: q̃q̃ mediū iter utrūq; intercesserat Aristanetus. Age inq; Cleodemus: in p̃sentiarū quidē fat est: si literas nescire cōuincamini. sed crastino die vos viciſcar: quib⁹ cōueniet modis. Respōde mihi Zenothemi: vel tu: vel elegātissim⁹ iste Diphilus: quā tandē gratia pecuniæ possessionē / inter indifferētia ponēdā esse censeris: cū ex oībus nil aliud specteris q̃ vt ipsi q̃ plurimū pecuniæ possideatis! Atq; ob id causę, semp apud diuites heretis: sceneratis: atq; vsuris incūbitis: neq; nō mercede docetis! Rursum quū volupratē detestemini: atq; hac de causa Epīcureos in ius vocetis: quū ipsi voluptatis gratia / turpiſſima tū facitis: tum patimini: indigne ferentes: si quis vos nō vocarit ad cōenā: rursum si vocemini, nō fat est tantū vorare vt cibo turgeatis: nisi & famulis tantū donetis. Atq; hæc quū diceret: pariter & linteum reuellere conat⁹ est: qđ Zenothemidis puer tenebat: omni carniū genere refertū: planeq; futurū erat vt apertum illud ac solutū mediū in solum abiceret: nisi quia puer nō omittebat e manibus gnauius aduersus trahentē retinēs. Hic Hermon: Euge Cleodeme, respōdeant qua gratia dānent voluptatē: quū ipsi supra ceteros oīs studeant voluptari! Quin magis / inq; Zenothemis / tu Cleodeme responderot: quā obre diuitias iter indifferētia numeres. Imo tu potius. Atq; hūc ad modum diuicius est altercatū: donec Ion capite tandē in apertū plato, desistite inq;: Ego si libet sermonū argumēta pponā in mediū cōuiuiō nuptisq; digna. Vos porro citra cōtentionē vicissim & dicite & auscultate: quæ admo-

Luciani

dum & apud Platonē nostrū alternis dicēdi vicib⁹ res vt plurimū agitāt. Id dictū probabāt quī oēs qui aderāt, tū in primis Aristanet⁹ atq; Eucritus: nimirū in spem erecti: fore vt eo pacto ab odiosis illis cōtentionibus discēdi posset. Et Aristanet⁹ prior ē in locū sese recepit: iā partā esse pacem ratus. Lāq; nobis inferebat ea cōuiuī pars: absolutā cenam vocāt: singulē singulis aues: carnes aprugna: pulpa leporina: piscis Tagenic⁹: placēta: breuiter illa: quēcūq; liberū est: seu velis ī aluū cōdere: seu domū asportare malis. Apponebat igit: nō sua cuiq; quadrula: verū Aristaneto atq; Eucrito / eadē in parte mēla / vna ambob⁹ cōmunis: ita vt de sua vtriq; parte q̄ se spectaret: esset edendū: aut tollēdum. Deinde altera Zenothemidi stoico: & Hermoni Epicurō: & his itē inter ipsos cōmunis. Deinceps Cleodemo atq; Ioni. Post hos sponso ac mihi. Porro Diphilo duorū pars apposita: ppter ea q̄ Zeno iā discesserat. Hęc facito Philon: vtī memoria teneas. Nā paulo post: ad itellectū narratiōis erūt vsui. Phil. Meminero sane. LV. Tū Ion: prim⁹ igit exordiar inqt: si qdē videt. Deinde vbi paulisper interfiluisset: Cōueniebat inqt fortassis: vt apud eiusmodi viros de ideis, atq; incorporeis substantiis, deq; animi īmortalitate sermo haberet: verū ne mihi cōtradicāt: ii q̄ diuerfam philosophiē sectā sequūtur: de nuptiis dicā: ea q̄ cōgruūt. Atq; illud quidē optimū fuerat futurū: si nuptiis opus nō haberem⁹: sed Platonis ac Socratis dogma sequuti a foeminarū cōmercio nos penit⁹ abdicarem⁹. Etenī qui ita fecissent: ii demū ad absolutā illā virtutē pringere potuissent. Qz si viris oīno ducēda sint vxores: vt eas iuxta Platonica sententiā iter se cōes habeant: videlicet quo Zelotypia vacem⁹. Hęc quū eēt risu excepta: vt q̄ nimis intēpestiue dicerent: tū Dionysodor⁹, nō tu defines inqt barbarica ista nobis occinere! Nā vbi Zelotypia istā reperias: aut apud quē! At tu etiam hīscere audes inqt sterquiliniū! Ad hęc Dionysodorus opinor / iā erat conuicia quē cōueniebat regesturus: verū grāmaticus litiq; vir optimus ille, Desinite inqt. Ego vobis epithalamion recitabo: simulq; coepit legere. Erāt autem elegiaci versus hi: si satis memini.

Nuper Aristaineti in adibus vnica summo

Nutrita est studio diua Cleantis hera.

Virginibus cunctis reliquis prastantior vna

Vel potior Phoebe: vel potior Venere.

Salue & tu iuuenum validissime sponse valentum:

Nereo prior: ac fortior Aeacida.

At rursus vobis hoc carmen sepius olim

Commune ambobus coniugiale canam.

Hęc ita vt est cōsentaneū, ris⁹ est cōsequit⁹. Reliquū erat: vt cibi tollerent.

Iāq; tollebat Aristenet⁹ atq; Eucrit⁹: ex his q̄ sibi fuerāt pposita suā vterq; pte. Tū ego q̄ mihi, & Chereas, itē q̄ sibi erat pposita. Eūde ad modū Ion & Cleodem⁹. Porro Diphil⁹ etiā Zenonis digressi partē tollere parabat: affir mās vni sibi ea fuisse pposita: atq; hac de causā cū ministris dimicabat: ac vi cissim iter sese trahebāt manib⁹ vtriq; i auē iniectis: nō aliter q̄ Patrocli ca dauer hīc atq; hīc attrahere conātes. Postremo vicit ille atq; abstulit: pluri mū iterim risū p̄bēs cōiuuis: maxie quū eā ob rē postea grauitē stomacha ret: p̄inde q̄si atroci affect⁹ iniuria. Iā vero Zenothemis atq; Hermon, q̄ pa riter vt dictū est, accūbebāt: alter superi⁹: puta Zenothemis: alter ifra hūc: reliqua qdē/qm aq̄lia fuerāt apposita/citra pugnā sustulerāt. Ceterū auis: q̄ iacebat ad Hermonis pte: erat altera paulo pinguior: idq; ita casu euene rat: opīnor. Iāq; suā vterq; sublatur⁹ erat: ibi Zenothemis (sed tu mihi nūc q̄ maxie fac animū aduertat: iā em̄ ad ip̄m negocii caput puenim⁹.) Zeno themis iquā: omīssa ea q̄ sese spectabat eā q̄ ante Hermonē iacebat tollere est aggressus: q̄ qdē (vtrī iā dixim⁹) erat pinguiuscula. At ille cōtra nitēs reti nebat: haud finēs, vt ea i rē potiores ferret. Inter hęc clamore coorto vtriq; i alterū irruētes ip̄sis auib⁹ facies mutuo cēdebāt: ac barbis inicē p̄hēsis au xilio aduocabāt: hīc qdē Cleodemū: puta Hermō: ille vero nēpe Zenothe mis/Alcidamātē ac Diphilū. At ceteri qdē ad pres accesserūt: p̄tim hui⁹/par tīm illi⁹: p̄ter vnū Ionē: q̄ sese neutrū atq; ancipitē seruabat. Ceterū illi inui cē cōserti pugnabāt. Ac Zenothemis qdē scyphū e mēsa sublatū: est q̄ corā Aristeneto stabat: abiecit i Hermonē. Atq; hūc haud retigīt/ alio sed flexus aberrat. Verū spōsi caput discecuit: alto grauissimōq; vulnere. Itaq; multē rū coorta vociferatio: q̄ mediū in plū infliciebāt: cū primis autē adulescētulī mī: quū iā sanguinē ei⁹ aspexisset: p̄terea & spōsa metu territa, p̄siliit. Inter hac Alcidas/strenuū virū p̄stirit: quū Zenothemidi ferret opē: & illi so suo baculo/Cleodemī qdē caluariā/Hermōis vero maxillā cōminuit: ad hęc e famulis aliquot opitulari parātes vulnerauit. Qzq; illi nihil his reb⁹ terri ti cesserūt. Verū Cleodem⁹ intērato digito, Zenothemidi oculū effodit: tū admot⁹ narē mordic⁹ auulsit. Porro Hermō Diphilū Zenothemidi suppe tias ferre conatū: e spōda i terrā p̄cipitē dedit. Sauciat⁹ est & Isticus grāma tic⁹ dū iteruētū suo eos studet dirimere: calce videlicet i dētes illi⁹ illiso: id q; a Cleodemo: quū hūc Diphilū eē credidisset: nō Isticū. Iacebat igit miser ille: iuxta suū ip̄i⁹ Homerū, Sāguinē ab ore vomēs. Præterea tumult⁹ atq; lachrymarū plena vndiq; erāt oīa: dū & mulieres eiularēt Chereas spōso cir cūfusā: dūq; alii has studēt cōpescere. Porro maxia malorū oīn ps erat Al cidamas: postea q̄ semel ad suū redisset igeniū feriēs, qdēq; forte in ip̄m inci disset. Neq; vero pauci in eo plio cecidissent: scito: nī baculū is fregisset. Ego

Luciani.

porro iuxta parietē erectus assistens: spectabā omnia: neq; me ei negotio ad
miscēbā: nimirū istiaci iā doctus exemplo: q̄ esset periculolum eiusmodi con
flictus velle dirimere. Lapithas itaq; cētaurosq; vidisses: everti mēlas: effun
di sanguinē: proici scyphos. Demū Alcidas subuersa lucerna magnasi
duxit tenebras. Iāq; res vt est coniectu facile, atrocior etiā multo esse coepit
prēsertim quum haud esset procliue: luminis copiam alicunde recuperare:
sed multa iterim ac seua patrata sunt ī tenebris. Post vbi accederet nescio
quis lucernā tandē adportās: Alcidas qdem repertus est, tibi cinē vestē
sustollēs, vīq; cū illa cōgredi pugnās. Dionysodorus autē in alio quodā ridi
culo facinore deprehēsus est. Nā vt surrexerat, scyphus e sinu illius elapsus
in solum decidit. postea excusans aiebat lonē in tumultu calicē sublatum si
bi tradidisse, ne periret. Id ita factum / lon admodum sollicitē quasi patronū
agens asseuerabat. His rebus dimissum est conuiuium: a lachrymis denuo ī
ridiculū exitum conuersum: idq; Alcidas, Dionysodori, atq; lonis gra
tia. Porro q̄ erant saucii, sublati sarcinē ritu / foras deportabātur miseris af
fecti modis: maxime senex ille Zenothemis pariter tum oculo tū nare mu
tilatus, enecari se prē cruiatu clamat. Adeo vt Hermon, q̄q; ne ipse qdem
exper s malorum, nā huic duo dentes fuerant excussi, palā attestaretur. Mo
mineris inquit o Zenothemis, ne post hac dolorem ī mediis habēdum du
cas. At sponsus iam vulnere a Dionico curato, domū reuectus est falsciis re
uincto capite, eidem ipositus vehiculo quo spōsam fuerat abducturus. Atq;
ita miser ille nuptias acerbis celebrarat. Deinde & aliis item Dionicus pro
sua virili remediū adhibuerat. Postremo postq̄ iam dormierūt, asportati
sunt, pleriq; mediis ī viis vomentes. Ceterum Alcidas inibi remanebat.
Neq; enī valebant hominē extrudere, posteaq; semel sese ī spondā abiecerat
atq; ibi transuersus accubisset. Hic erat o bone Philon eius exitus cōuiuii:
de quo rectissime illud dici possit, qd in fine Tragediarum frequēs est.
Sūt fortunę variū casus.

Plurima quæ haud speraueris vnq̄

Ea conficiunt numina diuum.

Rursum quę certo speraris /

Ea frustrato non contingunt.

Siquidē & hęc plane prēter expectationē atq; inopinato exierūt. Prēterea &
illud iam didici. non esse tutum: cui nō sit opus, cum eiusmodi philosophis
agitare conuiuium.

Finis.

Tho. Mo. Prefatio. Fo. CXI.

Ornatissimo doctissimoq; viro Magistro Ru-
thalo Regio apud Anglos Secretario
Thomas Morus, S.P.D.

I quisq; fuit vnq; vir doctissime : qui Horatianū
præceptū impleuerit: voluptatēq; cum vtilita-
te coniunxerit: hoc ego certe Lucianū in primis
puto præstitisse. Qui & supciliofis abstīnēs phi-
losophorum præceptis : & solutioribus poetarū
lufibus : honestissimis simul & facetissimis salu-
bus , vitia vbiq; notat atq; insectatur mortaliū.
Idq; facit tam scite: tantaq; cum fruge: vt quum
nemo alius pungat: nemo tamē sit, qui nō eq̃uo
animo illius aculeos admittat. Quod quū nunq;
non egregie faciat: fecisse tamen mihi singulari
quodam modo videtur in tribus his dialogis: quos ob idipsum e tanto festi-
uissimorū numero potissimū delegi: quos verterem: aliis tamē alios fortas-
se longe prælaturis. Nam vt e virginibus nō eādē omnes: sed alius aliam:
pro suo cuiusq; animo præfert deamatq;: non quam præcipuam tuto possit
asserere: sed quæ sibi videatur: ita e lepidissimis Luciani dialogis / alius aliū
præoptate: mihi certe isti præcipue placuerunt: neq; temere tamen (vti spe-
ro) neq; soli. Nam vt a breuissimo incipiam: qui Cynicus inscribitur: quiq;
posse videatur ipsa breuitate contemni: nisi nos Horatius admoneret: sape
etiam in exiguo corpore vires esse præstantiores: ipsiq; minimas etiam gē-
mas esse videremus in pretio. In eius ergo delectū honorifico calculo meū
suffragatus est diuus Ioannes Chrysostomus vir acerrimi iudicii: doctissi-
mus: quem vsq; adeo dialogus hic delectabar: vt bonam eius partem in Ho-
miliam quādam: quā in Ioannis euangelium cōmentatus est, inseruit. Neq;
id immerito. Quid em̄ placere magis viro grati vereq; christiano debuit:
q̃ is dialogus in quo dū aspera paruorū cōtēta cynicorum vita defenditur:
mollis atq; eneruata delicatiorum hominū luxuria reprehēditur? Nec non
eadē opera / christiana vitæ simplicitas: temperātia: frugalitas: deniq; ar-
cta illa atq; angusta vita, quæ ducit ad vitam, laudatur. Iam Necromantia
(nam hic secūdo dialogo titulus est) non satis auspicato vocabulo: sed ma-
teria tamē felicissima: q̃ false taxat: vel magorum prestigias: vel inania poe-
tarum signēta: vel incertas quauis de re philosophorum inter se digladiā-

Luciani

tionēs! Superest Philopseudes: quī nō sine Socratica ironia / totus versatur
(id quod titulus ipse declarat) in ridenda coarguendaq; mentiendi libi-
dine: dialogus nescio certe lepidior ne an vtilior. In quo non valde me mo-
uet: q; eius animi fuisse videtur: vt non satis immortalitati suæ confideret:
atq; in eo fuisse errore: quo Democritus, Lucretius, Plinius, plurimiq; itidē
alii. Quid enim mea refert quid sentiat his de rebus ethnicis: quæ in præ-
cipuis habentur fidei christianæ mysteriis! Hunc certe fructum nobis affe-
ret iste dialogus: vt neq; magicis habeamus præstigiis fidē: & superstitione
careamus: quæ passim sub specie religionis obrepit: tum vitam vt agamus
minus anxiam: min⁹ videlicet expauescentes tristitia quæpiam ac supersticio-
sa mendacia: quæ plarunq; tanta cum fide atq; auctoritate narrantur: vt
beatissimo etiam patri Augustino / viro grauissimo / hostiq; mendaciorum
acerrimo, nescio quisnam veterator, persuaferit vt fabulam illam de duo-
bus Spurinis: altero in vitam redeūte: altero decedēte: tanq̃ rem suo ipsius
tempore gestam pro vera narraret: quā Lucianus in hoc dialogo / mutatis
tantū nominibus / tot annis anteq̃ Augustinus nasceretur, irrisit. Quo mi-
nus mireris si pinguioris vulgi mentes suis figmētis afficiant ii qui se tum
demū rem magnam confecisse putant: Christūq; sibi deuinxisse perpetuo: si
commenti fuerint: aut de sancto aliquo viro fabulam: aut de inferis tragœ-
diam: ad quā vetula quæpiam aut delyra lachrymetur: aut pauida inhor-
rescat. Itaq; nullam fere martyris / nullam virginis vitā / prætermiserūt: in
quā non aliquid huiusmodi mendaciorum inseruerint: pie scilicet: alioqui
enim periculum erat ne veritas non posset sibi ipsa sufficere nisi fulciretur
mendaciis. Nec veriti sunt eā religionē cōtaminare figmētis: quā ip̃a veri-
tas instituit: & in nuda voluit veritate consistere. nec viderunt vsq; adeo ni-
hil istiusmodi fabulas cōducere: vt nihil perniciosius officiat. Næpe (vt me-
moratus pater Augustinus testatur) vbi admixtum subolet mēdacium: ve-
ritatis ilico minuitur ac labefactatur auctoritas. Vnde sæpe mihi suspicio
suboritur: magnā huiusmodi fabularū partem / a vafis ac pessimis quibus-
dam nebulonib⁹ hæreticisq; confictā, quibus studium fuit: partim ex incau-
ta / simpliciu potius q̃ prudentiu / credulitate, voluptatē capere: partim fa-
bularum fictarum cōmercio, fidem veris christianorum historis adimere.
quippe qui frequenter quædā / his quæ in sacra scriptura continentur / tam
vicina confingunt: vt facile se declarent: adludēdo lussisse. Quāobrem quas
scriptura nobis historias diuinitus inspirata cōmēdat: eis indubitata fides
habenda est. Cæteras vero ad Christi doctrinā, tanq̃ ad Critolai regulam,
applicantes caute & cum iudicio / aut recipiamus: aut respuamus: si carere

Cynicus. Fo. CXII.

Volumus: & inani fiducia: & superstitiosa formidine. Sed quo p̄gredior: epi-
stola fere iam librum superat: nec interim tamen verbum de tuis laudibus
vllum: in quas alius fortasse totus incubuisset: quarūq; citra vllam adulan-
di suspiciōē vberriam mihi materiam pr̄buisent (vt ceteras virtutes
tuas omittam) vel egregia doctrina tua summaq; in rebus agendis prudē-
tia: quā tot in diuersis nationibus, in tam arduis negotiis, tam feliciter actae
legationes declarant: vel singularis fides grauitasq;: quā nisi satis perspectā
exploratamq; habuisset, nunq; te prudentissimus princeps sibi a secretis es-
se voluisset. Sed ceterarum virtutū tuarum pr̄dicationi vnica modestia
tua relinquitur: quae facit, vt quum laudanda tam libet facias: fecisse te ta-
men non libenter audias. Parco igitur pudori tuo: hoc vnum dimittat abs-
te precatus: vt has in gr̄acis literis studii mei primitias a quo animo susci-
pias: sinasq; vt quaecūq; apud te sint amoris officiiq; in te mei monimen-
tum, quas tibi sum ausus eo maiori fiducia cōmittere: quæ tibi tam acce-
ptum sit: vt quicquid erratum fuerit, nemo penetrantius videat: is ta-
men est ingenii tui candor: vt nemo libentius conuiueat.

Vale.

LVCIANI CYNICVS THOMA. MORO.

interprete. Persona. LVCIANVS &

CYNICVS.

LVCIANVS.

Vid tu tandem: barbam quidem habes: & comam: tuni-
cam non habes: nudusq; conspiceris: ac sine calceis: dele-
cta nimirum vaga inhumanaq; ac ferali vita: rum pro-
prio corpore contra q̄ faciunt ceteri, semper vsus incō-
mode: nunc huc: nunc illuc circuis: in arido pr̄terea so-
lo cubās: adeo vt plurimū etiam sordium: tritum isthoc
pallium referat: alioqui nec ipsum, vel tenui filo, vel molle vel florulētum.
CYNL. Neq; enim indigeo, si quid est huiusmodi: vt comparetur facillime:
dominoq; minimū exhibeat negotii: id inquā mihi sufficit. At tu per deos
dic mihi: putas ne esse in luxu vitium? LVCIA. Immo admodum. CYNL.
Cōtra in frugalitate virtutem? LVCIA. Admodū. CYNL. Cur igitur tan-
dem quū me videas vinētem frugalius q̄ vulgo faciunt homines: eos vero
sumptuosius: me nō illos arguis? LVCIA. Quia non frugalius per louē vi-
deris mihi, sed egentius viuere: immo vitam omnino egenam atq; inopem.
Nam tu nihil a medicis differs: quī cibū medicāt in diem. CYNL. Vis ergo

Luciani

videamus (quandoquidē huc processit oratio) quidnā inopīa sit: quidq̃ rur-
sus copīa! LV. Si tibi quidē ita videtur. CY. Nūquid ergo satis id cuiq̃ est:
quicquid ipsius explet necessitatem: an aliud quippiā dicis! LV. Esto istud.
CY. Indigētia vero quicquid cuiusq̃ vsui deest: nec eo quo sit necesse perue-
nit! LV. Scilicet. CY. Nihil igitur meis in rebus deest. Nihil enim in his est:
qd̃ necessitatem nō expleat meā. LV. Quo pacto istud ais! CY. Scies si consy-
deres in quē vsum eorum quodq̃ paratum est: quorum egemus. vt dom⁹:
an non tegumēti gratia! LV. Maxime. CY. Quid vestis: cuius gratia! nōne
tegumēti etiam ipsa! LV. Sane. CY. At ipso per deos tegumento/ cuius rei
gratia indiguerimus: nonne vt melius se habeat: id quod tegitur! LV. Mihi
quidem sic videtur. CY. Vtrum igitur tibi peius se habere hi videntur pe-
des! LV. Nescio. CY. Atqui hoc pacto didiceris. quodnā pedum officiū est!
LV. Ingredi. CY. An deterius ergo ingredi pedes tibi videntur mei q̃ alio-
rum! LV. Istud vero fortasse non. CY. At non possent seu sese melius seu de-
terius haberēt officiū suū praeſtare! LV. fortasse. CY. Pedibus ergo nihilo
peius affectis videor q̃ alii! LV. Non videris. CY. Quid corpus vero me-
um! Num deterius q̃ reliquorū! Nempe si deterius se haberet, esset idē im-
becillius. corporis quippe virtus robur est. An meum ergo debilius! LV. C.
Non videtur. CYNICVS. Neq̃ pedes ergo tegumento vident egere, neq̃
reliquum corpus. Quippe si egerēt: male haberēt. Egestas etenim omnino ma-
la, ac peius habere se facit, ea q̃buscūq̃ adfuerit. At ne aliquidē deterius cor-
pus videtur meum: q̃ q̃buslibet cibis alitur. LV. CIANVS. Manifestum est
id qdē. CYNICVS. Nam nec vegetum esset robustumq̃, si aleretur male.
Mala siquidē alimēta corpus tabefaciūt. LV. CIANVS. Ista quidē ita se ha-
bēt. CYN. Quo pacto igitur/ dic mihi/ his ita se habētib⁹, me arguis virāq̃
improbas meā ac miserā praeſicas! LV. CIANVS. Ideo per Iouē, q̃ quū na-
tura (quā tu colis) ac superi terram ī cōmuni statuerint: ex ea multa nimis-
rum ac bona ediderint: vt nobis oīa superessent abunde: non ī necessitatem
modo: verum ī voluptatē quoq̃: tu tamē horum oīm aut maximē saltē par-
tis expertus es: nec eorum quoq̃ frueris nihilo certe magis, q̃ ferā. Nēpe aquā
bibis: quā etiā bibunt ferā. Comedis vero quicquid offēderis, quēadmodū
canes, tum cubile nihilo melius canibus habes: quādoquidē gramē tibi suf-
ficīt: quēadmodum & illis. pallium prēterea circūfers nihilo mēdico decē-
tius. Qzq̃ si tu his contētus recte sapis, tū deus p̄fecto neutiq̃ recte fecit: pri-
mum q̃ oues effecit pingues: deinde vites dulcis vini feraces: ac reliquum
deinde apparatus varietate mirabilē, & oleum & mel & reliqua: oīa vt nos
haberemus: edulia qdē omnigēna haberemus: potum dulcē haberemus:

Lynicus. Fo. CXIII.

pecunias haberemus: mollem lectū haberemus. Præterea pulchras domos:
ac reliqua demū omnia mirū in modū præparata. Nam et ipsa quoq; artū
effecta deorū dona sunt. At viūere omnibus huiusce bonis priuatū, id fue-
rit profecto miserū: etiā si ab aliquo quopiā priueris. Quēadmodū hi q; ser-
uātur in vinculis. Longe vero miserius: siq; ipse sese omnibus bonis priuet.
Nā ea demū manifesta insania est. CY. Et recte quidē fortasse dicis. Verum
istud dic mihi. Siq; diuite quopiā alacriter atq; humane/ quin plixē quoq;
exhibente cōuiuiū, tum hospites excipiente et multos simul et omnigenos:
alios quidē imbecillos: alios autē robustos: deinde apponente multa/ atq; om-
nigena: siq; inquā, omnia corripiat/ omniaq; deglutiat: nō ea tantū quæ vi-
cina sunt: sed ea quoq; quæ pcul absunt: præpata videlicet inualidis: ipse tñ
valens quū vnū duntaxat vētrem habeat: nec multis vt nutriet indigeat:
diutius tamē q; alii mulei immoret: hic vir cuiusmodi tibi videt esse? pbus
ne! LV. Non mihi quidē. CYN. Quid vero nū temperans! LV. Ne id qdē.
CY. Quid vero: siq; eiusdem mensæ particeps multa illa ac varia negligat
vno quopiā ex his quæ pxime apponūtur/ electo: quū satis in suā habeat ne-
cessitatem/ id decenter edat eoq; solo vtat: cætera illa ne respiciat quidē: an
non hunc temperatiorē et meliorē virū illo putabis! LV. Ego certe. CYN.
Vtrū ergo iam intelligis: an me oportet dicere! LV. Quidnam! CYN. Qz
deus illi quidē pulchre cōuiuiū instruenti similis est: vt q; apposuerit mula-
ta ac varia atq; omnigena: vtī essent quæ cuiq; cōueniant: alia quippe valē-
tib?: alia rursus agrotantibus: atq; alia quidē robustis: alia vero inualidis:
non vt omnibus vtamur omnes: sed vt his vtant singuli: quæ suæ cuiusq;
naturæ cōueniunt: et ex his ipsis quacūq; re maxime quēq; indigere cōrige-
rit. At vos illum qui per insatiabilitatem atq; incōtinentiam omnia corri-
pit refertis: vt qui rebus vtī velitis omnibus et vndecunq; partis: non solis
contenti præsentibus: existimantes ppriam quidem neq; terram/ neq; ma-
re sufficere: sed importātes ab ipsis vsq; terræ finibus voluptates: patriisq;
rebus peregrina præferentes: sumptuosaq; frugalibus: atq; ea quæ difficile
comparātur his quæ sunt cōparatu facilia. In summa deniq; molestias/ ma-
laq; potius eligētes, q; absq; molestiis viuere. At isti quidem plurimi ac pre-
ciosi beatiq; apparatus, qbus exultatis, per magnā ad vos miseriā/ crum-
namq; perueniunt. Aurum ipsum tam optabile, si libet, argentumq; consy-
dera: domus consydera sumptuosa: vestes operosas cōsydera: atq; eius ge-
neris omnia/ quāto negotio emuntur: quot laboribus: periculis: immo san-
guine: ac cæde: quantq; hoīm interitu: non ideo solum q; dum nauigant/
propter ista pereunt: ac dum quærun parantq; grauiā perferunt: sed ob id

*Deus similis illi qui
instruit cōuiuiū*

Luciani

quoque & digladiationes multas pariunt: quod ob ea insidiantur inuicem: et amicis amici: et parentibus liberi: et maritis coniuges. Sic opinor Eriphilum quod auri gratia prodidisse maritum. Atque haec quidem omnia fiunt: quum tamen vestes illae variae nihilo magis quicquam queant calefacere: aurataque illa aedificia nihilo prius magis tegant: nec pocula illa argentea potui quicquam magis conducant. Sed nec aurei illi nec eburnei inter lectulos somnum suauior esse praebeant immo videbis frequenter in eburneo lecto sumptuosiusque stromatibus beatissimis illis somnum contingere non posse. Praeterea omnigenae illae circa edulia curae nihilo magis alunt: quin tabefaciunt potius corpora: iidemque morbos ingerant. Quid autem dicere attinet libidinis gratia quantas molestias mortales et faciunt: et patiuntur? quod facile est isti cupiditati mederi: nisi quis velit indulgere delitiis. At ne haec quidem insania corruptelaeque sufficere videtur mortalibus: sed iam rerum etiam ysum pervertit: singulis rebus ad id veteres ad quod minime paratae sunt: quemadmodum lecto si quis uti carpenti loco velit: ac tanquam curru. LV. Quisnam is est? CY. Vos inquam qui hominibus tanquam iumentis utimini. Nam eos iubetis: ut lecticas tanquam currus in ceruicibus ferant. Ipsi vero in sublimi residetis delicati: atque homines proinde tanquam asinos aurigamini: impates ut hac non illac eant: et qui haec facitis maxime, iidem maxime beati videmini. Tum hi qui piscium carnibus non tantum ut alimentis utuntur: verum rincturas etiam quasdam ex his machinantur: eos dico: qui purpuram tingunt: nonne et hi praeter naturam his utuntur quae a deo preparatae sunt? LV. Non per loquemur: siquidem tingere etiam potest non comedi tantum purpuram caro. CY. At non in id tamen nata est. Nam et crateris quispiam, non praeter naturam detorqueat, olla loco posset uti: nec in id tamen paratus erat. Sed quo pacto possit quispiam yniuersam illorum infelicitatem percurrere: quae tanta est? At tu me quoque & nolo eius esse particeps: incusas. Vt ego tamen quemadmodum modestus ille: his videlicet duntaxat quae mihi apponuntur: vescens: ac frugalissimis utens. Variis vero illis atque omnigenis minime inhias. Ac deinde quum paucis egeam ac minime multis utar: ferinam tibi videor vitam vivere. Atqui hac ratione tua dii profecto in periculum veniunt: ne et ipsi sint feris etiam deteriores: quippe qui rei nullius indigent. Verum ut exactius intelligas: cuiusmodi horum utrumque sit: vel paucis videlicet egere: vel multis: considera quod pluribus egent: primum pueri quam adulti: deinde mulieres quam viri: tum aegroti quam valentes: atque omnino in summa inferiora quaelibet praestantioribus plurimum indigent. proinde dii omnino nullius egent rei: qui vero ad deos accedunt proxime quam minimis egent. An Herculem putas omnium hominum praestantissimum: quippe diuinum vitum: dumque recte creditum

Lynicus. Fo. CXIII.

miserum tūc fuisse: quū circūiret nudus pelle duntaxat indutus: harum rerum nostrarum nihil desiderans. At ille miser pfecto nō erat: quippe qm̄ seriam ab aliis propulsabat: neq; rursus pauper: qui terra/ mariq; dōmītiabatur. Nepe quocunq; intendisset impetū/ omnes quaquauer sum supabat: nec in quenq; sui tēpīs incidit: qui se vel aquarit vnq; vel vicerit: quoad ex humanis excessit. At tu illi strōmata putas calceosq; defuisse: atq; ob id mū dum obābulasse tantū virū! Dicendū pfecto nō est. Sed cōtinēs erat ac fortis/et moderate viuere volebat: non indulgere delitiis. Quid Theseus eius discipulus! An nō rex erat Atheniensium omnīū: ac filius etia, v̄ ferūt. Neptuni: sua certe tempestate fortissimus! Attamen ille quoq; voluit sine calceis esse ac nudus ingredi: barbāq; et comā nutrire placuit ei: nec ei tamē solum, sed omnibus etiam veteribus placuit: nempe meliores erant q̄ nos: atq; adeo ne sustinuisset qdem eorū quīsq; aliquid huiusmodi: nihil pfecto magis, q̄ leo quispiam sese tonderi. Siquidē carnis molliciem ac leuērem decere mulieres existimabant: ipsi vero sicuti erant/ ita videri quoq; viri volebant: ac barbā quidem cultum viri ducebant. quemadmodū in equis iuba: in leonibus barbā: quibus deus splendoris quandam atq; ornamēti ventū statē dedit: sic et vīris barbā adlunxit. Illos igit ego amulor: veteres inq; illos imitari volo: huius vero tempestatis hoīes nō amulor mirabilis huius felicitatis noīe: quam in epulis et vestibus habēt/ dū poliunt ac leuigāt sinagulas corporis pres: ac ne secretiorū quidē vllam, ita vt instituit natura, dī mittentes. At mihi certe pedes opto: vt nihil egnis differant: quales Chironis fuisse ferūt. Tū vt ipse strōmatis nō egeā more leonū: nec cibo egeā magis exq̄sito, q̄ canes. Cōtingat prāterea mihi: vt terra quāuis mihi p se procubili sufficiat. Domū vero vt mundū hunc existimem. Alimenta demū vt ea deligam: quæ facillime cōparari possint. Aurū vero/ argentūq; ne desiderem vnq;: neq; ego/ neq; meorū amicorū quisq;. Omnia namq; mala inter homines ex horū cupiditate nascuntur: et seditiones/ et bella/ et insidiæ/ et cædes. Hæc omnia fontem habēt plus habendi cupidinem. At hæc a nobis abscedat procul: ne vnq; plus satis appetam: minus vero quū habeam, ferre æquo animo valeam. Nostra quidem ita se habent. Plurimū pfecto a vulgī sententiis ista dissentiunt. Neq; quicq; ergo mirandū est: si ad his differim⁹ habitu: a quibus tantū differimus instituto. Sed te demīror: quonam pacto quū suam quādam citharædo vestē tribuas/ cultūq;: atq; adeo ribicini suū: et tragædo suū: bono viro cultū/ vestēq; propriā nullam existimas: sed eandem ei cum vulgo habendā censēs: idq; quū vulgus malum sit. Q; si bonorum cultus pprius debet esse vllus: quinam deceat magis q̄ hic meus: quī

*Omnia mala ex
cupiditate Auri
nascuntur*

Luciani

maxime luxuriosis pudendus sit! quôq; illi maxime auerſentur! Cultus ergo meus huiusmodi est, squallidum esse, hirsutum eē, tritū pallium indui, comā producere, ac sine calceis ingredi. Vester vero Cinēdorum ornatus simillimus est: nec dignoscere vos quisq; ab illis possit: neq; colore vestium, neq; mollicie, neq; camisiarū numero, neq; lacernis, neq; calceis, neq; capillorum cura, neq; odore. Nam & redoletis vt illi: iam pſertim vos qui estis felicissimi. Et qdem quid facias quū vir eidem cum Cinēdis odorem oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis praestatis. Voluptatibus vero nihilominus q̄ illi superamini: eadem comeditis: eodem modo dormitis, atq; inceditis: imo vero incedere non vultis: sed gestari potius, tanq̄ sarcinae, alii ab hoibus, alii vero a iumentis. At me pedes ipsi gestant quocūq; sit opus. Egoq; & frigus tolerare sufficio, & calorē pari: eaq; q̄ dii obtulerint minime moleste ferre: ideo videlicet quia miser sum. Vos vero propter hāc felicitatem nulla estis fortuna contenti: sed omnī poenitet: ac praesentia ferre non potestis: absentia deſyderatis: hyeme qdem opātes aſtate: aſtate, rurſus hyemē, atq; in calore frigus, in frigore vicissim calorem: quēadmodum aegrotantes / morosi semper & queruli: qđ in illis qdem facit morbus in vobis vero mores. Atq; hac ita quū sint: iam nos in vitam veſtrā traducere aequi cenſetis, noſtrāq; corrumpere, quū ſaepe male conſulta ſint, quae facitis, ipſiq; ſitis in veſtris ipſorum negotiis minime circūſpecti: nihilq; eoſiudicio ac ratione, ſed conſuetudine cupiditatis faciatis. Quamobrē nihil pfecto differtis vos: ab his q̄ torrēte ferunt. Illi quippe quocūq; fluxus intenderit, eo rapiuntur: & vos itidem quocūq; libidines. At ſimiliter qdem vobiſcū agitur: vt cum quodam quī equū inſanū aſcenderat. Equus igitur virum corripiens abſtulit. Hic vero amplius iam deſilire equo currēte non poterat. Quidam vero quū occuriſſet ei: rogauit quonam tenderet? Hic reſpondit: quocūq; huic videtur, equū demōſtrans. Qz ſi vos quisq; roget: quo ſeramini: ſi verū vultis dicere, dicetis in vniuerſum qdem quocūq; videatur affectibus: ſigillatim vero, interdum quocūq; voluptati: interdū quocūq; ambitioni: interdum rurſus quo lucri ſtudio. Quin interdū ira, interdum metus, interdum aliud quippiā huiusmodi vos auferre videtur. Neq; enim vnum dūtaxat equū vos, ſed multos inſilientes, nunc hunc, nūc illum, furioſos quidem omnes auehimini. Auferunt ergo vos in barathrū, ac praeſumpta. Vos tamen priuſq; cadatis caſuros vos eſſe neſcitis: at hoc de tritum pallium qđ vos ridetis comaq; habitusq; meus tantam habet vim, vt vitam mihi quietā praebeat: vtq; agam quicqđ volo, verſeq; cum qbus volo. Nempe ex indoctis atq; ineruditis hominibus nemo me adire voluit.

Necromantia. Fo. CXV.

rit: ob hunc habitū. At molles etiā qui sunt adhuc admodū pcul declinant
Congrediuntur vero scitissimi atq; modestissimi: et q virtutē cupiūt, hi pos-
tissimi congregiunt meci. horū ego consuetudine delector. Eorū vero so-
res qui homines vocant / non obseruor: tum coronas aureas ac purpurā pro-
fastu habeo: atq; hoīes ipsos derideo. At vt cultū hunc intelligas: nō bonos
modo viros, sed ipsos etiā deos decere: atq; eū deinde, si libet, irrideas: deo-
rum statuas considera: vtri videant tibi ne, an mihi similiores: neq; Græ-
corū solum: sed barbarorū etiam templa circūspicias: vtrū ipsi dii, vt ego,
comatī / barbariq; sunt: an quēadmodum vos, rasi finguntur atq; pingunt.
quin plurima etiā sine tunicis conspicias: vt me nūc esse vides. Quo pacto
igitur audeas posthac hūc habitū virio dare: quī deos etiā decere videat?
Cynici finis Thoma Moro Interprete.

MENIPPVS siue NECROMANTIA LVCIANI

THOMA MORO Interprete.

MENIPPVS. PHILONIDES. MENIPPVS.

Alue atrium / domusq; vestibulum meæ:

Vt te lubens aspicio luci redditus.

PHILO. Numnā hic Menippus est canis ille! Nō hercle
ali? nisi ego forte ad Menippos omneis hallucior. At qd
sibi vult habit? hui? insolētia! claua / lyra / leonis exuuiē!
Adeundus tamen est. Salue Menippe. Vnde nobis adue-

nisti? diu est q in vrbe non vidimus. MENIP.

Adsum reuersus mortuorum e latibulis /

Foribusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHILO. O Hercules clā nobis Menippus vita functus est: reuixitq; denuo!

MENIP. Non: sed me adhuc viuū recepit tartarus.

PHILO. Quanam causa tibi fuit nouæ huius atq; incredibilis viæ?

MENIP. Iuuenta me incitauit / atq; audacia:

Q; pro iuuenta haud paululum impotentior.

PHILO. Siste o beate Tragica: et ab iambis descendens sic potius simplici-
ter eloquere: quanam hac vestis: quæ causa tibi itineris inferni fuit: quum
alioqui neq; iucunda / neq; delectabilis sit via. MENIP.

Res dilecte grauis me infernas egit ad ymbras:

Consulerem manes vt vatis Tyresiai.

Luciani

PHILO. Atqui delyras: alioqui nō hoc pacto caneres apud amicos confar-
cinatis versibus. MENIPPVS. Ne mireris amice: nuper enim cū Euripide
atq; Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum: vt nu-
meri mihi in os sua sponte confluant. Verū dic mihi quo pacto res humane
hic se habēt ī terris! & quidnā in vrbe agitur! PHILO. Nihil noui. Sed quē
admodum prius actitabant: rapiūt/peierant/foenerātur/vsuras colligunt.
MENIP. O miseri atq; infelices. Nesciūt enī, qualia de nostris rebus nuper
apud inferos decreta sunt, qualesq; sorte iacti sunt in diuites istos calculi: p
quos Cerberū nullo pacto poterūt effugere. PHILO. Quid ais! Noui ne ali-
quid apud inferos nostris de rebus decretū est! MENIP. Per Iouē: & quidē
multa verū prodere non licet: neq; arcana quæ sunt reuelare: ne quis forte
nos apud Rhadamanthum impietatis accuset. PHILO. Nequaq; Menippe
per Iouē, ne amico sermonē hunc inuideas. Nam apud hominē tacēdi gna-
rū, & iniriātū p̄terea sacris edisseres. MENIP. Dura profecto iubēs, & neu-
tiq; tuta: verū tui gratia tamen audendū est. Decretū est ergo: diuites istos
ac pecuniosos aurum tanq; Danaen seruantes abstrusum. PHILO. Ne prius
o beate quæ sunt decreta dixeris: q̄ ea percurras omnia quæ abs te audire
liberissime velim. Quæ videlicet descēsus causa fuerit: quis itineris dux: de
inde ex ordine & quæ illic videris, & quæ audieris omnia. Verisimile ē enī
te, quū res pulchras vidēdi curiosus sis, eorū quæ visu aut auditu digna vi-
debātur nihil omnino p̄termisisse. MENIP. Parendū etiā in his tibi est. Nā
quid facias, vrgente amico! Ego igitur quum adhuc puer essem: audirēq;
Homertū atq; Hesiodū/ seditiones ac bella canentes: nō semideorum modo,
sed ipsorum etiā deorum: adulteria quoq; violentias/rapinas/supplicia/pa-
trum expulsionē/ & fratrum & sororū nuptias. Hæc me hercle omnia bona
pulchraq; putabā, & studiose erga ea afficiebar. Postq; vero in virilem iam
ætatem peruenirē: hic leges rursus iubentes audio poetis apprimē contra-
ria: neq; videlicet adulteria cōmittere, neq; seditiōes mouere, neq; rapinas
exercere. Hic igitur hæsitabundus constitui: incertus omnino quo me pacto
gererem. Neq; enim deos vnq; putauī moechaturos, aut seditiones inuicē
fuisse moturos: nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neq; rursus
legūlatores his aduersa iussuros: nisi id conducere existimarent. Quoniam
igitur in dubio eram: visum est mihi philosophos istos adire, atq; his me in
manus dedere, rogareq; vti me vtcūq; liberet vterentur: vitæq; viam ali-
quam simplicē ac certam ostenderent. Hæc igitur mecum reputans ad eos
venio: imprudens profecto, q̄ me ex fumo (vt aiunt) in flammā conicerē.
Apud enim hos maxime diligenter obseruans summā repperi ignorātiā

Necromantia. Fo. CXVI.

omniaq; magis incerta: adeo vt præ his ilico mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. Alius etenim soli me iussit voluptati studere, atq; ad eum scopum vniuersum vitæ cursum dirigere. In eo ipsam sitam esse felicitatē. Alius rursus oīno laborare, corpusq; siti, vigiliis, ac squalore subigere, misere semper affectū, contumeliisq; obnoxiiū assidue: Hesiodi sedulo inculcans celebria illa de virtute carmina, & sudorem videlicet, & accliuē in verticē montis ascensum. Alius cōtemnere iubet pecunias, earūq; possessionem in differentem putare. Alius contra bonas ipsas etiā diuitias esse pūtiat. De mundo vero quid dicam! de quo ideas incorporeas/substantias/athomous/ & inane/ ac talem quādam pugnantium inuicem nominū turbam in diem audiebā: & qđ absurdorū omniū maxime fuit absurdum, de cōtrariis vnusquisq; quū diceret, inuincibiles admodū rationes ac persuasibiles adferebat: vt nec ei qđ calidum, nec ei qui frigidum idē prorsus esse contēderēt, contra quicq; hiscere potuerim: atq; id: quū tamē manifeste cognoscere fieri nunq; posse: vt eadē res calida simul frigidaq; sit. Prorsum igitur tale qđdam mihi accidebat, quale solet dormitātibus, vt inter dū capite annuerē, interdū contra abnuerē. Præterea qđ multo erat istis absurdius, vitā eorū diligēter obseruans, comperi eam cum ipsorū verbis pceptisq; summopere pugnare. Eos enim qui spernendā cēlebant pecuniam, auidiſſime conspexi colligēdis diuitiis inhilare, de fœnore litigantes, pro mercede docētes. Oīa deniq; nūmorū gratia tolerantes. Ii vero qui gloriā verbis aspernabantur, omnē vitæ suæ rationē in gloriā referebant. Voluptatē rursus omnes ferme palam incescebant. Clanculum vero ad eam solam libenter conſuebant. Ergo hac quoq; spe frustratus magis adhuc ægre molesteq; tuli. Aliquātulum tamē inde memet consolabar: qđ vna cum multis et sapiētibus & celeberrimis viris ipse insipiēsq; essem atq; vere adhuc ignarus oberrare. Peruigilanti mihi tandē atq; hisce de rebus mecū cogitanti, venit in mentē: vt Babylonē profectus magorū aliquē ex Zooastri discipulis ac successoribus conuenirē. Audierā siquidē eos inferni portas carminibus quibusdā ac mysticis aperire: & quē libuerit illuc tuto deducere, ac rursus inde reducere. Optime ergo me facturū putauī: si cū horū quopiam de descensu paciscens Tyresia Bœotiū cōsulerē: ab eoq; perdiscerē (quippe qui vates fuerit & sapiēs) quæ vita sit optima: quāq; sapientissimus qsq; potissimū elegerit. Ac statim quidē exiliens qđ poteram celerrime Babylonē versus recta contēdi. Quo quū venio, diuersorū apud Chaldaeorū quēdā hominē certe sapiētē atq; arte mirabilē: coma qđdem canū admodūq; promissa barba venerabilem. Nomen autē illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecrāsque vix exora-

Luciani

ut: vt quauis mercede veller, in illā me viam deduceret. At tandē homo me suscipiens primū quidē dies nouē ac viginti cū luna simul incipiens abluīt ad Euphratē: mane solem orientē versus perducēs, ac sermonem quēpiam longum mussitans: quem nō admodū exaudiebam. Nam (qd̄ in certamine p̄cones inepti solent) volubile quiddā atq; incertū p̄ferbat: nisi q; quosdā visus est inuocare daemones. Post illā igitur incantationē ter mihi in vultū spuens deducit rursus, oculos nūq; in obuiū quēq; deflectēs. Et cibus quidē nobis glandes erant, potus aut lac atq; mulsū & Choaspi lymp̄ha: lectus vero in h̄rba sub dio fuit. At postq; iā p̄parati satis hac dieta sumus, medio noctis silentio ad Tigridē me fluuiū ducens/purgauit simul atq; absterfit: faceq; lustrauit ac squilla: tum pluribus itidem aliis: & magicum simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne aspectris lēderet circūiēs, reducit domū, ita vt erā reciprocātē, ac reliquū iam nauigationi dedimus. Ipse igitur magicam quādam vestē induit: Medorum vesti vt plurimū similem: ac me qdem his quæ vides ornauit: claua, videlicet ac leonis exuuīs, atq; insuper lyra. Iussit p̄terea vt nomen si quis me roget Menippum quidē ne dicerē: sed Herculē, Vlyssēm, aut Orpheū. PHILO. Quid ita o Menippe! neq; enī causam aut habitus aut nominis intelligo. MENIPPVS. Atqui perspicuū id qdem est: ac neutiq; arcanū. Nā hi qui ante nos ad inferos olim viui descēderant: putauit si me his assimilaret, fore vt facilius Aeaci custodias fallerē: atq; nullo prohibēte trāsire: vt pote notior tragico admodū illo cultu emissus. Iam igitur dies apparuit, quū nos flumē ingressi in recessum incumbimus. Parata siqdem ab illo fuerant: cymba/ sacrificia/mulsa/ & in id mysteriū deniq; qbuscūq; opus erat. Hęc postq; ergo quę prōpta erāt imposuimus: tum nos quoq; anxii ac va-glentii more lachrymantes ingredimur, atq; aliquantisper qdem in fluuiō ferimur: deinde in syluā delati sumus, ac lacū quēdam in quē Euphrates cōditur. Tum hoc quoq; transmissio/in regionē quandā peruenimus solā, syl-uosam atq; opacā, in quā descendētes (præibat enim Mithrobarzanes) & puteum effodimus, & oues iugulam, & foueam sanguine conspergimus. At magus interim accēsam facē tenens, haud amplius iam summisso murmure sed voce q̄ poterat maxīma clamitans, daemones simul oēs conuocat: Poenas, Erinnes, Hecatē nocturnā, excellētiq; Proserpinā, simulq; polysyllaba quēdā nomina barbara, atq; ignota cōmiscet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine solū ducere, ac porro Cerberi latratus audiri, et iam res plane tristis ac mœsta fuit. Ac protinus qdem inferorū patebant plurima, lacus pyriphlegethon, ac Plutonīs regia. Tum per illum descēdē-

Necromantia. Fo. CXVII.

res hiatū Rhadamanthū prope modum metu, reperimus extinctum. Ac Cerberus primū quidē latrabat cōmouitq; sese. At quū ego lyram celebrā rime correptā pulsassem, cātū statim sopitus obdormit: deinde postea q̄ ad lacum venimus: tranare fere non licuit. Iam enī onustū erat nauigiū, & eiū latu certe plenū. Vulneratī quippe in ea nauigabant oēs, hic femur, ille caput, alius alio quopīā mēbro luxatus: vsq; adeo, vt mihi certe ex bello quopīā adesse viderētur. At optimus Charon quū leonis videret exuias, esse me ratus Herculem recepit, transq; vexit libens: tum exeuntibus quoq; nobis monstrauit semitam. Sed quoniā iam eramus in tenebris: p̄cedit q̄dem Mithrobarzanes: ego autē a tergo continuus illi comes adhæreo: quoad in pratū quoddā venimus maximū: asphodelo cōsitum: vbi circūfusā vndiq; mortuorū stridulā nos sequitur vmbra. Tum paulo procedentes longius ad ipsū Minois tribunal accessimus. Erat ipse q̄dem in folio forte quoddā sublimi sedēs. Astabant autē illi Poenæ, Tortores, mali genii, furia. Ex altera parte plurimī q̄dam adducti sunt ex ordine longa fune vincti. dicebātur autē adulteri lenones / moechi / homicidæ / adulescentes / sycophantæ: ac talis hominū turba quiduis in vita patrantū. Seorsum autē diuites ac fœneratores prodibant pallidī, ventricosi, ac podagrici: quorū quisq; trabe vinctus erat: ferri pondere duorū talētorum imposito. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia cōspicimus: & quæ dicuntur auscultamus. Accusant autē noui quidā atq; admirabiles rhetores. PHILO. Quinā ergo hi p̄ louē sunt: ac ne isthuc q̄dem te pigeat dicere. MENIP. Vmbra ne vnq̄ istas nosti quas opposita soli reddūt corpora? PHILO. Quid nī? MENIP. Hæ nos igitur quū primū functi vita sumus accusant, testant, atq; redarguūt, quicquid in vita peccauimus: & sane quedā ex his dignę admodū fide vidētur: vtpote nobiscū versatę semp, nostrisq; nusq̄ digressæ corporibus. Minos igitur curiose quēlibet examinans impiorū, relegabat in cetū, poenas ibi sceleribus suis dignas luīturū. In hos p̄cipue tamē incēditur: quos opes dū viuerent ac dignitates inflauerāt: quicq; adorari se fere expectabāt: nimirū periturā eorū superbiā fastūq; detestatus: quippe q̄ non meminissent mortales ipsi quum sint, sese bona quoq; mortalia cōsequutos. At nūc splēdida illa exuti omnia diuitias inquā genus / munia / nudi ac vultu demisso steterunt tanq̄ somniū quoddā humanā hanc felicitatē recogitātes: adeo vt hæc dū conspicerer nī mis q̄ delectatus fuerim. Et si quē eorū forte agnouerā accessi: atq; in aurē filenter admonui: qualis in vita fuerat: quātopereq; fuerat inflatus: tū quū plurimī mane fores eius obsidētes pulsi interim exclusiq; a famulis illius expectabāt egressum. At ipse vix tandem illis exoricens puniceus / aureus / aut

Luciani

verficolor: felices ac beatos se facturū salutantes putabat: si pectus dextram
ve porrigens/permitteret osculandam. Illi vero audientes ista moleste fere
bant. At Minos qddā etiā iudicauit in gŕam. Quippe Dionysium Siciliae
tyrannū multis et atrocibus criminibus et a Dione accusatū, et graui Stoi
corū testimonio conuictū, Cyreneus Aristippus interueniens. Nā illū val
de suspiciunt inferi: eiusq; plurimū ibi valet authoritas: ferme iam Chimæ
ræ alligatū absoluit a pœna: asserens illum eruditōrū nōnullos olim iunisse
pecunia. Tum nos a tribunali discedentes ad supplicii locū puenimus. Vbi
o amice et multa/et miseranda audire simul/ac spectare licuisset. Nā simul
et flagrorū sonus auditur/et eiulatus hominū in igne flagrantīū: tum rotę
et tormenta: catenę: Cerberus lacerat: Chimæra dilaniat: cruciantq; pa
riter omnes: captiui/reges/præfecti/pauperes/mēdici/diuites, et iā scelerum
omnes pœnitebat. Et quosdā qdem eorū, dū intuemur, agnouimus: videli
cet q nuper e vita discesserant. At hi se pudentes tū occultebāt/nostrosq; sub
trahebant aspectui: aut si nos aliquando respiciebant, id seruiliter admodū
abiecteq; faciebant: atq; hi qdem q̄ olim putas onerosi/fastosiq; in vita! At
pauperibus malorū dimidiū remittebatur: et quū interquieuiſſent, denuo
repetebant ad pœnā. Sed illa quęq; quę fabulis ferunt asperi: Ixionē/Sisy
phum/Phrygiūq; grauiiter affectū Tantalū: genitūq; terra Tytiū, dii boni,
quātū! Integrū stratus agrū occupabat. Hos tandē prætereuntes in campū
uenimus Acherusium: vbi semideos/heroidasq; reperimus: atq; aliā simul
mortuorū turbā in gētes/tribusq; dispositam: alios qdem vetulos: quosdā
ac marcidos: atq; (vt Homerus ait) euanidos: alios vero iuueniles et inte
gros: et hos potissimū ob illam cōdiendi efficacīā Aegyptios. Verū digno
scere quēlibet haud p̄liue fuit: adeo nudatis offibus omnes erāt inuicē si
millimi: nisi q; vix tandē eos diu intendentes agnouimus. Quippe cōferti
confidebāt, obscuri atq; ignobiles: nullūq; seruātes amplius pristinae formę
vestigīū. Cū igit multi simul offeī cōsisterēt: inuicē omnino similes: q; terra
ficū qddā p̄ cauos oculorū orbes transpicerent/dentesq; nudos ostenderēt:
hæsitabā certe mectū: quonā signo Therſitē a Nireo illo formoso discernere
aut mendicū Itrū a Pheacti rege: aut Pyrriā coquū ab Agamēnone. Quippe
qbus iam nihil veteris p̄mansit indicii: sed ossa fuerūt inter se similia: inco
gnibilia: nullis inscripta titulis: nulliq; vnq; dinoscenda. Hęc igit spectanti
mihi, p̄similis hoīm vita p̄mpæ cuipiā longæ videbat: cui præsit ac dispo
nat quęq; fortuna: ex his q; pompā agunt diuersos/variōsq; cuiq; habit⁹ ac
cōmodans. Aliū siquidē fortuna deligens regiis ornat insignibus: et tyarā
imponens: et satellites addens: et caput diademate coronans. Alium serui

Decromantia. Fo. CXVIII.

rursus ornatum induit: hunc formosum effigiat: hunc deformem atq; deridiculum fingit. Nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculū. Quin habitus quorundā plarūq; in mediā quoq; pompa demutat: neq; perpetuo eodem finit ordine/cultuq; progredi, quo pdierāt. Sed ornatu commutato Croesum qdem coegit serui/captiuq; vestes induere. Meandriū autē olim inter seruos incidentē/Polycratis vicissim ornat tyrannide. Et aliquātrisp quidem eo cultu pmittere vti: verū vbi iā pompæ tempus prateriit: apparatū quisq; restituens/et cū corpore simul exutus amictu/qualis ante fuit efficitur: nihilo a vicino differens. Quidā tamē ob inscitiam, quū suos fortuna cultus exigit, ægre ferūt atq; indignant: tanq̃ propriis quibuscū bonis priuati: ac nō potius alienis/ quibus paulisp vtebantur / exuti. Quin in scēna quoq; vidisse te plarūq; puto histriones istos tragicos: q (vt fabulæ ratio poscit) modo Creontes: modo Priami fiūr: aut Agamēnones. Idēq; (si fors tulerit) pauloante tam grauiter Cecropis/ aut Erechthei formam imitatus, paulo postea seruus, poeta iubente, progreditur. At quum fabulæ iam finis affuerit: quisq; auratas illas vestes exutus, personam deponēs, et ab altis illis crepidis descendens, pauper atq; humilis obambulat: haud ampli⁹ Agamennon ille Atreo prognatus: aut Creon Menecæi filius: sed Polus filius Chariclei Suniensis: aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius. Sic se mortalium res habent: quemadmodum mihi tum spectanti videbatur.

PHILO. Dic mihi Menippe: isti qui magnificos/altosq; tumulos habent super terram/et columnas/imagines/títulos/nihilo ne sunt apud inferos plebeis quibullibet vmbriis honoratiores? MENIP. Nugaris tu quidem, nam si vidisses Mausolum: Carem illum dico pyramide celebrem: sat scio, nunq̃ ridere desiisses: ita in antrū quoddā abstrusum despectim abiectus est: in reliqua mortuorū turba delitescens. Hoc tantū cōmodi mihi videt ex monumento referre: q; imposito tāto pondere laborat magis et premitur. Nā cū Aeacus o amice locū cuiq; metitur: dat aut cui plurimū haud ampli⁹ pedē necesse est eo iacere contentū: seseq; ad loci modū cōtrahere. At vehemētī⁹, multo risisses, opinor, si reges hosce n̄fos/satrapasq; vidisses apud eos mendicātes: et aut salsamenta vēdentes: aut primas ipas literas/vrgente inopia profitentes: et quemadmodum contumeliis a quouis afficiantur: atq; in faciem cedantur: perinde atq; vilissima mancipia. Itaq; Philippū Macedonē cōspicatus, cōtinere me certe non potui. Ostensus est mihi in angulo quoddā detritos calceos mercede resarciēs. Quin alios p̄terea multos erat videre medicātes ī triuiis: Xerxes videlicet: Darios: ac Polycrates. PHI. Admiranda narras ista de regib⁹/peneq; incredibilia. Socrates aut quid facit? ac

Luciani

Diogenes: et si quis est sapientiū alius! ME. Socrates profecto etiam ibi obuerfatur/omnesq; redarguit. Versantur aut cum illo Palamedes/Vlyffes/et Nestor:et quisq; est alius inter defunctos garrulus. Infantur autem illi etiam nū/atq; inrumescunt exhausto veneno crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus Assyrio/Midæq; Phrygio/atq; aliis item pluribus ex istorū sumptuosorū numero/manet: quos quū eiulantes audit:veteris fortunæ magnitudinē recogitantes:et ridet/et delectat:ac supinus cubans vt plurimū cantat:aspera nimis atq; iniucida voce illorū eiulatus obscurans: adeo/vt id ægreferentes nec Diogenē ferre valentes/ de mutanda sede deliberent.PHI.De his iam satis quidē:ceterū quodnā illud decretū est: quod initio dixeras aduers⁹ diuites esse sancitū!ME. Bene admones. Nescio em̄ quo pacto quū hac de re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberrauī. Dum igit ibi versabar, magistratus cōcionē aduocauerūt:his videlicet de rebus:quæ in cōmune cōducerēt. Cōspiciens ergo multos cōcurrere:me quoq; cum illis simul immiscens/vnus de numero eorū qui in concione aderāt/efficior. Agitata sunt igitur et alia multa. Postremo vero de diuitibus negotiū:in quos posteaq; plurima fuissent obiecta/ violentia/ superbia/ fastus/iniuriæ:assurgens tandē ex populo primas qdam hmōi decretū legit. Qm̄, inq̄t, multa diuites ppetrant in vitā rapientes:ac vim inferentes inopesq; omni modo despectui habentes, Curie/Populoq; visum est: vt quī functi vitā fuerint, corpora qdem eorū poenas cū aliis sceleratorū corporibus luant:animæ vero sursum remissæ in vitā/in asinos demigrent: donec in tali rerū statu quinquies ac vicies decem annorū milia transegerint:asini semp ex asinis renati: onera ferentes: atq; a paupibus agitati. Dein vt liceat illis e vitā excedere. Hanc sentētiā dixit Caluarius: patre Aridello: patria Manicensis: tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes:sciuit plebs:adfremuit Proserpina:allatrauit Cerberus. sic enim rata quæ inferi statuūt/authenticæ fiunt. Quæ igit in concione agebant erāt hmōi. Tum ego statim, cuius gratia venerā, Tyresiam adeo:atq; illi re vti erat/or dīne narrata, supplicauī: vt mihi diceret/ quodnā optimū vitæ genus putaret. Hic vero subridēs (est autem feniculus quispiam cecus/palidus/voce gracili) o fili inq̄t cām tuæ pplexitatis scio a sapiētibus istis pfectam/haud quāq; idem inuicem iisdem de rebus sentientibus: verū haud fas est id tibi proloqui: siqdem quod Rhadamāthus interdixit. Nequaq; in quā o patercule: sed dic amabo/neg me cōtemnas:q; in vitā te etiā ipso caciōr oberro. Abducēs ergo me, pcul ab aliis auferēs, ad aures mihi inclinās, Optima est, inq̄t, idiotarū/privatorūq; vitā/ac prudētissima. Quāobré ab

Philopseudes. Fo. CXIX.

hac vanissima sublimiū consideratione desistēs. Mirte principia semper ac fines inquirere; & vastos hosce syllogismos despuens, atq; id genus omnia nugas aestimans, hoc solū in tota vita persequere: vt p̄sentibus bene cōpositis minime curiosus, nulla re sollicitus, q̄ plurimū potes hilaris vitā ridēsq; traducas. Hæc quū dixisset: rursus Asphodelorum in pratū sese corripuit. Ego igitur (nam & nunc vesper erat) age inquā o Michrobarzane quid cū ctamur? ac non hinc rursus abimus in vitam? Ad hæc ille: confide inquit o Menippe: breuem quippe facilēq; tibi monstrabo semitam: & me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebriosa: manu procul ostendens subobscurum tenuēq; ac velut per rimam influens lumen, Illud inquit Torphoni templum est: atq; illac ad inferos e Boeotia descenditur. hac ascendas, atq; ilico fueris in Græcia. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato mago difficile admodū per angustas antri faces subrepens, nescio quo pacto, in Lebadiam perueni.

Necromantiæ seu Menippi Luciani Finis.

SEQVITVR

LVCIANI PHILOPSEVDES siue INCREDVLVS

ab eodē THOMA MORO in latinā linguā traductus.

Personæ: TYCHIADES & PHILOCLES

TYCHIADES.

Otes mihi Philocles dicere: quidnā id tandē sit: qd̄ multos in mētiendī cupiditatē adducit: vt pariter gaudeant quū & ipsi nihil sanī loquūtur: & his qui talia narrāt maxime animū itēdāt? PHILOCLES. Multa Tychiade sunt quæ nōnullos mortales mētiri cōpellūt: quia in rē vidēt conducere. TYCHIADES. Nihil ad rē hæc (vt aiunt) neq; enī de his rogabam qui quū vsus postulat mētiūtur: venia nimirum hī imo laude plariq; eorū digni sunt: quicunq; vel hostes fefellerunt, vel ad salutem tali quopiam pharmaco vsi sunt in necessitatibus. Cuiusmodi multa Vlysses etiā fecit: vt & vitā suam & sociorum reditum redimeret. Sed de illis vir optime dico: qui nulla necessitate mēdaciū ipsum veritatī lōge anteponunt: ipsa re videlicet delectati atq; in ea sine vlla idonea occasione versati. Isti ergo scire cupio cui? cōmodi gratia istud agūt, PHILO. An alicubi tales aliquos iamprehendisti, quibus hæc insita sit mētiendī libido? TYC. Et quidem admodum multi sunt huiusmodi. PHILO. Quid aliud ergo in causa sit, qd̄ mētiuntur, nisi demētia? Siquidē rem pessimā, optimi loco præoptant. TYCHIA. Hoc nihil est. Nam ego tibi multos ostenderim ad cate

Lūciani

ra prudentes ac sapientia mirabili: nescio tamē quo pacto captos hoc malo mendaciq; studiosos: adeo vt ego certe moleste ferā, q; viri tales, omnibus ceteris in rebus optimi, gaudēt tamē & se & eos in quos inciderint, fallere. Nam veteres illi, id qđ tibi notū est q̄ mihi, Herodotus, Ctesiasq; Cnidiū atq; his superiores, deniq; Homerus ipse viri celebres, mendaciis etiā scriptis vtebātur: vt non solū eos fallerēt, a quibus tunc audiebātur: verū vsq; ad nos etiā mēdaciū per manus traditū perueniret in pulcherrimis versibus metrisq; seruatum. Me ergo sape illorū versū nomīne subiit pudor, si quādo cœli sectionē ac Promethei vincula recensent: gigantūq; rebellio- nem: atq; omnē illam de inferis tragœdiā. Et quo pacto ob amorē Iuppiter in taurū & cygnū versus sit: & quēadmodū ex muliere quispiam in auiculam vrsamve mutatus sit. Pegafos præterea Chimærasq; & Gorgonas, ac Cyclo- pas, atq; id genus omnia, admodum absurdas monstrōsasq; fabulas: et quæ mentes afficere puerorum queant: qui laruam adhuc lamiamq; me- tuunt. Q; poetica sint fortasse tolerabilia. At vrbes iam gētēsq; totas vna voce ac publicitus mentiri: an nō hoc ridiculum? Veluti quū Cretenses se pulchrū Iouis ostēdere nō pudet. Atheniēses Eriçthoniū editum e terra se- runt, primosq; illos homines in Attica olerum more ex terra emersisse. Hi tamen multo verecundiores q̄ Thebanī: qui ex serpentis dentibus satiuos quosdam progerminasse narrant, q; si quis hæc quū sint ridicula, vera esse non credat: sed ea prudēter examinans Chorebi cuiuspiā aut Margitæ exi- stimet eē: si qs aut Triptolemū credat in alatis draconibus per aerē vectum esse: aut Pana quendam ex Arcadia in Marathonem venisse auxilio: vel Orithyiam a Borea raptam esse: impius nimirū hic atq; insanus videatur eis: quippe q; tam manifesta veraq; nō credat, vsq; adeo obtinet mēdaciū. PHILOCLES. At poetis Tychiade vrbibusq; fuerit fortassis ignoscendū. Nā illi delectationē illā quæ ex fabula proficiscitur, vt quæ maxima sit illece- bra, poematibus suis immiscēt: qua potissimū erga auditores opus habēt. Athenienses vero Thebanīq; & si q; sunt alii, patriæ suæ plus maiestatis ex huiusmodi figmētis cōciliant. q; si quis fabulas auferat e Græcia: nihil obsti- terit quo minus earū narratores fame intereāt: quādo iam nemo futur⁹ sit hospiti, qui verū vel gratis audire velit. At si q; nulla tali causa/gaudēt ta- mē mēdacio: hi oīno ridiculī merito videātur. TYCHIADES. Recte dicis. Nā ego protinus ab Eucrate illo celebri venio: vbi multa incredibilia ac fa- bulosa quū audissem, imo vtro medio in sermone, discessi: non ferēs narra- tionē tā supra fidē: sed me velut furia quēdā abegerunt: dū mōstrōsa mul- ta atq; absurda referret. PHILO. Atqui Tychiade/vir grauis Eucrates est:

protinus

Philopseudes. Fo. CXX.

et nemo certe crediderit illū tam promissa barba virum sexagenariū: & qui præterea sit plurimū in philosophia versatus: sustinuisse vt aliū quēq̃ audiret se p̃sente mētientē: nedū vt ipse tale quicq̃ audeat. TYCHIA. At nescis amice qualia referebat. Tum ea q̃ cōstanter asseribat. Præterea q̃ sancte in plarīsq̃ iurabat: admotis etiā filiis: adeo vt ego quū etiā respicerē, varia me cū cogitarē: interdū qdē illū insanire neq̃ animo constare: interdū vero ita cogitabā, fugisse me, q̃ impostor esset, ac tantū tēporis sub leonis pelle ridiculam quandā simiam circūtulisset, adeo absurda narrabat. PHILOCLES. Quanam illa (per lares) sunt Tychiade? Nā cupio cognoscere quamnā p̃stigiaturam sub tam longa barba oculuerit. TYCHIA. Solebā quidē etiā alias Philocles aliquoties eū interuifere: si quādo videlicet multo otio abūdarem. Hodie vero quū opus esset mihi conuēto Leonthico (Est autem, vt scis, amicus mihi) edoctus a puero / eum se ad Eucratē mane contulisse: vt eum morbi inspicendi causa videret: amborum nomine, nempe vt & Leonthicum conuenirē, & Eucratē viderem: ignoraueram autē q̃ agrotaret: ad eum prouenio. At Leonthicum ibi iam non inuenio. Nam paulo ante vt dicebant exiuerat: alios vero confertos reperio: in quibus erat & Cleodemus Peripatericus, & Dinomachus Stoicus, & Ion: nostri virū: illū dico q̃ ex Platonica doctrina magnam sui admirationē expectat: vt qui solus mentē viri dephenderit: quiq̃ eius oracula aliis quoq̃ possit enarrare. vides quos tibi viros noīo, nimirū omni sapiētia atq̃ oī virtute p̃ditos, vtpote ip̃m ex qua q̃ secta caput: reuerendos hercle oēs, atq̃ aspectu ppemodū terribiles. Ad erat præterea medicus Antigonus: vt vsui in morbo esset aduocatus opinor. Et melius iam habere se videbat Eucrates. Ac morbus quidā ex familiaribus erat. Humor enim rursus ī pedes ei descēderat. Sedere me ergo Eucrates in lecto iuxta se iussit voce languidule remissa paululū: quū me conspiceret: q̃q̃ interim dum ingrederer, vociferantē eum ac vocem intendētem audieram. Tamē ego admodum curiosē cauens ne pedes eius tāgerem: vbi me vulgaribus istis verbis purgaueram: q̃ eum egrotare nesciuerim: q̃ vbi rescissem, curriculo venerim: adsedi prope. & illis quidē sermo iam de morbo erat: & quædam iam ante dixerant, quædam vero etiam tunc narrabāt. Præterea medicamēta quædam quisq̃ proferebat. Cleodemus igitur, Si qs ergo (inquit) sinistra manu tollens humo mustelæ dentem, sic interfecit, vt antē dixi, in leonis pellem illigauerit, nuper excoriati: ac deinde circum crura posuerit: ilico sedatur dolor. Non in leonis pellē (inquit) Dinomachus, vt ego audiui, sed in ceruæ potius scemellæ virginis adhuc & nondū initæ, & res quidem magis est hoc pacto credibilis: velox enim cerua est:

Luciani

maximeq; valet pedib⁹. Et leo quidē fortis est: pinguedoq; eius ac manus dextra piliq; qui recti e barba prominent magnā vim obtinent: si quis vti nouerit: cum pprio cuiq; carmine:at pedū curam minime pollicent^r. Et ipse quoq;, inquit Cleodemus, olim sic putabam ceruina pelle vtendū: propter ea q; cerua velox esset. At nup vir quidā Libycus peritus pfecto in reb⁹ huiusmodi contra me docuit: ceruis ostendens velociores esse leones: quippe q; eas, inqt, etiam persequendo capiūt. Laudabāt qui aderāt: tāq; recte dixisset Libycus ille. Tum ego putatis, inquā, incantamētis qbusdā sedari talia: aut foris admotis appendiculis quū intus malum grassetur? Riserunt hūc sermonē meum: et palam in me magnā damnabāt amentiam: q; apertissimas res ignorarem: et quibus nemo qui sapiat/contradicat: quin sic se habeant. At medicus certe Antigonus delectari mihi visus est hac rogatione mea. Iamdudū autem neglectū habitus fuerat, opinor, quū opē Eucrati ferre ex arte vellet: denuntians videlicet vino vt abstineret: atq; oleribus vesceret: et vigorem animo omnino minueret. Cleodemus ergo subridens interim Quid ais, inquit, Tychiade? incredibile tibi videtur esse: vt ex rebus huiusmodi parentur quædam apud morbos remedia? Mihi certe videt^r inquā ego: nisi naribus adeo mucosis sim: vt credam ea quæ foris applicantur mihi hūc cum his quæ morbos excitant/ intus cōmunicant: p verba tamē, vt dicitis, ac prætigiaturam operari: et quū appenduntur sanitates immitte re, id pfecto nunq; fieri possit: nec siqs vel in Nemei leonis pellē sedecim muſtelas integras insuerit. Ego profecto leonē ipm e doloribus sape claudicantem vidi in vniuersa suiipsius pelle. Nimium idiota es inquit Dinomach⁹ neq; vnq; tibi curæ fuit: vt disceres quonam modo res istiusmodi aduersus morbos quū adhibentur conferunt: ac mihi videris ne notissima quidē ista recepturus: febriliū videlicet istarū profligationes/ quæ certo quodam ambitu recurrunt/ tum serpentū demulsionēs: ac bubonū sanationēs: et cætera: quæcunq; anus etiam iam faciunt, q; si illa fiunt omnia: quorū tandē nō putabis hæc etiam similibus rebus fieri? Infinita congeris, inquā, Dinomache clauumq;, vt aiunt, clauo extrudis. Neq; enim constat ea quæ cōmemoras/ eiusmodi vi fieri. Quamobrē nisi reddita ratione psuaseris primū natura fieri posse: vt febris/ tumorq; vereatur aut nomē aliquod diuinū/ aut dictio nem aliquā barbaricam: ob idq; ex inguine fugiat: aniles adhuc fabulæ sunt quæcunq; retulisti. Tu mihi videris inquit Dinomachus quū ista dicas, ne deos quidem esse credere. Si quidem putes fieri nō posse: vt per sacra nomina remedia morbis adferantur. Hoc, inquā ego, vir optime ne dixeris: nihil enim phibet quo minus, etiam si maxime dii sint, ista tamen sint vana. Ego

Philopseudes. Fo. CXXI.

vero & deos colo & medelas eorum video & leuamēta quæ laborātibz oō
serūt Pharmacis videlicet atq; arte medica restituentes. Itaq; Aesculapius
ipse eiusq; posterī salutaria pharmaca admouētes medebātur agrotis: non
leones aut mustelas circūligātes. Mitte hunc (inqt) Ion. At ego vobis mira
bile quiddā narrabo. Erā adhuc adolescētulus: annos natus ferme quatuor
decī: quum qdam ad patrē meum venit nūciās ei Midā vītis cultorē seruū /
etiā aliis ī rebus robustū atq; industriū, circa plenum iā forī a vipera mor
sum iacere iā putrefacto crure. Etenī dum ligaret palmites ac vallīs circū
plicaret: adrepentē bestiolā maximū ei pedis momordisse digitum. Tum il
lam qdem ilico aufugisse, & sese rursus ī latebrā condidisse. Illū vero eiulare
perditum e doloribus. Hæc ergo quum nunciarētur iā Midam ipsum vide
bamus ī lectica domū a conseruis adportari: inflatū totum: liuidū ac super
ficie tabefactum, vix iā spirantē. Pater ergo quum id moleste ferret: inquit.
Ego enī vīrum quendā babylonium ex chaldeis quos vocant protinus huc
adducā: qui sanabit hominē. & ne diem narrādo conterā: venit babylonius
ac Midā restituit: effugato ex corpore veneno quādā incantatione, & ad pe
dē eius appēso virginis defunctæ lapillo: quē e colūna exciderat. Atq; istud
quidē hactenus forsā mediocre fuerit. Tum Midas iā ipse sublato ī quo ala
latus erat scabello, discessit ī agrum. tantum potuit incantatio: & colūnar is
ille lapis. At idem iste babylonius alia præterea diuina plane fecit. Nempe ī
agrum profectus mane, quum pnunciasset sacra quædā ex vetusto codice:
septē nomina: sulphure ac face lustrato loco in orbē ter obambulans, serpē
tes omneis inuitos exciuit: quicunq; ītra eā regionē erant. Veniebant ergo
tanq; ad incantationē tracti: serpētes multi: atq; aspides, & viperae & cerastæ
& iaculi, phryniq; ac physali: relinquebatur autē vnus draco: annosus / pro
reperē (vt opinor) ob senectam non valēs: q non fuerat audiēs dicto. At ma
gus. Non adsunt oēs inqt. Tum vnum quēdam ex serpētibz eum videlicet
qui natu minimus erat, selectum legatū mittebat ad draconē. ac paulopost
venit etiam ille. At postq; iam collecti constitissent Babyloniis ī eas insibula
uit. Atq; illi repēte admodum omnes ab eius flatu icēsi sunt: nobis īterim
admirantibus. Tum ego dic mihi iquā Ion. Serpēs ille legatus, iuuenē illum
eo, vtrum manu perduxit draconē q iam (vt ais) senuerat: an ille baculum
gestans īnitebatur? Ludis tu qdem inqt Cleodemus. At ego, q & ipse quoq;
olim minus talia credebam q nunc tu: putabam enī nulla ratione fieri posse
vt ea crederē: tamē quum volantē primum conspicerē: peregrinum illum
barbarum (erat autē vt ferebant ex Hyperboreis) credidi: ac victus sum:
quum tamen multum diuq; repugnāsem, nam quid facerem quum eū cer

Luciani

nerem in aere volantem: atq; id interdiu: ac super aquam ingredientē: atq;
per mediū ignem incedētem: idq; lente ac sensim! Tu ne inquam ego ista
videbas: virum Hyperboreum volantem: aut super aquas ambulantem: &
maxime (inquit ille) carbativis indutum: quo calceamenti genere illi potis-
simum vtuntur. Nam minutula ista / quid attrinet referre: quacumq; fecit:
quo pacto amores immiserit: ac daemones exegerit: mortuolq; marcidos in
vitam reuocauerit: atq; Hecaten ipsam palam conspectibus exhibuerit: lu-
namq; e coelo detraxerit! Quin ego vobis referam quae ab eo fieri conspexi
in Glaucia Alexidis filio. Glaucias hic quum patris nuper defuncti substan-
tiam suscepisset: Chrysidem amabat Demeleti filiam: ac me quidem prae-
ceptore in disciplinas vtebatur: ac nisi amor ille a studio deduxisset etiā, vni-
uersam peripateticorum doctrinam perdidicisset: vt qui octo & decē quā-
esset annorum iam absoluerat analytica: tum physicam auscultationem in
finem vsq; percurrerat. Amore tamen victus, mihi rem omnem significat.
Ego vero quemadmodum par erat, quippe qui praeceptor eram, Hyperbo-
reum illum magum ad eum duco: conductum quatuor ilico minis in ma-
num datis: oportebat enim preparari quiddam ad sacrificia: tum sedecim
praeterea: si Chryside potiretur. Ille vero crescentem obseruans lunā Nam
tunc vt plurimum huiusmodi sacra peraguntur) fossam quum effodisset:
in aperto quodam loco domus: sub dio circa mediam noctem, euocauit no-
bis primum quidem Anaxiclem Glaucia patrem: ante septem menses vita
defunctum. Succensebat autem ob amorem senex, atq; indignabatur. Tan-
dē tamen ei permisit: vt amaret. Postea vero Hecaten quoq; eduxit: adferē-
tē vna cerberum: tum lunam detraxit multiforme quoddam spectaculum,
& qd̄ alias aliud apparebat. Primum quidem muliebrē formam referebat:
deinde in vaccam formosam vertebatur. Postremo vero catula videbatur.
Hyperboreus ille tādē, quum finxisset quendam e luto Cupidinem, Abi
inquit atq; huc perducas Chrysidem: ac lutum quidem protinus euolabat:
paulopost autē affuit illa pulsans ostium. Tum ingressa Glauciam comple-
ctitur: cum q̄ insanissime deperiens: & cum eo versata est: quoad gallos ca-
nentes audiuius. Tum vero luna subuolabat i coelum: atq; Hecate subiit
terram: ca teraq; spectra disparuerunt: & Chrysidem tādē emisimus cir-
ca ipsum ferme diluculum. Hac Tychiades si conspexisses, haudquā am-
plius dubitasses esse multa in carminibus istis commoda. Bene dicis inquā:
ego credidissem equidē si vidissem ea: nunc vero ignoscendum mihi puto: si
qualia vos videtis, acute perspicere non possum. verū tamen Chrysidem il-
lam quam dicis noui: mulierē plane meretricē ac facilem: nec video sane cu-

Glaucias
Chrysis

Philopseudes. Fo. CXXII.

ius gratia ad illam egrueritis luteo illo legato magoq; ex Hyperboreis vsq; atq; ipsa insuper luna. Quippe quā viginti drachmis ducere in Hyperboas reos vsq; potuisses. Mirifice enim sese offert ad hanc icantationem mulier. Et contrarium quiddā spectris istis habet. Nam ea quidē aris ferrive soni si audierint fugiunt (nam id vos prædicatis) illa vero si argentū vsquam sonuerit accurrit ad tinnitū. Præterea ipsum etiā magum admiror: q; cū di-
tissimas mulieres in amorē sui possit elicere, atq; ab eis solida talenta susci-
pere, is tamē ob quatuor minas admodum tantilli lucelli auidus Glauciam amoris compotē fecerit. Ridicule facis inquit Ion: qui nihil credis. Ego te li-
benter ergo rogauerim quid de his respondeas: qui dēmoniacos liberāt er-
roribus: adeo manifeste spectra illa carminibus eiicientes! Atq; hæc me dice-
re non opus est: verum omnes nouerunt: Syrus ille ex Palæstina, qui harum
rerum artifex est, q̄ multos mortales suscipiat: qui ad lunam concidāt: oculi
loq; distorqueant: spumaq; os oppleant: quos tamen erigit ac sanos remita-
tit: magna accepta mercede: diris eos malis liberans. Etenim quum iacenti-
bus instet, rogaueritq; vnde sint in corpus ingressi: agrotus quidē ipse ta-
cet, at demon vero respondet (aut lingua græca loquens: aut barbarica: aut
vnde cūq; fuerit ipse) & quomodo & vnde intrauit in hominē. Ille vero adiu-
rans eum ac nī paruerit minitans etiam, expellit abigitq; dēmonem. Quin
ego quoq; dāmonem quendam exeuntem vidī nigrum certe & colore fus-
midum. Non magnum erat inquam ego talia te Ion cernere: cui ipse etiam
apparent Ideæ quas vestræ familiæ parens ostendit Plato: rem videlicet
spectatu tenuem atq; euanidam: quantum ad nos homines lusciosos. Ita
ne solus Ion inquit Eucrates istiusmodi vidit: ac non alii etiam multi in-
ciderunt in dāmones: alii noctu alii etiam interdū! Ego profecto non se-
mel sed millies iam talia conspexi: ac primum quidem turbabar ad ea: iam
vero ob consuetudinem nihil nouum aut prodigiosum mihi videre videor
maximeq; nunc ex quo anulum mihi Arabs dedit ex ferro de cruce quapiā
sumpto / factum: carmenq; docuit nominibus multis plenum. nisi for-
te ne mihi quidem fidem sis habiturus Tychiade. At qui fieri possit in-
quam: vt Eucrati non credam Diuonis filio: viro in primis sapienti ac
libere quæ sibi videntur domi in priuato suo cum auctoritate narranti!
Illud ergo de statua inquit Eucrates: quæ omnibus qui in domo sunt sin-
gulis noctibus apparet: tum pueris: tum adolescentibus: tum senibus.
hoc inquam non a me dumtaxat audieris: verum etiam a nostris omnibus!
De qua statua inquā ego? Non vidisti (inquit) quum ingredereris statuam
quādam in atrio collocatā: sane q̄ pulchrā: opus Demetrii: q̄ statuas humana

Luciani

specie fingere cōsuevit! Nonne illam dicis inquā quæ disci iacit: quæ inclinata est ad emissuri gestū reflexa in eam quæ disci fert: altero pede modice inflexo: quæq; se erectura videtur vna cū iactu! Non inq;: nā vnū est ex Myronis operibus ille disci iactator: quē dicis. Sed nec eā quæ est ei proxima: est loquor cui teniis caput vinctū est: formosam illā. Nam id Policleti opus est: verū eas quæ a dextra sunt egrediētibus omitte inter quas & Tyrannicide illi stant: Critiæ Nesiota plasmata. tu vero an non ad aquam illam quæ influit quāpiam vidisti ventre prominulo: caluam: seminudatam: vulvis quibusdam barbæ pilis: insignibus venis: vero homini simillimā! Pelichus dux Corinthius esse videtur. Per louē inquā vidi quādam a dextra Saturni quæ tenias coronasq; aridas habebat: pectoreq; folia quædam inaurata. Ego inquit Eucrates ea inaurauit: quum me sanasset triduo febre pereuntem. Erat ne igitur etiam medicus inquā ego optimus iste Pelichus! Est: neq; ride inquit Eucrates: alioqui homo te haud multo post inuadet. Noui ego certe quantum valeat hæc quam tu rides statua. An non eiusdē putas esse immittere febres in quos voluerit quādoquidē potis est eiicere! Propitia inquam placataq; sit hæc statua mihi: quæ tantum valeat. Quidnam ergo aliud facientem eam viderunt omnes qui in domo sunt! Quum primū nox est inquit: hæc e base descēdens in qua steterat, in orbē totam domū circuit: omnes occurrunt ei interdum etiam canēti: nec quisq; est quem vnq; leserit: diuertere tantum oportet. Illa vero præterit nihil intuentes infestans: quum & lauat sæpe: & tota nocte ludit: vt ex ipso aquæ strepitu licet audire. Vide ergo inquā ego: ne forte non Pelichus hæc statua sit: sed Talus potius Cretensis: qui apud Minoem fuisse dicitur. Nā & ille æreus quidā cretæ custos erat: q; nisi ex ære non autē ex ligno facta esset: nihil eā prohiberet: quū non opus Demetrii sed vna potius ex Dædali machinis esse videat. E base nāq; (vt ais) etiā ista fugit. Vide inquit o Tychiade: ne te posthac scōmatis huius poeniteat. Noui equidem ego quid illi euenerit: qui obolos surripuit: quos ei quoq; nouilunio suspendimus. Profsus atrociora inquit Ion oportebat accidere: quippe qui sacrilegus erat. quomodo ergo illū vltus est o Eucrates! Nam audire cupio: etiam si q; maxime Tychiades iste diffisurus est. Multi inquit ille ad pedes eius oboli iacebant: aliæq; item numismata: quædam argentea ad crus eius affixa cara: ac laminæ quoq; argenteæ: vota cuiusq; aut merces ob sanationem eius qui ab eo liberatus esset quū febre detineretur. At erat nobis seruus quidam libycus sceleratus, equorum curatior. Hic noctu aggressus est ea auferre omnia: abstulitq; digressam iā quū obseruasset statuam. At quum primū reuersus intellexit sacrilegio se cōpi-

Philopseudes. Fo. CXXIII.

latū Pelichus: vide quo pacto sese vltus ē, atq; furti pdidit Libycū. Tota nocte attritū obambulabat ī orbē miser: exire nō valēs, tanq̃ in Labyrinthū inci-
disset: quoad orta die iā deprehēsus est: ea tenēs q̃ furto abstulerat, ac tū qd
de cōprehēsus plagas non paucas recepit: nec tēporis multū supstes malus
male periit, vapulās / vt dicebat / singulis noctibus: adeo vt vibices postridie
apparerēt ī corpore. I nunc & post ista quoq; Tychiades Pelichū ride, ac me
tanq̃ coactanetū Minoi iā delyrare puta. At o Eucrates, inquā ego, q̃diū as
erit as operisq; plastes Demetrius Alopecōsis fuerit: q nō deos sed hoīes fin-
gere cōsuevit: Pelichī nunq̃ statuā verebor: quippe q nec ipsum etiā viuē-
tē si mihi minaretur admodum timuissē. Ad hēc medicus Antiochus. Et
mihi o Eucrates (inquit) Hippocrates æreus est magnitudine ferme cubi-
tali: q tūc dūtaxat quū lucerna extīncta sit, totā ī orbē domū ambit: perstre-
pēs ac Pyxides euerētēs, Pharmacāq; cōmiscēs, atq; ostia circūuerēs: maxi-
meq; si quādo sacrificia p̃termittimus: qbus ī singulos annos ei sacrificam⁹
Postulat ergo inquā ego etiā Hippocrates medicus iā: vt sibi sacrificet: in-
dignaturq; nisi ī tēpore iustorū sacrificiorū epulis accipiat: quē nimirū de-
cebat boni cōsulare: si quis ei libauerit: aut mullū insperferit: aut caput co-
ronauerit. Audi ergo iquit Eucrates: istud certe etiā testibus pbauero: qd
ante annos quīq; vidi. Erat ferme vindemię tēpus. Ego vero ī agrum circa
meridiē vindemiātū dimissis operariis / ī syluā solus abibā: cogitans iterim
quiddā atq; cōsyderās. At postq̃ ī saltū perueni: canū primo latratus īso-
nuit. Ego vero Mnasona filiū meū cū æqualibus veniētem ludere venariq;
(quēadmodum solebat) cōiiciebā. At res haudquaq; sic se habebat: verum
paulopost facto terræ motu, sonūq; velut e tonitru, mulierē aduenientem
video terribilē: proceritate ferme semistadiali. habebat autē ī sinistra facē:
ī dextra vero gladiū viginti circiter cubitorū. Et īferne qdē pedibus erat
serpētinis, supne vero Gorgonē referēs vultu videlicet atq; aspectus horro-
re: pro coma quidē draconibus tanq̃ casarie circūcineta: aliis collū ample-
ctētibus, aliis etiā per humeros sparsis. Videte / iquit / amici quo pacto etiam
īter narrādū exhorruī. & simul hęc dicēs Eucrates, ostēdit omnibus bra-
chii sui setas erectas metu. Ion ergo ac Dinomachus & Cleodemus vehemē-
ter inhiantes auscultabāt eti viri senes, tanq̃ naribus traherētur: adorātes
apud sese tam incredibilē Colossū: mulierē semistadialē: gigantē quoddā
Mormolociū. Ego vero cōsyderabā iterim: cuiusmodi erāt hi q cū iuueni-
bus sapientiæ noīe versent: vulgoq; ī admiratione habeant: quū sola nimi-
rū canicie barbaq; ab ipsis differant infantibus. Caterum etiā illis ipsis faci-
lius ductiles ad credēda mēdacia. Dinomachus ergo, dic mihi iquit Eucra-

Luciani

res illi canes deæ, quæra magnitudine erant! Elephantis iquit ille proceriores idicis, nigri & ipsi hirsutiq; sordido squallidoq; villo. Ego igit quum viderē restiti, inuerso protenus i interiorē digiti partē (qđ Arabs mihi dederat) sigillo. Hecate ergo percussio draconicis illis pedibus solo/hiatū effecit maximum: & qui imani magnitudine penitus æquaret tartarū. Deinde paulopost abiit i eum desiliens. Ego vero presente animo / porrecta ceruice inclinatus/inspexi appressa arbore quapiā: quæ vicina stabat: ne obortis mihi tenebris ac vertigine / i caput præceps iciderē: deinde conspexi ea quæ in inferno sunt omnia: pyr i phlegethontē lacū: Cerberū: manes: adeo vt quosdam etiā eorum agnoscerē. Patrē ergo meum manifeste cernebā adhuc his ipsis amictum: qbus eum sepeliuimus. Quid agebāt (inquit Ion) o Eucrates animē! Quid aliud, iquit ille, q̄ per tribus familiisq; cum amicis cognatisq; versantur: i Asphodelo collocati: Contradicant ergo etiā nunc (iquit Ion) Epicurei sacro Platoni eiusq; de anima rationibus. At tu nonne Socratem etiā ipsum Platonēq; videbas iter manes! Socratē (ingt) vidi: neq; illū tamē euidenter: nisi q̄ inde conieci: qm̄ caluus ac vētricosus erat. Platonē vero nō cognoui. Nā apud amicos nimirū vera fateri oportet. Simul ergo atq; ego omnia conspexi: & hiatus coīte: & ex famulis meis qdam quærētes me, atq; in his Pyrrhias hic supuenerē hiatu nondum plane obducto. dic Pyrrhia: an non vera narro? Per Iouē inquit Pyrrhias: & latratum audiui per hiatū: & ignis qdem a face mihi suffulgere videbatur. Tum risi ego profecto: teste latratum ignēq; i cumulum addēte. Tum Cleodemus: haudquaḡ noua ista ingt, neq; aliis inuisa vidisti. Nā & ipse haud ita pridē quum ægotarē tale quiddam conspexi. Prospiciebat mihi curabatq; Antigonus hic: ac septima dies erat. Febrisq; o qualis: incēdio certe vehemētiore. Omnes ergo me relinquētes solum i clauis foribus foris manebant. Sic enī iusseras Antigone: si quo pacto possem obdormiscere. Tunc igitur astitit mihi iuuenis qdam vigilanti: pulcher admodum: veste circumamictus candida. Ac me quum excitasset, per hiatum quēdam ducit ad iferos: sicuti ilico cognoui: Tantalum quum viderē ac Tityum Sisyphūq;. At cetera vobis quid cōmemorē? Postq; vero ad tribunal pueni (Aderat autem & Aeacus: & Charon: parcaq; atq; Erinnes) quidā velut rex (Pluto certe mihi videbat) assedit singulorū nomina perrepsens: q morituri erant: quos diem iam vitæ præscriptum præterisse contigerat. Iuuenis ergo me adducēs illi exhibuit. At Pluto tunc incanduit: & ad eum q me ducebat, nondum illi completum est statmē inquit. Abeat ergo. Tu vero fabrū Demylū adduciā siquidē vltra colū viuit. Tū ego letus recurrēs, ipse qdem iam febre liber eram: denunciabā vero omni

exhibuit

statmē cōphre

Altra colum cinere

Philopseudes. Fo. CXXIII.

bus q̄ Demylus eēt moritur⁹. Manebat aut nobis i vicinia egrotās etiā ipse
nōnihil vt renūciatū est. Ac paulopost audim⁹ eiulatū eorū q̄ lugebant eū.
Quid miri est iquit Antigon⁹? Ego etenī quēdā noui post vigesimū diem q̄
sepultus ē resurrexisse. nā hoīem & anteq̄ moreret, & postq̄ resurrexit, ipse
curauī. Et quo pacto (iquā ego) i dieb⁹ viginti neq̄ tabuit corp⁹: neq̄ p̄terea
fame corruptū est: nisi fortassis Epimenidē quēpiā tu curasti? Hec quū dice
remus protinus īgrediebantur Eucratis filii e palestra redeſites. Alter qdē
iā ex ephebis excesserat: alter vero ānos nat⁹ erat circiter quideci. Tū saluta
tis nobis iuxta patrē adfidebāt i lecto: ac mihi qdē sella illata est. Tū Eucra
tes tanq̄ e cōspectu filiorū admonit⁹: sic his frui mihi cōtigat iquit: simulq̄
manū eis iiecit: vt apd te Tychiades vera narrabo. Felicis memoriē vxorē
meā hortū matrē nouerūt oēs, quo pacto dilexerī. Nā declarauī his reb⁹ q̄s
i eā feci: nō mō dū viueret: verū etiā postq̄ vita functa est. Quippe q̄ mundū
ei⁹ vniuersum vestēq̄ qua dū viueret oblectabā, i rogū illi⁹ iniecerī. Septi
ma vero post mortē diē, ego qdē hic i eūdē lectū incūbebā: quēadmodū nūc:
luctū eū mihi cōmitigās: quē de illa cōceperā. Legebā enī tacit⁹ Platonis illū
de aīa libellū. Ingređiū iterī demenete ea ipā atq̄ adfidet iuxta: quēadmodū
nūc Eucratides hic: minorē designās filiū. Hic vero ilico tremuit admodū
pueriliter. ac dudū ad narrationē paliebat. Ego vero (ingt Eucrates) vt cō
spexi, amplexus eā singultū lachrymabā. Illa vero me vociferari nō patiebat
verū īculabat me: q̄ quū ei fuisset i reliqs gratificatus oībus, e sandaliis au
reis alterū nō cremauerā. supesse aut id dicebat: q̄ sub arca ceciderat: atq̄
ob id nos quū nō iuenirem⁹ alterū tm cremaueram⁹. Nobis aut adhuc dis
serētib⁹ sceleſtissimus qdā caniculus q̄ mihi i deliciis erat, i lecto cubās alla
trabat: eavero ad latratū euanuit. At sandaliū sub arca reptū est: posteaq̄ a
nobis iocsum. An hec etiā Tychiades reculabis credere: quū tā sint euidentia
quotidieq̄ seruant? Per louē inquā ego digni fuerit: qbus aureo sandalio na
tes puerorū more feriant: si q̄ ista nō credāt: atq̄ vsq̄ adeo ipudēter vero re
sistāt. Interea Pythagoricus ītrabat Arignotus: comatus ille, ab aspectu ve
nerabilis. Nosti illū doctrinē noīe celebrē: q̄ cognominat sacer. Atq̄ ego qui
dē, vt eū cōspexi, respirauī: hoc ipsum qd puerbio dici solet, aduenisse mi
hi ratus: nēpe securi quāpiam aduersus mēdacia: Occludet iquā eis ora vir
sapiēs: adeo monstrosa narratibus: atq̄ prorsus iuxta vulgatū illud adagiū
repēte deum immisum esse mihi hunc a fortuna putabam. Hic vero postq̄
adſedit: assurgēte ei ac cedēte Cleodemo: primū de morbo percōtatus est:
seq̄ audisse dicebat, Eucratem iam se melius habere. At quidnam inquit in
ter vos philosophamini? Nam interim dum ingrediebar subauscultauī:

q̄ iiii.

Simulm

*Securis aduersus
mendacia*

*Deus a fortuna
missus*

Luciani

ac mihi certe videmini in re quapiam pulchra conuersari. Quid aliud inquit Eucrates: quod ut huic adamantino psuadeamus (me demonstras) ut daemones credat aliquos esse phantasmatas: ac mortuorum animas super terram obambulare: & sese quibus libitum fuerit ostendere? Ego igitur erubui: vultumque deieci reueritus Arignotum. At ille videt (inquit) Eucrates num hoc dicat Tychiades. Eorum tantum, qui violenter interierint, animas errare: veluti si quis suffocatus aut capite truncatus crucisve suffixus fuerit: aut alio quopiam istiusmodi modo e vita discesserit: eas vero quae fatali morte naturalique discesserint, haud quaquam amplius oberrare. Nam si hoc dicat non usquadeo absurda dixerit. Per Iouem inquit Dinomachus: ne esse quidem istiusmodi: nec praesentia cerni putat. Quid ais inquit Arignotus? in me torue aspiciens: nihil horum tibi videtur fieri? praesertim quum omnes (ut ita dicam) videant? Ignoscas inquam ego mihi si non credo: nam solus omnium non video. Quod si vidissem: profecto & credidissem quemadmodum & vos. Atqui inquit ille si quando Corinthum veneris: roga ubi sit Eubatidae domus. Atque ubi tibi fuerit indicata: nepe circa Craneum: in eam ingressus, dic ianitori Tibio: velle te videre: unde daemone Pythagoricus Arignotus quum adduxisset, abegerit: ac deinceps habitabilem domum reddiderit. Quidnam hoc erat Arignote? rogabat Eucrates. Inhabitabilis erat, inquit ille: diu propter terricula: quod si quis inhabitasset, expauefactus ilico fugiebat exactus a quodam horrendo ac terribili spectro. Deciderat ergo iam: tectumque rubebatur: neque quisquam erat omnino qui in eam ingredi fuerit ausus. Ego vero ubi haec audiui: libellos sumens (Sunt autem Egyptii mihi de talibus rebus admodum multi) veni in domum circa primam vigiliam: dehortante hospite ac ferme detinente: postquam didicerat quo iturus essem: in certis, ut putabat, exitum. At ego sumpta lucerna solus ingredior: atque in vastissimo atrio collocato lumine humi sedes tacite legebam. Adest vero daemon ille: cum quopiam e vulgo se congressurum ratus: ac me quoque quemadmodum alios perterritum: squalidus: hirsutus: ac tenebris nigrior. Atque hic quum adstaret: vndique me adfultim petens tetrauit si qua posset expugnare: ac modo in canem: modo in taurum: modo in leonem vertebatur. At ego correpto in manu quod maxime horreo carmine, simulque voce imitatus Egyptii & incantans est in domicilii tenebroso angulum quendam compuli. At quum aduertissem: ubi se in terram condidit: tum destitit. Mane autem desperantibus vniuersis: ac me quemadmodum alios mortuum sese reperturos putantibus: praeter omnem spem progrediens Eubatidae adeo: feliciter illi adnuncians: quod puram sibi ac spectris liberam domum iam liceret incolere. Atque illum assumens aliosque multos (sequebantur autem huius inopinatae rei gratia) quum ad locum duxissem: ubi condente se daemona conspexerat: iussit

adfultim

Philopseudes. Fo. CXXV.

vt sumptis ligonib⁹ matulisq⁹ suffoderēt. Atq⁹ vbi id fecerāt, inuentū est se
re ad passum defossū cadauer quoddā marcidū: ossib⁹ tantū humana spe
cie coharētibus. Illud igit⁹ effossū sepeliuimus: domus vero postea turba
ri pdigiis defuit. Hæc vbi narrauit Arignot⁹: vir prodigiosa sapiētia: ac re
uerēdus oībus: nemo erat ex his qui aderant, qui non multā mihi imputa
ret insaniā: qui talia non credā: narante prefertim Arignoto. Ego tamē ni
hil veritus neq⁹ comā/neq⁹ illā quā de eo habebant opinionē, Quid hoc in
quā Arignote? Eriā tu talis eras, in quo mihi sola spes fuit, fumo plen⁹ ac si
mulachris! Illud ergo nobis in te qd dici solet /euenit: vt thesaurū quū spe
rauerimus carbones offenderim⁹. At tu inquit Arignotus si neq⁹ mihi cre
dis narrāti: neq⁹ Dinomacho: aut huic Cleodemo: neq⁹ ipsi Eucrati: dic age
quēnam digniorē /cui his de reb⁹ fides habeatur /existimas: qui nobis dicat
cōtraria! Per Iouem inquā ego virū apprime mirabilē Abdera oriundū il
lum Democritū: cui tam firmiter erat persuasum eiusmodi nihil esse in re
rum natura posse: vt quū se in monimēto extra portas clausisset: ibiq⁹ dege
ret dies noctesq⁹ scribēs atq⁹ cōponens: iuuenesq⁹ cū quidā illudere cupien
tes ac perterrefacere /nigra veste in modū cadaueris ornatī / ac personis in
capita adfixis circūfistentes illū circūfiliēnt: crebro subsilientes: hic neq⁹
eorū cōmenta pertimuerit: neq⁹ eos omnino respexerit: sed inter scribendū:
desistite inq⁹ ineptire. Adeo firmiter credidit animas nihil esse postq⁹ e cor
poribus exierint. Hoccine ais, inquit Eucrates, dementē quēpiam virū esse
Democritū: si quidē sic existimauit. Ego vero vobis etiā aliud referā qd mi
hi ipsi contigit: nō qd ab alio acceperim: fortassis etiā tu Tychiades quū au
dieris cōpelleris accedere: ipsa narratiōis veritate coact⁹. Quū in ægypto
versarer adhuc adolescēs: a patre videlicet doctrinæ gratia trāsmissus: cu
piebā nauigio pfectus in Coptū illinc adiens Memnonē /miraculū illud au
dire: eum videlicet sonū reddentē ad orientē solem. Illum igitur audiri nō
hoc vulgari modo: quo audiunt alii: sonum quēpiam inanem: sed mihi ora
cula etiā edidit Memnon ipse aperto ore /septē versibus: qd nisi esset superua
canēti ipsos vobis versus recenserē. Inter navigādū vero incidit in nos vna
nauigans vir Memphiticus quidā: ex sacris illis scribis: mirabili sapiētia: &
qui vniuersam ægyptiorum doctrinā callebat. Dicebat autē tres ac vigin
ti annos in adytis subterraneis māsisse: Magiam interea doctus ab Iside. Pæ
cratem dicis (inquit Arignotus) præceptorē meū: virum sacri: rasum: li
neis indutū: doctū: pureq⁹ lingua græca loquentē: procerū: simū: labiis pro
missis: cruribusq⁹ gracilibus. Illū ipsum inq⁹ ille, Pæcratem: ac prinū quidē
quis esset ignorabā. At postq⁹ vidi eū: si quādo in portū appulissē⁹: cū alia

Luciani

multa miracula facientē: tum crocodilis insidentē agitasse: & cū feris ver-
santem: illas vero reuerentes esse: caudisq; adulantes: agnouī sacrū quēpiam
virtū esse: paulatimq; comitate mea me in eius amicitia ac familiaritate insi-
nuauī: adeo vt omnia arcana cōmunicaret. Ac tādē mihi persuadet vt fa-
mulis omnibus in Memphide relictis / se solus cōsequeretur: neq; em̄ defutu-
ros nobis ministros. Atq; ex eo tēpore sic vitā duximus. Quis in diuersorū
quodpiā venirem? homo accepto pistillo scobinave aut pessulo / vestib⁹ im-
plicās, quū in id carnē quoddā dixisset, effecit vt ambularet: vtq; aliis oib⁹
homo videret. Illud ergo abiēs, & aquā hauriebat: & coenā parabat: instrue-
batq; atq; in oibus cōmode subseruiebat ministrabatq; nobis. Deinde postq;
iam satis huius ministerii fuit: scobinā rursus scobinā, ac pessulū pessulum,
aliud recitans carmen reddebat. Hoc ego vehemēter conatus nō reperiebā
quo pacto ab illo expiscarer. Nam id mihi inuidebat: q̄q; in aliis esset facili-
mus. At quadā die in angulo quodā tenebricoso clam illo delitescēs subau-
scultaui propius incantationē illam. Erat autē trisyllaba. Tum ille quū pi-
stillo mādasset quæ curāda erāt, abiit in forū. At ego post ridie illo apud fo-
rum occupato, acceptū pistillum quum ornassem, syllabas illas simili modo
pronūciāns / aquā iussī vt hauriret. Tum impletam amphorā quū tulisset:
desiste inquā: neq; aquā ampli⁹ haurito: sed rursus esto pistillū. At illud mi-
hi haud amplius iā obtēperare volebat: sed aquā hauriebat cōtinue: quoad
hauriēdo totā domū nobis impleret. At ego quū resistere huic rei nō vale-
rem: timebā autē ne Pancrates reuersus (id qđ etiā euenit) irasceret: corre-
pta secure pistillū in duas partes dissecō. At vtraq; pars amphorā sumens
hauriebat aquā: iamq; vnius loco duo mihi ministri esse coeperunt. Inter ea
Pancrates superuenit: ac re intellecta illas quidē in ligna rursus, quēadmo-
dū ante carmen erāt, mutauit. At ipse me clanculū relicto, nescio quo clancu-
lū se subducens abiit. At possis istud etiā nūc inquit Dinomachus homi-
nem ex pistillo facere! Per louem inquit ille dimidia ex parte scdo: nā in prio-
rem formā nūq; a me restitui potest: postq; semel aquarius esse coeperit. Sed
deserēda nobis dom⁹ esset aquæ iā impleta. Non desistitis inquā ego huius-
modi mōstrōsa narrare viri senes! Alioqui horū saltē adolescētium gratia
incredibiles istas ac terribiles fabulas aliud in tēpus omittite: ne clāculum
terroribus ac pdigiosis fabulamētis impleantur. Parcere ergo eis oportet:
ne talia cōsuecant audire: quæ eos per totā vitā comitata perturbabūt: atq;
ad oēm strepitū meticulosos reddēt: posteaq; eos omnigena supstitionē imple-
uerint. Recte admonuisti me inquit Eucrates: quū superstitionē dixisti. Nā
quid tibi Tychiade de rebus huiusmodi videt: de oraculis loquor ac vaticī

Philopseudes. Fo. CXXVI.

nīs: & quacūq; quiddā numīne afflati proclamāt: quāve ex adytis audiunt! aut quā virgo numeris eloquēs futura prädicit! an videlicet nec talia credis! At ego q̄ anulū quēdā sacri habeo, Pythii Apollinis imaginē exprimē te sigillo: q̄q; hic Apollo mecū loquitur: nō dico: ne tibi videar ad gloriam meā res incredibiles narrare. Ceterū quē apud Amphilochū audiui in Mallo heroe mecū diu differēte: deūq; meis de rebus cōsulente: tū quē ipse vidi: volo vobis narrare. Deinde ex ordine & quē vidi in Pergamo: & quā audiui in Pataris. Itaq; quū ex aegypto redirem domū, audiremq; illud in Mallo variatissimū apertissimū simul ac verissimū esse: tamen sic oracula dare: vt ad rem respōdeat his quacūq; propheta quispiā in schedulam inscripta tradiderit: recte me facturū putauī: si dū prater nauigare, experīrer oraculū: deūq; de futuris quidpiam cōsulerē. Hęc adhuc Eucrate dicēte, quū viderem q̄ longe res esset p̄cessura: q̄q; non breuē incepisset de oraculo tragœdiam: ratus nō expedire, vti solus cōtradicerē oībus: relinquens eū ex aegypto adhuc in Mallū nauigātem. Nam & intelligebā molestā illis esse prēsentiam meā: vtpote qui dissentirem refellerēq; eorū mēdacia. Atqui ego ab eo inquā: quāsiturus Leonticū: nam opus habeo cū eo congregē. At vos quandoquidē parum sufficere vobis res humanas putatis: ipsos etiā deos deniq; in fabularū vobis partē vocate. Atq; hęc simul ac dixi discessi. Illi vero alacres iā libertatē nacti, vt est verisimile, mutuo sese epulis accipiebāt: ac mēdacijs ingurgitabāt. Talibus o Philocles apud Eucratem audiris/venio per louem inflato ventre: non aliter q̄ hi qui musto poti sunt: opus habēs vomitu. Tū libenter alicūde magno emerim pharmacū aliquod: quod mihi obliuionem ipduceret eorum quā audiui: ne me nōnihil earum rerū lædat inhaerens memoria. Nempe monstra: dæmones: atq; Hecates mihi videre videor. PHL. Quin mihi quoq; o Tychiade tale quiddā hic sermo tu⁹ attulit. Aiunt etenim non solum in rabiem verti atq; aquā formidare; quoscūq; rabidi canes mordeant: verū etiam si quem mordicus homo morsus momorderit, illum morsum quoq; nō minus canino valiturū: atq; eum etiam eodem modo formidaturū. Quin tu ergo videris: quum sis ipse apud Eucratem a multis mēdacijs morsus: mihi quoq; morsum illum communicasse: adeo mihi mentem dæmonibus impleuisti. TYCH. At bono animo simus. amice: quum magnū aduersus huiusmodi res remediū habeamus, veritatem: rectaq; omnibus in rebus rationē: quo si vtamur, nullis huiusmodi vanis stultisq; mēdacijs turbabimur.

Luciani Philopseudus seu increduli finis.

Luciani declamatio.

EIVSDEM LVCIANI DECLAMATIO PRO TYRANNICIDA
EODEM MORO INTERPRETE.

ARGVMENTVM DECLAMATIONIS.

Ascendit quidam in arcem: vt Tyrannum occideret, at ipsum quidem non inuenit: filium autem eius cum peremis-
set, gladium reliquit in corpore. Tyrannus ingressus, ac
filium iam conspicatus mortuum, eodem gladio se trans-
fixit. is qui ascenderat, ac Tyranni filiū interemerat, tan-
q̃ Tyrannicida premium petit.

DECLAMATIO.

Vum duos Tyrannos iudices vno die pereme-
rim: alterū quidē iam etate defectum, alterū ve-
ro florentē, eoque ad scelera successionē idoneū:
adsum tamen vnicū ob vtrūq; premiū petitu-
rus: idq; quum solus oīm qui vnq̃ fuisse Tyrāni-
cida: sceleratos duos / vno ictu sustuleri atq; ma-
ctauerim, filiū quidē gladio, patrē vero nimio il-
lo quo in filiū ferebatur affectu. Tyrānus igitur
ob ea quæ gessit, satis nobis supplicii dedit: quip-
pe qui & viuens filiū spectauit occisum: & tandē
(qđ maxime præter omnem spem fuit) ipse sui
coactus est Tyrānicida fieri. Filius igit̃ a me perēptus est. is seruiuit autē mi-
hi, etiā mortuus / ad aliā mortē: nā q̃ viuēs iniurias vna cū patre fecit, mor-
tuus patrē vt potuit interfecit. Qui Tyrānidē ergo sustuli ego sum, ensisq;
qui peregit oīa meus est: ordinē tātum imutauī cædiū ac perimēdi scelera-
tos nouaui modū: illū q̃ fortior erat & q̃ vlcisci poterat, amolitus ipse: senē
vero soli reliquēs gladio. Ego igit̃ ob ista etiā amplius aliquid a vobis expe-
ctabā sperabāq; me p̃mia pro peremptorū numero suscepturū: vt q̃ vos nō
presētib⁹ tantū malis eripueri: sed futurorū quoq; metu liberaueri, ac cer-
tā vobis libertatē prestiterim: nullo herede scelerū relicto. At iterim tot re-
bus a me præclare editis i periculū venio: ne a vobis nullo præmio donatus
abeam: solusq; mercede frauder: quā leges a me seruare statuerūt. Hic itaq;
meus aduersarius, nullo reipublice studio istud agere videt̃: sed eorū cæde
cōmotus: vt i eū q̃ mortis eis causa fuit vlciscat̃. Sed vos iudices auscultate
paulisper: dū Tyrānidis mala (q̃q̃ ipsi probe sciatis) expono. Nā & hoc pa-

Pro Tyrannicida. Fo. CXXVII.

Quo melius beneficii mei magnitudinē cognoueritis: & magis idē gaudebitis: reputantes quibus estis malis liberati. Neque enim, quēadmodū aliis plerisque iam saepe accidit, ita nos quoque simpliciter Tyrannidē & vnicam seruitutem sustinuimus: neque vnius domini libidinē ptulimus: sed soli omnī quos vnq̃ similis preffit infelicitas, duos vnius loco tyrannos habuimus: & in duplices miseri iniurias distracti sumus. At moderatior admodū senex erat: & in ira mitior: & ad supplicia seignior: & ad libidines tardior: vtpote atate iam impetus eius vehemētiam cohibēte: & voluptatum appetitiones refrenante. Et ad causas quidem facinorum inuitus a filio dicebatur impelli: quum ipse nō admodum tyrannicus esset: nisi quod illi parebat. nam in filium (vt iam ostēdit) propensus supra modum fuit. Omnia illi filius erat: illi obtemperabat: & iniuste fecit, quicquid ille iubebat: & puniebat, quos ille volebat: in omnibus illi morem gerebat: ac denique sub illius tyrannide vivebat & vtroneus filii cupiditatum satelles erat. At iuuenis vero honore atatis gratia patri cessit: & solo imperii nomine abstinuit: ceterum re ipsa tyrannidis caput ipse fuit. Firmitas quoque ac tutamentum principatus ab illo pendebat. quoniā & quod ex iniuriis provenit solus ipse fruebatur. Ille erat qui satellites ducebat: qui custodias regebat: qui subditos feriebat: qui insidiatores terreat. Ille erat qui ephēbos rapuit: qui nuptias temeravit: cui virgines adductae sunt: & si quae caedes erant: si qua exilia: pecuniarum expilationes: tormenta: contumeliae: haec omnia iuuenis fiebant audacia. Nam senex ipse obsequabatur & comes in malis erat: & tantum filii scelera comprobabat. Et res quidem nobis intolerabilis facta est, nam quum animi libidines ab imperio sumunt licentiam: nullum iniuriarū finem faciunt. At illud tamen nos vrebat maxime: diuturnam immo aeternam potius futurā hanc seruitutem sciebamus: & tradendam per successionem esse rempublicā populūque alii post alium domino ac scelerato hereditatē cessurā. Aliis profecto nō parvam spem haec res facit: quod perpendere possunt ac secum dicere. At iam cohibebitur: at iam morietur: ac paulopost erimus liberi. De illis vero nihil tale sperabatur. Sed iam nunc paratum imperii cernebamus heredem. Quāobrem nec suscipere negotiū audebat fortium quisque: qui tamen eadē mecum cupiebant. Sed desperabatur omnino libertas: & inexpugnabilis videbatur tyrannis: cū necesse esset tā multos aggredi. At me nihil ista deteruerunt. Neque perpenſa negotii difficultate detrahaui. Neque periculū expaui. Solus quidem solus, aduersus tam fortem ac multiplicem tyrannidem: immo vero non solus, sed cū gladio auxiliari conscendi: fortem etiam tyrannicidam mortē praeculis habens: sed propriam tamen caedem cōmune

Luciani Declamatio

ni libertate cōpensans. Cum in primā ergo custodiā incidissem: ac satellites
haud facile amouissem: obuium quēq; perimēs: & quicquid obfisteret confu-
ciens: in ipsum negotiū caput ferebar: in ipsum vnicū tyrannidis robur: in
ipsam nostrarum calamitatū materiam: & in summa arcis custodia sistens,
quum illū conspexissem sese generose defendentē, atq; resistentē: vulneribus
multis tamen interfeci. ac iā quidē sublata tyrannis erat: facinus cōfectum
erat: atq; exinde protin⁹ omnes liberi. Senex relictus est ille: solus: inermis:
custodibus exutus: magno illo satellite suo adēpto: nec ampli⁹ vlla genero-
sa manu dignus. Ibi ego mecū iudices talia cogitabā. Totū negotiū meum
bene se habet. Oīa peracta sunt: oīa strenue perfecta sunt. Quonam ergo iste
qui superest plectetur modo! Me siquidē ac dextera mea indignus est: prae-
cipue vero facinore tam splēdido ac iuuenili & generoso cōfecto. Cuius glo-
riam addita hac tam inerte cade minuerē. Dignū autem querere carnificē
quēpiam oportet: verū post erumnā tū, ne & hāc lucrifaciat, videat: punia-
tur: appositū tātum ensē habeat: huic ego reliqua cōmitto. Hāc vbi sta-
tuissem: illinc amolior. Ille vero sicuti ego ante diuinauerā fecit: ac tyrannū
interfecit: fabulāq; meā supremū actum addidit. Adsum ergo popularem
vobis gubernationē afferens: & omnibus securitatem denuncians: ac liber-
tatē feliciter annuncians. Nunc igitur factis meis fruimini. Sceleratis enim
(vbi videtis) arx vacat: imperat autem nemo: sed & honores tribuere licet:
& iudicare: & ex legibus contradicere, atq; hēc nobis ex me atq; hoc facino-
re meo profecta sunt: atq; ex illa vna cade: postq̃ pater haud amplius viue-
re potuit. Dignum igitur ob ista censeo debitum a vobis mihi prēmium
dari: non q̃ studiosus lucri sim: aut qui parua magnipēdam: neq; q̃ ob mer-
cedem de patria bene mereri in animum induxerim: sed q̃ mea officia cu-
piam vestro prēmio esse comprobata: ne despectus sit neue inglorius fiat
meus conatus: tanq̃ a vobis mancus & prēmio iudicetur indignus. At iste
cōtradicit: & me prater aequum ait facere: qui honorari velim ac prēmii
referre. Non enim esse me tyrannicidam neq; factum a me quicq̃ secundum
legem esse: sed factio meo quiddam ad prēmium petendum deesse. Rogo igitur
eum: quid reliquum a me desideras! non volui! non ascēdi! non peremi!
non liberaui! non imperat quisq̃! non iubet quisq̃! non dominus minatur
quisq̃! non me maleficorum effugit quisq̃! non dixeris. Sed omnia pacis ple-
na: & leges omnes redditae: & manifesta libertas: & popularis gubernatio
firma: & coniugia inuiolata: & pueri extra periculum: & virgines tutae: &
festas agens ferias ob communem felicitatem ciuitas. Quis est igitur ho-
rum omnium causa! quis illa sustulit! ista praeiuit! Ecce enim si me quisq̃ est

Pro Tyrānicida. Fo. CXXVIII.

hoc honore dignior, illi hac mercede cedo: ac præmio istoc abstinco. Sin vero solus ego cuncta peregi: audens: periclitans: adoriens: puniens alterum in altero: vlciscens: quid mea calumniaris officia! quid ingratum erga me populum facis! At ipsum non occidisti tyrannum: lex autem tyrannicidæ præmium statuit. Interest ergo quicq̃, dic mihi, an ipsum perimas: an mortis ei causam præbeas! Ego certe nihil puto, nempe hoc solum legis lator spectauit: libertatem & popularem statum: ac sceleratorum amolitionem, istud honorauit: istud gratia dignum censuit: quod factū a me non esse non queas dicere. Si enim illum occidi: quo occiso iste non potuit viuere: ipse nimirum mactauī. Cædes mea manus illius erat. Ne nimium ergo curiose de mortis modo disputes: neq̃ examines quomodo interiit. Sed an amplius non sit, an per me est: q̃ amplius ille non est. Quandoquidem hoc quoq̃ mihi videris excussurus & sycophantam in bene merentes acturus: si quis nō ense: sed lapide lignove aut alio quopiam modo peremisset. Quid vero si tyrannum fame oblectum ad mortis necessitatem adegissem! etiam ne tum requireres meamet manu peractam cædem! alioqui deesse adhuc aliquid mihi ad legem implendam diceret: atq̃ id grauiore supplicio interfecto malefico! Vñ solum examina: istud interroga: in hoc curiosus inquire: quis facinorosorum superest! quis iniuriæ metus imminet! quæ vestigia calamitatus! sin vero purgata sunt ac pacata omnia: sycophantæ est, modum rerum calumniantem, velle præmio ipsis factis debito fraudare. Ego siquidem hoc quoq̃ in legibus declaratum memini (nisi forsan ob longam seruitutem sim quæ in illis dicitur oblitus) causas mortis duas esse: siue quis ipse occiderit: seu si quis ipse quidem non occiderit: neq̃ manu rem gesserit: coegit tamen atq̃ occasionem necis dedit. æqualiter hunc etiam lex plectendum censet, atq̃ admodum quidem iuste: nam præbitam interitus causam nihilo iudicauit ipso facto minorem: ac reliqua iam de modo necis quæstio superuacua est. Illum ergo qui sic occiderit puniendum tanq̃ homicidam: æquū censeas: absoluq̃ nullo pacto velis: qui vero eodem quo ille modo, ciuitati benefecerit, indignū bene meritis præmio duces! Neq̃ enim istud possis dicere me videlicet id fecisse tantum: bonum autem exitum quædam temere non: me id destinante consecutum. Quid ergo pertinuisssem amplius: eo qui fortior erat interempto! Quid in vulnere gladium reliquisssem: nisi id ipsum omnino qd̃ erat futurū, prædiuinasssem! Nisi hoc fortasse dixeris: q̃ qui peremptus est tyrannus nō erat: neq̃ hoc nomen obtinebat: neq̃ multa vos ob id libeter si necaretur præmia dedissetis, sed hoc nunq̃ dices. Ergo interempto

Luciani.

tyrāno illi qui necis causam prębuit, non reddes pręmium! o curiositatem quomodo necatus est curas: cū libertate fruaris. Atqui lex (vt dicis) ipsum rerū caput examinat: media autē omnia valere sinit: neq; vltra curiosius inquirat. Quid enī, qui i exilium tyrannū cōpulisset, nō honorē iam tyrannici dē tulisset! Imo ac valde qdem iuste. Nam & ille libertatē pro seruitute pręstitit. At qđ a me factū est nō exilium, nec redintegrādę rebellionis metus, sed omnino pfecta sublatio est: & generis illius vniuersi interniciō ac totius mali radicitus excisio. Ac nunc per deos omnia mihi ab initio in finem vsq; (si videtur) excutite: an ptermissum quicq; ad implendam legem fuerit: & an quicq; mihi defuit: qđ adesse tyrannicidę debuit. Ante omnia igitur animum adesse generosum decet, atq; reipub. studiosum: paratumq; pericula pro communi commodo subire, ac propria morte multorum salutem redimere. Ergo ad id mihi quicq; defuit. An animo fractus sum! An pericula pspiciens per quę mihi vadendum erat detractauī! Non id dixeris. Mane ergo in hoc solo: ac me finge ex eo solo q; volui: atq; isto consilio fui: etiam si nīhil inde boni prouenisset: tamen ob mentem ipsam assurgentem prāmium tanq̃ bene merentem petere: quum tamen ego non potuerim: sed alius me secutus tyrannum occiderit: absolum (dic mihi) aut absurdum esset: tribuere: maximeq; si dicerem. Oviri: volui: cupiui: aggressus sum: atq; animi mei signa dedi. Solus honore dignus sum. quid tum! Nunc vero nō id dico: sed & ascendī: & periclitatus sum: atq; innumerabilia priusq; adolecentem peremeram feci. neq; enī rem vsq; adeo facilem esse suspicemini: custodiam superare: ac satellites opprimere: vnumq; tot viros auertere. Sed ferme maximum in tyrannicidio atq; ipsum rei caput istud est. Nam ipse quidem tyrannus / non magnum opus est neq; magno negotio conficiendū: neq; expugnatu difficile: sed ea potius quę muniunt ac tuentur tyrannidem: quę qui vicerit: is omnia peregerit. nam reliquum quidem parum est. Siquidem istud ad tyrannum vsq; penetrare: nequaq; licuisset mihi: nisi custodum qui eos cingunt ac satellitum omnium victori, ac nisi eos omnes prius deuicissem. Nihil amplius adiicio. Sed iis rursus immoror. Custodias superavi: satellites inquam: tyrannum incustoditum: inermē: nudum reddidi. ob hac ne honore tibi dignus videor! An adhuc a me cādem postulas! Atqui si cādem etiam quęris: nec istud quidem deest. Neq; enī incruentus sum: sed perpetravi magnam ac nobilem necem iuuenis florentis atq; omnibus metuendī: per quem etiam ille tutus ab insidiis erat: quo solo confidebat: qui multorū loco satellitū suffecit. Quid tum ergo, num prāmio dignus sum! num tantarum rerum honore fraudabor! Quid enim si satellitem vnum,

Pro Tyrannicida. F. CXXIX.

si ministrū quēpiā tyranni pemiſſem! qd ſi ſeruum honoratiorē! an nō magnū etiā hoc tibi videretur/āſcendere/ atq; in mediā arce/ in mediis armis/ aliquem ex amicis tyranni cōficere! Nunc aut etiā illū qui peremptus eſt conſydera: filius erat tyranni: imo tyrannus grauior: ac dominus inclemēti-
or: ac tortor crudelior: extortor violentior. Tū, quod maximū fuit, heres omniū atq; ſucceſſor. Poſtremo q in longū poterat noſtras calamitates extēdere. Vis ne hoc me ſolum feciſſe: tyrannū aut ipm adhuc ereptū fuga vi-
uere! Munus ob iſta peto: quid dicitis! nō dabitis! Nō illum quoq; ſuſpectis: nō dominus! non grauis! non intolerandus erat! Nunc vero etiā caput ipm intelligite. Qd em iſte a me flagitat: id q optime fieri potuit, peregi: ac tyrannū alterius nece necaui: non vulgariter: neq; vno ictu: quod illi poſt tot ſcelera maxime fuit optandum. Sed dolore multo prius exagitant/et in oculis oſtendens miſere proſtrata, quæ illi fuerant chariſſima, filiū q̄q; ma-
lum/ tamen atate florentem/ ac patri ſimilem/ ſanguine ac tabo pleniū. Hæc ſunt patrū vulnera: hi legitimorū tyrannicidarū gladii. Hæc tyrānis cru-
delibus digna mors. Hoc ſupplicii ſcleribus tantis debitū. Nam ilico mori ilico neſcire: nullum tale ſpectaculum cernere: nihil habet tyrannica poe-
na dignū. Non em ignorabā (te appello) non inquā ignorabā: imo nec alius quiſq; quantū ille erga filiū gerebat affectū: et q poſt illum viuere ne paulu-
lum quidē dignaretur. Atq; omnes fortasſe patres ſunt in filios eiſmodi. At hic certe aliquid ſupra ceteros habebat: idq; merito: qppe qui illum ſo-
lum videbat ducē/ ſeruatorēq; tyrannidīs: ſolūq; pericula patris præoccu-
pantem: ac firmitatē imperio præſtantē. Vnde etiā q̄q; non ob amorē, at ob deſperationē ſaltem ſtatim illum ſciebam moriturū: quū cogitaret/ inutīlē ſibi vitā futurā, ſecuritate quam illi filius præbebat ablata. Omnibus igiſ
illum ſimul circūſepſi/ natura/ dolore/ deſperatione/ terrore/ ac tpm etiā fu-
turorū metu. His in illum cōmilitionibus vſus ſum: et ad vltimū illud cōſi-
lium coegi. Interiit nobis orbus/ afflictus/ dolens/ lachrymans/ luctū lugens/ breuem quidē: ſed q patri ſufficiat: et quod grauiffimū eſt, ipe a ſeipō: quod
mortis genus omniū eſt miſerrimū: multoq; acerbius, q̄ ſi inferatur ab alio
Vbi mihi gladius eſt! nū quis illū agnoſcat alius! nū cuiuſq; alterius telum eſt! Quis illū, in arcē duxit! ante tyrannū q; vſus eſt! q; illū tyrāno miſit! O
enſis mecum cōmunicās: rerū a me bene geſtarū ſucceſſor: poſt tot discrimi-
na, poſt tot mortes deſpicimur/ et indigni præmio videmur. Si em ob iſtud ſolum hunc a vobis honorem peterem: ſi dicerem: O viri tyranno mortem
cupienti, ac tum inermi forte deprehēſo, meus iſte ſubſeruiuit gladius atq;
opam ſuā ad cōſequēdam libertatē cōmodauit omnib?: honore ac præmio in-

Luciani Declamatio.

dignū putassetis: dñm tā popularis rei nō retaliassetis: nō inter benefacto-
res inscripissetis: nō inter sacra gladiū ipm reposuissetis: non secundū des-
illum coluissetis: Nūc mecū cogitate: qualia tyrannū ipm ante mortē et fe-
cisse/et dixisse sit verisimile: quū filiū pimerē/ac vulneribus multis in parte
corpis conspicua pfoderē: quo videlicet genitor vreret/ atq; aspectu primo
stupefceret: miserabiliter exclamauit atq; iclamauit p̄rem: nō vt auxiliator
esset /aut cōmilito, q̄ppe q̄ iā senex erat atq; inualidus: sed domesticorū ma-
lorū spectator. Ego illinc digredior: toti⁹ quidē tragœdiæ auctor. Reliqui
vero hīstrioni cadauer /et scanā/et ensem: ac cetera quæ fabulæ superant.
At ille quū adesset/ac videret filiū quē habebat vnicū/vix respirantē/ lacrū
ac morte plenū: vulnera quoq; illa densa ac multa et letalia gerentē: sic ex-
clamauit, O nate, sublati sumus: interempti sumus: tyranni cēsi sumus: vbi
iste interfector est! ad qd mihi pcit! cui me reseruāt malo p te iam filiū prae-
mortuū: nisi me forte vtpote senē cōtemnit/ et lente me perimere decreuit
ac mortē mihi pducāt: vt necem mihi faciat longiorē. Et simul ista dicens/
ensem quærebat: ipse autem erat inermis: vt q̄ omnē in filio spem reposue-
rat. At ne is quidē defuit: iam dudū enim a me ante præparat⁹ erat: atq; ad
facinus futurū relictus. Ergo ex corpore euellens/et ex vulnere gladium ex-
imens, iam dudū me occidisti: pemisti: nunc vero mihi finem facito: O ensis
ingr: patri lugentī cōsolator veni: atq; infelicem senis manū adiuua: iugu-
la tyrannū: perime: ac luctu solue. Vtinā in te prior incidissem: vtinā ordi-
nem cædis incœpisssem: cecidissem qdem: at vt tyrānus tantū: at vltorē spe-
rans: nūc vero vt orbus: nunc vero vt etiā carnificis egens, et hac simul di-
cens, vulnus intulit tremulus: impotens: cupiēs quidē: inualidus tamen ad
facinoris ministeriū. Quot sunt ista supplicia! quot vulnera! quot mortes!
quot tyrannicidia! quot præmia! Et tandē vidistis omnes iacentem iuuenē:
opus neq; parū/neq; facile: senē vero illi circūfusus: cruorem vtriusq; in
hærentem: atq; illam libertatis et victorię parentem libitinā et nostri ensis
operam. Ensem vero ipm inter vtrūq; monstratum: declarantē q̄ nō indi-
gnus domino sit: testantemq; q̄ mihi sit fideliter obsequutus. Hoc si ergo fe-
cisssem, obscurius fuisset: nūc vero redditur ipsa nouitate splendidius. Qui
tyrannidem ergo omnem sustuli, ego sum: opus autem in multos distribu-
tum est: quemadmodū in fabula. Atq; egi primas quidē partes ego: secū-
das vero filius: tertias tyrannus ipse: ensis autem subleuiuit omnibus.

Finis Tyrannicidæ Thoma Moro interprete.

Tho. Mo. declama. F. CXXX.

DECLAMATIO THOMAE MORI: QVA SVPERIORI DECLAMATIONI RESPONDET.

On putauerá iudices ei qui (id qđ ego nūc facio) publi-
cā causam suscepisset agendā, & pus tore, vt cur id facere
instituerit / rationē reddat, neq; enim vllū fore periculū
ne id malitia potius aggressus, q̃ pietate videatur: quū
hoc certissimū p̃beat magnę int egritatis argumētū: q̃
aliorū omniū cōmodis elegerit suo priuato labore cōsu-
lere. Qđ q̃q; oēs istiusmodi causarū patronos merito pos-
se existimē ab omni calūnię suspitione defendere: me tñ oīm meritissimē: q̃
vt oībus prosum, non solū hūc mihi laborē desumptū: sed inimicitias etiā cū
eo viro cōtraxi: q̃ se Tyrānos quoq; iactat occidisse. Sed quoniā nihil tā rea-
cte cōceptum esse video, qđ nō improborū vellicet ac deprauet iniquitas: &
quosdā iam nūc mussitātes audio q̃ istius oratiōe persuasi, hoc meū officii
in peiorē partē rapisūt: statui iudices vobis huius actionis meę causas expo-
nere: ne qs industrię meę malignus interpret, eā dolori, odio, vel inuidię co-
netur ascribere. Ac primū, qđ est cur Tyrāni mortē dolere puter! nā id iste
mihi nuper obiecit: p̃bationē vero nullā attulit dixisse tñ cōtētus: & credi
sibi sine argumēto, sine teste postulat. Imo (ingt) nisi doleres, nisi Tyranni
mortē vlcisci cuperes, mecū nō cōtēderes. Ergo eo solo lugere me Tyranni
mortē probas: q̃ tibi ob eius necē p̃miū iniuste petēti ego me iuste opposui.
Vis videre q̃ nihil dicis! Si te tyrānū occidisse probes, ego tecum litigare
nec si velim possem, nec si possem velim. Nūc vero qđ aliud cōtra te dictu-
rus sum: q̃ q̃ illū nō occidisti! Si tu interfecisses nihil q̃rerer: imo laudārē:
admirārē, ac p̃miū primus decernerē: nūc vero ideo tibi contradico: ideo
tibi honorem denego: ideo aduersor: ideo queror: quia Tyrannū non occi-
disti. Num igitur occisum protinus dolere videor! Ostendisse potius iudi-
ces debuit me Tyrāno fuisse vel sanguine coniunctū, vel affinitate propin-
quū, vel beneficiis deuinctū, vel scelerū cōmunionē foederatū. At istorum
quicq; ne fingere quidem potuit. Ergo si neq; cognatus illi, neq; affinis fui:
si mea opera nūq̃ in cuiusq; iniuriā vltus est: si me ab illo beneficii nihil in me
collatū est: si me acerba seruitute cum ceteris simul oppressit: si me illius in-
teritus libertati vobiscum vna restituit: quid causę est vt illius mortē meę
salutis ac libertatis auspiciū doleam! At. odii certe tantūdem causę est.
Nam quid egit: qđ odiū in illū prouocaret meū! Primo Tyranni filiū inter-
fecit. Postea vero Tyrāno sibi manus inferēte iste p̃miū tanq̃ Tyrannicida
petiit. Quorū alterū puta q̃ iuuenē peremit: q̃q; idipsum parū cōsulte, pa-

Lucianicę respondens

ritę ex cōmuni cōmodo fecerat: nisi dīi nobis fuissent propitii: fecit ille tamē animo (quātū ego certe suspīcor) non male. Alterū vero: nēpe q̄ p̄mīti postular: quū nō meruerit: vt nūc sunt hominū ingenia, nō miror: & ignosco certe: modo possit auferre. Neutrū istorū odiū in illū meū concitat. Extra hęc nihil vnq̄ fecit: qđ ad me vllō modo pertineat. Ergo tā iniquus sim vt hominē vix tandē satis aut de facie, aut fama notū qui me nec re offenderat, nec verbo leserat, gratis odio persequer? Restat inuidiæ diluēda suspitio: quæ talis est, vt nullo malo carere velim libētius. Nā quī oīa vitia sint suapte natura perniciosā: nullū tamē est liuore pestilentius: qđq̄ pectus cui semel infederit grauioribus tormentis exagitet. Nēpe alterius fortunā suā infortunū ducere, secūdis aliorū rebus astuare, alienis laudibus vri, aliena felicitate torqueri, an nō summa miseria, nō extrema demētia est? Itaq̄ si a quoq̄ alio vitio iudices absum, ab hoc certe lōgissime absum. Cui⁹ vnq̄ fortunā impetii? Cuius res bene gestas eleuaui? Cuius laudibus vnq̄ detraxi? Cuius famam labe respersi? Certe ab huius vitii suspitione si me mediocris ista fortuna mea non afferit, quæ nō tā inops est vt aliorū opibus ac p̄mīs inuideam: si me antea vita nō vindicat: quæ non vsq̄ adeo est rerū bene gestarū indiga: vt aliena debeat laude tabescere. At ipsa me hercle causa p̄suis absoluī: quæ talis est, vt potius omnīū veniā / q̄ cuiusq̄ mereatur inuidiam. Quæso iudices: qđ tandē odii signū, qđ inuidiæ documētum, p̄ me fero? Non prouoco, non irascor, non acculo: urbē tantū in ius vocatam ab illo defendo. Sed cur sedentibus ergo ceteris ac tacentibus vniuersis, atq̄ in his multis & clarissimis viris, & auctoritate p̄stātibus / & multo ad dicendum instructoribus, ego potissimū surgo & petenti p̄mia cōtradico? Illi ipsi profecto quin mecum sentiant nō dubito: & quin ex his pleriq̄ sint: qui hoc ipsum officium nisi ego iam suscepissē libenter fuerint obituri. Neq̄ tamē ideo culpandus sum, q̄ me pro patria primus obtulerim. Quicquid est, alieni silentii causas non debeo. Me certe ad dicendum cum reipub. causa, tum deorum immortalium respectus incitabat. Nempe quū viderē satis tennes ærarii nostri prouētus: & p̄sentē pecuniā nimis exiguam: tum instare multas necessarij sumptus occasiones: non ferebā vti ciuitas hoc in super non necessario sumptu mularetur. Tyranniciidij p̄miū quātum sit non ignoratis, ac merito quidē. Qđ enim pretium satis grande sit: quo agri / foci / fortuna / liberi / coniuges / salus / ac libertas omnīū, postremo ipsa deorum aræ, atq̄ tēpla redimūtur? Qđ quo maius atq̄ vrbi onerosius est: eo magis a nobis prospiciendū est, ne temere collocetur. Satis iudices satis impensa ac sumptus imminet: satis effundēdum est: vt ærarium nostrum

Ubo. Ro. delama. Fo. CXXXI.

tam profunde, non iste etiā cui nihil debemus, ex hauriat. Præterea quum hoc tyrannicidium sola deorū clemētia prouenerit: qui toties inlamarī calamitatum tandē nostrarū miserti/crudelissimī nos iugo tyrannī soluere, ac libertati reddere voluerunt: non serēdū putari: vt ciuitas honorē gratiāq; diis merentibus ablatam hominī non merēti tribueret. Totum autē hoc negotiū fortunæ deorūq; benignitati deberi: huic nihil gratiæ: apertissimis argumētis docebo: qd̄ dū facio, quēso iudices diligēter attendite. Tria sunt quorum iste quodlibet sufficere sibi ad hunc honorē consequēdum putat: vel q; tyrannī peremit filium, vel q; tyrannū tentauit occidere, vel q; pater filii nece commotus enī quem iste reliquerat mortē sibi consciuit. Ergo illius adolescentis cædes tyrannicidium videtur! Quid nī? nempe & ille (inquit) tyrannus erat. Quis id credat iudices: urbē vnam duobus suffecisse tyrannis! duos tyrannos inuicem concordēs eadem incoluisse moenia! vni us urbīs ambitu potuisse contineri, quorum alterutri vix vel orbis vniuersus suffecerit! Quisquis id credēdum duxerit: is mihi parum videtur tyrannicam consyderare naturam. Nam legitimæ quoq; potestates, ac nō solum legibus gubernantes, sed etiā legibus obrēperantes, & tyrannide tāto interuallo miiores, ambitione tamen ita vincuntur vt nec vel intimorū amicorū vitæ parcant, potiusq; eos habeant imperiū sui consortes. Quis tyrannū credat natura ferum ac violētum, cum imperiū sui ciuis ardore hominū leges protriuērit, deorum contēpserit, vitam neglexerit, sociū quēq; admittere! Quin brutorum quoq; plerūq; formæ quæ (qd̄ tyrannorum propriū est) rapto viuet, quibus solius pabuli cura impressit aliqua tyrannicæ naturæ vestigia, in proprios foetus sequiunt: potiusq; socios illos venationis accipiant. Et hominē tyrannū putamus: quē fastus inflat, ambitio stimulat, cupiditas vrget, gloria sollicitat, suam cum quocūq; posse cōmunicare tyrannidē! At iste non solum duos tyrannos facit: verū etiā adolescentē plusq; tyrannū vult videri. Nam ciuibz atroces (inquit) iniurias fecit: q; de rapina/stupro/omnibz deniq; scelerū formis insignis. Nomine quidem abstinuit: ceterū re ipsa tyrannidis caput erat: ac parēte plus potuit: eī vt volebat rexit. At longe contra se res habet iudices. Nimirum impotēs semper ac formidolosa res tyrannis est. Neq; filius profecto patrem tulisset, si posset: neq; filio tantum permisisset pater, vt posset. Nemo tyrannis est hæc rede suspectior: qui eo maiorē parenti metum incutit quo magis ferocem eius indolem ac tyrannicos mores expresserit. Continebat ergo filii sui cupiditates, atq; adolescenti stringebat potiusq; laxabat habenas: ne viribus nimis inualescens iuuenis, imperiū audius, atq; opibus insolens, nec sibi iam

Lucianique respondens

imperās: tandē ne parētī quidē pceret: quin iā Saturno super! louē pferret. Nā si iniurias iterdū fecit: qd aliud q̄ se parētī satellitē p̄buit? ex qbus quous quisq̄ est: q nō grassetur, nuptias violet, domos cōpilet, phana dispoliet, obulos cēdat, atq̄ optimū quēq̄ trucidet! Sed qm̄ vnus est cuius potētia atq̄ vmbra frētī / tā scelerata grassant audacia, poenas alioqui facinorū suorū, vel illi, vel publicis legibus daturi, ipsi qdē latrones / homicidæ / fures / adulteri. Solus aut vnus ille scelerū princeps, sub cuius noīe oēs ipune delictēscūt, tyrānus est. At ille adolescēs si quādo patrabat aliqd atrocius: patrē semp sic impasse dicebat: neq̄ ego qn̄ imparit, dubito. Nā filius q̄q̄ ea indole fuit: vt parentē aliquādo videret (si ad tantā puenisset ætatē) flagitiis ac sceleribus æquaturus: tñ in hac adolescētia p̄ illius crudelitate ac saeuitia qbus iā a puero semp assuetus insenuerat, rudis adhuc miles, ac vix tyro fuit neq̄ fere magnū qcq̄ nisi a patre iussus atq̄ edoctus agebat. Sed siue nō nisi iussus illa faciebat: siue ipse etiā iniussus audebat: tñ quū tāq̄ iussus egerit, quū neq̄ Tyrānī nomē vsurparit: neq̄ se p̄ tyrāno gesserit: sed patri se parere significarit & aulorū suorū causas in illū retulerit: quū aliū se potentiorē eē cōfessus sit, cuius virib⁹ fideret: a quo oīs eius pēderet spunitas: si rē si velis aut sacrilegū, vel si qd aliud nomē mauis, appelles: at is p̄fecto nō est, in quo fieri tyrānicidiū pōt. Qz si illū oīa solū potuisse, ac re ipsa tyrānū fuisse cōtēdas & (qd paulo ante iactabas) ilico eius morte liberā fuisse rēpublicā: fingamus obsecro adhuc parentē viuere: sed nō fugatum tñ: qd nescio cur ipse finxisti: quippe quē nec ipse fugaueras, neq̄ cur ei fugiendū esset effeceras. Filio em̄ tantū p̄ insidias adēpro, reliqs viribus integris, non video cur patri magis despandū, aut fugiendū fuerit, q̄ si aut filius ei natus nō fuisset, aut peste correptus obliisset. Patrē ergo fingam⁹ (vt dixi) viuētē: ac filio qdē vnico orbatū: sed satellitum tñ caterua cinctū: cēdē filiū lachrymantē: sed interfectori minantē: atq̄ ola suppliciorū genera destinantē: in forū vultu tristī qdē, sed tñ truci pcurrere: & plato quē tu reliquisti gladio iugētia polliceri p̄mia: si qs eius ensis dñm pdiderit: hīc tū foro iā ab illo atq̄ eius satellitibus occupato, & in caput tuū q̄stione iā haberi cōcepta, in publicū fortis tyrānicida pcurrere: & in medios globos irruēs tyrānū te occidisse pclamita: libertatē oībus densitā: ac tyrānicidiū p̄mī postula. Quid fugis! Quid latebras q̄ris! Quid tyrannicida metuis! An nō libera est rēpublica! An nō Tyrānus occisus est! Neq̄ ergo is quē peremisti tyrannos erat. Sed quidā potius tyrānī satelles: neq̄ eius morte ciuitas libertati restituta est: qd solū paulo ante dicebas huius legis spectasse latorē. At hæredē (inquit) occidi. Quid mihi hæredes nominat! Quid in tyrānide leges ne

Tbo. Ro. declama. Fo. CXXXII.

morat! Legū ista nomina sunt. Juris est ista successio. An pyrata filiū si de mortui patris locū impleuerit, herede quisq̄ dixerit! Intestatus semp tyrān⁹ moritur: q̄ppe legibus ab illo captiuis: q̄ solē ratū facere testamētū possunt. Proinde q̄ defuncti locū tyrāni subit: hares nō est sed nouus tyrānus. Non em̄ succedit, sed inuadit. At illi nūc paruissimus. Istud q̄ cōstat! Ego contra tyrāno mortuo populū ilico liberū eē dico. Alioqui frustra lex tyrānicidē p̄ miū statuit: si alterius morte in alterius potestātē recidim⁹. Sed lōge secus iudices: defuncto em̄ quolibet casu tyrāno populus iā tū liber dū amici luctu occupant, dū stupēt ei⁹ morte satellites, ilico sese in libertatē afferuisset: neq̄ plus filius aduersus populi vires tū valuisset: q̄ nunc potest q̄q̄, vel ex amicis tyrāni potētissim⁹, aut genere q̄q̄s ei fuit post filiū p̄xim⁹: ad quē, si successionis nomē atq̄ hereditatis audiendū est: tā nūc tyrānis p̄inet, q̄ ad filiū p̄tinuisset. Qui satellitē igit, qui amicu, q̄ cognatū, q̄ filiū tyranni p̄emerit: frustra tyrānicidiū iactauerit. Tyrānus ipse solus est cui⁹ necē tāto p̄mio respublica merca. Sed volui (ingt) p̄tētaui: periclitatus sum. qđ negari ne possit, filio tyrāni p̄repto, spe futurę tyrannidis extincta, p̄clarū animi mei documētū reliq̄. vel hoc solū sufficere mihi ad hūc honorē puto. Hic vide obsecro q̄ nihil maliuole, q̄ simpliciter agā tecū oīa: q̄ ex re tua totū hoc negotiū minime suspitiosus interp̄ter. Nā si alius hāc ageret cām, nec tñ ex inimicis tuis: sed ex acrioribus istis actorib⁹ q̄spīā, q̄ locos oēs excutiūt, & suspicionibus vrgēt, ac moleste nimīū p̄mūt: sic Hercules hunc tractaret locū: vt te nec id tētaſſe vnq̄ nec destinasse cōtēderet. Qz si tu vociferareris mirari te quēq̄ tā insigni esse impudentia, vt talia dicere occiso in ipso conatu tyrāni filio audeat: hic ille p̄tinus quasi fieri nō potuerit (in quiet) vt nō patriā liberaturus, qđ nō p̄stitisti, nō tyrānū occisurus, quem nō attigisti: sed ipm̄ potius iuuenē quē trucidasti p̄empturus ascēderis, illa tam tibi priuatim, aliquā vlturus ac retaliaturus iniuriā. Hic si instaret/vrgeret/p̄meret/ac certas aliquas p̄bationes illius animi tui ac p̄positi flagitaret, vides (vt opinor) in quantas trahereris angustias. Sed ego tecū hoc pacto nō agā: q̄ppe q̄ i rebus (cuiusmodi ista est) vehemēter obscuris/assueui semp in meliorē p̄tē esse p̄cliuior. Permitto itaq̄ tibi vt ista fecisse aio in rēpu. p̄p̄so videaris. Voluisti ergo ac tētaſti p̄sus auferre tyrānidē. Hec cine tibi videt isto p̄mio cōp̄slandū! Primū q̄ voluisti: q̄s nō videt q̄ sit exiguū! Nā hac rōne oēs tyrānicidiū p̄miū peteremus. Quis em̄ tā frigido in rēpu. aio fuerit vt tyrānū crudelissimū nō libēter auferre voluerit! Tētaſto vero qđ aliud declarasti: q̄ q̄ eē tyrānicida voluisti! Qz te p̄terea periculis exposuisti, an id p̄miū meruerit vllum, postea videbimus: q̄ autem istud

Lucianicę respondens

non meruit: spero vobis iudices esse vel sola legis recitatione pspicui. Quę quū premiū nisi tyrānicidę nō statuat: q̄ vero tyrannū nō ceciderit, esse tyrannicida nō possit: quātūlibet q̄spiā tentauerit: quātiscūq; sese piculis exposuerit: frustra tyrānicidii premiū, nisi cæso tyrāno, petierit. Nā ei q̄ dū conat̄ occidere in exiliū cōpulerit, p̄miū qdē: sed neq; tantū/ neq; tanq̄ tyrānicidę decernā. Etcū si morbo quopiā laborās denūtiē: q̄cūq; me sanauerit ei recuperata valitudine t̄ria me talēta daturū: veniat aliq; spe mercedis inductus: q̄ mei curā suscipiat: deīde medicamētis q̄busdā adhibitis, vbi frustra se conari senserit: artē suā morbo victā cōfessus, me iā deploratū relinquat: aliqua tñ molestiæ pte leuatū: sanitatis illi mercedē, quia nō sanauit, nō debeo: rursus quia pfuit/ inanē pr̄sus a me dimittere haud æquū est. At si post mille pharmaca/ nihilo tamē melius habētē destituat, p̄miū nihil meretur: q̄ nihil iuuit: ḡfæ vero tātūdem fere: q̄ q̄ mederi tētauit/ sui ḡfæ, non mei fecit. Qz si insigniter medicæ artis ignarus: rē tñ aggredi fuerit ausus atq; aliquātisp̄ misere venenis adfectū postea dimittat: quū iā nō modo nihil opis tulit: sed plurimū doloris addidit: etiā si sese gratis obtulerit: vtrū amore dignus est: q̄ me suo labore tā diu nulla premiū spe tā officiose vexauit: an summo potius odio: q̄ temere sese meo piculo ei negotio/ cuius erat impitus/ immiscuit! Huic rei iudices haud multū mihi videt̄ præsens causa dissimilis. Lex em̄ tyrannicidā conducere vehemēter alicūde studet: eiq; premiū certū, tyranno cæso, pollicetur. Sed tyrannicidā quū dicit iudices hoīem querit artificē: nō manu tantū fortem: sed pectore quoq; multo magis valentē: cōsilio potius q̄ viribus præsantē: q̄ insidias tendere: laqueos abscondere: occasiones captare nouerit. Ergo hanc puinciā siq; hmōi susceperit: q̄ tyrannū ip̄m arte ex insidiis adoriat̄: adorsum opprimat: oppressū interimat: nec re cepta semel, nisi p̄fecta desistat: hic tyrānicidii premiū audacter postulet. Sin id quidē nō potuerit: qd̄ aut̄ proximū est et cōsine/ fecerit: tyrannū videlicet vel in exiliū abegerit: vel ad deditiōnē cōdonata vita coegerit: vel ad deponendā tyrannidē certa cōditione cōpulerit: hunc ego premio dignū neq; nullo quidē: neq; tamē tyrānicidæ iudico. At siq; manu potens/ mētis inops/ illarū penitus ignarus artiu/ q̄bus instructū esse tyrannicidā oportet: q̄ rem viribus egere tantū: ac non cōsilio putet: q̄ deniq; Aiaci multo sit, q̄ Vlyssī similior. Sed Aiaci tamē iā abiudicatis armis insipienti/ armenta hoīm loco trucidantī. Si hmōi inquā quispiā rem tantā cōficiendā sibi desumpserit: tū nec insidias collocans, nec t̄ps eligens, nec occasionem expectans, impetu quodā pruat: nec ab ip̄o tamen tyranno incipiat sed in satellites eius insiliat, dato inter im illi sibi cauendi loco. Tum subdu

Tho. Mo. Decla. F. CXXXIII.

cto tyranno: re temere coepta: stulte gesta: per ignauia relicta: ac penitus in
fecta: sola sibi fuga abiecto etiam gladio/consulat. Postea vero vel defuncto/ vel
interfecto tyranno, in publicum prodeat: praemium tanquam tyrannicida postulet:
atque huiusmodi utatur oratione. Volui iudices: ausus sum: tetraui: periculi
tatus sum. Vtrum iudices illi tyrannicidii praemium decerneretis: quia Tyrannum
tentauit occidere: an malam potius gratiam haberetis: ac dignum etiam suppli
cio duceretis: quod sua temeritate non se solum frustra periculis obiecerat: sed
urbem etiam vniuersam in summum discrimen vna praecipitauerat: utpote qui
tyrannum stulte irritando fecerit et ciuibus infestior et aduersus infidias
cautiores. Videris ergo iudices quemadmodum id quod iste vel solum satis
esse confidebat, usque adeo nihil adiuuat: ut etiam non nihil officiat. Quamob
rem si neque is, quem peremit, tyrannus fuit: nec satis tyranni filium occidisse
fuit: tetrasse vero temere plus quam frustra fuit: reliquum est: ut vltimum illud/Ty
ranni videlicet ipsius mortem/ excutiamus: quam iste sibi nos debere disputat
Hoc totius negotii caput est: hoc si vobis iste persuaserit, causae nihil est quin
vicerit. Contraque si ego hanc partem euicero: atque sacram hanc, quod aiunt,
anchoram illi praecidero, nonne ilico necesse est fluctuet ac naufragio pereat.
Iccirco iudices hic etiam atque etiam obsecro: ut quam maxime sitis attentis: dum
tyranni cadem doceo, ex qua tota ista pendet controuersia, nihil ad istum
quicquam pertinere. Totum ergo hunc locum iudices sic ab isto tractatu esse me
ministris: ut qui vobis persuadere cuperet: uti crederetis eum iam tum quum
filium perimeret: parentem quod postea fecit/praescisse facturum. Sciebam, inquit,
satis esse filium occidere: sciebam patrem ilico sese post mortem filii pempturum.
Imo sciebas certe, quum sic hanc causam ageres, opus esse tibi ut illa praescisse vi
dereris. Alioqui frustra te praemium tyrannicidii petiturum: si neque ipse tyrannum
peremisses: neque id saltem fecisses/ unde illi scires exitum imminere. Eam ob
rem iudices exitum eius facti tam certum videri voluit: ut vobis etiam audien
tibus dixerit: ob id ipsum sese a tyranno manu abstinuisset: eumque sibi ipsi pari
ter et istius gladio reliquisset: quem alioqui, ut ait, facile potuisset occidere:
fecissetque: nisi de exitu securus scilicet/ tunc de industria peccasset: ut paulo
post miserius interiret. Hic igitur quid faciam? quo me potissimum vertam?
unde argumenta conquiram: quibus hunc praemium non esse rerum futurarum praescium.
Quum illum praesentemur potius/ ac rationes aliquas exigamus: quibus ille nobis
fidem rei tam longe supra fidem faciat: unde tam hanc mirabilem diuinan
di peritiā nactus sit: vtrum ne hominem quopiam docete didicerit: an numine poti
us inspirate concepit. Dic igitur nobis Tiresia: quoniam praesamento facies: uti constet
comprehendam esse tibi rerum futurarum scientiam? desolum alicubi thesaurum esse

Lucianice respondens

de cogitationes nostras euolue: abstrusum aliquid atq; occultatū erit: qđ miremur omnes: nempe eiusdē artis esse puto, et quā præsētia latent edicere: et quā sunt futura prādicere. Aut si tu futuris duntaxat vales, aliqua nunc edicere aliquot post hoc annis, aut, si liber, sēculis potius euentura: quā quī ex tuo prāscripto ceciderint omnia, tū demū redito: et futura te prāscisse dicito. Interim pfecto egre, qđtum suspicor, obtrinebis: vt qđ te nesciēte fiebat id prāscisse credaris anteq̃ fieret. Q; si tum quī filium interimeres, ignorabas patrē sese, qđ postea fecit, occisurū: quur tu nūc eius cādis prāmīū postulas: quā, nisi velis impudēter esse mendax, fateare necesse est te ignorante atq; adeo ne cogitante quidē ppetratā esse! Sed ideo se fortasse putat huius etiā necis authorem: quoniā illa cādes quam fecit, istius quoq; tametsi prāter spem, causa tamen aliquo modo fuit. Qua in re vos longe alia iudices opinor esse sententiā. Neq; enim si tyrannum casu quisq; aut mente captus occidisset, ei tyrannicidii prēmīum decerneretis, qđ ita! Nempe qđ inscius vterq; atq; imprudens occidisset. qđ istius causa est aliāquāto, vt mihi videtur, inferior. Nam si alteruter illorū prāmīum peteret tametsi peteret qui peremisset ignarus: atq; ideo frustra peteret: peteret tamen qui peremisset: nunc vero et isto nesciente, et nō ab ipso peremptus est. At nihil ego, inquit, neq; casu/ neq; imprudens feci: sed filium consulto trucidauī: atq; ita patri volens ac prudens mortis causam prābui: quī, ni ego filium occidissem, adhuc tyrannus viueret. Age accedā etiā propius. Si tu tyrannū aggressus vt perimeres: deinde victus ab eo, pieto etiā gladio, fugeres: atq; is equo te psequutus, equo collapsō, pcepto in gladiū tuum tam opportune caderet: vt eodē trāssigeretur: an nō hic posses eadem omnia dicere: voluisse te videlicet/ ac volentem aggressum esse: volentem igit prudentemq; causas ei mortis attulisse: nam nisi tu illum fuisses adort⁹, ille nō fuisset occisus. Sed nonne vides: vt eadē opera/ vel magis fuga tua gloriari liceat: et ignauia tua prāmīū petere: nā nisi tu fugisses/ ille non cecidisset: nisi tu gladiū turpiter abiecisses/ nec transfixus ille fuisset. Postremo hac ratione ignauos etiā tyrannicidas esse liceat. Quemadmodū licet volens adortus esses vt interimeres, tamen postq̃ re infecta fugisses, qđ postea factum esset, tuū nō iudicaretur: licet id factū nō fuisset: nisi tu aliquid ante fecisses. Ita etiā si tyrannū pempturus ascendisti: filiūq; domi patrē quarris, occidisti: tamē cū pgere ac perficere quod incoeperas/ vel timore nō ausus sis/ vel negligētia nolueris/ vel casu nō potueris: sed re pfecta infecta redieris: quicqđ inde postea te inscio atq; insperante puenerit: id a te pfectū esse ne dixeris. Siquidē quicqđ tuū dici potest, ibi desit: vbi tu destitisti. At nec istud for-

Tho. Mo. Deda. F. CXXXIII.

tañis ei quod ipse fecit simile esse cōcedet. Sed mihi hoc pacto rursus opponet. Is quē tu pponis non ea mente tyrannū aggressus est: vt se postea victo ac fugiente ille victor dū persequeretur occumberet. Ideoq; qđ nō proposuit: merito suum vocare non potest. At ego eo proposito peremi filium: vt pater sese dolore cōmotus occideret: atq; id facturum animo meo præceptū videtis iudices: vt nobis illa diuinatione sua rursus occurrit! Quæremus igitur ab eo quonā pacto p̄senferit: p̄sciuerit ne? an cōiecerit: si se p̄sciuisse respōdeat, neminē credo ei crediturū: sin cōieciſſe, interim nesciſſe se fateſſe: sed opinatū esse tātū: hoc est dubitaſſe: incertū fuiſſe: postremo qđ aliud q̄ ignorasse! Sed videamus tamē qbus signis/ q̄ p̄spicuis argumētis/ rem tam inopinabilē ita collegerit euenturā: vt qđ alius nemo sperare potuiſſet, id ille sibi tanq̄ certū atq; inopinabile p̄posuerit. Nouerā, ingt, q̄ misere deperibat filiū. Ita ne id tandē adeo te certū ac securū reddidit: vt nec ei? nō tāq; forte secuturā: sed necessario futurā destinares! Scio iudices haud mediocres illos affectus esse: quos erga liberos parentū pectoribus inſeuit natura neq; tamen aut tantos/ aut cuiq; tā exploratos crediderim: vt p̄mittere sibi ac spondere audeat, id qđ ille se feciſſe narrat, interempto filio patrē vltro neū ei comitē futurū. Nam quotuſq; ex his: quorū filii et vnici/ et chariſſi mi quotidie vel morbo cadunt: vel dolo pereūt: vel bello occumbunt: vel casu intereunt: vsq; adeo moerore consternatur: vt sibi mortē sua sponte conſciſcat! Sed amor, ingt, etiā desperatio nō minor occasio deſyderandę mortis accessit. Quāobrem obsecro: an tu quū filiū pimeres, reliquos vna ſarelaſtes omnes occidiſti: non dices, opinor, ſtragē te tantā feciſſe. Cæteros igit adhuc retinebat: opū ſatis, viriū ſatis habebat. Quapropter vno adempto, quū tot adhuc eſſent incolumes: quorū omniū intererat maxime hūc incolumem eſſe: quur ei vsq; adeo deſperandū fuit: vt non ab vrbe/ sed ex orbe ſe ſtinandū fuit! An vsq; gentiū viuere quenq; hodie ſuſpicemur: qđ id feciſſet: quod tyrānus iſte fecit! Quid de aliis quærimus: quin te potius interrogemus: quē veriſiſe eſt de te cōiecturā hāc feciſſe: et tyrānū ex aīo tuo ſpectaſſe. Si tibi ergo fili? pimeret/ atq; inſup iminere videret nōnullū et fortunę ſiſſet vitę piculū: nū poti? eligeres te comitē filio dare, q̄ mortē illi? viciſciſſe! An temer ipſe ne ab aliis occideretis occideres! Certe, vt p̄ te quoc; rīdeam m?, nō faceres. Quō ergo i mētē tibi veire potuit: vt qđ nec alii fecerūt: nec qſq; feciſſet: nec tute factur? eēs: id tyrānū cogitaſſes facturū! At plane, ingt, cogitabā: aliog cur ibi gladiū meū reliquiſſe! Recte nimirū ignarię tuę nos admones. Nā cū hoc dicit iudices: nōne id vobis videt dicere: p̄ſenſi certe: aliog cur inde fugiſſe: qđ em̄ aliud eſt: aliog cur gladiū ibi reliquiſſem, q̄ aliog

Lucianicę respondens

cur inde abiecto gladio turpiter me in pedes dedissem? Nam qđ opus fuit gladiū Tyrāno relinquere? Ne deesset ei scilicet, quo periret? Ita ne qđm gladios timet, ipse gladio caret? Qui qđqđ habet gladio peperit, gladio possidet, gladio tuet, ei gladius vnq̃ abfuerit? O nouū pdīgītū iudices. Tyrān? sine gladio. Neq̃ illi gladi? defuit, nec iste gladiū ei reliquit, sed abiecit: nec futurū qđ euenit, vel leuissima cōiectura puidit. Sed postea q̃ in arcē temere (nescio qūo) perrepisset, atq̃ ibi adolescētē (vt est iuuetā semp incautior) solū, securū, ac nihil minus expectantē, de improviso adortus oppressisset: ac potuisset fortasse progressus vltē eadē opera Tyrānū sustulisse: ilico hominē timor inuasit, intuentē ne voce vel gemitu moriētis auditoriam tū proditus cōcurrētibus Tyrāni satellitibus, caperetur. Iam ante oculos eius obuersabatur vīcula / carcer / tormēta / ac mortes mille / mille supplicia: quorum imaginatione vana perterritus: iā strepitū omnē, omnē sonitū, ac postremo suā ipsius vmbra expauescēs: tam nūc repēte timidus, q̃ ante temerarius, ex arce se proripuit: nec secū gladiū saltē tollere ausus est: seu ne eēt fuga tardior, seu ne cū ense dephēsus insidiatus fuisse Tyrāno diceret. quo nūc perempto recurrit insolēs, & tāq̃ ipse occiderit Tyrānicidiū p̃mītū postulat. Age ergo Tyrānū ipm non qđo an peremeris: hoc tantū qđo, an peremisse potueris? Si non potueris, ergo occasione nō expectasti: locū idoneū non elegisti: tēpus opportunū non captaisti: sed temere sine consilio, sine ratione, præceps iccepisti, qđ perficere nō valuisti. Nec illū ergo te iactes occidisse, quē te fateris nec potuisse. Sin potueris: magnę profecto vel inertię vel ignauię fuit: qđ non feceris. Imo (inquit) potui sed de industria super fedi. Satis iam fecerā: filiū occiderā: patrē dolori suo, & gladio meo reliqui: quo eū sese perempturū puidi. O inuerecūdum: si ista mentiris. O insanū: si non mētiris, si tā incredibilia finxisti, miramur impudentiā: si tam absurda cogitasti, miramur amētiā. Tu ne adeo eras insanus: vt quū vno ictu potueris, & vitā tuam, & reip. salutē in tuto collocare: malueris omnia dubiis fortunæ casibus exponere: & tibi futurū promittere: qđ sanus auderet nemo sperare? Q, si Tyrānus id voluisset qđ tute haud dubie fecisses: & qđ illū quoq̃ facturū longe verisimilius q̃ qđ fecit fuit: conclamasset satellites, coegisset sicarios, armasset carnifices: ac plato filiū cadauere, & natura crudelis, & tā atroci spectaculo irritatus, iram ac furorē illū effudisset: primū in te, per quē filius occisus: deinde in vrbe vniuersam, propter quā occisus est: quæ si cōtigissent (vt tua demētia propemodū cōtigerāt) neq̃ tu miser hodie viueres: qui hoc p̃mītū peteres: neq̃ nos rēp. vllā a qua peti posset haberem?. Sed dii imortales, iudices, vota precēq̃ nostras recordati sunt:

Ubo. Ro. declama. Fo. CXXXV.

dii seruitutis nostræ mala miserati sunt: dii nobis in summis atq; extremis periculis auxiliati sunt. Qui quâ semp huic vrbi succurrere statuisset: id porissimû tempus elegerit: quo maxime nobis beneficiû suum cõmendare possent. Nã tyrannus q̃q; semp erat molestus viuente filio: tamen eo nomine minus grauis incûbebat ciuibz: ne miseram penitus atq; exhaustâ urbē filio relinqueret. At eo trucidato ppter quod ante pepercerat, cui dubium esse potest, quin fundit⁹ omnia direpturus fuerit! Postq; ergo Respub. isti⁹ primû temeritate, deinde ignauia in extremû illud periculû corruisset: superi tempus iâ venisse rati, quo ppetuâ nobis insculperent fauoris sui memoriâ: omnia mala quæ tam ppe ceruicibus nostris imminabant, subito in ipm tyrânî caput auerterut: idq; tã celeriter: vt citius nos piculo liberatos esse, q̃ in piculo fuisse cognouerim⁹: ne nos interim saltem potuisset disciminis tanti metus vrgerē. Quis tyrannû putasset iudices reperto filii sui cadauere in sefe potius, q̃ in hanc urbē gladiû fuisse versurû: nisi nostri studio superi in ppriâ illi perniciē immisiss ei furiis agitassent! Itaq; iam nûc videre mihi videor micantes latronis oculos: obducta supcilia: cõtractam frontē: genas pallentes: dentes stridētes: labra tumentia. Deniq; qualē Pen-theû describūt poeta: toto ore/ toto vultu/ sue p dentē mentis insanîâ. Quis primû ingressus filiû respicit occisum, qd illum fecisse, qd elamasse suspicemur: qd aliud q̃ vt impiû atq; dementē spurcissimo rictu insana in superos euomuisse conuitia! O deorû iram: o numinû inuidiâ. Video cœlites odii vestri signa: video liuoris attri vestigia. Nihil vobis viuît iniqui⁹: nihil ambitiosius: nihil inuidētius. Soli impare: soli regnare vultis: nec satis ppria felicitate contenti semp aliena tabescitis. Quur nō mecû in certamē descēditis! Quur ignauû insidiatorē filio summisistis! Ille q̃q; erat/ cū tyrânō in certamē etiâ ingredi non ausus est. hoc certe saltem gaudeo: q̃ nemo se poterit tyrânicidâ dicere: nemo tyrannicidii præmiû petere. Nemo em̃ tyrânû occidet hodie: nisi tyrânus. Tyrânus ego hodie vel diis inuitis moriar. Hmōi ergo deliria quâ blaterasset, in gladiû tandē amens ac furiosus incubuit. Tyrânus igif iudices istius gladio, imo nec isti⁹ quippe quē ante abiecerat/ manu qdem suapte, sed sola deorû opera p̃fossus iacet. At nunc iste si bi cuius ibi nullæ partes erant, primas vēdicat. Itaq; q me sycophantâ vocabas: vide obsecro/ vter nostrû huic vitio propior est: ego ne: q tecû hodie p Repub. superisq; dimicans præmiû tamē nec victor postulo: an tu potius: q defertor ac fugitiuus contendis tamē aliis/ atq; his quidem diis vincentib⁹ ipse triumphare! Define/ define aliena virtute partam tibi arrogare victoriam. Define deorû in hanc urbem tam clarum obscurare beneficiû. Define

Lucianicę respondens

ne deorū laudibus obſistere:& ab hac temeraria petitione deſiſte. q̄ ſi iſte ſu
dices moleſtus eſſe perrexerit: vos tamē ipſam rē aquis lancibus expēdite.
Nā iſte quid aliud, q̄ Tyrannū vt ſibi cauere admonuit! Dii ne cauere ſibi
poſſet, ne inſidiis amplius opus eſſet, effecerūt. Iſte qd aliud q̄ gladio ſuo ty
rānū in nos oēs armauit! Dii gladiū illū a nobis in Tyrāni iugulū retorſe
runt: iſte quid aliud deniq̄, q̄ vniuerſam vrbē in ſummū periculū demētia
ſua cōiecit! Dii corrigētes iſti? inſaniā, diſcimē illud ſubito ī proſperrimā
ſecuritatē cōuerterūt. Vos ergo iudices p̄ deos Imortales obteſtor: p̄ deos
huius clariffimę libertatis/huius inſperatę felicitatis authores: ne qd̄ no
bis deorū oīm cōſilio ac virtute ſucceſſit, id vos vnius hoīs amētię referri
ſinatis acceptū: neue hęc vrbē vnq̄ in deos liberatores tā ingratā eſſe: neue
patiamini vt ſalutē ſuā debere ſe potius humanę temeritati q̄ deorū benī
gnitati fateatur: quos ita demū ſperare licet futuros ſemp̄ huic vrbī propi
tios: ſi nos eorū quę cōrulare memores, eos (vti æquū eſt) beneficiorū ſuo
rū recognoſcamus authores. Alioqui ſi nos (qd̄ abſit) ingrati/quę ab illis p̄
ſecta ſunt, in alios referamus, gratiaq̄ ſuperis debitā impendamus hoībꝫ
viciffim hercle metuēdū eſt: ne dii quoq̄ ſuū erga nos fauorē imminuāt: ac
reipub. noſtrę curā, vt indignę quę ab illis curetur, abiiciant. Quāobrē vt
aliquādo finē dicendi faciā: quādoquidē iſte peccauit officio:& bono animo
male fecit: dii vero eius peccatū in cōmoda noſtra verterūt: ac dii quidē co
egerunt: ſed ſe tamē tyrānus interfecit: tum p̄miū qui coegere non petunt:
petere autem qui peremit non poteſt: vos ſententiis veſtris iudices & huic
veniam, & ſuperis gratiam decernite: & vrbē ab huius præmiū debito quo
eam liberam eſſe dii voluerunt, abſoluite. Dixi.

Declamationis Thomę Mori aduerſus Tyrannicidam. FINIS.

ASCENSIVS MORO SVO.S.D.

Laudabunt alii clarum vi laudis Eraſmum:

Dulcifonaq̄ lyra grandifonaq̄ tuba.

At te ſi merita celebrarent More/camcenar:

Multum ſudarent Flaccus & ipſe Maro.

Tu ſiquidem illuſtreis olim iam Marte Britannos,

Ditaſti Latio protinus eloquio.

Parrhiſiis, ex officina Aſcenſiana rurſus,

Tertio Calē. Iunias. Anno. M. DXIII.

Astrologia. Fo. CXXXVII.

LVCIANVS DE ASTROLOGIA
ERASMO INTERPRETE.

E coelo, deq; astris est nobis institutus sermo. Non de ipsis quidem astris, neq; ipso de coelo: verum de diuinatione ac veritate / quę ab illis in hominum vitā proficiscitur. Neq; rursum mihi libellus hic se traditurum aut docturū profitetur, quo pacto diuinationem hanc assequi liceat. Sed illud queror, doctos omnes cum in ceteris omnibus exerceant sese, sui q; oībus tradant, solam astrologiam nec habere in precio, nec exercere. Atqui hoc doctrinę genus vetustū est: neq; nuper ad nos peruenit: sed inuentum est priscorum regum, quos dii amabāt. At huius aetatis mortales non solum inscitia focior diq; verum etiam odio laboris / diuersa ab illis sentiunt. Cūq; forte inciderint in eos qui falsa prędicunt: tum & astra culpant, & ipsam astrologiam habent exosam, neq; salutarem eam, neq; veridicam arbitrātes. Sed artem magis falsam atq; inanem: haud recte / sicuti mihi quidem videtur / sentientes. Neq; enim ob imperitiā fabri ars ipsa culpatur: neq; ob cantoris inscitia, ipsa musica parum est erudita. Quin illi potius artium sunt ignari. Ceterum ars vnaqueq; suapte natura scita est. Primum igitur Aethiopes hanc rationem mortalibus tradiderunt. In causa fuit partim gentis eius sapientia. Nam ceteris quoq; in rebus Aethiopes reliquos homines antecellunt sapientia. Partim regionis quā incolunt opportunitas: propterea q; apud eos perpetua sit coeli serenitas tranquillitasq;: neq; patiuntur anni mutationes, sed eadem tēperie viuunt. Itaq; cum primum viderent lunam non semper eodem vultu apparentem: sed varia subinde specie: & in aliam atq; aliam verti formam: visa est illis ea res admiratione atq; disquisitione digna. Deinde cum inquisissent / repperunt hanc esse earum rerū causam, q; lunę non esset lumen proprium, sed a sole mutuatum. Inuenerunt autem & reliquarum stellarum motus, harū quas nos erroneas appellamus: nam stellarum hæc solē mouētur: naturamq; earum ac potestatem, & effectus, quos vnaquaq; p̄stet, nominibus quoq; inditis, non illis quidē vtiq; visum est, confictis: sed quę notę rerum essent. Hac igitur in coelo perspexerunt Aethiopes mox Aegyptiis finitimis artem imperfectam tradiderunt. Porro Aegyptiū diuinādi rationem, quā ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerunt: quippe qui mensuram etiā ad quā vnaqueq; stella moueretur, indicarint. Ad hæc annorum, mensium, horarumq; numerum instituerunt. Ac mēses quidē illi luna metiuntur

*Astrologia inuenta
priscis regum*

*Ars nō culpatur ob
imperitiā fabri*

*Ars suapte natura
scita est*

*Aethiopes Astro
logia inuenerunt*

*perpetua serenitas apud
Aethiopes*

*Lunæ nō est propri
um lumen*

Erroneas

*Aegyptii diuinandi
artem inuenerunt*

*Menses luna
metiuntur*

Luciani

tur atq; eius recurſu finiunt. Annu vero ſole & huius circuitu metiuntur. Quin his etiã maiora oſtenderit. Nam ex vniuerſo coelo reliquiſq; ſtellis, & errantibus & fixis, neq; ſimul cum ceteris ſeſe mouētib; duodecim partes effecerunt, i hiſ que mouentur: & vnãquãq; ſuis animãtib; reprẽſentarunt, partim marinis, partim homine, partim ſeris, partim volatilib; partim pecudib; . Vnde & ſacra Aegyptiorum varie fiunt. Neq; enĩ omnes Aegyptii ex omnibus duodecim partibus diuinabãt. Sed alii aliis utebantur partibus. Itaq; arietem colunt, qui ad arietem ſpectabant, piſcibus non verſcũtur, q piſces annotarant. Nec hircum mañant, q Capricornum viderant, atq; alii item alia venerabãtur, quã quiſq; inuenerat. Quin taurum etiam ob honorem coeleſtis tauri colunt. Nam Apis apud illos, res in primis ſacra, regionem fortitus eſt, & qui eam incolunt partem, oraculum quoq; dicarunt ſignum videlicet diuinationis / quam a caeſte tauri peſunt. Ac non multo poſt Libyes quoq; artem hanc ſunt aggreſſi. Siquidẽ & oraculũ qd eſt apud illos Ammonis, ad coelũ & huius ſcientiã refert: iuxta Ammonem quẽ illi Arietis ſpecie fingunt. Calluerunt autem hæc omnia & Babylonii: atq; hi qdem affirmant ſe primos omnium fuiſſe. verum vt ego exiſtimo, multo poſterius ad hoſ ſcientia peruenit. At vero grẽci nec ab Aethiopibus nec Aegyptiis de aſtologia quicq; audierunt. Verum illis Orpheus Oeagro Calliopeq; prognatus, primus iſta moſtrauit: nõ ille qui dem admodum dilucide, neq; ſem clare docuit: ſed pſtigiis ac myſticis inuolucris obtexit. Sic enĩ illi viſum eſt. Nam concinnata lyra/orgia iſtituit, ſacraſq; cantiones decãtabat. Porro lyra cum ſeptem haberet chordas concẽtum mobilium ſtellarum reprẽſentabat. Hæc conquirens atq; hæc agitans Orpheus, omnia deliniebat, omniaq; vincebat. Neq; enĩ illam hominis lyrã ſpectabãt: neq; illi alterius muſices ſtudiũ erat: verum hæc magna illa Orphei lyra. Hiſce rebus cum grẽci honorẽ habere vellẽt, Locum illi i ipſo coelo designarũt, & cõpluſculẽ ſtellẽ vocant Orphei lyra. Qz ſi quãdo Orphei videris, vel ſaxo expreſſum, vel coloribus effictum, ſedet i medio, canenti ſi milis, manibus tenẽs Lyrã. Cũcũ hunc animãtium innumera multitudo: inter quã & homo & taurus & leo. Cũq; horum ſingula videris, fac horũ mihi meminẽris, cuiuſmodi ſit illius cantus, cuiuſmodi lyra, Cuiuſmodi taurus & cuiuſmodi leo Orpheum audiãt. Qz ſi eorum quã dico cauſas, iſtellis gas, tum & i coelo harũ vnũquodq; contẽplator. Fertur autẽ & Tyreſia genere Boeotius/diuinãdi gloria multũ celebris fuiſſe. Hunc Tyreſiã ex grẽcis aiunt dixiſſe, ſtellarum erraticarũ alias eſſe feminas, alias mares, nõ tamẽ eadem efficere. Vnde eundẽ ancipiti quoq; ſexu fuiſſe fabulãtur aliquã

Annus ſolis circuitu
metiebantur

Sacra Aegyptiæ varie
fiunt

Apis

Libres

Ammon

Babyloni

Orpheus Oeagros
Calliope dicitur

Lyra orphei

Tyreſia

ſtella erraticæ ſue
minx et thaxi

Tyreſia ancipiti
ſexu

Astrologia. Fo. CXXXVIII.

do sceminā aliquādo marem. Porro Atreo & Thyeste de regno paterno de certatibus, iā tum maximā astrologiā, cœlestisq; doctrinā curā fuisse græcis, palā est. Ac publico cōsensu statuerunt Argiui: vt vter scientia præcelleret, is ip̄rio potir̄etur. Ibi Thyestes arietē illis in cœlo demonstrauit, atq; hinc aureum arietē Thyestæ fuisse proditum est fabulis. At Atreus de sole deq; vario illius exortu locutus est: ostendens non eodem modo ferri solem & mundum: sed contrario inter se cursu rapi. Et qui nunc videtur occasus cum sit occasus mundi, solis exortum esse. Hęc locutum, Argiui regē creauerunt: magnāq; doctrinā laudem est affecutus. Equidem & de Bellorophonte similia sentio. Nā alatum equum illi fuisse, nō admodū credo. Verū arbitror illū hāc disciplinā sectātem, sublimiaq; cogitātem, & inter astra versantē, in cœlum nō equo ascendisse, sed animo. Eadē de Phryxo Athamanis filio dixerim: quem aureo ariete per aerem vectum fabulantur. Quin & ipsum sane Dēdalum Atheniensem, etiā si res est noua auditu, tamē haud existimo eū ab Astrologia fuisse alienū. Sed cū ipse ea maxime est vsus, tū filiū suū eandē perdocuit. Ast Icarus cū iuuetutis calore & inscitia, nō ea disquireret, quę conueniebāt: sed ad ipsum vsq; polū aīo tollerēt, delapsus est a vero, totaq; aberrauit arte: & ī mare p̄ceps decidit rerū īmēse pfunditatis. De quo græci sec⁹ fabulant: q ex hui⁹ noīe sinū ei⁹ maris Icarīū vocāt. Fieri pōt: vt Pasiphae quoq; cū ex Dēdalo de Tauro audisset iter stellas apparēte deq; ipsa astrologia, ī artis amorē īciderit, ob id existimāt factū: vt Dēdalus illā tauro copularit. Sūt autē q scientiā in portiones partiti ī singulis ptib⁹ singuli elaborarint: alii ī iis q ad lunā: alii q ad louē, alii q ad solē pertinet cōgerētes, neq; nō cursum, ac motū & vim illorū. Atq; Endymion lunę rationē tradidit. Phaetō solis cursum dephēdit: nō ille qdē vere: sed moriēs īperfectā artē reliquit. Hęc q ignorāt, Phaetōrē solis filiū credūt: fabulāq; de illo haudquaq; verā narrant, adiisse solē patrē: ac postulasse ab eo: vt sibi liceret lucis currū moderari: illū id cōcessisse, monuisseq; qua rōne foret aurigādū Phaetontē vero cōscēlo curru, ptī ob etatē, ptī ob ip̄ritiā ita egisse, vt aliqñ esset vicinus terræ, aliqñ longo semotus spatio a terra. interī mortales frigus atq; estus ītolerabilis cōficiebat. Ob hęc indignatū louē īgēti fulminis telo pcussisse Phaetontē. Eum deiectū sorores circūstātes magno luctu prosequēbātur: donec īmutarēt formas: q nūc sunt populi: ac lachrymarū vice qb⁹ fratrē deplorabāt, electrū destillāt. Haudquaq; hęc ita gesta sūt: neq; pium est his habere fidem: neq; soli fuit filius: neq; illi filius īterit. Sed narrant græci & alia permulta fabulosa, quibus ego non admodū credo. Nā qui consentaneum est credere Aeneam Veneris fuisse filium, aut Minoa Ioīs, aut Ascalaphum Martis, aut Autolycum Mercurii! Verum hi ho-

s ii.

Thyestes

Atreus

Occasus mundi, solis exortus

Belloropho

Phryxus

Dædalus

Icarus

Pasiphae

Endymion

Phaeton

Græci fabulosi

Luciani

mines pii diisq; grati fuerunt: eosq; nascentes, hunc Venus, illum Iuppiter, alium respiciebat Mars. Etenim qui patres familias sunt mortalibus, in hoc progignendi genere, ii veluti parentes sibi similia producant omnia, & colorem, & formā, & facta, & animum. At rex quidem Minos Iouis auspiciis, Aeneas formosus Veneris fauore nat⁹ est. Fur Autolycus, At ea furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam vero nec Saturnum Iuppiter coniecit in vincula, nec in tartara precipitem dedit: neq; cætera machinatus est, quæ putant homines. Verum Saturnus extrem⁹ mouetur, proculq; a nobis semotus est. Segnis illi motus/ neq; facilis animaduersa mortalibus, atq; hanc ob causam illum stare dicunt, seu vinculis alligatum. Cæterum ingēs aeris altitudo tartarus appellatur. Sed potissimū ex Homeri poetæ Hesiodiq; carminibus liceat intelligere prisca fabulas cum Astrologia consentire. Si quidem vbi Iouis catenam narrat ac solis iacula, quæ quidem ego radiorū ictus esse coniicio, tum vrbes quas in clypeo finxerat Vulcanus, præterea choream, & vineam, ad hæc quęcumq; de Veneris ac Martis adulterio dixit deq; detectione, haud aliunde, q̃ ex hac scientia sunt conficta. Quandoquidem Veneris & Martis cōcurus, Homeriō cantilenæ præbet argumētū: in aliis autem versib⁹ vtriusq; diuersum effectum descripsit: Veneris, cum ait illi.

Tute Venus iucunda magis connubia cura.

Porro de belli negotiis

Cuncta cito hac curæ fuerint Marti atq; Minervæ.

Hæc cum intelligerent veteres illi, maxime diuinationibus vtebantur: nec eam otiosam esse putabant, adeo vt nec vrbes conderēt, neq; moenia circūducerent, neq; quenq; occiderent, neq; ducerent vxores, priusq; de singulis a vate responsum accepissent. Deniq; nec ipsa deorum oracula/ ab arte astrologica erant aliena. Verum apud Delphos virgo prædicendi munus administrat: quæ cælestem illā virginem representat: ac Draco sub tripode vocem edit, quoniam & inter stellas Draco cōspicitur, in Didymis vero templū est Apollinis, & hoc, securi mihi videt, ex his didymis. i. geminis, q̃ coelo sunt, appellatum. Vsq; adeo vero diuinatio visa est illis res sacra, vt Vlysses etiā cum errādo fessus vellet certo de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrarit, nō quo videret vmbas & locum inamoenum sed quod cuperet cum Tirefia colloqui. Qui simul atq; in locū peruenerat, quē Circe mōstrarat, foueam fodit: oues mactauit: cūq; cōplures essent vmbre, atq; inter has matris, quoq; sanguinē bibere cupiētes, nō prius ille permisit vlli, ne matri quidē, q̃ Tirefia gustasset, coactulq; esset sibi vaticinium edere: potuitq; in-

Saturnus cur disci
uinculis alligatus

Tartarus

Iouis catena
solis iacula

Virgo prædicandi
munus administrat

Draco

Didymus

Circe ad inferos
penetravit

Astrologia. Fo. CXXXIX.

terim matris vmbra videre sitientē. Ad hęc Lycurgus Lacedæmonis oēm reip. administrationē e cælo temperabat: ac legem illis dedit, ne quando in bellum prodirent, ante plenilunium. Non enim existimabat eandē esse ciuitatis administrationem, crescente luna & euāescente: propterea q̄ omnia ab illa regerētur. Porro Arcades soli hęc non receperunt, nec in precio habuerunt astrologiam: sed iidem ob imperitiā & stulticiam aiunt se luna antiquiores esse. Proinde cum nostri maiores vsq̄ adeo fuerint astrologiæ studiosi, huius ætatis homines partim aiunt fieri nō posse, vt homines finē inueniant diuinandi sciētiæ: propterea q̄ neq̄ certa sit, neq̄ vera, neq̄ Martem aut Iouem nostra causā moueri in cælo: verum illis humanarū rerum nullam esse curam: neq̄ quicq̄ esse eis cum his negotiis cōmerciū: verum secundum hos necessitate circūaguntur, partim dicunt astrologiam non esse quidem mendacē, at inutilem. Nō enim mutari vaticiniū quęcūq̄ satis decreta instāt. At ego sane vtriusq̄ respōdere possum, stellas in cælo suo quidē motu volui: ceterū obiter eius motus effectū ad nos puenire An vis equo currētē & gallinis aut hoīb⁹ tumultuantib⁹, lapides subfilire: stipulasq̄ moueri ventis cursu cōcitatis: syderū vero vertigine nihil p̄terea effici. tū ab igni exiguo calor ad nos pmanat, neq̄ nra tū causā q̄q̄ erit ignis, neq̄ illi curę est estus noster: ab astris autē nihil ad nos defluit. At sane fieri nō pōt, vt p̄ astrologiam ex malis bona faciamus, neq̄ mutare quicq̄ earū rerū quę ab illis ad nos demanant. Sed hanc vtilitatē ars adfert vtentibus. Bona multo ante delectant eos qui ventura præscierint, mala vero facile cū venerint accipiuntur. Neq̄ enim in illos irruunt: sed quia meditata expectataq̄ sunt, leuia mitiaq̄ vidētur. Hęc mea est de astrologia sententia. τλ/σ.

*Lycurgus
Lacedæmonij qm
plenilunij in bel
nō prohibam
Arcades luna
antiquiores*

Luciani de Astrologia FINIS.

In ædibus Alcēsiānis: vnde & superiora prodierūt: quibus hūc ipsum libellum libenter suo loco apposuissemus: sed sero recepimus. Errore enim nescio quo Basileam vsq̄ oberrauerat priusq̄ ad nos perferretur. Boni itaq̄ lector consule: idq̄ ignosce q̄ quorundam consilio qui vt perpetua sit lectio epistolas nuncupatorias subtrahendas ducebāt auscultauerim. Index autem omnium quę in hoc codice habentur a tergo huius ponetur.

Tabula.

Luciani dialogi & alia syntagmatica recētius ab D. Erasmo Roterodamo versa.

Saturnalia Luciani.		Charta.ii.
Cronosolorum. i. saturnalium legum lator.	..	Char.iii.
Epistolæ Saturnales.		Char.v.
De luctu	..	Char.viii.
Abdicatus.		Char.x.
Icaromenippus seu hypenepheus.	..	Char.xvii.
De Astrologia		Charta.cxxxvii.

Antea tralata sed nuper recognita ab eodem.

Toxaris siue Amicitia.		Char.xxiii.
Alexander qui & Pseudomantis.	..	Char.xxxv.
Gallus seu somnium.		Char.xlv.
Timon seu Misantropus.	..	Char.lii.
Pro Tyrannicida declamatio.		Char.lix.
Declamatio Erasimica superiori respondens	..	Char.lxiii.
De iis qui mercede conducti degunt.		Char.lxxxii.
Cnemonis ac Damippi dialogus.		Char.xci.
Zenophantæ & Callidemidæ dial.	..	Char.xcii.
Menippi & Tantalii dialogus.		Char.eadem.
Menippi ac Mercurii.		Char.eadem.
Menippi, Amphilochoi, Trophoniique.		Char.xciii.
Charontis ac Menippi	..	Char.eadem.
Cratetis ac Diogenis		Char.eadem.
Nirei & Therisite.		Char.xciii.
Diogenis ac Mausoli.		Char.eadem.
Simyli ac Polystrati.		Char.xcv.
Veneris & Cupidinis.		Char.eadem.
Martis ac Mercurii.		Char.xcvi.

Tabula.

Mercurii & Maie
Veneris & Cupidinis rursum.

Doridis & Galateæ.

Diogenis & Alexandri.

Menippi & Chironis

Menippi & Cerberi

Hercules Gallicus

Eunuchus seu Pamphilus Luciani

De Sacrificiis.

Conuiuium seu Lapithæ.

Finis opusculorum Luciani Erasmo interprete.

Char.eadem.

Char.eadem.

Char.xcvii.

Char.eadem.

Char.xcviii.

Char.xcix.

Char.eadem.

Char.c.

Char.cii.

Char.ciii.

Ex Thoma Moro.

Thomæ Mori epistola nuncupatoria.

Cynicus Luciani.

Necromantia seu Menippus.

Philoseudes siue incredulus.

Declamatio eiusdem pro tyrannicida.

Declamatio superiori respondens.

Char.cxi.

Char.cxii.

Char.cxv.

Char.cxix.

Char.cxxvi.

Char.cxxx.

Finis rursum in ædibus Ascensianis ad Kalendas
Iunias Anni.MDXIII.